

RÁKOSI MÁTYÁS

A BÉKÉÉRT ÉS A SZOCIALIZMUS ÉPÍTÉSÉÉRT

TARTALOM

MÁJUS 15-ÉN EGY EMBERKÉNT A NÉPFRONT MELLÉ!
ELŐRE A NÉPFRONT GYŐZELMÉÉRT!
PÁRTUNK A DOLGOZÓ NÉP ÉLÉN
A JUGOSZLÁV TROCKISTÁK AZ IMPERIALIZMUS ROHAMCSAPATA
A CSEHSZLOVÁK-MAGYAR BARÁTSÁG
A DOLGOZÓ NÉP ALKOTMÁNYA
A BÉKE ERŐI LEGYŐZHETETLENEK
NAGYOBB MUNKAEGYELEMMEL, FOKOZOTT EGYÉNI FELELŐSSÉGGEL A TERMELÉKENYSÉG EMELÉSÉÉRT
A RAJK-BANDÁRÓL
EMELJÜK PÁRTUNK ELMÉLETI SZÍNVONALÁT
MAGYARORSZÁG A BÉKEFRONT ERŐS BÁSTYÁJA
A 70 ÉVES SZTÁLIN
A SZOCIALIZMUS ÉPÍTÉSE A FALUN
ERŐSÍTSÜK PÁRTUNKAT!
A SZTAHANOVISTA MOZGALOM AZ EGÉSZ, SZOCIALIZMUST ÉPÍTŐ DOLGOZÓ NÉP MOZGALMA
HÁLA ÉS DICSŐSÉG FELSZABADÍTÓNKNAK, A NAGY SZOVJETUNIÓNAK!
LEGYEN A DISz PÁRTUNK BIZTOS TÁMASZA!
A TANÁCSVÁLASZTÁSOKRÓL
BÉKÉNK VÉDELMEÉRŐL, NÉPI DEMOKRÁCIÁNK ÉS PÁRTUNK TOVÁBBI ERŐSÖDÉSÉRŐL
PÁRTUNK EGYIK LEGBIZTOSABB PILLÉRE A BÁNYÁSZSÁG ÖTÉVES A „TÁRSADALMI SZEMLE”
BESZÁMOLÓ ÉS ZÁRSZÓ A MAGYAR DOLGOZÓK PÁRTJA II. KONGRESSZUSÁN

MÁJUS 15-ÉN EGY EMBERKÉNT A NÉPFRONT MELLÉ!

Dunántúl dolgozó népe! Kedves Elvtársak!

Köszönöm a szíves fogadtatást, a sok ajándékot és jókívánságot. Rajta leszek, hogy meg-szolgáljam őket. Mindjárt rátérek beszámolóim céljára, a választás kérdéseinek ismertetésére.

Az első kérdés, miért van szükség erre a választásra?

A választásra elsősorban azért van szükség, hogy megkérdezzük a magyar dolgozó népet, jóváhagyja-e azt az utat, amelyen az utolsó két esztendőben jártunk. Az elmúlt két év óriási változásokat hozott és ideje, hogy megkérdezzük a nemzetet: helyesli-e ezeket a változásokat?

Az 1947-es választások egyik legnagyobb kérdése a hároméves terv volt. Ezt a tervet az idén hét hónappal a kitűzött határidő előtt befejezzük és nekifogunk egy új, még hatalmasabb munkának: az ötéves tervnek. Ez a terv olyan óriási erőfeszítést követel a magyar dolgozó néptől, hogy megkezdése előtt itt is kikérjük véleményét és megkérdezzük: helyesli-e ezt az ötéves tervet.

A magyar demokrácia bel- és külpolitikáját a béke megőrzésének célja vezette. Most meg akarjuk kérdezni a választóinkat, támogatják-e ezt a békepolitikát. És végül a választáson felhatalmazást akarunk kérni a magyar munkásoktól, dolgozó parasztoktól, az értelmiségiektől arra, hogy folytassuk-e eddigi politikánkat.

Ezek miatt tartottuk szükségesnek az új választások kiírását.

Nem kívánok hosszan szólni eredményeinkről; beszélnek azok magukért. Dobi István miniszterelnök barátom mondotta az imént: Ha ellenségeinknek felvetjük a kérdést, hogy hitték-e négy év előtt, hogy ilyen gyorsan talpraállítjuk az országot, csak azt válaszolják, hogy nem, nem hitték volna.

A mi újjáépítésünknek és talpraállásunknak titka az, hogy demokráciánk élén tapasztalt, viharezzett párt állott, a magyar kommunisták, a Magyar Dolgozók Pártja. Ennek a Pártnak minden gondolatát, minden tettét a munkásnép szolgálata és megsegítése vezette. Ez a titka a mi sikereinknek.

Amikor két évvel ezelőtt a hároméves tervet az ország elé terjesztettük, sokan kételkedéssel fogadták. Ma már mindenki láthatja, hogy megvalósult. Mikor erre a celldömölki nagygyűlésre készültem, bekértem Zala, Vas, Sopron, Győr és Veszprém megye adatait arról, hogy mi épült ezekben a megyékben a hároméves terv folyamán. Azt gondoltam, hogy ezeket az adatokat fel fogom olvasni. De kiderült, hogy a lista olyan hosszú, hogy órák hosszat tartana az ismertetésük. Egy-egy megye oldalakon keresztül sorolta fel az új építkezéseket, az új tanyaközpontokat, lakótelepeket, új ipari üzemeket, vagy üzemrészeleget, a falvakat, amelyekbe bevezették a villanyt, az utakat, hidakat, melyeket építettek, vagy kijavítottak, az iskolákat, kutakat, ivóvíz-ellátást.

Hogy egy-egy eredmény mit jelent, arra egyetlen példát említek.

A veszprémmegyei beszámoló egy helyen azt mondja: a hároméves terv Borzavár községben 250000 Ft beruházással egy modern víznyomásfokozóval ellátott, az egész községet behálózó vízvezetékét létesített. (Borzaváron azelőtt 6-8 km távolságról hordták a vizet, a kulákok itt rendszeresítették a vízuksorát, kézinapszámmért adták a vizet. Mezőszilas mellett Irtás-pusztán, a nagybirtokos a multban 12 kézinapszámot és 60 kg kukoricát kért családonként évi bér

fejében az ivóvízért.) 1949 végéig további 27 községben 500000 Ft beruházással létesít új kutakat a hároméves terv.

Kedves Barátaim!

Mindenki a saját megyéjén, járásán vagy községén keresztül ellenőrizheti, hogy amit mi, magyar kommunisták, a hároméves tervvel kapcsolatban ígértünk, azt meg is tartottuk. De a gazdasági talpraállás és újjáépítés mellett fontosabb a politikai újjáépítés, amit az elmúlt két esztendő alatt végeztünk. Két évvel ezelőtt még javában folyt a harc a hatalomért. Még az összeesküvő Nagy Ferenc volt a miniszterelnök. Még nem dőlt el a nagy kérdés, hogy az urak országa lesz-e hazánk vagy a dolgozó népe. Ma már a kérdés eldőlt. Győzött a dolgozó nép. *(Taps.)*

A sopronmegyei elvtársak jelentése erről így számol be: „A multban a sopronmegyei birtokok az Eszterházy-hercegek, a Széchenyi-, a Cziráky-grófok kezén voltak. (A Mindszenty-ügyben letartóztatott Eszterházy hercegről van szó, akinek 365 szobás kastélya volt Eszterházán, hogy az év minden napján más-más szobában lakjon.) Az Eszterházy herceg és intézője, Merényi Ferenc kukacos szalonnát etetett munkásaival és 10 pengőre büntette azokat a cselédeket, akik vasárnap a parkban aludtak.” A jelentés ezután így folytatja: „Sopron megye főispánja most ötholdas úrgazda, Sopron város polgármestere munkás. A megye négy járása közül három járásban munkás a járási főjegyző. Honvédtiszti tanfolyamon a megyéből 100 munkás- és parasztfiatal tanul, rendőrtiszti tanfolyamon 24 munkás- és parasztfiú van.”

Nemcsak Sopron megye beszél így. Zala megye közli: 1948-ban 123 embert küldtek a Kossuth Akadémiára, hogy a demokratikus honvédség tisztjei legyenek. Ebből 78 munkás, 42 paraszt, 3 értelmiségi.

Veszprém megye elmondja, hogy míg azelőtt náluk is Eszterházy herceg, Festetich herceg, Batthyány és Károlyi gróf vitte a szót, jelenleg a dolgozó parasztok és munkások fiaiból kerülnek ki a megye vezetői. Az alispánjuk Harmat Jenő, szegényparaszt fia. A balatonfüredi járás főjegyzője Mike István, azelőtt vasmunkás volt. A veszprémi járás főjegyzője, Varga Pál ugyancsak szegény földműves fia. Pápa város polgármestere Németh Imréné, textilgyári munkás. Kossuth Akadémiára, vagy egyéb tiszti tanfolyamra a megye tavaly 46 dolgozó paraszt és 69 munkás fiát küldötte. A jelentés hozzáteszi: „A multban a munkásokat, dolgozó parasztokat nemcsak kizsákmányolták, de meg is vetették. Dolgozó parasztnak megbecsülése, tisztelete nem volt. Most pedig a munka nálunk becsület és dicsőség dolga: Megbecsüljük és kitüntetjük a termelésben élenjáró dolgozó parasztjainkat. Megyénkben eddig 39 mintagazda és 10 okleveles gazda van. Megvalósult a nők egyenjogúsága is, egyenlő munkáért egyenlő bért kap férfi, nő, fiatal, öreg egyaránt.”

Ugyanezt mondják a többi megyék is. És hozzátehetem: ugyanez a helyzet szerte az országban. A mult héten voltam a csepeli WM-gyárban, ahol elmondták, hogy ez a gyár egy esztendő alatt 690 munkást adott a különböző akadémiákra, minisztériumokba, hadseregbe és a rendőrségre. Ennek a gyárnak a munkásai közül került ki egy sor hatalmas ipari üzem vezérigazgatója, egy sor diplomata, főjegyző stb. Amellett ebben a számban nincsenek benne azok a munkásgyermek, akiket a demokrácia a középiskolába és az egyetemre küldött. És nincs benne az sem, hogy a gyárat, melyben 24000 ember dolgozik, egy volt vasmunkás vezeti.

Mi nemcsak szóval hirdettük, de tettekkel is bebizonyítjuk, hogy hazánk a dolgozó nép országa. És ennek megfelelően vezetését elsősorban a dolgozó nép fiainak kezébe kell adni. Ez így van lenn a faluban és fenn a legfelsőbb vezetésben.

Amellett, hogy a magyar demokrácia lehetőleg mindenhol a multban elnyomott dolgozó nép gyermekeit állítja, még külön súlyt helyezünk a nők egyenjogúsítására. Megnyitottunk a

dolgozó nők előtt minden pályát, a tanulás, az előrehaladás minden lehetőségét. Nem riadtunk vissza attól, hogy olyan helyekre, ahol soha azelőtt nők nem dolgoztak, munkás-, vagy parasztasszonyokat tegyünk. Azelőtt nőket nem engedtek a traktorhoz és most vannak pompás traktorvezető leányaink. Azelőtt nem voltak asszonybírák, ma már vannak. Azelőtt nem voltak női polgármesterek, ma már vannak, sőt női főispánok is vannak és megígértük, hogy a közeljövőben női államtitkárok és miniszterek is lesznek. Itt van az emelvényen az első sorban Berki Mihályné elvtársnő, aki öt évvel ezelőtt még szegény zselléresszony volt, most ő a zempléni főispán, aki jó munkájával ilyen felelős állásba küzdötte fel magát. A két héttel ezelőtt lezajlott párizsi világbéke-kongresszusra is kiküldtük, hogy képviselje a magyar asszonyokat. A nyugati kapitalista országok újságírói valósággal ostrom alá vették. Sehogysem akarták elhinni, hogy hazánkban a parasztság asszonyai így érvényesülnek. Valóságos politikai vizsgának vetették alá Berkinét, sőt még a tenyerét is megtapogatták, hogy kérges-e és nem valami színésznőt küldtünk-e ki fejkendőben. *(Rákosi elvtárs szavait meg-megújuló nevetés és tapsvihár szakítja meg.)* Berki Mihályné ott is jól megállta a helyét, tekintélyt és elismerést szerzett a magyar népi demokráciának, s azonbelül a dolgozó magyar nőknek és még külön a magyar parasztasszonyoknak.

Mi nagyon büszkék vagyunk arra, hogy a demokrácia megvalósította a nők egyenjogúságát és mindig örülünk, ha ennek eredményeit a legkülönbözőbb területeken megállapíthatjuk. Amikor a csepeli gyárban a kerékpárosztályon jártam, felhívták a figyelmem arra, hogy a háború előtt női biciklit 15 százalékig sem gyártottak, az idén viszont a kerékpárok 45 százaléka készül már a nőknek. Elmondták, hogy a csepeli munkások az idén tavasszal már 1200 motorkerékpárt vásároltak és a vásárlók között szép számmal akadtak munkásnők. Megkérdeztem, hogy mi ennek az oka és erre azt válaszolták: a népi demokrácia nemcsak a dolgozókat, de külön a nőket is felszabadította. A nők öntudatosabbak, bátrabbak, önállóbbak lettek, megjavult a keresetük és ennek egyik eredménye a bicikliző, sőt motorkerékpározó nő.

Kezdetben gyakran hallottunk olyat, hogy ha az asszony tanul, olvas, közügyekkel foglalkozik, akkor el fogja hanyagolni a családját, gyermeknevelést, a háztartást. Most azonban már jó négy esztendő tapasztalataival rendelkezünk. Ez a tapasztalat azt mutatja, hogy a felszabadult, tanuló, olvasó nők a családi munkát is jobban végzik, ugyanakkor pompásan megállják a helyüket a főispáni, a polgármesteri székben csakúgy, mint a traktor vagy a gyári gép mellett.

A felszabadulás előtt ahhoz, hogy valaki főispán, főszolgabíró lehessen, a legjobb ajánlólevél a grófi címer, vagy legalábbis a nemesi kutyabőr volt. A világ azóta fordult egyet. Ma a legjobb ajánlólevél a dolgozó nép érdekében folytatott munka és ennek közismert jele, a kérges tenyér. A dolgozó nép fiai kerültek a grófok, nagybirtokosok és nagytőkések helyébe. Ez a mi munkánknak legjobb eredménye.

Az utolsó esztendőben, nagy fordulat tapasztalható a nők és az ifjak között. Aki az idei május elsejei felvonulásokat összehasonlította a tavalyival, annak két dolog tűnt fel. Az egyik, hogy a nők és ifjak sokkal nagyobb számmal és sokkal lelkesebben vettek benne részt, mint azelőtt. A másik, ami szembeötlött, hogy a felvonulók száma és hangulata mindent felülmúlt, amit eddig láttunk. Száz és száz városból és községből jelentették azt, hogy ilyen ünneplés még nálunk nem volt. Ez azt mutatja, hogy a népi demokrácia erői évről-évre növekednek, erősödnek.

A május elsejei ünnepség már magában véve felért egy népszavazással és nyugodtan elfogadhatjuk, mint a május 15-i választás előrevetített tükrét. A május elsejei felvonulások a dolgozó nép bizalmi szavazatát jelentik a magyar demokrácia számára.

Az eredményeink mellett hibáinkról, nehézségeinkről sem szabad hallgatni. Vannak olyan területek, ahol nem tudtunk olyan eredményeket elérni, mint amilyent szerettünk volna. Mi állandóan óvjuk elvtársainkat attól, hogy az eddigi sikerek alapján mindent rózsás színben lássanak és szemet hunyjanak a rengeteg munka és nehézség előtt, amit még le kell gyűrnünk. Mi tudjuk, hogy még nem bírtuk teljesen kiküszöbölni a falusi munkanélküliséget, amely helyenként Zala és Vas megyében, de a Tiszántúl is jelentkezik. Államgépezetünkben rengeteg még a bürokrácia és nem tudtuk ezt az államgépezetet úgy a dolgozó nép szolgálatába állítani, ahogy szeretnők. A dolgozók életszínvonala sem emelkedett egyformán. Az állami tisztviselők bizonyos csoportjai, a tanárok, tanítók életszínvonala elmaradt az általános fejlődés mögött. Amint az új termés alapján számvetést csinálhatunk, napirendre tűzzük az állami tisztviselők és pedagógusok gazdasági helyzetének újabb megjavítását. *(Újabb tapsvihar.)*

Vegyük ezt azzal tudomásul, hogy amit mi ígérünk, azt meg is szoktuk tartani.

Nem sikerült még rendezni a demokrácia és a római katolikus egyház viszonyát sem. A többi egyházzal megegyeztünk. Ezzel kapcsolatban röviden szólni akarok a Mindszenty-ügyről.

Mindszentyt a magyar demokrácia bírósága nem vallásos meggyőződése miatt ítélte el, hanem azért, mert meg akarta dönteni népi demokráciánkat és vívmányait, vissza akarta állítani a Habsburgok és vele együtt a nagybirtokosok, az Eszterházyak, a Festetichek és a bankárok uralmát. A magyar népi demokrácia az elmúlt négy és fél év alatt szóban és tettekben bebizonyította, hogy a teljes vallásszabadság alapján áll és hozzátehetem, a teljes vallásszabadság alapján fog állni a jövőben is. Hiába vitték az amerikai imperialisták a Mindszenty-ügyet a Nemzetek Szövetsége elé. Kísérletük, hogy beavatkozzanak belügyeinkbe, kudarccal végződött és előre megmondhatom, hogy a jövőben is elutasítunk minden olyan kísérletet, mely a demokrácia ellenségeit külföldről támogatja. Ebben a kérdésben nem ismerünk tréfát és hajszálnyit sem engedünk, mikor dolgozó népünk érdekeit kell megvédenünk.

Megoldatlan még részben a németajkú magyar állampolgárok helyzete is. Az ősszel ezt is felvetjük és gondoskodunk róla, hogy a magyarországi németajkú állampolgárok beilleszkedhessenek demokráciánk rendszerébe és ezzel ez a nehéz kérdés is megoldást nyerjen.

Összefoglalva: Ha a meglevő hibák és bajok mellett a magyar dolgozó nép megvizsgálja és megbírálja a demokrácia elmúlt esztendejének munkáját, azt hiszem nem fog nekünk rossz osztályzatot adni.

Most tovább akarunk menni. Új, hatalmas munkának gyürkőzünk neki: az ötéves tervnek. Ez a terv a magyar ipart öt év alatt annyival kívánja fejleszteni, mint amennyivel azelőtt ötven esztendő alatt nőtt. E tervnek végrehajtása folyamán az iparral nem rendelkező olyan megyék, mint Zala, Somogy, Vas, új iparágakat kapnak. És az olyan városok, mint Kaposvár, Zalaegerszeg, Veszprém, Szombathely, nagy ipari városokká fejlődnek. A Dunántúlon hatalmas, új acélművek épülnek. Meg fog kétszereződni a Dunántúl fontos termékéből, a bauxitból előállított alumínium mennyisége. Az ötéves terv hatalmas lendületet ad a Dunántúl iparának is. De nem kevésbé jelentős az a változás, amely a mezőgazdaságot éri.

Az ötéves terv meg akarja szüntetni a magyar mezőgazdaság elmaradását. Új gépeket, modern talajművelést, új növények termelését akarja bevezetni. Erre a célra a legjobb gépek ezreit és tízezreit juttatja a falura. Az állami traktorállomások száma 500-ra nő és több mint 20000 traktorral fognak rendelkezni.

Nem kevésbé fontos az a változás, amit az ötéves terv a falunak a kultúra, a műveltség terén ad. Az ötéves terv jelentékeny részben meg akarja szüntetni azt a különbséget, amely a város és a falu között fennáll. 1954. végére nem lesz olyan falu Magyarországon, melyben ne lenne

villanyvilágítás, telefon, rádió. Minden falut bekötő-utak csatolnak a főutakhoz. Minden falunak lesz vasút-, hajó-, vagy autóbusszállomása. A szülőotthonok, kórházak, kultúrházak, vízvezetékek, tanyaközpontok száza tartoznak ehhez a tervhez, amely a falu felemelkedését célozza.

Az ötéves terv eredményeképpen az egész dolgozó nép életszínvonala emelkedik. Emelkedik nemcsak az élelmezés, hanem azoknak az iparcikkeknek a termelése, melyek a közvetlen fogyasztást szolgálják. A bőripar, a ruházati ipar termelvényei mellett egymillió új kerékpárt, 85000 motorkerékpárt, félmillió rádiót, 120000 varrógépet, 200000 fürdőkádát akarunk gyártani. Emellett rengeteg mosógépet, mosogatógépet, villanyvasalót, villanyfűzőt, fényképezőgépet és egyébeket adunk a falu és a város dolgozóinak.

Ez a hatalmas terv 500000 új ipari munkást, traktorvezetőt, mérnököt, gazdaszt, tanárt, tanítót és egyéb szakembert követel meg.

Mindjárt hozzátehetem, hogy az 500000 új munkaerő meglehetősen óvatos becslés. Az idén, 1949-ben az ipar, a bányászat és a közlekedés dolgozóinak száma 33000-rel nőtt az első három hónapban. Ez havonként 11000 új dolgozót jelent. Ha ez a növekedés nem emelkedik, csak így folytatódik, akkor az ötéves terv 60 hónapja 660000 dolgozót követelne meg egyedül az iparban, bányászatban és közlekedésben. Reméljük, hogy új munkamódszerek kidolgozásával, a munka termelékenységének emelésével a félmillió is elég lesz. A szám maga azonban azt mutatja, hogy ennek a tervnek következtében nemcsak megszűnik az országban minden munkanélküliség, hanem komoly munkáshiány keletkezik.

Bevonjuk a termelésbe elsősorban a falu felesleges munkaerejét. Levesszük a szülők válláról a gyermekeik jövőjét illető gondot és megnyitjuk minden munkás, minden dolgozó paraszt előtt a felemelkedés útját.

Az ötéves terv természetesen nagy gondot fordít a mezőgazdasági termelőszövetkezetekre is. Azt akarjuk, hogy minden dolgozó paraszt részesüljön abban, amit a népi demokrácia juttatni tud. Ne csak a rendes megélhetése legyen meg, de olvasson ujságot, könyvet, legyen házában villany, vízvezeték, ha beteg, kapjon orvost, felesége szülőotthonban vagy klinikán szüljön; ha szüksége van, kapjon kórházat, öregségére megfelelő járadékot. Fia, lánya ugyanúgy járhasson középiskolába és egyetemre mint a városban. Ennek elérésére egyetlen mód van, a szövetkezés, a társas termelés.

Mi óvakodunk attól, hogy a dolgozó parasztságot unszoljuk, vagy éppen rászorítsuk a szövetkezésre. Meg vagyunk győződve, hogy a parasztság, ha saját tapasztalatából megismeri a szövetkezést, helyeselni fogja és rá fog térni a termelésnek erre a módjára. Mi nem siettetjük a szövetkezést, sőt megtiltottuk, hogy nyakra-főre, megfelelő előkészítés nélkül, földműves-termelőszövetkezetek alakuljanak és a földművelésügyi minisztérium előzetes engedélyéhez kötöttük minden szövetkezet megalakítását.

Jelenleg az országban 510 ilyen szövetkezet dolgozik, több mint 15000 tagjuk van. Mindenütt óriási az érdeklődés e szövetkezetek iránt. Amikor a sarkadi szövetkezetet meglátogattam, elmondták, hogy már tavaly őszig több mint ezer dolgozó paraszt járt náluk az ország minden részéből, hogy megismerkedjen a szövetkezéssel.

A meglévő 510 szövetkezet tagsága az utolsó két hónapban 17 százalékkal szaporodott, a szövetkezeti földtulajdon pedig 36 százalékkal nőtt. Bár új szövetkezeteket az aratás előtt a földművelésügyi miniszter nem engedélyez, már eddig több mint 300 olyan társulás jelentkezett, mely az ősszel 5000 taggal új szövetkezetet akar kezdeni.

Mi minden módot megadunk arra, hogy dolgozó parasztságunk megismerkedhessen saját tapasztalatából a szövetkezéssel. Ezért megkértük a Szovjetunió kormányát, engedjen ki egy nagy parasztküldöttséget, hogy a Szovjetunióban megnézzék a társas, közös termelést. A Szovjetunió kormánya helytadott ezen kérésünknek és két héten belül egy 80 tagú küldöttség megy a Szovjetunióba, hogy ott 1 hónapon át tanulmányozza a szövetkezeti termelést. Ebben a küldöttségben Sopron, Győr, Zala, Vas és Veszprém megyéből legalább 10 dolgozó paraszt lesz, csupa jószemű és jóeszű földműves. Visszatérésük után beszámolnak a tapasztalataikról. Biztosak vagyunk benne, hogy beszámolójuk meggyorsítja a megértést a szövetkezeti termelés iránt.

Dolgozó parasztságunk nyugodt lehet: mint a múltban, úgy a jövőben is, minden lépésünk csak javát akarja, és javát szolgálja a szövetkezeti termelés is. Mi gondját viseltük az elmúlt 4 esztendőben és ezt tesszük ezentúl is. A város a falut nem nyúzza többé, s megvédjük a falusi spekulánsok, kupecsek, kulákok uzsorájával szemben a dolgozó parasztot. Figyeljük, hogy hol szorítja a dolgozó parasztokat a cipő. Így nemrégiben a mi javaslatunkra mentesítették a 25 holdon aluli dolgozó parasztokat a mezőgazdasági fejlesztési járulék alól. Ismétlem: megvédjük a dolgozó parasztság érdekeit és ezzel is erősítjük a magyar népi demokrácia szilárd alapját, a munkás-paraszt szövetséget.

Az ötéves tervnek eredményeképpen megerősödik a magyar hadsereg, a demokratikus honvédség is. Azt hiszem, mindenki egyetért velem, hogy békénk megvédésére feltétlenül szükség van erős honvédségre. A régi reakciós rend hívei minden reményüket egy új világháborúba vetik és a nyugati imperialisták kardcsörtetve uszítanak erre a háborúra. Ilyen helyzetben egy védtelen ország, amelynek nincs még hadserege, valósággal csábít mindenféle beavatkozásra és provokációra. A magyar dolgozó nép felismerte az új honvédség jelentőségét, megérti, hogy nálunk a honvédség békénk védelmének egyik legfontosabb záloga. És megértette ezt elsősorban a magyar ifjúság is, amely most szívesen megy a demokratikus honvédséghez. Különösen mióta tudja, hogy ennek a honvédségnek tisztikara egyre növekvő mértékben munkások és parasztok gyermekeiből kerül ki. A mi honvédségünk a dolgozó nép hadserege: ezért szeretik, ezért népszerű. *(Percekig zúgó tapsvihar.)*

Összefoglalva: Az ötéves terv új, szocialista Magyarországot akar létrehozni. Olyan országot, mely erős, jómódú, művelt és szabad. Erre kell nekünk az ötéves terv. Erre kérjük dolgozó népünk támogatását és azt, hogy május 15-én egy emberként szavazzanak e terv megvalósítójára, a Magyar Függetlenségi Népfontra.

Rátérek külpolitikánkra és ami ezzel elválaszthatatlanul összefügg, arra a harcra, amelyet a magyar demokrácia a béke megvédéséért folytat. Nekünk, akik harminc esztendő alatt két szörnyű vesztes háború szenvedésein mentünk keresztül, nem kell magyarázkodnunk, hogy a magyar dolgozó nép létérdeke a béke. Amikor a magyar demokrácia belső sikereinek hatása alatt megnövekedett nemzetközi tekintélye, siettünk barátsági és kölcsönös segélynyújtási szerződést kötni demokratikus szomszédainkkal, elsősorban felszabadítóinkkal, a hatalmas Szovjetunióval. *(Hatalmas taps.)* A múlt hónapban írtuk alá a legfrissebb ilyen szerződést északi szomszédunkkal, a Csehszlovák Népköztársasággal.

Mindnyájan tudatában vagyunk annak, hogy az a szerződés, amelyet Csehszlovákiával kötöttünk, különös jelentőséggel bír azért, mert a reakciónak hosszú esztendőkön keresztül sikerült megzavarni a két, egymásra tált ország jó viszonyát.

E szerződés mind a magyar, mind a csehszlovák demokrácia győzelme. Örömmel hallottuk, hogy május elsején Prágában magyar lobogót is vittek az ünneplő menetben. És a magunk részéről mindent meg fogunk tenni, hogy viszonyunk Csehszlovákiával minél jobban elmélyüljön, minél melegebb és minél gyümölcsözőbb legyen.

Éppen, mert a nemzetközi békefront katonái vagyunk, szembe kerültünk a nyugati imperialistákkal, akik az Amerikai Egyesült Államok hadianyaggyárosainak és bankárainak vezetésével világalomra törnek. Ezek a bankárok, tőkések egy harmadik világháborút azért is szeretnék, mert az eddigi világháborúk mérhetetlen hasznot hoztak nekik. Mi szilárdan kitartottunk és kitartunk a béke frontján.

Mindenütt ott voltunk, ahol a béke mellett kellett fellépni. Ott voltunk Párizsban, ahol több mint 600 millió ember küldöttei állottak ki a béke mellett, ott voltunk a prágai békekongresszuson és itthon is szembeszállunk a reakció háborúra spekuláló híveivel, akik háborús rémhírterjesztéssel igyekeznek aláásni dolgozó népünk nyugalma és jövőbe vetett hitét.

Mi minden hírveréssel és suttogó propagandával szemben szilárdan hirdettük, hogy a béke erői szakadatlanul nőnek s ha összefognak, nagyobbak, mint a háborús imperialisták erői.

Ennek a mi békehitünknek és béketörekvésünknek is nagy győzelmét jelenti az a megegyezés, amely néhány nappal ezelőtt a berlini kérdésben a négy nagyhatalom között létrejött és amelynek folyamán május 23-án a négy nagyhatalom külügyminiszterei Párizsban összejönnek, hogy a vitás kérdésekben megegyezzenek. Ez a hatalmas külpolitikai esemény a békefront nagy győzelmét és a háborús uszítók, a reakció súlyos vereségét jelenti. Újra bebizonyosult, hogy jó kézben van a béke ügye: a hatalmas Szovjetunió és bölcs vezérének, a magyarság nagy barátjának: Sztálin generalisszimuszának erős kezében. *(Viharos taps.)*

Ez a fordulat elsősorban a Szovjetunió és a népi demokráciák őszinte, szívós, következetes és meg nem ingó békepolitikájának az eredménye. Eredménye annak a hatalmas tüntetésnek, mellyel a világ békeszerető százmilliói a párizsi kongresszuson a háborús uszítással szembeszálltak. De eredménye annak a győzelmes szabadságharcnak is, melyet a kommunista párt vezetésével a kínai dolgozó nép vív.

Hozzájárult az ázsiai gyarmati népek szabadságharca, a görög nép szabadságküzdemei, a hatalmas francia és olasz kommunista pártok erőfeszítései. Segítettek benne szerte a világon mindenütt a béke bátor katonái, akiknek innen küldjük forró üdvözlőnk az új siker alkalmából.

Nemzetközi helyzetünkkel kapcsolatban beszélnem kell még egy országról, Jugoszláviáról.

Viszonyunk Jugoszláviával akkor romlott meg, amikor Jugoszlávia jelenlegi vezetői elárulták a népi demokráciák békefrontját, elárulták felszabadítójukat, a Szovjetuniót és átálltak az imperialisták oldalára. Titóék ezt persze tagadják és igyekeznek port hinteni saját dolgozóik szemébe, de minket meg nem tévesztenek. Mi tudjuk, hogy a mai Jugoszláviában életre-halálra üldözik a Szovjetunió igaz barátait. Börtönbe vetik és aljasul meggyilkolják azokat, akik a becsületes együttműködést követelik a Szovjetunióval és a népi demokráciákkal.

A nyugati imperialisták sajtója nyíltan és félreérthetetlenül, de ugyanakkor az árulónak kijáró gúnyos megvetéssel beszél Titóék árulásáról és pálfordulásáról. Egyetlen példát hozok fel erre a sok közül. Az amerikai tőkések lapja, a *Newsweek* április 25-i száma nagyobb cikket közöl ezzel a címmel: „Tito kacérkodik az amerikai bankárokkal.” A cikk elmondja, hogy Tito helyzete ma hasonlít a „Pál és Virginia” című ismert régi francia elbeszélés hősnőjéhez. Az elbeszélésben egy süllyedő hajón Virginiának, a szemérmes szűznek választania kell aközött, hogy vagy meztelenre vetkezik Pál előtt, aki így úszva meg tudja menteni, vagy vízbefullad.

Tito is vagy elfogadja a nyugati kapitalisták támogatását, vagy kitöri a nyakát. A cikk így folytatja: „Az elbeszélésben Virginia szemérmessége győzedelmeskedett és inkább a vízbefúlást választotta, Tito ezzel szemben már kijelentette, hogy ő szívesen levetkőzik a kapitalisták előtt.” A cikk azt mondja: „A jugoszláv követ közölte az amerikai külügyminisztériummal, hogy Tito szívesen növeli az Egyesült Államokkal kereskedelmét és elfogad amerikai kölcsönt is, bármennyire népszerűtlen ez az ő puritán kommunistái előtt. Ugyanakkor a jugoszlávok kölcsönöket kértek két nagy amerikai banktól. Az amerikai külügyminisztérium diszkrétan megértette a bankokkal, hogy nincsen politikai kifogása a kölcsönök ellen. E bankárok éppenséggel úgy hiszik, hogy a külügyminisztérium egyáltalán nem kifogásolja, hanem melegen üdvözli az ilyen kölcsönök nyújtását Titónak.”

És e cikk ebben a hangnemben folytatja tovább.

Mi nagyon jól tudjuk, hogy a jugoszláv kommunisták, a jugoszláv dolgozó nép nem azért ontotta a második világháborúban vérének és nem azért hozott annyi áldozatot, hogy most Titóék újra visszalökjék az imperialisták táborába és újra visszahozzák a régi, kizsákmányoló rendszert. Titóéknak egyre nehezebb megmagyarázni a dolgozók előtt, hogy azok az imperialisták, akik nemcsak hogy nehézipari gépeket, de még gyógyszert sem akarnak semmi áron Magyarországnak vagy a többi népi demokráciának adni - miért adják ugyanezeket a gépeket Titónak. Rá fognak jönni, hogy a magyarázat egyszerű.

Az amerikai tőkések és imperialisták azért segítenek Titónak, mert meggyőződtek róla, hogy Tito átvált az ő oldalukra és ellenségévé vált a népi demokráciáknak és a Szovjetunióknak. Ezt a tényt Tito és cinkosai véres terrorral és hazug propagandával ideig-óráig el tudják leplezni dolgozó népük előtt, de azt nem tudják megakadályozni, hogy Jugoszlávia előbb vagy utóbb meg ne találja az utat a Szovjetunióhoz és a népi demokráciákhoz. *(Nagy taps.)* És amikor ez majd megtörténik, egy csapásra újra helyreáll a jó viszony Jugoszláviával. Addig is a mi kötelességünk, hogy megértessük a jugoszláv dolgozó néppel, hogy elnyomóikkal szemben mellettük állunk, segítünk nekik és számontartjuk szenvedéseiket.

Összefoglalva: mi a béke katonái vagyunk és folytatni akarjuk azt a politikát, amely sokat szenvedett népünk számára biztosítja a teremtető békét. Május 15-én a magyar dolgozó nép ebben a kérdésben is állást foglal és állásfoglalása számunkra nem kétséges. A munkások és parasztok azokat fogják támogatni, akik a béke frontján küzdenek.

Befejezésül vessünk egy tekintetet magára a Magyar Függetlenségi Népfrontra. Ez a Népfront öt politikai pártnak és a hatalmas demokratikus tömegszervezeteknek a szövetsége. Élén áll és vezeti a Magyar Dolgozók Pártja. Ez a Párt a szövetséges Független Kisgazdapárttal, Nemzeti Parasztpárttal, a Balogh-párttal és radikálisokkal együtt az 1947-es választásokon az összes szavazatok 68 százalékát kapta.

A demokrácia azóta hatalmasan megnövekedett. Ennek egyik jele éppen az, hogy a Balogh-párt, amely két évvel ezelőtt még ellenzéki volt, jó munkánk és helyes utunk felismerése-képpen belépett a kormánypártok közé. Mindenki tudja saját tapasztalatából, hogy a Barankovics-pártnak sok tízezer szavazója, aki két évvel ezelőtt szemben állt velünk, vagy kételkedett utunk helyességében és ezért nem ránk szavazott, ma már megváltoztatta magatartását és átjött a demokrácia oldalára.

Legjobban mutatja ezt a hangulatváltozást a magyar egyházak magatartása. A protestáns egyházak tudvalevőleg felhívták híveiket, hogy a választáson szavazzanak a Népfrontra. És két nappal ezelőtt a magyar római katolikus egyház püspökei is hasonló szellemben nyilatkoztak.

Üdvözljük a római katolikus püspöki kar állásfoglalását, mint az első komoly pozitív lépést abban az irányban, hogy egészségesen megoldjuk a demokrácia és az egyház viszonyát. Most már csak az kell, hogy ezt az első lépést újabbak kövessék, hogy ne álljanak meg félúton, hanem menjenek tovább. Ezt várja tőlük az egész magyar demokrácia és benne a katolikus dolgozók is.

Ha ezt az első lépést újak, továbbiak követik, akkor csakhamar eljön az ideje annak, hogy kölcsönös megegyezés és engedékenységgel szellemében népi demokráciánknak ezt a még megoldatlan kérdését is rendezzük.

A népi demokrácia eredményeit és sikereit még az ellenséges külföld is elismeri. Természetesen azok, akik a kákán is csomót találnak, kifogásolják, hogy a magyar népi demokrácia erői ezen a választáson a versengés és a széthúzás helyett az egységet, a Magyar Függetlenségi Népfront közös listáját választják. Ezt kifogásolja a választások kiírása óta az amerikai, az angol rádió és a sajtó, és ezt hallom lépten-nyomon, mikor nyugati újságírókkal vagy diplomatákkal beszélek. Két nappal ezelőtt nálam volt az egyik nyugati nagyhatalom követe. És a választással kapcsolatban szóváltette, hogy Angliában vagy Amerikában nincsen közös lista. Én erre azt mondtam neki: nemrégiben megnéztem a legutolsó angol választás számait. Kiderült, hogy míg egy kormánypárti képviselőt 30000 szavazattal választottak meg, addig az ellenzéki Liberális Pártnak 210000 szavazó kellett egy mandátumhoz. Mindjárt hozzá is tettem, hogy ez azt mutatja: van az angol demokráciának seperi valója a saját háza előtt elég. Elmondtam neki, hogy egy amerikai újságíró azt bizonygatta nekem, hogy az amerikai választások demokratikusabbak, mint a mieink. Megkérdeztem tőle, hány ipari munkás van az Egyesült Államokban? Azt mondja: körülbelül 40 millió. Megkérdeztem, melyik a következő nagyszámú réteg? Azt mondja: a parasztok. Mennyi munkásképvisező van az amerikai szenátusban? - kérdeztem ezután. Egyetlen egy sem - válaszolta az újságíró. Mennyi dolgozó paraszt van a szenátusban? Dolgozó paraszt sincs egyetlen egy sem - válaszolta. Hát kik vannak ott? - kérdeztem. Bankárok, gyárosok és azoknak az ügyvédek. No és - faggattam tovább - az amerikai munkások nem küldenének szívesebben bankárok helyett munkásokat a szenátusba? Azt válaszolta: De igen, természetesen. Hát - mondom neki - mi nem kérünk olyan demokratikus rendszerből, ahol 40 millió ipari munkás egyetlen egy képviselőt sem tud bejuttatni a szenátusba.

És mindjárt megmutattam neki a Magyar Függetlenségi Népfront jelöltjeinek társadalmi összetételét. A Népfront jelöltjeinek a száma 939. Ebből dolgozó paraszt 340, ipari munkás 310, értelmiségi 197, kisiparos, kiskereskedő 7, alkalmazott és egyéb 85. Hozzátehetem, hogy a jelöltek közül 150 dolgozó nő.

Összeállítottam a Függetlenségi Népfront itt jelenlevő öt megyéjének képviselőjelöltjeit is. 119 jelölt közül 55 a dolgozó paraszt, 36 munkás és bányász, 22 értelmiségi, 6 pedig tisztviselő és alkalmazott. A 119 jelölt közül 21 nő. Megnéztem ugyanezekben a megyékben a háború előtti, 1939-es országgyűlési választások jelöltjeit. A jelöltek élén ott találtam gróf Csáky Istvánt, gróf Széchenyi Lajost, gróf Pálffy Fidelt, gróf Pálffy Józsefet, Rozner István bárót és hasonszőrűeket. Azt hiszem, tisztelt Nagygyűlés, senki sem veszi rossznéven, ha a Népfront jelöltlistáján egyetlen grófot, egyetlen bárót, sem hercegi tiszttartót nem találunk, sem a nagybirtokosok és tőkések ügyvédek. Helyettük ott van Dobi István földműves, miniszterelnök, Erdei Ferenc miniszter, egy hagymatermelő paraszt fia. Baticz Jánosné zalaszántói földművesasszony, Vas Piroška textilmunkásnő, Szombathely alpolgármestere, Naszádos Mihály zalamegyei, tükesszentpéteri mintagazda, Tóth Mihály bányász Ajka-csingervölgyből, Veszprém megyéből, Virág Lajos földműves Vépről, Vas megyéből és a többiek.

Meg vagyok győződve arról, hogy ez a nagygyűlés jobb kezekben látja az ország kormányát az ilyen képviselőknél, mint azoknál, akik tíz évvel ezelőtt a parlamentbe kerültek. Úgy gondolom, nyugodtan rájuk lehet bízni az ország további vezetését. Rájuk lehet bízni az ötéves terv megvalósítását, békénk megőrzését és hazánk továbbvezetését a felemelkedéshez, a boldoguláshoz vivő úton.

Én arra kérem Dunántúl dolgozó népét és rajta keresztül az egész országot, hogy támogassa május 15-én szavazatával egy emberként a Magyar Függetlenségi Népfrontot és annak vezetőit, a magyar kommunistákat, a Magyar Dolgozók Pártját. És mi rajta leszünk, hogy az így kapott megbízást becsülettel, jó munkával, az ötéves terv végrehajtásával és békénk megőrzésével viszonzjuk, sokat szenvedett hazánk felemelésére, nemzetünk függetlenségének, szabadságának megőrzésére, dolgozó népünk üdvére és boldogulására.

*(A Népfront választási gyűlésén, Celldömölkön,
1949. május 8-án mondott beszéd.)*

ELŐRE A NÉPFRONT GYŐZELMÉÉRT!

Kedves Hallgatóim!

A választás előestéjén szeretném még egyszer röviden összefoglalni azokat a kérdéseket, amelyeket a nemzet elé terjesztünk. A Magyar Függetlenségi Népfront ezzel a választással arra kéri a magyar dolgozó népet, hogy hagyja jóvá az eddig végzett munkát és annak eredményeit, támogassa az ötéves terv hatalmas céljait, hagyja jóvá a béke megvédésére irányuló eddigi erőfeszítéseinket. Adjon nekünk felhatalmazást, hogy az eddigi úton haladjunk tovább s ennek megfelelően államszervezetünket is olyan módon fejlesszük tovább, hogy megszilárdítsa az elért eredményeket és előkészítse a jövőt.

Ami a megtett utat illeti: eredményeinket röviden és találóan adja vissza az a jelszó: „Romok helyén virágzó élet, urak országából dolgozók hazája.” Amikor a demokrácia hatalmas eredményeiről beszélünk, elsősorban a kézzelfoghatókra, számokban kifejezhető sikerekre, az újjáépítés eredményeire, a hidakra, a termelés adataira szoktunk rámutatni. Pedig talán nem is ezek a legfontosabbak. Talán még jelentősebb az a számokkal ki nem fejezhető jelenség, hogy a magyar dolgozó népnek az évszázados iga után most egyenesedik ki először a gerince.

Most kezd először szabadon, teli tudóval lélekzeni. Az a felismerés, hogy övé az ország, magának dolgozik, még fiatal - de már mutatkozik minden téren teremtő ereje. Mutatkozik az élmunkásoknál, a munkaversenyben, a mintagazdánál, a munkásfeltalálók sikereiben, a munkához való viszony gyökeres megváltozásában.

A népi újjászületés, amelyre az elnyomás sötét évtizedeiben a magyarság legjobbjai annyira áhítoztak, most kezd megvalósulni és eredményeképpen friss szellő járja át a nemzet minden rétegét. Nemcsak az ipari munkás, a dolgozó paraszt, a haladó értelmiségi és a kisember magatartásában jelentkezik ez, de megmutatkozik a nők egyenjogúsításában és abban, hogy az ifjúság is egyre növekvő mértékben veszi ki részét a nemzetépítés feladatában. Még csak úgyszólván a kezdet kezdetén vagyunk, de mutatkoznak eredményei annak, hogy a felszabadult nők az első bátortalan lépések után most már teljes lendülettel indulnak meg az egyenjogosultság útján.

A nemzet fele, amely a dolgozó nép elnyomásán belül, még mint nő is vissza volt szorítva, most kezdi aratni felszabadulásunk neki érő gyümölcsét. S aki azt hitte, hogy a női egyenjogúsítás meglazítja a család kereteit, az nézze meg, milyen bensőséggel ünnepelte éppen ebben az évben a magyar dolgozó nép az Anyák Napját és hány ezer megindító jelét láthattuk országszerte annak, hogy a nők egyenjogúsítása a nők és elsősorban az anyák fokozott megbecsülését eredményezte.

Ugyanez tapasztalható a magyar fiatalsággal szemben, amely demokráciánk politikai győzelmeinek eredményeképpen most kezdi kimunkálni az őt megillető helyet az országépítésben. Most alakul ki bennük hivatásuknak az a tudata, amely rájuk, mint a jövő hordozóira, már most kötelességet ró. És hogy a demokrácia milyen mélyen szántott az ifjúságon belül, annak legjobb mutatója az úttörő mozgalom, ez az élettől duzzadó, fakadó rügy a nemzet lombosodó fáján.

A népi demokrácia egészséges nedvkeringése most kezdi az utolsó hajszálgöyökéig áthatni dolgozó népünket s ez a fejlődés, amelynek még csak első csírait látjuk, talán még fontosabb eredmény, mint az, amit gazdasági téren elértünk.

És mindez csak a kezdet. Hároméves tervünk csak első kísérlet volt, amelyet nem előzött meg összegyűjtött saját tapasztalat. A bátor kilépés, az erők kifejtésének szabad lendülete csak ezután következik, amikor már anyagban és tapasztalatban leraktuk az alapot.

Mindezt tudja, vagy legalább is egészséges ösztönével megérzi dolgozó népünk is. Ennek adta jelét május elsején, amikor ezt a napot, amely régente az ipari munkásság seregszemléje volt, most az egész felszabadult dolgozó nép ünnepévé tette. A május elseje nemcsak politikai megnyilvánulás volt a haladás nemzetközi szolidaritása, a béke és a demokrácia mellett. De az erő, a fegyelem, a bizakodó jókedv, amely országszerte vele kapcsolatban mutatkozott, a demokrácia össz-sikereinek kisugárzása is volt. S az egymás mellett lobogó vörös és nemzeti zászlók erdeje jelképezte azt a felismerést, hogy hazánk felemelkedése és a nemzetközi haladás ügye elválaszthatatlanul összefonódik és külön lendületet ad a magyar demokrácia minden lépésének.

A május elseje azt is mutatja, hogy a magyar dolgozó nép most kezdi csak igazán megbecsülni azt a felszabadító művet, amelyet a Szovjetunió végzett, amikor leverte kezünkről a bilincset és ezzel megnyitotta előttünk felemelkedésünk, boldogulásunk és függetlenségünk útját.

Még egyet mutatott a május elseje: azt, hogy dolgozó népünk megszerette és szívébe zárta a Magyar Dolgozók Pártját, a magyar kommunistákat, akik mindig élen jártak, ha áldozat-vállalásról és példaadásról volt szó.

Akik nem ijedtek meg a nehézségektől, nem csüggedtek el a vereségek láttán, nem veszítették el a fejüket a válságos pillanatokban és nem szédültek meg a sikerektől. S akiknek minden lépését dolgozó népünk szeretete és jól felismert érdekei vezették és vitték előre a felemelkedéshez vezető úton.

Nem kétséges, hogy a magyar dolgozók ezt az utat helyeslik és jóváhagyják.

Az előttünk álló feladatok közül kettő a kimagasló: ötéves tervünk megvalósítása és békénk megőrzése. A két feladat csak együtt valósítható meg, egyik feltételezi a másikat, egymástól el nem választhatók. Mi büszkén hirdetjük, hogy az ötéves terv gazdaságilag többet kíván adni felszabadult népünknek, mint amennyit a megelőző 50 esztendő adott.

De itt sem árt külön hangsúlyozni, hogy a gazdaságinál talán fontosabb az a fejlődés, amelyet a terv a műveltség, a népegészség, a falu és a város életszínvonalának egymáshoz közelítése terén nyújtani kíván.

Mióta hazánkban a dolgozó nép győzött, sok szó esett már arról, hogy az elmúlt negyed évezred alatt a magyarság minden függetlenségi mozgalma elsősorban külpolitikai okokból a nemzetközi viszonyok kedvezőtlen alakulása miatt szenvedett vereséget. Most jött először létre olyan helyzet, hogy a haladó emberiség és a dolgozó magyar nép céljai egybeesnek. Ki kell emelni, hogy ez nemcsak politikai síkon, hanem gazdaságilag is így van. Hazánkat több mint négy évszázadon át gazdaságilag is rendszeresen visszaszorították. A török hódoltságot követte a habsburgi német gyarmatosítás. Változást a Horthy-rendszer sem hozott, amelynek legnagyobb gondja az volt: hogyan kösse gúzsba a dolgozó népet, amely magának követelte a nagybirtokos földjét, az emberi jogokat és az emberi életet. Csak most, a demokrácia győzelmével alakultak ki a gyökeres változás lehetőségei.

A sárbaragadt, elmaradt magyar dolgozó nép azelőtt csak meséiben álmodott a hétmérföldes csizmáról, most azonban megvalósult annak a lehetősége, hogy hétmérföldes léptekkel haladjunk előre.

A hároméves terv ebben a tekintetben csak tanoncidő volt, afféle próbamunka. Az új munkásigazgatók, az új bankvezetők most végezték gyakornok éveiket és csak ezután jöhet a lendület.

Történelmi távlatból tekintve, ötéves tervünk az első hatalmas lépés arra, hogy évszázados elmaradásunkat a népgazdaság, a kultúra terén gyorsan behozzuk. Ezt a lehetőséget tudatosította a választásokat megelőző felvilágosító munka. Ez a felismerés ad új szellemet, nagyobb feszítő erőt és történelmi távlatot ennek a gigantikus vállalkozásnak. És ez a felismerés teszi lehetővé, hogy bár dolgozó népünk tudatában van a még meglevő nehézségeknek és bajoknak, mégis örömmel vállalja az ötéves tervvel járó új áldozatokat és verejtéket.

S ezért támogatja a Függetlenségi Népfrontot, amely nagy Pártunkkal az élén, záloga és biztosítéka annak, hogy ezt a hatalmas művet is sikerrel fogjuk befejezni.

Az ötéves terv megvalósításának elengedhetetlen feltétele a béke. Nem kell sok szót vesztegetni arra, hogy a mi elemünk a béke.

Ha biztosítjuk békénket, biztosítottuk minden tervünk alapját.

És ha a népi demokrácia eleme a béke, ebből az is adódik, hogy a demokrácia ellenségeinek, a reakciónak eleme és reménye a háború s a vele járó szörnyű pusztulás. Ezért védi a dolgozó nép fokozott elszántsággal békéjét. Ezért küldte ki képviselőit Párizsba, ahol több mint 600 millió ember küldöttei sorakoztak fel a háborús gyujtogatók és kardcsörtetők ellen. Ezért van ott mindenütt, ahol keményen ki kell állni a béke ügyéért. És ezért hoz létre a dolgozó nép fiaiból erős, demokratikus hadsereget. Tudja, hogy nem elég a békét óhajtani, meg is kell védeni.

A Függetlenségi Népfront befolyásának elmélyülését nem utolsó sorban a béke következetes védelme eredményezte. Békénket és a béke nemzetközi ügyét szolgálták azok a barátsági és kölcsönös segélynyújtási szerződések, amelyeket demokratikus szomszédainkkal kötöttünk, és a jó viszonynak és őszinte szeretetnek elmélyülése, amelyet hálás népünk fokozódó mértékben mutat felszabadítónk, a hatalmas Szovjetunió felé.

Ennek a békevágnak volt jelentékeny szerepe abban, hogy északi szomszédunkkal, Csehszlovákiával is meg tudtuk teremteni az egészséges, baráti viszonyt és ezzel új, szilárd gerincet adtunk a békefrontnak.

És hogy politikánk helyes volt, azt éppen a napokban igazolta a haladás és a béke híveinek az az óriási győzelme, amely a berlini megegyezésben és a nagyhatalmak küszöbönálló új tanácskozásában jut kifejezésre.

A háborús uszítók megpróbálták ezt a győzelmet kezdetben vitássá tenni, de most már kénytelenek itt is visszavonulót fújni.

Az egyik nagy amerikai lap, amely első sorában áll a háborús uszítóknak, tegnap kénytelen volt a következő megállapítást tenni:

„Nyugat-Európának egy újabb háborúban való részvételét az egyszerű ember akadályozza meg. A nyugateurópai egyszerű ember makacs eltökéltsége, hogy el akarja kerülni a háborút, szintén katonai tényező, amely közelebb áll Nyugat-Európa valóságaihoz, mint az amerikai tábornokok.”

És egy másik nagy amerikai lapban Walter Lippman, az atombomba-politika hirdetője kénytelen elismerni:

„Tárgyalunk a német kérdésben, nem engedményként, hanem terveink összeroppanása következtében.”

A háborús uszítók kudarcában természetesen döntő része van a hatalmas Szovjetunió következetes békepolitikájának, de a békefrontnak ránk eső részéből mi is derekasan és becsülettel kivettük a részünket és szerény erőnkhez képest hozzájárultunk az eredményhez. És hozzájárult nem csekély mértékben a béke megvédéséhez a Kínai Kommunista Párt győzelme, amellyel egy 500 milliós népet az imperialisták táborából a népi demokrácia és a béke védőinek frontjába visz át.

Amint a magyar demokrácia belső sikerei egybeesnek az egész emberi haladás céljaival, úgy a mi béke erőfeszítéseink is egybefolynak az imperialista háborús uszítók elleni hatalmas áradattal és erősítik azt.

Ezt is megértette dolgozó népünk, ezért támogat bennünket, ezért hatalmaz fel bennünket arra, hogy új alkotmánnyal szentesítsük az eddig elérteket és segítsük elő a fejlődést.

Most, a választások előestéjén már nyugodtan le lehet szögezni, hogy újra helyesnek bizonyult a nemzeti demokratikus erők összefogása, az a politika, amelyet a múltban folytattunk s amelyet a jövőben is folytatni szándékozunk, és helyes volt az egységes lista is, amellyel a nemzet elé léptünk. „A magyar dolgozó nép most egy egységes nagy család” - mondotta nekem egy paraszt a Dunántúlon. Ez az egység jut kifejezésre jelöltjeink személyében is. A dunántúli nép okulására Celldömölkön felolvastam az utolsó - háború előtti választás nyugatdunántúli éljelöltjeit. 1939-ben a listák élén gróf Csáky István, gróf Pálffy József, gróf Széchenyi Lajos, gróf Pálffy Fidél, Rozner István báró és hasonszörűek állottak. A Magyar Függetlenségi Népfront jelöltjeinek társadalmi összetétele megfelel dolgozó népünk összetételének s egyszersmind hűen tükrözi vissza azt a szociális változást, amelynek következtében hazánk az urak országából a dolgozók hazájává fejlődött.

Jelöltjeink között nincs se gróf, se báró többé, se nagybirtokos, se bankár, sem ezeknek ügyvédjei. A Népfront jelöltjeinek száma 989, ebből dolgozó paraszt 340, ipari munkás 310, haladó értelmiségi 197, kisiparos és kiskereskedő 7, alkalmazott és egyéb 85. A nők egyenjogúsításának fejlődését és a demokrácia építésében végzett jó munkájuk elismerését 150 dolgozó nő jelöltsége mutatja.

Nem kétséges, hogy ilyen képviselők kezében jobb helyen lesz az ország kormánya és nem kétséges, hogy az egységes lista már a választás előtt is óriási eredményeket hozott. Ezúttal elmaradt az ellentétek és a szenvedélyek felszítása, a kákán is csomót keresés. Nincs többé versengés a reakció szavazóinak megnyeréséért és ma - 1947-tel és 1945-tel ellentétben - a választáson nincs jelen mint vezető harmadik: a reakció. A választási harc ezúttal hatalmas politikai véleménycsere volt, valóságos demokratikus iskola: az ország gazdájává lett dolgozó nép számvetése az elmúlt évek eredményeiről és a jövő tennivalóiról.

A Függetlenségi Népfront egységes fellépése a választáson kifejezője volt annak az egyöntetű megítélésnek, amellyel a magyar nép a döntő kérdéseket, az eddig elért eredmények helyeslését, ötéves tervünket és a béke megvédéséért vívott harcunkat nézi és kifejezője annak, hogy nincs eltérés arra vonatkozólag, hogy folytatni kell az eddig követett utat.

Ennek a hatalmas népi egységnek egyik jele a katolikus egyházfők állásfoglalása a Népfront-választás mellett. De még ennél is fontosabb és jelentősebb a lelkeskedő katolikus papok kiállása a püspöki kar nyilatkozata előtt és után. Száz és száz falusi pap lépett fel a Népfront mellett. Nemcsak azért, mert nem akart elszakadni a dolgozó néptől, amely egységesen a Népfront mögé állott, hanem méginkább azért, mert jó négyesztendei ellenséges beállítottság vagy kritikus várakozás után a saját tapasztalatából győződött meg arról, hogy népi demok-

ráciánk minden téren becsületesen és eredménnyel szolgálja sokat szenvedett nemzetünk felemelkedésének ügyét.

Ez okozta, hogy a katolikus lelkészkedő papság állásfoglalása szinte gátszakadáshoz hasonlított és ez ad nekünk reményt arra, hogy a püspöki kar végre megérti az idők szavát és ezt az első lépését követik újak, határozottabbak a demokrácia felé és ezzel megteremtik a lehetőségét annak, hogy az állam és az egyház viszonyát kölcsönös megalégedésre végre megoldhassuk.

A magyar népi demokrácia sikereit, mint egy görbe tükör vetíti vissza a magyar és a nemzetközi reakciónak az a tanácstalansága és tehetetlen dühe, amellyel a Népfront-választásokat nézi. Ezen a választáson már nincs is szó arról, hogy a reakció az országon belül vagy kívül velünk szemben, országépítő terveinkkel szemben valamilyen programot tudna állítani. A jól megérdemelt vereségből eredő dühön és elkeseredésen kívül most már nincs más megnyilvánulása a reakciónak. Programot már nem tud adni, mert nyíltan nem mondhatja meg, hogy terveinek egyetlen feltétele van: a véres háború.

Az ellenségnek ez a programnélkülisége, a kilátás és a látóhatár hiányában, egyik mutatója eredményeinknek. Azoknak az eredményeknek, amelyeket ellenségeink fogcsikorgatva, rosszakaratú megjegyzésekkel kísérve, de ma már világszerte kénytelenek elismerni.

A múlt héten még egy ütőkártyája volt a suttozó hírverésben megnyilvánuló reakciónak: az országos szárazság. De szinte úgylátszik, hogy még a természet is a népi demokráciát támogatja.

Egy hete megnyíltak az ég csatornái és a termőföldet, amelyet eddig még soha nem tapasztalt gondossággal és szeretettel készített elő a dolgozó parasztság, bőven megöntözte az aranyat érő országos májusi eső. A közmondás azt tartja: „a bátraké a szerencse”. Az ötéves tervet bátran előkészítő dolgozó nép az áldást hozó májusi esőt szerencsés kezdetnek tekinti nagy munkája előestéjén.

Szerte az országban a választás előtt a derűlátás, az optimizmus, a jövőbe vetett bizalom hulláma önti el a dolgozó népet.

Ezt mutatta már a május elseje lelkes, hangulatos megünneplése, ez nyilvánult meg a választás előkészítésével kapcsolatban, a hatalmas tömeggyűléseken és az aprómunkában. Mi, magyar kommunisták ebben az általános optimizmusban is nyugodtan mutathatunk rá a meglévő bajokra és az előttünk álló nehézségekre. A dolgozó nép ezt is azzal a nyugalommal és bizalommal vette tudomásul, amelyet eddigi eredményeinkből merített és amelyeket zálogul tekint arra, hogy szívóssággal és jó munkával minden nehézségen és bajon úrrá tudunk lenni. Ezért készül a választásra, mint egy hatalmas népünnepélyre, ezért díszíti fel újra házait és tereit, hogy ilyen külsőségekkel is félreérthetetlenül kinyilvánítsa rokonszenvét és támogatását a Magyar Függetlenségi Népfront iránt.

Dolgozó népünk egysége, a felszabadulás adta lehetőségek tudata, a saját erőnkbe és utunk helyességébe vetett bizalom és az előttünk kitáruló jövő együtt hozzák létre azt az emelkedett ünnepi hangulatot, amellyel a magyar dolgozó nép vasárnap az urnák elé járul. Ebben a lelkes szellemben sorakozik fel egységesen a Magyar Függetlenségi Népfront mögé, hogy utána nagy lendülettel folytathassa művét, amelynek eredménye annyi balszerencse közt, oly sok vizsály után - a szabadabb, erősebb, boldogabb magyar haza!

(Rádióbeszéd 1949. május 14-én.)

PÁRTUNK A DOLGOZÓ NÉP ÉLÉN

Kedves Elvtársak!

Beszámolóm a május 15-i választási győzelemmel és az ezzel kapcsolatos problémákkal foglalkozik. A választásról azt mondotta a párizsi rádió, hogy temetési menetben vonult fel a lakosság az urnákhoz és lényegében hasonlóképpen írt róla a reakciós kapitalista sajtó. Ebben az esetben nyugodtan elmondhatjuk: a kutya ugat, a karaván halad. A májusi választás a magyar demokráciának és benne Pártunknak egyik legfényesebb győzelme volt, amelyet felszabadulásunk óta kivívott.

Győzelmünk külpolitikai összetevői közt az első helyen kell megemlítenem a Szovjetuniót, amelynek a háború utáni gazdasági újjáépítésben elért hatalmas eredményei csak úgy, mint következetes békepolitikája, nagymértékben hozzájárultak ahhoz, hogy a magyar dolgozó tömegek a Népfront és Pártunk felé fordultak. Minél jobban elmélyülnek a magyar demokrácia gyökerei, annál inkább tudatosodik a széles tömegekben az összefüggés a Szovjetunió sikerei és a mi eredményeink között. A Szovjetunió minden sikere egyszersmind a mienk is és ez megmutatkozott most a választások alkalmával.

A kínai kommunisták felszabadító harcának nagyszerű eredményei, amelyek éppen a választást megelőző hetekben bontakoztak ki s amelyekből az ingadozók is megérthették, hogy a békefront és az emberi haladás hívei világszerte erősödnek - szintén jelentékeny mértékben hozzájárultak győzelmünkhöz.

A választási siker belső összetevői között elsőnek eddigi politikai eredményeinket kell említenem, a munkásosztály vezette dolgozó nép győzelmét, a reakció vereségét s azt, hogy az erőviszonyok e gyökeres megváltoztatása lassan, de biztosan átment a dolgozó nép tudatába. Ez nemcsak azt jelentette, hogy a választások megszilárdították a munkás-paraszt szövetséget és Pártunk vezető szerepét, hanem azt is, hogy a munkás-paraszt szövetségen belül megszilárdult a munkásosztály vezetése. Most már a széles dolgozó tömegek előtt nem szorulnak magyarázatra az ipari munkásság elévülhetetlen érdemei, amelyekkel a felszabadulás óta eltelt időben száz és száz alkalommal beigazolta, hogy Pártunkkal az élén kiérdemli a vezetést. Ebből a szempontból a választás még külön az ipari munkásságnak és Pártunknak nagy győzelme és újabb tényezője népi demokráciánk megerősödésének. A munkásosztály vezető szerepének megerősödésével együtt erősödött a rendszer tartósságába vetett hit, a biztonságérzet, a nyugodt, békés termelés és javulás állandóan felfelé menő vonalának tudata.

E politikai eredmények gyümölcse a munkásparaszt szövetség megerősödése volt. Megerősítette ezt a szövetséget az a helyes politika, amelyet a dolgozó parasztság megnyeréséért a felszabadulás óta folytattunk. Pártvezetőségünk éppen a választások előtti hónapokban vetette fel külön a középparasztság megnyerésére irányuló politikánk kérdéseit. Ráműtöttünk azokra a gyakorlati pártmunkánkban mutatkozó hibákra, amelyek egyrészt taszították tőlünk a középparasztságot a kulákság felé, másrészt a kulákságnak mint osztálynak a korlátozása helyett a kulákság megszüntetésének vonalára csúsztak le.

Központi Vezetőségünk következetesen alkalmazta azt a lenini-sztálini jelszót, hogy támaszkodjunk a szegényparasztságra, egyezzünk meg a középparaszttal és egy pillanatra se szüntessük meg a harcot a kulák ellen. A dolgozó parasztság zöme megértette ezt a helyes politikát és e megértés eredménye aztán mutatkozott a szavazásnál is. Mutatkozott az a mindenki számára látható tény is, hogy az államhatalom minden ágába bevonultak a dolgozók. Hozzájárult a nők egyenjogúságának minden téren történő megvalósulása. Hozzájárultak

természetesen gazdasági erősödésünk, hároméves tervünk végrehajtásának sikere, ötéves tervünk imponáló arányai. Végül külpolitikai eredményeink, köztük a békéért vívott következetes harcunk.

Külön hozzájárult ehhez az eredményhez az a tagfelülvizsgálat, amellyel Pártunk eltávolította a közénk nem való elemek jelentékeny részét és ezzel erőben, tekintélyben tettekretevésségnél megnövekedve, fokozott vonzóerővel folytathatta munkáját. Kétségkívül az összetevők közé tartozik az egyház palástja mögött megbúvó reakció elleni sikeres harc. Mindszenty példájából mindenki megérthette, hogy a demokrácia vívmányait, a földreformot, a Köztársaság intézményeit minden ellenséggel szemben megvédjük. Az a nagy láрма, amelyet Mindszenty érdekében a nemzetközi reakció csapott, az a kudarc, amely az Egyesült Államokat érte, amikor ezt a kérdést az Egyesült Nemzetek Szervezete elé vitte, még jobban aláhúzták demokráciánk igazát, magabiztosságát és szilárdságát. A honi reakció nagy reménysége omlott össze, amikor látta, hogy a magyar demokrácia e kérdésben egy hajszálnyit sem engedett.

A választás döntő győzelme tehát főleg sok kis siker mennyiségének minőséggé alakulásából keletkezett. A sok kicsi újra sokra ment és eredményeképpen ugrásszerűen megnőtt Pártunknak, de az egész demokráciának ereje is. Ennek a növekedésnek a választáson sok példáját láttuk. Számunkra legfontosabb az a természetes és önkéntes elismerés, amellyel nemcsak szövetségeseink, a többi politikai párt, hanem az egész dolgozó nép Pártunk vezetését elfogadta. Egy-két jelentéktelen esettől eltekintve, nem volt olyan község vagy város, ahol ezt a vezetést bárki is megpróbálta volna elvitatni.

A demokrácia befolyásának elmélyülését és kiszélesítését legjobban a parasztnál és a nőknél lehetett tapasztalni. Szerte az országban látható volt, hogy a háziagitációk és a kisgyűlések régente annyira megszokott panasznapi-jellege ezúttal gyorsan elmúlt. A tanyai parasztnak szinte egyformán érdekelt a traktorállomás és a mohácsi acélmű kérdése.

Kiszélesült a látóhatárunk, meglátták és megértették az összefüggést egyéni sorsuk javulása és a nemzet felemelkedése között. Hasonlót lehetett tapasztalni a nőknél a városban és a falun egyaránt, a béke és a demokratikus honvédség kérdésével kapcsolatban.

A nők nagyon jól megértették, hogy a béke védelme nem valami tétlen pacifizmus, hanem aktív, cselekvőleges védelem, amelynek egyik fontos tényezője a jó hadsereg. Ugyanezt tapasztalhattuk a Szovjetunióval kapcsolatban. Csak most, amikor a dolgozó nép zöme világosan látja a politikai összefüggéseket, mélyül el igazán és válik forróvá a szeretet és a hála érzése a Szovjetunió felé, amelynek felszabadító harca és segítő karja nélkül mi is csak ott tartanánk, ahol az imperialisták igájában nyögő francia vagy olasz nép.

Megmutatkozott a demokrácia eredményeinek elismerése és helyeslése az értelmiségnél is, amelynek jelentékeny része azért is tanúsított tartózkodó magatartást a demokráciával szemben, mert azt hitte, hogy a szocializmus visszaesést jelent a kapitalizmussal szemben, az intelligencia megbecsülésének és munkalehetőségének csökkenését jelenti. Az elmúlt két esztendő meggyőzte őket az ellenkezőjéről. Száz és száz tényből állapíthatjuk meg nemcsak azt, hogy a szocializmust építő magyar népi demokrácia hasonlíthatatlanul jobban becsüli meg az értelmiségi munkát, mint a kizsákmányoló kapitalizmus, hanem azt is, hogy soha számukra olyan teremtő lehetőségek azelőtt meg nem nyíltak, mint amelyet ötéves tervünk és egész szocialista perspektívánk nyújt nekik. Ezért csatlakozott hozzánk ezen a választáson az értelmiség.

Végül megnyilatkozott a demokrácia győzelme a lelkeszkedő papság magatartásában, amely püspökeinek ellenséges vagy legjobb esetben várakozó magatartásával szemben, követve a dolgozó nép állásfoglalását és saját meggyőződését, csatlakozott a népi demokráciához. A

külföldi imperialisták azt próbálják utólag megmagyarázni, hogy választási sikereinket a püspöki kar vontatott és nem is egyértelmű állásfoglalása döntötte volna el.

Az igazság ennek éppen az ellenkezője. A püspököket állásfoglalásra bírta az a gátszakadás, amelyet alsópapjaink egy részénél és hozzátehetjük: az egész dolgozó népnél az ő régi álláspontjukkal szemben kénytelenek voltak tapasztalni. A demokrácia sikerét külön aláhúzta még az a tehetetlenség és tanácstalanság, amely a reakciót itthon és a külföldön a választásokkal kapcsolatban jellemezte. Annyira mellettünk volt ezekben a napokban a dolgozó nép, hogy győzelmünk elé ellenségeink a szó szoros értelmében semmi komoly akadályt nem tudtak gördíteni.

Április elején, amikor mi a választások részleteit kidolgoztuk, még nem láttuk ennyire világosan a helyzetet. Ennek megfelelően becsléseink óvatosak voltak. Mint a megelőző választásoknál, most is minden megyei és nagyvárosi titkárunkat felszólítottuk, hogy közöljék az előre várható eredményeket. Valamennyi előzetes becslés valamelyest a tényleges eredmény mögött maradt. Azt hittük, hogy ezúttal kevesebben fognak szavazni, mert az egységes lista következtében elmarad a pártok harca, a szenvedélyek felszítása és ez a szavazók számának csökkenéséhez vezethet. Számoltunk azzal is, hogy az ellenség a választás jelentőségének kisebbítésére kiadja a szavazástól való tartózkodás jelszavát. Ezért első gondunk az volt, hogy mozgósítsunk a választáson való részvétel mellett. Közvetlenül a választások előtt azonban világossá vált, hogy az egységes lista hatására az érdeklődés az elmúlt két választással szemben rendkívül megnövekedett és a választójegyzékből kimaradtak valósággal törték magukat, hogy rákerüljenek a listákra.

A május elsejei felvonulások már világossá tették számunkra azt a nagy fordulatot, amely 1947 óta a dolgozó tömegekben történt. És május 14-én, a választások előestéjén rádióbeszédemben már száz jel alapján megállapíthattam, hogy ezt az ütközetet fényesen meg fogjuk nyerni.

A győzelemhez a Párt és a demokrácia már említett általános gazdasági és politikai eredményein kívül elsősorban hozzájárult népnevelőink jó munkája. 250000 népnevelőt mozgósítottunk, akik rövid, de jól előkészített iskolázás után fogtak munkához. Azt a szándékunkat, hogy minden szavazót legalább kétszer felkeressünk, lényegében meg tudtuk valósítani. Pártunk népnevelőinek megnőtt politikai tudását dicséri a lelkes, ötletes, színes, gyakran humoros és eredeti agitációs munka. Először állapíthatjuk meg, hogy végre népnevelőink a demokrácia eredményeit és agitációs módszereinket alkalmazni tudták a tanya, a falu, a község, a járás viszonyaira és ezzel természetesen ugrásszerűen emelték meggyőző erejüket.

Ezek a népnevelők a választási kampány során mutatkozó és számunkra kedvező nemzetközi eseményeket, mint amilyen a Kínai Kommunista Párt győzelme, vagy a Szovjetunió békepolitikájának hatalmas sikere a berlini kérdésben, jól be tudták építeni agitációjukba. Felhasználták ezeket munkájuk elmélyítésére és sikeresebbé tételére, csakúgy mint a jókor jövő májusi országos esőt.

A népnevelők munkájának sikeréhez sokban hozzájárult az, hogy meg tudták szervezni eredményeik ellenőrzését és a hibák kijavítását. Tudjuk, hogy a legtöbb gyárban reggel 7 óra előtt a népnevelők megtárgyalták az előző nap tapasztalatait és annak alapján javítottak munkájukon. Ugyanezt tették száz és száz községben és járásban s ezzel menetközben ki tudták javítani a hibákat és eredményesebbé tették az agitációt. A Budapestről lemenő népnevelők pompásan együttműködtek a vidékiekkel.

Ezúttal sikerült a Népfront többi pártjának helyi erőit is bevonni a választási munkába, anélkül, hogy ezzel Pártunk vezető szerepe elhomályosult volna. Minden oldalról halljuk,

hogy például a pártonkívüli népnevelők bevonása a munkába, felvételük az előkészítő iskolákba, rendkívül jó eredményt adott. Ezek a pártonkívüliek úgy érezték, hogy külön bizalmat helyeznek beléjük és lelkesen igyekeztek ennek a bizalomnak megfelelni. Amikor a falvakban kiderült, hogy egy-egy kisgyűlés túlságosan népes volt, a népnevelők több helyen csakis Pártunk tagjainál tartottak kisgyűlést. Csakhamar rátértek azonban arra, hogy a pártonkívüliek udvarán jöttek össze, ami nagyon jó eredményeket hozott. 80000 ilyen kisgyűlést tartottunk. Ezeken és az egyéni agitációkban a szó szoros értelmében a magyar dolgozó nép minden problémájára válaszoltunk. Akit valami kétség gyötört, vagy valami kifogása volt, azt nyugodtan elmondta és megkapta rá a megnyugtató választ.

Május 14-i rádióbeszédemben már rámutattam arra, hogy: „A választási harc ezúttal hatalmas politikai véleménycsere volt, valóságos demokratikus iskola”. Eddigi agitációnkat főleg az jellemezte, hogy elsősorban mi beszéltünk a tömegekhez. Ennek a választási kampánynak az volt a jellegzetessége, hogy a szó szoros értelmében eszmecserét folytattunk a dolgozó milliókkal.

Először közelítettük meg azt az agitációs módszert, amely annyira jellemző nagy testvérpártunk, a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártjának tömegmunkájára. Kétségtelen, hogy választási sikerünk nem utolsósorban ennek is köszönhető.

Megjavult a választásokkal kapcsolatban a megyebizottságok, a járási bizottságok és a falusi pártszervezetek egymáshoz való viszonya. El lehet mondani, hogy Pártunk, munkája során először hatolt be a legeldugottabb tanyára is. És rátért olyan területekre, amelyeket eddig teljesen elhanyagoltunk, mint például a vonatagitáció. Nagyjában és egészében jó volt az erők elosztása is. A népnevelőket elsősorban oda küldték, ahol ismerősek voltak és ez még fokozta eredményeiket.

A demonstratív nagygyűléseket jól kapcsoltuk össze a kisgyűlésekkel. A május elsejét, amelynél tartottunk attól, hogy elvtársaink nem mindenütt tudják jól beleilleszteni a választás felfelé ívelő vonalába, szinte kivétel nélkül úgy tartották meg, hogy nem zavarta, hanem elősegítette a lendületet. 1945-ben megtörtént, hogy Pártunk helyenként éppen a választások előtti napokban kifulladt. Ilyen jelenségeket még 1947-ben is tapasztaltunk. Ezúttal azonban nem mutatkozott fáradtság és munkánk lendülete a választás napján érte el csúcspontját.

Külön óhajtok kiemelni néhány új tényezőt. Az első: a demokratikus honvédség jó szereplése a választásokon. Már szóltam arról, hogy a honvédség és a béke kérdésének összekapcsolása különösen a nők politikai fejlődésének egyik mutatója. A honvédség népszerűségének egyik titka az az óriási ellentét, amely Horthy hadserege és a nép között régente megvolt. Ma viszont a honvédség és különösen a népből való tisztikar, éppen a multtal szembeállítva, a legegyszerűbb ember számára is szinte kézzelfoghatóvá teszi a beállott változásokat. Az, hogy a honvédség ilyen jól szerepelt a választásokon, egyszersmind mutatja, hogy a hadseregben jó politikai munka folyik.

A Magyar Nők Demokratikus Szövetsége is sokban hozzájárult a választások sikeréhez. A felszabadult nők megnövekedett aktivitását az MNDSz jó munkája is mutatta.

Az MNDSz, mint a választások mutatták, városban és falun egyaránt mindinkább a dolgozó nők szervezetévé válik. Ennek megfelelően most gondoskodni kell arról, hogy az elmúlt gyakorlattal szemben a vezetés most már mindenütt a dolgozó nők kezébe menjen át.

A SzIT működése is mutatta azt a fejlődést, amelyen ifjúságunk az utolsó két esztendőben keresztülment.

A SzIT jó választási munkájának eredménye, hogy az EPOSz-t országszerte sikerült talpraállítani és megerősíteni. Jellemző tünete volt a választásnak a dolgozó kispolgárok aktivitása. Aki azt hitte, hogy a szocializmus építése a kispolgári réteget egyszerűen ellenzékbe kergeti, az most a választásokkal kapcsolatban tapasztalhatta, hogy sikereink kisugárzásának hatása alól ez a réteg sem vonhatta ki magát. A kispolgárság érzi, hogy az egész dolgozó nép felemelkedéséből ő sem marad ki és megfelelő átalakulással, de be tud illeszkedni a népi demokrácia gazdasági rendszerébe. Meg kell emlékezni a pedagógusok munkájáról, akiknek legnagyobb része most már lelkesen csatlakozott demokráciánkhoz és ennek a csatlakozásnak eredménye mutatkozott ifjúságunk, a pompásan fejlődő Úttörőmozgalom lelkes választási szereplésében.

Új szín volt ezúttal az Állami Mezőgazdasági Gépállomások dolgozóinak választási részvétele. Bár e téren még a kezdet kezdetén vagyunk, meg lehet állapítani, hogy a gépállomások nemcsak a hozzájuk fűzött gazdasági, hanem a politikai várakozásoknak is megfelelnek.

Fennállásuk rövid ideje alatt megszerette őket a falu dolgozó népe, megértik, hogy ők a jobb jövő hordozói a falun. A gépállomások dolgozói viszont érzik és megértik a rájuk háruló feladatok fontosságát és ez a felismerés önbizalmat, felelősségérzetet, de egyszersmind lendületet is ad munkájuknak.

Végül beszélnem kell a falusi katolikus papságról is. Általános tapasztalat, hogy a protestáns papok zöme rendszeren, sok helyen lelkesedéssel támogatta a Népfront választási harcát. De amikor népnevelőink először kopogtatták végig a választással kapcsolatban a falusi paplakokat, sokak meglepetésére kiderült, hogy a katolikus lelkészkedő papság között is szép számmal vannak olyanok, akik a falu népével együtt, megértik és megbecsülik a népi demokrácia eredményeit. Akik nemcsak magánbeszélgetésekben, hanem nyilvánosan is hajlandók voltak kiállni a népi demokrácia mellett s akiknek ez a fellépése kétségkívül hatott a püspöki karra is. Ott, ahol a katolikus lelkészek a Népfront mellett foglaltak állást, ezzel természetesen elősegítették a választás ügyét.

Mikor ennyi jót és pozitívat állapítunk meg a választási munkáról, ugyanakkor természetesen rá kell mutatnunk azokra a hibákra, amelyeket tapasztaltunk. Helyenként a választási munkát túlorganizálták. Egy-egy választót annyian kerestek fel, hogy az már-már zaklatásnak volt mondható. A lelkesedésből fakadó túlzás eredményeképpen nem egyszer egymást agitálták meg az elvtársak. Viszont néhol mechanikusan végezték a munkát és ha a választó abból a célból, hogy megszabaduljon, azt mondta, hogy a Népfontra szavaz, akkor ezt már készpénznek vették.

Feltűnő volt, hogy ezen a választáson a szakszervezetek munkája nem volt annyira látható, mint mondjuk az MNDSz-é, vagy a SzIT-é. A DÉFOSz pedig messze elmaradt a hozzáfűzött várakozásoktól. Különösen érezhető volt, hogy a munkástagokat, a mi erősségünk a falun, mennyire nincs még a DÉFOSz-ban kiépítve.

Gyakran volt tapasztalható, hogy a Párt és a közigazgatás a falvakban még összefolyik, hogy a pártutasítások a jegyzőn és nem a falusi titkáron keresztül jutnak el a tagokhoz, hogy jobb híján a községháza a párthelyiség és gyülekezőhely. Itt-ott találkoztunk a kiskirályok újabb feltűnésével is.

A választási munkában az is kiderült, hogy alapszerveink a városban és a falun egyaránt túl nagyok. Több száz főből álló alapszerveknél rendkívül nehéz az egyes párttag bevonása a munkába. Megnehezül a közvetlen érintkezés az egyes tag és a vezetőség között. Megnehezül az új káderek felismerése és kiemelésének lehetősége. A választás egyik tanulsága, hogy alapszerveinket sürgősen decentralizálni kell, számbelileg kisebb alapszervekre kell felbontani.

Ezt természetesen csak gondos előkészítés után hajtjuk majd végre. A választások tapasztalatai felhívják figyelmünket arra, hogy Pártunk gyengéje még falusi titkáraink egy részének fejletlensége. A megyebizottságok és járási bizottságok egymásközi érintkezésének, munkamegosztásának hibái és hiányai szintén napvilágra kerültek. A választási harc megmutatta, hogy hol jók és hol gyengék kádereink. A választási küzdelem egyébként megdöntötte azt a legendát is, hogy a paraszt tavasszal nem hajlandó pártmunkát végezni és nem is tanul. Ez a választás az ellenkezőjét bizonyította.

Végül külön kívánok szólni néhány olyan eredményről, mely messze alatta marad az országosnak s melynek kivizsgálása Szervezési Osztályunk és helyi szervezeteink egyik legsürgősebb feladata. A legrosszabb eredmény a városok közül Kiskörösön volt, ahol 39%-a a választóknak a Népfront ellen szavazott. Nagykörösön is 21% szavazott a Népfront ellen. Elvtársaink ezt az ottani kulákság nagy erejével magyarázzák.

Mezőkövesden 28%-a a választóknak a Népfront ellen szavazott. Az elvtársak azzal védekeznek, hogy Mezőkövesd nagy papi fészek és azonkívül erős a munkanélküliség is. Feltűnő, hogy Békés városában 21%, Orosházán 15% szavazott ellenünk. Elvtársaink itt is elsősorban az éles osztályharcra és a kulákbefolyásra hivatkoznak. A járások közül legrosszabb a vecsési járás, ahol az egész járás szavazataiból 29% esett a Népfront ellen. Itt is elsősorban a kulákbefolyásról hallunk. Néhol, egy-egy faluban feltűnően rossz az eredmény, például Tardon - ahol pedig erős kommunista szervezet volt és sok földet osztottak ki - 64% szavazott ellenünk. Sajóládon - Borsod megyében - csak 48%-ot kapott a Népfront.

Jellemző, hogy ilyen feltűnő esetek a már említett Békés megyén kívül Borsodban, Nógrádban és Szolnokban is előfordultak.

Előre meg lehet mondani, hogy az ilyen feltűnő esetek mögött a tárgyi okok mellett pártszervezeteink rossz munkája, vagy valamely általunk eddig nem ismert hibája is rejtőzik. Ezért, ismétlem, sürgősen ki kell azokat vizsgálni és meg kell javítani az ilyen helyeken a pártmunkát, illetve gondoskodni kell arról, hogy megszűnjenek azok az okok, amelyek rossz eredményekre vezetnek.

Ezek a kétségkívül meglevő hibák azonban nem vonnak le abból a megállapításból, hogy a választás Pártunknak és népi demokráciánknak elsőprő győzelme volt. Ennek a győzelemnek eredményeképpen most vonul be először a magyar országgyűlésbe a dolgozó nép erejének és jelentőségének megfelelő képviselő. Az új országgyűlés 402 képviselőt számlál. Amikor mi - a választások előkészületeképpen - felemeltük az egy képviselőre jutó szavazatok számát 14000-ről 16000-re, azt reméltük, hogy ezzel csökkenni fog a képviselők száma. Minthogy azonban sokkal több szavazó vett részt a választásokon, ez a csökkenés csak lényegtelen, ellenben nagyon lényeges az új országgyűlés szociális összetétele.

A 402 képviselő közül 176 munkás, 115 paraszt, a többi értelmiségi, kisiparos, kiskereskedő és egyéb. A munkások aránya tehát majdnem 44 százalék, a parasztoké kis híján 29 százalék. Együttvéve: a munkások és parasztok száma 73 százalék az új országgyűlésben. A nők száma 71, kereken 18 százalék. A nők száma tehát az elmúlt országgyűléssel szemben szinte megnégyszereződött és mutatja, hogy nők egyenjogúsítása ezen a téren is folyik. A nők közül 41 munkásnő és 21 parasztasszony vagy parasztleány. A nők között tehát a munkások és parasztok aránya még jobb mint a férfiaknál és azt mutatja, hogy az egyenjogúsítás különösen a dolgozó nőket érinti. Végül meg kell emlékezni az új országgyűlés korszerűtlen összetételéről. Az országgyűlésnek pontosan a fele 20 és 40 év közötti, szóval a fiatalabb évjáratokhoz tartozik; köztük 55 képviselő 30 évnél fiatalabb. Egyetlen országgyűlésen még ennyi dolgozó fiatal nem volt képviselve.

Összefoglalva: az országgyűlés számszerűen is visszatükrözi a munkások és parasztok szövetségét és a munkásság vezető szerepét. Visszatükrözi a nők és az ifjak növekvő jelentőségét a demokráciában. Ebből a szempontból sokkal inkább népképviselet, mint a megelőző két országgyűlés, nem is szólva a régi horthysta országgyűlésről, vagy mondjuk az olyan „demokratikus” voltára büszke képviseletről, mint amilyen az amerikai szenátus, ahol tudvalevőleg egyetlen egy ipari munkás, vagy dolgozó paraszt sem található.

Mi a teendő most, a választási győzelem után? A legsürgősebb tennivalónk, hogy fellépjünk minden olyan áramlattal szemben, amely a győzelem hatása alatt azt hiszi, hogy most már pihenni lehet a babérokon, hogy most már minden biztosítva van és engedni lehet az eddigi munkatempóból. Az ilyen felfogással szemben teljes erővel fel kell lépni, mert ha ez elterjed, az a veszély fenyeget, hogy eredményeink nagyrésze elsikkad. Éppen a győzelem és vele kapcsolatban a fokozott felelősség kötelez bennünket arra, hogy az eredményt rögzítsük meg, szervezetileg szilárdítsuk meg és fejlesszük tovább.

Vonatkozik ez elsősorban a középparasztságra. Most, a választások fényében mutatkozik meg csak világosan, hogy helyes és időszerű volt a középparasztság kérdését az idén tavasszal napirendre tűzni. Helyes volt elméletben és gyakorlatban leszögezni irányukban politikánkat. Helyes volt egy sor intézkedés, amely kézzelfogható tettekben mutatta meg nekik, hogy a szegényparasztság mellett őket tekintjük a falun szövetségeseinknek és megvédjük a kulákok, a falu kapitalista elemeinek kizsákmányolásával szemben. A választás ezt a jó munkát nyugtázta.

De ne higgyük, hogy a középparasztság ezzel egyszer és mindenkorra végleg meg van nyerve, hogy többé már nem fog ingadozni és tűzön-vízen át velünk jön. A választáson kétségkívül velünk jött, de nem volnánk Lenin és Sztálin tanítványai, ha elfelejtjük, hogy a középparaszttal a termelésben elfoglalt helyzetéből kifolyólag ingadozó, ingadozik a munkásosztály és a kapitalisták között. Minden hibánkra, vagy minden felvetődő nagyobb nehézség láttára ingadozni fog, vissza fog esni, ha talán nem is az egész réteg, de legalábbis egy része. Nekünk ezt előre kell látnunk. Különösen nagy lesz az ingadozás, amikor a szövetkezés, a társas földművelés a jelenleginél sokkal szélesebb területre fog kiterjedni. Ezt is előre kell látni.

Mi a választásokon tudatosan nem hallgattuk el a szövetkezés kérdését, bár nem volt számkra titok, hogy a középparasztság jelentékeny része még ellenségesen, vagy félelemmel vegyes bizonytalansággal áll vele szemben. Választási sikereink a középparasztságnál részben kétségkívül arra vezethetők vissza, hogy erről a kérdésről nem hallgattunk. A hallgatás félelmet keltett volna bennük és azt a benyomást, hogy szándékaink nem tiszták, azért hallgatunk róla. Ha azt akarjuk, hogy a középparasztságnál az ingadozás és a visszaesés a lehető legcsekélyebb legyen, akkor teljes erővel folytatni kell az eddigi politikát, amely felvilágosítással, iskoláztatással, kézzelfogható tényekkel, gazdasági megsegítéssel bizonyítja a középparasztság felé, hogy továbbra is törődünk vele és meg akarjuk erősíteni vele a szövetséget. Továbbra is szívéssan és átgondoltan kell munkálkodnunk azon, hogy elválasszuk őket a kulákoktól, szembeállítsuk őket, mint a proletariátus szövetségeseit, a falu és város kapitalista elemeivel. Ez a leválasztás a kulákokról rendkívül fontos, mert hiszen a kulák mindent megtesz, hogy minél több szál fűzze őt a középparaszthoz, hogy nehéz legyen felismerni az átmenetet, a választóvonalat, amely a dolgozó középparaszt a kuláktól elhatárolja.

Most, a választások alkalmával is tapasztalhattuk, hogy sok helyen a kulák tüntetőleg kiállt a népi demokrácia mellett, helyenként külön szavazóurnát követeltek maguknak, vagy erőnkerejével nyíltan akartak szavazni. Ennek eredményeképpen néhol már újra hallhatjuk a „jó kulák” dicséretét. Olyan hangokat is hallani, hogy a kulákok közt is van jó és rossz és természetesen a jót kímélni kell. Mondanunk sem kell, hogy az ilyen „megkülönböztetés” -

amely eltekint a kulák szociális funkciójától, eltekint attól, hogy a kulák kizsákmányoló, a régit visszakívánó, a városi kapitalisták szövetségese és képviselője a falun - helytelen. Tekintet nélkül arra, hogy jó-e vagy rossz az egyes kulák, megfelelően küzdeni kell ellene.

Ismétlem, változatlanul és fokozott mértékben gondoskodni kell arról, hogy a munkás-paraszt szövetség a középparasztságnál tovább erősödjék. Minden módon támogatni kell a kulákkal szemben a középparasztságot és segíteni kell neki abban, hogy szorosabbra fűzze az ipari munkássággal a szövetséget. Ezért tovább fogjuk növelni a traktorállomások számát, a falu gazdasági megsegítését, iskoláztatását és a világegyetemért nem elégszünk meg azzal a ténnyel, hogy a középparasztság most a választásokon ránk szavazott.

Hasonlóképpen nem szabad megengedni, hogy az a politikai lendület és felfelé ívelő hullám, amelyet a választással kapcsolatban a dolgozó nők között tapasztaltunk, visszaessék, vagy valamiképpen elapadjon. Fokozni kell azokat a rendszabályokat - elsősorban a nőknek felelős munkakörbe való előléptetését és az egyenjogúsítás következetes végrehajtását - amelyek eredményeképpen a megelőző két választással szemben ezúttal a nők a demokrácia oldalára állottak.

Ugyanez áll az ifjakra is. Négy esztendő szívós harcának eredményeképpen megnyertük végre az ifjúságot. A lelkes úttörőktől az egyetemi ifjúságig, mindenütt tapasztalható ez a fordulat. És nem fogjuk kímélni a munkát és a fáradságot, hogy ez a fordulat állandósuljon, eredményei megszilárduljanak; hogy az ifjúság, amely a 25 éves Horthy-rendszer és a fasiszta mészáros hatása alatt kezdetben ellenünk fordult, most következetesen, eltántoríthatatlanul haladjon tovább a jó úton, amelyre rátért. Ugyanez vonatkozik az értelmiségiekre is, akiket hosszabb-rövidebb kritikus várakozás után, saját tapasztalatuk győzött meg arról, hogy a szocialista népi demokrácia anyagiakban és szellemiekben hasonlíthatatlanul többet tud nekik nyújtani, mint a kapitalizmus. Az értelmiség állásfoglalása új, bő erőforrása lesz demokráciánknak, feltéve, hogy jól dolgozunk tovább, hogy nem csinálunk velük szemben súlyos hibákat és nem adunk okot arra, hogy lendületük megtörjön.

A választás eredményeinek lerögzítése tehát újabb erőfeszítéseket követel Pártunktól. Legsürgősebben számba kell venni és munkába kell állítani a választási kampány során kitűnt jó kádereket, népnevelőket, funkcionáriusokat. Nem szabad megengedni, hogy újra vissza-csússzanak, eltűnjenek a tömegben, hanem gondoskodnunk kell róla, hogy számbavegyük, munkába állítsuk és foglalkoztassuk őket. Ez nemcsak a saját Pártunkban feltűnt káderekre, hanem a pártonkívüliekre, sőt a más-pártbeliekre is vonatkozik. A Magyar Dolgozók Pártja már annyira az egész nép vezetőjévé vált, hogy reáharul a szövetséges pártok fejlődő kádereiért is a felelősség és mi rajta leszünk, hogy ennek a feladatnak is megfeleljünk.

De le kell rögzíteni azokat a munkamódszereket is, amelyek a választással kapcsolatban kiállták a tűzpróbát. Elsősorban állandósítani kell a kisgyűlések és a házról-házra menő népnevelés munkamódját. E választással kapcsolatban, különösen a tanyákon és a falvakban száz és száz alkalommal hallhatták előadóink és népnevelőink azt a kérést, hogy: „jöjjenek el máskor is, ne csak a választás idején”. Nekünk teljesítenünk kell ezt a kérést és nem szabad megengednünk, hogy a kisgyűlések vagy a házi és egyéni agitáció, mint a választási munka speciális módszere maradjon meg. Rá kell térnünk a jövőben is a rendszeres kisgyűlések tartására. A Függetlenségi Népfrontnak 402 képviselője van. Ezeket a képviselőket, akikkel most már a Népfront vezetősége rendelkezik, rendszeresen be kell állítani arra, hogy állandóan látogassák a választókat, megtartsák velük az eleven, szerves kapcsolatot. A népnevelők között ők legyenek az élmunkások és különösen legyenek élmunkások ezen a téren a Magyar Dolgozók Pártjának képviselői.

Gondosan fel kell dolgozni a népnevelő munka választási tapasztalatait, a jót csakúgy, mint a rosszat, a tanyákon, a falvakban, járásokban, megyékben és országos méretben egyaránt. Fel kell dolgozni a Népfront tapasztalatait is. Erre annál is inkább szükség van, mert a választások megmutatták, hogy a többi párt helyi szervezeteiben is a demokrácia növekedésével kapcsolatban megnőtt a politikai színvonal. Ezen túlmenőleg lépten-nyomon láthattuk, hogy politikailag a pártönkívüli tömegek is rendkívül megnőttek.

Ezek a tömegek most már természetesnek találják Pártunk vezető szerepét. Szívesen követik Pártunk utasításait. Addig is, amíg fejlődésük nem ad rá módot, hogy legjobbjait beléphessenek Pártunkba, gondoskodni kell arról, hogy ezeket a demokratikus, öntudatra ébredt dolgozókat tömegszervezeteinken keresztül tovább neveljük és foglalkoztassuk.

Pártunkban tudvalevőleg háromnegyed éve tart a tagzárlat. Ez a tagzárlat a holnapi nappal, június elsejével megszűnik. Pártunk ajtaján a szó szoros értelmében százezrek kopogtatnak és kérnek bebocsátást. A tagfelvétel, pontosabban a tagjelöltfelvétel rendkívül nehéz feladat. Mi épp ezért határoztuk el, hogy a Központi Vezetőség ülésén külön tárgysorozati pontban foglalkozunk vele. Ezért erre én nem is térek ki részletesen, mert ezt elvégzi helyettem Kovács elvtárs. De annyit el kell mondanom róla, hogy ezt a feladatot úgy kell elvégeznünk, hogy megjavuljon általa Pártunk szociális összetétele, ne csökkenjen politikai színvonala. A jelentkezők közül a legjobbakat, a legöntudatosabbakat, az élmunkásokat, a mintagazdákat, a traktorállomások és termelőszövetkezetek dolgozóinak színe-javát vesszük fel, hogy még jobban megnöveljük Pártunk tekintélyét és vonzóerejét.

A választással kapcsolatban országszerte meg lehetett állapítani, hogy a politikai öntudatra ébredt dolgozó tömegekben óriási tanulási vágy. Valóságos kultúrszomjról számolnak be az elvtársak. Ezen a téren olyan óriási velünk szemben a követelmény, hogy még hosszú ideig nem tudjuk kielégíteni. Pártunk ideológiai színvonalának emelésére már az idén ősszel létrehozzuk a kétéves pártakadémiát. Kiszélesítjük és specializáljuk az egyéves, a hathónapos és egyéb pártiskola-típusokat. Emellett sor kerül végre a népi demokrácia egész kultúrfrontjának a megerősítésére az irodalom, a művészet, a tudomány, a filozófia terén. Mi messze elmaradtunk attól, ami a Szovjetunióban a háború befejezése óta e téren végbement. Ez az elmaradás odavezetett, hogy a kultúrfronton az ellenség nyugodtan tarthatta magát. A kultúrfronton olyan rések tátonganak, amelyeken keresztül a régi reakció és a nyugati imperializmus kényelmesen érvényesítheti befolyását. Súlyos mulasztást követnénk el, ha most, választási győzelmünk után, teljes erővel rá nem mennénk erre a kérdésre, amelyen keresztül - ismétlem - az ellenség nemcsak népi demokráciánkba, hanem Pártunkba is be tudja vinni befolyását.

Fokozni kell az éberséget az ellenséggel szemben. Minden vonalon erősíteni kell a pártfegyelmet. Meg kell követelni a marxista-leninista tudást. Nem szabad túrnunk sehol a legcsekélyebb pártellenes megnyilvánulást, a cinizmust, a pártvonaltól való elhajlást, a liberalizmust a pártmunkában. Egyszóval szorosabbra kell fűzni a Párt sorait, fel kell venni a harcot minden téren az ellenség ideológiai behatolásával, vagy azzal a kísérlettel szemben, hogy ügynökeit Pártunkba becsempéssze.

Az elvtársaknak meg kell érteniök, hogy amikor egy kommunista párt országot vezető párttá válik, amikor a megvert tőkésosztály legális szerveinek működése nem sok eredménnyel kecsegtet, az ellenség fokozatosan arra vesz irányt, hogy ügynökeit becsempéssze a dolgozók pártjába. Ebből a célból nemcsak árguszemekkel fogja figyelni a legkisebb véleményeltérést Pártunk vonalától, a legkisebb repedést egységünkben, hanem ezt a behatolásra is fel fogja használni. A jelenlegi stratégiai szakaszon Pártunk állandóan komoly jobboldali elhajlások veszélyének van kitéve falun és a városban egyaránt.

Ez a jobboldali elhajlás a főveszély és folyton új és új formában jelentkezik. Már szoltam a „jó kulák” kérdéséről, amely megzavarja a falun dolgozó középparaszttság leválasztását a kulákságról. A városban az államosítás után például gyakran előfordul, hogy egyes kommunisták túlbecsülik a régi tőkés-szakemberek jelentőségét. Ezek a régi tőkések ügyesen bevágódnak a kommunista igazgatónál és lassanként újra kezükbe kaparintják a vezetést, vagy meg nem engedett befolyásra tesznek szert. A Textilipari Igazgatóságban például előfordult, hogy a kommunista vezető szinte csak volt textilgyárosokkal vette magát körül és egyetlen munkást sem engedett vezető szerephez jutni. A Villamosipari Igazgatóságnál az igazgatóság vezetőjét a régi szakemberek úgy körülvették, hogy valósággal foglyukká vált. Mindenben az ő tanácsait követte és az újonnan odahelyezett munkáskáderek szóhoz sem juthattak.

Persze, vannak baloldali elhajlások is, amikor a munkásigazgató minden régivágású szakembert kezdettől fogva megokolatlan gyanakvással néz és ott is mellőzi, ahol arra semmi alapja sincs. Ha nem harcolunk ilyen baloldali hibák ellen, akkor átmenetileg ezek is komoly veszéllyé válhatnak. De a főveszély, ismétlem, a jobboldali elhajlás. Ezt a veszélyt nemcsak az növeli, hogy a szocializmus építésével párhuzamosan fokozódik a kapitalista elemek ellenállása. Finomabb, kevésbé látható és nehezebben leleplezhető lesz az a mód, ahogy ezt az ellenállást folytatják, különösen, ha sikerül nekik a kommunistákra kiterjeszteniük befolyásukat. Emeli ezt a veszélyt az is, hogy eddigi sikereink arra csábítanak bennünket, hogy lebecsüljük az ellenség leleményességét, szívósságát és álcázási képességét.

A jobboldali veszély egyik veszedelmes megnyilvánulása a nacionalizmus, a sovinizmus. Ez a nacionalizmus néha igen veszedelmes formában jelentkezik.

A jobboldali veszélyhez tartozik a kozmopolitizmus, a dolgozó nép hazafiságának lebecsülése, a kapitalista nyugat irodalma, művészete, tudománya előtti kritikátlan meghajlás és ami ezt kiegészíti, a szovjet tudomány, a szovjet kultúra és irodalom eredményeinek lebecsülése.

Az amerikai imperializmus világuralomra törekszik. E világuralmi törekvés egyik eszköze, hogy valóságos eszmei hadjáratot indít az egészséges hazafiság, a népek önállósága és függetlenségének védői ellen. Ugyanaz az amerikai, aki faji göggel eltelve, saját országát édig emeli s megvetően lenézi a többi népet, azt magyarázza a más nemzeteknek, hogy a hazafiság, a nemzeti önállóság és függetlenség fogalma sok tekintetben idejét múlta és revízióra szorul. Aki ezt elfogadja, ezzel megkönnyíti az amerikai világuralomra törekvés térfoglalását. Nekünk, a dolgozó nép képviselőinek, ezzel szemben elevenen és életerősen kell tartanunk a hazafiság érzését, éppen most, amikor urak lettünk a saját országunkban, amikor a haza a dolgozó nép hazája. Ápolnunk, fejlesztenünk kell ezt a haladó, progresszív hazafiságot. Ez a hazafiság nincs ellentétben a lenini-sztálini proletárnemzetköziség haladó eszméjével. Ellenkezőleg, annak egyik fontos összetevője. Ezt különösen világosan kell látni most, amikor az imperialista szellem behatolási módszereivel szemben mindenütt fel fogjuk venni a harcot.

A választás utáni közvetlen küszöbön álló feladatok közé tartozik az új népköztársasági alkotmány megvalósítása is. Ez az alkotmány számot vet a szocialista fejlődéssel, rögzíteni fogja az eddig elért eredményeket és olyan lesz, hogy elősegíti a fejlődés további menetét. Ennek megfelelően a többi népi demokrácia és a Szovjetunió alkotmányához hasonlóan, létrehozunk egy elnöki tanácsot, amely lehetővé teszi a feladatok megoldásának meggyorsítását. Szabályozni fogja ez az alkotmány az állam és az egyház viszonyát, mégpedig oly módon, hogy szigorúan el fogja választani az államot az egyháztól.

A közvetlenül előttünk álló feladatokhoz tartozik a nemzetközi Demokratikus Ifjúsági Világszövetségnek Budapesten rendezendő augusztusi találkozója is. Nemcsak arról van szó, hogy ezt a találkozót mintaszerűen megrendezzük és lefolytassuk, hogy politikai színvonalát mintaszerű szervezéssel támasszuk alá. Ezt a találkozót fel kell használni elsősorban arra,

hogy a béke táborát az ifjúság között világszerte megerősítsük, hogy a demokratikus ifjúsági mozgalom világszerte mindenütt megerősödjék és ugyanakkor a magyar ifjúság is a legnagyobb hasznot és támogatást nyerje belőle.

Beszélnem kell az előttünk álló hatalmas gazdasági feladatokról is. Az első és legsürgősebb feladat, hogy ez év végére befejezzük a hároméves tervet. A hároméves terv haladása nagyban és egészben jó és minden feltétele megvan annak, hogy ez év végére valóban elérjük azokat a teljesítményeket, amelyeket eredetileg a jövő év augusztus elsejére terveztünk.

Amikor ezt megállapítjuk, ugyanakkor rá kell mutatnunk arra, hogy a hároméves terven belül a fejlődés nem egyenletes. Vannak olyan szakaszok, amelyek messze megelőzik a terv céljait, de vannak olyanok is, amelyek lemaradtak. Nekünk nemcsak arra kell törekednünk, hogy globálisan, végösszegében teljesítsük a hároméves tervet, hanem arra is, hogy minden részlete elérje a kitűzött célt.

Ehhez pedig az kell, hogy egy sor területen javítsuk a munkát. Vonatkozik ez elsősorban a selejtre, amely helyenként nem csökken, sőt nő. A Lóden Posztógyárban például márciusban a fonóban 10,4, a szövőben 3,1 százalék volt a hulladék, ez áprilisban a fonóban 11 százalékra, a szövőben 3,6 százalékra nőtt. A Hubert és Siegmund-gyárban az öntődei selejt márciusban 6-7 százalék volt, áprilisban 9-10 százalékra nőtt. Általában megfigyelhető, hogy az öntődében rengeteg a selejt. De a textiliparban is sok a panasz. A Kistextben például áprilisban 5-6 százalékkal csökkent a termelés és a szövőknél emelkedett a selejt.

Nagyon lassan csökken az önköltség. Márpedig szocialista termelésünk egyik főlényének - a kapitalizmussal szemben - az önköltség csökkenésében kell megnyilvánulnia. Különösen rossz a helyzet e téren az építőknél. Az a körülmény, hogy az építőknél az önköltségcsökkenés terén lényegében egyhelyben topogunk és az építkezések szorzószáma messze kiugrik a gazdasági szorzószámok közül, komoly veszélyt jelent hároméves tervünkre és még inkább ötéves tervünkre. Az ötéves tervben tudvalevőleg 14 milliárd forintot akarunk építkezésekre költeni. Minden százalék önköltségcsökkenés tehát az ötéves terv során az építkezéseknél 140 millió forint megtakarítást jelent.

Nagy figyelmet kell fordítanunk a minőség kérdésére. Nem szabad megengednünk, hogy a szocialista ipar termelvényeinek minősége rosszabb legyen, mint a kapitalistáké volt. Ellenkezőleg, a szocialista ipar főlényének a minőségben is meg kell mutatkoznia. És hogy ezt végre lehet hajtani, azt mutatják az olyan sikerek, amelyeket például a típuscipők minőségének javítása terén elértünk.

Rá kell mutatni, hogy ipari munkásságunk között még mindig elterjedt az a tévhit: a szocializmus valami primitív, kezdetleges egyenlőséget jelent. Ez mutatkozik a gyárak nyereségrészesedésének szétosztásával kapcsolatban, ahol lépten-nyomon felbukkan az a követelés, hogy a nyereségrészesedést fejenként osszuk szét, még akkor is, ha az egy fejre eső rész csak fillérekben, vagy néhány forintban fejezhető ki. Holott a termelés és a fejlődés érdeke azt követeli, hogy a nyereségrészesedést elsősorban a legjobb dolgozók kapják, azok, akik a termelést, mint a mozdony a vonatot, viszik előre.

A hároméves terv befejezése mellett nem kevésbé fontos és közvetlen küszöbön álló gazdasági feladatunk ötéves tervünk részleteinek kidolgozása, törvényerőre emelése. Valamint gondoskodás arról, hogy a terv részletei az üzemekben, a gyárakban, a mezőgazdaságban ismertek legyenek és végrehajtásuk január elsejével meg is kezdődjék. Ezzel kapcsolatban az egész dolgozó nép tudatát rá kell irányítani arra, hogy az ötéves terv óriási beruházásokat követel. Ezek a beruházások jövő felvirágzásunk alapjai. Ezeknek a beruházásoknak a gyümölcseit fogjuk élvezni az ötéves terv utolsó esztendeiben és természetesen utána is. De

ahhoz, hogy ezt élvezhessük, már most, minden téren számba kell venni gazdasági erőforrásainkat. Rá kell térnünk a legnagyobb takarékosagra mind anyagban, mind állami kiadásokban. Ezt csak úgy érhetjük el, ha dolgozó népünk figyelmét nemcsak az elérendő eredményekre, hanem ezekre a szükségességekre is felhívjuk. Az ötéves terv kidolgozását augusztusra befejezzük, s akkor a hároméves terv befejezése mellett az új ötéves terv ismertetése és előkészítése lesz legfontosabb gazdasági feladatunk.

Ötéves tervünk végrehajtását lényegesen meg fogja könnyíteni a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa, amelyben a Szovjetunióval és a népi demokráciákkal együtt résztveszünk és amely biztosíték arra, hogy kitűzött terveinket az imperialisták a lehető legkisebb mértékben se tudják zavarni.

A legközelebbi gazdasági feladataink közé tartozik az aratás után a beszolgáltatás jó végrehajtása. A tavalyi tapasztalatok felhasználásával az idén folytatni kell azt a politikát, amely a beszolgáltatás terheit a dolgozó parasztok kímélésével, elsősorban a kulákság vállaira helyezi. Feltétlenül biztosítani kell, hogy a jónak ígérkező termésből a lehető legnagyobb mennyiség kerüljön a dolgozó nép államának raktáraiba és hogy a feketepiac e téren végleg megszűnjék. Ha a beszolgáltatás kedvező eredményt adna, úgy lehetővé válik a kenyérjegy és általában a jegyrendszer végleges eltörlése, ami természetesen demokráciánk gazdasági erejének újabb bizonyítéka és egyszersmind jelentékeny politikai sikere is lesz.

Politikai téren a választások után továbbvisszük a nemzeti demokrata erők összefogását a Magyar Függetlenségi Népfronton belül. Ezt a feladatot számunkra megkönnyíti az a körülmény, hogy Pártunk súlya a választások következtében rendkívül megnőtt és most már kevesebb belső akadállyal, gyorsabb iramban haladhatunk. A választások megnövelték Pártunknak és a magyar népi demokráciának nemzetközi súlyát is. Eddig az volt a helyzet, hogy a magyar népi demokrácia gazdasági sikereit mindenütt elismerték, de gyakran tapasztaltuk, még barátainknál is, hogy politikai teljesítményeinkkel szemben bizonyos várakozás és fenntartás tapasztalható.

A választások megmutatták, hogy a magyar népi demokrácia és benne Pártunk gyökerei mélyek és szilárdak. És ez a tény megnövelte nemzetközi súlyunkat is. Megnövelte természetesen nemzetközi felelősségünket is. Felelősségünket a többi közt a béke megőrzésének frontján. Mi örömdetesnek tartjuk, hogy felszabadítónk, a hatalmas Szovjetunió és a népi demokráciák következetes békepolitikájának eredményeképpen a nagyhatalmak újra leültek tárgyalni. De ugyanakkor szükségesnek tartjuk, hogy a békefrontnak reánk eső részét változtatlanul erősítsük. Ezért még júniusban Budapesten egy nagy békekongresszust tartunk, amellyel újra aláhúzzuk dolgozó népünk elhatározását, hogy békénket minden erővel meg akarjuk védeni. Ugyancsak júniusban a parlament elé terjesztjük a mult hónapban Csehszlovákiával megkötött barátsági és kölcsönös segélynyújtási szerződésünket. Ez a szerződés is lényegesen hozzájárul Európa e részén a békefront megerősödéséhez és a népi demokratikus erők összefogásához.

Feladat, kedves Elvtársak, van előttünk éppen elég. E feladatok megoldásához most már sokkal bátrabban és öntudatosabban foghatunk. A választások megmutatták, hogy dolgozó népünk bízik bennünk és szívesen követi útmutatásainkat. Nem fél az előttünk levő nehézségektől és szívesen hozza meg azokat az áldozatokat, amelyeket követelünk tőle. Tudja, hogy ez áldozatokat önmagáért és önmagának hozza és hogy ez áldozatok a fejlődés során bőségesen megtérülnek. Mi pedig, magyar kommunisták, a Magyar Dolgozók Pártjának katonái, most nem szédülünk meg a sikerektől, mint ahogy a multban nem ijedtünk meg a nehézségektől, továbbra is élen akarunk járni munkában, példamutatásban, áldozathozatalban és vezetni fogjuk dolgozó népünket tovább előre, új sikerek, új győzelmek és a szocializmus felé. *(Lelkes taps.)*

A zárszóból

- Örömmel állapítom meg, hogy bár 20 hozzászólás volt, mindannyian teljesen egyetértettek mindazzal, amit itt elmondottam. A húsz hozzászóló az országnak területileg is, munkakör tekintetében is a legkülönbözőbb részből való és ez az egység is mutatja, hogy Pártunk vonalvezetésében nincsen rés, ami egyébként természetes is.

- Horváth elvtárs Hajdú megyéből felhívta figyelmünket arra az új jelenségre, hogy a parasztság a tavaszi mezőgazdasági munka idején szívesen otthagyta a mezei munkát a pártmunka kedvéért. Száz és száz falusi szervezetből kaptuk az értesítést, hogy a választást megelőző hetekben a párthelyiségben késő éjszakáig, hajnalig is dolgoztak a parasztok, ha szükség volt rá. Nem kímélték magukat azért, hogy a Pártot győzelemre vigyék.

- Felhívták a figyelmet arra a fontos tényre, hogy tisztázódott a hatalom kérdése a parasztok előtt. Megértették, hogy ez a rendszer tartós, ez a rendszer szilárd. Megszűnt már az a félelem, amely valaha gyötörte az újjazdát: hogy visszajönnek a régi urak és mi lesz azzal, aki földet kapott. Mindez a parasztság választási magatartását rendkívül erősen befolyásolta. Természetesen szerepet játszott az is, amit Dögei elvtárs húzott alá, hogy még soha olyan jó élete a dolgozó parasztságnak nem volt, mint a mai rendben. Ez a két dolog együttvéve adott nagy lökést abban az irányban, hogy ránk szavazzanak.

- Sok helyről hangzik el a panasz, hogy a DÉFOSz nem támaszkodik eléggé a falusi proletariátusra. Most a megyei titkárok tették szóvá a DÉFOSz-nak ezt az egyik legnagyobb hibáját. Ha a régi földmunkásokat figyelmen kívül hagyják és helyettük csak a középparaszt felé fordulnak, az eredmény az, hogy a középparasztságot sem nyerjük meg és régi támaszaink is elidegenednek, vagy legalábbis elégedetlenekké válnak.

- Mindaddig, amíg a dolgozó parasztok nem látnak maguk előtt nagyon jó földműves termelőszövetkezeteket, meglesz bennük a társas termeléstől való félelem. Mi természetesen fel fogjuk őket világosítani, de nincs az a népnevelő, aki jó, kézzelfogható, tapasztalati példák nélkül eredményt érhet el. Ha majd falun azt látják, hogy a sarkadi vagy az etyeki szövetkezet jobban termel, mint az egyéni gazdálkodó, akkor ez - a jó politikai munkával együtt - le fogja győzni a félelmet. Ezért nekünk nemcsak jó népnevelői munkát kell folytatnunk, hanem minden eszközzel gondoskodni kell arról is, hogy a földműves termelőszövetkezetek valóban példások is legyenek.

- Nálunk az a helyzet, hogy a szövetkezés szükségességét sok újjazda nem érzi. Miért? Mert az újjazdák legtöbbje vagy béres, vagy cseléd, vagy törpebirtokos volt; ez a Horthy-időkben olyan szörnyű, állati, kilátástalan, bizonytalansággal teljes sorsot jelentett, hogy akkor sem kellett volna többet szenvedniük a munkanélküliség félelmétől, az ispán botjától, a leányuk sorsától és egész jövődjüktől, ha az őserdőben éltek volna. Ehhez képest az újjazda sorsa ma valóban paradicsom. És természetes, hogy ezek az emberek, akik alig néhány éve élnek jómódban, görcsösen ragaszkodnak a meglevőhöz.

- A mai újjazdák zömének azelőtt soha nem volt saját lova, saját tehene, saját háza, saját földje. Ezenfelül a népi demokrácia még meg is védi őket, úgyhogy a birtoklásnak csak a pozitív, előnyös oldalait látják. Most nem kell félniük attól, hogy jön a végrehajtó és elárverezi a fejük felől a házat, a fejük alól a párnát. Megváltozott társadalmi állásuk is, az állam is komolyan megbecsüli, előtérbe tolja őket. Újjazdának lenni a faluban ma sokkal különbség, mint kuláknak lenni - társadalmi megbecsülés szempontjából. Ezért is ragaszkodnak annyira a meglevőhöz.

Ez természetesen fékezi a szövetkezési mozgalom fejlődését. Nekünk ezzel számolnunk kell és ezért hangsúlyozzuk annyira a gyakorlati példák fontosságát. Ha látják, hogy a sarkadi, az enyingi szövetkezet még többet ad nekik, akkor ez - jó népművelő munkával együtt - döntő hatással lesz. Németh elvtárs említette, hogy a 60 főnyi sarkadi szövetkezetnél már kétszázan várják, hogy ősszel beléphessenek. Többé-kevésbé hasonlóképpen áll a dolog más szövetkezetekkel is. Mennél jobb anyagi eredményt tud a szövetkezet felmutatni, annál több a várakozó. Ne tévesszen meg tehát bennünket az újjáépítési bizonyos húzódozása, hanem folytassuk a felvilágosító munkát és a példaadást.

- Olyan falvakban (és ezeknek száma nem csekély), ahol 90-100 százalékot kaptunk a választásokon, elvtársaink nem ritkán mondják, hogy most már mindenki, kivétel nélkül Pártunk mögött áll, összetehetjük tehát a kezünket, nem kell többé dolgozni. És ez a hangulat elhatalmasodhatik, sőt még az üzemekbe is behatolhat, hiszen ott is eltölti az elvtársakat a győzelem tudata. Ha ez megtörténik, ez leszerel, hamis biztonságérzetet ad. Több sem kell az ellenségnek, hiszen maga is erre törekszik. Az a kulák például, aki elment nyíltan szavazni, a többi között azzal a mellékgondolattal tette ezt, hogy elaltassa osztályéberségünket.

- A kulákok részéről igen ügyes húzás volt, amikor sokan elmentek a Népfrontra szavazni.

- Egy kicsit meg is tévesztették falusi szervezeteink éberségét. De nekünk nem szabad hagyni magunkat megtévesztetni ettől a „jó kulák” hangulattól. Hamarosan meg fog mutatkozni, hogy a kulák nem is olyan jó - és a dolgozó parasztság is meg fogja érteni, hogy nincsen jó kulák, hiszen a kulák funkciója: a kizsákmányolás. Egy-két hétig meg tudja tévesztetni a falut, de mikor igakölcsönre s hasonlóra lesz szükség, kibújik a szög a zsákból.

- Természetes: igyekeznek éberségünket elaltatni. De nekünk egy pillanatig sem szabad engednünk ennek az osztálybéke-hangulatnak, nem szabad engednünk hipnotizálni önmagunkat. Az egyik jelentés a választások után azt mondta, hogy nincs többé klerikális reakció Veszprémben. Tartok tőle, hogy az öröm korai. Az ilyen felfogás is jellemző a sikerek következtében jelentkező túlzott optimizmusra.

- Az éberség fokozása: a harc mai szakaszában az egyik legdöntőbb feladatunk. Olyan helyzetben, amikor jól felhasználható legális pártjai, legális szervezetei az osztályellenségnek alig vannak, arra veszi az irányt, hogy behatoljon a mi Pártunkba. Ez régi tapasztalat. Az ilyen veszély rendkívül komoly: hiszen Pártunk tapasztalatai még nagyon fiatalok a vezetésben, az állam irányításában.

Az Elvtársak itt hoztak egy sor példát. Szóltak például az ondi kulákról, aki azt követelte, hogy nyíltan szavazhasson, miközben követőit titokban arra beszélte rá, hogy üres borítékkal szavazzanak. Száz és száz ilyen helyileg született eset van. Erre nem valami külföldi imperialista tanította őket, a reakció találékony.

- De képzeljék, mi történik ott, ahol az ellenség meg van szervezve. Az egyik rendkívül fontos vállalatnál felfigyeltünk egy mérnökre, aki állandóan veszekedett a munkásigazgatóval. Gyanakodtak, hogy ez a mérnök az ellenség ügynöke lehet. Azóta az illetőt le is tartóztatták mint kémeket. A nyomozás során kiderült, hogy miután kidobták a vállalatból, az, aki a kémkedési vonalon felettese volt, lehordta a sárga földig. Azért tették oda - mondotta neki - hogy bevágódjék a vállalatnál, hogy a legszorgalmasabb mérnök legyen, akit mindenki szeret, akire mindent rábíznak. Ehelyett összeveszett a munkásigazgatóval!... *(Derűtség.)*

- Jól mutatja ez az eset, mivel is állunk szemben. Olyan dolgok ezek, amelyeket elméletben ismerhetünk, de a gyakorlatban még nem tudjuk eléggé kivédeni. Pedig hosszú esztendőkre ez lesz az ellenség politikája és mi nem azért tanultunk a Bolsevik Párt példájából, hogy

feltétlenül mindent a saját hibánkból tanuljunk meg újra. Sokkal komolyabb, sokkal nagyobb éberségre van tehát szükség!

- Ez része annak, amit beszámolómban úgy jellemeztem, hogy a mai stratégiai helyzetben komoly a jobboldali elhajlás veszélye. Az említett elpuhulás abból keletkezik, hogy egy munkás, aki tavaly még 600 forintot keresett havonta, most, amikor egy nagy vállalat vezetője lett, havi 3000 forintot is kap, jobb lakást stb. A régi reakciós tisztviselők udvarolnak neki, körülfogják, benyálazzák, mint kígyó az áldozatát - és néhány hónap múlva, miközben maga sem veszi észre, hozzáidomul új környezetéhez. Így vész el az ébersége, így puhul el, megfélemlkezve proletár voltáról. És egy szép napon a legnagyobb bajba keveredik.

- Az amerikai imperialisták ügynökei a jehovisták és más hasonló szekták is. Amit végeznek, politikai tevékenység. Ha mi azt mondjuk, hogy a Népfontra kell szavazni, ők azt felelik, hogy már leszavaztak az úristenre. Amikor új demokratikus honvédséget kell szervezni, kiderül, hogy ők nem fognak fegyvert. Fokozott figyelmet fogunk ezekre a kérdésekre fordítani. Tudjuk, hogy ezeknek az irányzatoknak a gyökere Amerikába nyúlik vissza és kétségkívül azokból a százmilliókból táplálkozik, amelyet a „vasfüggöny” mögötti propagandára szavazott meg az amerikai szenátus.

- Az elvtársak beszéltek a kozmopolitizmus veszélyéről is és felvetették a kérdést, melyik megyebizottságunk foglalkozik vajjon megyéje kulturális problémáival, a megye székhelyén levő irodalmi társaság kérdésével? Valóban nekünk ezen a helyzeten változtatnunk kell, megérték hozzá a feltételek. Maga az írói, művészi és tudós társadalom várja tőlünk az útmutatást. Amikor itt voltak a szovjet művészek és tudósok, láttuk, milyen eleven, értékes kérdészáró zuhogott rájuk egy-egy előadás után. Komoly tartozásokat kell tehát lerónunk. Minél rövidebb idő, legfeljebb néhány hónap alatt, meg kell tudnunk adni íróinknak, művészeinknek azt a fokozott támogatást, amely helyes irányba vezeti őket.

- Bodor elvtárs felhívta a figyelmünket egy rendkívül érdekes jelenségre: arra, hogy a parasztságnál az egykori sovinizmus helyett egészséges, demokratikus patriotizmus kezd kifejlődni. Tudni kell, hogy egészen más volt a nacionalizmus, a régi „hurrá hazafiság”, amelyet Horthy iskolakönyveiből tanítottak és amelynek semmi köze nem volt a nép nyomorúságos, kilátástalan életéhez - és egészen más a mostani hazafiság, amikor a dolgozók maguktól jöttek rá, hogy ez a haza végre az ő hazájuk, büszkének lehetnek teljesítményükre, amely az ő munkájuk, erőfeszítésük, áldozatkészségük eredménye. Ezt az egészséges patriotizmust, amely nem ellentéte, hanem szerves része a proletár nemzetköziségnek, mi nemcsak a parasztságnál, hanem az egész dolgozó magyar népnél tudatosan ápolni, fejleszteni fogjuk. Egyik legnagyobb eredményünk ez, ha tekintetbe vesszük, milyen sovinszta uszítások, hamis elképzelések közepette, milyen helytelen nacionalizmusban nevelték a régi nemzedéket. Ez tehát rendkívül figyelemreméltó tünet és rajta leszünk, hogy ez az egészséges patriotizmus eredményesen továbbfejlődjék. *(Taps.)*

- Pártéletünk, habár nagyot fejlődött, némileg még mindig szélsőségekben mozog. Most, hogy a választásokon a népnevelők igen jól beváltak, ez azt a veszélyt hozta magával, hogy a pártbizalmiakat elhanyagolják. Holott a kétféle funkció nem azonos és a pártbizalmiak pártbizalmiak maradnak még akkor is - és különösen akkor - ha nagyon jók a népnevelők.

- Non elvtárs felhívta a figyelmünket arra, hogy az ifjúsági szervezetek felé százezrével áramlanak a fiatalok. Itt a Pártnak valóban teljes erejével segítenie kell, hogy ezeket a fiatalokat jól megszervezzük. Igyekezni kell ezeket a százezreket elsősorban új ifjúsági káderekkel megszervezni: az ifjúság a saját megszervezése közben fog tanulni. Pártszervezeteink azonban figyeljenek fel erre az áramlásra, csakúgy mint az asszonyok körében is. Nehogy az történjék,

hogy miután négy évig hozzászoktunk az MNDSz és az ifjúság gyengeségéhez, most, amikor fordul a kocka, ne ragadjuk meg két kézzel a lehetőséget és ne adjunk meg minden segítséget az MNDSz-nek és a MINSz-nek arra, hogy lerögzítsék ezt az eredményt.

- Jóború elvtársnő rámutatott arra, hogy az asszonyok között fellángolt a tanulási kedv. Mindenütt fellángolt - és ez rendkívül kedvező tünet. A mi oktatási osztályunknak minden erejét meg kell feszítenie, hogy ezt a tudásszomjat kielégítse.

- Nem győzöm hangsúlyozni, hogy a megyei titkár mindenért felelős, ami megyéjében történik. Azért áll mögötte egész súlyával a Párt, hogy ő ott első ember legyen. Ha mi megállapítjuk, hogy eldőlt, tisztázódott a hatalom kérdése, ennek egyik következménye az is, hogy tisztázódott megyei titkáraink szerepe is. Néhol azt tapasztalom, hogy városi titkárunkra sok helyen úgy néznek, mint 1910-ben a Szociáldemokrata Párt titkáira. Tartanak is tőle egy kicsit, de egyébként nem tisztelik. Ma azonban 1949-et írunk és a mi párttitkárainknak városban, járásban és falun egyaránt tekintéllyel kell rendelkezniök és tudniok kell tekintélyt tartani. Annál fontosabb ez, mert Pártunk nemcsak országos méretekben vívott ki magának tekintélyt, hanem - ami nem kevésbé fontos - falun is.

- Sem a Párt, sem a dolgozó nép felett nem múlt el nyomtalanul az eltelt négy és fél esztendő. Az egész dolgozó nép politikai színvonala emelkedett. Négy és fél esztendő természetesen nem hosszú idő a nemzet életében, de mégis elég idő ahhoz, hogy mindenütt megmutatkozzék a fejlődés. Aki ismeri a magyar történelmet, az tudja, hogy soha még a magyar nép ennyi ideig nem élt demokratikus rendszerben, különösen nem olyan rendben, amelynek élén munkások és parasztok állottak. Érthető tehát, hogy ennek már komoly eredményei mutatkoznak a Párton belül és kívül. Nagy erőnk, hogy népünknek már alkalma volt saját tapasztalataiból tanulni.

- Nekünk történelmi adósságokat kell törleszteniünk. Elsősorban a Szovjetunióval szemben a Horthy-rezsim alatt elkövetett bűnöket kell jó munkával letörleszteniünk és megmutatnunk, hogy ez a dolgozó magyar nép, amelynek régi forradalmi hagyományai vannak, megfelelő történelmi helyzetben komoly teljesítményeket tud elérni. Erre minden lehetőség megvan.

- Egyes vereségek és hibák után nagyban és egészben beletanultunk a vezetésbe. Látjuk azt is, hogy a munkásság egy évvel ezelőtt létrejött egysége milyen hatalmas, új lendületet adott nemcsak a magyar népnek, hanem általában a fejlődésnek Európának ezen a részén. És ha nem veszítjük el a sikerektől a fejünket, ha tántoríthatatlanul kitartunk a Szovjetunió és a béke, a nemzetközi proletárszolidaritás frontján, akkor nyugodtan és egyre gyorsuló ütemben haladhatunk tovább a végső győzelem felé. *(Hosszantartó éljenzés.)*

(Az MDP Központi Vezetőségének 1949. május 31-i ülésén mondott beszéd és kivonat a zárszóból.)

A JUGOSZLÁV TROCKISTÁK AZ IMPERIALIZMUS ROHAMCSAPATA

Még nincs egy éve, hogy a Kommunista és Munkáspártok Tájékoztató Irodája megállapította: „A jugoszláv vezetők erősen túlbecsülve Jugoszlávia nemzeti erőit és lehetőségeit, azt hiszik, hogy megőrizhetik Jugoszlávia függetlenségét és felépíthetik a szocializmust más országok kommunista pártjainak támogatása nélkül, a népi demokráciák országainak támogatása nélkül, a Szovjetunió támogatása nélkül. Azt hiszik, hogy az új Jugoszlávia megállhat a forradalmi erők segítségével nélkül.”

Az események menete megmutatta, hogy a jugoszláv árulóknál nem az erők túlbecsüléséről, vagy más érthető hiedelemről van már szó. Tizenegy hónap alatt a Tito-banda a szocialista építés és nemzetközi békefront ellenségeinek egyik legaktívabb rohamcsapatává változott. Az imperialisták gyűlöletét a szocializmus építőivel szemben a jugoszláv vezetőknél még fűti az áruló rossz lelkiismerete és az a feneketlen aljasság és elvtelenség, mely a trockista mozgalmat mindig jellemzi.

Tavaly nyáron, a Tájékoztató Iroda közleményei után a jugoszláv trockisták még „félreértésről”, „rossz információkról” beszéltek és azt erősítették a megdöbben jugoszláv munkásosztály felé, hogy a népi demokráciákkal és a Szovjetunióval való szakítás ellenére, saját erejükből tovább építik a szocializmust.

Az ilyen teóriákat azóta mint használhatatlanokat félredobták. Most már egyre nyíltabban támaszkodnak a nyugati imperialistákra. Saját elégedetlen munkásosztályuk felé azt hangoztatják, hogy azért kell a kapitalistákra támaszkodniok, mert a népi demokráciák „cserbenhagyták” őket. A jugoszláv munkások joggal felvetik a kérdést: mivel magyarázható, hogy ugyanazok az imperialisták, akik minden erővel meg akarják akadályozni a szocializmus építését a népi demokráciákban és a Szovjetunióban, hirtelen olyan bőkezűen állnak rendelkezésre a Tito-féle „szocializmus” építésére. Titóék erre azzal mentegetődznek, hogy a népi demokráciák is „folytatnak kereskedelmet az imperialistákkal”. Csak arról hallgatnak, hogy ebben a kereskedelemben az imperialisták kínos gonddal ügyelnek arra, hogy amit eladnak, abba lehetőleg semmi olyan áru ne kerüljön, mely a népi demokráciák hadi erejét növelné. És megfordítva: a népi demokráciák is kénytelenek ezt a szempontot szigorúan szem előtt tartani.

Ezzel szemben a jugoszláv kereskedelem az imperialisták felé elsősorban haditermelés szempontjából fontos nyersanyagokból, színesfémekből és hasonlókból áll és cserébe olyan anyagokat, gépeket kapnak, amelyek eladása a valóban szocializmust építő népi demokráciák számára szigorú tilalom alá esik. A *The Daily Telegraph and Morning Post* május 11-i tudósítása például felsorolja azokat a hadianyagokat, amelyeket Tito Nyugaton vásárolhat. A hadianyagok közt szerepel 1500 tonna acélötvözetű lemez, 700 repülőgépmotor és hasonló.

Azzal a változással kapcsolatban, ami Jugoszláviában Tito árulása következtében történt, gyökeresen megváltozott a kapitalista Nyugat magatartása is. Tavaly nyáron, a Tájékoztató Iroda állásfoglalása után hetekig lehetett olvasni az imperialista sajtóban figyelmeztető cikkeket, hogy óvatosnak kell lenni „Tito színváltozásával kapcsolatban, mert ez csak valami új kommunista trükk, amivel Jugoszláviát, a fekete bárányt, be akarják csempészni a kapitalista akolba”. Ilyen „figyelmeztetések” már régen megszűntek. Helyette egyre szaporodnak azok a „használati utasítások”, amelyek célja az, hogy egyrészt Titóék árulásával a legnagyobb tőkét kovácsolják az imperialisták számára és ugyanakkor lehetővé tegyék, hogy Tito otthon

ne járassa le magát gyorsan. Az *Economist*, az angol nagytőke lapja ez év március 26-i számában például hosszasan foglalkozik e kérdéssel: „minden brit vagy amerikai kísérletnek, mely Titót gazdasági nehézségein át akarja segíteni, gondos kalkuláció tárgyává kell tenni ellenállási képességét az ellene felsorakozott politikai erőkkel szemben”. S a cikk sóhajtván hozzáteszi: „Ilyen pontos kalkuláció megtétele távolról sem könnyű.”

Ezzel kapcsolatban rendkívül jellemző a jugoszláv árulók magatartása a Nemzetek Szövetségében. Az imperialisták cinkos szemhunyorgatással veszik tudomásul, hogy Titóék egy sor kérdésben a népi demokráciákkal szavaznak, mert megértik, hogy ez nekik bőven megtérül azzal, hogy Titóék ennek fejében saját népük egy részét még mindig megtéveszthetik, mondván: „Íme, mi mégis a szocialista államok családjához tartozunk.”

Persze, még így is megtörténik, hogy az imperialisták ormótlanul, ügyetlenül támogatják Titót. Ez történt például azoknak a titkos tárgyalásoknak kapcsán, amelyeket Titóék a görög fasiszta kormánnyal folytattak. Jugoszlávia négy népi demokrácia között fekszik. Természetesen nem töri magát, hogy a görög szabadságharcosok győzelmével egy ötödik népi demokráciát kapjon szomszédul. Ezért kezdett titkos tárgyalásokat a görög fasisztákkal. Azonban a görög külügyminiszter, Caldarisz, a sajtóval idő előtt közölte azt a reményét, hogy Tito marsallt és a görög királyt nemsokára szövetségesként üdvözölheti. Ez a leleplezés elég kellemetlen volt Titónak és a *Daily Mail*, az angol szélső reakció lapja április 14-i számában méltatlankodva követel „több tapintatot” Titóval szemben.

Az ilyen apró melléfogások nem változtatnak azon a tényen, hogy Titóék nemzetközi magatartása és az imperialisták szocialistaellenes hidegháborúja között megvan a belső összefüggés. Amikor például az amerikai imperialisták szükségesnek tartják a háborús hisztéria fokozását, akkor Tito a maga szerény eszközeivel hűségesen szekundál ebben a zenekarban. Például légvédelmi elsötétítési gyakorlatokat tartanak, csapatmozdulatokat hajtanak végre Jugoszláviában és hasonlókat.

Az imperialisták természetesen kész örömmel fogadják Tito segítségét és mindaz a rágalom, mely a népi demokráciák ellen Belgrádban felröppen, százszorosán megnagyítva visszhangzik az amerikai, az angol rádióban és az imperialista sajtóban. Ugyanakkor természetesen a kapitalisták maguk között nem rejtik véka alá Tito iránti megvetésüket. A *Newsweek* című amerikai folyóirat április 25-i száma gúnyosan írja le, „hogyan vetkőzik a szemérmes Tito kapitalista megmentői előtt”. Az *Economist*, az angol nagytőke folyóirata, olvasóinak okulására megvizsgálja azokat a vádakát, amelyeket Tito klikkje terjeszt arról, hogy a Szovjetunió állítólag túl drágán adott volna iparcikkeket Jugoszláviának. Az egyszerű jugoszláv munkásnak valóban szinte lehetetlen egy írógép vagy egy esztergapad burgonyában vagy kukoricában kifejezett ellenértékét a világpiaci árakkal összehasonlítani.

Az *Economist* azonban rászánja a fáradságot és vizsgálatának eredményeképpen ezévi április 16-i számában azt írja: „Ezek az árak távolról sem olyan nagyok, mint ahogy azt a jugoszláv propaganda el akarja hitetni. Az a vád például, hogy: 3000 kg kukoricát kellett fizetni egy írógépet, azt jelenti, hogy az ár 40 font sterlingnél alacsonyabb, amikor Angliában egy írógép eladási ára 65 font sterling körül van”. A cikk gúnyosan beszél Titóék „naív méltatlankodásáról” és értékre adja a jugoszlávoknak, hogy: „Kétséges, hogy Britannia vagy az Egyesült Államok hajlandók lesznek-e veszteséget vállalni magukra csak azért, hogy Jugoszlávia gyenge iparán segítsenek”. Nem egyszer az *Economist* maga húzta alá, hogy az imperialisták szívesen használják ki Tito helyzetét arra, hogy megsarolják. Ennek megfelelően például Jugoszlávia jóval többet fizet most Angliának kártérítés és régi adósságainak fejében, mint amennyit az *Economist* megállapítása szerint maguk az angolok reméltek.

Hogy az imperialisták nem támogatják nyíltabban és gyorsabb tempóban Titót, annak két oka van. Az egyik az, hogy az áruló jugoszláv vezetők értéke olyan mértékben csökken, amilyenben a jugoszláv munkások észreveszik az árulást. A másik az, hogy az imperialisták nem óhajtának bizonytalan kockázatot vállalni. Kína példáján az imperialisták meggyőződtek arról, hogy a Kuomintang hadseregnek juttatott felszerelés jelentékeny része a kínai népfelszabadító hadsereg kezébe került és most őket erősíti. A nyugati imperialisták realisták is és számolnak azzal, hogy a jugoszláv dolgozó nép előbb vagy utóbb, de megszabadul Tito klikkjétől.

Ilymódon Titónak e „támogatása” nagyon költséges. A hitelekért, amelyeket a jugoszláv árulók kapnak, nagy engedményeket kell tenniök, le kell kötniök zálogul az Amerikában, Angliában levő aranykészletüket. A hadifelszerelésért, amit az imperialisták adnak, fontos stratégiai anyagokkal kell fizetniök.

Ez a fejlődés természetesen nem maradhatott hatás nélkül Jugoszlávia belső viszonyaira. Az összes kapitalista elemek, a város spekulánsai és a falu kulákjai szabadabban lélegzenek. A jugoszláv trockisták a kipróbált és a Szovjetunióhoz hű ipari munkásság ellen egyre inkább támaszkodnak a meglevő kapitalista elemekre. Tito eme munkás- és népellenes politikájának eredménye a spekuláció megnövekedése, az iparcikkek és az élelmiszerek átvándorlása a közellátásból a feketepiacra. Amikor tavaly tavasszal a jugoszláv viszonyok megismerésére Pártunk néhány politikai bizottsági tagját odaküldtük, azok meglepetéssel tapasztalták, hogy milyen rendkívül alacsony ott a dolgozók életszínvonala. Azt is közölték velünk, hogy ezt a körülményt a reakciós suttogó propaganda azzal magyarázza, hogy sok élelmet visznek ki a Szovjetunióba és a népi demokráciák országaiba. Azóta ez aljas vádak Titóék hivatalos propagandájának állandó műsordarabjává váltak.

A népi demokráciákkal való szakítás után a közellátás helyzete rohamosan romlott. A kulákság és a spekulánsok szarva még jobban megnőtt, még kevesebb lett az élelem és az iparcikk. Fokozta az áruhiányt, hogy az erőszakszervezetek: a rendőrség, katonai tisztikar, a magasabb tisztviselők, a „janicsárok” ellátását rendkívül felfokozták. A levelekben, amelyeket Jugoszláviából kapunk, a dolgozók elpanaszolják, hogy míg a csecsemők számára nincs tej, addig egy tábornok, ha nős, napi 5 liter tejet kap, ha nőtlen, 3 liter a fejadagja. A munkások hónapszámra nem látnak húst és ugyanakkor ezek a kiváltságosak korlátlanul kapnak húst, zsírt, vaját. A felháborodás emiatt olyan nagy, hogy az ilyen speciális üzletek előtt a tisztiasszonyok és a munkásnők között gyakran verekedésre kerül sor. Emiatt újabban az ilyen üzletekből az elárusítás az udvaron keresztül történik.

Amíg a dolgozók nyomorognak, addig a felső réteg tejben-vajban fürdik és a legjobb szállítója és vevője a spekulánsoknak. Hogy ezen a téren hol tartanak ma Titóék, arra nézve jellemző a *Sie und Er* című svájci lapnak április 29-i cikke, mely Tito egy estélyét írja le. Az újságíró, aki ezen az estélyen - Pál, volt régensherceg palotájában - résztvett, leírja: „A nagyteremben háromszáz díszegyenruhás tábornok áll, tetőtől-talpig aranyba, ezüstbe és kitüntetésekbe burkoltan. Mellettük a szép nők nagystílú, drága estélyiruhákban. Mindez és az aranydíszítésű hófehér frakkba öltözött pincérek a képet olyanná teszik, mint valami hollywoodi filmoperett díszlete. Az asztalok valósággal roskadoznak az óriási arany- és ezüsttálakon tálalt pecsenye alatt, amelyet 80 különböző előétellel szolgálnak fel. Bőségesen van ital is, tokaji, bordeaux-i, frascati, sherry és természetesen pezsgő.”

Jugoszláviából menekült elvtársak elmondják, hogy mióta a kulákokat előszeretettel veszik fel a kommunista pártba, egyre gyakoribb látvány a kommunista párttag béres, aki a kommunista kuláknál dolgozik, vagy a volt partizán, aki a Nedicset vagy Pavelicset kiszolgált kuláknál napszámos. Ez nem akadályozza meg Titóékat abban, hogy nagyhangon ki ne jelentsék: „Az alapok lerakását befejeztük, egyenesen nekifoghatunk a szocializmus építésének.”

A munkások elkeseredésére a jugoszláv trockisták terrorral és bebörtönzéssel válaszolnak. A rosszul táplált, elégedetlen munkások nem vigyáznak a gépekre, sok a selejt, amiért a trockisták a népi demokráciákat vádolják, hogy rossz gépet és anyagot szállítottak. Ez azonban nem sokat használ és a dolgozók elkeseredése egyre fokozódik.

Tito és klikkje a dolgozó tömegek elkeseredését a Szovjetunió és a népi demokráciák elleni uszítással akarja ellensúlyozni és a bajok igazi okáról így próbálja a figyelmet elterelni. A Szovjetunióval való szakítás óta a jugoszláv árulók ezenkívül féktelen nacionalista uszításba fogtak. A régi, nagyszerb sovinizmus minden tartozéka újra előkerül a kelléktárból és vad nacionalista uszítás folyik a magyar, bolgár, román, albán és más szomszédnépek ellen. Petr Sztanbolics, a szerb szövetséges köztársaság miniszterelnöke és a kommunista párt titkára, a szerb nép-szkupcsina előtt tartott beszámolójában egyszerűen kijelentette, hogy a Magyar Köztársaság vissza akarja hódítani Bácskát, a románok Bánátot, a bolgárok Macedóniát és az albánok Metokhiát. A prímhegedűt ebben a hangversenyben Tito viszi, aki például május 15-én, a gárdista hadosztály pártértekezletén e szomszédok ellen aljas uszító beszédet tartott, amely tele volt például ilyen kitételekkel: „Jugoszlávia békejobbot nyújtott a magyaroknak minden gonosztettük után. Ők azonban a legaljasabban förmednek Jugoszláviára” stb. Ez a Tito-féle módszer, mely Horthy gáztetteit egyszerűen a népi demokrácia nyakába varrja, egyébként kedvenc módszerük.

A sovinizmus természetesen nemcsak a szomszédokkal szemben nyilvánul meg. Titóéknál ezelőtt is hallgatólagos megállapodás volt arra, hogy köztársaságukban a szerbek, horvátok és szlovének vigyék az első szerepet. Árulásuk óta a nemzeti kisebbségek elnyomása rendkívül fokozódott. Crnagorában, Boszniában, a Vojvodinában egyre jobban kiszorulnak a helybeli elemek, mert megbízhatatlannak tartják őket és helyükbe elsősorban nagyszerb sovinizták kerülnek. Recseg-ropog a szerb-horvát-szlovén összefogás is, mert a sovinizmus ezekben az országokban is fellángolt és egyre több panaszt hallunk a menekültektől, hogy a nagyszerb sovinizmus, ugyanúgy mint a királyság alatt, újra ráfekszik a többi népekre.

Ezzel kapcsolatban előkerülnek a mult rezsimnek olyan tényezői, akik eddig háttérben voltak. Újra szerephez jutott Misa Trifunovics, a volt királyi kormány miniszterelnöke, Lázica Markovics, a hírhedt ügyész, Miátov Toso, volt rendőrkapitány, a felosztatott „Szokol” és egyéb nacionalista szervezetek vezetői.

Jugoszlávia és szomszédainak viszonya egyre feszültebbé válik. A provokációk és az incidensek Jugoszlávia részéről egyre gyakoribbak és egyre kihívóbbak. Ezek a tapasztalatok különösen arra mutatnak, hogy Titóék kém- és provokációs tevékenysége a népi demokráciák és a Szovjetunió ellen nem tavaly nyáron, vagy 1947 őszén kezdődött, hanem sokkal régebbi keletű.

A Magyar Köztársaság Államvédelmi Hatósága tavaly augusztusban letartóztatta a budapesti jugoszláv követség sajtóattaséját, Boarovot, aki feletteseinek utasítására megölte Moic Milost, mert a Tájékoztató Iroda nyilatkozata mellett foglalt állást. Boarov bevallotta, hogy rendőrségi besúgó volt. 1947 áprilisában behívták a jugoszláv kommunista párt központi bizottságának káderosztályára, ahol a vajdasági pártbizottság titkára, Vidic közölte vele, hogy rájöttek a multjára és csak akkor kegyelmeznek meg neki, ha megfelelő szolgálatra vállalkozik az UDB államvédelmi szerveinél. Boarov, a besúgó, ezt készséggel vállalta. És erre még ez év áprilisában kinevezték a budapesti követségre azzal, hogy a jugoszláv kémhálózat kiépítésében Magyarországon dolgozzon. Ismétlem, ez 1947 áprilisában volt. Az utasításai között, mint vallomásaiban leírja, többek közt benne volt: „Azon kell dolgozni, hogy Magyarországon csökkentsük a Szovjetunió politikájának népszerűségét, vagyis a Jugoszláviában uralkodó burkolt Szovjetunió-ellenes politikát kell érvényesíteni.” Boarov vallomása részletesen

elmondja, hogy hogyan végezte a kémek beszervezését, hogyan igyekezett a Magyar-Szovjet Művelődési Társaság munkáját dezorganizálni és végül, hogyan gyilkolta meg feletteseinek utasítására Moic-ot.

A magyar népi demokrácia a Tito-kormánnyal szemben a legteljesebb lojalitással viseltetett. Csak 1948 tavaszán kezdtünk gyanakodni, hogy valami nincs rendben. Tito árulása után alaposabban megnéztük Titóék magyarországi működését. Kivizsgáltuk például Anton Rob esetét, aki egy időben zágrábi párttitkár volt, a háború alatt Budapesten Horthy rendőrségének kezébe került és alaposan gyanúsítható volt, hogy egy sor jó elvtársat beárult a fasisztáknak. A felszabadulás után az esetet kivizsgálás céljából átadtuk a jugoszláv párt képviselőinek, akik egy idő múlva közölték velünk, hogy Rob tisztázta magát a vádak alól és azt javasolták, hogy ő legyen a magyarországi jugoszlávok antifasiszta szövetségének a vezetője. Mint ilyet, az országgyűlésbe is beválasztották.

A Tájékoztató Iroda közleménye után Rob Jugoszláviába szökött és mi utólag voltunk kénytelenek megállapítani, hogy esete Boarovéhoz hasonló. Azt is megállapítottuk, hogy Rob előszeretettel szervezte be az antifasiszta szövetségbe a magyarországi jugoszláv kulákokat, sőt kitelepítésre előjegyzett svábokat is, mert ezek annak a kémszervezetnek, melyet Rob az antifasiszta szövetség cégére alatt Magyarországon létrehozott, a legjobban megfeleltek.

Hasonló esetünk volt Bán Antallal, az azóta Svájcba szökött volt szociáldemokrata iparügyi miniszterrel. 1946 folyamán Novisádról, ahol Bán az 1942-es megszállás után dolgozott, azt az értesülést kaptuk, hogy ott a rendőrség szolgálatában állott. Felkértük Jugoszlávia képviselőit, hogy vizsgálják ki az ügyet. Megfelelő idő múlva értesítettek bennünket, hogy az ügyet kivizsgálták és a gyanú alaptalan. Mi ezt gyanútlanul elfogadtuk és nem kifogásoltuk, hogy Bán, aki folyékonyan beszélt szerbül, a jugoszláv antifasiszta szövetség egyik fő támogatója lett. Ő kötötte meg a különböző jugoszláv-magyar szerződéseket, melyekben egy sor súlyos kötelezettséget vállaltunk a jugoszláv ötéves terv támogatására. Ma már tudjuk, hogy Bán Antal valóban Horthy rendőrségének szolgálatában állott, de Titóék ugyanúgy beszervezték, mint Boarovot, aki Bán működésére vallomásaiban egyébként részletesen ki is tért.

A Magyar Népköztársaság tényezőinek egész sora kezdte észrevenni, hogy a szerződések végrehajtása a magyar népi demokráciára egyre előnytelenebb. Ugyanakkor a jugoszláv gazdasági tényezők előszeretettel vették ki a keretszerződésből és adták át angol vagy egyéb kapitalista érdekeltségeknek azokat a megrendeléseket, amelyek előnyösek voltak és Magyarországnak a hátrányosakat juttatták. A dolog olyan méretet öltött, hogy egy delegációnk ezt magával Titóval közölte és közbenjárását kérte. Tito álnok módon biztosította megbízottunkat, hogy itt csak az alsóbb szervek túlbuzgóságáról vagy hibájáról lehet szó.

Ma már világos, hogy ez fentről jövő utasítás volt. Ma már világos, hogy Titóék árulása sokkal régebbi időkre nyúlik vissza. Világos az is, hogy az a beállítás, amely szerint az árulók rossz szelleme az, ami Titót magával ragadja, ugyanolyan költött legenda mint az, hogy Jugoszlávia most a szocializmust építi. Tito árulásának gyökerei sokkal mélyebbek és régebbiek, de természetesen most nő ki belőlük a maga terebélyességében a mérges fa.

Déli határainkon valóságos kéminváziót szerveztek. A Tájékoztató Iroda tavaly júniusi közleménye óta az imperialista kémek, spekulánsok, volt csendőrtisztek zavaros áradata, mely azelőtt nyugat felé ment, hirtelen irányt változtatott: Jugoszlávia felé fordult. A jugoszláv hatóságok a határon átszököket, ha alkalmas összeköttetések voltak, tovább adják az angol kémszervezetnek. A többieket pedig megfelelő megoldkozás után, kémkedés céljából, visszadobják a magyar határon.

Ezek a visszadobott kémek kivétel nélkül azt vallják, hogy az első feladat, amit a jugoszláv kémszervezet rájuk szabott, a Magyarországon levő szovjet képviselő, a magyar hadsereg és a magyar gazdasági élet pontos kikémlelése. A kérnek átdobása szakadatlan határincidensekkel van összekötve. Ezeknek az incidenseknek az időpontja rendszerint összevág valamely nemzetközi vagy magyar eseménnyel, annyira, hogy mi már előre tudjuk, körülbelül mikor várhatók ezek a provokációk. A május 15-e előtti választási hetekben, a szó szoros értelmében, valósággal ostrom alatt állott déli határunk. Volt olyan hét, hogy több mint száz kémeket dobtak át. A kémeket feltartóztató határőreinkre tüzet nyitnak és az utolsó három héten öt határőrt megöltek. Az egyik ilyen provokáció május 14-én, a választás előestéjén történt.

Ezek az aljas gyilkosok nem elégszenek meg azzal, hogy ártatlan emberek vérért ontják. E gyilkosságok alapján megkísérlik... hogy vádat emeljenek Magyarország ellen. A belgrádi rádió május 20-án például az aljasság minden határát túllépve, kijelenti: „A Tájékoztató Iroda magyarországi követői szisztematikus hajszát indítottak, amely a szavakról közvetlenül ellenséges tettekre tért át és arra irányul, hogy a magyar katonáknak a határon való halálát idézze elő.” (!?)

A jugoszláv dolgozó nép, különösen a munkásságnak az a befolyásos rétege, amely változatlanul kitart a szocializmus és a proletár nemzetköziség mellett, mohón hallgatja a moszkvai, a budapesti és a többi demokratikus rádiók híradását. Ezt Titóék azzal igyekeznek ellensúlyozni, hogy a legkíméletlenebbül üldözik azokat, akik a Szovjetunió és a népi demokráciák rádióját hallgatják.

A mai Jugoszlávia tipikus rendőrállam, ahol a trockista klikk a Gestapótól kölcsönzött módszerekkel és a Gestapo-ügynökök segítségével tartja fenn uralmát. A Magyar Dolgozók Pártja a többi testvérpártokkal együtt, erejét megfeszítve azon igyekszik, hogy a jugoszláv dolgozók megtudják az igazságot. Lépten-nyomon le fogjuk leplezni Tito bandáját mint árulókat és az imperializmus ügynökeit, különösen azt az aljas módszert, amelynek segítségével Titóék a szocializmus építésének ürügyével az imperialistákat támogatják.

Az ipari munkásságnak és az ifjúságnak, amelyet Tito klikkje - kihasználva hazafias érzésüket és a szocializmus felé való törekvésüket - félrevezet, meg kell magyarázni, hogy kizsákmányolják és arra kényszerítik őket, minél több rezet és önt termeljenek, minél több erdőt termeljenek ki, nem a szocializmus építésére, hanem a szocializmus esküdt ellenségei - az imperialisták javára. Testvéri üdvözlésünket küldjük azoknak a hősöknek, akik önfeláldozóan harcolnak az elnyomók ellen. Tudjuk, hogy ezeknek a harcosoknak a lelkében ugyanaz a láng és ugyanaz az eltökéltség lobog, amely annyi hőstett végrehajtására buzdította őket a fasizmus elleni harcban és amely kivívta számukra az egész haladó emberiség elismerését.

Ez a tűz ma is lobogó lánggal ég. Ez biztos záloga annak, hogy az a szörnyű rendszer, amelyet ma a szocializmus aljas árulói, Titóval élükön Jugoszláviában bevezettek, nem lesz hosszúéletű. Ez a rendszer el fog pusztulni és Jugoszlávia dolgozó népe ujjongva térhet majd vissza a szocializmust építő népek nagy családjába.

(„Tartós békéért, népi demokráciáért” 1949. június 1,
„Pravda” és „Komszomolszkaja Pravda” 1949. június,
„Szabad Nép” 1949. június 8.)

A CSEHSZLOVÁK-MAGYAR BARÁTSÁG

Kedves Elvtársak, prágai dolgozók! Nagy örömömre szolgál, hogy a csehszlovák-magyar barátsági és kölcsönös segélynyújtási szerződés végleges aláírásával kapcsolatban újra szólhatok önökhöz. Én a csehszlovák kommunista mozgalomnak régi katonája vagyok, mert 1920-21-ben magam is itt dolgoztam a Csehszlovák Kommunista Párt bölcsőjénél, együtt a mostani miniszterelnök elvtárssal, Zápotockyval és a régi gárda többi tagjával.

Ez a szerződés, amelyet a magyar népi demokráciát képviselő kormányküldöttség a csehszlovák dolgozó nép képviselőivel ma aláírt, nagy megerősödését jelenti annak a világot átfogó békefrontnak, melynek élén felszabadítónk, a hatalmas Szovjetunió áll. Mi a népi demokrácia többi államával is kötöttünk szerződést és mégis a Csehszlovákiával történt megállapodásunknak különös jelentőséget kölcsönöz az a körülmény, hogy itt régi történelmi okokból eredő nehézségeket kellett leküzdeni. A nemzetközi reakció nem sajnálta a fáradságot, hogy éket verjen a két szomszédos nép közé. De amilyen mértékben a magyar dolgozó nép a Kommunista Párttal az élén leszámolt a régi nagybirtokosokkal és tőkésekkel Magyarországon, és ahogy a csehszlovák dolgozó nép mult év februárjában döntő győzelmet aratott ellenségei felett, úgy érlelődtek meg a szerződés előfeltételei.

Ez a szerződés tehát nagy győzelme a szocializmust építő népeknek és súlyos veresége az imperialista frontnak.

Engedjék meg kedves Elvtársak, hogy néhány szót szóljak a Magyar Kommunista Párt, a Magyar Dolgozók Pártjának harcairól. Az első két-három esztendő a felszabadulás után rendkívül nehéz volt. A mi Pártunknak kezdetben nem volt még tapasztalata az államügyek vezetésében. Óriási pénzromlás állott be, mit hosszú ideig nem tudtunk megfékezni. Lassankint azonban szívós munkával mindezek a nehézségek úrrá lettünk.

Óriási segítségünkre volt az a körülmény, hogy a munkásosztály legjobbjai a nehézségek közepette is kitartottak Pártunk mögött. Nem csüggedtek el és támogatták azt a pártot, mely a marxi-lenini szellemben küzdött. Az ipari munkásságnak szövetségesei voltak azok az útgazdák, akik földet kaptak a demokráciától.

A harcban bizton számíthattunk felszabadítónkra, a nagy Szovjetunióra, melyhez nyugodtan fordulhattunk támogatásért.

Ez év tavaszán Pártunk megerősítésére tagfelülvizsgálatot végeztünk, amelynek folyamán az oda nem való elemeket eltávolítottuk, másokat tagjelöltekké minősítettünk vissza. Pártunk tagjainak körülbelül 18 százalékat zártuk ki ilyen módon, majdnem 200000 embert.

A Magyar Dolgozók Pártjának taglétszáma most körülbelül egymillió. Hozzátehetem, hogy a szakszervezetek taglétszáma 1650000.

A párttisztogatás rendkívül megerősítette Pártunk tekintélyét a dolgozó népben. Természetesen, maradtak még Pártunkban az ellenség beküldött ügynökei, kémei és provokátorai. Éppen az elmúlt napokban fedeztünk fel egy ilyen kém szervezetet, amelynek eltávolításához Pártunk vezetősége vaskézrel fogott hozzá.

A mult hónap közepén a Magyar Dolgozók Pártjának vezetése alatt óriási választási győzelmet aratott a magyar demokrácia. Három kérdés játszott ezeknél a választásoknál nagy szerepet. Az egyik a magyar demokrácia eddigi eredményei, a hároméves terv sikerei, amelyet ez év decemberében a kitűzött időnél hét hónappal hamarabb teljesíteni fogunk.

A másik kérdés volt az új ötéves terv, amelyet január 1-én fogunk megkezdeni. Az ötéves terv körülbelül 175 milliárd csehszlovák koronának megfelelő összeget fordít új befektetésekre és körülbelül félmillió új munkaerőt, benne 300000 új ipari munkást követel. Ez természetesen óriási erőfeszítést igényel a magyar dolgozó néptől, amely azonban lelkesedéssel vállalja ezt. A harmadik kérdés, amely a választásoknál nagy szerepet játszott, a béke megvédése. A magyar dolgozó nép lelkes helyesléssel támogatott bennünket, mert tudta, hogy mi az imperialistákkal szemben minden eszközzel igyekszünk biztosítani számára a termelő békét.

Segített a választási győzelemben az is, hogy bíróság elé állítottuk Mindszenty hercegprímást, aki a katolikus egyház köpenye mögé bújva a régi nagybirtokosok és tőkések uralmának visszaállításáért harcolt. Ennek a Mindszentynek minden reménye a harmadik világháborúban volt és tervében ott szerepelt a Habsburgok visszahozása is. Nemcsak a magyar dolgozó nép helyeselte ezt a lépést, hanem a katolikus lelkészkedő papok azon része is, amely belátta, hogy a dolgozó nép a magyar demokráciát támogatja és hallani sem akar a régi rend visszahozásáról.

Nem ártott a választás sikerének az angol-amerikai rádiópropaganda sem. A *Times*, az angol konzervatívok ujsága kénytelen volt megállapítani, hogy a rádiópropaganda, amelynek nálunk egyre kisebb sikere van, többet ártott, mint amennyit használt a reakció ügyének.

Nem tudta megzavarni választási sikerünket az sem, hogy déli szomszédunkból, Jugoszláviából, Titóék, a nemzetközi proletariátus és a békefront árulói, provokációikkal igyekeztek befolyásolni a hangulatot. A választások sikere nemcsak azt mutatta, hogy a magyar dolgozó nép egységesen áll a népi demokrácia és a kommunisták mögött, de mutatta azt is, hogy a munkásság és a parasztság túlnyomóan nagy többsége most ismerte fel igazán a Szovjetunió elévülhetetlen nagy érdemeit hazánk felszabadítása körül. Most értette meg valóban, hogy a Szovjetunió védelme és segítsége nélkül a magyar népre is ugyanolyan sors várt volna, mint a görögökre, vagy más, az imperialisták karmai között vergődő népekre. Ez a felismerés és vele kapcsolatban a hála és szeretet, amelyet népünk a Szovjetunió iránt érez, nagyon elősegítette választási győzelmünket.

Közvetlenül a választások előtt nagy segítségünkre volt a Szovjetunió új békelépése, amelyet a négy nagyhatalom külügyminisztereinek tanácskozása követett. Ezt nálunk mindenki joggal úgy tekintette, mint a béke megvédésére irányuló törekvés nagy sikerét; mint az eredmény azóta mutatja - ez a vélemény helyes volt.

A négy külügyminiszter tanácskozása a Szovjetunió-vezette békefront igen jelentős sikerével végződött és a háborús uszítók súlyos vereségét jelenti. A választások nagy sikeréhez hozzájárultak a kínai események is.

Dolgozó népünk a Kínai Kommunista Párt hatalmas győzelméből újra megértette, hogy a béke erői rohamosan nőnek, az imperialisták pedig gyengülnek és ez a felismerés eredményesen mutatkozott a választásoknál is.

A magyar dolgozó nép most nyugodtan néz a jövőbe. Érzi, hogy jó úton jár és tudja, hogy fejlődése elválaszthatatlanul összefügg a szocializmus építésével.

A magyar munkások és parasztok, az egész magyar dolgozó nép lelkesen ünnepli a csehszlovák-magyar szerződést, mint újabb megszilárdulását a nemzetközi békefront erőinek. A magyar dolgozó nép forró üdvözlését küldi a csehszlovák dolgozóknak és azt a kívánságát, hogy minden célkitűzését hazája szocialista építésében s a béke megerősítésében kísérje teljes siker és győzelem.

Éljen a csehszlovák dolgozó nép és nagy vezére, Klement Gottwald! Éljen felszabadítónk, a hatalmas Szovjetunió és annak bölcs, szeretett vezére, Sztálin elvtárs! Éljen a csehszlovák és a magyar dolgozó nép örök, meleg, őszinte barátsága! *(Taps.)*

*(Beszéd a magyar kormányküldöttség
tiszteletére rendezett nagygyűlésen
1949 június 23-án Prágában.)*

A DOLGOZÓ NÉP ALKOTMÁNYA

Tisztelt Országgyűlés!

Tisztelt Elvtársak!

Engedjék meg, hogy a Magyar Népköztársaság alkotmánytervezetének benyújtásánál röviden vázoljam az Alkotmányelőkészítő Bizottság munkájának előzményeit.

A népi demokrácia alkotmányának kérdését a Magyar Dolgozók Pártjának tavaly nyáron megjelent Programnyilatkozata vetette fel. Ez a Programnyilatkozat a következőket mondta:

„A Párt szükségesnek tartja a népi demokrácia alaptörvényének megalkotását, hogy az állampolgárok jogait és kötelességeit, az állami, gazdasági és társadalmi rend alapvető változásait, a magyar köztársaság népi jellegét a törvény erejével, alkotmányban szentesítsük.”

Ettől az időtől kezdve az új alkotmány szükségességének tudata csak erősödött. S amikor az idén februárban megalakult a Magyar Függetlenségi Népfront, nyilatkozatában főcéljául az új alkotmány létrehozását tűzte ki. A nyilatkozat követeli

„új népköztársasági alkotmány megteremtését, mely a magyar nép nagy politikai és társadalmi vívmányait a népi demokrácia alaptörvényévé emeli.”

A Magyar Függetlenségi Népfront választási felhívásában megismételte ezt a célkitűzést és a hatalmas választási győzelem után a kormány rögtön hozzá is látott, hogy ezt az ígérteét beváltsa. 1949 május 27-én - ennek megfelelően - a Minisztertanács bizottságot küldött ki az alkotmánytervezet előkészítésére.

Az Alkotmányelőkészítő Bizottság kidolgozta javaslatát és a Minisztertanács elé terjesztette, mely augusztus 5-én a tervezetet el is fogadta.

Az Előkészítő Bizottság munkájában szem előtt tartotta nagy tanítónknak, Sztálinnak a megállapítását:

„...az alkotmányt nem szabad összetéveszteni a programmal... Míg a program arról beszél, ami még nincs meg, amit még el kell érni és ki kell harcolni, addig az alkotmánynak arról kell beszélnie, ami már megvan, amit már most, a jelenben elértünk és kiharcoltunk. A program főleg a jövőre vonatkozik, az alkotmány a jelenre.”¹

Az új alkotmánytervezet ilyenmódon a már megtett út, az elért eredmények lerögzítése. Az alkotmánytervezet tehát regisztrálása és törvény formájában való rögzítése annak, amit a valóságban létrehoztunk és kivívtunk.

A magyar népnek eddig nem volt alkotmánya. Amit általánosságban annak neveztek, az különböző jogszokások és jogalkotások gyűjteménye volt.

Az Előkészítő Bizottság az alkotmánytervezet kidolgozásánál a sztálini tanításnak megfelelően arra törekedett, hogy a meglevőt rögzítse le. Ezt mindjárt kifejezésre juttatta az alkotmánytervezet bevezető részében, amikor megállapítja:

„Évtizedes harcokban megedződött munkásosztályunk vezetésével, az 1919. évi szocialista forradalom tapasztalataival gazdagodva, a Szovjetunióra támaszkodva, népünk megkezdte a szocializmus alapjainak lerakását s országunk a népi demokrácia útján halad előre a

¹ *Sztálin*. A leninizmus kérdései. Szikra 1950. 608. old.

szocializmus felé. E küzdelem és országépítő munka már megvalósult eredményeit, országunk gazdasági és társadalmi szerkezetében végbement alapvető változásokat fejezi ki és a további fejlődés útját jelöli meg: A Magyar Népköztársaság Alkotmánya.”

A mi népi demokráciánk erőteljes, de fiatal csemete és a szocialista fejlődésnek még a kezdetén jár. Ezért elkerülhetetlen, hogy helyenként, a már elért eredmények csoportosításából önként adódik bizonyos utalás a jövő fejlődésre, mint ahogy a fiatal fa is sejteti, hová veti árnyékát, ha kiterelbényesedik. Ezért a Bizottság lehetőleg nemcsak a meglevőt rögzítette, de a folyamatra is rámutatott, például ott, ahol arról szól, hogy a dolgozó nép fokozatosan kiszorítja a tőkés elemeket, vagy ahol arról beszél, hogy „a Népköztársaság megvalósítani törekszik a szocializmus elvét: mindenki képességei szerint, mindenkinek munkája szerint”.

Munkájában a Bizottság azokból a gazdasági és politikai változásokból indult ki, amelyek hazánk fejlődésében előállottak, mióta a Szovjetunió felszabadította. Ezért ezekre a változásokra és erre a fejlődésre röviden kitérek. A magyar munkásosztály a dolgozó parasztsággal szövetségben és a Szovjetunió támogatásával, nehéz harcok után győzött a régi renddel szemben, hatalomra jutott és rálépett a szocializmus építésének útjára. *(Taps.)*

Ennek eredményeképpen az ipar túlnyomó részéből kiszorította a kapitalistákat, megszüntette a kizsákmányolást, a mezőgazdaságban felszámolta a nagybirtokot, földhöz juttatta a parasztságot és egyre erőteljesebben szorítja korlátok közé a falu kizsákmányoló elemeit, a kulákokat és spekulánsokat. Számszerűen ez abban mutatkozik, hogy az ipar 91,1%-a már az államosított, illetve társadalmazott szektorhoz tartozik és csak nem egészen 9%-a a kapitalistáké. Főleg ennek az államosításnak köszönhető, hogy iparunk termelése már messze túlhaladta a békebelit és jelenleg 30%-kal többet termel, mint az utolsó békeévben. Ez a termelés már nem egyszerű folytatása a réginek, hanem a szocialista termeléssel járó új módszerek eredményeit is mutatja.

A mezőgazdaságban a szocialista építés még a kezdet kezdetén van. A demokratikus állam birtokai és a termelőszövetkezetek még csak apró szigetek a paraszti birtokok tengerében, de így is már világosan látható, hogy a fejlődés a közös, társas termelésre vesz irányt. Társas, szövetkezeti termelésben dolgozik jelenleg 587 termelőcsoport, mely szántóterületünknek 1%-át műveli. Ez a szám csak a hivatalosan elismert termelőszövetkezetekre vonatkozik. A ténylegesen szövetkezetben termelők száma ennél jóval nagyobb. Csongrád megyében például, 16 elismert szövetkezet mellett, több mint 50 önkéntes földműves termelőszövetkezet működik, ahol dolgozó parasztságunk kísérletképpen kipróbálja a társas termelés előnyeit. Az ősszel az engedélyezett termelőszövetkezetek száma, illetve az általuk megművelt földterület előreláthatólag meg fog háromszorozódni és mert közben az állami birtokok is nőnek, a mezőgazdaságon belül ez a két társasgazdálkodást folytató részleg még az idén el fogja érni a vetésterület 5-6%-át.

Sokkal világosabban mutatkozik ez a fejlődés a gépesítés terén, ahol az ország 11000 traktorából majdnem 3000 - több mint 25% - a mezőgazdasági gépállomások és az állami birtokok tulajdonában van. Ez a szám gyorsan változik: 220 mezőgazdasági gépállomásunk a most birtokában levő 2350 traktor mellé ez év decemberéig még 1100 újat kap és az ötéves terv végére ezek az állomások és az állami birtokok 20000 traktorral - traktorállományunk jó 90%-ával fognak rendelkezni.

A szocialista építésnek eredményeképpen könnyebbé és eredményesebbé válik a földet művelő munka.

Gyors a változás a kereskedelem terén. Az állami nagykereskedelem és a szövetkezeti mozgalom fejlődése következtében a nagykereskedelem 93,9%-át az állam bonyolítja le és csak 6,1%-a maradt tőkés kézben. A kiskereskedelemben természetesen a fejlődés lassúbb. Itt az állam és a szövetkezetek az áruforgalom körülbelül 25%-át bonyolítják le, de árellenőrzéssel és egyéb rendszabályokkal a népi demokratikus állam igyekszik gondoskodni róla, hogy a tőkés kereskedelem spekulációval ne juthasson jogosulatlan haszonhoz és ne zsákmányolhassa ki a falu és a város dolgozó népét.

Ezek a változások azt jelentik, hogy útban vagyunk a gazdasági élet minden terén a szocializmus felé. Ezeknek a változásoknak eredményeképpen egyre inkább gátat vetünk annak, hogy ember az embert kizsákmányolja. Nő és erősödik népgazdaságunkban a termelő-eszközök szocialista tulajdona, mint népi demokráciánk megingathatatlan alapja. Ezek a változások, melyekhez szervesen kapcsolódik hároméves tervünk sikeres megvalósítása, azt is eredményezték, hogy megszűnt nálunk a munkanélküliség, a válságtól való félelem és erőteljesen nő dolgozó népünk jóléte és kultúrája.

Ezek a gazdasági változások természetesen megfelelően kihatottak társadalmunk osztályösszetételére is. Eltűnt a földesurak osztálya, a tőkéseket pedig kiszorítottuk az ipari termelés, a nagykereskedelem döntő területeiről, a külkereskedelemből, a hitelszervezetből. A kulákok és egyéb spekuláló elemek működését korlátok közé szorítottuk és tovább is vissza fogjuk szorítani.

Ami megmaradt és erőben meggyarapodott, az a munkásosztály, a dolgozó parasztság és az értelmiség. De ezeken belül is lényeges változások történtek. A magyar ipari munkásságnak több mint 90%-a már az államosított üzemekben, tehát nem a tőkésnek dolgozik, hanem a szocializmust építő népi demokráciának. Nem kizsákmányolt proletár többé.

Ez a tény viszonylag új, hiszen még nincs másfél éve, hogy a nagyipar államosítását végrehajtottuk. Másfél esztendő nem elég arra, hogy a sokszázezer-főnyi ipari munkás mindegyike megértse ennek az óriási változásnak a jelentőségét. De az a felismerés, hogy más a kapitalistákra és más a népi demokráciára dolgozni, egyre szélesebb ipari munkás rétegeket hat át. Kezd átmenni az öntudatukba, hogy most már ők az ország, maguknak építenek. S ennek a felismerésnek eredménye a munkához való új viszony, a munkaverseny, a munkásújítók mozgalma és az a tudat, hogy a munka, ami azelőtt kényszerű robot volt, ma becsület és dicsőséges dolga.

A tőkések által kizsákmányolt proletariátus túlnyomó többsége felszabadult, szocializmust építő munkásosztállyá változott. *(Nagy taps.)*

A parasztságnál a fejlődés lassúbb. A parasztság zöme ma még bizonytalanul, sőt félve néz a szocializmus építésére a falun. Legtöbbjük még rabja a magántulajdonnak. Sorai közt még ott vannak a kulákok és nem egyszer uzsorázza ki őket a városban vagy falun még meglevő spekuláció. A parasztságnál ezért még nem lehet olyan gyökeres változásról beszélni, mint az ipari munkásoknál.

És mégis: mindenütt azt látjuk, hogy a dolgozó parasztság között is megindult az erjedés. Őket is megcsapta a szocialista fejlődés szele. Közöttük is egyre mélyebb gyökeret ver az a gondolat, hogy a szocialista átalakulásból a falu sem maradhat ki. Az újgazdák, akik földműves népünknek majdnem a felét teszik ki, már tudják, hogy további fejlődésük elválaszthatatlanul egybe van kötve azzal az ipari munkásosztállyal, azzal a munkássággal, mely 1945-ben földhöz segítette őket, mely 1946-ban visszaverte a régi nagybirtokosok és tőkések támadását és amely azóta is szakadatlanul, minden eszközzel és minden téren segít nekik.

Segíti a kulákok és spekulánsok elleni harcban, segíti a gépállomások útján, a modern technika vívmányaival és új, magasabb mezőgazdasági kultúrák meghonosításával.

Már szoltunk arról, hogy parasztságunk érdeklődése egyre inkább a szövetkezeti, a társas termelés felé fordul. A Szovjetunióból visszatért parasztküldötteket a szó szoros értelmében ostrom alatt tartják.

Száz- és százezer dolgozó paraszt akarja ilyen-módon megismerni a Szovjetunió kollektív, társas mezőgazdaságát. Hogy a szövetkezés gondolata általában milyen gyorsan terjed, arról a számok tanuskodnak. A földműves-szövetkezetek taglétszáma egy esztendő alatt, mióta a szabotáló kulákokat eltávolítottuk a vezetésből és a dolgozó parasztság maga vette kezébe az irányítást, 400000 főről közel 900000-re nőtt. Ha a fejlődés ebben az iramban folytatódik tovább, úgy fél év alatt a tagság eléri az 1200000-et.

Az értelmiség zömét a szocialista átalakulás előkészületlenül és váratlanul érte; ennek megfelelően tartózkodó magatartást tanúsított. Amikor sorait kezdtük a munkásság és parasztság legjobbjaival feltölteni, bizonyos ellenszenvet, sőt ijedelmet tapasztaltunk. Az értelmiség egy részében az a gondolat merült fel, hogy a szocializmus építése az intelligencia szerepének és jelentőségének lebecsülésével, csökkenésével jár.

Mi sem tévesebb, mint ez a hiedelem. A szocializmus számban és jelentőségben rendkívül meg fogja növelni az értelmiséget. Ha mi Magyarországon jól építünk és jól dolgozunk, úgy tíz éven belül megduplázódik az egyetemi végzettségűek száma és ezen belül megháromszorozódik a technikai értelmiség, a mérnökök, gazdászok száma. A szocializmus nem a régi értelmiség félreszorítását, hanem felfrissítését fogja eredményezni.

A kapitalizmus idején az értelmiség zömét egészen szűk, legfeljebb egy-kétszázezer embert számláló rétegből toborozták. Ez a réteg most ki fog szélesülni. A dolgozó nép, a munkások és parasztok legjobb fiai is odakerülnek az egyetemekre, ahonnan eddig tudatosan kizárták őket. Ez a vérfelfrissülés, az utánpótlás alapjának ez az egészséges kiszélesedése a magyar értelmiség olyan megújulására, jelentőségének és tekintélyének olyan megnövekedésére vezet, amiről a kapitalizmusban szó sem lehetett.

Ma, a szocializmus kezdetén jó munkánkat azon mérjük, hogy mennyi munkás, mennyi dolgozó paraszt van az állam és a gazdaság vezető helyein. Ez fejlődésünkkel együtt gyorsan meg fog változni és 5-10 esztendő múlva sikereinket és erőnket az értelmiség növekedésével, az egyetemet végzettek számával is mérni fogjuk.

Az első öt éves terv számai és hatalmas méretei ezen a téren is éreztetik hatásukat. A magyar értelmiség előtt egyre világosabban áll, hogy fejlődésének lehetőségei tulajdonképpen csak most kezdenek kibontakozni. Most kezdi látni az értelmiség, hogy régente a kizsákmányoló kapitalisták kiszolgálója volt. Ma viszont, amikor ez a kizsákmányoló osztály eltűnik, az értelmiség saját népét szolgálja, s a munkásokkal és a dolgozó parasztokkal egyenrangúan építi az új, fejlettebb szocialista társadalmat.

Mit eredményeznek ezek a változások? Eredményezik azt, hogy csökkennek azok a gazdasági ellentétek, melyek azelőtt a munkásosztály, a parasztság és az értelmiség közé éket vertek. Egyre inkább eltűnik és elmosódik az a határvonal, mely elválasztotta őket egymástól. Ennek következtében csökkennek és elmosódnak a közöttük levő politikai különbségek is.

Szembetűnő mutatója e változásnak a munkásparaszt szövetségnek az a hatalmas megerősödése, melyet az idén, a május elsejei ünnepeken, majd utána a választásokon láttunk. Ez a politikai változás hozta létre a Magyar Függetlenségi Népfrontot. A súrlódások, a pártviszály lecsökkenése következtében simábban folyik, eredményesebb a nemzetépítő munka.

Ezek a magyar népi demokrácia osztályösszetételében végbement változások természetesen visszatükröződnek az alkotmánytervezetben is és szükségszerűen odavezetnek, hogy az alkotmány az állam és az államvezetés felépítésében az eddigi helyzethez képest alapvető különbségeket mutat fel.

Ilyen különbség az eddigi állapotokkal szemben a törvényhozó és a végrehajtó hatalom egysége, amit az alkotmánytervezet az országgyűléstől kezdve, le a helyi tanácsokig, következetesen végigvisz. Ez mutatkozik az országgyűlés és a helyi tanácsok egységes rendszerében. Megnyilvánul abban is, hogy a helyi tanácsok nemcsak önkormányzati szervek, de egyben a központi hatalom végrehajtó szervei is. Ezzel függ össze a tervezetnek az a javaslata is, hogy a Minisztertanácsot, tehát a minisztereket szintén az országgyűlés, vagy az országgyűlés jogait gyakorló Elnöki Tanács válassza.

Az alkotmánytervezet értelmében az országgyűlés, valamint a helyi tanácsok és a dolgozó tömegek közt az eddiginél sokkal szorosabb kapcsolat jön létre, mert az alkotmánytervezet kötelezően kimondja, hogy a képviselők a választóknak működésükről rendszeresen beszámolni kötelesek. A népi demokrácia szelleméből folyik az alkotmánytervezetnek az a javaslata, hogy véges-végig meg kell valósítani a visszahívás lehetőségét. Ugyanezzel van szerves összefüggésben, hogy az alkotmánytervezet az egész vonalon nemcsak az olyan népképviselői szerveknél, mint az országgyűlés vagy a helyi tanácsok, hanem a bíróságoknál és a főügyésznél is a választás elvét érvényesíti.

A népi demokrácia fejlődése nemcsak a már elért eredmények és az eddig megtett út leszögezésénél tükröződik vissza, hanem még inkább ott, ahol a dolgozó nép győzelmének folyamánként a szocializmus elveit és a már kimunkált, megvalósított alapjait rögzítjük. Az alkotmánytervezet ezért mondhatja ki, hogy: „a Magyar Népköztársaság a munkások és dolgozó parasztok állama” és hogy: „a Magyar Népköztársaságban minden hatalom a dolgozó népé”. Ezért szegezi le a tervezet, hogy: „nálunk a termelési eszközök zöme már társadalmi tulajdonban van”, ezért állapíthatja meg, hogy: „A Magyar Népköztársaság társadalmi rendjének alapja a munka” és „Minden munkaképes polgárnak joga, kötelessége és becsületbeli ügye, hogy képességei szerint dolgozzék” és ennek megfelelően: „A Magyar Népköztársaság megvalósítani törekszik a szocializmus elvét: «Mindenki képessége szerint, mindenkinek munkája szerint».”

A Magyar Népköztársaság ezekkel a jogokkal együtt biztosítja polgárai számára a munkához, a pihenéshez, az üdüléshez és a művelődéshez való jogot, védi a dolgozók egészségét és segíti a dolgozókat munkaképtelenségük esetén. Az új alkotmány a szocializmusnak ezekre az alapjaira és oszlopaira támaszkodik, ezeket tükrözi vissza, ezeket rögzíti le.

A burzsoá alkotmányok olyan társadalmi rendre vannak szabva, melyekben az osztályok egymással szemben állnak, ezért a burzsoá állam vezetésének mint diktatúrának az a célja, hogy a kapitalista osztályoknak kedvező társadalmi rendet megóvja és megszilárdítsa.

Ezzel szemben a mi alkotmánytervezetünk abból indul ki, hogy társadalmunkban egyre inkább visszaszorítjuk és felszámoljuk a kizsákmányoló osztályokat. Társadalmunk ezzel párhuzamosan, egyre inkább két - egymással szövetséges, egymással baráti viszonyban álló - osztályból: a munkásokból és dolgozó parasztokból áll. Ennek megfelelően nálunk a dolgozó nép van uralmon. A dolgozók e szövetségén belül a vezetés, a társadalom és az állam vezetése a haladottabb, szervezettebb osztálynak, a munkásosztálynak a kezében van. Nálunk tehát az alkotmányra azért van szükség, hogy a dolgozóknak tetsző és a nekik előnyös társadalmi rendet szilárdítsa meg. Ez a jellemzője minden olyan ország alkotmányának, amely a

szocializmust építi. Ezt mondotta nagy tanítónk, Sztálin a szovjet alkotmányról és ez áll az összes népi demokráciák alkotmányára is. *(Taps.)*

Külön ki kell emelnem alkotmánytervezetünknek azt a részét, amely a Népköztársaságunk területén élő minden nemzetiség számára biztosítja az anyanyelvén való oktatás és a nemzeti kultúra ápolásának lehetőségét. Az alkotmánytervezet a szabadságjogokat a területén lakó minden dolgozó számára biztosítja és menedékjogot ad azoknak az idegen állampolgároknak, akiket demokratikus magatartásukért, vagy a népek felszabadítása érdekében kifejtett tevékenységükért üldöznek. A burzsoá nacionalizmussal szemben - amely nem hisz a nemzetek és fajok egyenjogúságában - abból indul ki, hogy minden nemzet és faj egyenjogú, azon alapszik, hogy minden nemzetnek és fajnak a társadalom és az állam életének minden területén egyforma jogokat kell élveznie.

A felszabadulás előtti évtizedekben a magyar burzsoázia hol nyíltan, hol leplezetten, de szívósan hirdette a magyar faj felsőbbrendűségét, szupremáciáját és uralomra jogosultságát a környező népekkel szemben. Ennek a faji felsőbbrendűségnek a hirdetése közben 30 millió magyarról fecsegték és ugyanakkor egyik katasztrófából a másikba sodorták nemzetünket. Az alkotmány egyszer és mindenkorra, gyökeresen szakít ezzel a faji önteltséggel.

Az alkotmánytervezet ezekkel a megállapításokkal egyben szolidaritását fejezi ki minden demokratikus felszabadító mozgalommal, kihangsúlyozza a haladás nemzetközi összefüggéseit és ezért őszintén nemzetközi, internacionalista.

A mi alkotmánytervezetünk következetesen demokrata. A burzsoá alkotmányokban is gyakran le van fektetve a törvény előtti egyenlőség, a polgárok teljes egyenlősége. De mindannyian tudjuk, hogy amikor a jogok gyakorlásáról volt szó, a szegény nem egyenlő a gazdaggal, a kapitalista munkáltató nem egyenlő a munkással, a művelt ember a műveletlennel.

A mi alkotmánytervezetünk nemcsak a jogok egyenlőségét biztosítja, de biztosítja e jogok gyakorlásához szükséges gazdasági előfeltételeket. Munkát biztosít minden dolgozónak, gondoskodik róla munkaképtelenség esetére. És hozzájuttatja ahhoz a kultúrához, amely képessé teszi, hogy a kapott jogokkal élni is tudjon. Következetes a mi alkotmánytervezetünk demokratikus vonala, amikor leszögezi, hogy a nők a férfiakkal egyenlő jogokat élveznek. Következetesen védelmezi az ifjúság érdekeit is, amennyiben megállapítja, hogy a Magyar Népköztársaság külön gondot fordít az ifjúság fejlődésére és nevelésére.

A kapitalista országokban nemcsak a dolgozók vannak elnyomva, de a munkásosztályon belül még külön elnyomtatás alatt szenvednek a nők és gyakran az ifjak. Demokráciánk itt is gondoskodni kíván arról, hogy az írott jog ne csak papíron maradjon, hanem megvalósuljon - átmenjen az életbe. Ezért szentel alkotmánytervezetünk külön paragrafusokat a nők és az ifjak egyenlő jogainak megvédésére.

A polgári demokrata államok, melyek olyan szívesen oktatnak ki bennünket a demokrácia, „az igazi demokrácia” alapelemeire, ebben a tekintetben is vizet prédikálnak és bort isznak. Ezekben az államokban a törvényben lefektetett egyenlőség legtöbbször papíron marad. Az Egyesült Államokban az uralkodó osztály meg tudja tenni, hogy a választásokon a felnőtt lakosságnak csak a fele vesz részt. Franciaországban nemrég láttunk egy községi választást, ahol a kommunisták - bár több mint 25%-át kapták a szavazatoknak - csak 2%-át kapták a mandátumoknak. Svájcban, mely azt hirdeti magáról, hogy Európa legrégebbi demokráciája, a nőknek még ma sincs választójoguk. Azokban a burzsoá országokban, ahol a női választójog a papíron meg is van, a parlamentben, a kormányzásban a nő ritka, mint a fehér holló. A népi demokráciáknál a szó és a tett itt is egybeesik és ezt kívánja külön lerögzíteni alkotmánytervezetünk.

Az alkotmánytervezet hangsúlyozza, hogy elismeri és védi a munkával szerzett tulajdont és biztosítja az öröklési jogot. Alkotmánytervezetünknek ez a része újra aláhúzza, hogy a dolgozó kisembernek a szocializmus építésétől nincs mit tartania. Ellenkezőleg: munkájával szerzett vagy öröklött tulajdonát az alkotmány biztosítja.

Ugyanígy biztosítja az alkotmánytervezet a polgárok lelkiismereti szabadságát és a vallás szabad gyakorlásának jogát. Éppen a lelkiismereti szabadság biztosítása érdekében javasolja a tervezet az egyház és az állam különválasztását.

Az állam és az egyház elválasztásának követelése nem szocialista követelés. Ezt a legtöbb polgári demokrata országban már rég megvalósították. Éppen a napokban voltunk tanúi annak, hogy az Amerikai Egyesült Államokban, ahol az egyház külön van választva az államtól, elutasítottak egy olyan kísérletet, amely az állam anyagi segítségét követelte a katolikus egyháznak.

Amikor az alkotmánytervezet a vallás szabad gyakorlatának jogát az alkotmányban le akarja fektetni, ezzel is csak egy meglevő állapotot rögzít meg.

A magyar demokráciában soha senkit vallásos meggyőződése vagy vallásának gyakorlása miatt nem üldöztek. Ez így volt a múltban és ennek így kell lennie a jövőben is. De a demokrácia megfelelően védekezett azok ellen, akik az egyház palástjával takarózva próbálták aláásni demokráciánkat és az ilyen kísérleteket a jövőben is meg fogja torolni.

Végül, de nem utolsó sorban, az alkotmánytervezet védi a házasság és a család intézményét. A reakció azzal rémítgette a hiszékenyeket, hogy a szocializmus a házasság és a család intézményének felbomlásával jár. A dolgozó magyar nép most saját tapasztalatából győződhetik meg az ellenkezőjéről. A demokrácia fejlődése, dolgozó népünk anyagi és kulturális megerősödése a házasság és a család intézményénél is eredményesen mutatkozott. A háborús vérvesztés következtében számbelileg erősen csökkent a felnőtt férfilakosság; ennek dacára soha nem volt olyan nagy a házasságkötések száma, mint most. A magyar nép veszedelmes, gyógyíthatatlannak látszó betegsége, az egyke - melyről évtizedeken át egész könyvtárakat írtak össze - a demokrácia gazdasági és kulturális eredményeinek hatására, mint egy varázsűtésre, megszűnt.

Felhívom a tisztelt Országgyűlés figyelmét a Népköztársaság alkotmánytervezetének arra a pontjára, mely kimondja, hogy polgárainak megtisztelő kötelessége, hogy általános védkötelezettség alapján katonai szolgálatot teljesítsenek és hogy a haza védelme a Magyar Népköztársaság minden polgárának szent kötelessége. Azt hiszem, ezek a pontok nem szorulnak különösebb magyarázatra.

A magyar dolgozó nép semmit sem óhajt jobban, mint a termelő békét. De ugyanakkor tudja, hogy egy fegyvertelen ország valósággal csábítja a kalandokra és provokációkra az imperialista háborús uszítókat. Azt is tudja, hogy a békét nem elég óhajtani, a békéért harcolni is kell, a békét meg is kell védeni.

A mi honvédségünk a dolgozó nép honvédsége, a béke és a boldogulás hadserege lesz. *(Taps.)*

Szólani kívánok most alkotmánytervezetünk bírálatáról és visszhangjáról. A magyar dolgozó nép lelkes örömmel üdvözölte az alkotmánytervezetet. Táviratok és levelek tízezreit kapjuk, melyek mind lelkes helyesléssel támogatják a tervezetet.

A dolgozókon belül külön ki kell emelni a nők és az ifjúság helyeslését, azokét, akik a régi rendben nemük vagy koruk miatt szakadatlanul hátrányt szenvedtek. A nők, akiknek a népi demokrácia felé fordulását már a választások alatt nagy elégtétellel tapasztalhattuk, örömmel állapítják meg, hogy az alkotmánytervezet a demokráciától eddig nyert jogait most már

törvényben lerögzítve biztosítja. Ezek a női levelek nem egyszer megható és lelkesítő bizonyítékai annak is, hogy a felszabadulás óta milyen hétmérföldes léptekkel halad a magyar nő, a magyar dolgozó asszony politikai és kulturális fejlődése.

Hasonló lelkes támogatást tapasztaltunk azokon a kis- és nagygyűléseken, amelyeken a dolgozók százezrei megvitatták az alkotmánytervezetet. Úgy találták, hogy a tervezet világos, közérthető, szabatos és helyesen tükrözi vissza, rögzíti le a meglevő állapotokat. Száz és száz megnyilvánulásból derül ki, hogy az új alkotmányból dolgozó népünk új erőt merít, új biztatást, új lendületet nyer.

Nagy érdeklődést és őszinte rokonszenvet keltett az alkotmánytervezet a demokrácia minden következetes hívénél, elsősorban a szocializmust építő országoknál és főleg abban az országban, melynek helyeslő véleménye számunkra a legértékesebb: a Szovjetunióban. Az alkotmányt ezek az országok részletesen ismertették és a magyar népi demokrácia egészséges fejlődésének jelentős határkövét látták benne. Az alkotmánytervezetet a baráti országok közvéleménye és vele a haladás hívei világszerte úgy tekintik, mint annak jelét, hogy népi demokráciánk ezen a téren is felsorakozott a szocializmust építő többi országok mellé.

Az imperialistáknak természetesen nem tetszik az alkotmánytervezet. Mindjárt hozzátehetem, hogy a tervezetet kidolgozó bizottság erre nem is törekedett. A burzsoá bírálók túlnyomó többsége az alkotmányt az első betűtől az utolsóig elveti és nem talál benne semmi jót. Emellett azonban szép számmal találhatunk olyan bírálatokat is, amelyek fanyalogva elismerik, hogy alkotmánytervezetünk valóban demokratikus. Ahogy az egyik nyugati tudósító írta: „Benne van minden, ami a demokráciában szemszájnak ingere”. De mindjárt hozzátesszi: csak az a kérdés, hogy szerkesztői végre is hajtják-e majd, amit a tervezetben lefektettek.

Erre vonatkozóan csak annyit mondhatok, hogy a magyar demokráciának és benne nem utolsósorban a mi Pártunknak ereje éppen abban áll, hogy amit megígér vagy célul tűz ki, azt végre is hajtja. A magyar kommunisták éppen azzal nyerték meg a dolgozó nép rokonszenvét és támogatását, hogy azt ígérték és azt tűzték ki célul, ami a dolgozóknak hasznos volt és szükséges és éppen azért be is tudták minden ígéretüket váltani. Amikor felosztottuk a földet, ellenségeink megjövendölték, hogy ezzel évtizedekre visszavetjük a magyar földművelést, különösen a gyümölcsösöket, a szőlőket tesszük tönkre. Ma, négy évvel a jövődölések után a mezőgazdaság minden téren utolérte, sőt el is hagyta a békebelit. Amikor mi arra vettük az irányt, hogy saját erőnkön, a nyugati kapitalisták segítsége nélkül építsük fel az országot, ellenségeink negyven évet kevésnek tartottak ahhoz, hogy a békebeli termelés színvonalát elérjük. E jövődölések ellenére ipari termelésünk már másfél év előtt elérte az 1938-as év színvonalát és ami még fontosabb, dolgozó népünk gazdasági és kulturális nívója ugyancsak a békebeli fölé emelkedett.

Ellenségeink kilátástalannak tartották a jó pénz megteremtésére irányuló terveinket, pusztán propagandának mondták hároméves tervünket, megjósolták, hogy iparunk a munkásigazgatók kezén tönkremegy és így tovább és így tovább. Az elmúlt 4-5 esztendő minden eredménye mellettünk szól és azt mutatja, hogy amit célul tűzünk ki, azt meg is valósítjuk.

Az alkotmány új bizonyítéka lesz annak, hogy a mi szavunkra építeni lehet, mint a kösziklára.

Végül a burzsoá kritikusok egyhangúlag kétségbevonják, hogy ez az alkotmánytervezet demokratikus, mert biztosítja a kommunisták vezette munkásosztály döntő szerepét az államon belül.

Az alkotmánytervezet ebben a tekintetben valóban világos, minden kétséget kizár. Kétszer is aláhúzza a munkásosztály vezető szerepét. Egyszer a munkásság és a dolgozó parasztság szövetségén belül, másodszor, amikor kimondja: „A nép demokratikus egységére támaszkodó

és élcsapata által irányított munkásosztály az állami és társadalmi tevékenység vezető ereje.” Ez a megállapítás, mely a munkásosztály élcsapatának, a Magyar Dolgozók Pártjának az államon belüli szerepét rögzíti le, szintén csak a meglevő állapot tükörképe. Túlzás és dicsekvés nélkül el lehet mondani, hogy minden tethhez, mely a felszabadulás óta hazánkat a mélységből és a romokból a felemelkedés felé vitte, a magyar kommunisták, a Magyar Dolgozók Pártja adták a kezdeményezést, a lendületet, ők vállalták az áldozatot és a vezetést. Nyugodtan el lehet mondani, hogy a Kommunista Párt nélkül nem tudtuk volna megverni a régi reakciós rendet, nem építettük volna fel az országot. Nélkülünk nem valósultak volna meg az újjáépítés nagy eredményei. Ha a magyar dolgozó népet ma a biztonság, a megelégedés, a jövőbe vetett bizalomnak az az érzése tölti el, mely újabb sikereink záloga és jövő boldogulásunk biztosítéka, úgy ebben Pártunké az érdem oroszlánrésze. *(Nagy taps.)*

A magyar munkásosztály élcsapatának, a kommunistáknak vezető szerepe nem erőszak vagy furfang eredménye, hanem hosszú esztendő és évtizedek áldozatos, fegyelmezett, átgondolt, eredményes munkájának természetes következménye és gyümölcse. A magyar dolgozó nép azzal ismeri el és azzal hálálja meg teljesítményeinket, hogy eddigi jó tapasztalatai alapján és a további jó munka biztos tudatában önként, szívesen követi a magyar kommunisták, a Magyar Dolgozók Pártjának vezetését. És ezt a tényt helyes, szükséges a Magyar Népköztársaság alkotmányában is leszögezni.

Rátérek most a módosítások kérdésére. Egy sor módosítási javaslat érkezett az Előkészítő Bizottsághoz, mely lényegében mind arra futott ki, hogy az alkotmánytervezetbe lehetőleg sok törvényt is szorítsunk bele. Ezt a tendenciát a többi szocializmust építő országban is tapasztaltuk, amikor náluk az alkotmányon dolgoztak. Sztálin elvtárs a szovjet alkotmánytervezettel kapcsolatban ezekről a módosításokról mondta: „Az alkotmányból szinte törvénytárat akarnak csinálni.” Az ilyen módosításokat, amelyeknek tárgya nem az alkotmányba, hanem különböző törvényalkotásokba kívánkozik, a Bizottság nem fogadta el.

Ugyancsak el kellett utasítani egy sor olyan módosító javaslatot, mely nem a meglevőt akarta visszatükrözni az alkotmányban, hanem olyan célkitűzésekre vonatkozott vagy olyasmit tartalmazott, amiket még nem értünk el és ami a szocializmus építésének jövőbeli kérdéseire vonatkozik. Ezeket szintén elutasította a Bizottság.

A Bizottság elfogadott egy sor stiláris javaslatot. A Bizottság elfogadta azt a javaslatot, hogy néhány helyen a „közérdek” szó helyett „a dolgozó nép érdekei” meghatározást alkalmazza. Elfogadta az Előkészítő Bizottság azt a javaslatot, hogy a tanácsok választására vonatkozó 30. §-t egészítsék ki azzal, hogy a választás az országgyűlési képviselők választására megállapított alapelvek szerint történjék.

A Bizottság ezt a javaslatot azért fogadta el, mert ez az új szövegrész egyrészt világosan kimondja, hogy a tanácsokat is az általános demokratikus alapelvek szerint kell választani, másrészt ez a megoldás kihangsúlyozza az államhatalom helyi szerveinek alapvető egységét az országgyűléssel.

Sok javaslatot kaptunk arra vonatkozólag, hogy az Előkészítő Bizottság mindenütt az alkotmányszövegbe a „munkások és dolgozó parasztok” kitételhez iktassa be a „haladó értelmiséget” is. Ez a kérdés felmerült már a szovjet alkotmány kidolgozásánál is, ahol Sztálin elvtárs mutatott rá, hogy a munkások és parasztok osztálya mellett az értelmiség soha nem volt és nem is lehet osztály.

„Az értelmiség mindig olyan réteg volt s az is marad, mely tagjait a társadalom összes osztályaiból toborozza... A mi időnkben - mondotta Sztálin elvtárs - a szovjet korszakban, az értelmiség tagjait főleg a munkások és a parasztok sorából toborozza. De akárhogyan

toborzódik is az értelmiség és akármilyen jelleget visel is, mégis csak réteg, nem pedig osztály.”²

És Sztálin külön megmagyarázza, hogy ez a körülmény semmiképpen nem csorbítja a dolgozó értelmiség jogait vagy egyenjogúságát.

Az Előkészítő Bizottság e javaslatok figyelembevételével mégis utólag bedolgozta az alkotmánytervezetbe az 53. §-t, mely így szól:

„A Magyar Népköztársaság hathatósan támogatja a dolgozó nép ügyét szolgáló tudományos munkát, valamint a nép életét, harcait, a valóságot ábrázoló, a nép győzelmét hirdető művészetet, s minden rendelkezésre álló eszközzel elősegíti a néphez hű értelmiség kifejlődését.”

Ezzel a megállapítással nemcsak a demokrácia eddigi tényleges gyakorlatát akarták lerögzíteni, hanem egyben megnyugtatót is szántak azok számára, akik attól tartanak, hogy az alkotmány a munkások és a dolgozó parasztok mellett azért nem említi a haladó értelmiséget, mert jelentőségén vagy szerepén változtatni kíván. Meg vagyok győződve arról, hogy alkotmányunknak ez a szakasza teljes egészében kielégíti és megelégedéssel tölti el a haladó értelmiséget.

Érkezett hozzánk olyan javaslat, hogy az államhatalom helyi szerveinek meghatározásánál az alkotmány az egyes szervezeti egységeket ne említse meg, csak magát az elvet rögzítse le. Erre a javaslat szerint azért lenne szükség, hogy ne kössük le magunkat a megerendszer mellett. A javaslatot a Bizottság elutasította, mert a megye mint területi egység, megfelelő javításokkal még jó ideig fenn fog maradni.

Javasolták, hogy az Elnöki Tanács jogkörével kapcsolatban mondja ki az alkotmány, hogy az Elnöki Tanács a kormány javaslatára hozza rendeleteit. A Bizottság a javaslatot nem fogadta el, mert ez csorbítása lenne az Elnöki Tanács jogkörének és így csorbítása lenne a népszuverénitásnak, amely akkor, ha az országgyűlés nem ül együtt, az Elnöki Tanácsban van megtestesítve.

Néhány javaslat kifogásolta a főügyész intézményét és javasolta, hogy ne vegyük bele az alkotmánytervezetbe. A mi véleményünk az volt, hogy ez a javaslat nem elfogadható, mert az országgyűlés által választott és az országgyűlésnek felelős legfőbb ügyész egyik biztosítéka annak, hogy a minisztériumok, az államszervek és a polgárok a törvényeket be is tartják.

Az alkotmánytervezetet megtárgyaló gyűlések során a helyi tanácsok felépítésével kapcsolatban, különösen a tisztviselők részéről, ismételten felmerült az a kérdés, hogy szükség lesz-e majd a továbbiakban a közigazgatási tisztviselőkre, vagy a tanácsok maguk végzik az ügyeket. Az alkotmányba erre vonatkozólag természetesen nem vettünk fel semmit, nemcsak azért, mert ez a jövőre vonatkozik, hanem azért is, mert nyilvánvaló, hogy a közigazgatási tisztviselőkre a jövőben is szükség lesz.

Végül még két kérdéssel óhajtok foglalkozni.

A Független Demokrata (Balogh) Párt az állam és az egyház elválasztásáról szóló bekezdést a következőképpen kérte megváltoztatni: „A lelkiismereti szabadság biztosítása érdekében a Magyar Népköztársaság az egyházat különválasztja az államtól és figyelembe veszi az egyes egyházak és az állam közt már létrejött megegyezéseket és hasonló értelmű megegyezést kíván létrehozni a katolikus egyházzal is.”

² Sztálin. A leninizmus kérdései. Id. kiad. 621-622. old.

A Bizottság ezt a javaslatot nem fogadta el, mint hogy ilyen jellegű határozatok nem valók az alkotmányba. Magától értetődik, hogy azok a megegyezések, amelyeket a népi demokrácia állama az egyes egyházakkal már megkötött, érvényben maradnak. Ugyanúgy magától értetődik, hogy demokráciánk, mint ezt a multban gyakran kihangsúlyoztuk, a jövőben is szívesen kötne hasonló értelmű, kölcsönös megegyezésen és engedékenységen alapuló szerződést, ha a katolikus egyházban még mindig meglévő demokráciaellenes erők és külföldi támogatóik ezt meg nem hiúsítanák.

Egyébként e kérdéssel kapcsolatban még megemlíthetem, hogy kaptunk olyan javaslatokat is, melyek az összes felekezetek lelkészeit és papjait ki akarták zárni a választójogból. Hivatkoztak arra, hogy ezt nem egy polgári demokrata állam is megteszi. Ezt és a választójog megrövidítésére vonatkozó egyéb javaslatot a Bizottság nem fogadta el.

Módosító javaslatok érkeztek a címerre vonatkozólag is. Néhányan azt ajánlották, hogy tartsuk meg az 1848-as Kossuth-címert. Az Alkotmánytervezet Előkészítő Bizottság ezt a javaslatot nem fogadta el. A kossuthi címer leválasztotta a régi címerről azoknak a területeknek a jelképeit, amelyek már régen nem tartoztak az 1848-as Magyarországhoz és azonkívül levette a címerből a koronát is. Azóta több mint száz esztendő telt el. A népi demokrácia címerének, csakúgy mint alkotmányának, a tényleg meglévő helyzetet kell visszatükröznie. Amikor az országok uralkodó osztálya az elnyomó nemesség volt, akkor a címerek tele voltak karddal, páncélok, pajzsokkal.

A magyar népi köztársaság a dolgozó nép állama, helyesen teszi, ha címerében egyszerűen, világosan és félreérthetetlenül kifejezésre juttatja azt, ami az öntudatos, szocialista munkás és dolgozó paraszt jelképe: a kalapácsot, a vörös csillagot, a búzakoszorút és az aranyos búzakalászt, a piros-fehér-zöld nemzeti színekkel. Aki e címet látja, magyarázat nélkül is rögtön megérti belőle, hogy ez a dolgozók országát jelképezi.

Voltak, akik tradíciókra való hivatkozással kérték az „ősi címer” meghagyását. Mi, magyar kommunisták és velünk együtt a népi demokrácia a legnagyobb gondossággal őrizzük és ápoljuk az ezeréves magyar történelem minden eleven és fejlődésre képes tradícióját. Féltő gonddal őrködünk azon, hogy a jó tradíciók ne csak megmaradjanak, hanem új életre keljenek, új tartalmat kapjanak népi demokráciánkban. Különösen őrizzük és ápoljuk azokat a történelmi tradíciókat, melyek dolgozó népünkkel függnek össze. Ezért keltettük új életre az annyit ócsárolt és rágalmazott Dózsa György emlékét. Ezért ünnepeltük olyan bensőségesen és az egész dolgozó nép együttesével az 1848-1849-es forradalom emlékét. A legutóbbi napokban lánglelkű költőnk, Petőfi Sándor halálának százéves évfordulója alkalmával elértük, hogy nemcsak a magyar nép ünnepelt, hanem először a történelemben, velünk ünnepelte és méltatta a magyarság e nagy fiát az egész haladó világ. A magyar nemzetet ezer esztendőn keresztül azok a munkások és parasztok építették és tartották meg, akiknek kerges keze békében keményen szorította a szerszámot és kapanyelet és a háborúban nem kevésbé erősen a fegyvert. A hazát ezer esztendőn keresztül verejtékével, vérével védő és építő - és ezer esztendőn át mellőzött, elnyomott - dolgozó magyar nép elégtétele és megtisztelése az új címer. Ezért fogadja örömmel és helyesléssel minden öntudatos munkás és dolgozó paraszt, minden igaz hazafi!

Legyen szabad még néhány szót mondanom új alkotmányunk jelentőségéről. Amióta az alkotmánytervezet szövege nyilvánosságra került, a magyar dolgozó nép száz és ezer jelét adta annak, hogy az alkotmányt, mint új erő forrását, emelkedett hangulatban fogadja és lelkesen helyesli. Országszerte érzik a dolgozók, hogy az alkotmány rengeteg munkájuk és szenvedésük eredményeképpen jött létre. Az egész magyar dolgozó népet áthatja az a felemelő és lelkesítő tudat, hogy nem voltak hiábavalók eddigi áldozataik, hogy a rengeteg

nélkülözés, melyet az újjáépítés nehéz hónapjaiban, a pénzromlás idején, éhezve és fázva, de a jövőbe vetett bizalommal tűrt a magyar nép, most hozza meg dús kamatait. A munkás, aki a felszabadulás után az aknák és törmelék közül éhezve, rongyosan kaparta ki a gépeket, a dolgozó paraszt, aki iga híján maga húzta az ekét, az értelmiség, aki romok között fagyoskodva látott újra munkájához, most, az alkotmány fényénél meggyőződik róla, hogy jó ügyért szenvedett, jó ügyért hullatta verejtékét. És jó ügyet védett, amikor a régi reakcióval, a külföldi imperialistákkal szemben elszántan, meg nem tántorodva harcolt a demokrácia politikai és gazdasági vívmányaiért. Most előtte az eredmény, a tengernyi erőfeszítés, a szívós munka, a dolgozó nép igazába és a szocializmusba vetett hit gyümölcse: a Magyar Népköztársaság Alkotmánya.

Befejezésül engedjék meg, hogy alkotmánytervezetünk első mondatát idézzem: „A nagy Szovjetunió fegyveres ereje felszabadította országunkat a német fasiszták igája alól, szétzúzta a földesurak és nagytőkések népellenes államhatalmát, megnyitotta dolgozó népünk előtt a demokratikus fejlődés útját.” Népi demokráciánk minden sikerének, minden eredményének kiindulópontja a Szovjetunió felszabadító harca és az a segítség, amelyet a magyarság megértő, nagy barátja, Sztálin nyújtott és nyújt nekünk. Ezen a napon, amikor a magyar népi demokrácia új határvökvét tesszük le, újra hálatelt szívvel és forró köszönettel fordulunk nagy segítőnk és támaszunk, a Szovjetunió felé. *(Taps.)*

Kérem a tisztelt Országgyűlést, hogy a Magyar Népköztársaság alkotmánytervezetét fogadja el. Kívánom a magyar dolgozó népnek, az egész magyar nemzetnek, hogy ez alkotmány jegyében, annyi balsors és szenvedés után a jövő századokon át éljen békében, erőben, boldogan és szabadon! *(Nagy taps.)*

(Beszéd az Országgyűlés 1949. augusztus 17-i ülésén.)

A BÉKE ERŐI LEGYŐZHETETLENEK

Tisztelt Nagygyűlés, kedves Elvtársak!

A magyar dolgozó nép nevében meleg szeretettel üdvözlöm a 84 nemzet ifjúságának itt összegyűlt képviselőit. A Világifjúsági Találkozónak az volt a célja, hogy hitet tegyen az emberi haladás legfontosabb ügye, a tartós béke megvédése mellett és fokozza a harcot a kardcsörtető nyugati imperialisták ellen, akik egy harmadik szörnyű világháborút készítenek elő. Egyszersmind kiállás kívánt lenni ez a találkozó a haladó ifjúság egysége mellett is.

Sikerült-e ezeket a célokat elérni? A válasz erre hangos és határozott igen. Több mint 80 ország ifjúságának képviselőiben több mint 10000 kiküldött jött el fővárosunkba. E küldöttségek a Világifjúsági Találkozó útján megismerték saját növekvő erejüket, szervezettségüket, kicserélték tapasztalataikat és felkészültek az ifjúság nagy ügyének, a békének további védelmére és erősítésére. Tapasztalhatták, hogy a béke tábora hatalmas és gyorsan növekszik; hogy a béke tábora az egész világot átfogja és nincs a földnek olyan országa, amelyben az ifjúság, a dolgozó nép legjobbjai ne küzdenének a teremtető békéért, az angolszász imperialista rablók ellen.

Ez a közvetlen tapasztalat. A világ ifjúságának ez a hatalmas seregszemléje új erőforrás, új energiák teremtetője és meghatványozza a haladó ifjúság lelkesedését, győzelmébe vetett hitét és harcát az egységért.

A találkozó résztvevői nemcsak a békéért küzdő nemzetközi erőket ismerték meg, de megismerték a magyar népi demokráciát is. Megismerték fiatal úttörőinktől kezdve a lelkes magyar dolgozó ifjúság minden rétegét és ezen túlmenőleg az egész magyar dolgozó népet, a szabadságát és jövőjét nagy bizalommal és lendülettel építő országot.

Nagy örömünkre szolgál, hogy a Világifjúsági Találkozó egybeesett új alkotmányunk megteremtésével. Az az országgyűlés, amelynek 73 százalékát a munkások és dolgozó parasztok képviselői alkotják, lelkes örömmel üdvözölhette az alkotmány ünnepélyes törvénybeiktatásával a Világifjúsági Találkozó vezetőit. (*Taps.*)

Az ifjúság képviselőinek jelenlétében mondotta ki az országgyűlés, hogy „a Magyar Népköztársaság a munkások és dolgozó parasztok állama, melyben minden hatalom a dolgozó népé!” Ez az alkotmány, amely törvénybeiktatja minden polgárának szabadságjogát fajra, nemre vagy korra való tekintet nélkül, még azt is hangsúlyozza, hogy a „Magyar Népköztársaság különös gondot fordít az ifjúság fejlődésére és nevelésére; következetesen védelmezi az ifjúság érdekeit”. Az új alkotmány törvénybeiktatásánál joggal lelkesedtek velünk a jobb jövő hordozói, a világifjúság vezetői. A mi alkotmányunk nemcsak a dolgozó nép, de külön az ifjúság győzelme is.

Az ifjúsági találkozóból tanultunk mi is, nemcsak az ifjak, hanem az egész magyar nép. Újra meggyőződünk róla, hogy a békét védő erők világszerte nőnek, hogy ezek az erők többé le nem győzhetők, újra tapasztalhattuk, hogy mint mindenütt, az ifjúságban is van egy tényező, amely meghatványozza az erőt és a lendületet. Ez a tényező az egység.

A mi népünk, a magyar dolgozó nép forró szeretettel zárta szívébe a világtalálkozóra összesereglett haladó ifjúságot. Különösen szívébe zárta a hatalmas Szovjetunió ifjúságát, a Komszomol képviselőit. Túlradó szeretetünk és rokonszenvünk nemcsak annak a népnek szól, amely 1917-ben új korszakot nyitott meg az emberi szabadság történelmében. Meg-

nyilvánul benne a hála azok felé, akik öt esztendővel ezelőtt vérük hullásával szabadítottak fel bennünket. *(Taps.)*

Minél szabadabb és boldogabb a magyar dolgozó nép, annál mélyebben értékeli a felszabadulás jelentőségét és annál inkább igyekszik minden formában kifejezésre juttatni forró háláját a felszabadító Szovjetunió, a szovjet ifjúság és bölcs vezére, a nagy Sztálin iránt. *(Hatalmas taps és éljenzés.)*

De növelte a Komszomol népszerűségét és a feléje áradó szeretetet az is, hogy teljesítményben, fegyelemben, öntudatos és mégis szerény magatartásban mindenütt előljártak. Példát adtak és ezzel is bizonyították, hogy méltó fiai a hatalmas Szovjetuniónak.

A magyar ifjúság újra közvetlen tapasztalatból győződhetett meg róla, hogy jó úton jár, jó példaképet választott, amikor a Szovjetunió Komszomoljait követi. A népi demokráciák felszabadított ifjúsága mellett különösen a győzelmes kínai ifjúságot és a szabadságukért harcoló népek, a görögök, vietnamiak, indonézok küldöttjeit fogadta kitörő lelkesedéssel az egész ország. A magyar nép maga is 400 esztendőn át gyarmati sorsban vergődött és öt esztendővel ezelőtt még Hitler hordáinak igájában nyögött. Ezért fordul szeretettel dolgozó népünk különösen azok felé az országok felé, amelyeknek ifjúsága most vívja felszabadító harcát.

A magyar nép külön lelkes szeretettel fogadta a kapitalista országokból jött küldötteket, mert érzi és tudja, hogy az ő helyzetük nehezebb, hogy nekik több akadályt kell leküzdeniök, amikor a teremő béke megvédéséért harcolnak.

A hozzánk vendégül jött ifjakra mély hatást gyakorolt az a rokonszenv és szeretet, amely száz formában nyilvánult meg velük szemben és nem lehet csodálkozni rajta, ha a kapitalista országokból jöttek közül sokan arra kérnek bennünket: engedjük meg, hogy nálunk maradhassanak. *(Derűltég.)* Mi természetesen nagyon örülünk annak, hogy ezek az ifjak szívesen maradnának nálunk és megadjuk nekik erre a lehetőséget. De szerintünk többet használna a közös ügynek, ha hazamennének és ott bátran, lelkesen küzdenének azért, hogy nálunk is megteremtsék azokat a viszonyokat, amelyek nálunk tetszenek nekik, amelyeket nálunk helyeselnek. Ez a feladat méltó az ifjúsághoz és azt tanácsoljuk mindazoknak, akik itt szeretnének maradni: folytassák a harcot otthon, az most a fontosabb frontszakasz. *(Nagy taps.)*

Szólni kell azokról a nyugati hangokról, amelyek azt állítják, hogy mindaz, amit az ifjak hazánkban tapasztalnak, csak kirakat, amelyet az Ifjúsági Találkozó idejére készítettünk. Ebben a rágalomban benne van annak a kényszeredett elismerése is, hogy a nyugati kapitalista országból jött ifjaknak tetszik, amit nálunk látnak, hogy a kép, amely itt eléjük tárul, hasonlíthatatlanul kedvezőbb, mint amelyet a kapitalista sajtó és rádió festett rólunk.

Mi módot adtunk a Világifjúsági Találkozón összegyűlt ifjaknak arra, hogy alaposan megismerjék viszonyainkat. Tudjuk, hogy ezek magukért beszélnek, nem kell nekünk rózsás képet festeni. Néhány nappal ezelőtt én magam kértem a Világifjúsági Találkozó vezetőit, hogy tárgyilagosan számoljanak be otthon arról, amit nálunk tapasztaltak, hogy ne kendőzzék el fogyatékságaikat és hibáinkat. Mindenki nagyobbra fogja értékelni sikereinket, ha nem hallgatunk nehézségeinkről sem.

Elég, ha rámutatunk, hogy jó négy esztendővel ezelőtt az országot a szó szoros értelmében a romokból kezdtük újjáépíteni. Budapesten, ebben a ma élettől lüktető városban akkor nem működött a vízvezeték, a gáz, a villany, valamennyi híd fel volt robbantva, nem járt a villamos, nem jártak a vonatok.

Mi nemcsak újjáépítettük az országot, hanem már 30 százalékkal túlhaladtuk a békebeli termelést és ami még fontosabb, ennél is többel nőtt a dolgozók életszínvonala. Pedig mindez csak a kezdet. Életszínvonalunk csak ezután fog nőni, ha a hároméves tervünk, az ötéves tervünk meghozza gyümölcseit. A felszabadult magyar nép, amely ura sorsának, mint jó gazda a jövőre is gondol. Nem éli fel egész jövedelmét, hanem óriási befektetéseket eszközöl. Az idén majdnem ötmilliárd forint a tervbefektetés és a legközelebbi öt esztendő alatt 45 milliárd forintot fogunk új gyárakra, iskolákra, gépekre költeni.

A mi dolgozó népünket és ifjúságunkat optimizmus hatja át.

Nem lehet azt dollárra és fontra átszámítani, hogy az ország a dolgozóké, hogy maguknak építik, hogy nálunk nincs munkanélküliség, hogy nálunk a dolgozó ember nem fél a holnaptól, hogy bízik jövőjében; és bízik vezetőjében, a Magyar Dolgozók Pártjában, amely évtizedes harcokban megedzve, áldozatokat nem kímélve, félelmet nem ismerve, bizton vezeti népünket a szabadság útján, előre a szocializmus felé. *(Hatalmas taps.)*

Befejezésül meg akarom köszönni a Világifjúsági Találkozón résztvett kultúr csoportoknak mindazt a művészi és sportteljesítményt, amelyből annyit merítettünk, amely annyi szórakozást, tanulságot nyújtott és amellyel nemcsak szorosabbra fűzték össze a világ békéért harcoló ifjúság sorait, de felejthetetlenül bele is vették emléküket a magyar dolgozó nép szívébe.

A világ ifjúságának képviselői azzal a felemelő tudattal térhetnek haza, hogy újra saját tapasztalatukból győződhetnek meg arról, hogy a béke erői ellenállhatatlanul nőnek, hogy a béke erőit nem lehet legyőzni. És még egyet tapasztalhattak: a béke frontjának az a szakasza, amelynek megőrzése a magyar dolgozókra, a magyar ifjúságra van bízva, erős és szilárd. Ránk bizton számíthatnak mindenütt, ahol a békét kell védeni, ahol a békéért folyik a harc.

Útravalóul azt kívánja kedves vendégeinknek, 84 ország ifjúságának a felszabadult magyar nép, hogy jövőendő küzdelmeiket mindenben teljes siker koronázza. Fűtse őket harcaikban az a lelkesedés, a meggyőződésnek az az olvasztó lángja, amely a világ haladó ifjúságának élcsapatából, a lenini Komszomolból kiárad és amely biztos győzelemre viszi az egész haladó ifjúság, az egész haladó emberiség nagy ügyét: a teremtet, a tartós békét.

Éljen a békét megvédő, haladó világifjúság egysége!

Éljen mindnyájunk békéjének biztos őre, a hatalmas Szovjetunió!

Éljen nagy példaképünk és tanítónk, a bölcs, a szeretett Sztálin! *(Hatalmas taps és éljenzés.)*

*(Beszéd a Világifjúsági Találkozó záróünnepélyén,
1949 augusztus 28-án.)*

NAGYOBB MUNKAFEGYELEMMEL, FOKOZOTT EGYÉNI FELELŐSSÉGGEL A TERMELÉKENYSÉG EMELÉSÉÉRT

A magyar munkásosztály, mint népi demokráciánk vezetője, eddig megfelelt azoknak a követelményeknek, amelyeket a történelem eléje állított. Ezért nyugodtan beszélhetünk nehézségeinkről is, amelyek jelen esetben gazdasági életünkben mutatkoznak. Négy kérdést akarok ezzel kapcsolatban felvetni: a termelési fegyelem és egyéni felelősség, a munkaverseny, a norma és az értelmiséghez való viszony kérdését.

A fegyelem az utolsó időben meglazult, bár gyáraink üzemvezetői között egyre több a régi ipari munkás. Ezek a munkás-gyárvezetők megfeleltek a várakozásoknak és igazolták, hogy lényegében jól választottuk ki őket. Egyrészüknél azonban az a hiba mutatkozik, hogy a munkából lett igazgató volt munkatársaival szemben nem tud eléggé fegyelmet tartani. Nincs szíve vagy nincs bátorsága, hogy a szocializmus építése érdekében feltétlenül szükséges fegyelmet kemény kézzel megteremtse. A munkásigazgatók egy részénél azt tapasztaljuk, hogy kikerülnek a népszerűtlen feladatokat, amelyekhez a munkafegyelem is tartozik s helyette afféle „bratyi” szellemet honosítanak meg, amellyel a munkásigazgatók úgy akarnak népszerűséget biztosítani, hogy elnézik a hibákat.

Kétféle népszerűség van. Az egyiket az öntudatos, jó munkások között szerzi meg az igazgató azzal, hogy fegyelmet, rendet, pontosságot követel, a másikat az elmaradott, nem öntudatos munkások között azzal szerzi meg az igazgató, hogy nem fogja keményen a fegyelmet, elnézi, hogy a munkásai későn járnak be a gyárba, hogy sok selejtet csinálnak, elnézi a szimulánsokat, akik néha hónapokig egészségesen húzzák a táppénzt. Ez a módszer biztosíthat népszerűséget az elmaradott munkások között, de elégedetlenséget, sőt felháborodást okoz az öntudatos munkásoknál. Az a munkás, aki maga hét órákor megjelenik a gyárban és azt látja, hogy a félórás, háromnegyedórás késéssel jövőknek abból semmi hátrányuk nem származik, elveszti a kedvét a rendes munkától. Elégedetlen lesz az igazgatójával, sőt elégedetlen lesz a rendszerrel is.

Hasonló a helyzet a bércsalás különböző formáival. Nem akarom itt részletezni ezeket, hiszen az előadó elvtárs nem is egy elrettentő példát hozott fel. De kijelentem, hogy ezen a téren rendet kell teremteni. Itt is helyre kell állítani a fegyelmet. Több mint ezer ipari munkást állítottunk üzemek élére. Most ellenőrizzük őket. Meg fogjuk állapítani, hogy kik azok, akik nem váltak be. Akik nem tartanak fegyelmet, akik a munkásság elmaradt, öntudatlan, még az ellenség befolyása alatt álló részének népszerűségére pályáznak, ahelyett, hogy az öntudatos, jó munkásokra vennék az irányt - az ilyen vállalatvezetőket el fogjuk távolítani és felelősségre fogjuk vonni.

A vállalatvezető elvtársaknak meg kell érteniök, hogy a demokrácia azért tette őket vezetőhelyükre, hogy vezessenek, tartsanak fegyelmet, a szocializmus építése érdekében ne tűrjék a lopást, a könnyelmű selejtet, a bércsalást és hasonlókat. Ezer meg ezer ilyen eset fordult elő és a legnagyobb ritkaság, hogy a termelést ilyen módon szabotálókkal szemben komoly rendszabályokat alkalmaztak volna. Ennek meg kell szűnnie. Itt az ideje, hogy munkásigazgatóink megértsék: egyéni felelősséggel tartoznak a termelésért és hogy megtanuljanak élni azokkal a jogokkal, amelyeket a demokrácia nekik erre a célra adott.

Mindjárt hozzátehetem, hogy itt nemcsak a munkásigazgatókról van szó. Hasonlót tapasztalunk a mestereknél és a művezetőknél is. Igaza van Kovács elvtársnak abban, hogy különösen azok a művezetők és mesterek tűrik a rossz munkát, akik a kapitalizmus idején

hajcsároskodtak. Ezeknek a magatartásában politikai szempontok is közrejátszanak. Ők megértik, hogy amikor túrik a fegyelmezetlenséget, a rossz munkát, a lazálást, amikor nem törődnek a munkafegyellemmel és a termelés menetével, akkor a demokrácia gazdasági és ezzel együtt politikai alapjait ássák alá. Szét kell nézni a művezetők és a mesterek között is és kíméletlenül el kell távolítani azokat, akik nem jól végzik munkájukat. Az ilyeneket vissza kell küldeni a satupadhoz, vagy eltávolítani. Bizonyos, hogy éppen a legöntudatosabb munkások, régi kommunista szakmunkások fognak ennek örülni, mert ők szenvednek a legtöbbet a fegyelmezetlenségtől, az ő munkájukból fizetik a szimulánsokat, a selejtgyártókat és hasonlókat.

Vissza kell állítani tehát az egyéni felelősséget. Az igazgató felel az egész gyárért, a művezető, a mester a maga részlegéért. Az Elvtársak itt hallhatták, hogy a WM-gyárban a Fogaskerek szerkesztősége csak akkor adja le a viszonyokat bíráló cikket, ha a vezérigazgató azt előzőleg láttamozta. Holott a lapnak éppen az ellenkezőjét kellene tennie. Fel kellene hívni az igazgatóság figyelmét az üzem minden kérdésére, köztük természetesen a hibákra és hiányosságokra is.

Mégegyszer ismétlem: helyre kell állítani az egyéni felelősséget és ezen keresztül a munkafegyelmet, ott, ahol ez meglazult. Meg kell szűnnie annak, hogy egyes igazgatók a munkásság elmaradt rétegénél a népszerűséget olymódon hajhásszák, hogy engedjenek a munkafegyelemből vagy a minőségből. A munkásigazgatók csakúgy, mint a művezetők, mint a mesterek viszont tudják meg, hogy a termelés, a szocializmus építése érdekében megkövetelt fegyelem megszilárdításánál mögöttük lesz nemcsak a munkásság színe-java, hanem teljes erejével Pártunk, a Magyar Dolgozók Pártja is.

Külön kell beszélnünk a szimulánsokról. Az előadó elvtárs már elmondta, hogy az ellenőrzéseknél kiderült, hogy feltűnően nagy a megbetegedések száma olyan munkásoknál, akiknek Budapest környékén földjük van. Ezen belül külön sok a volksbundista sváb munkások megbetegedése. Mindenki tudja, hogy gazdasági helyzetünk megjavulásával egészségügyünk is nagyot javult, hogy a statisztika tanúsága szerint csökkent a megbetegedések száma. Ezzel szemben vannak üzemeink, ahol kétszer-háromszor annyi a beteglétszám, mint háború előtt. Semmi kétség, hogy itt részben a munkafegyelem lazulásával, részben politikai kártevással állunk szemben. Ezt a kérdést komolyan fel kell vetni. Az ilyen munkások jó részét politikai felvilágosítással és a fegyelem keményebbre fogásával meg lehet győzni. Aki azonban visszaeső, azzal szemben megfelelő megtorlásokat kell alkalmazni. Rendkívül jellemző, hogy bár rengeteg visszaélés van a táppénzekkel, egyáltalán nem hallunk arról, hogy a táppénzcsalókat felelősségre vonták volna.

Újabban százával vannak esetek, amikor egyik állami gyár elcsalja a másik munkásait. Még gyakoribb, hogy kis mesterekhez, kócerájba mennek dolgozni és ezt nem egyszer sikerül nekik úgy elintézniök, hogy a gyárból szombaton délután megkapják négyheti fizetésüket és hétfőn egy másik gyárban vagy egy kis mesternél folytatják a munkát s kinevetik azokat, akik ilyen manipulációkhoz nem értenek. Ezt a kérdést is keményebben kell fogni. Az olyan kommunista munkást például, aki táppénzcsalást követ el, aki ilyenmódon egyik üzemből a másikba vándorol, ha megfelelő figyelmeztetés és felvilágosítás után sem változik meg, kíméletlenül eltávolítjuk a Pártból. Nem lehet Pártunknak olyan munkás a tagja, aki a termelés terén nem fegyelmezett és aki a szocializmus adta jogokkal és lehetőségekkel visszaélt. A munkafegyelem megerősítése most elsőrendű pártfeladat. Az ellenség, amelyet nyílt politikai harcban megvertünk, most a munka frontján kísérletezik és meg akarja bontani a munkások között a fegyelmet. Szerencsére a mi Pártunk éber, erős s ezen a téren is az öntudatos munkások segítségével és helyeslésével rendet fog csinálni.

A verseny legelterjedtebb formája nálunk most a brigádmozgalom. Nem lehet azonban minden munkást brigádba tömöríteni, mert a brigád már magasabb versenyforma. Sok helyen nem is hajtható végre. A legszélesebben elterjeszthető és szinte minden munkásra alkalmazható versenyforma az egyéni verseny. A Szovjetunióban a munkások 85 százaléka áll egyéni versenyben. Az egyéni verseny természetesen nem zárja ki, hogy az egyéni versenyző ugyanakkor brigádban ne versenyezhesen. Az egyéni verseny elhanyagolása odavezetett, hogy nálunk a szakmáknak nincs külön ismert munkáshőse. A Szovjetunióban minden szakmának megvan a maga legjobb munkása, akit a szakmában ismernek és mintaképpel választanak. Mikor mi elkezdünk tavaly a munkaversenyt, nálunk is úgy indult, hogy az egyéni versenyzés lesz a legelterjedtebb forma. Nálunk is felbukkant akkor a legjobb esztorgályosok, öntők neve, akiket kezdtek megismerni és utánozni. Lassankint azonban az egyéni verseny teljesen háttérbe szorult. Például itt senki sem tudná megmondani, hogy mondjuk, ki a legjobb textilmunkás, aki az egyéni versenyben a legjobban kiemelkedett. A Szovjetunióban az ilyen egyéni versenyek iránt az egész város érdeklődött. Ez volt a munkások között a szenzáció, erről beszéltek a villamosokban, az ebédlőkben. Hol vagyunk mi ettől? Pedig a magyar munkás szeret versenyezni és versenyezne is, ha a mi ipari vezetőink tisztában volnának a versennyel, különösen az egyéni munkaverseny módszereinek jelentőségével.

De nemcsak a munkaversennyel van baj. Utánanéztem a dolognak és kiderült, hogy jelenleg 28 iparágban nincs élüzem, ami azt mutatja, hogy az illetékesek valamilyen okból az üzemek egymásközi versenyét is elsorvasztják. Úgyhogy ezen a téren kivétel nélkül egész ipari vezetőségünkben hiba van.

Ismételten tapasztaltuk, hogyha egy-egy versenyző vagy brigád kiugrott, valóságos ijedelem keletkezett a kalkulánsoknál. Nem kell megijedni attól, hogyha valaki 1000 százalékra is teljesíti a normát. Igaza van Bíró elvtársnak, hogy a munkának is van művésze, aki jobban megszervezi, ügyesebben végrehajtja munkáját, s ezzel kiugrik. Ettől nem kell megijedni, hanem ellenkezőleg, támogatni kell, s az eredmény az lesz, hogy módszereiket mások is megtanulják, utánozzák, s igyekeznek túlszárnyalni. Ezzel növelik a teljesítményt s az egyéni versenyét. Nem szabad a könnyebb utat, jelen esetben a brigádok versenyét választani, mert kiderül, hogy ez nem is olyan könnyű és az egyéni versenyzés elsorvasztásával jár. Pedig az egyéni verseny az alap, minden más versenyforma ebből alakul ki, a brigádverseny, a tapasztalatok átadása stb. Az egész versenymozgalmat és ezzel a szocializmus építésének jelentékeny tényezőjét ássák alá az elvtársak, amikor elhanyagolják a legszélesebb, az egyéni versenyformát.

A norma körül kétségkívül a legnagyobb hiba a norma lazítása. Ahová csak nézünk, mindenütt azt tapasztaljuk, hogy a normát február óta fellazították. Ha az általános órabért megnézzük, ma már valamivel magasabb, mint februárban volt, a normák rendezése előtt, ugyanakkor pedig a termelékenység nem egyszer tíz, sőt tizenöt százalékkal esett. Ez kézzelfogható bizonyítéka annak, hogy a normát fellazították, bércsalással és egyéb machinációkkal. Ez ellen természetesen minden erővel fel kell venni a harcot.

Ugyanakkor küzdeni kell az ellen is, hogy az egyszer megállapított normát bármely okból újra szigorítsák. Még mindig kevesebb baj származik abból, ha a kissé lazán megállapított normát meghagyják, mint hogyha három-négyhetenként újra megállapítják vagy megszorítják. Mert az ilyesmi a munkást idegesíti, mérgezési és végeredményben a termelés rovására megy. Ezért helyes az iparügyi minisztériumnak és a Szakszervezeti Tanácsnak az a közös utasítása, hogy az egyszer megállapított normához ebben az évben nem szabad hozzányúlni.

Szólnom kell a tudományos normáról is. Már mérgeledöm, amikor ezt a kifejezést hallom, mert azt tapasztalom, hogy nálunk az a tudományos norma, amelynek alapján a munkás képtelen kiszámítani, hogy mennyit keres. A kapitalisták ki tudtak dolgozni olyan normát, amelynek alapján a munkások zöme mindig ki tudta számítani, hogy mennyit keres. Nálunk a „tudományos norma” mellett olyan nehéz a bér kiszámítása, hogy a legtöbb munkás csak akkor tudja meg, mennyit keresett, amikor már a borítékban megkapta. Emiatt elégedetlen és emiatt nem törődik úgy a munkájával, ahogy kellene.

A norma megállapításával kapcsolatban elterjedt az a nézet, hogy a munkásigazgatót, a művezetőt, a mestert nem érdekli, jó-e a norma. Ezt a kérdést a kalkulánsok és a normamegállapítók magánügyének tekintik. Itt is az illetékesek figyelmébe kell ajánlani, hogy a norma megállapításánál őket is egyéni felelősség terheli, kötelességük törődni a normával és a kezükre járni azoknak, akik a normát megállapítják, hogy jó munkát végezhesenek.

A normalizátorokkal szemben, de azokkal szemben is, akik a megállapított normán folyton szigorítanak, fel kell lépni. Fegyelmi és büntető intézkedéseket kell tenni azokkal szemben, akik a szocializmus építését ily módon gyengítik. Erre annál is inkább szükség van, mert másfél év óta hallunk ezekről a bajokról, de még egyetlen esetről sem tudok, ahol elrettentő példát statuáltunk volna.

Amikor mi a gyárak és üzemek élére munkásigazgatókat tettünk, ez a helyes intézkedésünk az értelmiség, elsősorban a technikai értelmiség körében visszatetszést keltett. Hallottunk olyan hangot, hogy a mérnök azt mondta: a fiamat nem a Műegyetemre küldöm, hanem inasnak, mert akkor hamarabb lesz belőle igazgató, munkásigazgató. Nem kíméltük a fáradságot arra, hogy meggyőzzük az értelmiséget: a szocializmus építése nem jelenti az értelmiség háttérbeszorítását.

Nem kíméltük a komoly anyagi áldozatokat sem, amelyeknek eredményeképpen az értelmiség között nemcsak megnyugvás, hanem komoly rokonszenv keletkezett a szocializmus építésével kapcsolatban. Ha most újra azt tapasztaljuk, hogy az értelmiség ellanyhul, hogy megint csökken az érdeklődése a szocializmus építése iránt, úgy ez nemcsak abból ered, hogy helyenként nem megfelelően kezelik őket, hanem abból is, hogy látják: helyenként a rossz igazgatás mellett csökken a munkafegyelem. Az természetes, hogyha a munkásigazgató nem tart fegyelmet, akkor az értelmiségi mérnök vagy üzemvezető ezt még kevésbé fogja tenni.

Az értelmiséget jobban meg kell becsülni, mint ahogy az eddig történt. És természetesen a technikai értelmiségnek a tudását el kell sajátítani. A mi munkásigazgatóink csak akkor fogják megállni a helyüket, ha erejük megfeszítésével elsajátítják a mérnököktől a technikának legalább azt a részét, amely saját gyárakra vonatkozik. Nyemecz elvtárs a Ganz Vagonból azt mondta, hogy ő minden reggel behivatja egyik vagy másik mérnökét és attól tanul, mert érzi, hogy különben nem tud megfelelni a rábízott feladatoknak és nem tudja ellenőrizni, hogy helyesek-e a neki benyújtott javaslatok. Sok munkásigazgató ahhoz a közmondáshoz tartja magát, hogy akinek az isten hivatalt adott, annak ész is ad. Ez nem mindig válik be. Előre kell látni, hogy 3-4 éven belül megjelennek a munkásokból lett mérnökök is a gyárakban, akik a munkásigazgatókkal szemben más követelményekkel lépnek fel és akik természetesen új, szocialista szemmel néznek az értelmiség megbecsülésének kérdésére.

Az egész Pártnak, a vezetésnek csakúgy, mint az egyes kommunistának meg kell értenie, hogy változtatni kell a termeléshez való beállítottságunkon. Nem lehet jó pártmunkás az, aki rosszul termel. A jó pártmunka próbaköve a jó termelés. Önmagát csalja az a párttitkár, aki eldicsekszik az üzemben végzett jó politikai munkájával és ugyanakkor bevallja, hogy üzemében rosszul folyik a termelés. Rá kell nekünk arra térni, hogy a kommunista politikai

öntudatának mérője elsősorban a termelés emelése. A két kérdés szorosan összefügg egymással.

Ha a kommunista munkásigazgató vagy előmunkás nem felel meg a termelésben, akkor a politikájával is hiba van. Az olyan munkás, akinek a zsebében van a kommunista párttagsági könyv s ugyanakkor bérctalást követ el vagy betegséget szimulál, vagy egyik gyárból a másikba vándorol, az ezzel azt mutatja, hogy nem öntudatos és hogy nem való a mi Pártunkba. Az ilyen munkást figyelmeztetjük, próbáljuk megjavítani, de ha ez nem használ, akkor azt mondjuk neki, hogy: kívül tágasabb. Pártunknak fel kell vennie a harcot a fegyelmezetlenség minden formájával szemben és pártvonalon is megtorlást kell alkalmazni azokkal szemben, akik Pártunk tekintélyét, befolyását, eredményeit rossz munkájukkal kompromittálják. Még egyszer ismétlem: nem lehet valaki jó kommunista és ugyanakkor rossz munkás. A mi Pártunk az ország vezetője, reánk hárul ennek megfelelően a vezetéssel járó felelősség is. Meg kell értenie a gazdasági életben dolgozó minden kommunistának, vezetőnek és egyszerű munkásnak egyaránt, hogy a szocializmus építése a termelés vonalán is, nemcsak a pártmunkában, nagyobb felelősséget ró ránk. Az elvtársak politikai munkájának a mérője a termelési vonalon végzett munka eredménye. Azért jöttünk itt össze, hogy az elvtársak ezt most, az őszi termelési kampány kezdetén, megértsék. Munkásaink pihentek a nyáron, most új lendülettel foghatunk a tennivalóknak. Az elvtársak feladata gondoskodni arról, hogy ezt a lendületet a fegyelem helyreállításával, a hibák kiküszöbölésével fokozzák, mi pedig majd támogatni fogjuk őket és együtt folytatjuk a szocializmus építését, amelyben már annyi sikert arattunk, amelyért annyi vért és verejtéket izzadtunk. *(Taps.)*

*(Felszólalás az MDP Nagybudapesti Választmányának
1949. augusztus 31-i értekezletén.)*

A RAJK-BANDÁRÓL

Összehívtuk Pártunk nagybudapesti vezetőit, hogy megtárgyaljuk velük a Rajk és kémbandájának felszámolásával kapcsolatos tanulságokat és azokat a teendőket is, amelyek a legközelebbi időben Pártunk és a dolgozó magyar nép előtt állnak.

Rajk kémbandájának leleplezése ma már teljes jelentőségében áll előttünk. Sikerült lelepleznünk az ellenség veszedelmes ötödik hadoszlopát, amely beszivárgott soraink közé és a Párton, a népi demokrácián belül készült titokban arra, hogy minden vívmányunkat megsemmisítse. E leleplezéssel kapcsolatban fény derült az amerikai imperialisták stratégiai tervére - mely nem kevesebbet tűzött ki célul, mint hogy az új világháború bevezetésekképpen az összes népi demokráciákat kiszakítsa a Szovjetunió vezette békefrontból és az imperialisták táborába vigye át.

Egy esztendő óta arra lettünk figyelmesek, hogy az amerikai imperialisták nagyon magabiztos hangon beszéltek valami „Operation X” nevű tervről, amelynek egyik fontos része abban állott, hogy benyomulnak a népi demokráciák vezető pártjaiba. Ugyanakkor hallottunk úgynevezett mélyértelmű fejtegetéseket arról, hogy az elmúlt két világháború tapasztalatai alapján helytelen volna az imperialisták részéről „totális” háborúra venni az irányt, azaz olyan háborúra, amely egyszerre az egész Szovjetunió vezette békefront megsemmisítését tűzi ki célul. Ehelyett ezek az imperialista hangok bizonyos korlátolt, körülhatárolt célok érdekében folytatandó háborúra akartak irányt venni. Most már megértjük, hogy ilyen korlátolt és körülhatárolt cél lett volna a népi demokráciák leszakítása a Szovjet oldaláról. És az is világos számunkra, hogy az a hidegháború, az a fokozódó kardcsörtetés, amelynek a berlini légihíd csak egy része volt, hozzátartozott a terv előkészítéséhez.

Az imperialisták e „korlátolt” tervének tengelye és alapja az az árulókból, kémekből, Gestapo-ügynökökből álló banda lett volna, amely ma Jugoszlávia élén áll. Ennek a gyűlevész bandának lett volna az a feladata, hogy az amerikai imperialisták megbízásából faltörő kosként szerepeljen a népi demokráciák ellen.

Rajkék leleplezése végre a maga meztelenségében megvilágította a jugoszláv árulók üzelmeit. A Rajk-per folyamán nyilvánvalóvá vált, hogy Tito és bandájának árulása nem tavaly júliusban kezdődött, hogy ennek a bandának a tagjai külön és együttevén hosszú esztendők óta mint rendőrspiclik, kémek, besúgók, provokátorok, vagy Gestapo-ügynökök dolgoztak. Az is bebizonyítást nyert, hogy a rájuk vonatkozó kompromittáló adatok a Gestapo irattárából az Egyesült Államok kémszolgálatának kezébe kerültek és hogy a jugoszláv vezetők ma ugyanúgy végrehajtják az amerikai imperialisták és kémek utasításait, mint ahogy Rajk végrehajtotta Horthyék rendőrségének, később az amerikai és jugoszláv kémszervezeteknek a parancsait. Most már tudjuk, hogy a jelenlegi jugoszláv vezetők jelentékeny részét 1941-ben a Gestapo küldte haza a francia internálótáborokból.

Fény derült ezzel kapcsolatban a jugoszláv szabadságharcokra is. Most már tudjuk, hogy amint Spanyolországban a hősök mellett ott settenkedtek az árulók, a Rajkok is, úgy Jugoszláviában a fasiszták ellen önfeláldozóan küzdő, mérhetetlen áldozatokat hozó jugoszláv hősök mellett ott nyüzsögtek a Titók, Rankovicsek, Kardeljek, Gyilasok és a többi rendőrspicli, akiknek egyik főgondja a szabadságharc folyamán az volt, hogy a jugoszláv dolgozó nép legjobb fiainak, Arszo Jovanovicsnak, Hebrangnak küzdelmét ellensúlyozzák. Most már tudjuk, hogy Titóék saját erősítésükre az angol és amerikai kémek és spiclik egész hadát hívták még a szabadságharc idején Jugoszláviába. Most már tudjuk, hogy Titóék egyik

főgondja a felszabadító háború alatt az volt, hogy minél több öntudatos harcos, a jugoszláv nép minél több igaz fia pusztuljon el ebben a küzdelemben. Brankov, a budapesti jugoszláv követség volt ügyvivője, nemcsak arról rántotta le a leplet, hogy Titónak a háború alatt gyanús tárgyalásai voltak a németekkel, de arról is, hogy százával ölette le azokat a szabadságharcosokat, akik az amerikai imperialistákkal szemben a Szovjetunióban látták népük támogatóját.

Most már tudjuk Rajk vallomásából, hogy az egész jugoszláv „szocializmus” csak látszatra készült, csak engedmény volt a dolgozó jugoszláv tömegek felé és azzal a mellékcéllal hozták létre, hogy Titóék így hatásosabban tudják leplezni az imperialisták terveit a népi demokráciákkal és a Szovjetunióval szemben.

A per rávilágított arra, hogy amíg a népi demokráciákban a régi rend, a reakció nem volt levert, addig az imperialisták Tito Jugoszláviáját mint stratégiai tartalékot kezelték. Ennek a tartaléknak ezidőben külön jelentőséget adott az, hogy szocialistának tudta magát kijátszani és mint ilyen, a népi demokráciák országaiban kémei, „diplomatai” és befolyása révén nagy segítséget tudott nyújtani a mit sem sejtő népi demokráciákkal szemben.

Amikor azonban a harc eldőlt, a reakciót a népi demokráciák leverték, akkor a jugoszláv árulók amerikai urai a stratégiai tartalékot, Tito bandáját, kénytelenek voltak a harc első vonalába dobni.

Rankovics erről nyugodtan azt mondta Rajk-nak: „A felszabadulás után, 1945-ben, 1946-ban a helyzet olyan volt, hogy Jugoszlávia nyugodtan maradhatott a háttérben, kijátszva látszólagos forradalmiságát a Szovjetunió és a többi népi demokratikus országok felé. Neki - már mint Jugoszláviának - akkor nem kellett vállalnia kellemetlen feladatokat a Szovjetunió ellen és a népi demokráciák ellen.” A reakciós erők veresége után, mint Rankovics mondta: „A helyzet azonban annyira megváltozott, hogy Jugoszláviának az addigi tartalék szerepét betöltő mivoltát fel kellett adnia és magának Jugoszláviának kellett előtérbe lépnie.” Jugoszlávia lett a népi demokratikus kormányzati rendszerek megdöntésére irányuló harcban a rohamcsapat.

Nálunk, Magyarországon ez annyit jelentett, hogy Rajk és bandája utasítást kapott arra, hogy fegyveres erővel állítsák vissza Magyarországon a kapitalizmust.

Ebben az utasításban nemcsak az volt benne, hogy az ország minden reakciós erejére kell támaszkodni, de a terv végrehajtásához megkapták volna az angol-amerikai zónában összegyűjtött nyilasokat, csendőröket, horthysta tiszteket és ami még fontosabb, a jugoszláv árulók fegyveres haderejét. Az ilyen fegyveres orvtámadás kiegészítő része lett volna valamely nemzetközi konfliktus, amelynek le kellett volna kötnie a Szovjetunió erejét és ugyancsak kiegészítő részei lettek volna különböző zavargások, köztük a katolikus reakció mozgósítása, amely a többi népi demokrácia számára megnehezítette volna, hogy az így megtámadott Magyarország segítségére siessenek.

Ennek a tervnek fényénél értjük meg többek között, hogy miért tartott és tart Jugoszlávia gazdasági erejéhez mérten óriási hadsereget. Ez a hadsereg tudvalevőleg időnként 700000 főt számolt. Ma már világos, hogy Tito itt is amerikai gazdáinak utasítását követte, akik jugoszláv katonák vérével hajtották volna végre tervüket, híven ahhoz a politikájukhoz, amely szerint más kezével kell kikapartatni a gesztenyét a tűzből.

Ez volt az „Operation X”, az amerikai imperialisták titkos terve, amelynek minden részlete bizonyítja, hogy mohó imperialista rablók és Gestapo-iskolát járt provokátorok, Tito, Rankovics, Gyilas közös szerzeménye.

A Rajk-banda leleplezése fényt vetett ezekre az aljas tervekre és mellékesen fényt vetett arra is, hogy a jugoszláv árulók nem az idén augusztusban határozták el, hogy a görög szabadságharc megfojtásához segédkezet nyújtanak, hanem már - mint Rankovics azt Rajkkal közölte - tavaly kész volt a terv Tito és a görög monarchofasiszták együttműködésére.

Fény derült arra is, hogy Mindszenty és társainak demokráciaellenes működése nem volt valami elszigetelt jelenség, hanem szerves része volt az amerikai imperialisták és jugoszláv bérénceik közös üzelmeinek.

Rankovics jugoszláv belügyminiszter - mint Rajk közli: „Döntően aláhúzta... azt, hogy figyeljek fel arra, hogy már abban az időben, tehát 1948 októberében, amikor én vele beszélgettem, Mindszenty minden eddiginél sokkal élesebb, leplezetlenebb politikai támadást vezet a kormány ellen. Rankovics megmondta, hogy ez nem Mindszentynek a saját feje és meggyőződése alapján történik. A népi demokratikus országokban a további demokratikus szocialista fejlődés megakadályozására a Vatikán minden erejét is harcba kell vinni. Azt is mondotta Rankovics, hogy az iskolák államosítása körül Mindszenty ki tudott váltani Pócspertrin egy kis parasztzendülést a kormány intézkedéseivel szemben. Mindszenty most különböző nagyhatalmi körök sugallatára és a Vatikán sugallatára olyan mindenre elszánt politikát fog folytatni, hogy január végére, februárra, 1949-ben odáig érjenek az események, hogy ne egy Pócspetri legyen, hanem minden vármegyében, városban, járásban, a falvakban hasonló zendülések robbanjanak ki a demokratikus központi kormányzattal szemben.”

Ezzel kapcsolatban Rajk rámutatott arra, hogy a reakciós katolikus klérus megmozdulásait Csehszlovákiában és Lengyelországban ő azonnal úgy értékelte, mint az amerikaiak által megrendezett, Mindszentyével párhuzamos akciókat.

Végül fény derült arra is, hogy mi lett volna a következménye, ha az amerikai imperialisták, ha Titóék és Rajkéék terve sikerül. A kép, amely így kialakul, valóban megdöbbentő. Ha a terv sikerül, Magyarország afféle amerikai gyarmattá vált volna, amelyet Tito és a belgrádi csatorna egyéb szemete albérletbe kapott volna és melyet Tito spiclijei: Rajk Lászlók, Rob Antonok, Bán Antalok, Pálffyak mint helytartók kormányoztak volna.

Rajk imperialista megbízói szívósan terjesztették, hogy Rajk valami „nemzeti” vonalat képvisel, hogy a Kommunista Párt „proletár” szárnyával szemben valami „értelmiségi” irányzatot jelent. Íme, most világos, hogy ki az a Rajk, akiből „a nemzeti ügy bajnokát” akarta faragni a reakció. Íme, itt van a „nemzeti”, az „értelmiségi” irány: Magyarország, mint az amerikai imperialisták jugoszláv ügynökeinek a gyarmata!

Rajk vallomása elején még csak arról beszélt, hogy Tito utasítása burzsoá-demokratikus kormányra szól, amelyben benne lennének a nyugatra szökött jobboldali szociáldemokraták és Nagy Ferencék. De amikor a vád kezdte jobban megvilágítani ezt a „burzsoá-demokrata” tervet, akkor egyszeriben kiderült, hogy lényegében azt a vérgőzös, népellenes, fasiszta rendszert akarták visszaállítani, amelyet 1944-45 telén a felszabadító Szovjet Hadsereg elsöpört.

Amikor Rajkot sarokba szorították és az elnök megkérdezte tőle, hogy tervének sikere esetén mit műveltek volna hazánkban az ő jugoszláv és nyilas segédcsapatai, szemrebbenés nélkül azt válaszolta: „Mindenesetre a legmesszebbmenő kegyetlenség, mészárlás azokkal a demokratikus erőkkel szemben, amelyek őket az országból kiszorították, a kapitalizmust fokozatosan likvidálták, a földeket felosztották, az üzemeket, bankokat államosították és így tovább. Erre nyilvánvalóan gondoltam, hiszen politikus ember vagyok, az ábécéjét ismerem a politikának.”

Szőnyi ugyanerre a kérdésre azt válaszolta: „Végül is nem egy burzsoá-demokratikus köztársaság, hanem a fasiszta uralomnak, véres uralomnak valamilyen új formája következett volna be, ugyanolyan gyakorlati következményekkel, vagy hasonló gyakorlati következményekkel, mint a múltban, a véres fasiszta diktatúrában... Bekövetkezett volna, hogy a gyárosok visszakapják a gyárakat, a földesurak nagyrészt földjeiket, a bankárok a bankokat, vagyis a magyar dolgozó nép minden olyan vívmányától, amelyet a népi demokráciában elért, újra megfosztott volna, a tőkés uralomnak véres formája alakult volna ki Magyarországon.” Szőnyi még külön hozzátette: „A nők egyenjogúsága is megszűnt volna.”

És mit mondott Pálffy? „Teljesen tisztában voltam azzal - mondotta - hogy egy ilyen megindított folyamat nem áll meg a félúton... Tudtam, hogy nincsenek langyos középutak - vagyis, és egy ilyen burzsoá-demokratikus változás a magyar politikában, akár akarjuk, akár nem, visszamegy egészen a Horthy-fasizmusig. És azzal is tisztában voltam, hogy egy ilyen Horthy-fasizmushoz való visszatérés nemcsak gazdasági és politikai változásokat jelent az adott helyzethez képest, elsősorban a munkásosztállyal szemben, hanem a fasizmust jellemző brutális rendészeti elnyomást is a munkásokkal szemben. Tisztában voltam ezzel.”

Még világosabban beszélt erről Korondy, a fasiszta csendőrszázados: „Én - mondotta Korondy - az összeesküvés céljairól azt tudtam, hogy a terv és célja fegyveres puccs segítségével a kormányt eltávolítani, Rákosi, Gerő és Farkas minisztereket őrizetbe venni, ellenállásuk esetén fizikailag megsemmisíteni őket és a hatalmat átvenni, a hatalom birtokában a régi burzsoá-kapitalista rendszert visszaállítani, a földeket a régi földbirtokosoknak visszaadni, a gyárakat a gyárosoknak, a bankokat a bankároknak, visszahelyezni régi beosztásukba a volt csendőrség, rendőrség, a Horthy-hadsereg tisztjeit, tiszthelyetteseit, a minden bizonnyal ez ellen elégedetlenkedő munkásokat pedig - különösen a nagyobb munkáslakta vidékeken: Diósgyőr, Salgótarján, Ózd terrorcselekményekkel megfélemlíteni.”

Íme, ez lett volna az összeesküvés eredménye! Burzsoá-demokratikus köztársaságot emlegettek és véres fasizmusra gondoltak. A magyar dolgozó nép 1919 augusztusában már áldozata lett egyszer hasonló kísérletnek. Akkor is polgári demokráciát ígértek neki a nyugati imperialisták és a böllérbicska uralma, Orgovány, Siófok, Horthy és Szálasi valósult meg belőle. Sose felejttem el, amikor 1919. nyarán a Magyar Vöröshadsereg egy századának politikai megbízottja magyarázta katonáinak: „Ezelőtt fajárom volt a dolgozó nép nyakán. Ha most kicsavarják a fegyvert a kezünkből, vasjármot kapunk.” És én hozzátehetem: ha Rajkék, Titóék és amerikai gazdáik terve sikerült volna, akkor a magyar dolgozó nép nyakára nem egyszerű vasjármot került volna vissza, hanem vasjármot éles szegekkel kiverve. Ezt ma már felismeri nemcsak a Párt, de felismeri a magyar dolgozó nép is és Rajk bandájának leleplezéséből nem az a legkisebb haszon, hogy minden magyar hazafi megérti, hova vezet az az út, amelyre a nyugati imperialisták szerették volna országunkat átdobni.

Mi is megjegyezzük magunknak az áruló Pálffy szavait: „Nincs langyos középut - vagyis vagy.”

De le kell vonnunk egyéb tanulságokat is. Elsősorban a munkásosztály, a dolgozó nép pártjának jelentőségéről. A Rajk-banda leleplezése azt bizonyítja, hogy nemcsak mi ismertük a Kommunista Párt döntő jelentőségét, de ismerték a jugoszláv árulók is.

Mi tavaly júniusban, amikor még azt hittük, hogy eltévelyedett kommunistákkal és nem rendőrspiclikkel és Gestapo-kémekkel állunk szemben, igyekeztünk megmagyarázni a jugoszláv vezetőknek, hogy tévednek, ha azt hiszik, hogy egy laza, az egész nép felnőtt lakosságát magában foglaló népfront helyettesítheti a Kommunista Pártot, az ipari munkásság, a dolgozó nép élcsapatát. Most Rajk vallomásából tudjuk, hogy a jugoszláv árulók nem azért

vizezték fel a Pártot, nem azért olvasztották bele a Népfrontba és tolták félillegálisba a háttérbe, mert nem voltak tisztában a szerepével, hanem ellenkezőleg, mert igenis tisztában voltak vele. Rankovics világosan és félreérthetetlenül megmagyarázta Rajknak, hogy ők azért nyomják el a Kommunista Pártot, mert egy ilyen párt feltétlenül kikristályosodási pontja, gyűjtőmedencéje a forradalmi, szocialista erőknek és ilyesmire természetesen a jugoszláv árulóknak és Gestapo-kémeknek nem volt szükségük. Ő magyarázta meg Rajknak, hogy nálunk a rendőrségen, a katonaságnál igyekezzék a pártszervezeteket felosztatni.

Nekünk most az ellenség tettein keresztül kell újra megtanulnunk, hogy népi demokráciánk, szocialista építésünk gerince Pártunk: a Magyar Dolgozók Pártja, hogy minél erősebb ez a Párt, annál erősebb, egészségesebb a népi demokrácia. Újra megtanultuk azt is, hogy őriznünk kell Pártunk egységét, mint szemünk világát. Ebből a szempontból rendkívül tanulságos, hogy Brankovék és Rankovicsék tudatosan terjesztették az imperialista sajtóban és rádióban azt a hírt, hogy a Magyar Kommunista Párt nem egységes, hogy abban van egy Rajk-frakció. Titóék nagyon jól tudták, hogy a Kommunista Párton belül a repedés árnyéka, vagy híre is már komoly károkat okoz. Ők is tisztában voltak a Párt egységének jelentőségével és ezért igyekeztek ezt az egységet minden módon megbontani.

Meg kell tanulnunk ennek a pernek a fényénél, hogy szorosabbra kell vonni Pártunkban a fegyelmet, a tudást, az elméleti színvonalat emelni kell és hogy amit ezen a téren eddig tettünk, az nem elegendő.

Nem szabad túrnunk a jövőben sem a pártmunka, sem a termelés terén semmiféle pongyolaságot, lazaságot, liberalizmust és nem szabad megengedni, hogy a világnézeti fronton a legkisebb rés, vagy repedés is legyen.

Ezekre a lazaságokra vonatkozóan éppen ezekben a hetekben kaptunk újra szemléltető példát a szabad vallásoktatással kapcsolatban. Mi tartottuk magunkat ahhoz az elvünkhöz, hogy ezt a kérdést maguk a szülők minden befolyásolástól menten, szabadon oldják meg. Ezért nem jelent meg a magyar sajtóban egyetlen cikk, vagy utalás sem, amely a szülőket befolyásolni akarta volna. Még kevésbé történt hivatalos intézkedés, amely a szülők szabad választását befolyásolni igyekezett volna. Pártunk és a népi demokrácia kormánya ezzel bebizonyította, hogy valóban a teljes szabadság alapján áll.

És mi lett az eredmény? A katolikus püspöki kar, ahelyett, hogy két kézzel kapott volna ezen és maga is hasonlóképpen viselkedett volna, nem tudott okosabbat tenni, mint hogy kiadott egy harcias körlevelet, megspékelve Mindszenty-idézetekkel, átlátszó célzásokkal a pócspetri esetre és egyben mozgósította minden erejét. A hívőket megrohanták a papok és apácák, elkezdődött a nyomás, a fenyegetés minden formája. Újra az történt, hogy erőnket és megegyezési készségünket gyengeségnek tekintették. Ez odáig ment, hogy egyes iskolákban, ma, a demokrácia ötödik évében, üldözik azokat a gyerekeket, akik nem járnak hittanra és eddig 14 pedagógust kellett rövid úton kivágni az iskolából, mert az ilyen üldözésben résztvettek.

Világos, hogy ezen a téren hibát követtünk el, amikor figyelmen kívül hagytuk, hogy a reakció visszaél a lehetőségekkel. Ezt a hibát most gyorsan jóvá kell tenni azzal, hogy változtatunk eddigi módszereinken. Most Rajk vallomásai és Rankovics közlései alapján látjuk, hogy az eddigi módszerek nem vezettek eredményre. A magyar dolgozók, benne a magyar katolikus demokráta is megértik, hogy maguk alatt vágják a fát, hogy egyik kezükkel lerombolják azt, amit a másikkal építenek, ha tűrik, hogy gyermekeiket az iskolákban a demokrácia külföldről mozgósított ellenségei neveljék. Megértik, hogy ezen a helyzeten változtatni kell és megérti a Párt is, amelynek, mint mindenütt, ezen a téren is az élen kell járnia. Mi természetesen

változatlanul a vallásszabadság alapján állunk, de éppen ezért nem tűrjük azt a lelkiismereti terrort, amelyet újra tapasztalnunk kellett. Megnézzük, hogyan viszonyulnak Pártunk funkcionáriusai ehhez a kérdéshez, hogyan foglaltak állást vele kapcsolatban. Megmagyarázzuk nekik a Rajk-per tapasztalatai alapján is, hogy a reakció a vallásoktatáson át is harcol ellenünk, hogy itt nem lehet helye a közömbösségnek és gondoskodni fogunk róla, hogy Pártunk és rajta keresztül az egész magyar dolgozó nép ebben a kérdésben helyesen foglaljon állást. Ezt a rést is, mely eddig szellemi frontunkon tángolt, most fokozatosan be fogjuk tömni.

A legfontosabb tanulság azonban számunkra, hogy fokozni kell az éberséget az ellenséggel szemben. Meg kell vallanunk őszintén, hogy ezen a téren, Rajk áruló bandájával szemben, mi magunk, a Párt vezetői is, hibáztunk. Mi jól ismertük Lenin megállapítását arról, hogy a megvert ellenség megtízszerezett energiával, százszorosra fokozott gyűlölettel veti magát a harcba. Ismertük nagy tanítónk, Sztálin elvtárs tanítását arról, hogy az osztályharc a proletárdiktatúra viszonyai között még elkeseredettebbé válik, mint előtte volt. Olvastuk példaképünk, a nagy Bolsevik Párt 1936-38-as tapasztalatait és mégsem gondoltunk arra, hogy ez nálunk is megismétlődhet. Általánosságban beszéltünk az éberségről, de ugyanakkor magabiztosak voltunk, megnyugtattak bennünket politikai és gazdasági sikereink.

Emellett nem egyszer elnézőek voltunk Rajk és társai „pártszerűtlenségeivel” és „hibáival” szemben. Ezekben nem az ellenség kezét gyanítottuk, hanem az illetők tapasztalatlanságát, járatlanságát, műveletlenségét. Túlságosan türelmesek voltunk velük szemben, mert nem gyanítva, hogy árulókkal van dolgunk, meg akartuk nevelni őket, módot akartunk nekik adni arra, hogy hibáikat kijavítsák.

Amellett a Rajk-ügy leleplezéséig ilyen esetünk nem volt és elképzelhetik az elvtársak, hogy magunk is meg voltunk döbbenve az aljasság és az árulás e feneketlen mértékétől. Nem volt gyakorlatunk az ilyen ügyek felgöngyölítésében és tudtuk, hogy nem lehet könnyelműen hozzáfogni. Nem is volt könnyű a felgöngyölítés kidolgozása és megvallom, hogy sok álmatlan éjszakámba került, amíg a végrehajtás terve alakot öltött. *(Taps.)*

De amint felismertük Rajkék bandájának árulását, az ügy körvonalait, jelentőségét, nemzetközi összefüggését, akkor megszűnt a türelmesség, a tépelődés, akkor azzal a gyorsasággal, kemény kézzel és vas következetességgel nyúltunk hozzá, amely Pártunk döntő akcióit jellemzi és amit joggal tanult meg félni az utolsó öt esztendő folyamán az ellenség.

Mindjárt hozzátehetem, persze azelőtt sem haboztunk. Amikor Rajkot tavaly augusztus első napjaiban eltávolítottuk a belügyminisztériumból, ez nem valami véletlenség volt, mint a váratlanul elsült puska lövése, hanem hosszú hónapok érlelték meg. A hadsereget sem véletlenül vettük kézbe tavaly szeptemberben. Mi nem tudtuk akkor azt, amit október elején Rankovics magyarázott Rajknak, hogy Mindszenty amerikai utasításra indított veszett harcot demokráciánk ellen. De Mindszenty magatartásából és egy sor egyéb jelből így is megértettük, hogy gyorsabban és keményebben kell cselekednünk. Terveinket úgy változtattuk meg, hogy a tennivalókat, amelyeket 1950 végéig akartunk elvégezni, jó félévvel előre hoztuk. Mindszentyt ártalmatlanná tettük, az év elején végrehajtottuk a párttisztítást, kiszorítottuk a hozzánk befurakodott idegen elemek jelentékeny részét, szorosabbra fogtuk a munkás- és parasztszövetséget. Ezzel kapcsolatban a hadseregbe, a rendőrségen, az államgépezetbe a demokráciához hű munkásokat és parasztokat helyeztünk el és végül megtartottuk a választásokat. Rajk és bűntársai elpanaszolták, hogy minden egyes intézkedésünk helyes volt, népi demokráciánk erősödését szolgálta és egy-egy csapást jelentett az amerikai imperialisták, Titóék és magyar bérenceik titkos terveire.

Éberségünk felfokozására felbecsülhetetlen szolgálatot jelentett a Kommunista Pártok Tájékoztató Irodájának tavaly júniusi határozata. Ez a határozat felrázott bennünket önelégültségünkől és megnyugvásunkból. Rákényszerített bennünket arra, hogy szakítsunk azzal a munkamódszerrel, amely egyik napról a másikra dolgozott és elvesztette szem elől a szocializmus építésének széles perspektíváit, különösen a szocializmus építését a falun. És külön hálával kell megemlékeznünk nagy tanítónkról, Sztálin elvtársról, aki azzal, hogy a jugoszláv árulókról kiméletlenül lerántotta a leplet és biztos kézzel mutatott rá a tennivalóra, bennünket is a helyes útra vitt. Nem véletlen, hogy a Tájékoztató Iroda határozatának nyilvánosságra hozatala után öt héttel Rajkot leváltottuk a belügyminisztériumból.

Egyszóval, ha kezdetben nem is voltunk elég éberek, azután igyekeztünk alapos munkát végezni. A választások május 15-én voltak, az összeesküvők letartóztatása május 16-án kezdődött. A munka, amit ezzel kapcsolatban Államvédelmi Hatóságunk Péter Gábor elvtárssal az élén végzett, nem volt rossz. Sikerült felderítenünk az ellenség szervezetének jelentékeny részét, sikerült rávilágítani aljas, magyar és nemzetközi terveikre és ráirányítani a magyar és a nemzetközi dolgozók figyelmét az amerikai imperialisták és jugoszláv kémeik üzelmeire.

Most az a feladatunk, hogy tanuljunk a saját kárunkból, ha már a közmondás okos emberének a példájára nem tanultunk a más kárából. Tanuljuk meg elsősorban az éberség gyakorlását és tanuljuk meg, hogy az éberség nemcsak a Politikai Bizottság, a Pártvezetőség, a Központi Ellenőrző Bizottság vagy az Államvédelmi Hatóság ügye, hanem egész Pártunké. Legyen éber Pártunk minden szervezete, minden funkcionáriusa, minden tagja és ezen túlmenően, legyen éber az egész dolgozó nép, figyeljen fel a legkisebb ellenséges hangra vagy tetre. A hibák mögött keresse és találja meg az ellenség kezét. Az éberséggel kapcsolatban tudni kell, hogy milyen réseken át tud behatolni hozzánk az ellenség, milyen módszerekkel altatja el éberségünket. Az önelégültség, amely nem akarja a hibát észrevenni, a személyi kultusz, türelmetlenség a figyelmeztető szóval és a kritikával szemben, az önkritika hiánya, mind az éberség eltompulását eredményezi. És nem lehet eléggé éber az, akinek nincs meg a kellő szocialista elméleti felkészültsége, mert nem veszi észre, ha az ellenség a nacionalizmus, a faji gőg, sovinizmus, antiszemitizmus fegyverét használja, ha az ellenség a dolgozókat úgy befolyásolja, hogy a régi, reakciósvilágból bennük maradt szocialistaellenes ösztönökre, az egyéni haszon keresésére, önzésre, kényelemre apellál.

Ne csak a politika terén legyen éber a kommunista, hanem a termelés frontján is. Értse meg, hogy a hanyag, rossz munka, a sok selejt, az anyagpocsékolás, a géptörés, a rossz minőség, a normalizálás, bércsalás, OTI-csalás nemcsak gazdaságilag árt demokráciánknak, a dolgozó népnek, hanem politikai jelentősége is van.

Mindez politikai akció is, amelyre ugyanúgy fel kell figyelni, s amelyet ugyanúgy ki kell vizsgálni, mint a suttogó propagandát, a szabotázszt vagy a kémkedést. És fel kell figyelni nemcsak arra, aki ilyesmit elkövet, hanem arra is, aki támogatja vagy elnézi.

A magyar dolgozó nép politikai érettségének biztató jele, hogy ezt az összefüggést a Rajk-per nyomán azonnal fel is ismerte. Száz és száz üzemből, műhelyből kaptuk azt a határozatot, hogy Rajkék árulására többtermeléssel, jobb munkával felelnek. Ezt üzenik a gyárak, ezt üzeni a falu, amely a maga részéről a termés jó beadásával, a vetés jó elvégzésével felel az árulóknak. *(Taps.)*

Amikor örömmel állapíthatjuk meg, hogy a Rajk-banda ügye felrázta és éberré tette a magyar dolgozó népet, ugyanakkor mindjárt meg kell mondanunk, hogy hiba volna azt hinni, hogy Rajkék leleplezésével már teljesen fölszámoltuk és utolsó gyökeréig eltávolítottuk az ellenséget

szervezeteit. Ma már tudjuk, hogy az ellenség kémhálózatát évtizedekig építette ki. Nem valószínű, hogy amit ők ennyi esztendőn át fölépítettek, mi néhány hónap alatt fel tudjuk kutatni. Azonkívül nekünk már van elég tapasztalatunk e harcról és tudjuk, hogy az ördög nem alszik, az ellenség újra kezdi, újabb kémeket fog beküldeni hozzánk. Úgy vagyunk ezzel, mint a mesebeli hétfejű sárkánnyal, amelynek a levágott feje helyett új nő. Viszont most már valamelyes tapasztalatra tettünk szert a sárkányfejek levágásában. Azonkívül a meséből is tudjuk, hogy eddig minden sárkányt előbb vagy utóbb elpusztítottak. Ha éberek leszünk, el fogjuk pusztítani az imperialisták kémeit is.

Mindenesetre elmondhatjuk a régi közmondással, hogy kár haszonnal jár. Rajk és áruló bandája nagy károkat okozott, de nagy a lecke is, amellyel megtanítottak bennünket arra, hogy sikerrel és éberebben folytathassuk minden szakaszon a szocializmus építését. A Rajk-ügy felszámolása olyan tapasztalatokkal gazdagított bennünket, amelyekkel eddig nem rendelkezünk. Érettebbé, magabiztosabbá tette az egész Pártot, az egész magyar demokráciát. Végeredményében az ellenség kezdeti sikereit visszajára fordítottuk és egy veszélyes csatát győzelmesen vívtunk meg.

A Rajk-ügy tanulságait nemcsak mi vontuk le, de az egész világ munkásmozgalma. Az összeesküvők leleplezésének fényében kiderült, hogy az amerikai imperialisták és jugoszláv bérenceik az összes népi demokráciákban a mienkhez hasonló aljas terveket szöttek. Rajk, Pálffy, Brankov részletesen leleplezték ezeket a terveket. Leleplezték benne a katolikus reakció és a Vatikán külön szerepét, amelyet Magyarországon kívül Csehszlovákiában és Lengyelországban játszott a demokráciák megdöntésére. Brankov elmondta, hogy Rankovics egyszer korholta őt azért, mert Magyarországon nem megy olyan jól az összeesküvés munkája, mint Csehszlovákiában. Rajk felfedte, hogy Bulgária, Albánia, Románia, Lengyelország pártellenes elemei összeköttetésben álltak Tito bandájával. Azt is elmondta, hogy tervükben az is szerepelt, hogy a magyar kommunista vezetők meggyilkolásával és a Tito-hadsereg beavatkozásával egyidejűleg zavargásokat szerveztek volna a népi demokráciákban, nehogy segítségünkre jöhessenek. Kiderült a per folyamán, hogy az összes nagy Kommunista Pártokban, a jugoszláv árulók segítségével romboló kémtevékenység folyik. A magyar kémbanda leleplezése nemcsak általános tanulság a többi országok Kommunista Pártjai számára, nemcsak arra ad nekik módot, hogy a mi kárunkon tanuljanak, de ezen túlmenően az általunk felgöngyölt összeesküvés más országokba átnyúló szálai segítenek abban, hogy ott is felfedjék és ártalmatlanná tegyék az amerikai és egyéb imperialisták és jugoszláv provokátorok kémeit.

De talán rajtuk kívül a legnagyobb tanulságot a sokat szenvedett és most is szenvedő jugoszláv dolgozó nép vonhatja le az összeesküvés felszámolásából. A jugoszláv dolgozó nép, elsősorban a jugoszláv kommunisták és patrióták, most láthatják lemeztelenítve és leleplezve eddigi vezetőiket. Betekintést nyerhettek Tito úgynevezett „lángeszű tervébe”, amelyet saját munkásnépe becsapására dolgozott ki. Ez a felismerés segíteni fogja a jugoszláv kommunistákat, az egész jugoszláv dolgozó népet abban, hogy jelenlegi szörnyű helyzetükből megkeressék és megtalálják a kivezető utat.

Mi tudjuk, hogy nem olyan könnyű ezt a felismerést rövid idő alatt elsajátítani és levonni belőle a megfelelő következtetéseket. Mi tudjuk, hogy az a banda, amely Jugoszláviában ma a hatalmat bitorolja, minden hájjal megkent, mindenre elszánt csalókból, provokátorokból, spiclikből áll, akik - mint Rankovics cinikusan bevallotta - sokat tanultak a Gestapótól. Ez a banda nagy tökélyre vitte annak a tudományát, hogy hogyan kell a dolgozó nép szemébe port hinteni, hogyan kell megzavarni tisztánlátását. Most, amikor lelepleztük őket, amikor a Rajk-perben mintegy fényszóróval világítottuk meg minden aljasságukat és árulásukat, igyekeznek

a jugoszláv nép mögé bújni, sovinszta, nacionalista frázisokkal azt a benyomást akarják kelteni, hogy nem őket, az idegen imperialisták kémeit és spiclijeit támadjuk, hanem a jugoszláv népet és a jugoszlávok hősi szabadságharcát. Amikor még nem voltak leleplezve, amerikai gazdáik követelésének megfelelően mindenütt megkülönböztetett helyet követeltek maguknak. Most, hogy lelepleztük őket, elkezdik hangoztatni, hogy Jugoszlávia egyenjogúságát támadjuk, hogy elnyomjuk a kis Jugoszláviát.

Nekünk nem nehéz ezt a manővert leleplezni. Mi, mint szomszédnép, nagyon jól ismerjük a hősi, szorgalmas, hazáját szerető, szabadságát szerető jugoszláv dolgozó népet. Ez a dolgozó nép a mi szövetségesünk marad, Titónak és bandájának minden árulása dacára. Mi változatlanul nagyra becsüljük azt a szabadságharcot, melyet Jugoszlávia népei Hitler és Mussolini hordái ellen vívtak. Tudjuk, hogy a jugoszláv dolgozó nép zöme ma is a béketáborral, a szocializmust építő nagy Szovjetunióval, a népi demokráciákkal, a kínai és görög szabadságharcosokkal érez. Mi jól felfigyeltünk, amikor a Gestapo-ügynök Rankovics panaszkodva magyarázta Rajknak, hogy Tito és cinkosainak meglepetésére és bosszankodására meg kellett állapítaniuk, hogy az esztendőkön át folytatott aljas és kétszínű szovjetellenes propaganda dacára, a jugoszláv dolgozó népben milyen mélyen gyökerezik a szeretet, a tisztelet a felszabadító Szovjetunió és nagy vezére, Sztálin iránt. (*Taps.*) Emiatt Titóék kénytelenek voltak bonyolult és körülményes megtévesztő taktikát: - ahogy Rankovics mondta, lángeszű tervet - kidolgozni arra, hogy a jugoszláv népet becsapják s e mélyen gyökerező érzelmeket megváltoztassák.

Mi megértjük a jugoszláv hazafiak, a jugoszláv kommunisták megdöbbenését is, amikor rájönnek arra, hogy vezetőik jelentékeny része, Titóval az élén, régi imperialista ügynök vagy rendőrspicli, aki Konstantinápolytól a francia táborokig Európa és az Egyesült Államok minden kémszervezetének a kezén megfordult. Mi is meg voltunk döbbenve, amikor rájöttünk, hogy Rajk, 18 éves úgynevezett „munkásmozgalmi multtal”, a „spanyol szabadságharcok hőse”, a mozgalomba lépésének első napjától kezdve rendőrspicli volt.

De a jugoszláv kommunisták velünk együtt azt is tudják, hogy a munkásmozgalom története nem egy ilyen spiclit és provokátort mutat fel. A szocialista munkásmozgalom kezdetén Németországban a lassalleánusokat egy Schweizer nevű kém vezette, akit a munkások az elsők között küldtek a parlamentbe, aki nagyon sok munkásnak a kedvence volt és akiről Bebel hiába állította, hogy rendőrspicli, hogy Bismarck kémje - nem hitték el neki. Ez a 60-as évek végén volt. Schweizer tisztességben halt meg, nagy pompával kísérték el a munkások a temetőbe, de Bebel azt mondta: „Bár semmi tárgyi bizonyítékom nincs, biztos vagyok benne, hogy ez az ember kém, abban is biztos vagyok, hogy előbb vagy utóbb a bizonyítékok is előkerülnek. Lehet, hogy a halálom után kerülnek elő, de még a haló porom is örülni fog, hogy igazam volt”. És valóban: Bebel 1913-ban meghalt. 1918-ban a forradalom után kinyitották a berlini császári irattárakat és megtalálták benne Schweizernek, Bismarck kémének a nyugtáit a sok ezer tallérról, amelyet spicliműködéséért kapott.

Gondoljanak a jugoszláv elvtársak a Bolsevik Párt történetéből Malinovszkij esetére, akit mint fiatal bolsevikot a cári rendőrség beszervezett. Ez a Malinovszkij olyan tehetséges munkás volt, hogy a Bolsevik Párt Központi Vezetőségének tagja és a *Pravda* szerkesztője lett. Mint ilyet, az országgyűlésbe is beválasztották. Annyira meg tudta tévesztetni az elvtársakat, hogy amikor 1915-ben először merült fel a gyanú ellene, hogy a cári rendőrség spiclije, a Párt vezetői sem hitték el. Két évvel később azonban az 1917-es forradalom kinyitotta a cári rendőrség titkos irattárát és ott megtalálták Malinovszkij bűneinek bizonyítékát, amelyek alapján Malinovszkijt 1918-ban kivégezték. Gondoljanak a jugoszláv elvtársak a Francia

Kommunista Párt tapasztalataira, ahol Doriot-ról és más vezető kommunistákról utólag kiderült, hogy az ellenség szolgálatában állottak.

És tanuljanak elsősorban a saját Pártjuknak, a Jugoszláv Kommunista Pártnak a történetéből. A jugoszláv Pártban, csak úgy, mint minálunk, nem egyszer előfordult, hogy a jugoszláv nép árulói, vagy a jugoszláv rendőrség emberei kerítették kezükbe a Párt vezetését. Gondoljanak Szima Markovicsra, Gorkicsra, Militicsre és a leleplezett spiclik hosszú sorára. Gondoljanak arra, hogy 1941-ben a francia internálótáborokból a Gestapo százötven olyan ügynököt és kémeket küldött Jugoszláviába, akiknek a zöme ma ott nyüzsög mint miniszter, tábornok, követ, a jelenlegi jugoszláv vezetők sorában. Gondoljanak arra, hogy a per folyamán kiderült, hogy nemcsak Mrázovics, a mostani moszkvai követ, Latinovics, a svájci követ, Cicmil, a londoni követ, Rob Anton, a magyar jugoszlávok vezetésére küldött képviselő és sokan mások voltak kémek, hanem Tito, Rankovics, Gyilas és a többiek ellen is egész sora az adatoknak merült fel, amelyek kétségtelenné teszik, hogy az imperialistáknak ugyanolyan vagy hasonló ügynökei, mint nálunk Rajk volt.

Vizsgálják meg a jugoszláv elvtársak a maguk háborús tapasztalatai alapján Cordon tábornoknak, a spanyol szabadságharc hősének leleplezéseit, aki 1945 után két és fél esztendeig tanulmányozta Belgrádban a jugoszláv szabadságharc aktáit és végül arra a meggyőződésre jutott, hogy Titóék szándékosan tizedelték meg áruló terveikkel és rendelkezéseikkel a legjobb proletárbrigádokat, a Jugoszláv Kommunista Párt veteránjait.

Ellenőrizték a saját tapasztalataik alapján Popivoda repülő tábornok leleplezéseit, aki a jugoszláv felszabadító harc első napjától kezdve ott küzdött az első sorokban és aki megállapítja, hogy Tito és bandája a szabadságharc első napjától kezdve fékezte és dezorganizálta a jugoszláv szabadságharcosok gyönyörű lendületét. Popivoda tábornok bebizonyítja, hogy Tito és áruló klikkje a háború alatt szándékosan aljas fondorlataival és nem egyszer nyílt árulásával a jugoszláv hősök ezreit juttatta olyan helyzetbe, ahol a németek tömegmészárlást végezhettek köztük. Számunkra nem kétséges, hogy amint Rajk bandájának kezéhez a magyar munkásmozgalom legjobbjainak vére tapad, ugyanúgy áll ez Jugoszláviában Titóval és bandájával.

Az a jugoszláv munkás, az a jugoszláv kommunista, aki most Titóék fondorlataitól megtévesztve, megzavarodva áll az eseményekkel szemben, aki nem látja tisztán a helyzetet, nézzon körül a világban és meglepetéssel fog rádöbbedni arra, hogy ma, Tito bandájának uralma alatt csakúgy, mint tíz esztendővel ezelőtt, Pál régenshercegsége idején, az egész jugoszláv államhatalom a kommunisták, a szocializmust építő országok és elsősorban a Szovjetunió ellen dolgozik. A kommunista proletárnemzetköziségnek se híre, se hamva többé. A Bolsevik Párt lapját, a *Pravda*-t ugyanúgy nem szabad olvasni, mint tíz évvel ezelőtt. A Szovjetunió, a nemzetközi kommunista mozgalom vezetőit Titóék ugyanúgy gyalázzák, akár a fasiszták. A börtönök megint tele vannak a jugoszláv dolgozó nép színe-virágával. Újra „menekülés közben” ölik meg a legjobb kommunistákat, mint Arszo Jovanovicsot. Gondoljanak arra, hogy a jugoszláv föld méhének kincsei, a réz, a higany, az ólom, az antimon, amit megtévesztett munkások rohammunkával termelnek ki - mert azt hiszik, hogy a szocializmust építik vele - az imperialisták hadiipari raktárába kerülnek.

Mint tíz évvel ezelőtt a fasiszta Jugoszlávia, úgy most Tito Jugoszláviájának külképviseletei az imperialistákkal, a délamerikai fasisztákkal egységfrontban küzdenek a Szovjetunió ellen.

Nézzék meg, hogy a Rajk-perről a *New York Times*, az amerikai imperialisták szócsöve és a belgrádi *Borba* mennyire egyformán írt. Hasonlítsák össze mostani sorsukat és azt a nyomort, amit Tito és bandája zúdított a jugoszláv népre, azzal a helyzettel, ami tíz évvel ezelőtt volt,

amikor Pál régensherceg és bandája tobzódott azokban a javakban, amelyeket a dolgozó néptől elraboltak, akárcsak most Tito és janicsárjai. Hasonlítsák össze a jugoszláv dolgozó nép helyzetét a népi demokráciák szocializmust építő dolgozóinak gazdasági helyzetével és így könnyebben fogják megérteni, hogy hová vitték őket áruló vezetőik.

Nézzék meg, hogyan terpeszkednek el Belgrádban, Zágrábban a nagy amerikai tőkés cégek képviselői, vagy a német fasiszta specialisták és akkor meg fogják érteni, hogy miről van szó. Meg fogják érteni, hogy a jugoszláv nép nyakán most azok ülnek, akik mint hiénák és döggeselek táplálkoztak és táplálkoznak a szabadságharcosok, a dolgozó nép vérével és húásával.

Meg fogják érteni és nem engedik meg, hogy hazaszeretetük vagy szocialista hitük megtévesztésével az ellenség szekere elé fogják őket.

Számunkra nem kétséges, hogy az a jugoszláv dolgozó nép, amely a második világháború alatt bátran felvette a harcot két fasiszta nagyhatalom terrorjával és véres elnyomásával, szét fogja zúzni azt a jármot, amelyet most az amerikai imperialisták érdekében Tito és bandája raktak a nyakukra. Mi tudjuk, hogy egyre erősebb és egyre nyíltabb a dolgozó nép ellenállása Titóék janicsárdiktatúrájával, rendőrterrorjával szemben és hogy ezt az ellenállást fűti az a tudat, hogy mögöttük áll, velük érez az egész haladó emberiség, élén a hatalmas Szovjetunióval, a népi demokráciákkal, a felszabadult Kínával. Ez a meggyőződés ad nekik erőt és kitartást küzdelmeikben. Velünk együtt biztosak benne, hogy bármily nehéz a harc, csak azzal végződhet, hogy a jugoszláv dolgozó nép újra visszanyeri szabadságát és újra visszatér oda, ahonnan aljas, gaz vezetői kirántották: a szocializmust építő, békét védő országok családjába. *(Taps.)*

De addig is, amíg a jugoszláv dolgozó nép ügye győz, nekünk tudomásul kell venni, hogy déli határainkon egy mindenre elszánt kalandor banda áll ugrásra készen. Olyan ellenség, a kalandorok, spiclik, provokátorok, néparulók olyan hada, amelyet az amerikai imperialisták tartanak pórázon, mint a láncos kutyát és amely, akárcsak Rajk és bandája, azt teszi, amit gazdái parancsolnak. Tito legutóbbi jegyzékében „kiszámíthatatlan következményeket” emlegetett. Mi tudjuk, hogy ezek a kiszámíthatatlan következmények kiszámíthatók. Ki kell számítanunk, hogy mit akarnak az amerikai imperialisták és akkor tudjuk, hogy mit akarnak aljas cselédek, Tito és bandája.

Ez természetesen nemcsak a mi álláspontunk. A Szovjetunió jegyzéke, amely tegnap közölte Titóékkal, hogy felmentve érzi magát a barátsági és kölcsönös segélynyújtási szerződésből folyó kötelezettségek alól, a következő megállapítást teszi:

„Az ebben a perben feltárt tények bebizonyították továbbá, hogy a mostani jugoszláv kormány teljesen függő helyzetben van a külföldi imperialista körökkel szemben és ezek agresszív politikájának eszközévé vált, aminek a jugoszláv köztársaság önállóságának és függetlenségének felszámolására kellett vezetnie és valóban oda is vezetett.”

Ezzel kapcsolatban közölhetem, hogy a Magyar Népköztársaság Kormánya is ma hasonló értelemben küldött jegyzéket a belgrádi kormánynak.

Mi változatlanul szövetségesünknek és barátunknak tekintjük az elnyomott jugoszláv dolgozó népet.

Éppen ezért nem lehetünk szövetségben Titóval és bandájával, amely ezt a szerződést csak azért kötötte velünk, hogy félrevezessen bennünket, mint ahogy becsapta saját népét is igazi, aljas céljai felől. Nem kétséges, hogy helyesen jártunk el, amikor a szerződés felmondásával megfosztottuk Titóékat a népcsalásnak ettől az eszközétől.

Mi tisztában vagyunk ezzel a helyzettel és levontuk ennek tanulságát. Egyik tanulság az, hogy hadseregünket, a demokratikus honvédséget még jobban meg kell erősíteni. Ha erősebb lett volna hadseregünk, Tito, Rajk és amerikai gazdáik nem szőhettek volna olyan terveket, hogy néhány tízezer janicsárral és nyilas csendőrrel megdöntsék a magyar népi demokráciát. Nem először hangoztatjuk, hogy az amerikai imperialisták és láncos kutyáik számára valóságos csábítás egy fegyvertelen ország.

Rajta leszünk, hogy ez a csábítás minél gyorsabban és alaposabban megszűnjék, hogy az ilyen provokációs veszélyekkel szemben ne csak szövetségeseinkre, de nem utolsósorban a saját erőnkre is támaszkodjunk. *(Taps.)*

A Rajk-banda ügyével olyan részletesen foglalkoztam, hogy az a benyomás keletkezhet, hogy az utolsó hónapokban a magyar népi demokrácia egyébbel sem törődött, mint ennek a kémbandának a felszámolásával. Szerencsére nem így áll a helyzet. Mi úgy számoltuk fel az amerikai imperialisták és Tito gaz ügynökeinek szervezetét, hogy ugyanakkor a demokrácia építő és teremtő munkájának lendülete nem tört meg.

Elég, ha felsorolom egyszerűen, hogy az utolsó két hónapban mi történt. Létrehoztuk az új alkotmányt. Megkezdtuk az alkotmánynak megfelelően az állam és az egyház szétválasztását. Megrendeztük a Világifjúsági Találkozót és a Világifjúság Kongresszusát, amelynek folyamán heteken át több mint tízezer külföldi ifjú tanulhatta megismerni és tisztelni a magyar népi demokrácia békeakarátát, eredményeit és vívmányait. Megszüntettük a háborús gazdálkodás utolsó maradványát, a kenyérjegyet, elvégeztük a termés begyűjtését, elvégeztük több mint 300 községben a termelőszövetkezetek tagosítását, maguknak a termelőszövetkezeteknek ugrásszerű növelését és végül, de nem utolsósorban előkészítettük demokráciánk gazdasági megerősítésének egyik legjelentősebb lépését, az Ötéves Tervkölcönt.

Szabadjon ezekkel a kérdésekkel kapcsolatban gazdasági helyzetünkre kitérni. Ipari termelésünk tervszerűen fejlődik és minden tény azt igazolja, hogy hároméves tervünket ez év végére, 7 hónappal az eredetileg kitűzött időpont előtt 100 százalékgig teljesítjük.

Három nappal ezelőtt üdvözölhettem a WM-gyár martinosaikat, akik hároméves tervüket 2 év, 1 hónap, 25 nap alatt teljesítették. Ez a Martin-üzem adja a magyar acéltermelés egyötödét. Örömmel állapíthatjuk meg, hogy a munkafegyelem és a termelékenység, amely a nyáron kissé meglazult, Pártunk közbelépésére újra erőteljesen fejlődik és semmi kétség afelől, hogy az egyéni verseny elterjedése, a fegyelem szilárdabbá válása és nem utolsósorban a Rajk-per tanulságai következtében ezen a téren is nemcsak behozzuk, de bőségesen pótoljuk az elmulasztottakat.

Ugyanezt mondhatjuk el a faluról is. A termésbeadás az idén - bár az aratás az időjárás miatt majdnem két héttel később kezdődött - hasonlíthatatlanul gyorsabban, szervezettebben és hozzátehetjük, lelkesebben folyik, mint tavaly. Eddig a szeptember 26-án lezárt adatok szerint, az állam számára 9450000 métermázsa gabonát gyűjtöttünk be.

Ez a mennyiség 1230000 métermázssal több, mint az 1948-49-es egész esztendő begyűjtése. Biztosak vagyunk benne, hogy tervünket e téren is a magyar dolgozó parasztság segítségével 100 százalékgig teljesíteni fogjuk.

A jó begyűjtés eredménye a jó kenyér és az, hogy a kenyérjegy megszűnt.

Nem kevésbé fontos az, amit a termelőszövetkezetek tagosításánál tapasztaltunk. Több mint 300 községben végrehajtottuk szeptember folyamán a szétszórt termelőszövetkezeti földek egy tagba való összeállítását. A tagosítás nehéz művelet és a falu dolgozó népe ennek dacára megértéssel, helyesléssel támogatta és biztosította sima végrehajtását. Ugyancsak most folyik

az új mezőgazdasági termelőszövetkezetek jelentkezése és ellenőrzése. Szeptember 26-ig Magyarországon 1150 mezőgazdasági termelőszövetkezet alakult meg és kapott jóváhagyást.

Jelenleg naponta 25-30 új termelőszövetkezet jelentkezik a földművelésügyi minisztériumban és kéri felülvizsgálatát. Jelenleg 40000 földműves család tagja már a termelőszövetkezeteknek és előreláthatólag november 1-ig, amikor az új termelőszövetkezetek felvételét és ellenőrzését a jövő aratásig lezárjuk, a termelőszövetkezetek száma 1500 körül fog mozogni, tagjainak száma 50000 körül és a szántóföld, amely rendelkezésükre áll, eléri a 350000 holdat.

Hasonló az állami birtokok fejlődése is. Az állami birtokok területe november 1-ig ugyancsak eléri a 350000 hold szántót. Úgyhogy az állam és a termelőszövetkezetek kezében lesz szántóterületünknek körülbelül 7 százaléka. Ez azt mutatja, hogy a szocialista építés komoly kezdeti sikereket ért el a falun is. Még világosabban igazolja ezt az a tény, hogy a harmadik típusú, legfejlettebb szövetkezeti formában - amelyhez a termelőszövetkezetek zöme tartozik - az egy munkaegységre (lényegében kevesebb, mint egy munkanapra) eső kereset az eddigi előzetes elszámolások alapján átlagban 24 forint 50 fillért tesz ki. Ebből a keresetből már levonásra kerültek a szövetkezetek különböző tartalékolásai. Ebben az összegben nem szerepel az a jövedelem sem, amelyet a szövetkezeti tag a saját meghagyott földjéből szerzett. Még hozzá kell tennem, hogy az eddigi jelentések szerint a szövetkezetek a nekik nyújtott 22 millió forint rövidlejáratú kölcsönből az idén, az év végéig 20 milliót vissza fognak fizetni.

Mindez azt mutatja, hogy gazdasági fejlődésünk szocialista szektora a falun is egészséges, azt is mutatja, hogy dolgozó népünk kezdi felismerni a szocialista, a közös, a társas termelés minden előnyét és szívesen, önként, egyre fokozódó mértékben tér át a szövetkezeti termelési formára. *(Taps.)*

Most egy hatalmas, új gazdasági lépés kellős közepén vagyunk. A Magyar Népköztársaság kormánya tegnap fordult felhívással a dolgozó néphez és kérte, hogy 500 millió forint értékű tervkölcsönt jegyezzen. Az eddig befutó értesítések azt mutatják, hogy dolgozó népünk a városban csakúgy, mint a falun, megértette ennek a kölcsönnek jelentőségét. Megértette, hogy nemcsak egyszerű gazdasági kérdésről van szó, amelynek jelentőségét jövőnk építése szempontjából természetesen nem lehet eléggé aláhúzni. De ezen túlmenően a tervkölcsön jegyzése újra mutatója lesz a magyar dolgozó nép politikai érettségének, áldozatkészségének, hazafiságának. Abból a gyorsaságból és lelkesedésből, amellyel a város és a falu dolgozói ezt a kölcsönt le, illetve túl fogják jegyezni, kiolvashatja barát és ellenség egyaránt azt az eltökéltséget és áldozatkészséget, amellyel dolgozó népünk erősíteni és gyorsítani akarja a szocialista felépítést.

Hároméves tervünk, amelynek eredménye ma már szerte az országban kézzelfoghatóan jelentkezik, 9,5 milliárd forint befektetést igényelt. Az előttünk álló ötéves tervünk 47 milliárd forint befektetést követel meg. Ennek a gigászi vállalkozásnak a beindításához kérjük a magyar dolgozó nép segítségét tervkölcsön formájában. És ma már bizonyos, hogy ezt a segítséget meg is fogjuk kapni. A Magyar Dolgozók Pártja, demokráciánk minden hűséges katonája, minden magyar patrióta ezúttal is egy emberként teljesíti hazafias kötelességét és a kölcsön jegyzésével ad választ a népi demokrácia minden ellenségének.

Az elvtársak a saját tapasztalatukból lépten-nyomon megállapíthatták, hogy milyen lelkesedéssel és ünnepélyesen folyik országszerte a kölcsönjegyzés.

Résztvesz benne nemcsak a dolgozó nép: a munkás és paraszt, hanem a szó szoros értelmében hazánk minden hű fia. Külön alá kell húznom annak az értelmiségnek a magatartását, amelyet éppen a Rajk-üggyel kapcsolatban próbált az ellenséges hírverés újra megkörnyékezní s amely most a kölcsönjegyzésnél elől járva adta meg erre a kísérletre a csattanó elutasító választ.

A kölcsönjegyzők az aláírásuk mellé politikai megjegyzéseiket is odafűzték. Ilyeneket, hogy: „Nem kell nekünk Marshall-kölcsön, segítünk mi magunkon.” „Ha kölcsönt jegyzek - mondotta egy WM-munkás - olyan, mintha egyik zsebemből a másikba tenném a pénzt.” És hány úgazda állapította meg: „Eddig csak kaptam a demokráciától, most adok is neki.” Száz és száz helyről jelentik, hogy sokan, akik már tegnap jegyeztek, amikor megtudták, hogy barátaik vagy ismerőseik náluk többet adtak, ma újabb összeget jegyeztek.

Az eredmény az, hogy amint Kossa pénzügyminiszter elvtárs közvetlenül a beszámoló előtt közölte velem, a legfrissebb adatok szerint eddig 506 millió 45 ezer forintot jegyeztek, ami meghaladja az egész kitűzött kölcsönösszeget. Élen jár természetesen Nagy-Budapest dolgozó népe, amely már tegnap 193 milliót jegyzett, annyit, amennyire két hét alatt számítottunk. Ma pedig már felvitte 287 millióra.

A jegyzés sikerét még külön aláhúzza az, hogy a dolgozó parasztok egy része csak most fog a jegyzéshez és csak ezután fogja eladni burgonyáját vagy hízóját, amelynek árából a kölcsönt kifizetheti.

Bizonyos, hogy a falu dolgozó népe sem fog elmaradni a város mögött, amire máris száz meg ezer példa van.

A Tervkölcsön sikerének nemcsak magyar, de nemzetközi jelentősége is lesz. A siker mutatja demokráciánk erejét és szilárdságát s ezzel emeli országunk, mint a békefront egy tagjának nemzetközi jelentőségét. Ez a békefront napról-napra erősödik. Ezen a héten az a kellemes feladat jutott számomra, hogy üdvözlétet küldhettem a kínai nép nagy vezérének, Mao Ce-tungnak abból az alkalomból, hogy megalakult a Kínai Népköztársaság. Az új Népköztársaság a világ népességének negyedrészt öleli fel s minden megnyilatkozása azt mutatja, hogy szilárd és erős tagja a békefrontnak és ellensége az imperializmus minden fajtájának. *(Nagy taps.)*

És ezekben a napokban voltunk tanui a pániknak, amely az imperialista háborús uszítók táborában azzal a ténnyel kapcsolatban keletkezett, hogy végre hivatalosan is tudomást kellett venniük a Szovjetunió atombombáiról. Bár a béke minden híve számára kézenfekvő, hogy a Szovjetunió kezében az atombomba is a béke fegyvere, a „béke villáma”, mégis alá kell húzni ennek a ténynek a jelentőségét. Amikor Truman bánatosan bejelentette, hogy a Szovjetunió is van atombombája, akkor ezzel a bejelentésével a négyesztendős atompolitikának és atomdiplomáciának adta meg a kegyelemdőfést. Annak a politikának, amely el akarta hitetni a népekkel, hogy az atombombával olyan fegyver van az amerikai imperialisták kezében, amelynek lehetetlen ellenállni. Ezzel a hiedelemmel akarta megfélemlíteni az amerikai imperializmus a Szovjetunió vezette béketábort és ezzel igyekezett elősegíteni világuralmi terveit. Az a politika, amely azon alapult, hogy csak az amerikai imperialisták kezében volt e fegyver, megdőlt és a béke hívei meglegedetten láthatják azt a zavart, kapkodást és fejetlenséget, amely az imperialisták táborában az új helyzettel kapcsolatban jelentkezett.

A szocializmust építő államok gazdasági rendjének és politikájának helyességét bizonyítja az a pénzügyi megrendülés, amely a fontsterling-leértékeléssel kapcsolatban mindazokban az országokban mutatkozik, amelyek gazdasági fejlődésüket az amerikai Marshall-tervvel kötötték össze. Ebben a tekintetben valóban két táborra oszlik a világ. Az egyik tábor a szocializmust építő népeké, amelyet az egészséges, nyugodt, tervszerű, minden válságtól mentes fejlődés jellemez. Vele szemben áll a kapitalista front, benne az amerikai, egyre erősödő krízissel, milliós munkanélküliséggel, bizonytalansággal és pénzleértékeléssel.

Pedig hányszor olvasták a fejünkre a Marshall-terv áldásait, hányszor oktattak ki bennünket arra vonatkozólag, hogy az ő gazdasági rendjük a jó, a miénk a rossz. Tavaly január elején, amikor a Marshall-terv még az amerikai imperialisták nagy ígérete volt, a mi pártkonferenciánk előtt rámutattam már arra, hogy a Marshall-terv úgy támogatja az illető országokat, mint az akasztottat a kötél.

És hozzátettem: „Ezzel kapcsolatban legyen szabad saját tapasztalatomból egyet elmondani. Amikor másfél esztendővel ezelőtt az Egyesült Államokban jártam, javában folyt a vita arról, hogy megadják-e Angliának a 3 milliárd 750 millió dollárról szóló kölcsönt. A kölcsön ellenzői azzal érveltek, hogy ilyen összeg alkalmas arra, hogy Anglia modern gépeket, fontos nyersanyagokat vegyen rajta, talpraállítsa iparát és komoly versenytársává legyen az Egyesült Államoknak. A kölcsön támogatói viszont nyíltan hangoztatták, hogy bízzák csak rájuk a kérdésnek ezt a részét. El tudják ők intézni úgy a dolgot, hogy Anglia elköltsi a kölcsönt anélkül, hogy különösebb haszna lenne belőle... És valóban, ma, a kölcsön után, Anglia ott tart, ahol a mádi zsidó. Kénytelen a Nemzeti Bank aranytartalékait eladni Amerikának, hogy elodázza gazdasági válságának kitörését!”

Ezt majdnem két évvel ezelőtt mondtam. Azóta, kedves Elvtársak, Anglia még kapott vagy 2-3 milliárd dollár amerikai segílyt, azzal az eredménnyel, hogy egy héttel ezelőtt Edwards munkáspárti képviselő, a hadianyagszállítási minisztérium államtitkára, kétségbeesetten jelentette ki: „borzalmas örvény szélén állunk”.

A Szovjetunió, a népi demokráciák, a szocializmust építő államok nem állnak „borzalmas örvény” szélén.

Ezek az államok egészségesen és egyenletesen fejlődnek, szilárdan építik szocialista gazdaságukat és közben minden erejüket megfeszítve biztosítják önmaguk és az egész emberiség számára a teremtető békét. (*Taps.*)

Ennek a békéért vívott harcnak egyik állomása az a hatalmas mozgalom, amely most vasárnap, október 2-án világszerte mozgósítja és sorompóba állítja a béke híveit. Ezen a napon szerte a világon felvonul az emberi haladás és a béke minden katonája, hogy hatalmas seregszemplén mutassa meg legyőzhetetlen erejét és gátat vessen a kardcsörtető imperialisták új háborúra irányuló uszításainak és manővereinek. A magyar dolgozó nép, amely mindenütt jelen van és mindenütt hallatja hangját, ahol a béke megvédéséről van szó, ezúttal is méltón ki akarja venni részét a béketüntetésből és mint egy ember fogja nyilvánítani azt az akaratát, hogy a békefrontnak reábizott szakaszát erősen és elszántan megvédi minden imperialista kísérlettel, minden háborús uszítással szemben.

Összefoglalva: az alattomos ellenség, miután erőit a magyar demokrácia szétverte, titkos ügynökeit, aljas kémeit mozgósította ellenünk. Mint a Rajk-per megmutatta, Pártunk ezen a nehéz terepen is megverte az ellenséget és olyan győzelmet aratott felette, amely nemcsak a magyar népi demokráciát erősítette meg, de hatása érezhető lesz az egész kommunista, imperialistaellenes harc frontján. A mi feladatunk most az, hogy a kémbanda felszámolásából levonjuk a tapasztalatokat és új erőt, új lendületet merítsünk belőle az előttünk álló feladatok jó megoldására.

Az első és legfontosabb tapasztalatunk és tennivalónk, hogy erősítsük Pártunkat. Erősítsük Pártunk egységét, amelyet a galád ellenség olyan szívesen megbontott volna. Erősítsük Pártunk kapcsolatát a dolgozó tömegekkel, az egész dolgozó néppel. Fokozzuk minden vonalon az éberséget, hogy idejekorán felfigyelhessünk az ellenség aknamunkájára. És fokoznunk kell Pártunk elméleti színvonalát, mert enélkül nem tudjuk felismerni és még kezdeti állapotban kivédeni a reakció álcázott behatolási kísérleteit. Fokoznunk kell az

éberséget, a fegyelmet a termelés frontján. Az ellenséget nemcsak a politikai porondon kell megverni; minden gyár, bánya, minden üzem, vállalat az osztályharc csatatere. A hároméves terv pontos befejezése, az ötéves terv jó beindítása politikai győzelem, a gabonabegyűjtés, az őszi vetés sikere is győztes ütközetet jelent, csakúgy, mint a tervkölcson nagyszerű eredménye is.

A Rajk-per fontos tanulsága, hogy hadseregünket, békénk és biztonságunk e fontos fegyverét gyorsan fejlesszük és erősítsük. És erősítsük minden rendelkezésünkre álló eszközzel, szóval és tettel egyaránt a teremthető béke frontját.

És még egy tanulsága van az imperialista kémbanda leleplezésének: az, hogy többet kell foglalkoznunk a nemzetközi kérdésekkel. Annyira beletemetkeztünk a saját problémáinkba, hogy nem kísérjük eléggé figyelemmel a nemzetközi eseményeket, nem ismerjük eléggé a munkásmozgalom, a népi demokráciák és a Kommunista Pártok kérdéseit. Ezen is változtatni kell, különben e téren is lemaradunk; leszokunk arról, hogy helyzetünket a nemzetközi helyzetbe ágyazva, a proletár nemzetköziség szemszögéből nézzük.

Pedig a magyar népi demokrácia éltető eleme ez az egészséges nemzetköziség, amely hazánk fejlődését egybe tudja hangolni az egész emberi haladás ügyével, annak a békétábornak ügyével, melynek élén felszabadítónk, a nagy Szovjetunió áll. S mai beszámolómat nem fejezhetném be méltóbban, mint hogy rámutatok a Rajk-ügy világánál arra is, hogy ha hazánk nem vált újra az imperialisták véres kalandjainak színterévé, ezt annak köszönhetjük, hogy mögöttünk áll a hatalmas Szovjetunió védő karja, hogy velünk van a magyar nép nagy barátja, a bölcs, a szeretett Sztálin. Ma, amikor egy győztesen megvívott nehéz harc után erőben, tapasztalatban gyarapodva, magabiztosan fogunk új, nagy munkához, hálátelt szívvel emlékezünk meg erről. Ez a tudat ad erőt, biztonságot további utunkra, belőle merítünk új lendületet, új elszántságot arra, hogy tántoríthatatlanul haladjunk tovább új küzdelmek és új győzelmek felé. *(Hatalmas taps.)*

*(Beszéd az MDP nagybudapesti aktívájának
1949 szeptember 30-i értekezletén.)*

EMELJÜK PÁRTUNK ELMÉLETI SZÍNVONALÁT

Kedves Elvtársak!

A Pártfőiskola létrehozása, az a tény, hogy a tavaly megnyílt egyéves iskola mellett Pártunk most már kétéves főiskolát is létesít, kétségkívül jelentős lépés előre. Két esztendő alatt az ilyen főiskola hallgatói már jelentékeny részben el tudják sajátítani nemcsak azt az általános műveltséget, amit a jelenlegi viszonyok között egy vezető kommunistától feltétlenül meg kell követelni, hanem, ami ennél sokkal fontosabb, azt a marxista-leninista tudást, amely képessé teszi őket népi demokráciánk és a szocialista építés problémáinak helyes megoldására.

A Központi Pártfőiskola csak egyik megnyilvánulása annak, hogy Pártunk az eddiginél is több gondot és több energiát kíván fordítani szervezeteink és funkcionáriusaink elméleti színvonalának emelésére. Ennek az elméleti színvonalnak az emelését erősen gátolja az a körülmény, hogy vezető elvtársaink jelentékeny része még ma sem becsüli eléggé az elméletet, ami magában véve is mutatja, hogy nem értik meg az elmélet jelentőségét. A kétéves és az egyéves pártiskola kádereinek összeválogatásánál újra azt tapasztalhattuk, hogy szervezeteink meglehetősen kényszeredetten, helyenként a szó szoros értelmében csak nyomás alatt engedték át a megfelelő elvtársakat az iskola céljaira. Ezekben a szervezetekben bizonyára százszor elhangzott már Leninnek az a megállapítása, hogy: „forradalmi elmélet nélkül nincsen forradalmi gyakorlat”. De amikor ennek a tételnek gyakorlati következményeképpen felelős elvtársakat kell adni a forradalmi elmélet elsajátítására az iskolákba, akkor azonnal a legkülönbözőbb nehézségekkel találkozunk. Nem szívesen adják a jó kádereket erre a munkára, ami azt mutatja, hogy az elmélet jelentőségének megértése még nem ment át a vérükbe.

De maguknál az elvtársaknál is nem egyszer tapasztaljuk, hogy húzódoznak a pártfőiskolára menéstől. A Szovjetunióban nagy kitüntetésnek számít, ha valakit pártfőiskolára küldenek és az elvtársak ott törik magukat, hogy ezt a kitüntetést kiérdemeljék és elnyerjék. Nálunk pedig nem egyszer szinte az a benyomás keletkezik, hogy a pártiskola hallgatója mintegy áldozatot hoz, amikor vállalkozik arra, hogy elsajátítsa a marxi-lenini elméletet.

Kétségkívül ebben a húzódozásban is megmutatkozik az elmélet jelentőségének alábecsülése és meg nem értése. Ez odáig megy, hogy a pártiskolán való tanítást is bizonyos fokig afféle másodrangú pártmunkának tekintik. Hallottam olyasmit, hogy a most megnyíló Központi Pártfőiskola egyes hallgatói, amikor megtudták, hogy két év múlva ez az iskola fogja adni a magasabb oktatási kádereket is, igyekeztek visszajutni az egyéves pártiskolára. Kétségkívül azért, mert lebecsülték az elméleti oktatás nagy jelentőségét. A „gyakorlati munkával” szemben a marxizmus-leninizmus elméletének előadását az ilyen elvtársak nem tartják teljes értékű pártmunkának. Elfelejtik, hogy nagy tanítónk és példaképünk: Sztálin elvtárs is volt előadó a pártiskolán: a leninizmus kérdéseiről a Szverdlov-egyetemen sorozatos előadásokat tartott. Hasonlóképpen előadásokat tartott a katonai akadémiákon és egyébütt. És ezt tette előtte Lenin is.

Maga az a körülmény, hogy ez a kérdés ilyen formában egyáltalán felmerülhet nálunk, mutatja, hogy ezen a téren hibák vannak. Sztálin elvtárs épp a leninizmus kérdéseinek tanulmányozásánál mutatott rá, hogy komoly veszélyt jelent az, ha a káderek megszűnnek érdeklődni a perspektíva, az elmélet iránt. Ez a veszély kétségkívül nálunk már felmerült.

Nézzük meg az okait: Az egyik oka az, hogy a népi demokrácia és a proletárdiktatúra megerősödésével százszámra kerültek a legfontosabb vezető és irányító helyekre olyan elvtársak, akiknek gyakorlati ismeretei talán többé-kevésbé megvannak, de elméleti

képzettségük távolról sem elegendő. Ezek az elvtársak arra az álláspontra helyezkedtek, hogy akinek az isten hivatalt ad, észt is ad hozzá. Természetesen ez az álláspont nem segíti elő a megértést az elmélet jelentősége iránt, még kevésbé azt a törekvést, hogy a hiányzó elméleti képzettséget pótolják. Ellenkezőleg, ezeknél az elvtársaknál ebből a szempontból az elmélet elhanyagolása, sőt lekicsinylése következik. Nem nehéz megjósolni, hogy az ilyen elvtársak elméleti képzettségük hiányának következtében nem fognak megfelelni azoknak a feladatoknak, amelyek megoldására a Párt küldötte őket. Előbb vagy utóbb beteljesedik rajtuk Sztálin elvtárs szava: „A gyakorlat vakká lesz, ha nem világosítja meg útját a forradalmi elmélet.” Ma már kezd kiütközni az elmélet hiánya és nem egy elvtársat azért kellett leváltanunk, mert elméleti képzettsége híján, a legjobb akarat mellett is komoly hibákat követett el.

Újabban azt tapasztaljuk, hogy ezek az elvtársak érzik ugyan, hogy az elméleti tudás óriási segítségükre lenne munkájukban, de azt hiszik, hogy a marxizmus-leninizmus valami rendkívül nehezen elsajátítható tudomány és ezért nagyon húzódozva szánják rá magukat arra, hogy nekifeküdjenek. Erre vonatkozólag is áll az, amit Clausewitz mondott a haditudományról, amikor megállapította, hogy: „A háború törvényei feltűnően hasonlítanak a józan ész törvényeire.” Ugyanez elmondható a marxizmus-leninizmusról is. Megfelelő szorgalommal és akarattal a legtöbb párttagunk ugyanúgy megtanulhatja a marxizmus-leninizmust, mint ahogy magasabb szakmai képzettséget szerez, leteszi az érettségit, vagy nekivág a vállalatvezetői akadémiának, az egyetemnek. Nincs ebben semmi boszorkányság, csak le kell küzdeni ezt az előítéletet és nem szabad megijedni a kezdeti nehézségektől.

Gátolja nálunk az elmélet igazi megbecsülését a kommunista értelmiségiek egy részének magatartása is, de még inkább a velünk rokonszenvező intellektuelek beállítottsága. Nem egyszer hallani jóindulatú kommunista mérnököktől, tudósoktól, íróktól, művészekről vagy a Párttal rokonszenvező értelmiségiektől, hogy a marxizmus-leninizmusra szüksége lehet a gyakorlati politikusnak, vagy a munkásmozgalomban dolgozó funkcionáriusnak, de nincs rá szüksége az értelmiségnek, különösen a technikai értelmiségnek.

Mi sem tévesebb, mint ez a nézet. A marxizmus-leninizmus az a tudomány, mely feltárja a társadalmi fejlődés törvényeit és megtanítja, hogy ezeket a törvényeket hogyan kell alkalmazni és felhasználni jelenünk és jövőnk kialakítására. Az intellektuális munka, benne a technikai értelmiség munkája is része, sőt lényeges része a társadalmi fejlődésnek. Az értelmiségi munkára ugyanolyan megtermékenyítően hat a marxizmus-leninizmus elmélete, mint a politikára, vagy a társadalmi munka és fejlődés egyéb területeire. És mindjárt hozzá lehet tenni: a szocializmus építésének bizonyos fokán túl minden értelmiségi munka minősége úgy nő és úgy hatványozódik meg, ahogy benne a marxizmus-leninizmus elmélete érvényre jut és megvalósul. Ezt beszédesen igazolja a Szovjetunió értelmiségének egyre növekvő fölénye a marxista-leninista elméletet nem ismerő nyugati, polgári intelligenciával szemben. Ebből adódnak az olyan eredmények, amelyek például az amerikai kapitalista tudományos világot a szovjet atombombával kapcsolatban annyira meglepetésszerűen érte.

Az az értelmiségi, aki nálunk megtanulta a marxizmus-leninizmus elméletét és a saját területén alkalmazni tudja, csakhamar tapasztalni fogja, hogy milyen kimeríthetetlen új erőforrás nyílt meg számára ezzel az elsajátítással.

Mindjárt hozzá kell tennem, hogy az értelmiségieknek ez a helyenként hibás beállítottsága a marxi-lenini elmélettel szemben, bizonyos fokig a mi hibánk. Eddig még nem tértünk rá arra, hogy az értelmiségi munkánál, az irodalomban, a művészetben elméleti és gyakorlati példákkal világítottuk volna meg a marxizmus-leninizmus megtermékenyítő, az eredményeket meghatározó jelentőségét. Minél hamarabb és minél alaposabban fogjuk pótolni ezt a

hiányosságot, annál hamarabb fogja a kommunista és a velünk rokonszenvező értelmiség felismerni saját területén is a marxizmus-leninizmus óriási értékét.

Ez a kérdés szorosan érinti Pártunk vezetőinek viszonyát az elmélethez. Őszinte önkritikával meg kell állapítanunk, hogy ezen a téren hibásak vagyunk. Mi magunk sem foglalkoztunk eleget az elmélettel. Ez működésünk minden területére vonatkozik. Nem tartunk elég előadást, nem vesszük ki részünket eléggé az oktatásból, nem dolgozunk eléggé saját továbbképzésünkön és ebből folyik, hogy elhanyagoljuk a marxista-leninista elmélet továbbfejlesztését. Lenin tudvalevőleg nemcsak azt követelte meg a vezető kommunistától, hogy megtanulja a marxizmus helyes alkalmazását saját országának viszonyaira, hanem külön kötelességévé tette, hogy ezen túlmenően, fejlessze tovább a marxizmust. A marxizmus eleven, élő tudomány, melyet szakadatlanul az újabb tapasztalatokkal gazdagítva kell továbbvinni és fejleszteni. A mi vezetőink annyira beletemetkeznek a gyakorlat teendőibe, hogy elhanyagolják az elméletet. Tudvalevőleg az ilyesmi még a Bolsevik Pártban is előfordult. Sztálin 1924-ben rámutatott arra, hogy: „A jelenlegi gyakorlati leninisták közül sokan nem nagy barátai az elméletnek, különösen azért nem, mert a viszonyok következtében a gyakorlati munka hallatlan tömegét kell elvégezniök.” A magyar kommunistáknak is a gyakorlati munka elég nagy tömegével volt dolguk. De most, amikor már a gyakorlatot elsajátítottuk, amikor már megerősödünk és amikor egészségesen nőnek az alsó- és középkáderek, feltétlenül változtatnunk kell az elmélettel kapcsolatos magatartásunkon. A vezető elvtársaknak nemcsak tovább kell tanulniok, de tudásukat mindenféle formában át kell adniok a pártkádereknek és rá kell térniök a bőven felvetődő elméleti kérdések kidolgozására és megoldására.

Ez a megváltozott magatartás természetesen ki fog hatni az egész Pártra és rögtön növelni fogja a megértést az elmélet jelentősége iránt.

Megnehezíti az elmélet jelentőségének felismerését az a körülmény is, hogy vezető pártiskoláinkban és elméleti folyóiratainkban az elmélet gyakran elválik a gyakorlattól. Az elmélet és a gyakorlat e szétesését elősegíti az a körülmény, hogy legjobb tankönyveink, mint a Bolsevik Párt története, „A leninizmus kérdései”, de az egész klasszikus marxista-leninista irodalom mostani állapotában visszatekintő, tíz évnél idősebb eseményekre vonatkozik. Ez a mi gyakorlatlan elvtársainknál azt a benyomást kelti, hogy az elmélet inkább a multa, mint a jelenre vagy a jövőre vonatkozik.

Ez a benyomás megnehezíti számunkra az elmélet gyakorlati alkalmazását a jelenre és méginkább a jövőre. Akiben egyszer kialakul az a vélemény, hogy a marxista-leninista elmélet főleg a multa vonatkozik, az ezzel már magában véve lecsökkenti az elmélet erejét és jelentőségét. Ezért pártoktatásunk egész vonalán, de különösen a főiskolákon következetesen biztosítani kell azt, hogy a marxizmus-leninizmus elméletét úgy adják elő, hogy a tanulók szakadatlanul lássák és tapasztalják az elmélet és a gyakorlat összefonódását, elválaszthatatlanságát, kölcsönhatását. Ha ezt a tanítási módszert, mely az elméletet szakadatlanul az eleven élet tapasztalataival, gyakorlatával, vérével és húásával táplálja, előadóink jól alkalmazzák, akkor a tanulók hozzászoknak ahhoz, hogy a marxizmus-leninizmust annak tekintsék, ami: az eleven élet lüktető részének.

Az ilyen oktatás mellett a hallgató nemcsak azt érti meg, hogy az elmélet és a gyakorlat elválaszthatatlanul összefügg, hanem - ha a módszert elsajátította - maga is kedvet kap a marxizmus-leninizmus önálló alkalmazására. A mi elvtársaink egyik legnagyobb hibája az, hogy nem tudják az iskolában kapott elméletet a gyakorlatban alkalmazni. Itt is az évessel jön meg az étvágy. Ha az iskola rászoktatja őket, hogy már tanulás közben az elméletet a szakadatlanul felbukkanó tényekkel, a mindennapi eseményekkel kapcsolatban a gyakorlatban

alkalmazták, úgy ez a szokás természetükké válik és főiskolánk tanulói a marxizmus-leninizmus pompás fegyverével felvértezve hagyják el az iskola kapuját.

Mindjárt hozzá kell tennem, hogy az itt említett hiányosságok még az olyan pártnál is előfordultak, mint a SzK(b)P. 1938-ban, tehát több mint húsz évvel a győzelmes proletárforradalom után, a Bolsevik Párt Központi Bizottsága állapította meg, hogy a bolsevik propaganda terén bizonyos szakadás állott be a marxizmus és leninizmus között, mert nem egyszer előfordult, hogy a propagandisták a leninizmust önálló, a marxizmustól elszakadt tanként kezelték. Ugyanakkor arra is rámutattak, hogy a bolsevista elméleti folyóiratok szerkesztői nem egyszer elszakadtak az eleven élettől, begubóztak az elméletbe. Ha ilyesmi a Bolsevik Párttal előfordulhatott, úgy ez nálunk még inkább megtörténhet. Ezért párt-pedagógusainknak sohasem szabad szem elől téveszteniök azt a tényt, hogy a gyakorlattal való szoros, eleven összeköttetés fejleszti az elméletet és hogy a mindennapi munka, a forradalmi harc gyakorlati tapasztalatainak az elméletbe való átvitelével gazdagodik maga a marxizmus-leninizmus.

Ha ezt nem tévesztik szem elől, akkor nem lesz szükség arra, hogy a kezeik közül a pártmunkára visszatérő elvtársak az iskola befejezése után az első hetekben valóságos szoktató-kúrát tartsanak, hogy az elmélet birodalmából a gyakorlatba való visszatérést megszokják.

Pártiskoláinkra a népi demokrácia megerősödése és a nemzetközi helyzet új feladatokat ró. A magyar népi demokrácia győzelméig elkerülhetetlen volt, hogy figyelmünket elsősorban a belső ellenséggel szembeni harcra, belső kérdéseinkre összpontosítsuk. Mintán ez a harc eldőlt, a győzelem következtében megváltozott a Magyar Népköztársaság nemzetközi jelentősége is. Már maga ez a körülmény rákényszerített bennünket arra, hogy többet foglalkozunk nemzetközi kérdésekkel. Még inkább előtérbe hozza a nemzetközi kérdések jelentőségét a kínai forradalom győzelme, valamint a német népi demokratikus állam létrejötte. *(Taps.)*

A kínai forradalom győzelme a legnagyobb jelentőségű esemény, amely az 1917-es orosz forradalom és az 1945-ös szovjet győzelem óta történt. A Német Demokratikus Köztársaság megalakulása történelmi távlatból nézve a szocialista Németország sokat ígérő kezdete. Nem kétséges, hogy ilyen óriási események nemcsak a nemzetközi kérdések ismeretét követelik meg, de olyan elméleti problémákat is vetnek fel, amelyekre már most rá kell irányítanunk a figyelmet. Bizonyos, hogy a kínai forradalom átsap Ázsia gyarmati, vagy fél-gyarmati népeire is, ami nemzetközi téren újabb gyakorlati és elméleti problémákat vet fel.

De rákényszerít bennünket a nemzetközi kérdésekkel, különösen a proletár-szolidaritás és a béke megvédésének kérdésével való foglalkozásra Jugoszlávia esete. A munkásmozgalom megszületése óta harcban áll a kapitalisták és imperialisták kémeivel, provokátoraival. De először állunk szemben egy olyan jelenséggel, amikor az imperializmus ügynökeinek kommunista álarcban sikerült egy ország vezetését - ha csak ideiglenesen is - magához ragadni. Ez a tény, amelynek körvonalait és részleteit a Rajk-per leleplezte, parancsolóan megköveteli, hogy az eddignél sokkal behatóbban foglalkozunk az imperializmus kérdésével és ugyanakkor szigorúbbra fogjuk a marxista-leninista elméletet és gyakorlatot a saját soraink között. Elég megfigyelni, hogy milyen mohón és reménykedve vizsgálja végig az imperializmus a népi demokráciákat, a kommunista pártokat, a szabadságukért küzdő gyarmati népeket abból a szempontból, hogy nem lehetne-e Tito bandájának aljas manőverét másutt is megismételni.

Az imperializmusnak egyik nagy reménysége, hogy Tito árulása követőkre talál. Ez rászorít bennünket arra, hogy még jobban kidomborítsuk felszabadítónknak, a hatalmas Szovjet-uniónak elévülhetetlen érdemeit, a proletár internacionalizmust, a harcot a békéért és az imperialisták ellen, a marxista-leninista elvek szigorúbb betartását és gyakorlását Pártunkon belül. (*Taps.*)

A marxizmus-leninizmus szigorúbb alkalmazásához tartozik az is, hogy most szorgosan betömjük azokat a réseket, amelyek az ideológiai frontunkon maradtak. Ezt a kérdést már érintettem ott, ahol a marxizmus-leninizmus alkalmazásáról volt szó az irodalomban, a művészetben, a tudományban. Emellett most új feladat is jelentkezik. A népi demokrácia megerősödése és sikerei megadják a lehetőséget arra, hogy szemügyre vegyük a klerikalizmus frontját és megkezdjük az elméleti és gyakorlati harcot azzal a reakcióval szemben, mely az ideológia terén, a vallás mezében jelentkezik.

Meg kell indítanunk a harcot a materialista világnézet érvényesüléséért ezen a frontszakaszon is. Ez a feladat számunkra új, ezen a téren még kevés a gyakorlatunk, de a fejlődés mai stádiumában itt is meg kell kezdeni a munkát. Ez a munka is elméleti fegyverzetünk megjavítását és élesítését követeli meg. Semmi kétség, hogy a marxizmus-leninizmus fegyverzetével felvértezve ezt a nehéz és hosszantartó küzdelmet is sikerrel fogjuk megvívni.

Pártunk tisztában van azzal, hogy szervezeteink elméleti színvonalának emelése nem csak iskoláink kérdése. Most van kidolgozás alatt egy sor rendszabály, mely azt célozza, hogy napilapjaink, folyóirataink végre olyan teret szenteljenek az elméletnek, mint amilyent fontossága megérdemel és mint amennyit ennek szentel a szovjet sajtó. Meg fogjuk szervezni a tanuláshoz elengedhetetlenül szükséges tanácsadást és konzultációt. Megvizsgáljuk, hogy oktatásunk, különösen az alsófokon nem törekszik-e inkább a számbeli mennyiségre és ezzel elhanyagolja a minőséget. Szóval, az egész vonalon megindítjuk az elmélet jobb elsajátításáért a harcot. Előre kell látnunk, hogy a mi fejlődésünk gyors menete mellett elméleti elmaradottságunk lehet jövőnk kerékkötője. Elég visszagondolnunk arra, hogy két évvel ezelőtt még az országgyűlésben ott ült a fasiszta Pfeiffer-pártnak majdnem 60 képviselője, hogy a bankok, ipari üzemek még nem voltak államosítva s a szocializmus építésének megkezdése a falun még a távoli jövő kérdésének látszott.

Arról az útról, amelyet az elmúlt két esztendő alatt megtettünk, következtethetünk arra a fejlődésre, amely a következő két esztendőben előttünk áll. Rövidesen megkezdjük az ötéves terv végrehajtását, mely a gyakorlati és a vele kapcsolatos új elméleti kérdések egész láncolatát veti fel. Jövőre, vagy két év múlva százával és ezrével jelentkeznek a munkásokból és parasztokból lett értelmiségiek, akik műveltségüket és szaktudásukat már a marxi-lenini elmélettel együtt szerezték meg. Kétségtelen, hogy ez az új jelenség az értelmiséggel kapcsolatban új problémákat vet fel.

Egyszóval: előre kell látnunk, hogy népi demokráciánk fejlődésében szűk keresztmetszet keletkezhet elméleti fronton. Ezért hívtuk életre az egyéves után a kétéves pártfőiskolát és ezért fordítunk az eddiginél fokozottabb gondot, több energiát, több áldozatot a pártoktatásra.

Az elvtársak pedig, akik ilyen világrengető események közepette, mint aminő a kínai forradalom győzelme, a Német Demokratikus Köztársaság megalakulása, a szovjet atombomba, a világerők átbillenése a szocialista, a békefront javára, érezzék át annak a feladatnak fontosságát, amely rájuk, Pártunk és népi demokráciánk jövő vezetőire hárul. A régi szocialista munkásmozgalmi káderek a szó szoros értelmében arcuk verejtékével, börtönökben, keserves munkával szerezték meg azt a tudást, mely képessé tette őket a győzelem kivívására. Az új nemzedéknek már sokkal könnyebb a dolga, mert a győzelmes

proletárdiktatúra lehetőséget nyújt nekik arra, hogy ezt az elméletet és gyakorlatot sokkal kedvezőbb viszonyok között a lehető legjobban elsajátítsák.

Éljenek ezzel az alkalommal, használják ki ezt a lehetőséget, amelyet a Párt önöknek nyújt, sajátítsák el a marxista-leninista elméletet annyira, amennyire csak ezt a főiskolán meg lehet tanulni. Az akadályok, a nehézségek elhárítására adjon erőt az a tudat, hogy a marxi-lenini elmélet, amelyet itt elsajátítanak, a népi demokrácia és a szocializmus építésének továbbvitelét és győzelmét fogja biztosítani. Kívánom a munkájukhoz mindannyiuknak a legjobb eredményt, a legteljesebb sikert. *(Nagy taps.)*

*(Beszéd az MDP Kétéves Pártfőiskolájának
1949. október 22-i megnyitásán.)*

MAGYARORSZÁG A BÉKEFRONT ERŐS BÁSTYÁJA

Az utolsó két év alatt a magyar népi demokrácia nagy eredményeket ért el a szocializmus építéséért folyó harcban. A harc során, s szinte megszakítás nélkül, erősödött a dolgozók hatalma. A régi, reakciós rendszer visszaállításáról álmódó klerikális és más ellenséges elemek népellenes tevékenysége egyik kudarcot szenvedte a másik után. Ezeket az eredményeket nagymértékben annak a harcnak köszönhetjük, amelyet az imperialista háborús gyujtogatók ellen és a béke védelméért folytattunk.

A magyar dolgozó nép is igyekszik levonni a két világháború tapasztalatainak tanulságait. Miután a hős Szovjet Hadsereg segítségével felszabadult a kapitalisták és földesurak igája alól, hozzálátott új hazájának építéséhez és hathatósan támogat minden olyan mozgalmat, amely a béke megvédésére irányul. A Magyar Dolgozók Pártjának jelentős politikai sikerei nagymértékben azzal magyarázhatók, hogy a dolgozó nép meggyőződött arról, hogy Pártunk a béke következetes harcosa. A folyó évi május 15-i parlamenti választásokon is a béke kérdése volt a döntő kérdés. Akkor adtuk ki azt a jelszót: „Magyarország nem rés, hanem erős bástya a béke frontján.”

A békéért folyó harc megnyitotta a népi demokrácia számára azt az utat, melyen saját oldalára állíthatja a nöket, főként a parasztasszonyokat, akik között különösen erős volt a klerikális reakció befolyása. A békéért küzdve megfékeztük a katolikus egyházi reakciót. A katolikus püspökök, akiknek a Vatikánnal szoros kapcsolatuk van, megtagadták a fellépést az amerikai és más háborús gyujtogatók ellen, de az alsópapság között nem egyszer hallatszottak olyan hangok, amelyek a béke híveinek a háborús uszítók ellen folyó harcát támogatták.

A magyar népet, amely szabadságát a Szovjetuniótól kapta, mély hála és szeretet hatja át a szocializmus országa iránt, amely megmentette az emberiséget a hitleri barbárságtól. Ez a népünk részéről mind nagyobb mértékben megnyilvánuló rokonszenv a szocializmus országa iránt nem utolsó sorban azon alapszik, hogy a nép mind szélesebb rétegei ismerik fel azt, hogy békénk és az egész haladó emberiség békéjének legfőbb támasza a Szovjetunió és szeretett vezére: Sztálin elvtárs.

A népi demokráciának és Pártunknak sikerei mind politikai, mind pedig gazdasági téren megnyilvánulnak. Gazdaságilag ezek a sikerek kifejezésre jutnak abban, hogy a folyó év harmadik negyedének ipari termelése 35 százalékkal múlta felül az utolsó békeév termelését. És - ami számunkra nem kevésbé fontos - a dolgozók életszínvonala legalább ugyanilyen mértékben emelkedett. A Szovjetunió felszabadító harcának és 32 éves fennállásának nemcsak az az eredménye, hogy a népi demokratikus országok sokkal kisebb áldozatok árán és sokkal gyorsabban haladhatnak a szocializmus építésének útján, hanem életszínvonaluknak sem kell azokat a kezdeti áldozatokat meghozniok, amelyekre a szovjet nép a forradalom utáni első években rákényszerült. A magyarországi tapasztalatok alapján elmondhatjuk, hogy a népi demokratikus országok dolgozói életszínvonalának emelkedése kölcsönös összefüggésben áll a népi demokráciák politikai erősödésével. Az egyszerű emberek a politika helyességét elsősorban a saját életszínvonaluk javulásán mérik. Bizonyos fokig a helyes politika próbakövét és ellenőrzését látják a gazdasági színvonal javulásában.

Az elért gazdasági eredmények mellett nem kevésbé fontos az egész dolgozó nép szocialista átnevelése sem, ami a legkülönbözőbb formákat ölti. Az októberben lefolyt ötéves tervkölcson jegyzésében 2,5 millió ember vett részt és ezek között több mint egymillió a parasztságból került ki. Novemberben Budapesten megnyílt egy szovjet képkiallítás, amelynek több mint

negyedmillió látogatója volt. Egy művészeti kiállítás ilyen látogatottsága magyarországi viszonylatban példátlan. Nemcsak azt mutatja meg, mennyire megnőtt a szovjet művészet alkotásai iránti érdeklődés, hanem azt is, hogy milyen széles rétegeket ölel fel ez az érdeklődés. Ez a nép szocialista szellemben való átnevelésének bizonyos sikereiről tanúskodik, amelyek mind nagyobb mértékben nyilvánulnak meg a politikai életben, a termelés terén és a kultúra különböző területein. A magyar népi demokrácia kétségkívül méltán szerepelhet ott, ahol a béketábor növekvő erejének bizonyítékait fel kell sorolni.

Természetesen, mutatkoztak hibák is a mi békepropagandánkban. Például nem mindig fordítottunk kellő figyelmet arra a tényre, hogy az egyik eszköz, amelyet az imperialisták céljuk érdekében alkalmaznak - a háborús pánik terjesztése. Ennek érdekében az imperialisták felhasználják a kapitalista elemeket, akik a kizsákmányolás minden lehetőségét elvesztették, úgyszintén a klerikális reakciót és a nép más ellenségeit. Rendszeresen le kell leplezni azokat a fogásokat és módszereket, amelyeket az imperialisták használnak sötét, kalandor céljaik elérése érdekében és ilyen módon kell őket szétverni és ártalmatlanná tenni.

Nálunk gyakran találkozunk azzal a beállítottsággal, hogy számunkra nem olyan elsőrendű fontosságú a béke propagandája és a széles néptömegek békéért folyó harca, mert hiszen békénk védője immár a dolgozó nép kezében levő állam és annak fegyveres szervei. A béke igaz hívei táborának azonban még az olyan országban is nőnie és erősödnie kell, ahol már a dolgozók kezében van a hatalom. Ha a széles néptömegek ismerik az imperialisták háborús céljait és az imperialisták minden megnyilvánulására határozottan és egységesen válaszolnak, úgy ez már egymagában is akadályozni fogja az ellenséget a háború előkészítésében.

A béke védelmére történő tömegmozgósítás jelentőségének lebecsülése a felszabadított országokban gyakran olyanforma véleményekben jut kifejezésre, hogy a béke propagálása elsősorban azon országok dolgozóinak feladata, amelyeknek imperialista urai új háborúra készülődnek, vagy háborút folytatnak, mint a francia kormány Indo-Kínában. A világ két táborra oszlott: az egyik a béke, demokrácia és szocializmus védelmezőinek tábor, a másik az imperialisták, az új háborúra uszítók tábor. A béke ügye közös és oszthatatlan és nekünk küzdenünk kell minden olyan nézet ellen, ami a béke védelmezőinek közös harcában a népi demokratikus országok szerepének lebecsülését és részvételük jelentőségének csökkenését jelenti.

Gyakran találkozunk régivágású pacifistákkal is. Ők általánosan háborúellenesek és nem veszik tekintetbe, hogy az adott viszonyok között az angol-amerikai imperialisták által előkészített háború ellen folyik a harc s hogy az új imperialista háborús veszély elleni harc ugyancsak megköveteli fegyveres erőink megerősítését, hogy azok készek és képesek legyenek válaszolni az imperialisták minden lehető kalandorszellemű háborús kísérletére.

Hogy milyen kalandorságokra képesek az angol-amerikai imperialisták és a nemzetközi reakció Tito-féle ügynöksége, azt az egész dolgozó magyar népnek szemléltetően megmutatta a Rajk-Brankov-féle összeesküvő banda leleplezése és az összeesküvők ügyében ezt követőleg lefolytatott bírósági tárgyalás.

A Rajk-per következményeinek hatását Magyarországon alig két hónap távlatából még nehéz teljes egészében felmérni. Annyi azonban kétségtelenül világos: a per felrázta az egész dolgozó népet, felkeltette bennük az éberséget és megszilárdította harci elszántságukat a nép valamennyi ellensége ellen. A Rajk-banda leleplezése és ártalmatlanná tétele szilárdabbá tette a Párt egységét, fokozta soraiban a forradalmi éberséget, politikailag érettebbé tette és megnövelte tekintélyét az egész nép előtt. Ebben a perben nemcsak az imperializmusról általában volt szó, hanem konkrétan az imperialistáknak a magyar demokrácia, a népi

demokratikus országok, a Szovjetunió ellen szőtt titkos terveiről. A szereplő személyek és a tények közismertek voltak és lehetővé tették az imperialisták elleni harc elmélyítését. Nem túlzás azt állítani, hogy a pert, amelyet rádió közvetített és a tárgyalás menetéről szóló beszámolókat, amelyet szószerint közöltek az újságok, óriási figyelemmel kísérte az egész nép. A Rajk-per külön könyvben kiadott anyaga pár nap alatt 100000 példányban kelt el. A nagybudapesti pártaktíva ülésén a Rajk-per tanulságairól tartott előadás pár nap alatt 250000 példányban fogyott el, úgyhogy azonnal újabb 150000 példányban kellett kiadni. Mindez megmutatja, milyen figyelemmel kísérték a néptömegek ezt az ügyet.

A Rajk-banda megsemmisítése nem volt könnyű feladat. Különösen a kezdetén, amikor körvonalai nem bontakoztak ki, mi magunk is néha kételkedtünk egy-egy olyan gyanúban, mely számunkra nem látszott eléggé megalapozottnak. De kiderült, hogy az ellenség e legveszedelmesebb ügynökségének megsemmisítése az egész Párt és népi demokrácia létkérdése volt. Ezt a kérdést, az összes szükséges tanulságokat levonva, így is kellett megoldani. A tapasztalatokból meggyőződünk arról, hogy mindenütt, ahol a Pártnak vagy a demokráciának nehézségei támadnak, az objektív okok mellett számba kell venni az ellenség munkáját is. Ez nem utolsósorban vonatkozik a gazdasági nehézségekre is, ahol nem egyszer kiderült, hogy az úgynevezett objektív okokat az ellenség hozza létre s hogy az objektív nehézségeknek - szubjektívek az okai.

A második tanulságunk, amelyet a Rajk-per leleplezéséből és felszámolásából levontunk, az, hogy a kommunista vezető próbaköve - a Szovjetunió iránti viszonya. Az ellenség, természetes, itt is álcázza magát s igyekszik megjátszani a szovjethűséget. De a mi tapasztalatunk az, hogy előbb-utóbb kibújik a szög a zsákból: a Rajk-banda összeesküvőinek egyik külső ismertetőjele volt a Szovjetunió iránti „bizonytalan” viszonyuk.

A Rajk-Brankov-banda felszámolása keresztülhúzta a háborús uszítók terveit. Világos azonban, hogy a háborús veszély tovább is fennáll, az imperializmus gyengülése és a béketábor erősödése ellenére is. Magyarország számára ez a veszély elsősorban Jugoszláviából, a Tito-banda személyében jelentkezik. Mi elég alaposan lelepleztük Jugoszlávia mai áruló vezetőit. S ennek dacára azt látjuk, hogy ők változatlanul háborúra készülnek. Ez év őszén nem bocsátották el a hadseregből az idejüket leszolgált katonákat, s ugyanakkor végrehajtották a soronkövetkező korosztály behívását is. Ilymódon Jugoszlávia, kétségtelenül az amerikaiak utasítására, jelenleg 600000 katonát tart fegyverben, nem számítva Rankovics fegyveres csapatait.

Résen kell lennünk és résen is leszünk. Rajta leszünk, hogy tovább is eredményesen küzdjünk a béke védelmében a szocializmust építők frontjának megerősödéséért, az imperialisták terveinek megghiúsításáért, hogy szilárdan tartsuk a béke frontjának azt a szakaszát, amelynek védelmére a Magyar Dolgozók Pártja, a magyar népi demokrácia hivatott.

(„Tartós békéért, népi demokráciáért” 1949. december 9,
„Szabad Nép” 1949. december 13.)

A 70 ÉVES SZTÁLIN

„Napjaink Leninje”, „a legnagyobb és legjelentékenyebb kortársunk”, írta róla másfél évtizeddel ezelőtt Barbusse, a nagy francia író. S az esztendő, amelyek azóta elfolytak, csak emelték alakját és nagyságát. Ma, amikor hetvenedik születésnapját ünnepeljük, nemcsak a hatalmas Szovjetunió népei fordulnak felé forró szeretettel, nemcsak a demokráciát és szocializmust építő felszabadult népek százmilliói küldik neki lelkes üdvözlőket és jókívánságokat, hanem velük ünnepel és örvend szerte a világon az emberi haladás és béke minden híve, minden harcosa. Soha, amióta az emberiség történetét írják, nem élt és működött a felszabadult népeknek olyan vezetője, kinek hatása és befolyása szélesebb, mélyebb és maradandóbb lett volna, akit annyi százmilliók lelkes szeretete, megbecsülése övezett volna, mint a világ dolgozóinak vezérét és tanítóját, Sztálint. Ő ma világszerte minden kommunista, szocialista, következetes demokrata mintaképe s mint negyedszázada Lenint, most őt tekinti vezetőjének és útmutatójának.

Sztálin, aki Leninnek életében jobbkeze volt s akivel vállvetve építette a nagy Bolsevik Pártot, együtt vívta ki az Októberi Szocialista Forradalom világraszóló győzelmét, szerényen azt szokta mondani: „...én csak Lenin tanítványa vagyok s célom az, hogy méltó tanítványa legyek.”³ S hogy milyen legyen a tanítvány, hogy milyenek a követelmények az új típusú, a lenini típusú vezetőkkel szemben, azt is megmondta:

„Legyenek éppolyan világosak és határozottak, félelmet nem ismerők a harcban, szabadok a pániknak még az árnyékától is, könyörtelenek a nép ellenségeivel szemben, bölcssek és óvatosak bonyolult politikai kérdések eldöntésében, ahol mindent felölölő tájékozottságra van szükség, éppolyan igazságszeretők és népet szeretők, mint amilyen Lenin volt.”

„Lenin arra tanított bennünket, hogy igazi bolsevik vezetők csak az olyan vezetők lehetnek, akik nemcsak ahhoz értenek, hogy tanítsák a munkásokat és parasztokat, hanem ahhoz is, hogy tanuljanak tőlük.”⁴

A lenini típusú vezető rendelkezzen rendkívüli meggyőző erővel, érveljen egyszerűen, világosan, röviden, mindenki számára érthetően. Ne siránkozzon a vereségnél és ne bízsa el magát, ha győz. Mérlegelje józanul az ellenség erőit, hogy pártját esetleges meglepetésekkel szemben biztosítani tudja. Higgyen a dolgozó tömegek teremtő erejében, legyen birtokában annak a zseniális éleslátásnak, mely képessé teszi, hogy a közelgő események belső értelmét gyorsan felfogja és kitalálja. Elvi kérdésekben ne tűrjön megalkuvást: „Az elvhű politika az egyetlen helyes politika.”

Számunkra, Sztálin szerény tanítványai és munkatársai számára világos, hogy az új típusú, lenini vezető meghatározása azonos mindazzal, ami Sztálin működését jellemzi: ő ennek a mintaképnek kimagasló, egyedülálló megtestesítője. A burzsoázia úgynevezett nagy embereinél lépten-nyomon tapasztalható, hogy vizet prédikálnak és bort isznak, hogy más náluk a szó és más a tett. Hogy Sztálin mennyire valóra váltja a lenini követelményeket, arra nézve álljon itt legközelebbi munkatársainak néhány megállapítása.

„Minden csodálatraméltó e nagy emberen: - írja Poszkrjobjev elvtárs - mély, megalkuvásokat nem ismerő elvi szilárdsága az olyan legfontosabb és legnehezebb kérdések megoldásánál,

³ Sztálin Leninről. Szikra 1950. (A marxizmus-leninizmus kis könyvtára 36. sz.) 38. old.

⁴ Sztálin. A leninizmus kérdései. Id. kiad. 598. old.

amelyekkel szemben sok jelentékeny fő tanácstalanul állt; gondolkodásának csodálatos világossága és szigorú következetessége, az a felülmúlhatatlan képesség, mely minden kérdésben az alapvetőt, a legfontosabbat, az újat, a döntőt ragadja meg, azt, amittől minden egyéb függ; óriási, enciklopédikus tudása, melyet teremő és alakító munkával szakadatlanul kiegészít... az a sokszor beigazolóódott képessége, amellyel egyedül ő rendelkezik, hogy a történelemben előre látja az eljövendőt; az az acélos akarat, mely az egyszer kitűzött cél felé vivő úton mindennemű akadályt szétzúz; a bolsevista szenvedély a harcban; az abszolút rettenthetetlenség az egyéni veszéllyel és a történelem rideg, végzetes fordulataival szemben...”

„Mint Lenin - írja Mikoján elvtárs - testesíti meg ő a legmélyebb emberi szeretetet és az önzetlen harcot az ember teljes felszabadításáért és boldogságáért. Sztálintól idegen minden lágy szívűség és türelem a nép ellenségeivel szemben. Sztálin óvatos és körültekintő, ha dönteni kell. Sztálin bátor, merész és kérlelhetetlen, miután a kérdés eldőlt és cselekedni kell. Ha a cél ki van tűzve és a harc e célért megkezdődött, akkor nem ismeri az erők és a figyelem elterelését, szétszórását, mielőtt a főcélt el nem érte, a győzelmet nem biztosította. Sztálin logikája szilárd. Kérlelhetetlen következetességgel adódik egyik tétel a másikból, egyik indokolja a másikat...”

A bolsevizmus sok győzelemhez vezető útján ideiglenes vereségeken megy keresztül. Ilyen pillanatokban Sztálin egyéni tulajdonságai - az emberé csakúgy, mint a forradalmaré - csodálatba ejtik környezetét. Félelmet nem ismerő és bátor, rendületlen, hidegvérű és körültekintő, nem tűr maga körül ingadozókat, akadékoskodókat, siránkozókat. A győzelem után is megőrzi nyugalmát, a heveskedőket visszatartja, nem nyugszik a babérokon. A kivívott győzelmet új győzelem ugródeszkájává teszi.”

Íme, ezek a tulajdonságok állították Sztálin elvtársat a nagy Bolsevik Párt, a hatalmas Szovjetunió, az egész világot átfogó, imperialistaellenes békefront élére. Sztálin elvtárs 50 éves születésnapja alkalmával azt válaszolta az üdvözlőknek: „Jókívánságaikat és üdvözleteiket a munkásosztály nagy Pártjának javára írom, mely engem saját képére és hasonlatosságára szült és nevelt.”

Sztálin a maga tiszteletreméltó szerénységével csak a nevelő Pártról beszélt. De mi azt is tudjuk, hogyan nevelte a Pártot; mindannyian ismerjük és értékeljük azt a felmérhetetlen befolyást, amelyet Sztálin a nagy Bolsevik Párt kialakítására és tökéletesítésére gyakorolt. Marx mondta, hogy a kapitalizmusból a szocializmusba való átmenet a forradalmak és népháborúk olyan évtizedekre nyúló korszaka, melynek folyamán az emberek megváltoztatják a viszonyokat és közben ők maguk is megváltoznak. Lenin mellett Sztálin a legnagyobb korszakot változtató és korszakalkotó férfi, akit a történelem ismer. Aki tisztában van azzal a szereppel, melyet Sztálin a világot átalakító erők: a Bolsevik Párt, a Szovjetunió, a Kommunista Internacionále, a Kommunista és Munkáspártok Tájékoztató Irodájának létrejötte és működése terén játszott, annak számára ez világos.

Kirov, a nagy forradalmár, mikor másfél évtizeddel ezelőtt „a hatalmas győzelmek gigászi szervezőjéről”, Sztálin elvtársról szölt, már elmondta:

„Az utóbbi évek alatt, azóta, hogy Lenin nélkül dolgozunk, nem ismerünk munkánkban egyetlenegy olyan fordulatot, politikánkban egyetlenegy olyan, valamennyire is nagyszabású kezdeményezést, jelszót, irányt, melynek szervezője ne Sztálin elvtárs volna, hanem valaki más. Minden főbb munkánk - ezt tudnia kell a Pártnak - Sztálin elvtárs útmutatásai szerint, az ő kezdeményezésére és vezetése alatt folyik. A nemzetközi politika kérdései az ő útmutatásai szerint döntenek el és nemcsak ezek a nagy kérdések, de még a harmadrendűeknek, sőt

tizedrendűeknek látszó kérdések is mind érdeklik őt, ha országunk munkásait, parasztjait és valamennyi dolgozóját érintik... Mindaz, ami munkánk jelen stádiumában a szocializmus építését irányítja, tőle származik.”

A harmadrendűnek, sőt tizedrendűnek látszó kérdésekről szokta mondani Sztálin elvtárs: „Ne hanyagoljátok el az apróságokat: kicsiből lesz a nagy.” Sztálin elvtársnak megvan az a hatodik érzéke, mellyel felfogja a szinte észrevétlen változásokat: meghallja a fű növést s a csírázó magból előre látja, hová veti majd árnyékát a terebélyes fa. Nem egy kijelentése szinte jóslásnak tűnhetne fel, ha nem tudnók, hogy a jövőbelátás mögött ott áll a marxizmus-leninizmus egész tudományos fegyvertára. 1927 őszén, amikor az egész reakciós, imperialista világ ujjongva hirdette a kínai forradalom „végleges” vereségét, mondotta Sztálin a próféta szavakat: „Csak a vakok és kishitűek kételkedhetnek abban, hogy a kínai munkások és parasztok új forradalmi fellendülés felé haladnak.” Ma a kínai forradalom győzelme ténnyé vált s vele megkondult a halálharang az egész imperialista gyarmati rendszer felett. 1928-ban mondotta Sztálin a leghaladottabb kapitalista országokról:

„Ahhoz, hogy országunkban véglegesen győzelemre juttassuk a szocializmust, még technikai és gazdasági tekintetben is utol kell érni és túl kell szárnyalni ezeket az országokat. Vagy meg tesszük ezt, vagy eltipornak bennünket.”⁵

Az ötéves tervek minden akadály leküzdése után történt megvalósításának volt köszönhető, hogy jó másfél évtizeddel később, a döntő összecsapás után nem a Szovjetunió, hanem a fasizmus maradt szétzúzva a porondon.

Az az éleslátás, mellyel Sztálin meglátja a kicsiben a nagyot, a csírában az egész fejlődést, párosul a szervezésnek azzal a művészetével, a gyakorlat és az elmélet olyan egybeforrásával, mely Lenint is jellemezte. Lenint korán ragadta el a halál, akkor, amikor a forradalom győzelme után kezdte megjelölni a szocializmus építésének célkitűzéseit. A munka neheze, a megvalósítás Sztálinra hárult.

Marx hangoztatta, hogy nem elég ismerni a célt, ismerni kell a hozzávezető utat is. Nos, Sztálin az egész vonalon megoldotta ezt a feladatot: kimunkálta a szocializmushoz vezető út minden szakaszát. Mindenekelőtt megvédte az áruló trockistákkal szemben a lenini teremtmény, forradalmi gondolatot, s az ellenük folytatott kimerítő harc közepette valóra váltotta azt a lenini elméletet, hogy lehet egy országban is felépíteni a szocializmust. Sztálini ötéves tervekkel, az új szocialista munkamódszerekkel, a Sztahanov-mozgalommal, a munkaversennyel az elmaradt mezőgazdasági országból hatalmas ipari országgá változtatta a Szovjetuniót. Lenin gondolatát a falusi szövetkezetekről a mezőgazdaság kollektivizálásával váltotta valóra és ezzel mutatta meg a szocializmus építésének módját a falun. A sztálini alkotmány a példája annak, hogyan épül fel a szocialista társadalom állama. E munkái közben rendszerbe öntötte a proletárfelszabadító harcok stratégiáját és taktikáját, tisztázta a forradalmi proletárpartok problémáit, a nemzetiségi kérdést és minden téren folytatta s az új helyzetre alkalmazva továbbfejlesztette, elmélyítette Lenin elméletét és gyakorlatát, egész hatalmas művét. Ő mutatott rá, hogy a népi demokrácia a szocializmus építésének új útja s az ő segítségével s útmutatása alapján tisztáztuk a népi demokráciák elvi kérdéseit.

Sztálin írásai, elsősorban a „Leninizmus kérdései” és a „Bolshevik Párt története” ma már az egész haladó emberiség tankönyvei. Ezeknek a tömör, világos írásoknak minden szava lemerít, átgondolt s a célba talál, mint a mesterlövész golyója. Nem véletlen, hogy a szó szoros

⁵ Sztálin Művei. 11. köt. Szikra 1950. 269. old.

értelmében százmilliók szellemi kenyerévé váltak s belőlük tanul és okul szerte a világon minden kommunista, a szocializmus minden építője.

Külön fejezetet képez az a munka, melyet Sztálin elvtárs a Szovjet Hadsereg megteremtése körül végzett. Ebben is Lenin hű harcostársának, a lenini mű nagy folytatójának és tökéletesítőjének mutatkozott. Katonai zsenialitása már az Októberi Forradalmat követő imperialista intervenció és polgárháború idején megmutatkozott: Caricin védelme 1919-ben már azokat az oroszláncörmöket mutatta, melyek 1942-ben Sztálingrád alatt halálos sebet ejtettek a német fasiszta fenevadon. De Sztálin, a hadvezér, főleg a második világháborúban bizonyította be mindenki számára a marxista-leninista hadvezetés fölényét. Ebben a háborúban nemcsak a jobb Szovjet Hadsereg győzte le az imperialista hadsereget, a szovjet állam a fasiszta államot, a szocialista ipar a kapitalista ipart, a kollektív mezőgazdaság az egyénit, de legyőzte a verhetetlennek hirdetett német tábornokokat a fölényes sztálini haditudomány, az a marxista-leninista szellemű hadvezetés is, melyet Sztálin testesített meg. Ez a hadvezetés a háború ismert szabályain túl számításba vette s alkalmazni tudta a dolgozó néptömegek osztályharcát, szabadságvágyát, a szocializmus egész fegyvertárát.

Az a győzelem és harc, mellyel a hatalmas szovjet nép Sztálin vezetésével először feltartóztatta s utána szétzúzta a fasiszta barbárságot, új lapot jelentett az emberiség történetében. Amikor a szovjet haderő megállította, majd visszafordította és szétszórta a fasiszták szennyes áradatát, önfeláldozó harcával az egész európai civilizációt mentette meg és ezzel a tetteivel az egész haladó emberiség élére lendült. Kitörölhetetlenül ott él az egész világ emlékezetében az a feszült várakozás, amikor visszafojtott lélekzettel fordult minden tekintet Sztálingrád felé s a felszabadulás, a megkönnyebbülésnek az a boldog érzése, amelyet a fasiszta hordák megsemmisítése kiváltott.

És most, öt évvel a győzelem után, amikor az emberiséget új veszély fenyegeti, az imperialista reakció világuralmi törekvése és ezzel kapcsolatban az új, harmadik világháború, megint az erős, bölcs Sztálin vezette Szovjetunió a gát, melyen megtörnek a háborús uszítás szennyes hullámai. Az amerikai tőkések vezette imperialista front átvette a német és japán fasizmus egyesített célkitűzéseit s most ő az, aki maga alá szeretné gyűrni az egész világot. Csakhogy az erőviszonyok a fasizmus szétzúzásával és azóta gyökeresen megváltoztak és napról-napra változnak a Szovjetunió vezette békefront javára. Malenkov elvtárs joggal mutatott rá, hogy az első világháború azzal végződött, hogy a föld egyhatodán megalakult a Szovjetunió. A második világháború után már 800 millió ember építi a szocializmust. S ha az imperialisták egy harmadikat robbantanának ki, úgy ez a kapitalizmus végét jelentené az egész világon.

Elmélyült és kiszélesedett a békét védő, imperialista-ellenes világfront, melynek élén, akárcsak a fasiszta barbárság elpusztításáért és a civilizáció megmentéséért vívott élet-halálharcban, újra Sztálin jár. Újra ő a teremtmény béke, a jobb jövő jelképe, az ő alakja köré fonódik újra az imperialista kardcsörtetők által zaklatott, fenyegetett dolgozók százmillióinak reménye és szeretete. „Sztálin a békénk!” Ezzel a jelszóval sorakozik fel mögéje most, hetvenedik születésnapja alkalmával lelkesen, büszkén és harcosan az egész haladó emberiség.

S mögéje sorakozik fel a magyar dolgozó nép, mely annyi szenvedés után újra visszatért a békéjüket és szabadságukat védő nemzetek nagy családjába, oda, ahova történelmének legfényesebb lapjai utalták. Évszázadok óta először építhetjük szabadon és függetlenül a magyar hazát, építhetjük a dolgozó nép, a munkás, a paraszt, a haladó értelmiség érdekében és boldogulására. A hálás magyar nemzet soha nem felejtí el, hogy szörnyű elesettségében, a fasiszta barbárok kiverése után a Szovjetunió és a nagy Sztálin segítő keze állította talpra. Nagylelkűen és nagyvonalúan borított fátylat arra a multra, amelyben mindig gondosan megkülönböztette a Horthy-rendszert és a magyar népet. A nyugati imperialisták, akik a

háború alatt inkább biztatták, mint támadták Horthyékat, most nem mulasztanak el egyetlen alkalmat sem, hogy felhánytorgassák velünk szemben Horthyék bűneit, hogy ártsanak a dolgozó nép országának, hogy csorbítsák önállóságunkat, beleavatkozzanak belső ügyeinkbe. Ha most végre függetlenül élünk, szabad hazánkban nyugodtan és sikerrel építhetjük a jobb jövőt, ezt nemcsak annak köszönhetjük, hogy mindig bizton számíthattunk a nehézségek leküzdésében Sztálin megértő segítségére, hanem annak is, hogy védett bennünket, védte békénket a hatalmas Szovjetunió pajzsa.

A magyar dolgozó nép tudja ezt és hálás érte. A Tito-banda árulóinak és provokátorainak leleplezése ezekben a hónapokban mutatta meg, hogy hazánk újra az imperialista háborús gyújtogatók véres kalandjainak színhelyévé vált volna, ha meg nem véd bennünket a Szovjetunió izmos karja. A magyar dolgozó nép tudja és hálás érte, hogy vezetője és sokat hányatott hajójának biztoskezü kormányosa, a Magyar Dolgozók Pártja, Sztálin nyomdokait követi, hogy a magyar kommunisták Sztálin tanítványai és hogy sikereik úgy nőnek, ahogy elsajátítják és alkalmazni tudják a sztálini tanításokat.

S a magyar nép Sztálinban nemcsak a kőszáli sast látja, de a dolgozók mély, egészséges ösztönével megérezte és meglátta a kőszáli sas, a korszakot formáló vezérférfiú alakja mögött a melegszívű, hús és vér embert. Megérezte és szívébe zárta az ezer gonddal küzdő dolgozók megértő barátját, az elnyomott nők felszabadítóját, az ifjúság előtt a jövő kapuját szélesre táró, mindannyiunkhoz emberileg is közelálló „Sztálin apánkat”.

Azok az ajándékok, melyeket Sztálin elvtárs születésnapjára küldtünk, s amelyek lelkes és szeretetteljes elkészítésében versenyzett a nemzet minden rétege, munkás és paraszt, mérnök és művész, férfi és nő, ifjú és öreg, csak sejtetik a hálás magyar nép érzelmeit. De hogy mit jelent dolgozó népünk számára Sztálin neve, azt minden szónál ékeesebben bizonyítja a sztálini munkafelajánlás.

Hosszú hónapok óta törtük magunkat, hogy a szocialista munkaverseny nálunk is gyökeret verjen és nem tudtunk átütő sikert elérni. De amikor azzal a kéréssel fordultunk a dolgozókhoz, hogy a szeretett Sztálin hetvenedik születésnapját munkafelajánlással ünnepeljék, egyszerre megtört a jég. Mint víz a gátszakadásnál, úgy árad a teremő munka hulláma, s mintegy varázsütésre megjelentek a magyar Sztahanovok: a Pozsonyiak, Muszkák és a többiek. Csak most, a sztálini felajánlással vált nálunk is a „becsület és a dicsőség ügyévé” a munka. S most vált valóra nálunk a kantáta szava: „Sztálin nevével épül a világ!”

A magyar dolgozó nép egy emberként sorakozik fel most az ünneplő százmilliók hatalmas táborába. S a földkerekség minden részéből felharsogó jókívánságok között ott zúg a magyar nép hangja is: Éljen és virágozzon mindnyájunk békéjének szilárd bástyája, a hatalmas Szovjetunió! Éljen soká teremtőerejének teljében a haladó emberiség vezére, a szocializmus nagy alkotója, a bölcs, az erős, a szeretett Sztálin!

(„Szabad Nép” 1949 december 21.)

A SZOCIALIZMUS ÉPÍTÉSE A FALUN

Tisztelt Értekezlet! Kedves Elvtársak!

A termelőszövetkezeti csoportok és gépállomások dolgozóinak ez az első országos tanácskozás, amely lényegében beszámoló jellegű. Az elvtársak sorban elmondják az elért eredményeket és rámutatnak a hibákra. Ezek a beszámolók azt igazolják, hogy a földműves termelőszövetkezeti mozgalom Magyarországon letette a vizsgát, megállta a helyét és mély gyökereket eresztett. A felszólalók zöme azzal kezdte, hogy rámutatott arra a rengeteg nehézségre, amelyet az első időben le kellett küzdeniök. Elmondták, hogy milyen bizonytalanul, tétovázva és kételkedve léptek erre az útra, a szövetkezés útjára. És kivétel nélkül azzal fejezték be: az elmúlt esztendő eredményei minden téren meggyőzték őket arról, hogy helyes útra léptek, hogy ez az egyetlen út, amely kivezeti őket a régi nyomorúságból. Azt is egymásután aláhúzták a felszólalók, hogy szó sem lehet róla, hogy visszaforduljanak a megkezdett útról. Az előttem felszólalt Nagy Józsefné mondta, hogy csak iszonyodva tud visszatekinteni arra az állapotra, amelyben élt, mielőtt a termelőcsoportba belépett volna. Egy másik elvtársunk azt mondta, hogy semmi pénzért nem térne vissza a régi egyéni termelési módhoz. És ez a meggyőződés e tanácskozáson a legkülönbözőbb formában kapott hangot.

Egyszóval ez a tanácskozás azt mutatja: a termelőcsoportok tagjai meggyőződtek róla, hogy helyes volt az út, amelyre Pártunk vezette őket, mint ahogy helyes volt az az út, amelyre előttünk felszabadítónk, a nagy Szovjetunió parasztsága rálépett. *(Taps.)*

A termelőszövetkezeti csoportok eredménye annál figyelemreméltóbb, mert az elmúlt esztendő termése csak közepes volt, sőt kukoricából és szálastakarmányból a közepesnél is gyengébb. Ennek ellenére a termelőszövetkezetek egy esztendő alatt be tudták bizonyítani nemcsak életképességüket, hanem fölényüket is. Ma már az ország minden harmadik községében van termelőszövetkezet és a kételkedők most már az elért eredmények alapján saját szemükkel győződhetnek meg a szövetkezeti termelés fölényéről. A szövetkezetbe tömörült parasztság pedig - mint ahogy az itt elhangzott beszámolók mutatják - már nemcsak az eredmények gazdasági részét látja, hanem fellobog benne a kezdeményezőnek, az úttörőnek büszke öntudata, az a tudat, hogy utat mutat a többiek számára.

Mindnyájan, akik e tanácskozáson részt veszünk, érezzük, hogy a dolgozó parasztság is az ipari munkásság után kezd rátérni a szocializmus építésének útjára. Ezzel a falun is feltáruznak azok az új erőforrások, amelyek az iparban, különösen az utolsó fél esztendőben a szocializmus építését annyira meggyorsították.

A szocializmus az iparban felszabadította a munkásság teremtő erőit. Amióta a munka a gyárban nem tőkés kizsákmányolás, nem kényszerű robot, hanem becsület és dicsőség dolga, amióta a munkás tudja, hogy övé az ország, magának dolgozik: olyan teljesítményeket szül, amilyenekre a régi tőkés világban egyáltalán gondolni sem lehetett. Az élmunkások, a munkásújítók lendülete magával ragadta a haladó értelmiséget is és együttes munkájuk teremtette meg azokat a hatalmas eredményeket, amelyeket éppen Sztálin elvtársunk születésnapja alkalmából és azóta is látunk.

A szocializmus építése a falun, kétségkívül hasonló jelenségeket szül. A szövetkezetekben dolgozó parasztot most hatja át először az a tudat, hogy végre fedél alá jutott, hogy biztonságban dolgozhat, hogy számára végre lezárult az a régi világ, amikor sorsa állandó bizonytalanság, örökös rettegés volt. Megszűnt az a szörnyű idő, amelynek jelszava: aki bírja, marja.

A termelőszövetkezeti csoportokban - mint ahogy a felszólalók sorban rámutattak - a szó szoros értelmében kivirult, új életre kelt a régi, elnyomott parasztság. A szövetkezeti tag érzi, hogy minden oldalról segítő kezek támogatják, minden oldalról a hóna alá nyúlnak. Segítik társai, segíti az állam, segíti mindenekelőtt nagy Pártunk és mind e segítség mögött ott áll a hatalmas Szovjetunió támogatása. *(Lelkes taps.)*

Ebben a légkörben a parasztság teremtő erői is felszabadulnak. Két vagy három éve mindenki csak magával törődött, az volt az elve: kaparj kurta, neked is lesz. A termelőcsoportban dolgozó parasztságnak a beállítottsága egészen más. Kiszélesedik előtte a látóhatár és ugyanúgy, mint az ipari munkás, felismeri a saját sorsa és az ország építése közt az összefüggést és a kölcsönhatást. Új emberré alakul. Megtanulja a termelésben a nagyvonalúságot. Ahogy az ipari munkás most a gépe mellett töri a fejét, hogy lehet észszerűbben, jobban, gyorsabban többet termelni, ugyanúgy a legtöbb termelőcsoportban a szocialista paraszt is azon gondolkodik, hogyan javíthatja a termelést, hogyan emelheti a mennyiséget és a minőséget, új növényekkel, új termelési módokkal kísérletezik.

Az Elvtársak hallották Deák Mátyás elvtársunknak, a szentesi termelőcsoport tagjának beszámolóját, aki elmondta, hogyan kísérleteztek a napraforgó tányérjával, hogyan jöttek rá e kísérletek folyamán arra, hogy a napraforgó tányérja vagy a lenmag gubója megőrölve nagyszerű tehéntáplálék. Hogyan kísérletezték ki az egyes teheneknél ezt az új takarmányt és hogy kísérletüknek eredményeként megduplázódott a tejhozam. Bolgár Sándor elvtárs az eleki termelőcsoportból elmondta, hogy nemcsak 18 hold gyapotot vetnek, hanem kikísérletezik a gyapot védőnövényét is, amely megvédi az északi szelektől. Azt is elmondta, hogy az eddigi 12féle növény helyett az idén 30 félélt akarnak termelni, egy részét kísérletképpen.

Hasonló újítás és kísérlet folyik száz meg száz más termelőcsoportban is, párhuzamosan azokkal az újításokkal és kísérletekkel, amelyeket a szocializmust építő munkásság a gyárakban folytat.

A termelőcsoportok tagjai nemcsak a közvetlen egyéni hasznukat tartják szem előtt, hanem egyre inkább utat tör náluk az a felismerés, hogy az egyéni gazdagodás legbiztosabb útja a szövetkezeti vagyon növelése. Losonczy elvtárs beszámolt arról, hogy a barcsi Vörös Csillag termelőcsoportnak milyen jó tapasztalatai voltak a szövetkezeti vagyon növelésével. Kónyi József elvtárs elmondta, hogy termelőszövetkezeti csoportjának tagjai inkább rongyosan járnak, de százezer forintot a szövetkezet közös vagyonának növelésére fordítottak, mert megértették, hogy ez a befektetés nemsokára nagyon gyümölcsöző lesz számukra.

Összefoglalva: ennek a tanácskozásnak jelentősége abban áll, hogy az egész ország előtt ismerteti a termelőszövetkezetek sikereit. Semmi kétség, hogy előbb vagy utóbb az egész magyar dolgozó parasztság meggyőződik ennek a termelési módnak helyességéről és követni fogja az úttörők, az első 40-50 ezer parasztcsalád példáját.

Az eredmények mellett természetesen hibák is akadtak. Legtöbb helyen az elszámolás körül volt a hiba, mert a termelőszövetkezetekben eleinte nem a munkaegységet, hanem a munkanapot vették alapul és ennek az volt a következménye, hogy aki többet dolgozott, az nem keresett többet. Amikor ezt a kérdést az iparban tárgyaltuk, azt mondtuk, a gépnek is vannak művészei. Most hozzátesszük, nemcsak a gépnek, a földnek is vannak művészei, akik ugyanabból a darabból sokkal többet tudnak elővarázsolni, mint mások. A mi termésátlagaink még rendkívül alacsonyak és minden eszközzel serkenteni kell a többtermelést. A Szovjetunióban százszámra vannak olyan cukorrépatermelők, akik hektáronként 500 mázsát termelnek, ami holdanként 290 mázsát jelent, vagy olyan kukoricatermelők, akik egy holdon

több mint 130 mázsa kukoricát aratnak. Ilyen eredményeket mi is el tudunk érni, ha az egyéni teljesítményt, mint az iparban, a termelőszövetkezetekben is megfelelően támogatjuk.

A másik hibánk, hogy a termelőcsoportokba még nem vontuk be eléggé a nőket. Ennek a tanácskozásnak az összetétele is mutatja ezt, mert hisz kevés benne a nő. Pedig minden hozzászóló, aki ezt a kérdést felvetette, mint Losonczi elvtárs, aki a barcsiak példáját hozta fel, vagy Varga elvtárs, aki a reményi termelőszövetkezet tapasztalatairól beszélt - aláhúzta, hogy a nők bevonása a termelőszövetkezetbe nagyszerű eredményekkel járt. Ugyanezt mutatja a Szovjetunió és a népi demokráciák tapasztalata is.

Ha arra gondolunk, hogy az ötéves terv végrehajtásához félmillió új munkásra van szükség, előre kell látnunk, hogy nemcsak az iparban, hanem a termelőcsoportokban is hamarosan hiány lesz munkásokban. Ezt a hiányt elsősorban a nők bevonásával fogjuk pótolni. Mi már az alkotmányba beiktattuk a nők egyenjogúságát, de a gyakorlat azt mutatja, hogy még hiba van a végrehajtás körül. Külön szólok a jelenlévő nőkhöz, hogy ne engedjenek jogaikból és küzdjék ki a termelőcsoportokban is azt a helyet, amely joggal kijár nekik. Örömmel látjuk, hogy a nők napról-napra újabb munkaterületre nyomulnak be. A napokban olvastam, hogy munkába állt az első női mozdonyvezető-jelölt. Nos, gondoltam, megint egy erődítmény, amelyet a nők a férfiakkal szemben megostromolnak. Előre el lehet mondani, minél több lesz a nő a termelőcsoportokban, minél nagyobb lesz a szerepük, annál erőteljesebbek lesznek a csoportok és velük együtt erősödik a demokrácia.

Az ifjúságnak sincs még megfelelő szerepe a termelőcsoportokban. Ezen is gyorsan változtatni kell. Az elvtársaink a saját érdekükben cselekszenek, ha a falu szocialista építésében a lehető legnagyobb teret juttatják az ifjúságnak.

A termelőcsoportok sikerei annyira átütőek, hogy az ott dolgozó elvtársak már teljesen nyeregben érzik magukat és emiatt lebecsülik az ellenséget és az előttük álló nehézségeket. A sikerek kétségkívül nagyok, de amit elértünk, az még csak a kezdet kezdete. Előre meg lehet mondani, ha elbízunk magunkat, ha pihenni akarunk az eddigi babérainkon, akkor az ellenség újra összeszedi magát és a torkunknak ugrik.

Sok szó esett itt a kulákszabotázsról. Egyik-másik elvtárs helyesen mutatott rá, hogy a kulák furfangosan és alattomban igyekszik a termelőcsoport munkáját aláásni vagy hátráltatni, de a legélesebb nyílt harcól: például a gyujtogatástól sem riad vissza.

Az ellenség keze a falun legtöbbször a kulákok útján érvényesül. Ezek a kulákok és kupecsek be tudnak jutni az állatokat felvásárló nemzeti vállalatokba, előnyben részesítik a vásárlásnál a kulákot, a legkülönbözőbb módon zaklatják a dolgozó parasztot. A magtermesztésnél mindent megtesznek, hogy rossz hírbe hozzák a szerződéses magtermelést; a kulákok terjesztik a nyugtalanító álhíreket, ők ássák alá a termelőcsoportokat és mint legutóbb, a Szeged-alsótanyai példa mutatja, a nyílt gyilkosságoktól sem riadnak vissza.

Ezért bármily nagyok is a sikereink és bármennyire kézzelfogható is az eredmény, ne bízzuk el magunkat, ne ernyedjünk el, hanem fejlesszük tovább a szövetkezeteket. Az első esztendő mindenki számára bebizonyította, hogy a szövetkezeti termelés fölényben van az egyéni, kisüzemi termelés fölött, hogy a szövetkezet terméseredményei minden téren magasabbak. Minél jobbak lesznek a jövőben a szövetkezeti eredmények, annál kevesebb lesz az ellenállás, a kételkedők annál jobban fognak csatlakozni hozzá. A termelőszövetkezet működését még hosszú ideig árgusszemekkel fogják nézni a kívülállók és igyekeznek a kákán is csomót keresni. Elég egy hold kukoricaföld, amelyet a szövetkezet nem kapált meg elég jól és emiatt felveri a gaz, hogy a kulákok az egész megyében hírét vigyék. Egy szövetkezeti elnök, aki hűtlenül kezeli a szövetkezet javait és mellékesen a saját zsebére is dolgozik, egy egész

járásban rossz hírbe hozza a szövetkezés gondolatát. Minden egyes szövetkezeti tagunk tekintse magát a jobb jövő előőrseinek, úttörőjének, aki az egész magyar dolgozó parasztság számára mutatja a példát és a jobb jövőt.

Ne sajnáljuk a jó termelőszövetkezeti tagok iskoláztatását, mert busásan megtérül az a fáradság és kiadás, amelyet az iskolákra költünk. Már most meg lehet állapítani, hogy egy-két esztendőn belül a termelőszövetkezetek fejlődésének egyik gátlója a jó vezető hiánya lehet. Mint már szóvátette az eleki szövetkezet képviselője, az ő területük már elérte az 1200 holdat és el is határozták, hogy nem mennek az 1500 hold fölé, mert nincs biztosítva a jó vezetés. Ilyen kérdés hamarosan másutt is fel fog vetődni, mert hiszen már vannak olyan községeink, ahol a földterület zöme már a termelőszövetkezet kezében van. Ne sajnálják tehát az iskoláztatást és a káderek kinevelésére fordított áldozatot.

Ezen a tanácskozáson jelen vannak a gépállomások dolgozóinak képviselői is. Ők is, mint a termelőcsoportok, sorozatos sikerekről számolnak be. A falu dolgozó népe, munkájuk nyomán, egyre jobban megérti, hogy a gép alaposabban és eredményesebben készíti elő a földet, mint a nem gépi munka. A gépállomásokon is megvannak azok a hibák, amelyeket a termelőcsoportoknál megállapítottunk. Náluk is kevés a nő. A statisztika azt mutatja, hogy a gépállomások dolgozóinak csak 5 százaléka a nő, ami persze édeskevés. Ezen annál is inkább gyorsan változtatni kell, mert a nők, akár mint traktorvezetők, akár mint a gépállomások egyéb munkásai, a tapasztalat szerint nagyszerűen megállják a helyüket.

Hozzátehetem, hogy ez a Szovjetunióban is így van. A gépállomásokon valamivel több az ifjómunkás, mint a termelőcsoportokban, de azért még mindig nincs meg az a szerepük, amely nekik kijár. Több nőt és több ifjómunkást kell a gépállomásokba bevonni. A gépállomásoknak még fokozottabban kell vigyázniuk a munka minőségére. Az egyik megyében, ahol el volt terjedve, hogy a gépállomások rosszul szántanak, megvizsgáltuk az esetet. Kiderült, hogy az egész hír egyetlen hold rossz szántáson alapult, de a kulákoknak sikerült az egész megyében a hírt elterjeszteniök.

Rendkívül biztató jelenség a szövetkezeteknél, hogy igyekeznek minél hamarabb a saját lábukra állni és minél kevesebbet igénybevenni az állami támogatást. Az egyik felszólaló azt mondta: nem akarunk örökké a kormányra támaszkodni. A kormány természetesen szívesen támogatja a termelőszövetkezeti csoportokat, de helyes az a gondolat, hogy az a csoport lesz az erős, amely elsősorban a saját erejére akar támaszkodni. Mi örömmel láttuk az ősszel, amikor az elszámolásokra került a sor a termelőcsoportokban, hogy első dolguk volt a lehető legnagyobb mértékben visszafizetni az államnak azokat a kölcsönöket, amelyeket kaptak. Ez azt mutatja, hogy ezen a téren is helyes útra léptek.

Mit hoz a jövő? Nem szükséges külön aláhúzni, hogy mi teljes erővel a jövőben is támogatni fogjuk ezt az egészséges és fejlődő mozgalmat. Támogatni fogjuk minden módon, elsősorban gépekkel. Az Elvtársak tudják, hogy tavaly decemberben már 330 traktort gyártottunk és az ötéves terv utolsó esztendejében 6600 traktort kívánunk a falu szocialista építésének rendelkezésére bocsátani. *(Taps.)*

Hogy tapasztalatainkat öregbíthessük, az idén újra megkérjük a szovjet kormányt: engedjen tanulmányútra egy új parasztlelegációt, amely legalább 200 dolgozó parasztból álljon, hogy a szovjet szocialista földművelés legújabb vívmányaival közvetlenül is megismerkedhessünk. *(Taps.)*

Az idén meg fogjuk kezdeni a szomszéd népi demokráciákba való látogatást, mert ott is rengeteget lehet tanulni. Nagy gondot fogunk fordítani a tapasztalatcserére bent az országban is. Egyszóval, az Elvtársak legyenek meggyőződve, hogy teljes erővel tovább támogatjuk a

szövetkezeti mozgalmat. Az első esztendő eredményei napnál világosabban bebizonyították, hogy jó utat mutatott Pártunk, amikor a dolgozó parasztságnak a szövetkezeti termelést ajánlotta. Ezt nemcsak a szegényparasztság ismeri fel, hanem egyre inkább felismeri a középparasztság is és ennek a felismerésnek a hatása alatt egyre növekvő számban lép be a termelőszövetkezetekbe. Semmi kétség, ha jól dolgozunk, ha nem bízzuk el magunkat, ha babérainkon nem pihenünk meg, akkor fokozatosan, saját meggyőződésétől vezettetve, saját tapasztalatai alapján, az egész dolgozó parasztság erre az útra tér. *(Hosszantartó, lelkes éljenzés.)*

*(Beszéd a termelőcsoportok és gépállomások küldötteinek
1950. január 25-i országos tanácskozásán.)*

ERŐSÍTSÜK PÁRTUNKAT!

Tisztelt Központi Vezetőség!

Beszámolóm tárgya, jelentés a politikai helyzetről, Pártunk teendőiről. Ezzel kapcsolatban vázolni kívánom a nemzetközi helyzetet, benne népi demokráciánk helyzetét, Pártunk problémáit és az előttünk álló feladatokat.

A nemzetközi helyzet

A nemzetközi helyzetet a Kommunista és Munkáspártok Tájékoztató Irodája Magyarországon a múlt év novemberében tartott tanácskozáson, a béke védelme és a háborús gyújtogatók elleni harc kérdésének kapcsán részletesen elemezte.

A Tájékoztató Iroda tanácskozása megállapította, hogy egyre élesebben mutatkozik meg a világpolitikában a két vonal, „egyfelől a Szovjetunió vezette demokratikus, imperialistaellenes tábor vonala, mely tábor állhatatos és következetes harcot vív a népek közti békéért, a demokráciáért, másfelől az Egyesült Államok uralkodó körei vezette imperialista, demokráciaellenes tábor vonala, mely tábor alapvető célja, az angol-amerikai világuralom erőszakos megvalósítása, idegen országok és népek leigázása, a demokrácia szétzúzása és új háború kirobbantása”.

A két tábor erőviszonyai között az utolsó hónapokban igen jelentékeny eltolódás mutatkozik. Növekednek és erősödnek a béke, a demokrácia és a szocializmus erői. Alig múlik el nap, hogy erről az erőgyarapodásról újabb jelentések ne érkeznének. Különösen fontosak ebből a szempontból a Szovjetunió népeinek óriási gazdasági sikerei.

A béketábor erőinek gyarapodását mutatja a Német Demokratikus Köztársaság megteremtése és különösen a kínai népforradalom történelmi győzelme a kínai reakció és az amerikai imperialisták egyesült erői fölött. A kínai demokratikus népköztársaság létrejötte új, hatalmas lendületet adott a szabadságukért küzdő ázsiai, gyarmati és félgyarmati népek harcának. Ennek a lendületnek hatásai mutatkoznak már a vietnami kérdésben. Innen küldjük meleg üdvözlésünket és jókívánságainkat a hősi Vietnam Köztársaságnak.

A kapitalista országokban ugyancsak erősödnek a kommunista pártok, erősödnek a demokratikus mozgalmak és különösen óriási lendülettel folyik a béke híveinek küzdelme. Az a mozgalom, amely a marshallizált országok munkásait arra egyesíti, hogy az Amerikából érkező hadianyagot nem rakják ki, hogy - mint Franciaországban - feltartóztatják a vietnami szabadságharcosok ellen hadianyagot vivő hajókat vagy vonatokat, hogy - mint Olaszországban - megtagadják a hadianyag gyártását, mutatja, hogy a békéért való küzdelem elmélyül és egyre szervezettebb, hatásosabb formákat ölt.

Ugyanakkor gyengül az imperialista és demokráciaellenes tábor. Gyengítik a demokrácia és a szocializmus erőinek sikerei, gyengíti a gazdasági válság, melynek fejlődése egyenlőtlen, hol lassúbb, hol gyorsabb ütemű, de nő, és melynek következtében a kapitalista országokban a teljes vagy részleges munkanélküliek száma már eléri a 40 milliót. A Marshall-terv a tőkés rend válságán nem segít. Egyre többen ismerik fel, hogy ez a terv csak az amerikai világuralmi vágyakat segíti elő. Jellemző, hogy egyes angol kapitalista körök, melyek három évvel ezelőtt lelkesen üdvözlötték a Marshall-tervet, ma kiábrándulva, sőt ellenségesen írnak róla. A konzervatív *Daily Express* egy hónappal ezelőtt például ezt írta a Marshall-tervről:

„Anglia a háború utáni idők legsúlyosabb baklövését követte el, amikor elfogadta az az 1946. évi amerikai kölcsönt és a Marshall-«segélyt». Ez Anglia felépülésének fő akadályá.”

A Marshall-tervet az amerikai imperialisták szakadatlan, újabb zsarolásokra használják fel. E zsarolások folyamán időnként élesen kiütköznek az imperialisták egymásközi ellentétei és mutatják ennek a tábornak belső gyöngeségét. Az imperialisták egymásközi ellentétei kétségkívül nőnek s a kapitalizmus általános válságának elmélyülésével még nőni fognak.

A nemzetközi erőviszonyok megváltozása, a béke és a demokrácia táborának javára, azonban korántsem jelenti azt, hogy csökkent volna a háborús veszély. A béke erőinek minden győzelme veszett dühöt vált ki az imperialista háborús gyújtogatók körében. Az imperialisták, éppen mert érzik, hogy az idő és a békés fejlődés ellenük dolgozik, lázas erőfeszítéseket tesznek, hogy meggyorsítsák a különböző blokkok és szövetségek létrehozását, melyekkel agresszív terveiket szeretnék megvalósítani. Minél inkább nyilvánvaló, hogy az események békés, szabad fejlődése mellett a demokrácia fölénye tovább növekszik, annál inkább kerül az angol-amerikai imperialisták számításainak előterébe az a szándék, hogy a történelmi fejlődés menetét egy harmadik világháború kirobbantásával fordítsák vissza.

Ennek a háborúnak előkészítését szolgálja az Amerikai Egyesült Államok vezette imperialista blokk egész politikája, ezért hiúsítják meg a Németországgal, a Japánnal való viszony békés rendezését, ezért akadályozzák meg Németország egységének helyreállítását, ezért növelik nagyra Nyugat-Németországban, Japánban és szerte a világon a fasizmust, ezért hozzák létre az úgynevezett Nyugati Szövetséget, az északatlanti katonai blokkot. Ezért utasítják vissza - monopóliumuk megdőlte után is - a megegyezést az atombomba kérdésében.

Ez a politika mérhetetlen profitot biztosít az amerikai hadianyaggyárosoknak. Különösen nagy hasznot jelent az atombomba gyártása, mely tulajdonképpen három nagy tröszt kezében van és melynek hasznát, a titkosságra való hivatkozással, titokban tartják.

Csak hogy a mai nemzetközi viszonyok közt összehasonlíthatatlanul nehezebb lenne valóra-váltani az imperialisták véres terveit. A dolgozó tömegek magukban a kapitalista országokban is egyre erőteljesebben reagálnak ezekre a tervekre. Nemcsak hatalmas békemozgalmakkal válaszolnak, hanem jól megszervezett, kitartó és sikeres harcokat vívnak életszínvonaluk további csökkentése, politikai jogaiknak további megszorítása ellen. A nagy kapitalista országokat hatalmas sztrájkok és tömegmozgalmak rázkódtatják meg; Franciaország és újabban Olaszország kormányválságai ennek a következményei.

A magyar népi demokrácia nem kíméli erőit, hogy a maga országában a béke minden becsületes hívét, tekintet nélkül politikai felfogásukra vagy vallásukra, tömörítse az emberiséget fenyegető új háborús veszedelem ellen folyó harcra. Mi ennek a harcnak gyakran kerülünk az első frontszakaszába. Ott álltunk a Rajk-perrel kapcsolatban, ott állunk, amikor a nyugati imperialisták fenyegető jegyzékeket küldenek, vagy az imperialista befolyás alatt álló hágai nemzetközi bíróság elé idéznek bennünket.

A Rajk-per óta nyilvánvaló, hogy a Jugoszláv Kommunista Párt gyilkosok és kémek hatalmába került. Ezek a gyilkosok és kémek Titóval és bandájával az élen, napról-napra nyiltabban térnek át az imperialisták szolgálatában a fasizmusra. A megvetett kémeknek és árulóknak ez a bandája egy időben megkísérelte, hogy kenyéradó gazdáinak, az amerikai-angol imperialistáknak utasítására kommunista mezben dolgozzon. A budapesti bírósági tárgyalás lerántotta az álarcot erről a kém- és provokátorbandáról.

A Rajk-per a háborús uszítók hatalmas veresége és a béke nagy győzelme volt. E per után Titóék a leleplezett csalók és provokátorok gyűlöletével, fokozott dühvel támadnak bennünket és mindent, ami szabad, demokratikus és szocialista.

Amerikai gazdáik utasítására - és mert saját uralmuk meghosszabbítását remélik tőle - Titóék óriási hadsereget tartanak fegyverben. Ebben a hadseregben féktelenül folyik a sovíniszta, szovjetellenes, kommunistaellenes uszítás. Minden eszközzel megkísérlik a rosszul táplált, kényszermunkára fogott katonák elkeseredését a szomszéd népi demokráciák és a Szovjetunió ellen fordítani. Ezt az óriási hadsereget Tito nemcsak azért tartja fegyverben, mert azt hiszi, hogy a katonaruhába öltözött dolgozókat jobban tudja terrorizálni, hanem azért is, mert a bevonultatottak jelentékeny része különböző ingyenmunkát végez. Ugyanilyen kényszermunkára fogják „önkéntes munka” címen különösen a jugoszláv ifjúságot.

Az amerikai imperialisták tudják, hogy Titóék uralma ingatag alapon áll, nem lesz tartós és a kínai tapasztalatokon okulva, emiatt nem nagyon törik magukat, hogy Tito bandájának, az ígéreteken kívül, komoly gazdasági segítséget nyújtsanak. Tito janicsárjai ezért, hogy pénzhez jussanak, kíméletlenül letarolják a jugoszláv erdőket. Rablógazdálkodást folytatnak Jugoszlávia bányakincseivel és a kényszermunkával termelt árukat, melyek az ország gyarmati helyzetének megfelelően, szinte kivétel nélkül nyersanyagok, gazdáiknak, a nyugati imperialistáknak küldik. Tito janicsárjai, akik tejben-vajban fürödnek s akik közt egyre több a háború alatt kitűnt fasiszta, a rekvirálásokat, a kényszermunkát még külön az éhező, elkeseredett lakosság felé gúnyolódva úgy állítják be, mint a szocializmus építését.

Minél több hírünk van Jugoszláviából, annál nagyobb méretűnek mutatkozik az üldözés, melyet a jugoszláv demokratáknak el kell szenvedniök. Tito és bandája kezdetben igyekeztek azt a benyomást kelteni, hogy velük szemben az országban nincs komoly ellenállás. Ma már világos, hogy a jugoszláv nép legjobbjainak tízezrei sínylődnek a börtönökben, az internálótáborokban, vagy esnek áldozatul a Tito-fasiszták pribékjeinek. Arról is szaporodnak a hírek, hogy a dolgozó nép egyre erőteljesebben, egyöntetűbben utasítja el ezt a bandát, hogy nő velük szemben az ellenállás. Ennek megfelelően Jugoszlávia egyre inkább fasiszta rendőrállammá alakult át, melyben néhány tízezer Titóhoz hasonló rendőrspiceli, provokátor, Gestapo-ügynök, amerikai gazdái segítségével és utasítására, bilincsen tart egy jobbsorsra érdemes, hősi népet.

A magyar népi demokrácia, élén a magyar kommunistákkal, a legnagyobb figyelemmel és rokonszenvvel követi a jugoszláv hazafiak harcát azzal az aljas kalandor kémbandával szemben, amely most idegen segítséggel a jugoszláv nép vérért szívja. Az egész haladó világ rokonszenve és támogatása kíséri azt a harcot, melynek eredménye nem kétes. A jugoszláv dolgozó nép visszatér oda, ahonnan aljas, fasiszta vezetői, a nyugati imperialistákkal összejátszva, kiragadták: a haladó, a demokráciát és szocializmust építő népek családjába.

Új konfliktusunk támadt az Egyesült Államokkal és Angliával, miután a Standard-gyárban sikerült leleplezni és ártalmatlanná tenni egy jelentős kém- és szabotáló-bandát, melynek vezetője egy amerikai ezredes és egy angol százados. Az Egyesült Államok imperialistái, akik nem felejtették el azt a vereséget, melyet számukra a Rajk-banda leleplezése jelentett, elkeseredett dühvel feleltek erre a leleplezésre. Követelték a „szabadság”, az „emberi jogok” nevében, hogy kémüket azonnal bocsássuk szabadon és nagyobb nyomaték kedvéért bezárták az Egyesült Államokban levő két magyar konzulátust, azonkívül fenyegetésekkel igyekeztek kémüket megmenteni. Az csak természetes, hogy az angol, úgynevezett munkáskormány, mely az amerikai trösztvezérek, hadigyárosok és imperialisták utasításait gyorsan és engedelmesen végrehajtja, csatlakozott ehhez az akcióhoz.

Miről van itt szó? Az amerikai imperialisták - és hozzátehetem, az amerikai hivatalos körök - nem tagadják, hogy a világ legnagyobb kémhálózatát tartják fenn. Az elmúlt év őszén az Egyesült Államok szenátusának egy tagja azt javasolta, hogy a kémkedésre fordított összeget emeljék fel egymilliárd dollárra. Ezek a kémek ott nyüzsögnek szerte a világon és

természetesen Magyarországon is. Ezeket a kémeket az Egyesült Államok kormánya az új világháborús hadsereg előőrseinek, előkészítőinek tekinti és ha közülük egy-egy horogra kerül, természetesen a megmentésükre siet. Az ilyen mentőexpedícióknak többek közt az a célja, hogy lelket öntsön világszerte, így hazánkban is, az angol-amerikai kémekbe, hogy megmutassa nekik, hogy az Egyesült Államok nem hagyja őket cserben.

Mi tehát megértjük, hogy az amerikai sajtó és az amerikai kormány minden egyes kémének segítségére siet. De megvetéssel utasítjuk el azt az álláspontot, hogy amerikai vagy angol kémek ártalmatlanná tétele a szabadságjogok megsértése, vagy a demokrácián ejtett sérelem. Ellenkezőleg: ezeknek az imperialista háborút előkészítő kémeknek lefogása a béke, a demokrácia, a szabadság elemi érdeke.

A magyar népi demokráciának ezek a kémek még külön a legaljasabb és legveszedelmesebb ellenségei, akik kormányuk megbízásából igyekeznek gazdasági felemelkedésünket gátolni, a lehető legnagyobb károkat okozni dolgozó népünknek a jelenben és megkönnyíteni azt a véres munkát, melyet kenyéradó gazdáik a harmadik világháború kirobbantásával terveznek.

E kém-gentlemanek minden munkája arra irányul, hogy egy harmadik világháború kirobbantása esetén minél több dolgozó magyar, minél több anya, gyermek pusztuljon el, minél több vér és szenvedés zúduljon a magyar népre. Mi azelőtt népünknek ez aljas és veszélyes ellenségeivel szemben, akik mint gazdasági szakértők vagy diplomaták jöttek hazánkba, meglehetősen elnézőek voltunk, nem egyszer futni hagytuk őket, vagy megelégedtünk a kiutasításukkal.

Most azonban az Egyesült Államok kormánya az emberi jogokra és szabadságjogokra hivatkozva, már nem kevesebbet követel tőlünk, mint hogy tűrjük nyugodtan és megtorlás nélkül kémei garázdálkodását. Mi nem egyszer kijelentettük, hogy bennünket azok az urak, akik gőzerővel támogatják a görög nép lemészárlását, akiknek a véres kezenyoma mindenütt ott látható, ahol a népek szabadságát fojtogatják, akik éppen most Franco és bandájának udvarolnak, nem taníthatnak demokráciára és szabadságra. Most még hozzátehetjük, hogy népünk, szabadságunk és demokráciánk jogos érdekeinek védelmében semmiféle fenyegetés bennünket meg nem gátol.

Gondoskodni kívánunk arról, hogy azok a gentlemanek, akik amerikai-angol, vagy egyéb megbízóik utasítására Magyarországon kémkednek, ezt a mesterséget ne találják olyan veszélytelennek és könnyűnek, mint régente és ha horogra kerülnek, megkapják érte azt a szigorú büntetést, melyet a magyar törvények kiszabnak.

Mi egyébként megértjük az angol-amerikai sajtó, a hivatalos körök dühkitöréseit és hisztérikus megnyilvánulásait. Ez a kémügy - a Rajk-perhez hasonlóan - az imperialisták gépezetének egy nem eléggé ismert részét világítja meg, az amerikai militarizmus és állami bürokrácia összefonódását a hadiparral és rávilágít a háborús uszítók működésének egy olyan részletére, melyet egyébként igyekeznek gondosan jótékony homályban tartani. A Standard-ügy tanulságos lecke azon jóhiszeműek számára, akiknek a jelenlegi amerikai és angol „szabadságról” még illúzióik volnának. Lenin már 1917-ben rámutatott arra, hogy

„Anglia is, Amerika is, az angolszász «szabadságnak» ezek a legnagyobb és az egész földkerekségén legutolsó képviselői - abban az értelemben, hogy náluk nem volt militarizmus és bürokratizmus - egészen elmerültek a szennyes és véres általános európai mocsárban, a mindent maguk alá gyűrő, mindent elnyomó bürokratikus-militarista intézmények mocsarában.”⁶

⁶ *Lenin. Válogatott művek. 2. köt. Szikra 1949. 185. old.*

Az amerikai bürokratikus, militarista intézmények szennyes mocsarát tükrözi vissza - mint egy cseppben a tengert - ez a Standard-ügy. Ezért, ismétlem, mi megértjük a hisztéria és a düh kitörését.

Mi békés, szocializmusunkat építő kis ország vagyunk és semmi örömünk nincs abban, hogy hol Tito-banditák miatt, hol az angol-amerikai agresszióval és kémkedéssel kapcsolatban vannak konfliktusaink. Mi ezeket a konfliktusokat nem keressük, de szembenézünk velük. És ha az Amerikai Egyesült Államok vagy Anglia azt hiszi, hogy fenyegetéssel vagy nyomással szabad garázdálkodást biztosíthat nálunk kémeinek, akkor tapasztalni fogja, hogy tévedett.

Ami a hágai bíróságot illeti, mely a nyugati imperialisták utasítására illetéktelenül be akar avatkozni belső ügyeinkbe, oda természetesen nem megyünk.

Népi demokráciánk helyzete

A nemzetközi viszonyok értékelésénél megállapíthattuk, hogy a béke tábora, élén a Szovjetunióval, erőteljesen fejlődik. Ez a fejlődés természetesen hazánkra is vonatkozik. Gazdaságilag legfontosabb eredményünk a hároméves terv időelőtti befejezése, az ötéves terv kidolgozása és megkezdése volt. A hároméves terv befejezésének, a gazdasági eredményeken kívül, nagy a politikai jelentősége. Amikor ezt a tervet 1947 nyarán népünk elé tártuk, célkitűzései olyan nagyméretűeknek látszottak, hogy nemcsak ellenségeink, de a velünk rokonszenvezők egy része sem tartotta kivihetőnek. Különösen valószínűtlennek látszott a tervnek az a része, amely termelőerőink nagymérvű megnövelésével párhuzamosan, dolgozó népünk életszínvonalának emelését is célul tűzte ki.

A terv végrehajtása azokat igazolta, akik tántoríthatatlanul bíztak felszabadult dolgozó népünk teremtő erejében. A terv-végrehajtás sikerének egyik fő összetevője, hogy maradéktalanul megkaptuk hozzá felszabadítónk és nagy segítőnk, a hatalmas Szovjetunió teljes segítségét. És ami nem kevésbé fontos, korlátlanul meríthettünk a Szovjetunió példájából és mindabból a rengeteg tapasztalatból, amelyet a Szovjetunió a tervek megvalósítása terén összegyűjtött. Dolgozó népünk áldozatkészségén és szorgalmán kívül elsősorban a Szovjetuniónak tartozunk hálával az elért sikerekért. *(Taps.)*

Bár ötéves tervünk tökebefektetésekre több mint 50 milliárd forintot irányoz elő, már nem találkozunk a kételkedésnek vagy éppen gúnynak azzal a megnyilvánulásával, ami a hároméves terv megjelenését kísérte. Ellenségeink a hároméves terv végrehajtásából megtanulták nemcsak azt, hogy a szocialista tervgazdálkodás kidolgozói reális, józan számítók, hanem azt is, hogy a dolgozó nép felszabadulása, a Szovjetunió segítése és szocialista munkamódszereinek hazánkba való átültetése olyan erőforrásokat nyitott meg, amelyekre a régi Magyarországon - és a kapitalista gazdálkodás mellett - egyáltalán gondolni sem lehetett. Ötéves tervünk hatalmas célkitűzéseinek megvannak a maga reális biztosítékai. A szabad magyar dolgozó nép magáénak tekinti a tervet, a szocialista munkamódszerek, a munkaverseny, a munkásújitók, a szocialista munkásbrigádok és nagy segítőnk, a hatalmas Szovjetunió támogatása, a népi demokráciák gazdasági együttműködése biztosítják végrehajtását. Ezért végződött nagy sikerrel első tervkölcsönünk. Ezért üdvözölték az államosítás befejezését is, mert a 10 munkásnál többet foglalkoztató üzemek kézbevétele a tervgazdálkodás jelentékeny akadályát hárult el.

A szocialista munkamódszerek meggyökeresedése - egyike népi demokráciánk legnagyobb sikereinek. Nem véletlen, hogy a frontáttörés ezen a téren felszabadítónknak, a magyar nép nagy barátjának, Sztálin elvtársnak nevéhez fűződik. A Sztálin elvtárs születésnapjával

kapcsolatos munkafelajánlás az új, biztató jelenségek egész sorát mutatta. A munka feldíszített műhelyekben, ünnepélyes keretek közt folyt. A munkások nem egyszer legjobb ruháikat öltötték magukra. A sztálini műszak nemcsak a szocialista munkamódszerek győzelmes megnyilvánulása volt, de egyben először mutatta mindenki számára érthetően és kézzelfoghatóan, hogy a munka a régi robotból nálunk is a becsület és a dicsőség dolgává vált. Rajta leszünk, hogy a magyar Sztahanov-mozgalom erőteljesen fejlődjön tovább és segítse nagy vállalkozásunkat, az ötéves tervet minden részletében megvalósítani.

Nem kevésbé jelentős sikereket ért el népi demokráciánk a szocializmus építésének megkezdésével a falun. Számszerűleg ezek a sikerek nem olyan mutatószámok, mint az iparban elérték, de jelentőségüket nem lehet eléggé aláhúzni. Az, hogy szántóterületünk kb. 8 százaléka már a szocialista szektorhoz tartozik és ebből több mint 300000 hold szántón már a termelészövetkezetek, a szocializmus e falusi képviselői dolgoznak, magában véve nem fejezi ki a nagy változást. Sokkal jelentősebbnek tartjuk e számnál magánál azt a változást, amely a dolgozó parasztságon belül, a termelészövetkezetek, a társasgazdálkodás kérdésében létrejött. Húsz esztendőn át rendszeresen és szívósan terjesztették a szocialista mezőgazdaságról, a kolhozokról a legelrettetőbb hazugságokat és rágalmakat. Hozzátehetjük - nem siker nélkül. A magyar dolgozó parasztságban komoly ellenszenvet tudtak ébreszteni a kolhozokkal szemben. Ezt a hangulatot sikerült Pártunknak, a Magyar Dolgozók Pártjának másfél esztendő átgondolt, következetes munkájával megváltoztatni.

Az elmúlt esztendő folyamán a termelészövetkezeti csoportok úttörő munkája megmutatta a szövetkezeti termelés fölényét és ezzel rést ütött a régi előítéleteken. Felbecsülhetetlen szolgálatot tett e téren újra az a segítség, amelyet a Szovjetuniótól kaptunk. Az a 80 tagú parasztlegaláció, amely a múlt év nyarán 5 hetet töltött a Szovjetunióban és tövéől-hegyére megismerte a szocialista mezőgazdaságot, visszatérése után a dolgozó parasztságot szívesen elvitt, közvetlen tapasztalat alapján, meg tudta cáfolni a kolhozokra szőtt rágalmakat és egyben hirdetőjévé vált a szovjet mezőgazdaság óriási fölényének. Mint az iparban, úgy a mezőgazdaságban is a Szovjetunió segítése és tapasztalatainak Magyarországra való átültetése adott számunkra felmérhetetlen támogatást.

Közrejátszott ebben a hangulatváltozásban Pártunknak és a magyar kommunistáknak nagy tekintélye is. A dolgozó parasztság ötéves tapasztalata alapján meggyőződött róla, hogy mi csak olyat ajánlunk neki, ami érdekében való, ami javára válik.

Ezek a tényezők odavezettek, hogy ősszel ugrásszerűen megnőtt a termelészövetkezeti mozgalom, hogy nincstelenek és szegényparasztságot mellett egyre fokozódó számban jelentkeznek a középparasztságot. Most már az ország falvainak több mint egyharmadában vannak ilyen termelészövetkezetek és megjelentek az első felek: az olyan falvak, ahol a földterületek nagyobb részét már termelészövetkezet keretében művelik meg. A dolgozó parasztság érdeklődése a társas termelés felé fordul és ami nem kevésbé fontos, a termelőcsoportok tagjai - fellelkesülve a szövetkezés eredményein és kézzelfogható fölényén - öntudatosan, magabiztosan, jövőbe vetett bizalommal dolgoznak tovább. A kezdeti tévovázást és bizonytalanságot elfújta a tapasztalat, a siker szele.

A termelészövetkezetek és gépállomások első országos tanácskozása, amely két héttel ezelőtt volt, megmutatta, hogy ezen a téren is, a szocializmus építése terén a falun milyen változás történt.

Gazdasági eredményeink között meg kell említeni állami pénzügyeink szilárdságát, erőteljes fejlődését. Ez a fejlődés biztosítja a forint vásárlóértékének növekedését. Ez tette lehetővé, hogy állami alkalmazottaink fizetését több mint negyedmilliárd forinttal emelni tudtuk.

Jelentékeny sikereink vannak szellemi téren. Első ízben sikerült a középiskolákban, a felsőiskolákban a dolgozó nép fiainak megfelelő helyet biztosítani. A széles tömegek mohón szívják magukba a szocialista kultúrát. Két-három évvel ezelőtt például az amerikai vagy burzsoá-filmeken nőtt mozibajárók jelentékeny része idegenkedve, vagy éppen értetlenül állott a szovjet filmekkel szemben. Most már itt is megtört a jég. A szovjet filmek végre kivívták maguknak a megérdemelt elismerést. Ugyanez vonatkozik a szovjet színdarabokra és a szocialista kultúra minden egyéb termékére. Nem győzzük kielégíteni azt a feltámadt kultúrszomjat, amely nemcsak a marxista-leninista klasszikusokat, de a szépirodalom termékeit is egyforma hévvel és lelkesedéssel követeli.

Sztálin elvtárs műveinek kiadásakor az első kötetet 50 ezer példányban nyomattuk. Amikor ezt napok alatt elkapkodták, 25 ezer példányt nyomattunk utána, de ez is kevésnek bizonyult. Ezért elhatároztuk, hogy a sorozat minden kötetét egyelőre 100 ezer példányban fogjuk kiadni. Ugyanez a jelenség nyilvánul meg az orosz nyelv tanításában, melynek egyik legnagyobb akadálya a jó nyelvtanítók és nyelvkönyvek hiánya. Az irodalom, a költészet, színház, film frontján is megjelentek az első komoly kísérletek, a szocialista kultúra magyar hajtásának első eredményei. Megújhodott tudósaink és a dolgozó nép összefogásának jegyében a Tudományos Akadémia. A sztálini munkafelajánlás megmutatta, hogy a műszaki értelmiség zöme is a szocializmus felé fordul.

Az ideológiai fronton elért első eredmények népi demokráciánk legbiztosabb sikerei közé sorolhatók. Ennek a szocializmus felé fordulásnak egyik eredménye, hogy az állam és az egyház elválasztása simán és különösebb súrlódások nélkül folytatódik. Mutatkozik ez a hitoktatás terén is, ahol a katolikus egyházi reakció tavaly szeptemberben megpróbált támadásba átmenni. Mi nyugodtan néztünk ezzel szembe, mert biztosak voltunk afelől, hogy a demokrácia ezen a téren is, hosszú távon fölénybe kerül. Azóta megállapítottuk, hogy a hittantanulás terén jelentékeny lemorzsolódás történt: jelentékeny részben lemaradtak azok a gyerekek, akiknek szüleire egyházi nyomás hatott, vagy akik megértették, hogy helytelen gyermekeiket olyan oktatók kezére bízni, akiknek demokrácia- és népellenes beállítottsága nyilvánvaló volt.

Ugyanez nyilvánult meg az eskütelésnél. A népköztársasági alkotmánynak megfelelő esküt az összes felekezetek papjai rendben letették, a római katolikus püspökök és rendfőnökök kivételével. Ezek a püspökök és rendfőnökök arra hivatkoztak, hogy ilyen eskü letételéhez feletteseik külön engedélyre szükséges és ennek beérkezéig függőben hagyják az eskütételt. Mi utánanéztünk ennek a dolognak és megállapítottuk, hogy az összes magyar katolikus püspökök annak idején nyugodtan felesküdték Horthyra.

Előttem van az esküszöveg, mely így kezdődik:

„Én, dr. Hamvas Endre, mint püspökhöz illik, esküszöm a szent evangéliumokra, hogy Magyarország főméltóságú kormányzójának híve leszek.”

Az esküt Horthy kezébe tették le és az esküszöveget sajátkezű aláírásukkal erősítették meg. Az utolsó három ilyen eskütétel nem egészen hat évvel ezelőtt, 1944 március 25-én történt. Ezekután kézenfekvő a gyanú, hogy a katolikus főpapoknál az eskü le nem tételében nemcsak formai okok játszanak szerepet. A demokrácia azonban erejének és igazának tudatában, itt is nyugodtan néz a fejlemények elé.

Népi demokráciánk sikereként könyvelhetjük el fővárosunk és az elővárosok egyesítését. Ezzel a lépéssel is fél évszázad adósságát törlesztjük le. Budapest környékének dolgozói, kiknek életviszonyait fokozatosan a fővároshoz fogjuk emelni, ebből a tényből is meggyőződhetnek róla, hogy a népi demokráciában a szó és a tett egybeesik.

Végül népi demokráciánk számokban ki nem fejezhető, de jelentőségében felmérhetetlen erősödése, hogy Pártunk, a Magyar Dolgozók Pártjának vezetése alatt megszilárdult népünk egysége. Ennek egyik megjelenési formája, hogy eltűnőben van hazánk keleti és nyugati területei közt a gazdasági és politikai különbség. Ez az egység segítette elő az újjáépítés sikerét, a hároméves terv időelőtti befejezését, ez új erőforrása és biztosítéka jobb jövőnknek és boldogulásunknak.

Pártunk helyzete

Népi demokráciánk helyzetének ismertetésénél ezúttal szándékosan eltekintettem azoknak a nehézségeknek és hibáknak részletes taglalásától, melyek egy sor területen mutatkoznak, de amelyeknek jelentősége és méretei nem haladják túl az egészséges szervezet gyermek-betegségeit és a növekedéssel járó bajokat. Elég, ha rámutatok államgépvezetünk növekvő bürokratikus tendenciájára, a túltengő szervezésekre, a felesleges központokra, gazdasági és adminisztratív vízfejek létrejöttére és bizonyos pazarlásra, mely jó gazdasági helyzetünk következtében a közületeknél jelentkezik. A kritikai részt azonban ezúttal népi demokráciánk motorjára és vezető erejére, saját Pártunkra tartottam fenn.

Előre kell bocsátanom, hogy a népi demokrácia sikerei elsősorban Pártunk sikerei is. Ezek a sikerek igazolják, hogy Pártunk egészséges, jól fejlődik és meg tudja oldani mindazokat a feladatokat, amelyeket a történelem a szocializmus építésével kapcsolatban eléje állított. Ennek a fejlődésnek volt egyik legjobb és legsikeresebb bizonyítéka az a fordulat, melyet Pártunk az utolsó hónapokban a termelés felé tett. Nem szorul bővebb magyarázatra, hogy az a fellendülés, melyet az elmúlt négy-öt hónap folyamán a szocialista építés terén tapasztalunk, elsősorban annak köszönhető, hogy Pártunk figyelmét a termelés kérdéseire összpontosította.

Az a felismerés, hogy a kommunista jó munkájának próbaköve a termelés eredménye, hogy a jól végzett politikai munkát az emelkedő termelés számai ellenőrzik, egyre inkább átmegy Pártunk köztudatába és vele együtt erősödik az a tudat, hogy most már - mint az ország gazdáinak - megnőtt a felelősségünk. Mindenért, ami ebben az országban politikai, gazdasági, kulturális téren történik, mi vagyunk felelősek. Minél jobban átérezzük ezt a felelősséget, minél jobban áthatja ez a felelősségérzet mindennapi munkánkat, annál jobban tudjuk elvégezni a reánk háruló feladatokat, annál inkább meggyorsul a szocializmus építése, dolgozó népünk felvirágzása.

Annak a tudata, hogy a politikai felelősség mellett legalább olyan mértékben reánk hárul a gazdasági felelősség is, kiszélesítette, elmélyítette a kommunista munkát, közelebb vitte a gyárak esztergapadjaihoz és a szövetkezetek földjeihez. Egyben mutatója ez a jelenség annak, hogy Pártunk a feladatok sokoldalúságával és terebélyesedésével együtt nő és fejlődik.

Amikor egészséges Pártunknak ezeket az eredményeit, amelyek elmélyítették és megszilárdították nemzetvezető szerepét, ilyen élesen kidomborítom, ugyanakkor rá kell mutatnom egy sor hibára, melyeknek kiküszöbölése sürgős, mert tűrésük veszélyeztetné Pártunk további egészséges fejlődését.

Hogy miről van szó, azt bevezetésül azokkal a tapasztalatokkal szemléltetem, melyeket a Viharsarok vármegyének pártszervezeteivel kapcsolatban nyertünk. A Viharsarok vármegyei tudvalevőleg megalakulásuk első napjaitól kezdve a kommunista mozgalom legerősebb bástyái voltak. Csanád, Csongrád, Békés megyékben már 1945-ben a kommunista szavazatok száma 20 és 30 százalék között váltakozott és messze meghaladta az országos átlagot. Ez

természetes is volt, mert hiszen ezeknek a vármegyéknek a parasztsága évtizedes, sőt évszázados harcos multra tekintett vissza.

De már az 1947-es választásoknál észrevettük, hogy mozgalmunk ezekben a megyékben egyhelyben topog és valami nincs rendben. Az elmúlt évben újra arra figyeltünk fel, hogy ezek a megyék mindenütt az utolsó sorba kerültek a vetéskampánynál, a gabonabeadásnál, a tervkölsönjegyzésnél és egyebütt. Ezért három hónapja alaposan megvizsgáltuk az ottani pártszervezetek munkáját.

Az első tapasztalatunk az volt, hogy Pártunk országosan látható sikere pártszervezeteink vezetőségében fokozatosan erősödő önteltséget eredményezett. Elvtársaink egyre jobban lebecsülték a tömegek felvilágosításának és megnyerésének szükségességét és ami ezzel összefügg, lebecsülték az ellenség munkájának jelentőségét is. Addig, amíg a Dunántúlon pártszervezeteink nagyrésze tíz-huszas taglétszámmal, egy-egy akció végrehajtásánál rá volt kényszerítve, hogy igyekezzen a többi pártok, tömegszervezetek, pártonkívüliek támogatását megnyerni, addig a Viharsarokban az elvtársak a sikerektől elbizakodva úgy érezték és ma is úgy érzik, hogy a feladatok megoldásához elegendő a pártszervezet ereje.

Amikor például felvetettük a kérdést, hogy a szabotáló kulákokat miért nem leplezik le erőteljesebben a dolgozó parasztság előtt, miért nem igyekeznek őket meggyűlöltetni a falu lakosságával, a medgyesegyházi termelőbizottság egyik tagja ezt válaszolta: „Nincs nekünk szükségünk az ilyesmire, nem mer senki a védelmükre kelni, legfeljebb az orruk alatt morognak.” Ez a jelenség a „fordulat éve” óta országosan tapasztalható, de a Viharsarokban különösen élesen mutatkozik. A kulákok kérdésében néhol messze előreszaladnak, a Párt vonalától balra eltérő terveik vannak a kulákok likvidálására. Másutt meg virágzik a „jó kulák” elmélet, néhol még a Pártba is beveszik őket és a termelőszövetkezetek kérdésében hallgatólagos egységfrontba is kerülnek a kulákkal.

A felszabadulás előtti mozgalmakban résztvevő idősebb elvtársak részéről tapasztalható, hogy igyekeznek a fiatalokat távoltartani a pártvezetőségtől és mindenféle pártmunkától azon a címen, hogy: „A fiatalokat a Horthy-rendszer nevelte”. - „Hol voltak ők akkor, amikor mi már harcoltunk?” Ennek eredményeként pártszervezeteink egy része elöregedett. Orosházán például a Párt átszervezése után is 513 pártmunkásból 431 35 éven felüli, nagyrészt 50 év körüli elvtárs. A fiatalabb elvtársak háttérbeszorításának egyik fő oka az, hogy az idősebb elvtársak látják, hogy a fiatalok jobban fejlődnek, pártiskolába mennek, bátrabban kezdeményeznek.

Tapasztalhattuk a felsőbb pártszervezetek intézkedéseivel kapcsolatos ellenállást. Amikor a csanád-megyei bizottság 4-5 községben női bíró megválasztását javasolta, régi elvtársaink megbotránkozva kérdezték: „Micsoda világ lesz itt, amikor a nők fognak nekünk parancsolni?” Amikor a pártonkívüli tömegek megnyeréséről van szó, ezek az elvtársak úgy teszik fel a kérdést: „Azoknak hízelegjünk, akik nevettek rajtunk, amikor a csendőrök vittek bennünket? Azokat agitáljuk, akik mostanáig nem találták meg az utat a Pártunkhoz? Ki van hatalmon hát, nem mi? Ha nem tetszik nekik valami, hát nem tudjuk őket kényszeríteni?”

Lépten-nyomon tapasztaltuk a parancsolgatást, a tömegek véleményének semmibe vételét, az ellenség lebecsülését a pártszervezeteken belül is. Nem tartanak rendszeresen taggyűlést, a vezetőségek nem számolnak be munkájukról. Sőt, ha a tagság részéről kritikai hangok hallatszanak, akkor ezt a Párt egysége elleni támadásnak, frakciózásnak minősítik és a bírálót ledorongolják. Az önteltség eredményeképpen az éberség is eltompult.

Azt hiszem, kedves Elvtársak, hogy ezek után nem lehet csodálkozni azon, hogy a Viharsarok vármegyéi, melyek 1945-ben az élen jártak, pártszervezeteink rossz munkája következtében visszaestek és a legrosszabb megyék közé kerültek. Amikor pártszervezeteinkben elharapózott az a szellem, mely meggyőzés helyett diktált nemcsak az ellenségnek, de a tömegeknek, végül saját elvtársainknak is, amelyben nincs pártdemokrácia, ahol nem hallgatják meg, sőt elnyomják a tagság kritikáját és ahol még kevésbé lehet szó önkritikáról, ott az út lefelé vezet.

Ahol elharapózik az önelégültség, az elbizakodottság, az a szellem, hogy elég erősek vagyunk egyedül is, hogy nincs szükségünk a dolgozó tömegek támogatására, ott rögtön meglazul és később elvész a Párt és a tömegek egészséges kapcsolata, Pártunk elszigetelődik a dolgozó néptől. A kommunista öntudatos, szerény munkása pártjának, osztályának, dolgozó népének. Ez sikereinek titka. De ahol ez a szellem meglazul, ott hamarosan felüti fejét a bürokrácia, klikkek, csoportok alakulnak, állásvadászás, korrupció keletkezik, háttérbe szorítják az ifjakat, a nőket és tompul az éberség az ellenséggel szemben. Egyszóval jelentkeznak azok a bajok, melyek, ha kíméletlenül fel nem vesszük ellenük a harcot, előbb vagy utóbb, de lejtőre viszik a Pártot.

Mindjárt hozzá kell tennem, hogy ezek a jelenségek, melyeket a Viharsarokban tapasztaltunk, többé-kevésbé a legtöbb szervezetünkben fellelhetők, ha nem is ilyen tömör formában. Különösen megnőtt a számuk, mióta a harc a reakcióval szemben lényegében eldőlt, mióta biztosan ülünk a nyeregben, és mióta elméletileg is megmagyaráztuk, hogy a népi demokrácia lényegében proletárdiktatúra. Azóta nem egyszer hallani, amikor elvtársaink meggyőzés helyett kényszerrel alkalmaznak, azzal indokolva, hogy „most proletárdiktatúra van”.

Mielőtt a hibák részletes taglására rámennék, idézni akarom azt, amit nagy tanítóink, Lenin és Sztálin erről a kérdéstről mondtak:

„A Párt tekintélye - tanítja Sztálin elvtárs - a munkásosztály bizalmán nyugszik. A munkásosztály bizalmát pedig nem az erőszak szerzi meg - az erőszak csak megöli ezt - hanem a Párt helyes elmélete, a Párt helyes politikája, a Pártnak az osztály iránti odaadása, a munkásosztály tömegeivel való kapcsolata s ama készsége és képessége, hogy a tömegeket jelszavai helyességéről *meggyőzze*.⁷”

Sztálin elvtárs felveti a kérdést:

„...mi a kölcsönös viszony a Párt és osztály és a munkásosztályon belül a párttag és a pártonkívüli között?

Lenin ezt a viszonyt úgy határozza meg, mint *«kölcsönös bizalmat a munkásosztály élcsapata és a munkástömegek között»*.⁸

Sztálin elvtárs ehhez megjegyzi:

„Ez... azt jelenti, hogy a Pártnak napról-napra ki kell vívnia a proletártömegek bizalmát, hogy politikájával és munkájával ki kell kövacsolnia a maga számára a tömegek támogatását, hogy nem parancsolnia, hanem mindenekelőtt meggyőznie kell, megkönnyítve a tömegeknek azt, hogy saját tapasztalataik alapján felismerjék a Párt politikájának helyességét, hogy tehát osztálya irányítójának, vezérének, tanítójának kell lennie.”⁹

⁷ Sztálin. A leninizmus kérdései. Id. kiad. 158. old.

⁸ Ugyanott.

⁹ Sztálin. A leninizmus kérdései. Id. kiad. 159. old.

És Sztálin elvtárs még hozzáteszi:

„1. a Párt tekintélye és a munkásosztály vasfegyelme... nem a félelemre, vagy a Párt «korlátlan» jogaira épül, hanem a munkásosztály bizalmára a Párthoz, arra, hogy a munkásosztály támogatja a Pártot;

2. a Párt a munkásosztály bizalmát nem egyszerre és nem a munkásosztály elleni erőszak útján szerzi meg, hanem a tömegek közötti huzamos munkájával, helyes politikájával, azzal, hogy a tömegeket saját tapasztalataik révén meg tudja győzni politikája helyességéről, hogy biztosítani tudja magának a munkásosztály támogatását, hogy magával tudja vinni a munkásosztály tömegeit;

3. a Párt helyes politikája nélkül, melyet a tömegek harcának tapasztalata támaszt alá, s a munkásosztály bizalma nélkül a Párt nem vezet és nem vezethet igazán.”¹⁰

Sztálin elvtárs e megállapításai a parasztsághoz való viszonyunkra is érvényesek s Pártunkra mindenben illenek. Az a helytelen nézet például, hogy most már, az ellenség megverése után, nincs szükség nálunk meggyőzésre, hanem elég a kényszer alkalmazása, országszerte el van terjedve. Elfelejtik Lenin tanítását, aki azt mondta: „Akkor alkalmaztuk helyesen és sikerrel a kényszert, ha előbb megteremtettük számára a meggyőzés alapját.”

Nem csoda, hogy olyan helyeken, ahol a kulákkal szemben a népi demokrácia jogos megtorlást alkalmaz - de Pártunk nem törődik azzal, hogy ez intézkedések jogosságáról a dolgozó parasztságot meggyőzze - helyenként a megrendszabályozott kulákok felé fordul a parasztság egy részének szimpátiája.

Még súlyosabb azonban az eset, ha saját elvtársainkkal szemben alkalmazzuk a pártszervezetek vezetői kényszert, ha meggyőzés helyett diktálnak, parancsolgatnak nekik. Hogy ilyesmi nemcsak a Viharsarokban, hanem egyebütt is előfordul, azt itt a pártközpontban nem egyszer tapasztaljuk. Egy-két gyakorlati példát említek meg. Az edelényi járásban Ziliz község párttitkára, aki egyben községi bíró, postás, szövetkezeti ügyvezető, a kritikát elnyomja és diktatórikusan intézi a pártügyeket.

A győri megyebizottság a rajkai termelőszövetkezeti csoportban hibákat észlelt. A hibák kivizsgálásánál kiderült, hogy a csoport pártszervezetének titkára diktatórikusan vitte a dolgokat. Nem engedett senkit beleszólni a vezetésbe. Úgy a párttagságot, mint a pártonkívülieket a legkisebb hiányosságért az Államvédelmi Hatósággal fenyegette. Ordítózott az emberekkel és emellett még állandóan részegeskedett. Megtette, hogy a csoportnak a jó munkáért kapott könyveit nem engedte kiosztani, azzal, hogy ha olvasni fognak, nem járnak el szemináriumra.

És ez nemcsak eldugott falvakban fordul elő, hanem nagy gyárakban is.

Rengeteg a panasz a pártdemokrácia megsértése miatt. Egyes szervezetek egyszerűen nem tartanak taggyűlést, vagy nem rendelkeznek választott szervekkel. Nagyon sok a panasz arra, hogy hiányoznak a választott szervek. Előfordult például, hogy az abonyi járási bizottságtól a pestmegyei bizottság kérte a választmányi tagok jegyzékét. Erre a járási titkár elővette a régi választmány névsorát, kiírta belőle a még megtalálható választmányi tagokat és a hiányzók helyére önkényesen újakat írt be, hogy a hiányos létszám meglegyen.

¹⁰ Ugyanott, 161. old.

És hogy ez nemcsak kis falvakban van így, arra jellemző, hogy a borsodmegyei nagyüzemi pártbizottságok mind kinevezettek. A borsodmegyei bizottság egyetlen tagja sem választott és a pártválasztmány nagy többsége már nem tartózkodik a megyében.

Nem szorul magyarázatra, hogy ott, ahol a pártdemokrácia elemi szabályait nem tartják be, ahol a vezetőség nem ad számot a tagságnak és a tagságnak nincs módja bírálatot mondani a vezetőség munkájáról, igazi pártéletről szó sem lehet.

Még kevésbé lehet szó önkritikáról. Rengeteg panaszt hallottunk arravonatközlőleg, hogy nem tűrik funkcionáriusaink a kritikát. De senki nem panaszkodott amiatt, hogy a Pártban nincs önkritika. Ami azt mutatja, hogy tagságunk jelentékeny része már azzal is meg volna elégedve, ha a bírálat elemi jogával élhetne és arra nem is gondol, hogy önbírálatot követeljen vagy kapjon szervezetének vezetőitől.

Arról, hogy funkcionáriusaink nagyon gyakran nem tűrik a kritikát, a bírálatot, néhány elrettentő példát hozok fel. A diósgyőri gépgyárban a párt- és a szakszervezeti vezetés elfojtja a dolgozók kritikáját és sok esetben megfélemlítéssel élnek a tagokkal szemben. Az egyik alapszervi titkár elpanaszolta, hogy ő többször bírálta a vezetőséget, amíg behívták a pártirodára és megfenyegették, hogy ha nem hallgat, kiemelik. Hozzátehetem, hogy ez az ország harmadik legnagyobb gyára.

Amikor szervezési osztályunk munkatársa megkérdezte az ózdi járás oktatási osztályának felelősét, hogy milyen módon ellenőrzi a járási bizottság tagjainak tanulását, azt válaszolta: „Eltárs, én a járási titkár elvtársnak nem is merek szólni.” Győrben az Állami Fonodában egyik elvtárs elmondta: „Itt nem érdemes semmit kritizálni, sem pedig javasolni, mert a hozzászólókat végül ledorongolják és ezáltal félnek az elvtársak kritizálni, vagy javasolni is.” Irsa községben, 1950 januárjában a taggyűlésen, a járási bizottság tudta nélkül, 27 tagot zártak ki, mert a taggyűlésen a vezetőség munkáját kritizálták. Kizárták többek közt az MNDSz ügyvezetőjét, mert bírálatot gyakorolt a vezetőség, de különösen a titkárhelyettes munkája felett.

Ezek a módszerek odavezetnek, hogy egyre gyakrabban hallunk kis klikkekről, csoportosulásokról, állásvadászatról. Azokat az elvtársakat, akiket megfosztunk a bírálat elemi jogától, elidegenítjük a Párttól, elégedetlenséget keltünk bennük. A pártdemokrácia elfojtása természetesen nem marad titokban. Csökkenti a Párt vonzóerejét. A tagok leszoknak az aktív hozzászólásról, ami a vezetőkben még inkább megnöveli a csalhatatlanság, az önelégültség érzését.

Egyre gyakoribb az a panasz, hogy összekeverik a Pártot és a tömegeket, a Pártot és az államot. Hogy ez a gyakorlatban hogy történik, arra egy-két példa. A kecskeméti gépállomáson az üzemi értekezletet nevezték taggyűlésnek. A propagandista megválasztásában, mely napirenden volt, a pártonkívüliek is résztvettek és méltatlankodtak, hogy miért nem pártonkívüli a pártpropagandista. Megállapítottuk, hogy Vas megyében a decemberi taggyűléseken több helyen nem a párttitkár tartotta meg a beszámolót, hanem a jegyző vagy a tanító.

Hogy a bürokrácia milyen mélyen beleette magát pártéletünkbe és milyen károkat okozhat, arra nézve jellemzőek azok a hibák, melyeket a tagfelvétellel kapcsolatban országsszerte tapasztalhattunk. A pártvezetőség a tagfelülvizsgálat után elhatározta, hogy az új tagok felvételét nem bízta a véletlenre, hanem Pártunk szociális összetételének és vonzásának megnövelése szempontjából szabályozni fogja. Pártszervezeteinknek javasoltuk, hogy ebből a célból elsősorban a termelésben kitűnt ipari munkásokat, a termelőcsoportok dolgozó tagjait és az értelmiségből főleg a technikai értelmiséget részesítsék előnyben a felvételnél. Külön

felhívtuk a figyelmet, hogy Pártunkban nem eléggé vannak képviselve az ifjak és a nők és ezért a tagjelöltfelvételnél órájuk is külön irányt kell venni.

A gyakorlatban ez oda vezetett, hogy a megyei vagy járási bizottságok számszerűleg előírták, hogy egy-egy szervezet hány 25 éven aluli vagy felüli férfit, nőt, ipari munkást vagy parasztot vehet fel. Ennek az lett az eredménye, hogy például egy falusi szervezet, amelynek egy hónapra egy 25 éven aluli nő felvételét engedélyezték, nem fogadta el a termelésben kitűnt férfigjelentkezőt. Az ilyen bürokratikus eljárásnak százféle változata támadt és azt eredményezte, hogy az új tagjelöltek felvétele gépiesen, hibásan történt. Nem a termelésben kitűnt legjobb munkások, ifjak, nők, műszaki értelmiségiek jutottak be a Pártba.

Sápon a titkár elvtárs azt mondta: „Mi ebben a hónapban felvettük azt a 3 tagjelöltet, aki nekünk elő volt irányozva. A jövő hónapban addig nem veszünk fel tagjelöltet, amíg a járási bizottság nem közli velünk, hányat vehetünk fel.” A budakörnyéki járási bizottság a termelésben kitűnő erdőmérnök felvételi kérelmére ráírta, hogy nem vehető fel, mert értelmiségi. A devecei pártszervezet azt a kőművessegédet, aki értelmiségi munkát végez, politikailag fejlett, azért utasította el, mert nem régen tagja a szakszervezetnek.

Rengeteg azoknak a panaszoknak a száma, melyek arról számolnak be, hogy munkások és parasztok, értelmiségiek beadják tagfelvételi kérelmüket és ezek a kérelmek hónapokig fekszenek elintézetlenül, közben senki se foglalkozik a jelentkezőkkel, nem beszél meg velük, hogy miért húzódik az ügyük. Ezek az emberek hétről-hétre eredmény nélkül járnak a pártszervezetekbe érdeklődni, hogy mi van az ügyükkel.

A tagfelvétellel kapcsolatos hibákért felelősek központi szerveink is, melyek szintén nem mentesek a bürokráciától és intézkedéseikkel, melyek nem számoltak az alsó szervek merevségével és bürokratikus módszereivel, hozzájárultak e bajokhoz.

Változatlanul hiba van az ifjak és a nők felvétele körül. Azok a bajok, amelyeket a Vihar-sarokban észleltünk, országszerte mutatkoznak. Ez annál súlyosabb, mert hisz az ifjak és a nők zömének Pártunk felé fordulása éppen az utolsó két esztendőben történt meg. Viszont 1948 februárja óta, tavaly nyárig, lényegében tagzárlat volt Pártunkban és utána a tagjelöltfelvételt megszigorítottuk. Nálunk mind a mai napig nem alakult meg egy - a Szovjetunió Komszomoljához hasonló - egységes ifjúsági szövetség, amely Pártunk számára az utánpótlás kinevelését az ifjúság köréből megkönnyítené. Ezek a szempontok parancsolóan megkövetelik, hogy a tagfelvételnél különös gondot fordítsunk az ifjakra és nőkre. Az eddigi eredmények azt mutatják, hogy ezen a téren komoly fordulatot elérni még nem tudtunk.

Egyes vidéki pártszervezeteink vezetését sokhelyütt a felszabadulás előtti mozgalmakban közvetlenül vagy közvetve részt vett, főképpen idősebb elvtársak vették kézbe, akiknek egy része úgy érezte, hogy a múlt üldöztetéseiért joga van szinte az összes párt-, állami és gazdasági funkcióra, hogy csak ő hivatott a község ügyeit is intézni.

Előfordul, hogy egyes párttagok a Pártban viselt tisztségüket ugródeszskának tekintik és lehetőleg csak akkor vállalják el a Pártban a vezető tagságot, ha biztosítják nekik a fizetett funkciót, vagy ha ilyen nincs, pártvezetőségi tagságuk felhasználásával igyekeznek azt megszerezni.

Ezek nem egyes kirívó, hanem eléggé elterjedt jelenségek. Ennek eredménye legtöbbször az, hogy a Párt vezetése a közigazgatással, a földműves-szövetkezetekkel összefonódik, a népnevelőket nem a párttitkárságról, hanem a község házáról irányítják, hogy a pártvezetőségi tag a traktorbizottságban az őszi szántás-vetés sikeres és gyors elvégzése helyett a földműves-szövetkezeti traktor minél jövedelmezőbb kihasználását tartja szem előtt. A pártvezetőségi tagok nagymértékű beépülése a különböző fizetett funkciókba azt is eredményezi, hogy nem a

Pártban, hanem a közigazgatásban és a földműves-szövetkezetekben végzett munkát tartják fontosnak, azon a címen, hogy a fizetést onnan kapják. Ezeket a jelenségeket, melyek nem egy esetben korrupciós jellegűek, az ellenség kitűnően fel tudja használni pártszervezeteink elszigetelésére.

A bürokrata fennhéjázó, szerénytelen, nem tanul, nem szereti a fejlődő kádereket, elnyomja a nőket, az ifjakat. Békés és Csongrád megyebizottságában egyetlen elvtársnő sincs. Orosháza 513 pártmunkásából csak 18 végzett pártiskolát, 190 még szemináriumfüzetet sem olvasott a felszabadulás óta. Békéscsaba V. kerületében a tagság egy százalékát se teszi ki az értelmiség. Három jól dolgozó tanítót azért nem vettek fel a Pártba, nehogy lerontsák a szervezet jó szociális összetételét.

Hogy milyen az elbürokratásodott szervezet, arra egy példát: Mezőkovácsházán a 13 vezetőségi tag közül 9 fizetett funkcióba helyeztette magát. Az elnök 5 holdon egyéni gazdálkodást folytat és községi esküdt. A titkár ugyancsak 5 holdon egyéni gazdálkodást folytat, a földműves-szövetkezet cirokátvevője. A propagandista, magángazdálkodása mellett, a szövetkezeti tejüzem alkalmazottja. A tömegszervező, magángazdálkodása mellett, gabona-felvásárló. A káderes az OSzH pénztárosa, a gazdasági vezető a DÉFOSz irodavezetője, a frakciótitkár a ciroktelepen van alkalmazásban, a női felelős a szövetkezetnél baromfifelvásárló és így tovább, és így tovább.

Nem lehet csodálni, hogy ilyen viszonyok mellett eltompul az ellenséggel szemben az éberség. A Rajk-per egyik tanulsága az volt, hogy az eddiginél hasonlíthatatlanul éberebbnek kell lennünk. Néhány hétig valóban úgy látszott, hogy az éberség terén fordulat áll be, hogy Pártunk megtanulta, hogy minden néven nevezendő nehézségnél, hibánál vagy bajnál az okok közt keresse az ellenség kezét is. Azóta azonban meggyőződhattünk arról, hogy az éberségről Pártunkban sokat beszélnek, de kevés eredménnyel. Errenézve néhány esetet sorolok fel: A Szabad Nép egyik tudósítójának, az éberségre való hivatkozással, nem engedték meg, hogy lefényképezze egy termelőcsoport fajbikáját. Viszont október végén és november elején, amikor az ellenség ezer és ezer esetben terjesztette a forint leértékeléséről az álhíreket és szervezte az áruvásárlási pánikot, szervezeteink és tagságunk csak akkor vette észre, hogy itt az ellenség munkájával áll szemben, amikor pártvezetőségünk erre irányította a figyelmet.

Amikor az ősszel feltűnően kevés cukorrépát kaptak a gyárak, kivizsgáltattuk az ügyet. A szakértők ennek magyarázására minden termelési tényezőt felsorakoztattak, de hallani sem akartak róla, hogy itt az ellenség keze közrejátszott. Amikor azonban néhány száz cukorrépatermelő kuláknál vizsgálatot tartottunk, kiderült, hogy szinte kivétel nélkül visszatartották termelésük 20-30 százalékát, és példájukat megfelelő számú középparaszt követte. Kiderült, hogy párttitkáraink százai tudtak erről, de eszükbe sem jutott közbelépni.

Nyíregyházán megtörtént, hogy a városi titkár és az Államvédelmi Hatóság vezetőjének figyelmét felhívták arra, hogy a heti piacokon a kulákok sorban állnak a pékségek előtt és zsákszámba vásárolják a kenyeret, amelynek jelentékeny részét a disznókkal etették fel, vagy spekuláltak vele. Mind a két elvtárs nyugodtan kijelentette, hogy nincs ok közbelépésre, mert a kenyérjegy megszűnt, mindenki vásárolhat annyit, amennyi neki jólesik.

A lengyelkápornai gyilkosság alkalmával, annak ellenére, hogy a meggyilkolt Kiss elvtársat néhány hónappal ezelőtt már egyszer megtámadták a kulákok és a meggyilkoltnak a kezei hátra voltak kötözve, a helyi elvtársak az első időben nem is gondoltak arra, hogy az ellenség műve lehet.

Alig néhány napja közöltek velem egy esetet. Egy nagyüzemben egy elvtárs, aki a saját tapasztalatából meggyőződött, hogy ott semmi ellenőrzés az idegenekkel szemben nincs, ezt szóvátette. Azt a választ kapta, hogy idegenek ide nem járhatnak. Amikor megkérdezte, hogy miért nem járhatnak, megmutatták neki a bejárat feletti táblát, amire ez volt felírva: „Idegeneknek szigorúan tilos a bemenet.” „Ezért nem járhatnak hozzánk idegenek”, mondták neki. *(Derűltség.)*

A Standard-gyári kémkedés és szabotázs is sorozatos példákon mutatja, hogy az éberségről egyelőre inkább csak beszélünk, de kevésbé gyakoroljuk. Pedig, ismétlem, a Rajk-per tanulságai után itt volna az ideje, hogy fordulat történjék.

Rá kell mutatnom még egy jelenségre, melyen ha nem változtatunk, feltétlenül súlyos károkat okozhat Pártunknak. Ez a pártfunkcionáriusok fluktuációja, hullámozása.

1945-ben vagy 1946-ban, amikor Pártunk alighogy kikerült a föld alól, amikor a kádereket nem ismertük és amikor az ellenséggel folytatott harc rákényszerített bennünket arra, hogy egyik napról a másikra éljünk, még menthető volt ez a fluktuáció. Amikor a harc eldőlt és az államgépezetbe, a hadseregbe, a gazdasági életbe fokozottan kellett megbízható elvtársakat küldeni, még mindig érthető volt, ha egyik munkakörből gyakran vittük át másik helyre az elvtársakat.

Ideje azonban, hogy most már itt is rendet teremtsünk, mert a fluktuáció kezd olyan méreteket öltetni pártszervezeteinkben - és hozzátehetem - népi demokráciánk minden területén, hogy folytatása rendkívül komoly veszélyt jelent. Szabadjon itt is mindenekelőtt néhány példát hozni:

Megyei bizottságaink osztályvezetői közül egyetlen egy van helyén 1945 óta. A megyei bizottságok politikai munkatársai között egyetlen egy sincs, aki 1945 óta van a helyén. Egyetlen egy járási titkárunk nincs már, aki 1945-ben dolgozott volna. A MINSz-nek például csak egyetlen olyan munkatársa van, aki 1945-ben is az ifjagnál volt és csak kettő olyan, aki 1946-ban is ott dolgozott. A szakszervezetekben, például a textileseknél, egyetlen olyan politikai munkatárs nincs, aki 1945-ben is ott dolgozott volna.

Hogy milyen a fluktuáció, arra vonatkozólag jellemző, hogy például Baja városának párttitkári funkciója tavaly július óta négyszer cserélt gazdát. Bácsalmáson négy hónap alatt négyszer változott a párttitkár személye. A Salgótarjáni Acélgyárban egy év alatt ugyancsak négy párttitkár volt. A Diósgyőri Új-gyárban is tavaly háromszor változott a titkár személye.

A nagybudapesti gyárakban néha még rosszabb a helyzet. Az Angyalföldön, a Fogaskerékgár üzemi pártszervezetében egy év alatt 6 titkár, 3 propagandista és 4 káderes változott. Az Elzett-gyár üzemi pártszervezetében egy év alatt 4 titkár volt. A Láng-gyárban ugyancsak 4 titkár volt.

Hogy milyen a kapkodás, erre vonatkozólag egy-két példa. Győrfi Károly elvtárs 1949-ben a következő funkciókban volt: járási bizottsági tag, majd Biharkeresztesen járási titkár, utána mezőgazdasági osztályvezető a megyebizottságban. Utána leváltották és ugyanennek az osztálynak politikai munkatársa lett. Később ismét előterjesztették mezőgazdasági osztályvezetőnek, de mielőtt a kérdés elintézését nyert volna, elküldték egyéves pártiskolára. Járai Gézáne elvtársnőt 1949 őszén egy textilüzem vállalatvezetőjévé nevezték ki, mikor 3 hónapig ott volt, kinevezték az ipari központ vezérigazgatójának. Még át sem tudta venni munkakörét, mikor innen elvitték és a könnyűipari minisztérium pamut-kender-len főosztályának lett a vezetője.

Ezek a példák, melyeket szándékosan választottam, nemcsak a Párt, hanem a gazdasági élet területéről is, mutatják, hogy milyen helytelenül gazdálkodunk kádereinkkel. Azzal, hogy egyik beosztásból a másikba rángatjuk őket, eleve lehetetlenné tesszük, hogy bedolgozzák magukat munkakörükbe és így magunknak sincs módunk arra, hogy alaposan megismerjük őket. Amellett tudvalevő, hogy minden új vezetőnek időre van szüksége, amíg bedolgozza magát. Ez alatt az idő alatt elkerülhetetlen, hogy a vezető tapasztalatlansága és helyi ismereteinek hiánya miatt lazulás ne álljon be. Az ellenség ezt a lazulást természetesen örömmel használja fel.

A múlt év nyaráig a mi káderosztályunk vezetője az ellenség ügynöke volt és semmi kétség, hogy a fluktuációt szándékosan segítette elő, mert megértette, hogy ez milyen károkat okoz Pártunknak és az egész demokráciának. Azóta azonban a helyzet ezen a téren alig javult. Kádermunkánk még az elemi regisztrálásnál tart, nem tudja számbavenni, támogatni és figyelni a felnövő új erőket. Legfőbb ideje, hogy itt is gátat szabjunk a kapkodásnak, a tervszerűtlen munkának.

Pártunk győzelmének és dolgozó népünknek a szocializmus felé fordulása következtében ugrásszerűen megnőtt a tanulás vágya. Ezt az egészséges fordulatot mi magunk is serkentettük azzal, hogy tagságunk elméleti színvonalának gyors emelését követeltük. Ezen a téren igen jelentős sikereket értünk el, az alsó- és középkádereink jelentékeny része egészségesen és gyorsan fejlődik. Ugyanakkor azonban itt is történtek hibák.

A tömegek tanulmányozására azzal feleltünk, hogy inkább a mennyiségre, mint a minőségre fektettük a súlyt. Az is előfordult, hogy szervezeteink az iskolák, a szemináriumok szervezésénél mechanikusan jártak el. Az önkéntes jelentkezés elvét nem tartották szem előtt, hanem gyakran küldtek iskolákra vagy szemináriumokra olyan elvtársakat, akik erre nem jelentkeztek. Az eredmény helyenként az oktatás színvonalának csökkenése és jelentékeny lemorzsolódása volt. Mi tavaly ősszel körülbelül 300 ezer tanulóval kezdtük a pártoktatást. Mikor azonban rájöttünk, hogy túl sokat markoltunk, akkor ezt a számot, nem minden zökkenő nélkül, 220 ezerre csökkentettük. Oktatásunk sikerét még mindig gátolja az a tény, hogy nagyon sok elvtársunk az oktatást a gyakorlati élettől és a Párt építésétől elszakítva nézi. Fel kell figyelnünk arra, hogy helyenként az oktatással - és általában a pártmunkával - kapcsolatban túlterhelésről panaszkodnak: Pártunkban rengeteg a fölösleges ülés, a fölösleges értekezlet. Az aktivisták agyon vannak terhelve s ugyanakkor jó, alkalmas nő- és ifjúkáderek munkábaállítását elhanyagolják.

Nem egyszer azt tapasztaltuk, hogy munkáskádereink, különösen ha magasabb funkcióba emeljük őket, nem szívesen tanulnak. Pártunk részéről helyes és célravezető volt az, hogy a hatalom megszerzése után, ahová csak lehetett, az ipari munkásság, a dolgozó parasztság legjobbait küldtük. De feltétlenül szembe kell szállni a hibás nézettel, mely ezzel kapcsolatban néhol lábrakapott, hogy aki proletár, az már tulajdonképpen kész kommunista. Nem árt felidézni Lenin szavait, aki azt mondta:

„...a proletariátus diktatúrája talaján át kell nevelni magukat a proletárokat is, akik saját kispolgári előítéleteiktől nem egyszerre szabadulnak meg, nem csoda útján, nem a szűzanya parancsára, nem valami jelszó, határozat, rendelet parancsára, hanem csak a kispolgári tömegbefolyások ellen folytatott hosszú és fáradtságos tömegharc útján.”¹¹

Ezt a lenini tanítást nekünk is meg kell szívlelnünk.

¹¹ *Lenin. Válogatott művek. 2. köt. Id. kiad. 767. old.*

Szakadatlanul küzdenünk kell a nacionalizmus minden megnyilvánulásával szemben. Nem szabad elfelejtenünk, hogy a Horthy-rendszer 25 esztendőn keresztül szívósan és nem sikertelenül igyekezett munkásosztályunkba is beoltani a sovinizmus, az antiszemitizmus és faji gőg legkülönbözőbb válfajait, előzőleg pedig egész nemzedékeket neveltek a magyar „faji felsőbbbség” szellemében. A nacionalizmus mérge behatolt a dolgozó népbe. Értelmiségünk jelentékeny része is tele van faji előítéletekkel. Nyakló nélkül hajbókol a nyugat minden megnyilvánulása előtt s lekicsinyli a Szovjetunió eredményeit. Sikereink túlságos és kritikátlan aláhúzása, a szomszéd népi demokráciák és elsősorban a Szovjetunió sikereinek elhallgatása vagy figyelembe nem vétele, amivel még mindig találkozunk, a nacionalizmus kifinomodott, a mai viszonyokra alkalmazott egyik megjelenési formája, amely ellen harcolnunk kell, mielőtt nagyobb károkat okozna.

Most vegyünk egy másik kérdést. A felszabadulást megelőző 60 éven keresztül az egyszerű szervezett munkás számára lényegében a szakszervezet jelentette a munkásmozgalmat. Aki ismeri a Szociáldemokrata Párt történetét, az tudja, hogy ez a párt megszületésétől kezdve szakadatlanul a szakszervezetek vezetőinek kezében volt, minden szakszervezeti tag automatikusan a Szociáldemokrata Párt tagja is volt. Elkerülhetetlen, hogy ez a hosszú tradíció ne hagyott volna nyomokat azoknak a régi szervezett munkásoknak a beállítottságában, akik most szinte kivétel nélkül Pártunkban vannak.

Tekintetbe kell venni, hogy a jobboldali szociáldemokrata vezetők a felszabadulás utáni 2-3 esztendőben, amikor a szakszervezetekért is folyt a harc, a Kommunista Párt befolyásának ellensúlyozására a pártoktól független szakszervezet gondolatát is erősítették. A harc eldőlése után mi nem fordítottunk erre a kérdésre elég figyelmet és az eredménye az lett, hogy a szakszervezetben, elmosódva és éles megnyilvánulások nélkül, de szindikalista tendenciák jelentkeztek, amelyek akarva-nemakarva Pártunk szerepének jelentőségét csökkentették a szakszervezetek javára.

Ez a kétségkívül lappangó szociáldemokrata maradvány nyilvánult meg abban, hogy a szakszervezetek nagyon kelletlenül engedték át a szakszervezeti ifjúságot az egységes ifjúsági szervezetbe. Igyekeztek elhúzni és lényegében el is húzták azt, hogy a Magyar Nők Demokratikus Szövetsége a gyárakban is szervezetet alakítson. E jelenségek ellen még nem tettünk semmit.

E téren egyéb figyelmeztető jelek is vannak. Rendkívül megnőtt például a szakszervezeti bürokrácia. Olyan fontos szakszervezetben mint az építőmunkásoké, feltűnően kevés a kommunista párttagok száma és ezen a helyzeten hosszú hónapok munkájával is alig tudunk javítani.

Végül szóvá kell tennem egy olyan veszélyt, amely nemcsak nálunk, de az összes népi demokráciákban jelentkezhet. A mi Pártunkban benne van a nagyipari proletariátus abszolút többsége. Semmi kétség, hogy még ezeknek a munkásoknak is egy jelentékeny része magával hozta és magával hordja azokat a kispolgári hagyományokat és előítéleteket, amelyekről Lenin mondta, hogy kiirtásuk a proletárdiktatúra egyik feladata. Vegyük hozzá, hogy pl. Nagybudapestben, Pártunk tagságában az ipari munkások száma 55 százalék. Ez annyit jelent, hogy Pártunk legfontosabb szervezetében a tagság 45 százaléka nem munkás, hanem értelmiségi, kispolgári, háztartásbeli stb. Ez módot nyújt az ellenségnek arra, hogy befolyását éreztesse a Pártra, különösen válságos helyzetekben, amikor a kispolgári rétegek ingadozni kezdenek és ingadozásukat a Pártra is átviszik.

A reakció veresége óta Pártunk lényegében monopolisztikus helyzetbe jutott. Aki törtető és karrierista, az igyekszik a Pártunkba bejutni, mert ez az uralkodó párt és természetesen

igyekszik Pártunkba bejutni az ellenség is. Ez a Rajk-per egyik tanulsága. A Standard-gyár kémeit és szabotázsainak magyar résztvevőit az ellenség külön utasította, hogy lépjenek be Pártunkba. Hasonló jelenséggel lépten-nyomon találkozunk. Az ellenség az osztályharcot, amelyet nyílt politikai ütközetben elvesztett, most megkísérli a Párton belül is folytatni, mert ez biztosítja számára a legjobb fedezetet. Ezért az ilyen fiatal és ellenséges behatolások kivédésében még gyakorlatlan Pártnak mint a mienk, fokozott éberséggel kell küzdeni minden pártellenes megnyilatkozás, a Párt vonalától való minden elhajlás, minden pártszerűtlenség ellen.

Pártunk helyzetének taglalását azzal fejezem be, amivel kezdtem. A mi Pártunk egészséges és jól fejlődik. Az, hogy a meglevő hibákról ilyen nyíltan beszélünk, Pártunk erejének egyik jele. E téren is követjük nagy tanítóink, Lenin és Sztálin útmutatásait. Lenin majdnem félszáz évvel ezelőtt megkövetelte már a Párttól „az önkritika munkáját és kíméletlen leleplezését saját hibáinak, melyek a munkásmozgalom növekedésével feltétlenül és elkerülhetetlenül előállnak”.

Sztálin elvtárs mondotta:

„Hadd tárja fel a Párt, hadd tárják fel a bolsevikok, hadd tárja fel országunk minden becsületes munkása és dolgozója munkánk fogyatékoságait, építésünk fogyatékoságait, hadd jelöljék meg fogyatékoságaink kiküszöbölésének útját, hogy munkánkban és építésünkben ne legyen tespedés, mocsár, rothadás, abból a célból, hogy egész munkánk, egész építésünk napról-napra javuljon és sikert sikerre halmozzon.”¹²

„A Pártot, az osztályt, a tömeget lehetetlen helyesen nevelni önkritika nélkül; a Párt, az osztály, a tömeg helyes nevelése nélkül pedig nincs bolsevizmus.”¹³

Feladataink

Az önkritika most szükségesebb, mint valaha. Pártunk nagy feladatokat vállalt, melyeket csak úgy oldhatunk meg, ha tisztán látjuk és kiküszöböljük hibáinkat. A Rajk-per nemcsak egy sor hibánkra mutatott rá, de feltárta az ellenség aljas terveit. Azok a jegyzékek, melyeket az imperialista országoktól kapunk, a Tito-banda állandó provokációi, figyelmeztetnek bennünket, hogy résen kell lennünk, hogy Pártunkat erősíteni kell, hogy le kell vetkeznünk hiányosságainkat. Ez teszi önkritikánkat időszerűvé.

„Késlekedni e tekintetben annyit jelent - mondotta a hibák feltárásáról szólva Sztálin elvtárs - mint megkönnyíteni ellenségeink dolgát, elmélyíteni hibáinkat és gyengéinket. De mindezt lehetetlen megtenni az önkritika kifejlesztése, az önkritika fokozása nélkül, anélkül, hogy a munkásosztály és a parasztság milliós tömegeit be ne vonnók gyengéink, hibáink feltárásába és felszámolásába.”¹⁴

Nekünk most erősíteni kell Pártunkban az önkritikát, a demokráciát, hogy ezzel újra mélyebbre eresszük gyökereinket a tömegekbe és megszüntessük a tömegektől való elszigetelődés veszélyét.

¹² Sztálin. A kritikáról és önkritikáról. (Pártépítés Kiskönyvtára 1. sz.) Szikra 1950. 12. old.

¹³ Ugyanott, 33. old.

¹⁴ Ugyanott, 34. old.

Ezért javasoljuk a Központi Vezetőségnek, hogy ez év március 15-től június 1-ig terjedő időben válasszuk újra az összes pártszervezeteink vezetését, az alapszervezetektől kezdve a nagybudapesti vezetésig bezárólag. A küldöttértekezletek a vezető pártszerveket titkos szavazással választják meg.

A választásokon arról kell gondoskodni, hogy friss vér kerüljön a vezetőségekbe, hogy leváltsuk a meg nem feleelőket és az utolsó esztendőben a pártmunkában, a termelésben kitűnt dolgozókat, nőket, ifjakat, műszaki értelmiségieket, jó új erőket ültessünk helyükbe. Ezeken a választásokon a régi vezetés tartson beszámolót eddig végzett munkájáról és gyakoroljon önkritikát. A tagság pedig tárja fel és bírálja meg a hibákat. Használjuk fel a választást olyan ellenőrzésre, „amikor a tömegek, a vezetettek ellenőrzik a vezetőket, mutatnak rá hibáikra és jelölik ki hibáik kijavításának útját”, mint Sztálin mondta.

A kritika nem kampány, hanem az önkritikával együtt mindenkor alkalmazni kell. A kritika, amit gyakorolunk, legyen építő, ne legyen sekélyes, kicsinyes, ne könnyítse meg az ellenség munkáját, hanem erősítse a Pártot, fokozza a Párt befolyását és vonzóerejét.

„A pártbeli tömegek - mondatta Sztálin elvtárs - ellenőrzik vezetőiket a pártaktívákon, a konferenciákon, a kongresszusokon... úgy, hogy ezeket vagy azokat a vezető elvtársakat megválasztják, vagy nem választják meg a vezető szervekbe.”¹⁵

Ez a választás tehát szervesen összefügg az önelégültség, a diktálás, a szerénytelenség, a bürokrácia, a hibák elleni harccal. Különösen a bürokratikus elemek ellen kell felvenni a küzdelmet. Sztálin elvtárs a bürokratizmusban látta a szocialista fejlődésnek egyik legnagyobb akadályát.

„A bürokratikus elemekről van szó - mondotta Sztálin elvtárs - ...akik úgy félnek a tömegek bírálatától, a tömegek ellenőrzésétől, mint a tűztől, s akik akadályozzák az önkritika kibontakozását, gátolnak bennünket abban, hogy megszabaduljunk gyengéinktől, hibáinktól... A bürokratizmusban a szervezeteinkre gyakorolt polgári befolyás nyilvánul meg.”¹⁶

A vezetés újjaválasztásán elsősorban ennek a bürokratizmusnak a kiküszöbölésére törekszünk. Ha vezetésünk választását jól végrehajtjuk, feltétlenül megerősödik a Párt és Pártunk kapcsolata a tömegekkel. Nőni fog az éberség, melyet elaltatott az önelégültség.

Fokozni kell azt az ősszel lendületbejött fejlődést, hogy Pártunk politikai tennivalóit mindenütt szervesen össze tudja kapcsolni a gazdasági feladatok megoldásával. Fokozni kell Pártunkban annak tudatát, hogy népi demokráciánk életének minden területéért, elsősorban gazdasági területéért is, mi vagyunk felelősek és hogy a jó kommunista politikai munkát a jó gazdasági eredmények igazolják.

Érezze magát minden kommunista vezető felelősnek azért a gazdasági területért, amelyet reábíztak és gondoskodjon róla, hogy ezen a területen a legjobb eredményeket érje el.

Járjon elől minden kommunista a munkaverseny minden ágában, az újjátmozgalomban, a brigádmozgalomban és gondoskodjon róla, hogy az ötéves tervet pontosan, részleteiben is végrehajtsuk. Támogassa azt a munkaversenyt, amely április 4-ével, hazánk felszabadításának ötéves évfordulójával kapcsolatban folyik. Ez a munkaverseny lendítse tovább azt a hatalmas kezdeményezést, mellyel a magyar dolgozó nép Sztálin elvtárs születésnapját ünnepelte. A felszabadulás ötéves évfordulójára a magyar dolgozó nép szocialista munkájának győzelmével fejezze ki háláját felszabadítónk, a nagy Szovjetunió és vezetője, a bölcs Sztálin iránt.

¹⁵ Sztálin. A kritikáról és önkritikáról. Id. kiad. 55. old.

¹⁶ Ugyanott, 34-35. old.

A munka frontján külön figyelmet kell szentelnünk azokra a területekre, ahol a Párt gyenge, mint például az építőmunkásoknál. Ötéves tervünk befektetéseinek 40 százaléka esik az építkezésekre és gondoskodni kell róla, hogy ebben a döntő szektorban is megvalósíthassuk tervkitűzéseinket.

Keményebb követeléseket kell felállítani Pártunk politikai vonalának végrehajtásával szemben. Gondoskodni kell róla, hogy pártfunkcionáriusaink egyéni magatartásukkal is segítsék a Párt harcát a klerikális reakció és annak ideológiai befolyása ellen. A termelészövetkezetek elterjedésével gyakran találkozunk olyan jelenséggel, hogy a faluban szervezeteink vezetői a termelészövetkezeti csoportokat nem támogatják, sőt akárhányszor gátolják, vagy éppen ellenségesen viszonyulnak hozzá.

A termelészövetkezeti csoportokba való belépés természetesen a jövőben is önkéntes. Önkéntes a kommunistákra vonatkozólag is: csak az a kommunista falusi titkár vagy DÉFOSZ-elnök lépjen be, aki a termelészövetkezetek helyességéről meg van győződve. Ennyiben nem változott a helyzet. De minden elvtársunktól megköveteljük, csakúgy mint az állami szervektől, hogy a szocializmus építését a falun - melyet a szövetkezeti termelőcsoportok képviselnek - semmi körülmények között ne gátolják, hanem támogassák.

Tovább kell erősítenünk az ideológiai frontot Pártunk elméleti színvonalának emelésével. Meg kell javítanunk nemcsak a pártoktatás minőségét, de fokozottabb figyelmet kell fordítanunk a középiskolák és az egyetem világnézeti oktatására. Külön fel kell venni a harcot azokkal a tendenciákkal szemben, melyek az egyetemen és a főiskolán a proletárszármazású diákokra fokozottabb terheket raknak és ezzel megnehezítik tanulásukat.

Az ifjúság körében megérték a dolgozó fiatalok minden rétegét egységesen összefogó szervezet létesítésének előfeltételei. Az ifjak megértették, hogy eljött az ideje, hogy nálunk is meg kell teremteni azt az egységes szervezetet, mely a Szovjetunió Komszomljához hasonlóan, elősegíti az ifjúság szocialista nevelését és Pártunk utánpótlását az ifjúság köréből. Mi örömmel üdvözljük ezt a fejlődést és teljes erővel támogatjuk. Az ilyen hatalmas, az egész ifjúságot átfogó szövetség egyik ellenszere lesz annak a helytelen tendenciának, mely eddig Pártunkon belül háttérbe szorította az ifjú dolgozókat.

Gondoskodni kell a népköztársasági alkotmányunkban lefektetett alapelvek megvalósításáról. Ennek megfelelően irányt kell venni arra, hogy lehetőleg az idén létrehozzuk a falu, város, járás és megye tanácsait, melyeket alkotmányunk megkövetel és amelyek a dolgozó tömegekkel elmélyítve a kapcsolatot, tovább erősítik demokráciánkat.

Végül három területen kell fokoznunk Pártunk politikai működését. Az egyik a munkásegység védelme. Az imperialisták mindent megkísérelnek, hogy a kapitalista országokban megbontsák a kommunisták vezette munkásegységet. Nálunk, ahol ezt az egységet sikerült létrehozni, el van terjedve az a vélemény, hogy számunkra ez a kérdés elintéződött, mi a munkásegységért vívott küzdelemben már csak nézők vagyunk. Ez a nézet helytelen. Itthon és nemzetközileg száz formában küzdhetünk a munkásegységért. Nemcsak olyan tömegszervezetekben, mint a szakszervezetek nemzetközi organizációi, hanem minden téren, minden tőlünk telhető legnagyobb segítséget és bátorítást kell nyújtanunk, a kapitalista országokban is, azoknak, akik a munkásegységet védik.

Erősítenünk kell a proletárnemzetköziség tudatát, erősítenünk kell azáltal, hogy élesen szembeszállunk a magyar sovinizmus és nacionalizmus minden megnyilvánulásával. Ne szűnjünk meg hangsúlyozni, hogy saját erőfeszítéseink mellett sikereink és eredményeink kiindulópontja és alapja a hatalmas Szovjetunió felszabadító szerepe és állandó támogatása, hogy jövőnk és további virágzásunk biztosítéka a proletárinternacionalizmus, az a

szocializmust építő demokratikus front, mely a nyugati imperialistákkal szemben megvéd bennünket. Ennek a proletárnemzetköziségnek szellemében az eddigieknél fokozottabban kell tanulmányozni és a magyar viszonyokra alkalmazni a Szovjetunió és a népi demokráciák tapasztalatait és eredményeit. Különösen fel kell használni elsősorban a Szovjetunió Bolsevik Pártjának tapasztalatait pártépítésünk terén. Ebben a tekintetben még a kezdet kezdetén vagyunk és alaposan lemaradtunk. Most az a feladatunk, hogy ezt a lemaradást kiküszöböljük.

Fokozni kell a béke védelméért folyó küzdelmünket is. E téren gyakran találkozunk olyan téves felfogással, hogy nálunk, ahol az imperialisták szervezett erői már vereséget szenvedtek, a béke védelme tulajdonképpen lényegében állami feladat és főleg honvédségünk megerősítésében nyer kifejezést. Ez a nézet azt vallja, hogy a béke megvédésére irányuló harcot elsősorban azoknak a progresszív erőknek kell megvívniuk, amelyek az imperialista államokban küzdenek s mi ezen a téren is bizonyos fokig csak nézők vagyunk.

Mind a két vélemény helytelen. A régi rend hívei nálunk is változatlanul egy harmadik világháborúban reménykednek és ezért szívósan és lankadatlanul támogatják a nyugati imperialistákat, terjesztik a háborús pánikkeltés álhíreit és mint kémek, szabotálók, cselekvően is résztvesznek ebben a küzdelemben. Ennélfogva itthon is szakadatlanul küzdeni kell ezek ellen az erők ellen és éberén kell tartani azt a szellemet, amely el van szánva minden eszközzel küzdeni a békéért. Ez az a terület, ahol egy emberként magunk mögött tudjuk az egész magyar dolgozó népet. Ha az ellenség meggyőződik róla, hogy a magyar nép elszántan és egyhangúlag száll szembe a háborús uszítókkal, ez magában véve hatalmas politikai tényező, új erő forrása, melyből a kapitalista országok, sőt a népi demokráciák béketábora is meríthet.

Az elmúlt tizenöt hónap alatt kétszer volt alkalmunk a magyar dolgozó népnek, hogy a világ haladó erőinek nemzetközi fóruma előtt kinyilvánítsa békeakarátát: 1948 decemberében a Demokratikus Nők Világkongresszusán és az elmúlt évben a Világifjúsági Találkozón. Az az egység és lelkesedés, melyet ez alkalmakkor a magyar dolgozó nép tanúsított, rendkívül mély benyomást gyakorolt világszerte, a népi demokráciák dolgozóira csakúgy, mint a kapitalista államok békéért küzdőinek táborára. Ez a benyomás például a Világifjúsági Találkozóval kapcsolatban annyira nyugtalanította az imperialistákat, hogy egyik vezető lapjuk, a londoni *Times* felvetette a kérdést: mit lehet csinálni a jövőben az ilyen hatásos és az angolszász világra is benyomást keltő békemegnyilvánulások meggátolására? Mi örülünk, hogy a béke ügyének ilyen komoly szolgálatokat tudunk tenni és rajta leszünk, hogy az a szellem, melynek megnyilvánulása barátira és ellenségre egyaránt mélyen hatott, tovább erősítse és fűtse dolgozó népünk harckészségét a béke megvédésére.

Mi kendőzés és szépités nélkül rámutattunk Pártunk hibáira, rámutattunk nemcsak azért, mert tudjuk, hogy egységes, fejlődő és szilárd szervezetnek megfelelő munkával gyorsan kiküszöbölhető bajairól van szó. Rámutattunk azért is, mert tudjuk, hogy a hibák kiküszöbölését meggyorsítja és megkönnyíti, ha bolsevista önkritikával magunk mutatunk rá. Ezeknek a bajoknak a felfedése magában véve már félgyógyulás, már félsegítés. Mi eddig sem féltünk a bajok feltárásától és ki fogjuk őket küszöbölni, mint ahogy ezt azelőtt is megtettük.

Igyekezni fogunk ezt a munkát gyorsan és alaposan elvégezni, mert azt akarjuk, hogy az előttünk álló nagy feladatokat, mint az elmúlt öt esztendő folyamán, a jövőben is sikerrel, eredményesen oldjuk meg. A béketábor, a szocializmust építő haladó országok táborának ereje, gyorsan nő és e növekvéssel jelentkező új feladatok megoldását követeli tőlünk is a történelem. Mi azt akarjuk, hogy a feladatoknak ránk eső részét becsülettel és eredménnyel elvégezzük úgy, ahogy ezt joggal elvárja tőlünk dolgozó népünk, a haladó világ, a hatalmas Szovjetunió és nagy vezérünk, a bölcs, a szeretett Sztálin! (*Nagy taps.*)

Zárszó

Amint az Elvtársak hallották, az összes felszólalók egyetértének a beszámolóval és az előterjesztett határozati javaslattal. Azok, akik közvetlenül a munkások között dolgoznak, mint Győre, vagy Kakukné elvtárs, azt mondják, hogy a tagság ezt a határozatot nagy örömmel fogja fogadni. Az elhangzottak is bizonyítják, hogy nagyon időszerű ez a határozat, de az az érzésem, hogy már egy kicsit el is késtünk vele. A jó példák mellett, amilyeneket Nagy Mária elvtársnő sorolt fel, annyi hibáról hallottunk, hogy az emberben az az érzés keletkezett: bizony, ha egy félévvel ezelőtt hoztunk volna ilyen határozatot, akkor most már sokkal messzebb tartanánk. De jobb későn, mint soha.

Rátérek néhány kérdésre, melyek a felszólalásokban felvetődtek. Az ülésezéseknél is rendet kell teremteni, mert különben elborítják a pártéletet. Ez nemcsak a falusi vagy járási párt-szervezeteinkre áll, amelyekben az ülés gyakran délután 5 órakor kezdődik és éjjel 3 órakor még folyik. Nálunk, a központban is előfordul, hogy némelyik délelőtt a Párt egyszerűen akcióképtelen, senki sem található a helyén, mindenki ülészik. Ez veszedelmes, nehezen megfogható formája a bürokráciának.

Külön fel kell hívni az elvtársak figyelmét arra, amit itt Kiss elvtárs mondott a párttagok jogainak semmibebevételéről. Ezen a téren is radikálisan változtatni kell. Fel kell hagyni a ráolvasásokkal és a jókívánságokkal. Néhány olyan titkárt, aki egyszerűen elveszi a tagtól a tagsági könyvet, ki kell pellengérezni. Az ilyenekkel szemben példát kell mutatni, le kell hozni esetüket az újságban. Fel kell arra is figyelni, hogy a bürokrácia, a parancsolgatás következtében sok helyen rideg, türelmetlen, sőt, ahogy Kiss elvtárs mondta, embertelen a mi funkcionáriusaink bánásmódja az egyszerű párttaggal és még inkább a pártonkívüliekkel szemben. Amit itt legalább tíz felszólaló elvtárstól hallottunk, hogy milyen könnyen zárják ki az embert, milyen könnyen fenyegetik az államvédelmi hatóságokkal, mutatja, hogy e téren is rendet kell csinálni. Az Államvédelmi Hatóság, kedves Elvtársaim, nem a falusi titkárok szerve és nem is a járási titkároké.

Sok példát hallottunk arról, hogy egyesek basáskodnak a tagsággal. De e példák rendszerint egész kis szervezetekről szóltak, holott bizonyos fokig itt is a fejtől bűzlik a hal. Az utóbbi két héten belül három olyan esetről értesültem, amikor államtitkárok - közülük kettő a Központi Vezetőség tagja - a párttitkárral szemben tanusított magatartásukkal megsértették a demokrácia elemi szabályait. Az egyik államtitkárunk, miután a minisztériumi pártszervezet titkára igen óvatos kritikát gyakorolt a minisztérium munkája felett - magához hívatta a párttitkárt és csúnyán lehordta őt. A másik minisztérium pártszervezetében a titkár nem is függetlenített. Az államtitkár tehát hivatali fölöttese a párttitkárnak és gyakorlatilag az államtitkár vezette a pártszervezetet. Tudjuk, hogy nem egy minisztériumban hasonló a helyzet. Az Elvtársak tehát ne higgyék, hogy a lecke a pártdemokráciáról csak a falusi vagy más alapszervezeteknek szól. Ez szól mindannyiunknak. A demokrácia mindannyiunkra kötelező, nemcsak az alapszervekre, hanem a Központi Vezetőségre és a közbeeső szervekre is.

Erősen hangsúlyoztuk, hogy a fiatalokat jobban be kell vonni a pártmunkába. Ennek következtében itt a vita során az „öregek” elleni támadás mellékszöngéje hallatszott ki. De nem az a baj, hogy öregek vannak, hanem az, hogy nem engedik be a fiatalokat. Tehát nem arról van most szó, hogy induljon meg az általános harc az öregek ellen és aki 35 éven felüli, az szoruljon ki a vezetésből - hanem arról, hogy a fiatalokat és nőket engedjék be olyan arányban, ahogy politikailag felnőnek. Sőt, itt nem félnék egy kis előlegtől sem. Kissé az

arányuk felett is vinnék be nőt és fiatalot a szervezetek vezetőségébe, mert többet tanulnak, ha bent vannak, mint hogyha az ajtó előtt várjuk őket.

El kell mondani, hogy minden önkritika, amely általánosságban hangzik el és nem tartalmaz konkrétumot - mint itt a szakszervezetekkel kapcsolatban - bizonyos fokig olyan, mint a nyeletlen bicska penge nélkül. Nem sokat ér az a kritika, amit senki sem vesz magára. Bismarck azt mondta: „Amikor én nem értek valamivel egyet, mindig úgy kezdem, hogy elvben egyetértek vele.” A kritikát is elvben gyakran elfogadják, s a gyakorlatban kiderül, hogy visszautasították.

A vitából az a benyomás keletkezett, hogy az Elvtársak egy része nem értette meg egészen a Központi Vezetőség célját. Mi komoly fordulatot akarunk a pártdemokrácia, a bürokrácia elleni harc, a tagok jogainak érvényesítése terén. Ha a pártdemokrácia terén nem tudjuk a hibákat kiküszöbölni, feltétlenül meglassul Pártunk fejlődése. Ha nem is hallottuk volna itt a példák tucatjait, akkor is meg kell érezni mindenkinek, hogy most ez a tényező - a párt-demokrácia gyengesége, a kritika és önkritika hiánya - amely gátolja további fejlődésünket. Gátolja az új erők növekedését, gátolja azt, hogy a tagság a demokratikus módszerek, a kritika és önkritika segítségével nőjön.

Ezt az akadályt akarjuk most elhárítani. Természetesen nem rohamunkával, hanem úgy, hogy ráirányítjuk a figyelmet és elkezdjük a rendszeres harcot a pártonbelüli demokrácia komoly helyreállításáért, a kritikaért és önkritikaért, a bürokrácia, a basák és kiskirályok ellen. Élesen alá kell húzni, hogy ez a harc nem kampányszerű és nem csupán a legközelebbi Központi Vezetőségi ülésig lesz ez a központi kérdés. Ezt a harcot állandóan, szakadatlanul kell folytatni. Sztálin elvtárs mondta, hogy az önkritika jelszavát nem lehet úgy tekinteni, mint valami új jelszót. Ez az önkritika a Bolsevik Párt lényegében gyökerezik, sőt a proletárdiktatúra rendszerének alapjában is. Ezért helyes, hogy a mi határozati javaslatunk külön kimondja, hogy a bírálat és önbírálat nem kampány-jellegű feladat, hanem Sztálin elvtárs szavaival: „állandó, működő fegyver a bolsevizmus fegyvertárában, amely eltérhetetlenül össze van kapcsolva magával a bolsevizmus természetével, forradalmi szellemével”.

A kritikáról magáról egyik elvtársunk felvetette, hogy meg kell tanítani az embereket kritizálni. Ebben van valami. Elő fog fordulni, hogy a kritika az első időben nem lesz valami mintaszerű. Ez előfordult a Bolsevik Pártban is. Sztálin elvtárs azt mondta:

„...ha a bírálatban csak 5-10 százalék igazság van is, az ilyen kritikát is üdvözölni kell, figyelmesen kell meghallgatni és egészséges magvát tekintetbe kell venni. Ellenkező esetben, ismétlem, betapasztanak a száját a Szovjetek ügyéhez hű emberek százainak és ezreinek, akik még nem eléggé gyakorlottak bíráló munkáikban, de akiknek ajkáról maga az igazság szól.”¹⁷

Ezt nekünk is meg kell szívlelnünk. Nálunk is lesznek olyan kritikusok, akiknek nem száz százalékgig helyes a kritikájuk, nekünk magunknak kell kihámozni belőle azt, ami helyes és jó.

Természetesen a kritikát és önkritikát nemcsak most, a vezetőség-választásokon kell alkalmaznunk, hanem állandóan biztosítanunk kell a taggyűlés, a választott szervek demokratikus jogait. Ha ezt elérjük: ugrásszerűen fog javulni a munkánk. Javul nemcsak azért, mert a titkár felelősebbnek érzi magát, tudja, hogy felelnie kell a tagság előtt, de a tagság maga is igyekezni fog jól kritizálni, töri a fejét, keresi, hol van a hiba és azon is töri a fejét, hogyan lehet a hibát kijavítani, mert hiszen alkotó, teremtő kritikát követelnek tőle.

¹⁷ Sztálin. A kritikáról és önkritikáról. Id. kiad. 15. old.

Ez a kölcsönhatás gyorsan meg fogja javítani a pártmunkát. Pártunk most már a hatodik esztendeje működik legálisan. A Párt felnőtt, nagy követelményeket állít a dolgozó nép elé, vele szemben is megnöttek a követelmények. A vezetőség újraválasztását gondosan elő fogjuk készíteni. Gondoskodunk arról, hogy minden alapszerv választásánál ott legyen a felsőbb szerv kiküldöttje, aki segít végrehajtani a választásnál a helyes elveket, s gondoskodik a kritika szabad alkalmazásáról. Ahol a szervezet nagyobb, ott a Központi Vezetőség határozatát előre megbeszéli az aktíva. Ahol a szervezet kisebb, ott a határozatot közvetlenül vitatják meg és hajtják végre. Mindenesetre gondoskodunk arról, hogy a határozat végrehajtására segítség és ellenőrzés menjen le az alapszervezetbe, nehogy a sok kiskirály, basa meg bürokrata, akiről itt szó volt, jelentékeny részét még elsikkassza. Különösen vigyázzunk arra, hogy a pártszervezeti szabályok belső demokráciára vonatkozó része ne maradjon írott malaszt. Kötelességünk, hogy érvényt szerezzünk pártszervezeti szabályzatunk belső demokráciát biztosító rendelkezéseinek és gondoskodjunk róla, hogy a párttagok pártszerű bírálatot gyakorolhassanak a Párt munkája és szervezeteinek tevékenysége felett.

A mi Pártunk szervezetei - eddigi tapasztalataink szerint - szeretnek szélsőségekben mozogni. Az utolsó négy-öt hónapban sikerült a Pártot - megfelelő munkával - a termelés felé fordítani. Nagy hiba volna, ha az elvtársak a szervezetekben azt hinnék: a termelési kampánynak vége és most jön az önkritika kampánya. A szervezés lendületét és azt az egészséges vonalat, amelyet a Párt az utolsó négy-öt hónapban ezen a téren megvalósított, változatlanul tovább kell vinni. Határozati javaslatunk a feladatok 2. pontjában változatlanul a termeléssel való foglalkozást jelöli meg. Vigyázzunk, hogy ne engedjük ezt a fontos munkát megzavarni!

De ugyanakkor rá kell térni a következő fontos kérdésre, a pártdemokrácia helyreállítására, a kritika és önkritika teljes érvényesülésére, s ami ezzel összefügg: harcolni kell a Pártban mutatkozó bürokráciával szemben. Mintha kígyó csípne meg engem, ha hallom, hogy „félnek a Párttól”. A Párttól csak az ellenség féljen, a dolgozó nép előtt, jó munkánk eredményeképpen, a Párt legyen népszerű. A dolgozó nép tisztelje, de egyben szeresse is Pártunkat, saját Pártját. A bürokrata, a pártdemokrácia megsértői néhol olyan helyzetet teremtenek, hogy a mi népszerű Pártunktól, amelyet a nép tisztel és szeret, helyenként félnek. Ezért ismétlem: a kulák féljen tőlünk, féljen tőlünk az ellenforradalmár, de minden törekvésünk odairányuljon, hogy a dolgozó nép ne csak tiszteljen, hanem szeressen is bennünket. Az éberség ott alszik el, ahol nem lehet kritizálni, ahol nem lehet a hibákat, bajokat szóvátenni. A belső demokrácia megerősödése, a kritika és önkritika alkalmazása, harc a bürokrácia ellen és az éberség kérdései mind összefüggnek, kölcsönhatásban állnak egymással és - mint az egyik felszólaló elvtárs helyesen mondotta - magával a termeléssel is. Amilyen jól oldjuk meg ezeket a feladatokat, úgy fog emelkedni a termelés is. A Központi Vezetőség feladata, hogy keményebben ellenőrizze a határozatok végrehajtását és keményebben lépjen közbe ott, ahol nem tartják be. A jövőben az ellenőrzést rendszeresebben kell végeznünk.

Mégegyszer ismétlem: őrizkedni kell attól, hogy e munkánk a termelés csökkenésével, vagy a termelésre irányított figyelmünk csökkenésével járjon. Ha ezt szem előtt tartjuk, akkor a Központi Vezetőség célja - az, hogy a Párt minden tekintetben erősödjön és egészségesen fejlődjön tovább - biztosítottnak tekinthető.

Reméljük, hogy a legközelebbi Központi Vezetőségi ülésen már arról számolhatunk be, hogy határozatunk végrehajtása következtében Pártunk befolyása és a belső pártdemokrácia, az egész pártszellem gyorsan és egészségesen fejlődött. *(Hatalmas taps.)*

*(Beszámoló és zárszó a Központi Vezetőség
1950 február 10-i ülésén.)*

A SZTAHANOVISTA MOZGALOM AZ EGÉSZ, SZOCIALIZMUST ÉPÍTŐ DOLGOZÓ NÉP MOZGALMA

A magyar sztahanovisták első országos tanácskozása befejezés előtt áll. Aki végighallgatta a két nap tanácskozásait, annak számára világos, hogy egy hatalmas mozgalom van itt kifejlődőben, mely szocialista építésünk, ipari termelésünk, közlekedésünk minden ágára kiterjed és át fog menni a mezőgazdaságba is abban a mértékben, ahogy a szocialista termelés ott is elterjed.

A magyar sztahanovista mozgalom rövid története újra bebizonyította, hogy Pártunk olyan feladatokat tűz dolgozó népünk elé, melyek helyesek, időszerűek és megoldhatók. Megfordítva is elmondhatnók, azért kezdeményeztük a magyar sztahanovista mozgalom megvalósítását, mert száz jelből észrevettük, hogy megvalósulásának előfeltételei megértek: a talaj a termékeny mag számára elő volt készítve.

Szükségesnek tartom, hogy rövid pillantást vessek a sztahanovista mozgalom kezdeti nehézségeire, mert azok a hátráltató tényezők, melyek kibontakozásánál mutatkoztak, jórészen ma is még hatnak, és gátolják, visszafelé húzzák fejlődését.

Most van fél éve annak, hogy a múlt év augusztus végén a Nagybudapesti Pártválasztmányon megindítottuk a harcot a munkaverseny legszélesebb és legelterjedtebb formája, az egyéni verseny érdekében. Ebben az időben a legkülönbözőbb tényezők valóságos harcot vívtak a munka termelékenységének visszaszorításáért. Akkor még megvolt a felső határ, a plafon, amelynél többet egy bérelszámoló sem volt hajlandó kifizetni, tekintet nélkül arra, hogy a munkás milyen jó eredményeket ért el. Ragaszkodtak az időbérezéshez. Ragaszkodtak az elavulthoz, a megszokotthoz, a kényelmeshez és ezzel a maradisággal a dolgozót is rákényszerítették arra, hogy ne törődjék a munkájával, ne foglalkozzék újításokkal, észszerűsítésekkel, a termelés fokozásával. Amikor a tél elején először összehívtuk az élmunkásokat, az egyik fiatal vasesztergályos elmondta, hogy ő titokban kipróbálta a gépén a gyorsvágást, sikerült is neki, de hosszú ideig nem vette igénybe, mert a 3.50 forintos órabérenél többet úgysem kereshetett volna vele.

Természetes, hogy nemcsak a maradiság játszott közre, kétségkívül az ellenség is tudatosan szorította vissza a mindenütt jelentkező újítók, sztahanovisták kezdeményezéseit. Félévvel ezelőtt a szó szoros értelmében fenyegetésekkel, súlyos megtorlások kilátásba helyezésével tudtunk csak rést törni ezen az ellenséges beállítottságon. Amikor nagynehezen elértük, hogy az időbér helyett teljesítménybért kapjanak a munkások, még akkor is gyakran találkoztunk olyan jelenségekkel, hogy kifizették ugyan a több termelés után járó több keresetet, de ezt aényt titokban tartották. A kalkulánsok azt mondták: ha a munkások megtudják, hogy van olyan, aki kétszer-háromszor annyit keres, mint ők, elégedetlenek lesznek. A szó szoros értelmében úgy kellett kierőszakolni, hogy a teljesítmények hírével együtt a keresetek összege is nyilvánosságra jusson az újságban. Meg voltunk győződve: ha a munkások látni fogják, hogy a heti 160-170 forint helyett 250, 300 vagy még több forintot lehet keresni, akkor ez serkenteni fogja őket. Sőt hozzátettem akkor, hogy nemcsak őket fogja serkenteni, hanem a feleségüket is, akik nem hagyják addig békében férjüket, addig nógatják őket, amíg azok is beállnak az élmunkások közé. És valóban így is volt. Az élmunkások jó keresete hatalmas lendületet adott az egész mozgalomnak és megtörte a megszokást, az elavulthoz, a régihez való ragaszkodás jegét.

Mi gyakran ismétljük, hogy a szocializmus felszabadítja és meghatványozza a dolgozó nép teremtő erejét. De amíg a dolgozók ezt felismerik és a gyakorlatba is át tudják vinni, addig a régi, az ócska, a megszokott, veszedelmes gátnak, szörnyű féknek bizonyul és nem egyszer ez az egyik legveszedelmesebb ellenségünk.

A mi munkásaink és hozzátehetem, értelmiségünk is, akiket a kapitalizmus nevelt, hozzászoktak a kapitalista mértékhez, s nem egyszer kételkedve, hitetlenkedve állnak azokkal az óriási eredményekkel szemben, amiket a szocialista termelés mutat. Itt, ezen a tanácskozáson mondotta Kállai elvtárs építőmunkás, hogy amikor a szovjet sztahanovista, Szmilin munkáját látta a moziban, egyszerűen nem hitte el. Azt gondolta, hogy csak afféle szemfényvesztés. Simon elvtársnő azt mondotta, hogy amikor a nyomdában hallották, hogy a Szovjetunióban nyolc óra alatt százezer betűt szedett ki egy nyomdász, akkor megvető kézlegyintéssel beszéltek az ilyen „hihetetlen” számokról. Azóta ezt a százezer betűt már Simon elvtársnő nyomdájában jóval túlhaladták. Félévvel ezelőtt komolyan vitáztak arról, hogy lehetséges-e egyáltalában a vasúton bevezetni a sztahanovista módszert és Linder elvtárs tegnap itt beszámolt a 2000 tonnán felül terhelt vonatokról, a 24 óra alatt 500 kilométert megtevő tehervonatról. Fehér József elvtárs elmondotta, hogy amikor munkatársai előtt észszerűsítő javaslatait kezdte fejtegetni, azok megvetően leintették, hogy ne okoskodjon. Bikov elvtárs elmondta nekem, hogy amikor Magyarországon járt, hogy gyorsvágási módszerét bemutassa, a mi munkásaink a legnagyobb hitetlenséggel fogadták. Még a tenyerét is megtapogatták, hogy igazi munkás-e. Annyira hatott rá a hitetlenségnek ez a légköre, hogy - amint mondotta - soha olyan lámpaláza nem volt, mint akkor, amikor a magyar munkások előtt kellett a gyorsvágást bemutatnia. Hallottuk Fauszt Rudolf ifjómunkás beszámolóját, akit azzal ijesztgettek, hogy a gépe tönkremegy, sőt olyat is mondtak, hogy nem kommunistához illő így törni magát a munkában.

Hozzátehetem, hogy a megszokott, a régihez való ragaszkodás ereje nemcsak nálunk volt gátló tényező. Amikor 15 évvel ezelőtt a szovjet nép nagy vezére, Sztálin elvtárs az első szovjet Sztahanov-kongresszuson összefoglalta az eredményeket, elmondotta, hogy a szovjet vasúti „szakértők” „a vasútüzemvezetés tudományára” való hivatkozással azt állították, hogy a tehervonatok általános sebességének felső határa 13-14 kilométer és mint eredményt említette meg, hogy a vasúti munkások javaslatainak felhasználásával sikerült ezt a sebességet óránként 18-19 kilométerre felemelni. Összehasonlításként elmondom, hogy az a túlterhelt tehervonat, amelyet Panyin elvtárs, a szovjet sztahanovista munka hőse három nappal ezelőtt Miskolcra vezetett, 60 kilométeres átlagsebességgel ment. Ez a Szovjetunióban ma már semmi különös, de nálunk óriási teljesítménynek számít, mert „a magyar vasútüzemvezetés tudománya” eddig 30-35 kilométeres átlagsebességnél tartott.

A megszokotthoz való ragaszkodás, az újtól való félelem és idegenkedés olyan tényező, mely még ma is sok területen fékezőleg hat. Ha végignézzük ipari termelésünk és közlekedési rendszerünk egész területét, akkor azonnal megállapíthatjuk, hogy mint régebben a térképeken, itt is sok fehér folt van, olyan terület, amely a Sztahanov-mozgalom, az újítómozgalom szempontjából még nincs felfedezve.

A régihez való ragaszkodásnak, az ösztönös konzervativizmusnak, annak a régi kapitalista elvnek, hogy szemesnek áll a világ - vaknak az alamizsna, még sok nyoma van a munkások agyában is. Tegnap hallottuk szinte önkritikával legjobb sztahanovistánktól, Muszka elvtárstól, hogy egy esztendőn keresztül eltitkolta gyorsvágási módszerét csak azért, hogy a vándorzászlót valamelyik jobb tanítványa el ne vigye tőle.

Gátolja a sztahanovista mozgalom fejlődését a régi időkre való emlékezés. A tőkés időben a legtöbb újítás vagy észszerűsítés azonnal a munkásság fokozott kizsákmányolását jelentette.

Gondoljunk csak a Bedeaux-rendszerre. A munkásság ezért önvédelemből is elutasítóan állott a legtöbb újítással szemben. Ebben legtöbbször igaza is volt, mert az újítás nem neki használt, hanem a tőkés profitját gyarapította. Arról, hogy törje a fejét jobb, észszerűbb munkamódszeren, a tőkés világban szó sem lehetett. Tucatszámra hallottuk éppen a sztahanovista mozgalom lendületbe jövése óta régi munkásoktól, hogy ha a tőkés időben rájöttek valami hasznos újításra és közölték a mérnökkel, akkor az durván rájuk förmedt, hogy ne üssék az orrukat olyasmibe, amihez nem értenek, vagy a jobbik esetben egyszerűen kisajátították a munkás találmányát és a saját zsebükre hasznosították.

Csak a szocializmus az a rendszer, ahol a munkás érdeke és a termelés érdeke egybevág. Csak a szocializmusban lehetséges a sztahanovi munkamódszer, amelyben a munkás egyéni gazdasági érdeke, életszínvonalának és keresetének emelése egybevág a köz érdekével, a szocializmus építésével.

A marxista tan ellenállhatatlan vonzóereje abban állott, hogy a kapitalizmus elnyomott, állati sorban élő ipari munkásaival meg tudta értetni, hogy szervezkedésük a filléres béremelésért, a munkaidő megrövidítéséért, az emberibb létért, nagyobb darab kenyérért szervesen összefügg azzal a hatalmas küzdelemmel, amely az új, a szebb, a szabad szocialista jövőt fogja hozni. A marxizmus az egyes munkás ösztönös harcát a jobb létért össze tudta kötni az egész emberi haladás ügyével. És ez az összekapcsolás adott új tartalmat, új lendületet a fiatal szocialista munkásmozgalomnak.

Hasonló folyamat játszódik le most a sztahanovista mozgalommal. Amikor a munkásújító, az élmunkás, az észszerűsítő új termelési módokon töri a fejét, anyagot takarít meg, jobban kihasználja a gépet, azzal nemcsak saját életszínvonalát növeli, nemcsak jobban keres, de egyben meggyorsítja, megszilárdítja a szocializmus építését is. Ez a felismerés, szemben a kapitalista világban szerzett tapasztalatokkal, változtatja meg a szocialista munkás beállítottságát a géphez, a munkájához. Ez világítja meg számára azt a kapcsolatot, ami a maga egyéni munkája és a szocialista országépítés között van. Sőt tovább megyek, ez mutatja meg neki az összefüggést, ami a maga napi munkája és az imperialisták ellen vívott nemzetközi harc között fennáll. Hányszor hallottuk például ennek a tanácskozásnak folyamán, hogy „tudatában vagyok annak, hogy jobb munkámmal védem a békét, jobb munkámmal harcolok az imperialisták ellen”.

Ez a felismerés ad hatalmas lendületet, pátoszt, új értelmet annak a munkának, ami a kapitalizmus idején gyűlölt, kényszerű robot volt. A gép, melynek a kapitalizmus alatt a munkás függeléke, rabja volt, csak most, a szocializmusban vált a dolgozó szolgájává.

Az elvtársak gyakran maguk sem veszik észre, hogy ezeket a nagy összefüggéseket már mindennapi életükben is alkalmazzák. Nagyon helyesen követeljük a terv felbontását. Azt, hogy az egész üzem tervét, bontsuk fel, az utolsó munkásig. De itt lépten-nyomon hallunk egy másik tervfelbontásról. Nem egy elvtárs elmondotta, hogy mit szerzett a saját egyéni hároméves terve folyamán, hogy mit szándékozik beszerezni abban az ötéves tervében, melyről a tervhivatal nem tud: új bútort, prémbundát a feleségének, rádiót, könyvtárat stb. Ez is tervfelbontás. Az ötvenmilliárdos ötéves beruházási tervünknek egyéni felbontása. Ebben a felbontásban benne van a derűlátás, annak a bizonyossága, hogy hatalmas tervünket tényleg meg is fogjuk valósítani.

Az imperialisták, akik irigykedve látják a szocializmust építő országok felszabadult munkásainak hatalmas teremtő lendületét, igyekeznek hajszálat találni a malterben és folyton azt hánytorgatják fel nekünk, hogy a fokozott teljesítmények állítólag a munkásság fokozott kizsákmányolásával járnak. Az itt elhangzottak ennek az ellenkezőjét bizonyítják. Nem

egyszer hallottuk a tanácskozás folyamán, hogy az észszerűsítés következtében könnyebb lett a munka, több lett a szabadidő, az önművelés lehetősége. A sztahanovista módszer nem az ember fizikai erejének fokozottabb megfeszítésén, nem a munkás fizikai fáradtságának fokozásán alapszik, hanem elve a régi magyar közmondás: többet ésszel, mint erővel. Az újító azzal éri el eredményeit, hogy észszerűsít, kiiktatja, kiküszöböli a fárasztó, felesleges mozdulatokat, felesleges járást, hajlongást. Ez azt eredményezi, hogy emelkedő termelése sokkal kisebb fizikai fáradtságba kerül. Én tegnap tréfásan mondtam néhány gömbölyű sztahanovista elvtársnőnek, hogy a dolgozók jobban szeretik a kövér sztahanovistát, mint a soványat, mert a kövér a pusztta megjelenésével is mutatja, hogy többet dolgozik ésszel, mint erővel. *(Derűltség.)*

Ugyanez mutatkozik a mezőgazdaságban is. Néhány nappal ezelőtt Zalában egy fiatal traktorista lány elmondta, hogy mivel akarták őt elijeszteni attól, hogy traktorra üljön. „Leesel róla és összetöröd magad” - mondotta neki az anyja. „Megszakadsz a nehéz munkában” - jövendölték neki. Ő maga pedig azt mondta: „Azelőtt, ha marokszedő voltam, vagy kapáltam, este majd leszakadt a derekam, most pedig ha munka után leszálok a traktoromról, alig érzek fáradtságot.” A szocializmusban - ismétlem - végre a gép nem kizsákmányolója, hanem segítője, szolgálja a dolgozónak.

Ez a tény megváltoztatja a munkás viszonyát a géphez. A kapitalizmusban a kizsákmányolt, elkeseredett munkás gyűlölte a gépet, amely a vérét szívta. És ennek megfelelően úgy bánt vele, mint a rossz kocsis a lovával. Ezzel szemben hasonlítsuk össze azt a módot, ahogy például itt Linder elvtárs, a pécsi mozdonyvezető sztahanovista beszélt a gépről, hogy hogyan ápolja, hogy viseli gondját, mintha eleven lény volna. Hogyan olajozza meg és gondozza minden kis csavarját, mert érzi, hogy a gép az övé, hogy a gép szinte eleven munkatársa.

Hozzátehetem, hogy ez világszerte így van ott, ahol a szocializmust építik. Elolvastam Bortkevicznek, a Sztálin-díjas ifjúmunkás gyorsvágó vasesztergályosnak történetét. Amikor az ő gyárukba új esztergapad érkezett, a fiatal munkások csillogó szemmel állták körül és úgy nézték, mint a művész az új hangszert, amelyből új hangokat és új dallamokat fog kicsalni. Bortkevicznek a történetét nemsokára magyarul is kiadjuk, mert szemléltetően megmutatja, hogy a szellemi és fizikai munka a szocializmusban mennyire elválaszthatatlanul össze van fonódva, milyen kölcsönhatásban áll egymással. Mikor Bortkevic első gyorsvágási sikereit elérte, rögtön segítségére jöttek gyáranak legjobb mérnökei. Segítettek neki megállapítani, hogy milyen szög alatt állítsa be a kést, tanácsokat adtak a köszörülésre, kikeresték számára a megfelelő szakirodalmat, bevonták a tanácskozásba a leningrádi műegyetem tanárait. Ők maguk is tanultak tőle. Utána elküldték Bortkevicet Moszkvába, ahol módszerét összehasonlította a nálunk is ismert Bikov elvtársával, majd az akadémikusok és a legjobb munkások jelenlétében újra kipróbálták. Az ügy az iparügyi miniszter elé került, aki utasította a géptervező mérnököket, hogy tanulmányozzák Bortkevic tapasztalatait, tanuljanak tőle s új konstrukciójú esztergapadokat készítsenek a tanulságok alapján. A munkásoknak és tudósoknak, a fizikai és szellemi dolgozóknak ez az összeműködése elengedhetetlen tartozéka a szocialista termelésnek. A szocialista termelés ennek megfelelően a műszaki értelmiség viszonyát is megváltoztatja a munkásokhoz és a munkához. A szocializmus feloldja és megszünteti azt az ellentétet, amely a szellemi és a fizikai munkás között van, azt az ellentétet, amelyet a tőkés kizsákmányoló tudatosan és mesterségesen szított.

Tegnap itt felszólalt Bargyin akadémikus, akinek a személyében a magyar munkások és értelmiségiek a szovjet tudomány egyik legjobb képviselőjét tanulták megismerni és tisztelni. Bargyin elvtárs elmondta, hogy a Szovjetunióban rohamosan tűnik el a fizikai és szellemi

munka között a különbség. Eltűnik azért, mert a szocializmusban az egész dolgozó nép szellemi színvonala rohamosan emelkedik. Több mint egymillió ember jár a Szovjetunióban egyetemre és a legközelebbi ötéves tervek hatására a szovjet nép többsége középfokú műveltséggel fog rendelkezni és tízmilliószámra lesznek egyetemet végzett dolgozók. Ezt a fejlődést maga Sztahanov is jelképezi, aki egyszerű bányamunkásból bányamérnök lett, majd hatalmas bányavállalat vezetőjévé fejlődött.

A szellemi és fizikai munka jó összedolgozásának egyik biztató jele volt az, amit a Sztálin elvtárs születésnapjával kapcsolatos munkafelajánlásnál tapasztaltunk, ahol először vett részt önként, utunk helyességének felismerésétől vezetve, az értelmiség nagy része ebben a felajánlásban. Az értelmiségnek a szocializmus felé fordulása azóta is folytatódik. Minél gyorsabb ez a folyamat, annál hasznosabb lesz az értelmiségre és az egész magyar dolgozó népre. Az értelmiség csatlakozása a szocialista építéshez, hatalmas, új erő forrása. Az értelmiség és a fizikai dolgozók egységes munkája teszi a szocializmust a korlátlan lehetőségek hazájává. Ez teszi lehetővé, hogy a rekordok, amikről a kapitalizmusban szó sem lehetett, amiket tegnap még mi magunk is elérhetetleneknek tartottunk, holnap már elavulnak és újaknak adnak helyet. Ez teszi lehetővé a technika szinte korlátlan lehetőségeinek kifejlődését.

A szocializmusban a sztahanovista munkában minden munkaterület olyan, mint egy felfedezetlen földrész, ahol lépten-nyomon új lehetőségeket, új, eddig rejtett tartalékokat lehet felfedezni. A Szovjetunióban 32 éve építik a szocializmust, a Sztahanov-mozgalom is 17 esztendő. Mégis tavaly ősszel a moszkvai gyárak új, rejtett tartalék feltárására hívták fel a figyelmet: a gyárpételek fel nem használt, belső, beépített területének a kihasználására. A felhívás, mely 140000 négyzetméter beépített gyárpételeket ajánlott fel és ezzel sokszázmillió rubelbe kerülő új gyártelepek építését tette feleslegessé, megemlítette, hogy a szovjet iparban még végtelen sok rejtett tartalék van. Elképzelhető, hogy mennyi nálunk a rejtett tartalék.

De vannak nyílt tartalékaink is. Itt van elsősorban a nők bevonása a termelésbe. Aki jelen volt ezen a sztahanovista tanácskozáson, annak nem kell magyaráznom, hogy milyen kimeríthetetlen, lelkes, találékony tartalékhadsereget jelent a magyar szocialista építés számára a nőmunkás. Sorra vonultak fel itt a jobbnál jobb sztahanovista nők és nemcsak az olyan női szakmákból, mint mondjuk a textil, hanem öntők, sőt csillések is. A dolgozó nő nálunk a szocializmus építésében nemcsak tudását, munkaszeretét, ügyes, finom munkára teremtett kezeit hozza, de egyúttal fűti a vágy, hogy évtizedes, sőt évszázados elnyomás után felszabadulva, megmutassa, hogy a termelőmunka területén is egyenrangú társa a férfinak. Ez a gondolat az itt felszólaló női sztahanovistáknál csakúgy, mint például falun a traktorista lányoknál százféle változatban kicsendült.

Kíméletlenül fel kell lépni azokkal a maradiakkal, ósdiakkal szemben, akik meg akarják gátolni, hogy a magyar szocialista építés ereibe friss vér kerüljön, hogy benne korlátlanul és szélesen hömpölyögjön a dolgozó nők áradata. A magyar kommunisták, a Magyar Dolgozók Pártja nem fogja kímélni erőit, hogy a dolgozó nőket akadályozó korlátokat kíméletlenül ledöntse és szélesre tárja a kaput minden területen a jelen és jövő legjobb munkásai, a dolgozó nők előtt. *(Taps.)*

Ugyanez vonatkozik az ifjakra is. A régi kapitalista világ emlékeinek hatására nem egyszer maguk a munkások is a mai ifjú dolgozóban a régi inast látják, aki mindenkinek a szolgája volt, akit nyugodtan lehetett ide-oda küldözgetni, letorkolni, rugdalni, aki emiatt bátortalan, félszeg, ügyetlen volt. A mai ifjúmunkás természetesen egészen más típus és az öntudatos kommunista, a szocializmust építő munkás másképp viszonylik hozzá. Bátorítja, segíti, hóna alá nyúl, gondoskodik róla, hogy megkapja mindazt a tudást, ami a szocializmus jövő

építőjének kijár. Meg kell tanulnunk, hogy az ifjúság lelkesedését, lendületét, tanulékonyágát és hajlékonyságát teljes erővel a szocializmus építésének szolgálatába tudjuk állítani. A nők mellett az ifjú dolgozók serege a magyar szocializmus egyik legnagyobb tartaléka.

A magyar ifjak még eddig nem tudták az építés frontján elfoglalni azt a fontos szakaszt, amit például a Szovjetunióban a Komszomol olyan sikerrel épít és fejleszt. De most nálunk is megvalósulás előtt áll a Szovjetunió dicső Komszomoljához hasonló egységes ifjúsági szervezet, amely az ifjúsági mozgalom új lendületével fel fog nyomulni nálunk is a szocialista építés frontján. *(Taps.)*

Fel kell hívnom a figyelmet a kijelentésekre, amelyeket nem egy sztahanovistánk a tanácskozás folyamán tett arról, hogy termelésének növekedése politikai öntudatának növekedésével járt együtt. Azt hiszem, nem szorul magyarázatra, hogy a kettő kölcsönhatásban áll egymással. Az, hogy a sztahanovista tisztán látja szocialista országának kérdéseit és e kérdések összefüggését a termeléssel, munkájára csak serkentőleg hathat. Nem véletlen, hogy sok pártunkívüli sztahanovista termelésének növekedésével egyidejűleg kéri a Pártba való felvételét. Ezt azért teszi, mert lépten-nyomon tapasztalja, hogy a politikai tudás elősegíti munkájában, mert meggyőződött róla, hogy Pártunk nemcsak politikailag, de a termelésben is minden erővel támogatja.

Szervezeteinknek egyik legfontosabb munkája lesz a jövőben is teljes erővel támogatni a Sztahanov-mozgalmat: általában és az egyes sztahanovistákat külön. Őrizkednünk kell azonban attól, hogy a sztahanovista mozgalmat csak azért, mert a legjobb sztahanovisták rendszerint Pártunknak tagjai, tiszta kommunista mozgalommá változtassuk. A sztahanovista mozgalom az egész, szocializmust építő, dolgozó nép mozgalma, melyben növekvő számmal fognak kitűnni nem párttag újitók, élmunkások, észszerűsítők. Az a körülmény, hogy nagyon sok sztahanovista nem volt azelőtt tagja Pártunknak, egyben figyelmeztető legyen pártszervezeteink titkárainak és kádereiseinek arra, hogy nem volt eléggé nyitva a szemük, nem látták meg a legjobb munkásokat és nem vettek idejekorán irányt arra, hogy ezeket a későbbi sztahanovistákat Pártunkba beneveljék.

Rendkívül nagy súlyt kell helyezni a tapasztalatátadásra. Muszka elvtárs becsületes önkritikával elmondotta, hogy egy teljes esztendeig tartotta vissza hiúságból rendkívül fontos tapasztalatát. Szerencsére az ilyesmi egyre ritkább. Minden sztahanovista kezdi felismerni, hogy a példa ragadós, hozzátehetem, a jó példa különösen ragadós. Kállai elvtárs Diósgyőrből, elmondotta, hogy kezdetben milyen hitetlenkedve nézte a Sztahanov-mozgalmat, de amikor Pozsonyi elvtárs Diósgyőrben boszorkányos gyorsasággal rakta előtte a falra a téglákat, már alig tudta magát türtőztetni, alig bírta bevárni a bemutatás végét, hogy maga is megkísérelje. És ez általános jelenség. Muszka elvtárs elmondta, hogy Bikov elvtárs külön levélben megkérdezte tőle, hogy hány munkásnak adta már át tapasztalatát, hány tanítványa van, mert a Szovjetunióban a jó sztahanovistát nemcsak a saját eredménye után ítélik meg, hanem aszerint, hány munkásnak adta át tapasztalatát és milyen eredménnyel. A mi dolgunk most, magyar kommunistáké, hogy minden erővel továbbfejlesszük a lendületbe jövő sztahanovista mozgalmat, melynek jelentősége kétségkívül hazánkban is ugyanolyan döntő lesz, mint a Szovjetunióban. Vigyáznunk kell rá, hogy a sztahanovista mozgalom alapja, az egyéni verseny, mely az utóbbi időben kissé ellanyhult, el ne kallódjon. A sztahanovista mozgalomnak sokféle formája van, de a döntő, az alapformája az egyéni versenyzés.

Az egyéni verseny alapfeltétele a tervfelbontás, az, hogy minden munkás tudja, hogy mennyi az a munka, amelyet tőle személy szerint megkövetel a tervteljesítés. Nemrégén megnéztem a legnagyobb, Sztálin elvtársról elnevezett moszkvai autógyárat. Ott a terv nemcsak egyes munkásokra van felbontva, nemcsak minden napra, de minden órára tudja a munkás, hogy mit

kell teljesítenie, és mikor teljesítette túl a tervét. Persze, óráról-órára ki tudja számítani a keresetét is. Nekünk is ilyen tervfelbontást kell elérnünk.

Fokoznunk kell a sztahanovisták iskoláztatását, a munkások és értelmiségiek együttműködését és tapasztalatcseréjét.

Rendkívül vigyáznunk kell, hogy a sztahanovista mozgalom ne kapjon kampány-jelleget. Ne legyen szalmaláng, mely fellobban, nagy lánggal ég és utána csak hamu marad.

A sztahanovisták külön vigyázzanak arra, hogy ne szálljon fejükbe a dicsőség. A Párt, a szocialista állam, a munkásság dédelgeti őket, a tenyerén hordozza és ennek következtében egyik-másik megszédül, afféle primadonnának tekinti magát. Már hallottunk olyan panaszokat, hogy tapasztalatátadásra üzembe érkező sztahanovista fölényeskedve, foghegyről, leereszkedően kezdett beszélni a munkásokkal és ezzel természetesen eleve rossz benyomást keltett. Igaza van Kelen elvtársnak, a WM párttitkárának: a sikerektől való megszédülés ezen a téren is, mint mindenütt, csak kárt okozhat.

A sztahanovista legyen éber az ellenséggel szemben. A sztahanovista mozgalom jelentőségét nemcsak mi ismertük fel, hanem az ellenség is és ezért nyíltan vagy alattomosan, de megkezdte ellene a munkát. Ez az ellenmunka lehet durva vagy nyílt támadás, amilyen a gyújtogatás, gépek összetörése, az áramvezeték megrongálása és más hasonlóak, amelyekről Gerő elvtárs tegnap beszámolt. De lehet sokkal alattomosabb és ügyesebb is. Simon Éva elvtársnő elmondotta, hogy a nyomdában az ellenség ügyes sajtóhibákkal dolgozik. A napokban lefolyt angol-amerikai kémper mutatja, hogy egy olyan nagy gyárban, mint a Standard, ahol százával vannak öntudatos munkások, az éberség hiánya miatt az ellenség tetszése szerint szabotálhatott. A sztahanovista az éberség terén is járjon elől és mutasson példát.

Ne engedjük, hogy a Sztahanov-mozgalom lendületét a bürokraták csökkentsék és fékezzék. Gerő elvtárs tegnap erről a bürokráciáról már adott kóistoló próbát. Sok helyről halljuk, hogy az újítkók javaslatait a gyári irodák hetekre vagy hónapokra elfektetik, s ahelyett, hogy az újítkókat, észszerűsítőket lelkesítenék és támogatnák, inkább különböző formában hideg tussal fogadják őket. Fauszt elvtárs a Standardból elmondta, hogy egy évig vele senki nem törődött. Olyan esetünk is előfordult, amikor az újítást a feltalálótól egyszerűen elorozták. Másutt kiemelték a sztahanovistát s irodai munkára fogták. Pártunk minden erővel küzdeni fog a bürokráciának a Sztahanov-mozgalommal szemben tapasztalható megnyilvánulásai ellen.

Nagy hiba lenne, ha a legjobb élmunkások, a munka művészeinek messze kiugró teljesítményei mellett, Pártunk és üzeink vezetői elfeledkeznének azokról, akik rendszeresen és pontosan végrehajtják a tervet, akik hónapról-hónapra 105-110 százalékot teljesítenek. Tudvalevően ez az ipari munkások zöme, ezenkívül a jövő sztahanovistáinak jórésze közülük fog kikerülni. Hiszen e tanácskozás folyamán is hány felszólaló mondotta el, hogy hosszú ideig még a normát sem tudta teljesíteni, vagy épphogy teljesítette, amikor azután valamely újítás, vagy a munka átszervezése folytán sikerült neki előretörni. Ha nem vigyáznunk erre a rétegre, akkor ezek az elvtársak elégedetlenül tekintenek a Sztahanov-mozgalomra. Erről nem egy hozzászóló számolt be és nem szorul magyarázatra, hogy ennek milyen hátráltató, milyen fékező a hatása.

Feltétlenül fel kell lépni a Sztahanov-mozgalommal kapcsolatban a norma mindenféle fellazítása, a minőség minden romlása, az anyag vagy szerszám pazarlása ellen, mert különösen az első időben ilyesmi gyakran előfordult. Ne féljünk attól, hogy a sztahanovista mozgalommal kapcsolatos hibákat nyíltan, kommunista őszinteséggel megbeszéljük.

Már más területen szó volt arról, hogy a demokráciában a sikerek hatása alatt bizonyos önteltség mutatkozik. Túlságosan kihangsúlyozzuk eredményeinket, kérkedünk, nem vagyunk elég szerények. Ez néha vonatkozik Sztahanov-mozgalmunkra is.

Mi büszkék vagyunk az elért eredményekre, de Muszka elvtárs például elmondta, hogy az ő 350-400 méteres sebessége a gyorsvágásnál a Szovjetunióban csak százszázalékos teljesítménynek felelne meg, mert például Bikov elvtárs, akitől ő a gyorsvágást tanulta, 1350 méteres sebességgel, szóval nálánál háromszorta gyorsabban dolgozik. Dubjaga elvtársnő, textil-sztahanovista, aki tegnap itt felszólalt, elmondotta nekem, hogy megnézte a mi rekordjainkat és némi csalódással látta, hogy ami a Kistextben a norma 240 százalékos túlteljesítését jelenti, az ő gyárában bizony csak 100 százaléknak felelne meg. Bargyin elvtárs rámutatott, hogy a mi acélöntésünk rekordszámait csak a felét teszik a szovjet átlagnak. A mi kiindulási normáink, melyek a kapitalizmusban alakultak ki, ugyanolyan elavultak, mint az a gondolkodás, amelyet a termeléssel kapcsolatban a kapitalista időkből örököltünk és a hozzájuk való ragaszkodás fejlődésünk egyik legnagyobb gátja. Ezt különösen a sztahanovista elvtársak tartásuk szem előtt. A mi eredményeink biztatók és sokat ígérők, de a Szovjetunió eredményeihez mérten bizony még gyerekcipőben járunk és sokat kell fejlődünk, ha utol akarjuk őket érni.

Befejezésül még arra akarok rámutatni, hogy mint szocializmusunk sikereinek általában, a magyar Sztahanov-mozgalom eredményeinek kiinduló pontja is az, hogy a Szovjetunió elvégezte előttünk az úttörő munkát. Mi már kitaposott úton haladunk, bőven meríthetünk a Szovjetunió tapasztalatainak kimeríthetetlen tárházából és bőven kapunk is közvetlen segítséget, mint például azoknak az elvtársaknak a segítségét, akiknek a felszólalását tegnap és ma örömmel és hálával hallgattuk. *(Taps.)*

Örömmel számolhatok be arról, hogy ezen a téren nincsen olyan kérdésünk, amit a Szovjetunió készségesen, a legnagyobb segíteni akarással ne teljesítene. És külön meg kell említenem, hogy ebben a segítségben előljár a szovjet nép bölcs vezére, sokat szenvedett magyar népünk nagy barátja, a szeretett Sztálin elvtárs. *(Nagy taps.)*

A Szovjetunió segítése és példája teszi számunkra lehetővé, hogy a szocializmus építésének ideje nálunk lerövidül. Dubjaga elvtársnő beszélt tegnap arról, hogy a Szovjetunióban 17 év kellett, amíg a Sztahanov-mozgalom előfeltételei megértek. Nálunk a népi demokrácia rövid néhány esztendeje már kiérlelte ezeket az előfeltételeket.

Hozzá kell tennem, hogy Sztahanov-mozgalmunk nemcsak a Szovjetuniótól, de a szocializmust építő többi népi demokráciától is sokat tanulhat. Itt nemcsak a fejlett ipari országokra, Csehszlovákiára vagy Lengyelországra gondolok. Amikor elvtársaink megnézték a romániai gyárakat, látták, hogy ott is mennyi, számunkra értékes és felhasználható tapasztalatot lehet gyűjteni.

A sztahanovista mozgalom sikerei akkor kezdtek kibontakozni, amikor Pártunk szervei és tagjai megértették, hogy ők az ország gazdái nemcsak politikai, de termelési téren is.

Most kezd átmenni a vérükbe és húrukba, hogy ők a rájuk bízott üzem gazdái, hogy a politikai munka eredményét a termelési számok emelkedése vagy csökkenése ellenőrzi. Ez a felismerés még ma sem általános. A napokban Zala megyében jártam, ahol a képviselői beszámolóim folyamán sorra álltak fel egy nagyüzem részlegeinek vezetői. A művezető büszkén hivatkozott 200 százalékos eredményére, a mérnök elmondotta, hogy az ő osztálya 180 százalékot teljesít hónapok óta, de amikor megkérdeztem, hogy mennyivel emelkedett az egész üzem végső termelése, kiderült, hogy semmiféle emelkedés nem volt. Ebben az üzemben még az a szellem, hogy minden vezető csak a maga részlege iránt érdeklődik és nem törődik azzal,

hogy más részlegekben ugyanakkor nagy a lemaradás, sőt szabotázs is folyik. Ebben az üzemben a kommunisták még csak a részlegek gazdáinak érzik magukat és ez az egyik oka annak, hogy nem tudtak átütő eredményt elérni.

A Párt szerepe a Sztahanov-mozgalomban nem jelentheti az üzemvezető háttérbeszorítását vagy felelősségének csökkentését. Csak az a jó üzemvezető, aki maga vezeti és fejleszti a Sztahanov-mozgalmat. Igaza van Biró elvtársnak, a WM igazgatójának, hogy az üzemben mindenekelőtt az üzem vezetője felelős a Sztahanov-mozgalomért és ezt a felelősséget senki a válláról le nem veheti.

Minden, amit Sztahanov-mozgalmunkban elértünk, még csak kezdet. Gyurkó elvtárs elpanaszolta és Gerő elvtárs megerősítette, hogy bányászatunk, iparunknak ez a fontos ága, modern gépet még úgyszólván alig kapott. És vannak más iparágak is, amelyeknek modern, nagyteljesítményű gépekkel való ellátása még ötéves tervünk jövőendő feladata. Ismétlem, mi még gyerekeipőben járunk, hiszen hat hónappal ezelőtt harcolni kellett azért az egyszerű tényért, hogy aki többet termel, többet is keressen.

De a demokrácia gyorsan fejlődik és a hibákat igyekszünk gyorsan kijavítani. Az ötéves terv, mint mondtuk, ontani fogja az új gépeket, meg fogjuk tanulni az új módszereket, kicseréljük saját tapasztalatainkat a Szovjetunió és a népi demokráciák tapasztalataival és meg fogjuk gyorsítani a munkásokból és parasztokból jövő új értelmiség felnövelését. Amíg eddig elértünk, az - túlzás nélkül mondhatjuk - csigatempó ahhoz képest, ami még előttünk áll.

A szocializmus országa a korlátlan lehetőségek országa. Amikor tavaly ősszel elhatároztuk, hogy gyökeresen változtatunk eddigi módszereinken és a téli hónapokban is tovább folytatjuk az építkezést, akkor a régihez húzó elvtársak egy része aggódva kérdezte tőlünk: jó, jó, de hol az építésben a felső határ? Én erre azt válaszoltam: az égbolt a felső határ! A szocializmus tervszerű építésének nincsenek olyan határai, nincsenek olyan korlátai, mint a kapitalizmusnak voltak. A szocializmus ebben is különbözik a kapitalizmustól. Ezért tervezünk mi bátran, merészen. És innen üzenem minden magyar sztahanovistának, munkásújítnak, észszerűsítőnek: kezdeményezzenek bátran, legyenek nagyvonalúak, ne féljenek az új utaktól, az új kísérletektől, mert mögöttük áll teljes erejével az egész magyar kommunista mozgalom, a Magyar Dolgozók Pártja és mögöttük áll kimeríthetetlen gazdasági és tapasztalati fegyvertárával a hatalmas Szovjetunió.

Ezért tűzött ki ötéves tervünk olyan célokat, amilyenekről a kapitalizmus nem is álmodhatott. És mindezt meg is tudjuk valósítani, ha jól elsajátítjuk a szocialista építés szocialista munkamódszereit, ha nem bízunk el magunkat, ha nem csinálunk súlyos hibákat és ha éberek leszünk az ellenséggel szemben.

A mi nagy tanítónk és vezetőnk, Sztálin elvtárs születésnapjával kapcsolatban láttuk az első hatalmas, lendületes, szocialista munkamegnyilvánulást. Most egy másik dátum áll előttünk. Hazánk felszabadításának ötödik évfordulója, április negyedike. A magyar dolgozó nép csakúgy, mint Sztálin elvtárs születésnapjára, lelkes, szocialista munkafelajánlással készül ennek a nagy napnak megünneplésére. Tegnap és ma láthatták ennek a lelkes felajánlásnak sok példáját. Nem kétséges számunkra, hogy az április negyedikével kapcsolatos új munkalendület nem fog megállni, hanem fejlődik tovább.

Ez a mi tanácskozásunk ebben a fejlődésben komoly határhő. Ez a tanácskozás és pozitív eredményei a sztahanovisták számára és az egész dolgozó nép számára világosan és félreérthetetlenül megmutatták, hogy a szocializmus építésének módszerei nálunk is gyökeret vertek, egészségesen fejlődnek, s jövőnk legnagyobb ígéretét jelentik. A magyar dolgozó nép lelkes örömmel kíséri figyelemmel sztahanovistáinak, élmunkásainak, újítoinak munkáját. A

magyar nép hálás ennek az élcsapatnak, mely mint a mozdony a vonatot, ragadja előre egész termelésünket és ezzel emeli gazdasági és kulturális színvonalunkat.

A magyar nép háláját mi úgy akarjuk kifejezni, hogy legjobb sztahanovistáink közül néhányat, akik legjobb példával járnak elől, a legmagasabb magyar kitüntetésre, Kossuth-díjra terjesztjük elő. 50-60 sztahanovistánkat pedig - akik szinte kivétel nélkül jelen vannak e tanácskozáson - magas kitüntetésekben részesítjük. Ez nemcsak eddigi érdemeik elismerése és jutalmazása, de egyben serkentés is arra, hogy a jövőben dolgozzanak még lelkesebben, találékonyabban, szívósabban, járjanak tovább is az élen s odaadó, jó munkájukkal mutassák tovább az utat, népünk boldogulására és felvirágoztatására, békénk védelmére, a szocializmus teljes győzelmére! *(Nagy taps és éljenzés.)*

*(Beszéd a sztahanovisták első országos tanácskozásán,
1950 február 17-én.)*

HÁLA ÉS DICSŐSÉG FELSZABADÍTÓNKNAK, A NAGY SZOVJETUNIÓNNAK!

Kedves Vendégeink! Kedves Elvtársak!

Nagy ünnepet ül ma a magyar nép. Öt esztendővel ezelőtt fejezte be hazánk felszabadítását a dicső Szovjet Hadsereg. Kettős felszabadulás volt ez. A szovjet nép fiai nemcsak a fasizmus bilincseit verték le kezeinkről, de a szétzúzott náci hadsereg veresége egyben a magyar uralkodó osztály, a nagybirtokosok, nagytőkések uralmának végét is jelentette. Nem véletlen, hogy a Dunántúlon még szóltak az ágyúk, amikor az ország többi részében a dolgozó parasztság végre birtokába vehette azt a földet, amelyből a grófok és püspökök évszázadokon keresztül kizárták őt.

A felszabadítás volt az első döntő segítség, melyet a Szovjetunió nyújtott nekünk. Ezt a segítséget szakadatlan sorban újak követték. Csak a Szovjetunió és nagy vezérének, Sztálin elvtársnak nagylelkű támogatása és előrelátó politikája tette lehetővé, hogy az elalélt nemzet gyorsan talpra tudott állni és megkezdhetette új, szabad államisága alapjainak lerakását. Az ideiglenes kormány megalakulásának első napjától kezdve minden nehéz helyzetünkben nyugodtan fordulhattunk segítségért és tanácsért a Szovjetunióhoz. Kérésünk mindig meghallgatásra talált. Felemelkedésünk egyik legnagyobb tényezője az, hogy bőven meríthetünk a Szovjetunió tapasztalatainak mérhetetlen tárából, hogy mindig számíthatunk felszabadítónk gazdasági támogatására és végül - de nem utolsó sorban -, mindig felettünk állott hatalmas pajzsként és megvédett bennünket a nyugati imperialisták támadásaival és fondorlataival szemben a hatalmas Szovjetunió ereje. *(Taps.)*

Ezért, amikor népi demokráciánk fejlődésének és sikereinek rugóit feltárjuk, az első és döntő erőként felszabadítónk, a Szovjetunió segítségét kell méltatnunk. Ez a segítség, amelyet száz formában nyújtott számunkra a szovjet nép és nagy vezére, a magyarság igaz barátja, a bölcs Sztálin, volt eddigi sikereinknek alapja és ez lesz jövő sikereink záloga is.

A szovjet segítség volt az az alap, amelyből a magyar kommunisták kiindulhattak, amikor öt esztendővel ezelőtt a háború okozta szörnyű pusztulásból kivezették a nemzetet. A Kommunista Pártot megacélozta a 25 esztendő véres üldözése. A bitófák, börtönök, büntetőszázadok és internálótáborok 25 esztendőn keresztül nem tudták megtörni erejét. Ellenkezőleg, ezekben a keserves évtizedekben sajátították el Pártunk vezetői a marxizmus-leninizmus elméletét és akkor tanulták meg - a nagy Sztálin útmutatásai alapján - ennek az élenjáró elméletnek a magyar viszonyokra való alkalmazását. 25 esztendő véres, földalatti harcaiban alakult ki ez a Párt: a hosszú, keserves küzdelmek iskolája tanította meg arra, hogy ne féljen a nehézségektől, ne essen pánikba a válságos helyzetekben és ne szálljon fejébe a siker.

A mi Pártunknak, a magyar kommunistáknak, minden lépését a dolgozó nép szeretete, a dolgozó nép érdekeinek védelme vezette. Ez a Párt fegyelmezetten, példaadóan, áldozatkészen tudta megoldani azokat a feladatokat, amelyeket az események helyes előrelátásával maga elé tűzött. Ez a Párt meg tudta állapítani az életbevágó tennivalók sorrendjét és meg tudta valósítani őket. Amikor az ellenség a pénzrontással akarta aláásni fiatal demokráciánkat, meg tudtuk teremteni a jó forintot. Amikor meg kellett indítani az ország vérkeringését, rendbe tudtuk hozni a vasutat, fel tudtuk építeni a hidakat. Amikor sor került arra, hogy népi demokráciánk megszervezze új honvédségét, hogy így jobban biztosítsa békéjét, megvédje vívmányait, szocialista építését, akkor ezt a feladatot is meg tudtuk oldani. A mi Pártunk nem ismerte a csüggedést, a kishitúséget és nem ismerte a megalkuvást az ellenséggel szemben. A

mi Pártunk bízott a felszabadult, dolgozó nép teremő erejében és ezt a bizakodást át tudta vinni a munkásosztályon át az egész nemzetre. A dolgozó nép ezért szereti, becsüli és híven követi győzelmeinek kovácsát, a mi Pártunkat. Bízást mondhatjuk: népi demokráciánk fejlődésének, sikereinek oroszlánrészét a mi Pártunknak, a Magyar Dolgozók Pártjának köszönheti. (*Nagy taps.*)

Pártunk sikereit viszont döntően annak köszönheti, hogy a magyar ipari munkásság minden helyzetben - harcos multjának, öntudatának, fegyelmezettségének és szervezettségének megfelelően - el tudta végezni azt a nemzetvezető feladatot, amely elé a történelem állította. Ez a munkásosztály ásta ki a felszabadulás után gyakran puszta kézzel a romok közül a gyárak gépeit. Ez a munkásság építette éhezve és fázva az új hidakat és türte a jobb jövő biztos reményében a pénzromlás szörnyű csapásait. És ez a munkásosztály volt mindig készen arra, hogy teljes erejét mozgósítsa a reakcióval szemben, a demokrácia vívmányainak megvédéséért.

Az elmúlt öt esztendő megmutatta, hogy a magyar munkásosztály áldozataival és teljesítményeivel kiérdemelte azt a vezető szerepet, amelyet hazánkban játszik. Népi demokráciánk sziklaszilárd pillére, bátor, öntudatos derékhada volt az ipari munkásság s az lesz még inkább a jövőben. Hála és dicsőség a mi nagyszerű munkásosztályunknak! (*Taps.*)

Sikereinknek második oszlopa a felszabadult, dolgozó parasztság, a munkásosztály hű szövetségese. Nemcsak az úgazdákra gondolunk itt, akiket annyi szenvedés után a demokrácia végre hozzájuttatott a földhöz, amelyet hosszú évszázadokon át vérükkel és verejtékükkel öntöztek. Elismerés illeti az egész dolgozó parasztságot, amely a felszabadulás után nagy nehézségek közepette látott a munkához, biztosította az ország élelmezését, amelynek legjobbjai az első naptól kezdve szilárdan felsorakoztak a demokrácia mögé és most bátran lépnek a szövetkezeti társas-gazdálkodás, a falu szocialista építésének útjára.

A hazánk felszabadulása óta elért sikerekhez jelentősen hozzájárult értelmiségünk is, melynek zöme a kezdeti tévovázások után, egyre határozottabban állott át a dolgozó nép oldalára és segített hazánk felemelkedésében.

Ezeknek az erőknak munkájával és áldozatkészségével épült újjá öt rövid esztendő alatt sokat szenvedett hazánk. Az újjáépítés szó nem fejezi ki pontosan a történeteket. Itt nemcsak arról van szó, hogy helyreállítottuk, újjáépítettük azt, amit a szörnyű háború lerombolt. Ennél jóval több történt. Új országot építettünk, melyben új nemzet, a szocialista Magyarország van kialakulóban. Az urak rombadőlt országából a dolgozó nép hazája lett, szabad népköztársaság, a munkások és dolgozó parasztok állama, melyben minden hatalom a népé. Ebben az új országban az ipari munkás nem proletár többé, nem a tőkés kizsákmányoltja. Munkája nem robot, hanem becsület és dicsőség dolga. Ez a munkás boldogan, büszkén építi szocialista hazáját és jövőjét. Ez a tudat lelkesíti a szocialista munka új hőseit, a magyar sztahanovistákat, a Muszka Imréket, a Horváth Edéket, Wekerle Iréneket, a Panyi Ferencnéket, Pozsonyi Zoltánokat. Ez a tudat serkenti őket, ez ad nekik erőt arra, hogy olyan teljesítményekkel gyorsítsák meg szocializmusunk építését, amilyenekre a kapitalizmus alatt gondolni sem lehetett volna.

Más lett ebben az új országban a paraszt is. Megszabadult a nagybirtok nyomásától, nem uzsorázza ki a bank. Az elmúlt öt esztendő alatt nagyot nőtt, kibővült politikai szemhatára, érzi, hogy napról-napra tűnnek el azok a korlátok, amelyeket a régi rend a város és falu közé állított. Érzi, hogy gyökerében megváltozott az állam, hogy a dolgozók hatalma nem kizsákmányolója, hanem lépten-nyomon segíti. Ennek az új parasztságnak színe-java a felszabadulás első napjától kezdve mellénk állott. Ez a dolgozó parasztréteg volt a falun a

demokrácia biztos támasza s elsőnek értette meg, hogy a hatalmas szocialista fejlődésből ő sem maradhat ki. Belőle kerülnek ki azok a tízezrek, akik nem félnek az úttörő szerepétől s Pártunk szavát követve, bátran, bizakodva, egyre nagyobb eredményekkel és egyre nagyobb számban térnek rá a szövetkezetre, a szocialista földművelés útjára.

Más lett értelmiségünk is! Olyan értelmiség ez, amely megérti, hogy tudásának gyümölcseit most már nem egy szűk tőkés réteg, hanem az egész dolgozó nép élvezzi, amely látja, hogy a szocializmust építő nemzet kultúrszínvonalának emelkedése egyre inkább elmosza azokat a gátakat, amelyek azelőtt a szellemi és fizikai munkát elválasztották egymástól.

És mások az új hazában a dolgozó nők, akiket végre felszabadított és minden területen a férfiakkal egyenjogúvá tett a népi demokrácia. A magyar nők különösen hálásak ezért a kettős felszabadításért, amely őket, mint dolgozókat és nőket érte és boldogan, lelkesen foglalják el sorra azokat a munkaterületeket, amelyekről őket a reakció azelőtt kizárta s amelyek most korlátlanul nyitva állanak előttük.

És más lett ifjúságunk is. A demokrácia szélesen kitárta előtte a jövő kapuit, megszüntette a rengeteg akadályt, mely a dolgozó ifjúság fejlődését gátolta. A szocializmust építő állam gondoskodik róla, hogy ez az ifjúság minden támogatást megkapjon arra, hogy nyugodtan, alaposan felkészülhessen és nyugodt bizakodással nézhessen a jövőbe.

Dolgozó népünk egyre kevésbé ismeri a lét bizonytalanságait, a tőkés országok munkanélküliségének szörnyű csapásait. Népünk életszínvonala öt esztendő alatt 40 százalékkal emelkedett a háborúelőtti fölé. És mert ugyanakkor csak a múlt év folyamán 200000-rel nőtt a dolgozók száma, ez az életszínvonal-javulás a kultúra terén is hatványozottan érezteti hatását. A magyar dolgozókat derűs optimizmus tölti el. Nem rémíti őket a holnap bizonytalansága, nem rettegnek, mint a múltban, a jövőtől. Látják a szocialista építés terveit, tudják, hogy ötéves tervünket, mely a jólét és kultúra újabb emelését jelenti számukra, ugyanúgy meg fogjuk valósítani, mint a hároméves tervet. Ezért is állnak egy emberként a dolgozók állama, népi demokráciánk, Pártunk, a Magyar Dolgozók Pártja mellett.

Nemcsak az ország új, de más, új, mélyebb tartalommal telített függetlensége és önállósága is. Országunk függetlensége, népi demokráciánk önállósága biztos alapokon áll, mert nem az imperialista ragadozók kényétől függ.

Hazánk most egyenjogú tagja a haladó, a szocializmust építő népek nagy családjának, annak a hatalmas szövetségnek, amelyet a felszabadító Szovjetunió vezet. A magyar nemzet történelmének legragyogóbb lapjait akkor írta, amikor célkitűzései és küzdelmei egybeestek a haladó emberiség célkitűzéseivel. Rákóczi, Kossuth, Petőfi szabadságharcai azonban nem értek célra, mert minden hősiességük megtört a mostoha, kedvezőtlen nemzetközi erőviszonyokon. Történelmünk folyamán először nyílt alkalom arra, hogy ezeket a nagy célokat ne csak zászlónkra írjuk, de meg is valósítsuk, sőt túlhaladjunk az eredeti célkitűzéseken. A magyar népi demokrácia sikereinek egyik összetevője, hogy támogatják a nemzetközi erőviszonyok, hogy a Szovjetunió vezette hatalmas tábor, a szocializmust építő népi demokráciák egész ereje áll mellette és segíti megvalósítani azokat a feladatokat, amelyek minden részletükben egybevágunk a haladó emberiség ügyével.

A mi Pártunk, a Magyar Dolgozók Pártja, tisztán, világosan látja ezt a helyzetet és el van tökéltve arra, hogy dolgozó népünk üdvére és boldogulására élni is fog a történelemnyújtotta lehetőségekkel. Töretlenül és ingadozás nélkül halad tovább azon az úton, amelyen országunkat - öt év előtt a német fasiszták utolsó csatlósát - vissza tudta vezetni a szabad, haladó népek nagy családjába. És ezen az úton egységesen, elszántan követi őt a magyar dolgozó nép,

amely az elmúlt öt esztendő küzdelmével és jó munkájával lemosta Horthy gyalázatát és most büszkén, boldogan, emelt fővel állhat a haladó világ ítélőszéke előtt. *(Taps.)*

Bátran elmondhatjuk, hogy soha a magyar dolgozó nép nem volt olyan egységes, mint ma. Egységes, békénk, függetlenségünk, önállóságunk megvédésének, az imperialista háborús gyújtogatók elleni harcnak kérdésében.

Egységesen akarja megvalósítani öt éves tervünket, gazdasági és kulturális növekedésünk e biztos zálogát.

Egységes a hálában és hűségben felszabadítónk, a hatalmas Szovjetunió és bölcs vezére, Sztálin elvtárs iránt. *(Nagy taps.)*

Egységesen támogatja azt az őszinte baráti politikát, amely egyre szorosabb és bensőségebb viszonyt teremt a szocializmust építő népekkel.

És egységesen, növekvő bizalommal, tisztelettel és szeretettel követi sikereinek motorját, kormányának biztoskezü vezetőjét, a Magyar Dolgozók Pártját, a magyar kommunistákat. *(Taps.)*

Történelme folyamán először áll olyan párt a magyar dolgozó nép élén, mely vér a véreből, hús a húsból s amelynek minden tettét egy gondolat vezérli: nemzetünk üdve és boldogulása. Most ismeri fel, most érti meg és most értékeli csak a nemzet, hogy milyen felbecsülhetetlen szolgálatot tett és tesz népünknek az a párt, mely nagy tanítóink, Lenin és Sztálin iskoláját járta s amely mély és kitéphetetlen gyökereket eresztett a dolgozó tömegekbe. A nép és a Párt összeforrottsága sikereink titka, jövőnk egyik legfontosabb biztosítója.

A magyar dolgozó nép számára hatalmas történelmi lecke déli szomszédunknak, a jobb sorsra érdemes jugoszláv népnek szomorú esete. Népünk megdöbbenéssel és felháborodással látta, hogy egy maroknyi kalandor, imperialista kém és provokátor hogyan tette semmivé a jugoszláv szabadságharcok hősi küzdelmének minden eredményét, hogyan lökte át árulással, megtévesztéssel és terrorral, a sovinizta gyűlölet felszításával Jugoszláviát a béke és a szocialista építés ellenségeinek táborába. Azt is láttuk, hogyan veszett el Jugoszláviában ennek az aljas árulásnak következtében a Szovjetunió felszabadító harcának eredménye, hogyan zuhant vissza a dolgozó nép életszínvonala, hogyan nőtt ugrásszerűen a munkások nyomora. Ugyanakkor tejben-vajban fürdik a Tito-banda janicsár-hada, mely a Gestapót megszégyenítő terrorral üldözi a jugoszláv népszabadság leghűbb harcosait és, mint a láncos kutya, imperialista gazdáinak egy intésére kész megmarni a szomszéd békés, szocializmust építő népeket.

A Rajk- és Kosztov-féle provokátorok pere a maga meztelenségében megmutatta ezt s rávilágított ennek a fasiszta kémbandának aljas terveire. A magyar dolgozó nép a legmélyebb együttérzéssel szemléli azoknak a jugoszláv szabadsághősöknek a küzdelmét, akik áldozatot nem kímélve veszik fel a harcot Tito pribékjeivel szemben. Számunkra nem kétséges, hogy ez a nehéz, keserves küzdelem végül is győzelemmel végződik és Jugoszlávia visszatér a szabad, szocializmust építő népek családjába. A bátraknak, akik ezt a harcot vívják, innen kívánunk kitartást, erőt és teljes sikert.

Az egyik tanulság, amit levonunk a jugoszláv nép tragédiájából az, hogy minden erőnkkel erősítenünk kell a proletár internacionalizmus gondolatát és kíméletlenül harcolnunk kell a nacionalizmus, a sovinizmus, a faji gőg legkisebb megnyilvánulása ellen. A jugoszláv árulók fegyvertárában fontos szerepet játszott a sovinizmus felszítása, a Szovjetunió felszabadító szerepének elhallgatása és tagadása. A nacionalizmus legveszélyesebb ellenségünk, mert az egészséges hazafiság túlhajtásának leple alatt befolyása alá tudja vonni azokat a tömegeket,

melyekben még ott lappang a felszabadulás előtt hosszú évtizedeken át beléjük oltott sovinizmus mérge. Ezért küzdünk minden erővel a nacionalizmus ellen s ezért ápoljuk és erősítjük szüntelenül a proletárnemzetköziség gondolatát, a felszabadító Szovjetunió iránti őszinte megbecsülést és szeretetet.

És ápolnunk, erősítenünk kell a teremő békét. A magyar nép, melyet reakciós urai egy emberöltő alatt kétszer vittek idegen, imperialista érdekért véres, vesztes háborúba, szívvel-lélekkel a béke védőinek oldalán áll. Ebben a kérdésben egy emberként követ bennünket a magyar dolgozó nép. De az a biztonság, amelyet a Szovjetunió nagylelkű támogatása jelent számunkra, valamint a béketábor hatalmas sikerei egy ideig elhomályosították azt a felismerést, hogy a békét nem elég óhajtani, a békéért harcolni kell. A jugoszláv vezetők árulása és az árulók leleplezése felrázta nálunk a béke híveit: megértették, hogy az ellenség, az imperialista bérencek bandája itt van közvetlen szomszédságunkban. Velük s általában az imperialista háborús gyujtogatókkal szemben nem elég a béke hangoztatása, hanem mozgósítani kell a béke híveit és intézményesen, szervezeten kell gondoskodni arról, hogy népünk éberem figyelje a háborús gyujtogatók, az imperialista kalandorok minden megmozdulását és egységesen, cselekvően vegyen részt a béke megvédéséért folyó világmozgalomban, gyorsan verjen vissza minden provokációt. Ez a felismerés hatja át népünket s ez szűlte a jelszót: hazánk nem rés a béke frontján, hanem erős bástya.

A magyar dolgozó nép boldogan, örömteljes hangulatban ünnepli felszabadulásának ötödik évfordulóját. Tudja, hogy amit elért, az csak kezdet és bajokban, nehézségekben nincs és nem lesz hiány. De azt is tudja, hogy ezeket a bajokat és nehézségeket bizton le fogja küzdeni, ha nem bízza el magát, ha nem veszi el éberségét és ha hűen, szilárdan kitart nagy barátja és szövetségese, a Szovjetunió s az általa vezetett békefront mellett.

Befejezésül külön forró köszönetet akarok mondani azoknak a szövetséges és baráti országoknak, valamint kommunista pártoknak, amelyek a magyar nép legnagyobb ünnepére, felszabadulásának öt éves évfordulójára elküldték képviselőiket, hogy ezzel is kifejezzék rokonszenvüket és bátorítsanak, támogassanak bennünket további munkánkban. Számunkra új erő és új lelkesedés forrása felszabadulásunk ünnepe is: de fokozza örömünket, hogy ez alkalommal itt üdvözölhetjük a 800 millió főt számláló béketábor küldötteit.

A magyar dolgozó nép lelkes örömmel, hálás köszönettel üdvözli a felszabadító Szovjetunió és a nagy Sztálin küldötteit és vezetőjüket, Vorosilov marsallt, Lenin és Sztálin hű fegyvertársát, aki annyi értékes támogatást nyújtott nekünk a felszabadulás utáni nehéz időkben s akit örökre szeretettel zár szívébe a hálás magyar nép. Üdvözöljük körünkben a győzelmes Kínai Népköztársaság és Mao Ce-tung elvtárs képviselőit, a kínai felszabadító harc hőseit.

Külön üdvözöljük a szövetséges és baráti Román Népköztársaság képviselőit, azét az országét, mely alig néhány hónappal azután, hogy lerázta magáról a fasiszta igát Bulgáriával együtt a Szovjetunió oldalán, fegyveresen vett részt hazánk felszabadításában.

S végül meleg szeretettel köszöntjük azoknak a kommunista pártoknak a képviselőit, amelyek még a kapitalista országokban küzdenek a dolgozók felszabadításáért. Innen küldjük forró üdvözlétünket a Francia Kommunista Pártnak és vezérének, Thorez elvtársnak, valamint az Olasz Kommunista Pártnak, s vezérének, Togliatti elvtársnak. Kívánunk bátor harcaikhoz, amelyet dolgozó népük és a béke megvédése érdekében az imperialisták s ügynökeik ellen vívnak, a legteljesebb sikert.

Ez a mai ünnep új erőforrás a magyar dolgozók számára. Mi törvénybe iktattuk e napot, mint legnagyobb nemzeti ünnepünket, hogy ezzel is kimutassuk és elmélyítsük hálánkat s szeretetünket a felszabadító Szovjetunió iránt. A Szovjetunió népei meggyőződhetnek róla,

hogy legjobb fiai nem hullatták hiába vérüket a magyar rögre s hogy győzött az az ügy, amelynek katonái közül annyian nyugszanak nálunk a szovjet hősök temetőiben. Ahogy növekszik népünk szocialista öntudata, úgy nő hálánk és hűségünk felszabadítónk, a Szovjetunió iránt. *(Taps.)*

A magyar dolgozó nép a jövőben még szorosabbra fűzi a hűség, szeretet és barátság szálait a nagy Szovjetunióval, a népi demokráciákkal, a béke táborával, még magasabbra emeli a proletárnemzetköziség zászlaját.

Ez a mi útunk, ez a mi jövőnk!

Éljen és viruljon a Magyar Népköztársaság!

Éljen a szocializmust építő népek imperialistaellenes békefrontja!

Éljen a felszabadító Szovjetunió s mindannyiunk szeretett vezére, a nagy Sztálin!

(Hosszantartó, lelkes taps és éljenzés. Ütemes „Éljen Sztálin” kiáltások.)

*(Felszabadulásunk ötéves évfordulója
alkalmából az operaházi ünnepségen
1950 április 3-án mondott beszéd.)*

LEGYEN A DISZ PÁRTUNK BIZTOS TÁMASZA!

Kedves ifjú Barátaim!

Kedves Elvtársak!

Az egész magyar demokrácia s nem utolsó sorban Pártunk, a Magyar Dolgozók Pártja örömmel és lelkesedéssel üdvözli a Dolgozó Ifjúság Szövetségének egységes szervezetét. Ennek a szervezetnek a létrejötte a mi országunkban új, fiatal, lendületes hadoszloppal erősíti a szocializmust építők nagy táborát, azt a 800 milliós békefrontot, melynek élén felszabadítónk, a hatalmas Szovjetunió s mindannyiunk szeretett vezére, az ifjúság nagy barátja és nevelője, a bölcs Sztálin áll. *(Nagy taps.)*

A mi dolgozó ifjúságunkat eddig részben szervezetének lazasága akadályozta abban, hogy példaképének, a dicső Komszomolnak mintájára elvégezhesse feladatát: Pártunk vezetésével szervezze és egyesítse az egész serdülő nemzedéket, megkönnyítse az új nemzedék szocialista nevelését, a fiatal tartalékok kiképzését, és mindenütt, munkában, tanulásban, fegyelemben, példával járjon elől. Ez a szervezeti akadály a mostani kongresszussal elhárul s a magyar ifjúság most már széles fronton, akadálytalanul törhet előre azon az úton, mely a szocializmus nagy céljainak megvalósításához vezet.

Az ifjúsági egység megvalósításának egyik döntő összetevője volt az a felismerés, hogy a fiatalság legkülönbözőbb rétegei az utolsó esztendőik folyamán saját tapasztalataik alapján meggyőződtek arról, hogy népi demokráciánk és benne nagy Pártunk, a Magyar Dolgozók Pártja minden lépését a dolgozó nép szeretete és érdeke vezeti, hogy Pártunk ezeket az érdekeket nemcsak felismeri, de sikerrel küzd is értük. E küzdelmek folyamán nemcsak egyik akadályt a másik után győzi le, de szétzúzza mindazokat a béklyókat, amelyek eddig a dolgozó ifjúság szabad fejlődését gátolták. Ezért csatlakozott egyre fokozódó lelkesedéssel Pártunk vezetéséhez az a magyar ifjúság, melyet öt-hat esztendővel ezelőtt olyan alaposan kikezdett a sovíniszta, sőt fasiszta fekély.

A Dolgozó Ifjúság Szövetségének bőven akad munkája. Ezekről a feladatokról részletesen szólt Pártunk Központi Vezetőségének e kongresszushoz intézett levele. Közülük négy olyan kérdést akarok érinteni, amely népi demokráciánk napirendjén van, s amelynek jó megoldásától függ, hogy fejlődésünk, s benne a fiatal dolgozó nemzedék fejlődése gyorsuló iramot vesz-e, vagy meglassul, sőt megtorpan.

Az első kérdés a régi, megvert kapitalista rend szellemének, gondolkodásmódjának, szokásainak hatalma, - és mindjárt hozzátehetem - gátló hatása fejlődésünkre. Sztálin elvtárs mondta: „A régi és az új, az elhaló és keletkező közötti harc - ez fejlődésünk alapja.”¹⁸

Hogy a régi, az elhaló milyen, azt Lenin 30 esztendővel ezelőtt így magyarázta a Komszomol tagjainak:

„A régi társadalom azon az elven alapult, hogy vagy te rabolod ki a másikat, vagy a másik rabol ki téged, vagy te dolgozol a másik számára, vagy az dolgozik a te számodra, vagy rabszolgatartó vagy, vagy pedig rabszolga.”¹⁹

¹⁸ Sztálin. A kritikáról és önkritikáról. Id. kiad. 7. old.

¹⁹ Lenin-Sztálin. Az ifjúságról. Szikra 1950. 125. old.

Lenin azt is megmagyarázta, hogy ez a régi világ a veresége után is, száz formában tovább hat és befolyásolja még a munkásokat is. Az amerikai munkásokhoz írt levelében azt mondja erről:

„Attól, hogy elkezdődött a forradalom, az emberek nem váltak szentekké... A burzsoá társadalom tetemét... nem lehet koporsóba tenni és elásní a földbe. A megölt kapitalizmus itt, közöttünk hal meg és indul oszlásnak, miközben megfertőzi a levegőt kórokozókka, megmérgezi életünket, a réginek, a rothadónak és elhalónak ezer szálával és kötelékével ragadja meg az újat, a frisset, a fiatal, az elevent”²⁰.

Nagy tanítónk, Sztálin elvtárs, ugyanerről a kérdésről azt mondja:

„A régi szokások és szabályok, hagyományok és előítéletek, melyeket a régi társadalomtól örököltünk, a szocializmus legveszedelmesebb ellenségei. Ezek a hagyományok és szokások a dolgozók milliós tömegeit tartják hatalmukban, néha a proletariátus egész rétegeit behálózzák, néha roppant veszélyt idéznek elő, amely magát a proletárdiktatúra létét veszélyezteti”²¹.

Ezért Sztálin elvtárs azt tartja, hogy:

„A proletárdiktatúra korában a párt egyik leglényegesebb feladata, hogy az idősebb nemzedékek átnevelésén és az új nemzedékeknek a proletárdiktatúra és a szocializmus szellemében történő nevelésén munkálkodjék”²².

Nem vitás, hogy nagy tanítónk e megállapítása miránk is vonatkozik. Ezeket a tényeket nemcsak mi ismerjük, hanem az ellenség is, az elhaló rend megvert hívei és ezen a téren is felveszik velünk a harcot. Ha mi a munkásság legjobbjainak szocialista öntudatára, hazaszere-tetére, önfeláldozására és szorgalmára apellálunk, úgy ők az elmaradókra, dohogókra, önzőkre, butákra és naplopókra veszik az irányt. Mi szeretettel támogatjuk és neveljük a szocialista munka hőseit, a sztahanovistákat, az élmunkásokat, és mindazt a kezdeményezést, ami szocialista hazánk és dolgozó népünk üdvét szolgálja. Az ellenség ezzel szemben a lógókat, normalizatókat, bérctalókat, táppénzctalókat mozgósítja és ezeknek a hadával gátol, akadályoz bennünket a jobb jövő felé vezető úton.

És a harc ezek ellen az elemek ellen nem könnyű és az eredmény nem gyors, mert ezeket a hátul kullogó rétegeket támogatja minden, a kapitalizmusból ránkmaradt hagyomány, szokás, babona, előítélet, önzés, amelytől nem mentes a proletariátus sem, s amelyet az ellenség igyekszik életben tartani, sőt erősíteni. Azért is szörnyű nehéz, lassú, sok időt, türelmet és fáradságot igénylő munka az idősebb nemzedék átnevelése, mert minden nehézség vagy átmeneti kudarc, mely fejlődésünk elkerülhetetlen velejárója, újjáéleszti e nemzedék soraiban a kétségeket s újra ingadozóvá teszi a kevésbé szilárd elemeket.

Az ifjúság szocialista nevelése ehhez képest aránylag könnyű. A fiatal nemzedék sokkal kevesebb régi hagyományt és szokást hoz magával s ezeknek elhagyását, levetkezését megkönnyíti az, hogy évről-évre nő a mi neveltjeinknek száma, akik nemcsak az iskolában, hanem mindennapi életükben, saját tapasztalataik alapján győződnek meg róla, hogy a mi rendünk az ő rendjük, hogy bizton és nyugodtan menetelhetnek Pártunk vezetése alatt a jobb jövő felé. Gondoljunk a fiatal magyar népi demokrácia sokatígérő zsenge hajtására, a pompás,

²⁰ *Lenin Művei*. XXIII. köt. 186. old. (oroszul).

²¹ *Lenin-Sztálin*. Az ifjúságról. Id. kiad. 147-148. old.

²² Ugyanott, 147. old.

lelkes úttörőmozgalomra s azonnal világos előttünk, hogy miért tekintünk annyi reménnyel és büszkeséggel a szocializmus építése közben a bennünket felváltó új nemzedékre.

Ismétlem: a mi fejlődésünk mostani szakaszában a legnagyobb kerékkötőnk, továbbhaladásunk egyik súlyosabb gátja a régi tőkés időkől örökölt szokások és előítéletek tömkelege. Ezt kell minél gyorsabban leküzdeni és ebben a küzdelemben óriási szerepet szánunk a mi lelkes, lendületes, önfeláldozó, jövőbe tekintő ifjúságunknak.

A másik akadály, mely fejlődésünket gátolja, szintén a régi öröksége: az egyházi reakció. Mi, magyar kommunisták jól ismerjük Leninnek a szavait, amelyeket erről a kérdéstről a Komszomolhoz intézett:

„...igen jól tudjuk - mondotta 30 évvel ezelőtt Lenin - hogy isten nevében a papság beszélt, a földesurak beszéltek, a burzsoázia beszélt”²³.

De ugyanakkor mi meg voltunk győződve róla, hogy türelemmel, kölcsönös megértéssel és főleg a dolgozó nép érdekében kifejtett jó munkánkkal, biztosan el fogjuk érni, hogy a vallásos tömegek zöme mellénk áll. Mindjárt hozzátehetem, nem is csatlakoztunk. Ennek megfelelően olyan megegyezésre tudtunk jutni a protestáns egyházakkal, mely biztosította az egészséges viszonyt a népi demokrácia állama és ezen egyházak között a magyar nép javára. A békeívek aláírásánál, ennél a hatalmas tömegmozgalomnál, amelyben egy maroknyi kivétellel az egész magyar nép hitet tett a béke és a demokrácia mellett, ott voltak szinte maradéktalanul nemcsak a hívők milliói, de a lelkeskedő, a néppel összeforrt katolikus papok százai is.

Akik hiányoztak, akik a béke ellen - és ezzel az imperialista háborús gyújtogatók mellett - foglaltak állást, azok a magyar katolikus főpapok és rendfőnökök, népi demokráciánk és szocialista felemelkedésünk ádáz ellenségei. Ezek a főpapok - akiknek óriási földbirtokaik, sőt bankjaik voltak, melyeket elvett tőlük a dolgozó nép - képezik a régi rend utolsó nyílt, szervezett erejét. És mert eltűnt az a reményük, hogy a szétfűzött magyar reakció saját erőivel megegyeszer nyeregbe tudjon jutni, most minden számításuk az, hogy a nyugati imperialisták szörnyű, véres, veszteséges háború után visszaültetik őket a magyar nép nyakára. Ezért nem esküdtek fel ezek az urak - akik mind hűséget fogadtak Horthynak - a Magyar Népköztársaságra. Ezért szálltak szembe tüntetően a magyar békemozgalommal. És ezért küzdenek minden nyílt és titkos eszközzel demokráciánk megerősödése, szocializmusunk építése ellen. Különösen elkeseredett harcot folytatnak az ifjúság megnyeréséért és azért, hogy megkíséreljék ezt az ifjúságot dolgozó népünk ellenségévé tenni.

A Dolgozó Ifjúság Szövetségének egyik feladata, hogy ebből a küzdelemből kivegye a részét és gondoskodik róla, hogy az új nemzedék minden tagját népi köztársaságunk, szocialista hazánk odaadó szeretete hassa át. Ebben a harcban erősítse ifjainkat az a tudat, hogy mellettük áll kemény kezével és bölcs mértékletességével a Magyar Dolgozók Pártja, felemelkedésünk motorja. S ne felejtsek el azt sem, hogy a magyarság legjobbjai, Petőfi, Arany, Ady, József Attila dolgozó népünk felszabadulásának egyik legnagyobb akadályát a papi reakcióban látták. A magyar népi demokrácia s benne a magyar dolgozó ifjúság legjobb történelmi tradícióink szellemében cselekszik, amikor bátran és elszántan veszi fel a harcot a régi rend e megmaradt utóhadával.

Szólnom kell a jobboldali szociáldemokratakról, akiknek régi bűneit a népi demokrácia eddig nem kérte számon és akik emiatt felbátorodtak s most, amikor az imperialista háborús

²³ *Lenin-Sztálin. Az ifjúságról.* Id. kiad. 122. old.

gyűjtögetők hangosabban csörtetik kardjukat, újra mozgolódnak. Ezek a jobboldali szociáldemokrata vezetők a felszabadulást megelőző negyedszázadban Horthynak és reakciójának helytartói voltak a munkásság között. Ők voltak azok, akik tajtékozva szórták a rágalmat, a mocskot a Szovjetunióra, akik a dolgozók között, a munkásszervezetekben felkutatták a kommunistákat és kiszolgáltatták őket Horthy véres pribékjeinek. Ők voltak a második világháborúban minden felszabadító mozgalom kerékkötői. Ők gondoskodtak arról, hogy a magyar gyárak teljes gőzzel dolgozzanak a német fasiszták háborújára, hogy ne legyen szabotázs, ne legyen selejt, s az ő besúgásukra vitték a kínzókamrákba vagy a büntetőszázadok „mozgó veszőhelyeire” a forradalmi munkásokat.

Ezek az urak egy ideig meglapultak, de az utolsó időben újra működésbe léptek. Most persze egész más a működésük. Most ők azok, akik lazítják a fegyelmet, növelik a selejtet, tanácsokkal látják el és bátorítják a normalizatókat, a bércsalókat, a táppénzcsalókat, terjesztik az ellenség rémhíreit, igyekeznek aláásni a dolgozók jó hangulatát. Szövetkeznek az imperia-listák ügynökeivel, együttműködnek népünk szívós ellenségeivel, az egyházi reakcióval. Népi demokráciánk most rájuk irányítja a közfigyelem fényszóróját és nekilát, hogy ezeket a régi árulókat, akik demokráciánk fellegvárában, az ipari munkásságon belül szolgálják az ellenséget, végleg leleplezze és ártalmatlanná tegye.

Az ifjúság túlnyomó többsége az utolsó esztendőben jutott politikai öntudatra, amikor a kommunisták igaza és fölénye minden téren egyre nyilvánvalóbbá vált. Az ifjúság közt már kevés az olyan, akihez hozzáért a jobboldali szoc. dem. mótely. Ezért a Dolgozó Ifjúság Szövetsége egységesen veheti fel velünk együtt a harcot az ellenség ez alattomos és aljas ügynökeivel szemben és segíthet nekünk abban, hogy ezt az áruló bandát is elérje jól megérdemelt sorsa.

Végül szólni kívánok egy olyan nehézségről, mely szocialista építésünk viszonylag békés fejlődésével, sőt sikereivel kapcsolatban keletkezett. Sztálin elvtárs 1928-ban erről mondta:

„Annak is megvan az ára, hogy békés viszonyok között építünk. Ezek a viszonyok rányomták bélyegüket munkánkra, funkcionáriusainkra és pszichológiájukra. Ez alatt az öt év alatt könnyen, szinte síneken haladtunk előre. Ennek a hatása alatt számos funkcionáriusunk olyan hangulatba ringatta magát, hogy most már minden simán megy majd, mintha különvonaton ülnénk, amelyen közvetlenül, átszállás nélkül száguldunk a szocializmus felé.

Ebből a talajból hajtott ki - mondotta Sztálin - az az elmélet, hogy... minden úgy megy nálunk, mint a karikacsapás. Innen ered bizonyos hajlam a tétlenségre, az elernyedésre. Az elernyedésnek ez a pszichológiája, ez a «dolgok mennek maguktól» pszichológia a munkában - ez a békés fejlődés időszakának hátrányos oldala.

Miért veszélyesek az ilyen hangulatok? - kérdi Sztálin elvtárs. - Azért, mert elhomályosítják a munkásosztály látását, megakadályozzák abban, hogy felismerje ellenségeit, álomba ringatják hivalkodó beszédekkel ellenségeink gyengeségéről és aláássák a munkásosztály harckészségét”.²⁴

Ezeket a békés viszonyokat a Bolsevik Párt több mint három esztendőn keresztül folytatott véres élet-halál harc árán vívta ki.

Ha a viharedzett Bolsevik Párt funkcionáriusainak egy részében öt év békés fejlődése ilyen gyorsan elmosta a szörnyű küzdelmek emlékét és elhomályosította a proletariátus egy részének tisztánlátását, úgy kézenfekvő, hogy nálunk ezek a veszélyek még fokozottabbak.

²⁴ *Lenin-Sztálin. Az ifjúságról.* Id. kiad. 171. old.

Még fokozottabbak azért, mert felszabadulásunkat és azt, hogy viszonylag békésen építhetjük a szocializmust, a felszabadító Szovjet Hadseregnek s a Szovjetunió állandó támogatásának és segítségének köszönhetjük. Nem lehet eléggé ismételnünk, hogy minden eredményünk, mindaz, amit hazánk felemelkedésében elértünk, azért fejlődött ilyen simán és gyorsan, mert a hatalmas Szovjetunió egyengette előttünk az utat. Ez és csak ez tette lehetővé az újjáépítés és tervgazdálkodás olyan gyors sikereit, amelyek gyakran nemcsak az ellenséget, de még barátainkat is meglepték.

Viszont ezek a sikerek nálunk még gyorsabban feledtették azt a szakadékot és romhalmazt, amelyből 1945 tavaszán kiindultunk. Ezeket a sikereket mi magunk nem egyszer túlságosan aláhúztuk, eldicsekedtünk vele s ezzel mi is hozzájárultunk ahhoz, hogy az a benyomás keletkezzék, hogy most már hegyen-völgyön lakodalom, most már nálunk minden úgy megy, mint a karikacsapás és ezentúl élhetünk, mint Marci Hevesen. A mi dolgozó népünk történelme folyamán először él olyan viszonyok között, amikor nem gyötri a mindennapi betevő falat szörnyű gondja, amikor nem suhog a feje fölött a munkanélküliség korbácsa, amikor tudja, hogy gyermekei jövője biztosítva van. Érthető, ha mohón él az új lehetőségekkel és a múlt nélkülözése miatt most, azonnal akarja magát kárpótolni és élelemben, ruhában türelmetlenül mindjárt meg akarja szerezni azt, amihez a régi rend alatt nem juthatott.

Az ellenség, amely árgus szemekkel figyeli minden gyengénket és azonnal rákapcsol minden hibánkra, ezt észrevette s elkezdte ezt a hangulatot táplálni.

Azok, akik 1945-46-ban nem győzték a nélkülözést és a pénzromlást a demokrácia nyakába varrni, akik előre hirdették a jó pénz kudarcát, akik szemfényvesztő propagandának nevezték a hároméves és ötéves tervek számait, most taktikát változtattak. Most azt suttoják, hogy kevés az a nyolc százalék, amellyel a mi tervünk az idén a dolgozók életszínvonalát emelni kívánja, hogy ennél többet is megengedhetünk magunknak. Egyszóval azt prédikálják, hogy nyújtózkodjunk tovább, mint ameddig a takarónk ér. És valóban, mire észrevettük, hogy miről van szó, a nyolc százalék helyett, amelyet az egész 1950-es esztendőre szántunk, már az első öt hónap alatt 17 százalékkal nőtt az életszínvonal. Ez azt jelenti, hogy a fogyasztásban, élelmezésben, ruházkozásban már ott tartunk, ahol a terv szerint 1952 tavaszán kellene lennünk, viszont könnyűiparunkat, bár igen gyorsan fejlődik, ettől még közel két év választja el.

Világos, hogy ha ez így folytatódik, akkor, amint már egyszer mondtam, megesszük a jövőnket és hozzátehetem, különösen az ifjúság jövőjét. Ha nem tartunk mértéket, akkor mint rántott csirkét megesszük azt a tyúkot, amely jövőre aranytojást tojna és ötéves tervünk gyárait, üzekeit, kultúrházait már az idén csemegevaj és borjúsült formájában elfogyasztanánk. Sztálin elvtárs húsz évvel ezelőtt gúnyosan emlegette azokat, akik a szocializmus építésének idejére úgy szeretnének nézni, mint „az általános üdvösség” mennyei idilljére, melytől elvárják, hogy lehetővé tegye a „pihenést”, a „boldogság szürcsölését”.

A magyar kommunistáknak és különösen a magyar ifjúságnak szembe kell szállnia ezzel a hangulattal, melyet az ellenség alattomosan és átlátszó célzattal szít azért, hogy megzavarja szocialista építésünk rendjét és tervét. Azoknak a jóindulatú türelmetleneknek pedig, akik már most, 1950-ben, követelik az „általános üdvösséget”, meg a „boldogság szürcsölését”, eszébe kell juttatni az öt esztendeje megtett utat. Rá kell mutatni arra, hogy még nincs egy esztendeje, hogy megszűnt a kenyérjegy, hogy akik ma disznózsír helyett csemegevajat követelnek, azok két éve még örültek a margarinnak. S rá kell mutatni arra is, hogy a szocializmus építése tervszerűséget, fegyelmet és áldozatot is követel a dolgozó néptől. Minél több munkával, verejtékkel, áldozattal építjük jövőnket, annál tartósabb lesz, annál drágább lesz mindannyiunk számára.

Mindjárt hozzá kell tennem, hogy a kisebb-nagyobb hibák dacára a magyar dolgozó nép csakúgy, mint ifjúságunk, a felszabadulás óta a legnehezebb feladatokat is megoldotta. Ránk is vonatkozik Lenin megállapítása:

„Minden száz hibánkra, amelyről világszerte annyit ordítanak a burzsoák és lakájaik, a nagy és hősi tettek tízezrei esnek, amelyek annál nagyobbak és hősiebbek, mert egyszerűek, láthatatlanok, el vannak rejtve a gyárnegyedek hétköznapi életébe vagy félreeső falvakba s olyan emberek hajtják végre, akik nincsenek hozzászokva ahhoz, hogy minden sikerüket világgá kürtöljék”²⁵.

A mi dolgozó népünk zömét is ezek az egyszerű emberek képezik és számuk az ifjak között is egyre nő. Szó esett már ezen a kongresszuson arról, hogy az egységes ifjúsági szövetség létrejöttét több mint százezer fiatal dolgozó külön munkafelajánlással ünnepelte. És ez csak egy megnyilvánulása annak a fejlődésnek, mellyel az új nemzedék felnyomul a szocialista építés frontjának első vonalába.

A Dolgozó Ifjúság Szövetsége új lapot nyit meg a magyar fiatal nemzedék történetében. Az eddigi laza szervezetet szilárd egység váltja fel. Könnyebb és biztosabb lesz az ifjúság útja a szocializmus építésében, a béke megvédésében, a munka és a tanulás frontján. Az új nemzedék, Pártunk vezetése alatt öntudatban és erőben megnövekedve, most már egységesen vonul fel a szocializmust építő, 800 milliót számláló legyőzhetetlen béketáborban, melynek élén ott halad felszabadítónk, a hatalmas Szovjetunió és a világ dolgozóinak, az ifjú nemzedéknek szeretett vezére, a nagy, a bölcs Sztálin. *(Hatalmas, lelkes taps.)*

*(Beszéd a DISz első kongresszusán,
1950 június 17-én.)*

²⁵ *Lenin Művei*. XXIII. köt. 186. old. (oroszul).

A TANÁCSVÁLASZTÁSOKRÓL

Az október 22-én megtartandó helyi tanácsválasztások a népi demokrácia alkotmányának megteremtése óta a legfontosabb lépést jelentik abban az irányban, hogy államunk hatalmának minden forrása és birtokosa még inkább és még teljesebben a dolgozó nép legyen.

A helyi tanácsokról szóló törvényjavaslat azt mondja: „A szocializmus útján haladó Magyar Népköztársaság olyan államszervezetet épít, amely biztosítja a dolgozók tevékeny és állandó közreműködését az államhatalom gyakorlásában és az államigazgatás munkájában, közelebb viszi az ügyintézkést a dolgozó tömegekhez és következetesen érvényesíti a szocialista törvényesség elveit.”

Hogyan hajtjuk végre ezeket az elveket? Hogyan visszük közelebb a közigazgatást a dolgozó néphez? A régi közigazgatási rendszerben csak 1105 faluja az országnak volt önálló, a többi körjegyzőségekhez tartozott, ami annyit jelentett, hogy az ilyen községekben semmit elintézni nem lehetett. A törvény most 2805-re emelte fel az önálló közigazgatással rendelkező községek számát. Ezekben a helységeken lakik a falusi lakosság 97 százaléka. Nem szorul magyarázatra, hogy ezzel a közigazgatás közelebb jutott a földműves néphez.

Ezenfelül az új tanácsok megválasztása után a minisztériumok feladataik egy részét átadják a megyei tanácsoknak, a megye eddigi feladatainak jelentékeny részét a járási tanácsokra bízva, a járás pedig a községi tanácsoknak ad át egy sor funkciót. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy több mint 40 közigazgatási szerv, amely azelőtt a megyék területén működött, a helyi tanácsok irányítása alá kerül és ezzel a felmerülő ügyeket közvetlenül a faluban az államhatalom helyi szerveinél, a tanácsoknál intézik el.

A törvénynek ezek a rendelkezései, bár lényegesen csökkentik a régi hivatalos huzavonát, magukban véve még nem biztosítanak a törvény szándékát. A felszabadulás előtt az a körülmény, hogy egy község önálló volt, nem sokat használt az ottani dolgozó parasztságnak, mert a népellenes közigazgatás gondoskodott róla, hogy a dolgozó ember életét megkeserítse. Ezért fogadta remegő kézzel a dolgozó paraszt a községházára való behívást, ezért lépett be rettegve és elfogódva a jegyzői hivatalba és ezért hallgatta alázatosan, meggörnyedt háttal a jegyző foghegyről odavetett fenyegető, megvető szavait. És mert az ügyek legtöbbször végetnemérő lóttást-futást jelentett a járási székhelyre, a megyeszékhelyre, Ponciustól Pilátusig, a dolgozó néppel ellenséges közigazgatási bürokrácia útvesztőiben.

Nem volt jobb a helyzet az akkori községi képviselőtestületekben, városi tanácsokban, megyegyűléseken, ahol a legtöbb adót fizetők, a kupecsek, kortesek, a régi úri rend kiszolgálói vitték a szót. Dolgozó paraszt oda alig kerülhetett.

A felszabadulással ez a helyzet természetesen változni kezdett. Meggyorsult ez a változás 1947-1948 után, amikor a dolgozó nép már keményen ült a nyeregben. Az ideiglenes tanácsok, melyek ez év nyarán alakultak, már egészen más levegőt vittek a közigazgatásba. De a döntő fordulatra csak most kerül a sor, a tanácsok megválasztásával, amikor az alkotmány megteremtette keretekbe százezrével áramlanak be a dolgozó nép legjobb képviselői.

A törvény előírásának megfelelően október 22-én kereken 220000 tanácstagot és póttagot kell választani. A választás lebonyolításánál, a különböző bizottságokban több mint 70000 választó segítségére van szükség. Már ezek a számok is mutatják, hogy a tanácsok létrehozása százezrek közvetlen közreműködését követeli. A jelöltek pártállásának, szociális össze-

tételének szemügyrevétele még jobban kidomborítja azt a tényt, hogy a dolgozó nép az, amely a tanácsok révén a maga teljességében bevonul a közigazgatásba.

A jelöltek az egész dolgozó népünket átfogó Függetlenségi Népfront jelöltjei. Egyharmad részük népi demokráciánk vezető erejének, a Magyar Dolgozók Pártjának tagja. A többi más pártokhoz tartozik, vagy pártonkívüli. Szociális megoszlásukra nézve 55000 a jelöltek közül ipari munkás, 132000 dolgozó paraszt, 10000 az értelmiségi, több mint 5000 a kisiparos és kiskereskedő, a többi alkalmazott és egyéb foglalkozású. A parasztjelöltek 80 százaléka egyénileg gazdálkodó dolgozó paraszt.

A munkásjelöltek között ott vannak a legjobb újítkók, az élmunkások, a sztahanovisták, azok, akik a termelésben, a kölcsönjegyzésben, a falujárásban, egyszóval a példamutatásban és áldozatkészségben az élen jártak. A parasztjelöltek között ott vannak a mintagazdák, a termelésben kitűnők, azok, akik példásan teljesítették az állam felé kötelességüket, akik élen járnak a gabonabegyűjtésnél, a szerződéseknél, a terméseredményekben. Akik a maguk területén szóval és tettel már eddig is bebizonyították, hogy odaadó hívei a népi demokráciának, hogy munkát és verejtéket nem kímélnek, amikor hazánk megerősítéséről van szó. Az értelmiség ezrei között ott vannak a Kossuth-díjas tudósok, művészek, legjobb mérnökeink, orvosaink, mezőgazdászaink, a népéhez hű magyar értelmiség színe és virága. És természetesen nem hiányozhatnak a jelöltek közül a szorgalmas kisiparosok, kiskereskedők és a demokráciánkat támogató kisemberek ezrei sem.

A jelöltek majdnem 30 százaléka, kereken 60000, nő. Ez a szám magában véve bizonyítéka annak, hogy a népi demokráciában a nők egyenjogúsításának követelése most sem marad papíron, nem marad írott malaszt. A dolgozó nőknek tízezrei először nyomulnak be ilyen imponáló számmal közigazgatásunkba. Ők a legjobb biztosítékai annak, hogy a tanácsok valóban szívükön viselik választóik ügyes-bajos dolgait és igyekeznek azokat gyorsan és a nép érdekében megoldani. Ez a 60000 női tanácstag már magábanvéve mutatja az idők változását, mutatja az új szellemet, amely ezután közigazgatásunkat átlengi.

És nem kevésbé fontos, hogy a jelöltek közül 50000 a 25 évnél fiatalabb. A magyar népi demokrácia szélesre tárta mindenütt az ifjak előtt az érvényesülés, a jövő kapuit. Természetes, hogy a tanácsokba is tízezzrel jelöli őket. Hadd sajátítsák el idejekorán a falu, a járás, a megye igazgatásának tudományát, szokjanak hozzá már ifjúkorukban dolgozó népünk ügyeinek intézéséhez és segítsenek kiformálni azt a jobb jövőt, amelynek gyümölcseit elsősorban ők fogják élvezni. Végül, de nem utolsósorban meg kell említeni, hogy a jelöltek között százával vannak fiatal honvédségünk parancsnokai és katonái, tábornokok és közlegények egyaránt. Az ő jelölésük mutatója annak a megbecsülésnek és szeretetnek, amelyet dolgozó népünk békénk és rendünk védőivel, a honvédséggel szemben tanúsít.

Az csak természetes, hogy ilyen jelölteket a dolgozó nép lelkes örömmel üdvözl. A választók milliói számára az ilyen jelöltek teszik szemléltetővé azt a tényt, hogy végre valóban a dolgozó nép vonul be az állami közigazgatás minden területére. A választók meleg szeretettel fogadják a jelölteket, akiknek a zömét úgy ismerik, mint jó dolgozókat, jó demokratákat és előre biztosítják őket támogatásukról és bizalmukról.

A jelöltek viszont - túlnyomó többségükben egyszerű munkásemberek - megilletődve és büszkén fogadják a megtiszteltetést, amely őket a jelöléssel éri. Átérik a felelősséget, amely a tanácstagsággal jár és száz megható formában ígéri, hogy megfelelnek a beléjük helyezett bizalomnak.

Országszerte tapasztalható a tanácsok választásának előkészítésével kapcsolatban a dolgozó nép nagy várakozása. Mindenütt halljuk, hogy már előre összeállítják azokat a jogos követeléseket, hibák kijavítását, intézmények megvalósítását, amelyeket az új tanácsoktól várnak és amelyek megvalósítása a tanácsok egyik legfontosabb feladata lesz.

Természetesen a tanácsválasztásokkal kapcsolatban az ellenség sem alszik. Hallottunk eseteket, ahol a demokrácia ellenségei megrágalmazták a Népfront jelöltjeit, vagy meg akarták őket ijeszteni. Magától értetődik, hogy 220000 jelölt közé a legjobb, leggondosabb megválogatás dacára is, becsúszhatnak oda nem való elemek, olyanok, akiket multjuk, vagy jövőendő magatartásuk nem tesz érdemessé az ilyen megtiszteltetésre. A törvény azért írja elő a tanácstagok beszámolási kötelezettségét és azért teszi lehetővé a meg nem felelő tanácstagok visszahívását, hogy az ilyen eseteket ki lehessen javítani. A néphangulat azonban annyira egységesen áll már a jelöltek zöme mögött, hogy az ellenség a tanácsválasztásokkal kapcsolatban most taktikát változtatott. Sok helyről tapasztaljuk, hogy a jóhiszemű várakozás túlhajtásával mesterségesen felcsigázzák a tanácsok működésével szemben a várakozást. Azt a látszatot igyekeznek kelteni, hogy a tanácsok működésével mintegy varázsütésre vége lesz minden bajnak, hogy a tanács az a csodaszer, amely évtizedek hibáit és nehézségeit egycsapásra eltünteti.

Ez a beállítás hamis. A tanácsok létrejöttével azonnal meg fog javulni a község, a járás, a megye közigazgatása, de az átütő változás, a döntő fordulat csak huzamosabb idő után fog beállni. Előbb az új tanácstagok fokozatosan bedolgozzák magukat a munkakörükbe, megtanulják az ügyek egyszerű, gyors, bürokrácia mentes elintézését, megtanulják a köz érdekében a fegyelmezett, pontos munkát, a takarékoskást, választóik bírálatai és saját tapasztalataik alapján levetkezik hibáikat és gyengeségeiket. Így javul és fejlődik az új közigazgatás, míg a sok kis mennyiség minőségbe csap át és dolgozó népünk örömmel tapasztalja, hogy a tanácsok munkáját nem is lehet a régi, felszabadulás előtti állami bürokráciával egy napon emlegetni.

Ez lesz a fejlődés útja. De a tanácsválasztások azonnali eredménye rögtön mutatkozni fog abban, hogy új, friss levegő, új szellem hatja át a közigazgatást. A dolgozó nép bátran, bizalommal veszi birtokába az államhatalom új részlegét és lelkesen, lendületesen veszi kezébe ezen a téren is saját sorsának intézését.

A tanácsválasztással, a tanácsok létrejöttével az államigazgatás a legkisebb falutól az országgyűlésig a dolgozó nép kezébe megy át. Állami életünk minden területén a dolgozó nép szava érvényesül, a munkásember viszonya véglegesen megváltozik a népi demokrácia jogrendjéhez, amelyet most már minden területen a sajátjának tekint.

A tanácsválasztásokig több mint 30000 munkás és paraszt került az állam kisebb vagy nagyobb parancsnokló helyére. Ezúttal sok tízezer főnyi új dolgozó vonul be az állami közigazgatásba. Itt is elmondhatjuk, hogy a mennyiség minőségbe csap át. A tanácstagok százezres tömegei új tényezőt jelentenek, új erőforrást, demokráciánk új pillérét. Százezrek tanulnak most bele a helyi vezetés, a közigazgatás munkájába, megtanulnak kormányozni, megtanulnak jól és helyesen élni a rájuk bízott jogokkal, kötelelességekkel, szabadsággal. A tanácsokon keresztül lesz a régi „alattvaló” népi demokráciánk vezetéshez értő, öntudatos állampolgára.

Ezt a változást megérti és megérzi dolgozó népünk is. Ezért készül és mozgósít olyan lelkesen és szervezeten a választásokra, melyeken újra hitet akar tenni a népi demokrácia mellett. Mindannyian érezzük ezt a nekilendülést és nem kételkedünk a választások kimenetelében. Az utolsó hónapok eseményei már sorozatosan, mint előrevetett árnyékok, mutatták, hogy

dolgozó népünk lelkesen, egységesen áll a népi demokrácia mögött. Néhány héttel ezelőtt fejeződtek be a normarendezések, melyek egész ipari munkásságunktól, a gyárak dolgozóinak százezreitől fokozottabb fegyelmet és munkateljesítményt követeltek. Ipari munkásosztályunk egységesen és helyeslően fogadta ezt az intézkedést és a termelés emelkedő menete mutatja, hogy újra megfeleltek annak a várákozásnak, amelyet velük, a népi demokrácia vezető erejével szemben az egész nép támaszt.

Nem maradt mögöttük a falu dolgozó népe sem. Az a tény, hogy augusztus 20-ára, új alkotmányunk első évfordulójára a dolgozó parasztság szinte egyhangúan teljesítette a gabonabegyűjtést, mutatja, hogy szívesen és fegyelmezetten tesznek eleget népi államukkal szembeni kötelezettségüknek. A begyűjtés után több mint 40000 család jelentkezett a termelészövetkezeti csoportokba, melyek taglétszáma szinte hetek alatt megkétszereződött. Ezzel kapcsolatban 1200 községben, falvaink egyharmadában tagosítás vált szükségessé. A tagosítás nehéz művelet, a parasztok tízezreit közvetlenül érintette és mégis a legnagyobb fegyelemben és rendben folyt le, mert a falvak népe megértette és helyeselte.

A békekölcsönjegyzés újra megmutatta, hogy népünk egységesen áll a népi demokrácia mögött, szívesen hoz meg érte minden áldozatot. A kölcsönjegyzők száma 2700000-en felül volt. Ez a szám majdnem pontosan akkora, mint a magyar családok száma és azt mutatja, hogy alig van család, melynek legalább egy tagja ne vett volna részt a kölcsönjegyzésben. Mindannyian láttuk azt a lelkesedést és azt a gyorsaságot, amellyel dolgozó népünk, elsősorban ipari munkásságunk és értelmiségünk a kormány hívó szavára felelt. Az eredetileg kitűzött 750 millió forintot 36 óra alatt jegyezték túl és a végösszeg 37,6 százalékkal multa felül a tavalyi kölcsön értékét. Ez a szám nemcsak azt mutatja, hogy népünk anyagi helyzete a múlt évihez viszonyítva jelentékenyen megjavult, de ezenfelül jelzi, hogy nem kevésbé nőtt meg politikai érettsége és áldozatkészsége is.

A kapitalista világban az a közmondás járta: pénz beszél - kutya ugat. Nos, a Békekölcsön egymilliárd forintot meghaladó összege is világosan beszél: a magyar nép egységéről és áldozatkészségéről. És ha a nyugati imperialisták sajtója és rádiója bösz ugatásba kezdett a Békekölcsön sikerének láttán, az azt mutatja, hogy ők is megértették ezt a beszédet.

Amikor a hős koreai nép szabadságharcával kapcsolatban gyűjtést indítottunk tábori kórházra és szeretetsomagokra, több mint hárommillió magyar dolgozó adakozott erre a célra és ezzel juttatta kifejezésre rokonszenvét a koreai nép igaz ügye iránt. Ez a gyűjtés egyben világos demonstrációja volt annak, hogy dolgozó népünk millióiban elevenen él a nemzetközi szolidaritás szelleme és tudata.

A Békekölcsön nemcsak hatalmas tüntetés volt a béke ügye és ötéves tervünk mellett, de egyben mutatója volt annak, hogy milyen fokozódó mértékben ismeri fel dolgozó népünk e terv jelentőségét. Az ötéves terv első esztendejének most kezdtük meg a negyedik negyedét, de már országszerte kezdenek kialakulni hazánk újjáépülésének hatalmas körvonalai, s kezd tudatossá válni a fejlődésnek az az irama, amelyről a kapitalista világban szó sem lehetett. Gyáripari termelésünk 1950-ben már több mint kétszerese az utolsó békeév gyáripari termelésének. Az idén majdnem 40 százalékkal termel a gyáripar többet, mint az elmúlt esztendőben. Szédítő építőiparunk fejlődése. Egy esztendő alatt megkétszereződött az építőiparban foglalkoztatottak száma és a termelés két és félszerese a tavalyinak. Pedig az építőipar fejlődése csak most kezd lendületbe jönni. A gépesítést tulajdonképpen csak egy évvel ezelőtt kezdtük alkalmazni. 1948-ban a magasépítőiparban a gépek 325 lóerőt képviseltek. Ez év január 1-én már 12750 és augusztus 1-én 25000 volt a gépek lóerőszáma. Építőmunkásaink ezekben a hónapokban sajátítják el a szovjet építési technikát, a világ legfejlettebb építési módját és az igazi fejlődés csak ezután következik.

Az ötéves terv teljesítményei közül kezdenek előtérbe lépni a hatalmas építkezések, mint a Mátrai Erőmű, az Inotai Erőmű. Az idén fejezzük be eddigi legnagyobb építkezésünket, a Dunavölgyi Timföldgyárat, mely Közép-Európa legnagyobb ilyen üzemé. Az idén kezdjük meg a Budapesti Földalatti Gyorsvasút építését. Az építómunkások ezrei dolgoznak már ötéves tervünk büszkeségén, a Dunapentelei Vasművön. Ez a hatalmas mű a köré épülő várossal együtt négymilliárd forint befektetést igényel és 1952-ben, építése tetőpontján 35000 munkás fog rajta dolgozni, majdnem annyi, mint Csepelen és Ózdon együttvéve. Érthető, ha dolgozó ifjúságunk érdeklődése és lelkesedése a Dunapentelei Vasmű felé fordul. A DISz most gyürkőzik neki, hogy e hatalmas mű megteremtésének munkájához a dolgozó ifjúság számára követelje az oroszlanrészt. És valóban, ennek a műnek létrehozása olyan országos feladat, mely megérdemli, hogy ifjúságunk reá összpontosítsa lendületét, munkaszeretét, áldozatkészségét. Ifjúságunk lelkesedésében osztozik az egész dolgozó nép, mely egy emberként áll az ötéves terv hatalmas célkitűzései mögött.

Hogy a tanácsválasztások és az ötéves terv sikerének szerves összefüggését a dolgozó nép milyen világosan felismerte, annak mutatója az a mozgalom, mely a falun célul tűzte ki, hogy október 22-re befejezi az őszi vetést s száz meg száz üzemben új teljesítmények elérésére vett a választás napjára irányt.

A népi demokrácia sikereinek és eredményeinek felsorolása mellett nem hallgathatunk azokról a kisebb-nagyobb bajokról és zökkenőkről, melyek ellátásunkban mutatkoznak. Ezek a nehézségek nemcsak az ezévi szárazsággal, nemcsak a még köztünk meglapuló ellenség tevékenységével és gyakran saját tapasztalatlanságunkkal és járatlanságunkkal függnek össze, hanem velejárói egészséges fejlődésünknek. Olyanok ezek, mint mikor a serdülő gyerek kabátujja nem ér már a csuklójáig, hanem kezd a könyöke felé rövidülni. A mi ellátási nehézségeink nem abból keletkeznek, hogy az idén kevesebb az élelem, mint tavaly. Ellenkezőleg. Az idén megnőtt az élelmiszerek termelése, de még gyorsabban nő a kereslet. Mindenki tudja, hogy hazánkban egyetlen ember sem éhezik. És azt is tudja, hogy ezeken a bajokon szervezettséggel, fegyelmezettséggel úrrá leszünk.

Bármilyen fontosak a békekölcsönjegyzések, a begyűjtés és egyéb százezreket és milliókat megmozgató megnyilvánulások, melyek népi demokráciánk erejét bizonyítják, a tanácsválasztásoknak mégis kimagasló jelentőségük van. Ez a jelentőség elsősorban a béke megvédése szempontjából nagy. Az ellenség feszülten figyel bennünket és abból, hogy milyen egységesen, lelkesen szavaz le dolgozó népünk a Népfront jelöltjeire, úgy fog olvasni, mint a nyitott könyvből. Nekünk arra kell törekednünk, hogy a választásokból az ellenség megértse, hogy zárt sorokban, megbonthatatlanul áll mögöttünk, a Függetlenségi Népfront, a Magyar Dolgozók Pártja mögött az egész dolgozó nép. Az imponáló, egységes, lelkes választás azt is mutatja, hogy népünk minden erejével támogatja azt a rendszert, amely a béketábor hű bástyája. A Népfront választási győzelme veresége az imperializmusnak, bátorítás, új erő forrása a béke híveinek.

A tanácsválasztás legyen hatalmas kiállítás a béke ügye mellett. Ez most, amikor az imperialisták fegyveres támadással akarják bilincsekbe verni a hős koreai népet, amikor nemcsak déli határainkon, hanem világszerte erősödik az imperialista kihívás és provokáció, inkább szükséges, mint valaha. Ezért legyen a választás egységes, félreérthetetlen demonstráció a nagy Szovjetunió vezette béketábor ügye mellett. Értse meg belőle újra mindenki, hogy népünk számára világos: a mi elemünk a teremtmő béke, az ellenségé a pusztító háború.

Hogy dolgozó népünk békevágya milyen erős és pozitív, annak legjobb bizonyítéka fiatal honvédségünkhöz való viszonya. Néphadseregünket azért szeretik és dédelgetik a munkások, a parasztok, mert tudják, hogy a békéért harcolni is kell és benne látják békénk egyik leg-

szilárdabb védőjét és biztosítékát. Ezt érzi minden honvéd vagy tiszt, amikor visszatér a faluba, vagy üzembe, ahonnan a hadseregbe küldték. A lelkes rokonszenv, a forró szeretet hangján, száz formában közlik vele: „Fogd erősen a fegyvert, mely békénket védi, állj keményen őrt határainkon! Légy biztos abban, hogy mögötted áll izmos karjával a sokmillió dolgozó nép és minden áldozatot meghoz azért, hogy békés, építő jövőjét az ellenséggel szemben megvédhesd!”

A tanácsok választása mutassa meg újra népünk egységét, összekovácsoltságát. Mutassa meg, hogy a Függetlenségi Népfront mögött ott áll az egész ország, hogy a dolgozók milliói egy emberként követik felemelkedésünk, újjászületésünk hatalmas motorját, a Magyar Dolgozók Pártját. Legyen e választás sikereink sorozatának folytatója, adjon friss lendületet az új, szocialista hazát építő ötéves tervünknek. A tanácsválasztás ütközet, benne a szavazócédula a fegyver. Használjuk ezt a fegyvert egységesen, lelkesen, győzelmesen. Legyen a tanácsválasztás napja új mérföldkő azon az úton, melyre dolgozó népünk a felszabadulás óta rálépett. Azon az úton, melyet a hatalmas Szovjetunió, a bölcs Sztálin tört előttünk, s amelyen most 800 millió ember menetel elszántan, biztosan a békésebb, boldogabb szocialista jövő felé!

Előre a Népfront győzelméért!

(„Szabad Nép” 1950 október 15.)

BÉKÉNK VÉDELMEÉRŐL, NÉPI DEMOKRÁCIÁNK ÉS PÁRTUNK TOVÁBBI ERŐSÖDÉSÉRŐL

Kedves Elvtársak!

Központi Vezetőségünk ülése olyan időre esik, amelyet a nemzetközi helyzet fokozódó feszültsége és egyben a nemzetközi békemozgalom erősödése jellemez. Belpolitikailag népi demokráciánk egy sor sikerre mutathat rá, amilyen a győzelmes tanácsválasztás, a milliárdos Békekölcsön, ötéves tervünk első évének eredményes végrehajtása. Ugyanakkor mutatkoznak az egészséges növekedés velejárójaként bizonyos átmeneti nehézségek. Beszámolómban ismertetem e kérdéseket s azokat a feladatokat is, melyek Pártunk és dolgozó népünk számára ebből a nemzetközi és belső helyzetből adódnak.

A nemzetközi helyzetet az utolsó hónapokban az jellemzi, hogy az Egyesült Államok vezetése alatt álló imperialista blokk a „hideg háború”-t egyre inkább „meleg háború”-ra akarja átváltoztatni. A szocializmust építő államok gazdasági és politikai megerősödésére, a Szovjetunió vezetete békefront sikereire az amerikai imperialisták a harmadik világháború előkészületeinek meggyorsításával felelnek. Ezért nemcsak saját hadiiparukat és hadseregüket fejlesztik lázasan, de fokozódó nyomást gyakorolnak csatlósaikra, a marshallizált országokra, hogy azok is fokozzák fegyverkezésüket. A *New Statesman* című liberális angol lap 4 héttel ezelőtt így írt erről:

„Amerika azt a célt tűzte maga elé, hogy a világuralom megszerzésére felfegyverzi Németországban ugyanazokat a csoportokat, amelyek az utolsó világháborút okozták, olyan békét köt Japánnal, amely teljesen szabad kezét biztosít a régi Japán hadurainak, egyben úgy szervezi át a Nemzetek Szervezetét, hogy az minden körülmények között az amerikai politikát támogassa és a szovjet politikát elutasítsa.”

Ennek a támadó, világuralomra törő politikának egyik megnyilvánulása az, ami Koreában történik.

Az Egyesült Államok gondosan készítették elő ezt az agressziót s meg voltak győződve, hogy Li Szin Man könnyen elfoglalja számukra Észak-Koreát. Mikor dél-koreai csatlósai seregét a Koreai Népköztársaság csapatai szétverték, a meglepett amerikai imperialisták először saját hadügyminiszterüket okolták, aki szerintük nem fegyverezte fel eléggé Li Szin Manékat. A hadügyminiszter annak bizonyítására, hogy a támadás gondosan volt előkészítve, egyszerűen nyilvánosságra hozta azoknak a hadianyagoknak imponáló listáját, amelyet Dél-Koreába küldött. Azt is közölte, hogy Li Szin Manék fél milliárd dollárnyi segílyt is kaptak.

A kezdeti kudarcok igazi okai hamarosan napvilágra kerültek. Maguk a Koreában lévő amerikai haditudósítók kezdték megírni, hogy a dél-koreai nép gyűlöli Li Szin Mant, akit „vén szörnyeteg”-nek hívtak, kormányzását „a mészárosok uralmának” nevezték és lelkesedve fogadták Kim Ir Szen bátor felszabadító katonáit. Erre közbelépett a hadi cenzúra, amely csakhamar olyan alaposan működött, hogy a „szabad” amerikai sajtó nem hozhatta le Nehru indiai miniszterelnök javaslatát, amely a koreai kérdés békés megoldását célozta. Az amerikai imperialistáknak nem a tartós, békés, a koreai nép önállóságát és függetlenségét biztosító megoldás kellett. Ők gyarmatosítani akarják Koreát s ezért utasítottak el minden indítványt, melyet a Szovjetunió, a népi Kína, vagy India a békés megoldásra tettek. Közben mozgósították minden erejüket s mikor emberben és anyagban óriási fölénybe kerültek, megindították az ellentámadást. A koreai hazafiak hősiességét és önfeláldozását még az ellenség is kénytelen elismerni. A fasiszta gyarmatosító kísérletek és a gyarmati népek felszabadító harcának

tanulása azt mutatja, hogy a gyarmatosító csak területet hódíthat meg, de nem verheti le egy nép szabadságvágyát. Ezt tapasztalták Koreában a japán imperialisták és már most tapasztalják az amerikai gyarmatosítók, akiknek hátában a hős partizánok tízezrei folytatják elszánt harcukat.

A kezdetben elszenvedett kudarckokért most úgy állnak bosszút az amerikai megszállók, hogy térdig gázolnak a koreai hazafiak vérében. Ázsia népei, de az egész haladó világ felháborodással látja, hogy az új gyarmatosítók vadságban és embertelenségben felülmúlják mindazt, amit a gyarmatok véres története eddig feljegyzett. A koreai nép hősi önvédelmi harca, szörnyű szenvedései különösen Ázsiában gyakorolnak mély hatást. Alexander Werth, az ismert angol polgári újságíró erről szeptember elején azt írta:

„Korea gyorsan jelképpé fejlődött egész Ázsiában. Akár azzal végződik, hogy az amerikaiakat a tengerbe szórják, akár a koreai nép vértanúságával, egész Ázsiát az Egyesült Államok ellen mozgósítja.”

Hasonlót állapít meg az angol nagytőke lapja a *The Economist* is a koreai bombázásokkal kapcsolatban. Az amerikai imperialisták ezzel a felháborodással szemben úgy akarnak védekezni, hogy világhódító terveiket egyrészt mint „a kommunizmus terjedésének meggátolását” állítják be, másrészt a Nemzetek Szervezete mögé bujnak. A liberális angol folyóirat, a *New Statesman*, ez év augusztusában azt írja erről:

„Ázsiában a kommunizmus meggátolásának fogalma azt jelenti, hogy támogatják az elnyomást, a hozzánemértést, a korrupciót, a reakciót és ezzel eltaszítják maguktól az ébredő hazafias erőket, melyek függetlenséget és szociális változást óhajtanak... Az ázsiai eseményekből már megtanulhattuk, hogy ez a politika olyan szövetségeseket eredményez, mint Bao Daj, Csang Kai-sek és Li Szin Man és ez hozzájárul ahhoz, hogy a kommunisták a népi függetlenség és a szociális haladás bajnokaiként léphetnek fel.” A cikk elégedetlenül azzal a megállapítással végzi: „Az elnyomás csak elodázza a kérdést addig az ideig, amíg a kommunizmus lesz az egyedüli kiút.”

Ez a felismerés az amerikai imperialisták előtt is feldereng. Az amerikai nagytőke folyóirata, az *U. S. News & World Report* például ez évi szeptember 22-i számában kénytelen volt megállapítani, hogy „Az Egyesült Államok kommunistaellenes hadjárata azt jelenti, hogy azokban az országokban, ahol a kommunisták állnak a függetlenségért vívott harc élén, az Egyesült Államok szembeszállnak a nép követelésével”.

Érthető tehát, ha az amerikai imperialisták világhódító és gyarmatosító terveiket igyekeznek inkább az Egyesült Nemzetek zászlaja mögé rejteni. Ezért akarják most úgy átalakítani az Egyesült Nemzetek Szervezetét, hogy az számukra ne csak készsúlyos szavazógép legyen, de csatlósok hadseregével is rendelkezhessenek. Az Egyesült Nemzetek Szervezetének megalakulása a második világháború szenvedéseitől elgyötört emberiség legnagyobb reménysége volt. Azt várták tőle, amit létrejöttekor ígért, hogy egységesen és keményen fogja elutasítani a szétzúzott fasizmus minden feltámadási kísérletét, erőteljesen támogatni fogja a demokrácia, az emberi haladás ügyét. Az amerikai imperialistáknak világhódító törekvései azonban egészen más irányt adtak az Egyesült Nemzetek Szervezetének. A Marshall-tervvel és egyéb rendszabályokkal anyagi függőségbe hozták az Egyesült Nemzetek egy sor államát. Az Egyesült Nemzetek országainak jelentékeny része, mint Anglia, Franciaország, Belgium, Hollandia, Ausztrália, a Délafrikai Unió és a többi, maga is gyarmattartó, sőt nem egyszer rabszolgatartó állam és helyenként mint Vietnamban, Malájföldön, véres gyarmati háborút folytat az Egyesült Államok segítségével. Ezek az országok természetesen szembenállnak a Szovjetunióval, a népek felszabadításának bajnokával és a világuralomra törekvő, gyar-

matosító Amerika mögé sorakoznak fel. A Nemzetek Szervezetének egy sor olyan kormány a tagja, amely az amerikai dollárok vagy az amerikai szuronyok nélkül nem sokáig ülhetne népe nyakán. Ezek a kormányok szolgálai követik az Egyesült Államok minden utasítását. Ezek képezik azt a többséget, melyről minden érvelés lepattan és amely gépiesen szavazza meg az Egyesült Államok követeléseit. Minél kevésbé képviseli valamely kormány saját népének érdekeit, minél gyűlöltebb és ellenszenvesebb otthon, annál megfelelőbb Amerika számára, mert annál szolgálaiabban teljesíti utasításait. Ezért is ragaszkodik Amerika olyan görcsösen Csang Kai-sekhez és ezért akadályozza meg a hatalmas kínai nép igazi képviselőinek felvételét. Neki nem a népek képviselőinek szövetségére, hanem csatlósok szövetségére van szüksége.

Rá kell mutatni arra is, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezete lehetővé teszi az Egyesült Államok kis csatlósainak segítségével a többség akaratának elutasítását. Amikor például a koreai kérdésben India képviselője bizonytalan és radikálisnak egyáltalán nem nevezhető közvetítő megoldást ajánlott, ezt a javaslatot annyi ország támogatta, amelynek lakossága jóval meghaladta az Amerika vezette imperialista tábor lakóinak számát. Ennek dacára a közvetítést az Egyesült Államok apró csatlósai segítségével el tudta utasítani.

Az Egyesült Nemzetek Szervezetének fejlődése azzal fenyeget, hogy az amerikai imperializmus egyik fedőszervévé, vak eszközévé válik. Mi, magyarok is nemrég tapasztalhattuk, milyen készséges eszköze az amerikai agresszióknak és hírverésnek a Nemzetek Szervezete. Amikor az amerikaiak koreai kegyetlenkedése miatt szerte a világon nagy volt a felháborodás - abból a célból, hogy eltereljék erről a figyelmet és hogy az Egyesült Államokat a szabadság bajnokainak tüntessék fel, hirtelen napirendre tűzték Magyarország, Románia és Bulgária ügyét. Azt állították, hogy ezek az országok megsértik a szabadságjogokat. Kierőszakoltak egy megbélyegző határozatot, mely felszólította az Egyesült Nemzetek Szervezetének tagjait, hogy igyekezzenek olyan adatokat gyűjteni, melyek azt bizonyítanák, hogy mi megsértjük a szabadságjogokat.

Nagyon csábító feladat volna sorravenni azokat az országokat, melyeknek kormányai ezt a javaslatot megszavazták és külön-külön megmutatni, hogyan áll náluk a szabadság ügye. Én csak egyetlen egyet ragadok ki. Az ellenünk szavazók között ott volt a monarchofasiszta Görögország is. Hogy hogyan áll náluk a szabadság, arról egy tényt idézek, melyet a reakciós svájci *Die Tat* című újság ez év július 29-i száma közöl. Egy szemtanú leírja, mit látott a görög Makronizosz szigetén, a politikai foglyok táborában. Azt mondja: „Láttuk a tüzes vas okozta friss égési sebeket, az eltört kezeket és térdeket és ami a legszörnyűbb, a néma férfiakat, akiknek a gégejét zúzták szét.”

Még hozzá kell tennem, hogy ez a monarchofasiszta Görögország elhatározta, hogy csapatokat küld a koreai szabadságharcosok ellen. A magyar népi demokrácia kormánya helyesen cselekedett, amikor a Nemzetek Szervezetének erre az amerikai imperialisták által kezdeményezett határozatára jogi és erkölcsi igazának tudatában éles és szilárd tiltakozással és elutasítással válaszolt. A mi déli határainkon ágál és provokál az amerikai imperialisták ügynöksége, a Tito-kormány. Ez a maga módján igyekszik segédkezni amerikai gazdáinak. Különösen a háborús uszítás és kardcsörtetés terén fejtenek ki Titóék nagy tevékenységet. Ennek megfelelően az imperialista sajtó hol azt húzza alá, hogy Tito hadserege erősebb, mint a környező békés országoké együttvéve, hol pedig ennek ellenkezőjét, hogy a népi demokráciák meg akarják rohanni Jugoszláviát. Most azonban az imperialisták nagy gondban vannak Jugoszlávia miatt, melynek gazdasági helyzete olyan válságosra fordult, hogy a kapitalista országok sajtója is az egész rendszer megingásáról beszél.

A Tito-banda a gazdasági válságért és zűrzavarért az idej szűzarságát teszi felelőssé. Nálunk Magyarországon is volt az idej szűzarság, semmivel sem kisebb, mint Jugoszláviában. Tudvalévő, hogy a legfontosabb jugoszláv mezőgazdasági területek a magyar határ mentén húzódnak. A szűzarság teljesen egyforma volt Makón és Nagyikindán, Szegeden és Szabadkán, Baján és Zomborban, Pécsen és Eszéken. Ennek dacára nálunk távolról sem okozott olyan bajokat, mint Jugoszláviában, mert a mi megelégedett parasztságunk a népi demokrácia segítségével lelkesen, pontosan és idejében elvégezte mindazokat a mezőgazdasági munkálatokat, amelyek jórésben ki tudták védeni vagy csökkenteni az aszály hatását.

Egészen más a helyzet Jugoszláviában, melynek kormánya imperialista zsoldosokból, kémekből és provokátorokból, a dolgozó nép ellenségeiből áll. A Tito-banda már tavaly ősszel elharácsolta a jugoszláv parasztoktól a jó vetőmagot, a mezőgazdasági munkák idején százezrevel hurcolták el a parasztokat erdőirtásra, vagy mint az idej, az aratás kellős közepén a hadseregbe. Ezek az elkeseredett jugoszláv parasztok természetesen nem törték magukat a termelésnél és még kevésbé a termésbeadásnál. Ez az oka annak, hogy a százezrekre rúgó titóista janicsárhad nyomása dacára Jugoszlávia élelmezési helyzete és egész gazdasági élete az aratás utáni hetekben már katasztrófálisra fordult. Természetesen az elkeseredett ipari munkások sem dolgoznak úgy, mint nálunk. Fokozza a gazdasági zűrzavart az, hogy Titóék a parasztoktól, az aszály dacára, az aratás után is erőszakkal elrekvirálták a termés jelentős részét és azonnal imperialista gazdáik országába exportálták.

Rendkívül tanulságos az a látvány, ami a jugoszláv válsággal kapcsolatban az imperialista országokban mutatkozik. Ugyanaz az amerikai sajtó, amely kéjjel uszít a szocializmust építő országok ellen, amely napról-napra vérgőzös jelentéseket közöl a koreai néppel szemben elkövetett kegyetlenségekről, most már nem kerte, hanem féltő aggodással ír arról a válságról, amelybe Tito és bandája került. Félreveri a harangokat és nyíltan követeli Titónak, mint az amerikai imperializmus fontos szövetségesének azonnali megsegítését.

Nagyon sokan vannak a jugoszláv dolgozók között, akiket két évvel ezelőtt Titónak sikerült megtéveszteni azzal, hogy ő is kommunista, aki csak „félreértésből” került ellentétbe a felszabadító Szovjetunióval. Az elmúlt két esztendő keserves tapasztalatai ezeket a jóhiszeműeket is meggyőzhették arról, hogy nem holmi félreértésről volt itt szó, hogy Tito és cinkosai már akkor is, akárcsak most, az imperialisták aljas és alattomos ügynökei voltak. Ennek a felismerésnek megfelelően egyre erősödik a jugoszláv dolgozók ellenállása Tito bandájával szemben, szaporodnak a hírek az ipari munkások és parasztok szabotázsairól és egyre gyakrabban fegyveres ellenállásukról is.

Mi a legnagyobb rokonszenvvel és megértéssel kísérik ezt a harcot, amelyet a jugoszláv dolgozó nép az amerikai imperialisták szocialista mezbe öltözött aljas segédcapataival folytat és számunkra nem kérdéses, hogy ez a harc előbb vagy utóbb, de a jugoszláv népszabadság és a szocializmus híveinek győzelmével fog végződni.

Mi itt közvetlenül déli határainkon láthatjuk, hogy a dolgozó nép életszínvonalának milyen gyors süllyedésével, a népszabadság milyen gúzsba kötésével jár az, ha egy országot az amerikai imperialisták szolgálatába állítanak. Többé-kevésbé hasonló jelenséggel találkozunk mindazokban az országokban, amelyeket Amerikának sikerült uszályába vonni. Mindenütt azt látjuk, hogy a fokozott hadikiadások miatt egyre csökken a dolgozó nép életszínvonala és ugyanakkor növekszik a tőkések profitja. Így van ez az Egyesült Államokban is, ahol Truman-tól lefelé, mindenki a dolgozó tömegeket hívja fel takarékosságra és önmegtartóztatásra. Ugyanakkor ugrásszerűen nőnek a hadianyag-gyárosok és bankárok jövedelmei és emelkedik a részvények árfolyama a tőzsdén. Európa marshallizált országaiban eleinte a náci Göring

jelszavát kezdték prédikálni: kevesebb vajat, több ágyút. Minthogy ezekben az országokban eddig sem sok vajat fogyasztottak, a jelszó most az: kevesebb kenyeret, több ágyút.

Természetes, hogy a dolgozó néptömegek, amelyeknek életszínvonala eddig sem volt magas, elkeseredetten védekeznek nemcsak a tőkés kizsákmányolás fokozása, de a háborús uszítás ellen is. Válaszul erre általános támadás indul meg, nemcsak a dolgozók életszínvonala, de politikai jogai és szabadsága ellen.

A fasizálódási hullám elsősorban Amerikából indul ki, ahol minden szabadságmozgalomra hisztérikus kitörésekkel válaszol a reakció. Nyugat-Európában egyre szaporodnak a brutális gyilkosságok, fegyveres támadások a dolgozó nép legjobbjai, az élen harcoló kommunisták ellen. Hogy Amerikában magában mi a helyzet, arra jellemző a nyugat-amerikai matrózok szakszervezeti vezetőjének, Harry Bridgesnek kijelentése. Harry Bridgest a koreai agresszió kezdetén minden törvényes alap nélkül börtönbe vetették. Mikor a matrózok nyomására kieresztették, az újságírók megkérdezték tőle, hogy érzi magát szabadon. Bridges azt válaszolta: „Nem vagyok szabadon. Az egész ország egy börtön!”

A marshallizált országok fölfegyverzése az amerikai imperialisták világhódító terveinek érdekében nagy nehézségekbe ütközik. Nem ezeknek az országoknak kormányai miatt, mert hisz ezek a kormányok már rég kapituláltak az amerikai imperialisták előtt, hanem a dolgozó nép ellenszenvé és ellenállása miatt. Különösen bonyolult az a kérdés, hogy hogyan tudják Nyugat-Németország népét amerikai imperialista ágyútöltelékké átváltoztatni. Az angol és francia dolgozók kezdenek rájönni arra, hogy Nyugat-Németországban azok vannak hatalmon, akik annakidején Hitler szekérét tolták. Ezek a dolgozók nem felejtették el a véres elnyomást, azt a rengeteg szenvedést és megaláztatást, amit a német fasiszták hadseregei okoztak nekik. Azt is megértik, hogy a náci tábornokok vezette német hadsereg őket is fenyegeti. És emiatt hallani sem akarnak róla, hogy az amerikai imperialisták most újra felfegyverezzék Hitler régi támogatóit. A nyugatnémet bábkormány, mely teljesen Amerika szolgálatában áll, természetesen szívesen adná oda Nyugat-Németország népét imperialista ágyútöltelékül. De még magán a német burzsoázián belül is nagy ezzel szemben az ellenállás. Emiatt mondott le nemrégiben Heinemann, a nyugatnémet belügyminiszter és ezért tiltakoznak széles rétegek, köztük a nyugatnémet lutheránus egyház vezetői, Nyugat-Németország fölfegyverzése ellen.

Az a terv, hogy Hitler tábornokainak vezetése alatt az amerikai imperialisták segédsapataként új hadsereget szerveznek Nyugat-Németországban, sorompóba állította azokat az országokat, melyek a felszabadító Szovjetunióval az élükön, annyit szenvedtek a német fasizmustól. A prágai értekezlet, melyen a Szovjetunió vezetésével a népi demokráciák és a Német Demokratikus Köztársaság külügyminiszterei vettek részt, élesen szembeszállt Nyugat-Németország újrafelfegyverzésének imperialista tervével. Az értekezlet határozata nemcsak azt juttatta kifejezésre, hogy a Szovjetunió és a vele szövetséges kormányok éberrel figyelik a háborús gyujtogatók minden aknamunkáját, hanem azt is, hogy el vannak szánva gátat emelni minden támadó törekvéssel szemben. Ez az értekezlet egyben világosan felvázolta az amerikai agresszióval szemben azt a békés építő programot, mely lehetővé teszi egész Németország demokratikus alapon történő egyesítését és a béke biztosítását. A nyolc külügyminiszter prágai nyilatkozata történelmi építő okmány a béke védelmében. A magyar népi demokrácia kormánya helyesen cselekedett, amikor a maga részéről támogatta ezt a politikát, mely egyedül alkalmas arra, hogy az egész német nép ráléphessen a békés, demokratikus fejlődés útjára és meggátolja azt, hogy Németország az amerikaiak gyarmatává váljék. A prágai értekezlet határozatai nagy segítséget jelentenek a német demokrácia, a német egység harcossainak, de szerte a világon mindenkinek, aki az imperialista háborús gyujtogatókkal szemben küzd.

A prágai értekezlet csak egy részlete annak a hatalmas harcnak, amely a Szovjetunió vezetésével a béke megvédéséért világszerte folyik. Minél nyíltabban törnek az amerikai imperialisták egy harmadik világháború kirobbantására, annál világosabban és láthatóbban emelkedik ki a Szovjetuniónak, mint a világbéke örének felbecsülhetetlen szerepe. A béke és a haladás minden híve csak a köszönet és hála hangján emlékezhet meg arról a következetes és szívós harcról, melyet a Szovjetunió a béke érdekében az Egyesült Nemzetek Szervezetén belül, az amerikai háborús gyújtogatókkal szemben folytat. A koreai agresszió folyamán napról-napra tapasztalhattuk, hogyan igyekezett a Szovjetunió, a felszabadított Kína és a népi demokráciák támogatásával, az amerikaiak vérgőzös terveivel szemben békés megoldást keresni, a békét biztosítani.

Ez az ellentét a világ békéjét őrző Szovjetunió és a világalomra törő vérgőzös imperializmus között, minden téren kiütözik. Miközben az Egyesült Államokban az új háborúra való készülődést, a dolgozók életszínvonalának csökkentését állítják a középpontba, addig a Szovjetunió most gyürkőzik neki, hogy dolgozó népe javára olyan hatalmas terveket valósítson meg, melyek egész országrészeket változtatnak száraz sivatagokból virágzó termőföldrékké. A kommunizmusba való átmenet kolosszális tervei, melyeket a bölcs Sztálin vezetésével éppen ezekben a hetekben kezd megvalósítani a Szovjetunió békés, dolgozó népe, mindennél jobban szemlélteti az imperialista táborral szemben a két világ közti különbséget. Gigászi méretű építés a dolgozó nép javára és felvirágoztatására a békétáborban, háborús uszítás, lázas fegyverkezés, dühödt támadások a dolgozók szabadságjogai és életszínvonala ellen az imperialistáknál: ez a helyzet képe.

A békétábor most új seregszemlére készül. November közepére Sheffieldben összeül a Béke Híveinek II. Világkongresszusa, hogy számotvessen eddigi eredményeivel és kidolgozza a béke megvédésére irányuló harc további teendőit. A stockholmi békehatározatot rövid félesztendő alatt 500 millió ember írta alá. Ebben a számban benne vannak az imperialista országok békeharcosainak legjobbjai is, benne van 16 millió olasz, 15 millió francia, az olasz és francia nép felnőtt lakosságának zöme. A béke híveinek világmozgalma az egyik legnagyobb gátja az amerikai imperialisták világhódító terveinek. Ezért támogatják a Béke Híveinek Világkongresszusát mindenütt a földkerekségen a béke és haladás hívei, ezért készülnek lelkesedve és tetterre készen a második világkongresszusra szerte a világon.

A magyar dolgozó nép békeharcosai szintén jelen lesznek ezen a világkongresszuson és be fognak számolni a magyarországi békemozgalom állásáról és eredményeiről. A jövő héten, november 4-én ül össze a Magyar Békekongresszus, mely megválasztja azokat a küldötteket, akik a Béke Híveinek Világkongresszusán hazánk békeharcosait fogják képviselni. A magyar békemozgalom egy sor jó teljesítménnyel léphet a világ közvéleménye elé. Sikerült egyhangúlag, egységesen a béke nagy ügye mellé felsorakoztatni a magyar dolgozó népet. Ennek egyik megnyilvánulása volt az a lendület, amellyel rövid néhány hét alatt a béke 7 és negyedmillió híve írta alá nálunk a stockholmi békekonferencia határozatát. A koreai agresszióval kapcsolatban láthattuk, hogy a magyar dolgozó nép ingadozás nélkül, helyesen foglalt állást ebben a kérdésben és a dolgozók milliói adakoztak arra, hogy Korea szenvedő népét kórházzal és szeretetsomagokkal támogassuk. Ez a megnyilvánulás egyben mutatja, hogy dolgozó népünkben elevenen és tetterre készen él a proletárnemzetköziség és szolidaritás éltető tudata.

A magyar dolgozó nép egyre világosabban látja a szocializmus építésének és a béke megvédésének összefüggését. Látja ezt nemcsak az ipari munkásság, de a parasztság is. A terménybeszolgáltatás idején ezer meg ezer földműves hangoztatta: „Tudom, hogy a terménybeadással hazámat erősítem és a béke ügyét támogatom.” Az ipari munkásság termelési felajánlásainál

ugyancsak szakadatlanul megismétlődött az az indokolás, hogy a többtermelés nemcsak a népi demokráciát, de a béke ügyét is erősíti.

Megmutatkozott dolgozó népünknek ez a beállítottsága a Békekölcsön jegyzésénél is. Az a 2750000 magyar dolgozó, aki lelkesen, rövid napok alatt több mint egymilliárd forintot jegyzett, tisztában volt azzal, hogy e tétével egyben a béke ügye mellett is kiáll és hogy világos számára ötéves tervünk sikerének és a béke megvédésének elválaszthatatlan összefüggése.

Végül, de nem utolsósorban, az e héten lezajlott tanácsválasztások mutatták, hogy a béke megvédésének kérdésében az egész magyar nép egységes. Soha a magyar dolgozók ilyen összekovácsoltan és lelkesen nem álltak ki egy eszme mellé, mint most ezeken a választásokon, ahol a fő jelszó az volt: „Békét akarunk, Népfontra szavazunk!” A tanácsválasztásokon megnyilvánuló népi egység demokráciánk igen jelentős győzelme. Az a tudat, hogy a tanácsválasztások egyben szilárd kiállás, tüntetés a béke mellett, különös lendületet, lelkesedést és elszántságot adott ennek a választásnak. Azért mondom, hogy elszántságot, mert a lelkesedés mellett mindenki megérthette, hogy a magyar dolgozó nép nemcsak kívánja a békét, de el van tökéelve arra, hogy minden eszközzel meg is védi.

Ezért lesz a béke híveinek jövőheti magyarországi kongresszusa újabb hatalmas demonstráció népünk békevágya és békeakarata mellett. Ez a kongresszus olyan küldötteket fog választani, akik Angliában a dolgozó magyar nép lángoló békeakarát megfelelő nyomatékkal képviselik.

Áttérek most hazánk gazdasági helyzetének ismertetésére. Ma egy hete tettük közzé népgazdasági tervünk teljesítésének 1950 harmadik negyedévi eredményeit. Ezeknek az eredményeknek a lényege az, hogy gyáriparunk termelésének felemelt tervét a harmadik negyedévben 106,9 százalékra túlteljesítettük. Ez a teljesítmény 36,1 százalékkal nagyobb, mint az elmúlt év hasonló időszakának eredménye. E szám magáért beszél és mutatja azt a hatalmas fejlődést, amely egy esztendő folyamán több mint egyharmadával meg tudta emelni gyáripari termelésünket. Fejlődésünknek másik mutatója, hogy ebben a harmadik negyedévben a megvalósított népgazdasági beruházások összege a múlt év hasonló időszakának 208,5 százaléka volt.

A Szovjetunió legjobb szakembereinek eléggé fel nem becsülhető támogatásával kezdjük elsajátítani a szocialista termelési módokat, a munkaverseny, a racionalizálás, az újítózomogalom jó alkalmazását. Megtanuljuk lassanként a helyes kalkulációt, rátértünk a termelést serkentő darabbérrendszer bevezetésére. Az alapberek emelésével jórészt kijavítottuk a bérezés eddigi hibáit. Az ősszel végrehajtott normarendezés is azt célozta, hogy kiküszöböljük azokat a lazaságokat és fegyelmetlenségeket, amelyek gátolják a szocialista munka lendületét.

Ezek a feladatok nem voltak könnyűek és nem egyszer komoly áldozatokat, erőfeszítéseket és fegyelmet követeltek az ipari munkások zömétől.

Munkásosztályunk érettségének és szocialista öntudatának legjobb bizonyítéka, hogy ezeket az intézkedéseket megértéssel, helyesléssel fogadta és gyorsan végrehajtotta. Elsősorban ennek volt betudható, hogy ez év harmadik negyedében a gyáriparban az egy főre eső termelés értéke 19,4 százalékkal volt magasabb, mint az 1949-es év hasonló időszakában. Nemcsak ipari munkásságunk öntudata és áldozatkészsége nőtt meg, de ugrásszerűen megnőtt az iparban foglalkoztatott munkások és tisztviselők száma. Az iparban egy év alatt 90000-rel nőtt a foglalkoztatottak száma. Az építőiparban 97000-rel többen dolgoznak, mint tavaly ilyenkor.

Ez a növekedés átmenetileg bizonyos nehézségeket is okoz. A szakmunkások száma például lassabban nő, mint a proletariátusé és emiatt átmenetileg komoly szakmunkáshiány mutatkozik, különösen a szerszámkészítőknél. Hasonlóképpen csökken a megnövekedett munkáltszámhoz viszonyítva a mérnökök és technikusok száma. Népi demokráciánk mindent megtesz arra, hogy ezeken az átmeneti nehézségeken speciális szakmunkástanfolyamokkal, a technikusok és mérnökök kiképzésének meggyorsításával segítsen.

Külön kell szólnom a bányászokról. Annyira hozzászoktunk ahhoz, hogy a bányászok népi demokráciánk legszilárdabb oszlopai, hogy egy kicsit meg is feledkeztünk róluk. Nem foglalkoztunk eléggé gazdasági helyzetükkel és politikai nevelésükkel. Ennek következtében: a bányászok keresete kezdett elmaradni az általános fejlődéstől. Az is hátrányosan éreztette hatását, hogy politikailag nem foglalkoztunk velük eléggé. Most itt is változtatni fogunk.

Tervgazdaságunk rohamos növekedése megköveteli a széntermelés gyors emelését. Ezek a követelések olyan nagyméretűek, hogy szénbányászatunk kezd elmaradni mögöttük. Nem szorul magyarázatra, hogy mit jelent további fejlődésünk, ha nem lesz elég szénünk. Mi már egy sor rendszabályt foganatosítottunk a szénbányászok anyagi helyzetének megjavítására. De ez nem elég. Az új bányászok ezreire van szükség. Dolgozó ifjúságunk szövetsége egyre nagyobb részt követel magának a szocialista építés hatalmas munkájából: ezért jelentkezett lelkesen a Dunai Vasmű felépítésére. Mi most azt javasoljuk, hogy az ifjak legjobbjai forduljanak a bányák felé is s példamutató munkájukkal támogassák a bányászokat, a régi szénecsaták hőseit. Van egyéb nehézség is. Az új munkások jelentékeny része faluról kerül az iparba és természetes, hogy időbe telik, amíg a gyári fegyelembé beleszoknak. Vagy kétszázezerre rúg az olyan ipari munkásoknak a száma, akik földdel is rendelkeznek. Ezek a munkások az aratás, vetés idején gyakran elmaradnak a gyárból és ezzel zavarják a termelés menetét. Ugyanakkor éppen a gyári munka miatt nem dolgozzák meg kellő gonddal földjeiket, ami a terméseredményekben természetesen megmutatkozik. Ez a - hogy úgy mondjuk - kétlaki munkásréteg így egyszerre zavarja az ipar és a mezőgazdaság termelését. Érzik ezt maguk a munkások is, akik közül az utolsó időben sokan ajánlották fel az államnak földjeiket. Most dolgozunk olyan rendszabályon, amely az ilyen, kisebb-nagyobb földdel rendelkező munkásoknak lehetővé teszi, hogy földjeiket előnyös áron eladják, vagy bérbe adják az államnak és ezzel megszűnjön az a helyzet, amely őket úgy ipari munkás, mint földművelő minőségükben zavarja. A munkaverseny nálunk még mindig kampányszerű: egy-egy eseményhez, dátumhoz kapcsolódva fellobban s utána újra ellanyhul. Azok a jó kezdeményezések, amelyeket a Szovjetunió tapasztalatai alapján az önköltségcsökkentés, az anyagtakarékosság terén bevezettünk, még gyerekcipőben járnak. A küzdelem az anyagpocsékolás, a selejt, a felesleges raktárkészletek s a pazarlás száz más formája ellen, csak most kezdődik valójában.

Iparunk, de egész tervgazdálkodásunk feladatai alapvetően megváltoztak azáltal, hogy a hároméves terv folyamán befejeztük a háború okozta károk helyreállítását és rátértünk a szocializmus építésére. Az a tény, hogy gyáriparunk most már több mint kétszeresét termeli annak, amit 1938-ban adott, mutatja, hogy itt egész új problémák, az eddigitől lényegesen eltérő tervezési és termelési feladatok jelentkeznek. Az olyan óriási vállalkozások - mint a földalatti gyorsvasút, az inotai erőmű, a dunapentelei vasmű - jelentősége és méretei messzi felülmúlnak mindent, amit nálunk a kapitalizmus valaha alkotott. A feladat új, nem könnyű, de nagy segítőnk, a Szovjetunió támogatásával ezt is meg fogjuk oldani. Gazdasági életünk gyors fejlődését az imperialisták azzal igyekeznek meggátolni, hogy egyre inkább megnehezítik a tőkés országokkal való kereskedelmet. Az amerikai imperialisták gyakran beszélnek a vasfüggönyről. Mi azt tapasztaljuk, hogy ezt a vasfüggönnyt éppen az amerikaiak igyekeznek minden téren velünk szemben létrehozni. Termelési számaink azonban azt mutatják, hogy bár

helyenként okoznak kisebb-nagyobb nehézségeket, de összfejlődésünket megakadályozni nem tudják.

Ami a mezőgazdaságot illeti, az idei termés képe tarka. Búzatermésünk jobb volt, mint a tavalyi, rozstermésünk szintén. Jó termést adott a szőlő és a cukorrépa. Azonban az aszály miatt a tavalyinál gyengébb az árpa és a zab, valamint a napraforgó, a hüvelyesek, de különösen a burgonya.

Dolgozó parasztságunk a terménybegyűjtést és beadást, megnövekedett öntudatának megfelelően, az idén jóval gyorsabban és pontosabban végezte el, mint tavaly. Amint tudjuk, augusztus 20-ra, alkotmányunk első évfordulójára nemcsak befejezték a kalászosok aratását, hanem a terménybeadás zömét is elvégezték. Ez annál nagyobb eredmény, mert hisz ezekben a napokban az ellenséges hírverés igyekezett háborús hisztériát kelteni és rábírní a dolgozó parasztságot arra, hogy ne teljesítse beadási kötelezettségét. A kölcsönjegyzés és tanácsvlasztás miatt az utolsó hetekben kissé meglassult a kukorica, a burgonya és a napraforgó beadása. Ezt a lemaradást gyorsan be kell hozni.

Dolgozó parasztságunk politikai érettségének és öntudatának jele az a munkaverseny, amellyel vállalták, hogy a tanácsvlasztások napjára, október 22-re befejezik az őszi vetést. És valóban, 19 megyénk közül 17 e vállalást teljesítette is. A megmaradó két megye azóta szintén befejezte az őszi vetést és most országsszerte nagy lendülettel folyik a tavasziak alá a mélyszántás.

Ezek a tények azt mutatják, hogy a falu dolgozó népe az ipari munkásság példájára, erőteljesen felfejlődik népi demokráciánk általános színvonalára. Amikor ezt megállapítjuk, ugyanakkor rá kell mutatnunk, hogy még mindig egyik legnagyobb akadályunk a mezőgazdaság gyors fejlesztése terén a maradiság, a konzervativizmus, a régihez való görcsös ragaszkodás. Az idén például a forró időjárás miatt a szokottnál két héttel előbb érték be a kalászosok. Kormányzatunk idejekorán és ismételten kérte a földműves népet, hogy erre való tekintettel ne várjon az aratással Péter-Pálig, hanem kezdje meg előbb. Sokan nem fogadták meg a tanácsot, gabonájuk túlrett és rengeteg mag kipergett. Aki szeptember végén, október elején járta a határt, annak feltűnt, hogy néhol a tarlón annyi új hajtás zsendül mintha már elvetettek volna. Ha holdanként csak 1 kg feleslegesen kipergett gabonát számítunk, az országosan majdnem 50000 métermázsa veszteséget jelent.

Vagy vegyük a másodtermények kérdését. A mi éghajlati viszonyaink mellett a kalászosok learatása után legalább 3 millió holdon lehetne másodveteményt, tarlórépát, csalamádét, muhart, kölest vetni. Ha ezt az eredményt el tudnók érní, könnyen 50 százalékkal emelhetnők állatállományunkat.

A mi nehézségeink, benne közellátási nehézségeink egyik oka az idén az, hogy a szárazság miatt a kukoricatermésünk majdnem ugyanolyan gyenge, mint tavaly volt, viszont állatállományunk nagyon megnövekedett. A nyári állatszámllálás azt mutatja, hogy az idén egy millióval több a disznó és 200000-rel több a szarvasmarha és a ló, mint tavaly. A takarmánytermelésünk ezzel szemben valamivel kevesebb, mint a tavalyi. A hiányt sok helyen burgonya, cukorrépa feletetésével pótolják, ami természetesen közellátásunkat zavarja. Ha parasztságunk gyorsan rátérne a másodtermények vetésére, takarmányozási gondjaink azonnal csökkennének.

A mezőgazdaság szocialista szektorának fejlődése tervszerűen halad. A termelösszövetkezetekbe belépett családok száma június 30-án 46000 volt, most 90000 körül jár. A termelösszövetkezetek területe ugyanezen idő alatt 482000 katasztrális holdról 770000 katasztrális hold fölé

emelkedett. Ezt a fejlődést elősegítette annak a 200 főnyi parasztlevegációnak a munkája, amely az idén a Szovjetunióban járt a kollektív mezőgazdaság tanulmányozására.

Külön hála és köszönet jár annak az 50 tagú magyar kolhozparaszt küldöttségnek, amely Szovjet-Ukrajnából érkezett hozzánk s nagy segítségünkre volt, amikor tapasztalatait és munkamódszereit a magyar dolgozó parasztságnak átadta. A mezőgazdaság szocialista szektora vetésterületünknek 13 százaléka és az év végére előreláthatólag eléri a 14 százalékot.

Tervszerűen fejlődtek gépállomásaink is, melyeknek száma meghaladja a 360-at és több mint 6000 traktorral rendelkeznek.

Gazdasági helyzetünk áttekintésének befejezéséül szólni kívánok élelmezési helyzetünkről és életszínvonalunkról. Közvetlenül az aratás után kisebb zavarok mutatkoztak az élelmiszerellátásban. Ezeknek részben tárgyi okuk volt, elsősorban a szárazság. Ezen felül a reakció megkísérelt nálunk is olyan vásárlási lázt idézni elő, mint amilyen a nyugati kapitalista országokban volt. Ennek hatására augusztus folyamán kétszerannyi cukor fogyott el mint júniusban és erősen megnőtt a lisztvásárlás is. Az ellenség tudatosan alá akarta ásni közellátásunk rendjét azzal, hogy a lehető legnagyobb árumennyiséget vonja el a közfogyasztás elől. Szalai István, bezi, győrmegyei kuláknál például nagymennyiségű szappan, 50 kg cukor mellett 1200 méter új textilanyagot és 75 pár új cipőt találtak. A győriek okulására az egészet egy kirakatban kiállították. Egy másik kuláknál, Baki Jánosnál, akinek Tiszanánán 60 holdja van, 90 darab vadonatúj készruhát találtak. Előfordult olyasmi is, hogy Budapesten, a Váci-utca 47. sz. alatti rendházban, egy befalazott ajtó mögött 45 zsák lisztet és öt zsák cukrot találtak s a liszt már kukacos volt. Az is gyakori, hogy a kulákok nagymennyiségű fehérkenyeret vásároltak és állataikkal feletették. Benkő Sándor, orosházi kupec-kulákot például azért kellett felelősségre vonni, mert 1500 kg kenyeret etetett fel így állataival. Frissen él emlékezetünkben a HÜSÉRT áruüzér vezetőinek szabotázsja. Azt is tapasztaljuk, hogy sok önellátó, aki búza vagy rozs fejadagját kivette, a kenyeret a péknél vásárolja, a búzát pedig eladja, vagy ami sokkal rosszabb, az állataival eteti fel. Ez már szűnőben van, de ha tovább folytatódna, természetesen fellépnénk ellene, mert közellátásunkat zavarja.

Ezekkel a jelenségekkel szemben különböző rendszabályokat foganatosítottunk. Azokra, akiknél az ellenséges szándék és a szabotázs kétségen felül állott, kemény kézzel lesújtott a demokrácia, a többieknek politikai felvilágosító munkát végzett és ahol az anyagelosztásban hibák mutatkoztak, ott azt kijavította. Az olyan élelmiszerekben, mint a burgonya, gondoskodtunk arról, hogy a meglévő készletek elsősorban a dolgozó tömegekhez jussanak. Ezek a rendszabályok sikerrel jártak, a sorbanállások megszűntek és a cukor-, kenyér-, lisztfogyasztás kezd megközelíteni a normálisat. Az ellenséges hírverés természetesen boldogan lecsapott azokra a döccenőkre, amelyek közellátásunkban mutatkoztak és telekürtölte a világot a magyar élelmezési nehézségekről. Ez a hírverés, amely rendszerint hetekkel elmarad az eseményektől, ezúttal is megjárta: nem tud róla, hogy a megjavult élelmezés következtében az itthoni reakció már új nótát fúj, azt, hogy az élelmezést a tanácsválasztások előkészítésére javítottuk meg és utána azonnal rosszabbodni fog. Emlékszünk rá, hogy tavaly augusztusban azt állították, hogy a fehérkenyeret a Világifjúsági Találkozó befejezése után meg fogjuk szüntetni. A tanácsválasztások is megvoltak és közellátásunk változatlanul jó.

Van azonban közellátási nehézségeinknek egy olyan figyelemreméltó oka, ami egészséges fejlődésünk elkerülhetetlen velejárója. Ez az ok a kereső népesség számának és jövedelmének gyors növekedése. Az idén 250000-rel több a munkások és alkalmazottak száma. Ezeknek túlnyomó többsége tavaly még nem volt kereső, hanem eltartott családtag. Ezen felül a bérek és fizetések egy esztendő alatt 17%-kal emelkedtek. Ez a két szám együttvéve azt mutatja, hogy a munkások és alkalmazottak összességének jövedelme az idén 35-40%-kal több mint

tavaly volt. Sok tekintetben hasonló a falu fejlődése. Például a kötelező oltások következtében szinte teljesen megszűnt a sertésvész vagy a baromfikolera. Ennek következtében egyik évről a másikra több száz millió forinttal növekedett a falu vásárlóereje. Ez a vásárlóerő elsősorban a jobb élelemre és a jobb ruházzkodásra vesz irányt. Ennek következtében ezekben a cikkekben úgy megnő a kereslet, hogy időnként, különösen aratás után nem könnyű kielégíteni.

Egy példát említek. Nemrég alkalmam volt termelőszövetkezeti paraszttal beszélni, akik elmondották, hogy mennyivel jobb termelési eredményeket értek el, mint az egyéni parasztok. A mezőtúri Vörös Csillag-szövetkezet egy nőtagjától megkérdeztem, hogy mit vásárolt elsőnek az elszámolás után. „Tizennégy pár cipőt” - válaszolta szemrebbenés nélkül. Amikor észrevette meglepetésemet, hozzátette: „Hetten vagyunk a családban, mindenki kapott két pár új cipőt.” Arra gondoltam, megmagyarázom neki, hogy bár népi demokráciánk az idén pontosan megkésztette a cipőtermelést, még ma sem tartunk ott, hogy mindenki egy pár új cipőt vehessen ebben az évben, de nem volt szívem elrontani az elvtársnő örömét. *(Derűltség.)*

Maga ez a tény azonban megérteti, hogy időnként olyan keresett cikkekben, mint a gyerekcipő, a magasszárú női cipő, vagy a típusbakancs, átmenetileg hiányok keletkeznek, különösen, ha az ellenség és a spekuláció is rákapcsol. Ezeket az átmeneti nehézségeket önfegyelmel, jobb szervezéssel, jobb elosztással ugyanúgy meg fogjuk szüntetni, mint ahogy eddig minden feladatot megoldottunk, amely a fejlődés folyamán jelentkezett.

Összefoglalva: anyagi fejlődésünk egészséges, erőteljes. A kisebb-nagyobb nehézségeket le fogjuk gyűrti és biztosítjuk, hogy ez a fejlődés a jövőben is töretlenül folytatódni fog. *(Taps.)*

Népi demokráciánk gazdasági sikerei, a terv jó végrehajtása, a normarendezés, a gabonabegyűjtés, a tagosítás, a termelőszövetkezeti csoportok növekedése és a békekölcsön eredménye természetesen egyben politikai sikert is jelent és nagyban előkészítette azt a lelkes hangulatot, a népi demokrácia mellett való egyhangú kiállást, amely a tanácsválasztásokon megnyilvánult. Az elmúlt hónapok alatt minden téren tovább szilárdult a népi demokrácia ereje és ezen belül megszilárdult a munkás-paraszt szövetség.

A munkás-paraszt szövetség megszilárdításához hozzájárult az a helyes politika, amelyet a tanácsválasztásokkal kapcsolatban követtünk: a pártonkívüliek és főleg az egyénileg dolgozó parasztok fokozott bevonása ebbe a munkába. Az elvtársak tudják, hogy abból a 300000 népnevelőből, akik a tanácsválasztások előkészületeiben tevékenyen résztvettek, 100000 pártonkívüli volt. A tanácsok 220000 jelöltjének majdnem kétharmada más pártbeli és pártonkívüli és ezeknek majdnem a fele egyénileg gazdálkodó paraszt.

A pártonkívüli tömegek és különösen a falu népe ebből a tényből újból megértette, hogy nem akarjuk őket kizárni a kormányzásból. Ellenkezőleg, még jobban be akarjuk őket vonni az ország ügyeinek intézésébe, mint eddig. Ha ezt a politikát továbbfolytatjuk és nem engedjük, hogy helyi szerveink háttérbe szorítsák ezeket a pártonkívüli tömegeket, úgy Pártunk tömegbázisa elmélyül és tovább erősödnek azok a szálak, melyek Pártunkat a tömegekhez fűzik. 24 órával a tanácsválasztások után már sorozatosan kaptuk az értesítéseket, hogy a falvakban egymás után jelentkeznek Pártunkba az egyénileg dolgozó parasztok, elsősorban azok, akiket a tanácsokba jelöltünk. Ez a jelenség szolgáljon okulásul azoknak az elvtársainknak, akik viszolyogva, csak Pártunk utasítására kapcsolták be a pártonkívülieket a munkába, mert azt a helytelen álláspontot képviselték, hogy most, amikor keményen ülünk a nyeregben, nincs szükség a széles tömegek támogatására. Azt mondanom sem kell, hogy a jelentkező parasztok javát fel kell venni a Pártba.

Rátérek a szociáldemokratizmus elleni harc eredményeire. Mióta a munkásmozgalom létezik, a burzsoázia világszerte irányt vett arra, hogy lehetőség szerint megvásárolja a munkásmozgalom vezetőit. Nálunk se volt másként. Ma már tudjuk, hogy a magyar szociáldemokrata és szakszervezeti mozgalom legtöbb vezetője a Horthy-burzsoázia és a politikai rendőrség szolgálatában állott. Még ideológiai alapot is építettek ez alá az aljas együttműködés alá: a „bolsevizmus elleni közös harcot”. Amikor a huszas évek elején Angliában a Munkáspárt kormányzó párttá változott, a szociáldemokrata vezetők jelentékeny része az angol kémszervezet szolgálatát is vállalta. A felszabadulás után a magyar kémek és besúgók névsora az angol, illetve amerikai kémszervezet kezébe került. Ettől fogva ezek a szociáldemokrata spiclik, hol közvetlenül az angol, amerikai, vagy jugoszláv kémszervezettől kapták utasításait, vagy pedig az angol Labour Party-től.

1947 őszén nálunk már látható volt, hogy a munkástömegek nagy többsége átállni készül a Kommunista Párt oldalára. Az angol Munkáspárt utasítása eddig az időpontig úgy szólt, hogy a Szociáldemokrata Párt legyen a kommunistaellenes erők gyűjtőmedencéje, csak látszatra támogassa az egységfrontot és minden körülmények között utasítsa el a kommunistákkal való egyesülést. Mikor 1948 januárjában és februárjában - mint emlékszünk - a szociáldemokrata munkások és funkcionáriusok tízezrei kezdtek átlépni a Kommunista Pártba, a Szociáldemokrata Párt áruló vezetői már a következő utasítást kapták: ne várjanak addig, míg tömegeik átállnak a kommunistákhoz s ők hadsereg nélküli generálisokká válnak. Ehelyett azok a „baloldali” szoc. dem. vezetők, akik angol szolgálatban állottak, maguk vessék fel az egyesülés kérdését, maguk követeljék a kompromittált jobboldali szoc. dem. vezetők eltávolítását.

Ezzel megtartanak befolyásukat azokra a becsületes, valóban baloldali szociáldemokrata munkásokra, funkcionáriusokra és vezetőkre, akik őszintén, meggyőződésből követelték - és végre is hajtották volna - a kommunistákkal való egyesülést és az áruló jobboldali vezetők kizárását. Ezen túlmenőleg, ezzel megtévesztik a kommunista vezetőket és megnyerik bizalmukat. Ha ez sikerül, igyekezzenek a legnagyobb számú jobboldali szociáldemokratát behozni az egyesült pártba, a lehető legtöbb fontos pozíciót szerezzék meg számukra, őrizték meg, tartsák együtt őket és alkossanak az egyesült párton belül olyan ötödik hadosztályt, amely a döntő pillanatban azután újra teljes erejével akcióba léphet a népi demokrácia ellen. A kizárt szociáldemokratákra vonatkozólag azt az utasítást adták, hogy a legjobban kompromittáltakat, mint Széliget és Bánt, küldjék külföldre, a többi maradjon itthon és megfelelő meglapulás után, kezdje meg aknamunkáját. A legfontosabb: nem egyesülés, hanem beépülés a feladat. Ezeket az utasításokat az áruló szociáldemokrata vezetők pontosan végrehajtották. Ha tovább ellenezték volna az egyesülést, a kompromittált vezetők eltávolítását, úgy a saját becsületes baloldali tömegeik lökték volna őket félre. Végrehajtották az itthonmaradt kizártak is a rájuk bízott feladatot: megszervezték a sok bércsalást és normalizálást, amelyet a nyár folyamán tapasztaltunk és amely gazdasági életünknek nem csekély károkat okozott.

Mi jelentékeny részben lelepleztük ezeket a jobb- és úgynevezett „baloldali” szociáldemokrata árulókat és a kizárt és változatlanul a népi demokrácia ellen áskálódó jobboldali szociáldemokrata szervezeteket is. Megállapíthattuk, hogy az, ami Magyarországon történt, nem valami elszigetelt jelenség, hogy lényegében más országokban is hasonló a helyzet. Különösen ilyen a helyzet Angliában, amelynek burzsoáziája a legrégebb tapasztalatokkal rendelkezik a munkásmozgalom korrumpálása és aláásása terén. Megállapíthattuk, hogy az olyan fiatal Labour Party-politikusok, mint Healy vagy Morgan Phillips, a Munkáspárt titkárai, az angol titkosszolgálat képviselői a munkásmozgalmon belül. (*„Többek között” - szól közbe Révai elvtárs.*) Igen, többek között. Pályafutásukat nagy gonddal készítette elő és egyengette az angol titkosszolgálat. Angliában erre kész sablonok alakultak ki. Az árulók nem egyszer mint „baloldaliak” kezdik, hogy jobban fedezzék őket és nagyobb legyen a

befolyásuk. Előfordul, hogy kizáratják őket, mint „baloldaliakat” a Munkáspártból, „radikalizmusuk” miatt megbuknak a választáson stb. és miután így bizalmat keltenek magukkal szemben, sokkal értékesebb szolgálatot tudnak teljesíteni megbízóiknak.

A szociáldemokrata árulók elmondták például, hogy amikor 1945-ben Angliában jártak, Shinwell, a mostani hadügyminiszter, politikai beszélgetés közben váratlanul megköszönte nekik a kémvizsgálatot, amelyet a háború alatt teljesítettek. Ebből rögtön megértették, hogy Shinwell is csak úgy, mint ők, az angol imperialisták kéme a munkásosztályon belül. Általában elmondták, hogy gyakran zavarban voltak, mert a Labour Party embereivel való tárgyalásaik közben nehéz volt megállapítani, hogy hol végződik a munkáspárti politikus és hol kezdődik az angol kémszervezet ügynöke.

Ilyen ügynök például Zilliacus, az ismert „baloldali” angol szocialista, aki a múlt év szeptemberében, néhány héttel a Rajk-per előtt, váratlanul Jugoszláviában bukkant fel. Mi már a tények ismeretében előre tudtuk, hogy Zilliacus azért ment ki Jugoszláviába, hogy megpróbálja Titót, akinek multját és szerepét az angol titkosszervezet jól ismerte, tisztára mosni. És valóban, Zilliacus nagy kampányba kezdett és azóta is egyre-másra állítja ki az erkölcsi bizonyítványt Titónak és bandájának. Azóta azt is megtudtuk, hogy ő volt az, aki 1947-ben csehszlovákiai útja alkalmával, az odautazott magyar szociáldemokrata kémeket és árulókat instruálta. Többek között átadta annak a Labour Party-nak az utasításait, amelyből hivatalosan ki volt zárva.

Nekünk tanulnunk kell ezekből az eseményekből, fokoznunk kell az éberséget. De vigyáznunk kell arra is, hogy a becsületes volt szociáldemokrata munkások és funkcionáriusok tízezrei, akiknek vezetőik aljasságáról és árulásáról természetesen sejtelmük sem volt, nyugodtan építhessék velünk vállvetve a szocializmust. Az elvtársak az egyesülés óta tapasztalhatták, hogy pártunk ebben a szellemben dolgozott és ugyanolyan bátran léptette elő a tehetséges volt szociáldemokratákat, mint a kommunistákat.

Meg akarok emlékezni a katolikus egyházzal való megegyezésről is. Ez a megegyezés kétségkívül a népi demokrácia helyes, türelmes politikájának jó eredménye. Az imperialista háborús uszítók egyik legfontosabb csatlósa a vatikáni papi reakció. Az imperialisták nem kímélték a fáradságot, hogy a magyar katolikus egyházat ennek megfelelően maguk mellett sorakoztassák fel. A béke megvédésének gondolata azonban népünkben és ezen belül a katolikus hívőkben is olyan erős, hogy nálunk nem sikerült ez a szándék. Ellenkezőleg. A néppel összeforrott katolikus papok százai léptek fel a béke megvédésének ügye mellett. Ez a fellépés csak egy mutatója volt annak, hogy a magyar katolikusok zöme átváltott a népi demokrácia és a béke megvédésének oldalára. Ezeknek a népi demokráciánkat támogató hívőknek a követelése bírta rá a katolikus egyházfőket arra, hogy végül megegyezzenek a népi demokráciával. A vatikáni reakció világosan kimutatta elégedetlenségét ezzel a megegyezéssel. Az amerikai imperialista sajtó pedig egyszerűen fegyverletételről beszélt.

Természetesen nem erről van szó. A népi demokrácia, mint a többi egyházzal, a római katolikus egyházzal is a kölcsönös engedékenység és megértés szellemében kötötte meg az egyezményt. Meg lehet állapítani, hogy a hívők nagy többsége örömmel és helyesléssel fogadta ezt a megegyezést. Ennek a tanácsválasztásokon rengeteg megnyilvánulását láttuk nemcsak abban, hogy a tanácsstagok közé megválasztott katolikus papok népszerűsége rendkívül megnőtt, hanem abban is, hogy nagyon sok helyen a választásra a katolikus papok maguk vezették híveiket.

Ez nem azt jelenti, hogy a magyar katolikus egyház vezetői most már kivétel nélkül, szívvel-lélekkel a népi demokrácia mellé állottak. A megegyezés végrehajtása közben lépten-nyomon tapasztaltuk, hogy sokan a megegyezést inkább fegyverszünetnek tekintik, ami módot ad nekik arra, hogy „átvészeljék a nehéz időket”. Mi ezt is számontartjuk és nem fogunk aludni. A megegyezés szellemét és betűjét betartjuk, de okulva a tapasztaltakon, résen leszünk. Nem engedjük, hogy a megegyezés elaltassa éberségünket és hogy az egyház palástja mögül a reakció egy szép napon újra támadásba mehessen át.

Áttérek most Pártunk, a Magyar Dolgozók Pártja problémáira. Ez év február 10-én Központi Vezetőségünk elhatározta, hogy újjá választja a helyi vezetőségeket. E választások kapcsán gondoskodik róla, hogy teljes érvényt szerezzen a pártdemokráciának, eltávolítsa a vezetőségekből azokat, akik a demokrácia szellemét megsértve basáskodtak, kiskirálykodtak, bürokratákká váltak és ezzel gátolták Pártunk fejlődését, ártottak népszerűségének és elszigetelték a dolgozó tömegektől. A vezetőségválasztást arra is fel kívántuk használni, hogy megjavítsuk Pártunk vezető rétegének szociális összetételét, valamint véget vessünk annak a káros fluktuációnak, ami sokban akadályozta kádereink fejlődését.

A vezetőségválasztások tapasztalatai azt mutatják, hogy mindezekben a hibákban jelentékeny mértékben javítottunk. Az új vezetőségekben több lett az ipari munkás és kevesebb a kispolgár. A tagság a legtöbb helyen örömmel élt a pártdemokrácia adta lehetőségekkel, a bírálat jogával és ez megjavította az új vezetőség minőségét. Csökkent a fluktuáció is. De hiba volna azt gondolni, hogy minden rendbe jött e téren. Még mindig nagyon sok a panasz a bürokráciával kapcsolatban. Hogy mi fordulhat elő még ezen a téren, arra egyetlen esetet említek: Most október közepén, a volt szombathelyi járási titkár szekrényében 106 darab tagkönyv és tagjelöltigazolvány feküdt, jórésze már egy éve elintézetlenül. Még mindig akad elég basáskodó is, akivel szemben Pártunk kénytelen keményen fellépni. Ennek dacára a február 10-i határozatok kétséggkívül komolyan megerősítették pártunkat.

Megerősödtek az év folyamán a megyei pártbizottságok is és végre nagyban és egészben már jól ellátják megyénk ügyeit. Az idén a megyei pártbizottságok megerősödése után rátértünk járási bizottságaink megerősítésére is. Erre többek között az a tapasztalat is rákényszerített bennünket, hogy a megyebizottságok sok esetben nem tudták a párt utasításait a falvakba és az alapszervekhez eljuttatni és hogy ezek az utasítások legtöbbször a járási pártbizottságokban megakadtak.

A járási pártbizottságok megerősítését parancsolóan megkövetelte a járási tanácsok megnövekedett hatásköre is. A járási pártbizottságokat számbelileg is megerősítettük és gondoskodunk róla, hogy járási titkáraink valóban a járás vezetői lehessenek. Megyei titkárainkat, jó munkájuk eredményeképpen a köztudat már elfogadja, mint a megyék vezetőit. Most ugyanezt kell elérnünk a járási titkároknál is. Gondoskodni kell róla, hogy jó munkájuk következtében meglegyen a tekintélyük. Reméljük, hogy járási bizottságaink ezentúl már biztosítani tudják, hogy Pártunk politikája a legkisebb falusi szervezetbe is gyorsan eljut és végrehajtodik.

Pártszervezeteink megerősítésének következő fontos lépése az lesz, hogy járási bizottságaink megszilárdítása mellett az alapszervi titkárok politikai színvonalának és munkájának megjavítását tűzzük ki célul.

Hogy Pártunk mennyire megerősödött, azt jól láthattuk éppen most a tanácsválasztásokkal kapcsolatban, amikor ezt a nehéz és bonyolult munkát hasonlíthatatlanul könnyebben, simábban és eredményesebben végeztük el, mint például a tavalyi országgyűlési választásokat. Hozzá kell tennem, hogy ebben a 100000 főnyi lelkes pártonkívüli aktíva is nagy

segítségünkre volt. Viszont az, hogy ilyen aktíva állt rendelkezésünkre, mutatója annak, hogy mennyire szoros Pártunk és a tömegek kapcsolata.

Amikor ezeket megállapítom, rá kell mutatnom arra, hogy ugyanakkor komoly hibák is vannak. Legfőbb hiba most szervezeteink beállítottsága az új tagok felvételével szemben. Az elvtársak tudják, hogy tavaly júniusban a tagzárlat megszüntetésekor azt tűztük ki célul, hogy 1949 végéig 70000 új tagot és tagjelöltet veszünk fel a Pártba. Ezt a 70000-es számot csak az idén júliusban értük el, szóval majdnem héthónapos késéssel.

Mik ezeknek a jelenségeknek az okai? Az alapoka kétségkívül egy bizonyos önelégültség és önteltség. Sok elvtársnak az az érzése, hogy mi most már elég erősek vagyunk így is, nem kell törni magunkat azért, hogy Pártunkat tovább erősítsük.

Az utolsó két esztendőben egész új generációk jelentkeztek a Párt kapujánál. A termelésben kitűnt munkások, ifjak, a politikai öntudatra ébredt nők, a demokrácia felé forduló értelmiségiek, technikusok és nem utolsósorban annak a több mint százezer építőmunkásnak a java, aki az utolsó két esztendőben került a faluból, vagy a családból az ipari munkások közé. A mi pártszervezeteink, amelyekben tavaly nyárig tagzárlat volt, ahelyett hogy igyekeztek volna ennek a sok új erőnek Pártunkba való bevonására, nem tartották fontosnak a tagfelvételt és inkább gátolták, mint elősegítették Pártunknak az új tagokkal való felfrissítését, különösen falun.

Ha az okokat vizsgáljuk, ezek részben tárgyiak: a falusi párttagok egy része elvándorolt, ipari munkássá vált, otthagyta a falut. A termelőszövetkezetekbe rendszerint a falu legaktívabb kommunisztái léptek be és ez legtöbbször azt eredményezte, hogy a falu összproblémái helyett munkájukat és figyelmüket a termelőcsoportra irányították. Emiatt a falu pártszervezete meggyengült. Lényegében hasonló folyamat játszódott le azoknál a kommunistáknál, akik gépállomásokra, vagy állami birtokokra mentek dolgozni.

Ezen okok mellett azonban voltak egyebek is. Tapasztaltuk, hogy helyenként, például Somogy megyében a soraink közé befurakodott ellenség tudatosan zárta ki ezrével a pártból a parasztokat, hogy így meggyengítse befolyásunkat a falun. De a legnagyobb kárt az okozta, hogy a falu szocialista építésével kapcsolatban, falusi, sőt járási és megyei szervezeteink figyelme is elsősorban a szocialista szektorra, szövetkezetekre, gépállomásokra, állami birtokokra összpontosult és emiatt kezdték az egyénileg dolgozó parasztokat elhanyagolni. A mi vidéki szervezeteink lassanként rátértek arra, hogy az egyénileg dolgozó parasztot, különösen a középparasztot figyelmen kívül hagyták. Pedig a középparasztság ma is dolgozó parasztságunk zöme. Ha ezt az óriási tömeget figyelmen kívül hagyjuk, ez Pártunk befolyását feltétlenül csökkenti. Hogy kevés Pártunkban a középparaszt, az különösen érezhetővé vált a termelőszövetkezeti mozgalom őszi fejlesztésénél. Rengeteg helyről érkezett az a megállapítás, hogy ahol a faluban a középparaszt kommunista párttag lépett fel a szövetkezet mellett, ott ennek meg is volt az eredménye. De ahol nem földműves, hanem a kisiparos, vagy a községi írnok párttag agitált a szövetkezés mellett, ott gyakran elmaradt az eredmény. Márpedig ránk is áll az a megállapítás, amit Sztálin elvtárs a Szovjetunióban a mezőgazdaság kollektivizálásának a kezdetén mondott, hogy lehetetlen úgy építeni a szocializmust, hogy gazdaságunk egyik lába, az ipar, szocialista talajon áll, a másik, a mezőgazdaság, paraszti magángazdálkodásra támaszkodik.

Ismétlem, nekünk tehát előtérbe kell újra állítani a tagfelvételt, Pártunk növelésének kérdését. Változtatnunk kell elsősorban a falun, ahol - mint mondtam - a középparasztok legjobbjainak a Pártba való felvételére is irányt kell venni.

Az utolsó két évben ezrével tűntek fel az olyan középparasztok, akik bebizonyították, hogy hű támogatói népi demokráciánknak: élen jártak a termésbeadásban, a kölcsönjegyzésben, a szerződések betartásában, a tanácsválasztásoknál s akiket a falu szeret és megbecsül. Ezekre is irányt kell venni annál inkább, mert ők is irányt vesznek Pártunkra. Ez természetesen ne jelentse azt, hogy a termelőcsoportok, gépállomások, állami birtokok legjobb dolgozóit visszaszorítsuk, de jelentse azt, hogy kijavítjuk azokat a hibákat, amelyeket az elmúlt két esztendő folyamán a középparasztsággal szemben ezen a téren elkövettünk.

Ezen túlmenően végre kell hajtánunk a február 10-i központi vezetőségi határozatoknak azokat a részeit, amelyek feladatunkká teszik, hogy akik a termelésben kitűntek, az ifjak, a nők, a technikai értelmiség és az építőmunkások legjobbjait bevonjuk Pártunkba.

Ezt a feladatot megkönnyíti az, hogy a termelésben, a kölcsönjegyzés és a tanácsválasztások idején, valamint a begyűjtésnél soktízezer ifjú, nő, sztahanovista, középparaszt tűnt ki jó munkájával, úgyhogy nem lesz nehéz a válogatás. Bizonyos, hogy ha ezeket a kitűnteket nem engedjük újra visszacsúszni, eltűnni, hanem számbavesszük őket és segítünk nekik megtalálni az utat Pártunk soraiba, akkor Pártunk növekedése újabb, egészséges lendületet vesz. Most, hogy megalakult a Komszomol mintájára az egységes ifjúsági szervezet, külön ki kell dolgoznunk a DISz-ből jelentkező utánpótlás nevelését.

Pártmunkánknak másik hibája, hogy elsorvadt benne az agitáció. Amíg a harc a hatalomért el nem dőlt és amíg nem ültünk biztosan a nyeregben, addig rá voltunk kényszerítve, hogy propagandánk mellett szakadatlanul agitáljunk is. Ennek az agitációnak volt nem utolsósorban köszönhető, hogy meg tudtuk győzni a dolgozó tömegeket Pártunk ügyének igazáról. Mióta azonban hatalmon vagyunk, gyakran akadnak olyanok, akik nem látják szükségesnek, hogy a nap-nap után felmerülő új kérdéseket minden oldalról megvilágítva, népszerűen és közérthetően, a helyi viszonyokra alkalmazva magyarázzák meg a tömegeknek.

Kezd kialakulni a pártmunkásoknak olyan típusa, amely mindent szervezéssel akar megoldani, amely lebecsüli az agitáció jelentőségét. Lebecsüli azért, mert már nem tartja fontosnak a tömegek meggyőzését - és ami ezzel elválaszthatatlanul összefügg - a dolgozó tömegekkel való szoros kapcsolatot. Az világos, hogy a legjobb agitációt is meg kell szervezni, hogy a szervezés és az agitáció elválaszthatatlan kölcsönhatásban állnak egymással. Éppen ezért a szervezés soha nem helyettesítheti az agitációt. És az a körülmény, hogy erősen ülünk a nyeregben, egyáltalán nem csökkenti az agitáció jelentőségét, annak a szükségességét, hogy minden újonnan felmerült kérdést egyszerűen, közérthetően, meggyőzően, a helyi viszonyokra alkalmazott érveléssel világosítsuk meg és fogadtassuk el a tömegekkel.

A szocialista építés folyamán és különösen a tanácsválasztásokkal kapcsolatosan az új agitátorok egész sora tűnt fel. Nem utolsósorban ezeknek a lelkesen, talpraesetten agitáló népnevelőknek és pártmunkásoknak volt köszönhető a tanácsválasztás átütő sikere. Most az a feladat, hogy ne engedjük az agitáció munkáját tovább háttérbe szorítani.

Szólni akarok röviden még tömegszervezeteinkről. Szakszervezeteinknél gyakran kénytelenek voltunk szóvátenni, hogy sok még bennük a szociáldemokrata maradvány. Ez a maradvány abból az időből származik, amikor a Szociáldemokrata Párt alapját és anyagi bázisát elsősorban a szakszervezet alkotta. E hagyománynak hatása alatt mind a mai napig érezhető, hogy a szakszervezet néhol az üzemeken belül a pártszervezettel egyenrangúnak tekinti magát, vagy éppenséggel nagyobb fontosságot tulajdonítanak neki, mint a pártnak. Ugyanakkor lépten-nyomon tapasztaljuk, hogy a szakszervezet alsó funkcionáriusai, különösen az üzemi titkárok, távolról sem végzik el azt a feladatot, ami a szocializmus építésében rájuk hárul és a Párt kénytelen a szakszervezetek feladatait is elvégezni. Még mindig gyakori az az eset, amikor a

szakszervezeti funkcionáriusok a kellemetlen, vagy nem népszerű feladatok alól, mint a munkafegyelem megszilárdítása stb., kibújnak, hogy az elmaradt munkások, sőt néha az ellenség uszályába kerülnek. Az utóbbi időben Pártunk közbelépésére itt is mutatkozik némi javulás. Pl. a normarendezés terén a szakszervezetek már nagyban és egészében megfeleltek a várakozásnak. Ennek dacára szakadatlanul gondoskodni kell arról, hogy a régi szociáldemokrata szakszervezeti hatások és módszerek minél gyorsabban kiküszöbölődjenek szakszervezeteink munkájában.

A Dolgozó Ifjúság Szövetsége, úgy látszik, lendületbe jön. Ez a lendület inkább csak alul, az ifjú dolgozók tömegeiben tapasztalható. A munkafelajánlásoknál, a Békekölcsönnél, a tanácsválasztásoknál, mindenütt örömmel tapasztalhattuk azt a lelkes munkát, amelyet azelőtt az ifjagnál nem észleltünk. Semmi kétség, hogy az ifjúság zöme végre megindul azon az úton, amelyen példaképe, a Komszomol jó harminc éve olyan sikerrel jár. A DISz vezetősége azonban még alaposan elmaradt e fejlődés mögött. Éppen ezekben a hetekben kellett megállapítanunk, hogy a DISz vezetőségében az ellenség mélyen beépült és komoly károkat tudott okozni. A DISz vezetőségéből még mindig hiányzik az a lendület, kezdeményezés és önállóság, amely nélkül nehezen fogja tudni feladatát elvégezni. A DISz vezetőségének munkáját új káderek bevonásával kívánjuk megjavítani és egyéb rendszabályokat is foganatosítunk, hogy a vezetőség segítségére legyünk munkájának megjavításában.

Az MNDSz egészséges fejlődésnek indult. Ez visszatükrözi azt, hogy a dolgozó nők zöme egyre határozottabban áll népi demokráciánk mellé. Ennek a fejlődésnek örvendetes jelei, a termelésben csakúgy mint a politikai életben, például a tanácsválasztásoknál megállapíthatók.

Összefoglalva: a felsorolt hibák és nehézségek dacára Pártunk az elmúlt hónapok folyamán tovább erősödött, befolyása és népszerűsége a dolgozó tömegek között elmélyült és ha a szóvátett hibákat és gyengeségeket gyorsan kiküszöböljük, akkor nincs kétség afelől, hogy Pártunk fejlődése továbbra is egészségesen folytatódik.

Rajta leszünk, hogy ezen a téren is jó munkát végezzünk és biztos kézzel, sikeresen vezessük tovább az új győzelmek felé szeretett Pártunkat, a Magyar Dolgozók Pártját, dolgozó népünket és a szocialista jövőt építő magyar népi demokráciát. *(Nagy taps.)*

*(Az MDP Központi Vezetőségének
1950 október 27-i ülésén mondott beszéd.)*

PÁRTUNK EGYIK LEGBIZTOSABB PILLÉRE A BÁNYÁSZSÁG

Örömmel állapítom meg, hogy az értekezlet résztvevői Pártunknak és a kormánynak a szénbányászat és a szénbányászok érdekében hozott legújabb határozatát egyhangúan helyeslik és alkalmasnak tartják arra, hogy az eddiginél hatalmasabb munkateljesítményekre serkentse a bányászságot és ezzel megadja népgazdaságunknak azt a fokozott energiaforrást, melyet népi demokráciánk fejlődése megkíván. Számunkra egy percig sem volt kétséges, hogy ha bányászainkhoz fordulunk, megfelelő választ fogunk kapni, mint ahogyan bányászaink számára sem volt egy pillanatig sem kétséges, hogy Pártunk semmi körülmények között nem feledkezik meg róluk. Mi valóban nem feledkezünk meg bányászainkról. A Magyar Kommunista Párt története a magyar bányászsággal elválaszthatatlanul össze van fűzve. Így volt ez már 1919-ben, így volt a Horthy-fasizmus nehéz évtizedeiben és így volt ez 1945-től kezdve szakadatlanul. Különösen 1945-ben teljesített elévülhetetlen szolgálatokat a bányászság nemcsak azzal, hogy a széncsata útján segített talpraállítani iparunkat, hanem azzal is, hogy a nehéz politikai harcok idején óriási többségében azonnal Pártunk mögé állott.

Mindenki tudja, hogy a nehéz 1945-46-os esztendőben Pártunknak egyik legbiztosabb pillére, amelyre mindig számíthattunk, a bányászság volt. Büszke örömmel állapíthatom meg, hogy az is maradt. A magyar kommunisták, a Magyar Dolgozók Pártja természetesen soha nem feledkezik meg ezekről a tényekről, a magyar forradalmi bányászság érdemeiről. Az elvtársak a jövőben is biztosak lehetnek afelől, hogy Pártunk megfelelően értékeli és meghálálja a bányászok áldozatait.

A kormány és a Párt határozatának hatása természetesen nemcsak azoknál a bányászoknál jelentkezik, akik lenn a bányában dolgoznak, hanem a külszínieknél és az aknamélyítőknél is, akik kérik, hogy rájuk is terjedjen ki a határozat. Ami a külszínieket illeti, az ő munkájuk nem azonos a bánya mélyén dolgozókéval, ezért az ő kérésük más elbírálás alá esik. Ellenben az aknamélyítőknél - akik között tudvalevőleg a legjobb aknászaink, a legjobb szénbányászaink dolgoznak, természetesen részesülniök kell mindazokban a kedvezményekben, amelyeket a Párt és a kormány közös határozata nyújt. Rajta leszünk, hogy ez rájuk is mielőbb kiterjedjen.

Mi tette szükségessé Pártunk és a kormány közös határozatát? Szocialista iparunk gyors, lendületes fejlődése. A bányászok jó munkája következtében széntermelésünk is gyorsan növekedett. Az idén a bányászok 13 százalékkal több szenet adtak a népi demokrácia gazdaságának, mint tavaly. Ez jó teljesítmény és ha évente ennyivel nőne széntermelésünk, úgy hat év alatt megduplázódnék. Mindenki tudja, hogy a kapitalista világban ilyen növekedésről szó sem lehetett. Akármilyen rohamos is azonban ez a fejlődés, akármilyen tekintélyes az évi 13 százalékos emelkedés, ugyanakkor az ipar összfejlődése ennek majdnem háromszoros, 36 százalék. Ez a nagy emelkedés teszi szükségessé, hogy a 13 százalékon felül többet követeljünk bányászainktól. Bizonyosak vagyunk benne, hogy bányászaink, mint minden eddigi kérésünket, amely népünk érdekében és az ő érdekükben való, teljesíteni is fogják.

Természetesen ehhez sok a tennivaló. A tennivalók jórészét a határozat már felsorolta. Ez a határozat arra kötelezi gazdasági életünk különböző tényezőit, hogy a maguk részéről szintén mozgósítsanak és könnyítsék meg a bányászatnak a kitűzött célok elérését.

Vonatkozik ez elsősorban a közlekedésre. A legtöbb panasz, különösen ott, ahol bányász- elvándorlásról van szó, azzal kapcsolatos, hogy nincs elég közlekedési eszköz. A bányászok messze laknak a bányától és néha órákig tart, amíg gyalog, biciklivel vagy a késedelmes autóbusszal munkahelyükre tudnak jutni. A közlekedésügyi minisztérium gondoskodik

autóbuszokról, teherautókról. Már kijelöltek hetven teherautót, amely személyszállításra alkalmas és más rendszabályokkal is gondoskodunk róla, hogy ezek a nehézségek megszűnjenek.

A belkereskedelem vizsgálja meg, hogyan vannak ellátva a bányavidékek népboltokkal, hogyan irányítják oda a gumicsizmát, a bakancsot, a szalonnát, a zsírt és mindazt, ami a bányász munkájához, no meg feleségének és családjának a jobb élethez szükséges. Az építési minisztérium, azokon az építkezéseken kívül, amelyeket a Párt és a kormány közös határozata már kilátásba helyezett, erősítse meg a bányavidékeken a szövetkezeti építkezést s az állam által nyújtott kedvezményes kölcsönöket igyekezzék elsősorban azoknak a bányászoknak juttatni, akik házat akarnak építeni.

Felhívtuk a nehézipari minisztériumot, hogy a célbányáknál, melyek csak egyes gyárakat szolgáltatnak ki - mint a perecsesiek a diósgyőri gyárakat -, vizsgálja meg, nem lehetne-e a nehézipar e gyárait jobban összekötni a célbányákkal. A hónap elején elmentem a két leggyengébb bányába, Várpalotára és Perecesre. Perecesen elmondták, hogy azelőtt, amíg a bányájuk a diósgyőri gyárhoz tartozott, Diósgyőr minden támogatást megadott, mert érdekelve volt abban, hogy a szén megkapja. Mióta azonban a szénbánya külön nemzeti vállalat, bizony a kisujját meg nem mozdítja érte a gyár. Ez helytelen, mert hiszen nemcsak a perecsesi bányászoknak, hanem a diósgyőri gyárnak is érdeke, hogy a széntermelés jól folyjék.

Megnéztük a munkaerő-elvándorlást is, mert sok helyen azzal érveltek, hogy azért nem tudják a fokozott szénszükségletet kielégíteni, mert a munkások egy része elvándorolt. Valóban 5 százalékkal esett a bánya mélyén dolgozók száma. Munkaerő-elvándorlás volt azelőtt is. Az elvtársak, különösen a régebbi bányászok emlékeznek rá, hogy a magyar bányászokat a nyomor nemcsak belső vándorlásra kényszerítette, hanem ezrével, sőt tízezérekkel mentek ki Franciaországba, meg Belgiumba, de még Kanadába, Amerikába is. Természetesen most, amikor a szocializmust építjük, ez az elvándorlás egészen más természetű. Ez az elvándorlás azzal függ össze, hogy ötéves tervünk gyárainak jelentékeny részét az energiaforrások közelében, a szénbányák közelében telepítjük le. Az a bányász, aki mondjuk Sajóbábonyból járt be Perecesre és naponta sok kilométert kellett biciklin, vagy teherautón megtennie, most otthon vállal munkát.

Mihelyt ezeknek a bányász elvtársaknak megmondtuk, hogy most a szénre különösen szüksége van a népi demokráciának, és jöjjenek vissza a bányába, a legtöbbjük az első felszólításra hajlandó volt erre. Például Bábonyba kiment Perecsről a párttitkár elvtárs és az ottlévő hatvan vájár azonnal hajlandó volt visszajönni a bányába, csak azt kérték, hogy biztosítsák nekik az autóbuszt. Nem áll tehát az, hogy a mi vájáraink vagy bányászaink a nehéz bányamunka elől vándorolnak el. A tapasztalat az ellenkezőt mutatja. Az igazi vájár, az igazi bányász nagyon szereti a maga nehéz mesterségét és szívesen megy vissza a bányába, hogyha biztosítjuk neki a megfelelő feltételeket. Ebben a tekintetben is újra bebizonyosodott, hogy a népi demokrácia nyugodtan építhet a mi bányászaink munkaszeretetére - és hozzátehetem - szakmaszeretetére is. *(Taps.)*

Ami a fegyelmet illeti, itt bizony gyengén állunk. Az elvtársak hallottak itt egy-két számot. Sajószentpéteren előfordult, hogy 25 százalék is volt a beteg, az igazolt és az igazolatlan távollevő. Abban a két bányában, amit én meglátogattam, 10-12 százalék volt állandóan a beteg, az igazoltan és az igazolatlanul távollevő. Jellemző, hogy ezek az elvtársak folyton új munkaerőt kértek tőlem és nem akarták megérteni, hogy ott van a munkaerő az orruk előtt, csak nem tudják rendben tartani őket. Amikor megkérdeztem, hogy a véleményük szerint mennyi a betegek közül az álbeteg, első kapásra bevallották, hogy egyharmada nem is beteg. Ugyancsak megmondták, hogy rendszerint az igazolt távolmaradás is tulajdonképpen igazo-

latlan távolmaradás, mert minden átlátszó ürügyre már megkapják a távolmaradási engedélyt. Ha keményebben fognák a fegyelmet, semmi különösebb munkaerő pótlásra nem volna szükségük.

Előfordul, hogy a bányásznak szüksége van távolmaradásra. Mi már gondoltunk arra, hogy tegyük lehetővé, hogy a bányászok évi szabadságuk egy részét ilyen igazolt távolmaradás formájában vehessék ki. Még mindig jobb, ha a dolgozó egy-két nappal előbb bejelenti a bányában, hogy távol akar maradni. A vezetőségnek így módjában áll idejekorán helyettesítésről gondoskodni, míg most a munkába állásnál veszi észre a vájár és a segédvájár, hogy hiányzik a csillés, vagy megfordítva. Ilyenkor kezdődik a kapkodás, a vájárt vagy segédvájárt teszik oda csillét tologatni, ami természetesen elégedetlenséget, termelés kiesést okoz.

Mi csak azt kérjük az elvtársaktól, hogy normális, rendes fegyellemmel dolgozzanak. Gyurkó István elvtárs a Bükkaljáról elmondotta itt, hogy nagyszerű teljesítményeit - amikkel sztahanovista lett és amik lehetővé tették számára, hogy szép házat építhessen - nem valami különös csodával érte el. Rendesen ledolgozta a nyolc órát, pontosan előkészítette a munkamenetet, a legegyszerűbb módszerekkel, szépen sztahanovista lett és az egész dolgozó nép helyeslése közben megkapta érte a megfelelő kitüntetések. Egyik legnagyobb tartalékunk az, hogy a fegyelem egyszerű megerősítésével el lehet érni mindazt, amit a népi demokrácia jelen esetben megkövetel.

Szólnom kell itt a géptől való idegenkedésről. Semmi kétség, hogy van bizonyos idegenkedés a gépesítéssel szemben, s ez megmutatkozik a műszaki értelmiségnél is. Zsófínyecz elvtárs felsorolta itt a számokat, amelyek azt bizonyítják, hogy a fejtés terén a gépesítés a kezdet kezdetén van. A mi műszaki értelmiségünk nemigen ismeri a modern gépeket. A felszabadulás előtt nem volt szüksége a magyar tőkének a gépekre: sokkal olcsóbb volt a munkáskéz, mint a gép. A mi műszaki értelmiségieink ezért ma is húzódoznak a gépektől. Itt néha politikai szempontok is közrejátszanak. A Szovjetunió elévülhetetlen érdeme nemcsak abban áll, hogy felszabadított bennünket, de azóta is minden téren, aprómunkával is segít bennünket. És ez az „aprómunka” nem is olyan apró, mert például rendelkezésünkre bocsátják a legjobb szovjet szakembereket, a legjobb mérnököket, a legjobb tudósokat és a legjobb munkásokat is, akik megtanítanak bennünket mindarra, amit a szovjet nép 33 esztendő nehéz munkáján keresztül sajátított el. *(Taps.)*

Ez a segítség nem csupán óriási gazdasági, hanem politikai támogatást is jelent. Jelenti azt, hogy erősödik vele a népi demokrácia, hogy erősödik felszabadítónk, a Szovjetunió és a népi demokrácia között az egészséges viszony. Ezt a tényt az ellenség is ismeri. Nem egyszer tapasztaljuk, hogy az ellenség igyekszik a Szovjetunió segítségét lekicsinyelni, a szovjet technikát, a szovjet gépeket is lekicsinyelni. Elmondották például, hogy a bánya-kombájnnal, amely 80 cm-es rétegre volt tervezve, a legkülönbözőbb dolgok történtek. 2 méter széles szénrétegen kezdték dolgoztatni, aminek az eredménye az volt, hogy 80 centimétert szépen kivágott, de a megmaradt 120 centimétert azután csákánnyal kellett utánapótolni. Ez módot adott egyeseknek arra, hogy azt mondassák: no tessék, ez a szovjet kombájn. Holott, ha a gépet 90 cm-es vagy 1 méter vastag szénrétegre állították volna, akkor nagyszerűen bevált volna. Erről a kombájnról egyébként azt mondják, hogy háromszor annyit hagyják állni, mint amennyit járatják. Hasonlókat hallani néha a szovjet villanyfúrókról és a légnyomós kalapácsokról is. Nem árt, ha jóindulatú műszaki értelmiségieink és elvtársaink jobban megnézik, hogy mi is történik ezen a téren. Annál is inkább, mert mindenütt van hasonló húzódozás az új gépekkel szemben. Amikor az építőiparban tavaly elkezdtünk gépeket használni, akkor mérnökeink, sőt bizonyos mértékig munkásaink is idegenkedtek tőlük.

A műszaki értelmiségre vonatkozóan meg kell értenünk, hogy az átmenet a régi világtól a mostanihoz sokuk számára nem könnyű. A régi bányászok emlékeznek rá, hogy mi volt akkor egy bányafőmérnök, aki kertészt, tehenészt tartott, maga a kapitalista vállalat gondoskodott róla, hogy a mérnök és a munkások között a szakadék a lehető legnagyobb legyen. És bizony, voltak elegenden, akik vissza is éltek ezzel a helyzettel és nem egy bányászt, aki egy kicsit keményebben állt a sarkára, vagy visszafeleselt nekik, csendőrkézzre adtak, vagy bevonultatták.

Szóval meg kell érteni, ha a bányászok egyrészében a műszakiakkal szemben mélyen él a bizalmatlanság. Ennek a bizalmatlanságnak az eloszlatásához többek között idő - és a műszakiak jó teljesítménye kell. Ugyanakkor azonban mindannyian megállapíthatjuk - és ezt a megállapítást alátámasztja mai értekezletünk is - hogy a bányászatban is a műszaki értelmiség zöme egészségesen és becsületesen a népi demokrácia felé fordult, mint ahogy az értelmiség többsége ezt a termelés egész frontján is megtette. Itt kölcsönös türelemre, megértésre, de éberségre is van szükség.

A nemzetközi helyzet, amint Zsofinyec elvtárs azt megmutatta, éles. Természetes, hogy ilyen éles levegőben az ellenség is mozgósít, igyekszik nehézségeket okozni és ezek a nehézségek nem egy téren tapasztalhatók is. A bányászok közellátását például meg kell javítani, de ugyanakkor türelemre is kell őket inteni. A bányászoknak is meg kell érteniük, hogy a harc, amely a béke hívei, a szocializmus hívei és az imperialisták között világszerte tombol, az nemcsak Koreában, fegyveres formában folyik, de nálunk is minden fronton, többek között a közellátás frontján. Az ellenség hol a cukorra, hol másra támad és igyekszik a közellátási rendünket megzavarni. De támad természetesen minden vonalon, ahol nem vagyunk eléggé éberek.

A Pártunk és a kormány közös határozatában megállapított rendszabályok és azok a tennivalók, amelyeket itt felsoroltunk, külön-külön nem döntőek. De a maguk összességében azon az alapon, hogy sok kicsi sokra megy, kétségkívül komoly változást idézhetnek elő, különösen, ha nem engedjük, hogy az a lendület és lelkesedés, ami most a bányászokat hevíti, szalmaláng legyen.

Ezeknek az intézkedéseknek végrehajtása kétségkívül komoly lökést fog adni a magyar szénbányászat ügyének. De az ok, amely Pártunkat arra vezette, hogy a kormánnyal közösen lépjen fel a bányászok és a szénbányászat ügyében, sokkal mélyebb. Ezzel is alá akarjuk húzni, hogy a bányászatnak is döntő fordulatot kell vennie a szocializmus felé. Ez hasonló ahhoz, ahogyan tavaly felvetettük, hogy az építőiparnak, amely 50 vagy 100 év óta alig változtatott a módszerein, most már szocialista építőiparrá kell változnia.

Az egyik elvtárs azt mondta itt, hogy nem elég nekünk a bányász, nekünk szocialista bányász kell. Én tovább megyek. Azt mondom, nem elég a bányászatot emelni, nekünk szocialista bányászatot kell létrehozunk. És meg kell értenie mindenkinek, hogy amint a szocialista bányász már egészen más, mint a régivágású bányász, úgy a szocialista bányászat is más, nem egyszerű folytatása a régi tőkés bányászatnak.

Egy példán meg fogom mondani, hogy mire gondolok. Sokat beszélünk itt a kétlaki munkásokról. Mi már elmondtuk, hogy miért vagyunk ellene annak, hogy az ipari munkás egyben földműves is legyen. Az a körülmény, hogy földje van és otthon is dolgozik, utána a gyárban vagy a bányában is dolgozik, zavarja őt a bányában, zavarja őt a földművelésben is. És a zavarás nem egyszer demoralizálja. Például az álbetegek zöme az ilyen kétlaki munkásból kerül ki, aki mondjuk aratás idején, vagy szüret idején „megbetegszik” és amellet, hogy a krumpliját felszedi, vagy leszüretel, még az államtól jogtalan táppénzt is húz érte. De nem is ez a legnagyobb baj. Súlyosabb hiba az, hogy akkor is, amikor dolgozik, szakadatlan

rohanás az élete. Alig tette le a csákányt, máris rohan, mert otthon várja a föld. Nem tudja kipihegni magát, szakadatlanul fáradt, nem tud a családjával rendesen foglalkozni, fáradt a munkán, s a legtöbb baleset vele történik. Hasonló a helyzet a vasutasoknál: ott is azzal van a legtöbb baleset, akinek földje van, aki kifárad a kettős munkától, emiatt elalszik, vagy annyira kimerült, hogy nem tudja a figyelmét a fontos munkára megfelelően összpontosítani.

A mi kifogásunk ezen túlmenőleg azonban az, hogy az ilyen munkás elmarad a proletariátus általános fejlődésétől. Nem jár iskolába, nem hallgatja meg a gyűléseket, nem megy a szemináriumra. Csak arra gondol, hogy minél hamarabb hazamenjen és túrhassa a földjét. Természetesen így maga sem fejlődik és visszahúzza az egész munkásosztály fejlődését.

Mi megértjük ezeket a munkásokat. Csak vissza kell emlékezni a régi időkre és azonnal világos, hogy miért ragaszkodnak ezek a dolgozók ilyen görcsösen a földjükhöz. A régi időben, a felszabadulás előtt a bányászat elég bizonytalan foglalkozás volt. Nagyon gyakran voltak munka nélkül. A munkanélküliség nemcsak azt jelentette, hogy hónapokig voltak munka nélkül. De azt jelentette, hogy egy hónapban nyolc vagy tíz műszakot dolgoztak csak. Perecesen, amikor erről beszéltünk, rögtön jelentkezett egy elvtárs és elmondta, hogy 1930-tól 1936-ig boldog volt, ha 10 műszakot tudott havonta teljesíteni. Havrán elvtárs elküldött nekem egy sor bérlistát 1930-tól 1936-ig, kiírtam néhány tipikus bérelszámolást, mely mutatja, milyen volt akkor a bányász helyzete.

Itt van előttem a perecesi bányából Bonyik Pál vájár 1932 június havi bérelszámolása. Tizennégy műszakja volt, 6 pengő 10 fillérével. Szóval: nagyon jó munkás lehetett, mert akkor 6 pengő 10 fillér a legmagasabb keresetnek számított. Keresett az elszámolás szerint 85 pengő 51 fillért. A számlája így nézett ki: levonások nyugbérjárulékra, betegségi járulékra, zenedíjra, kereseti adóra, rokkantadóra, anyagmegtérítésre az üzem részére, fogyasztási szövetkezeti üzletrészre, élelemre, mészárszékre, római katolikus egyházi adóra, református egyházi adóra. (*Élénk derűtség.*) Összes levonások: 85 pengő és 45 fillér; kifizetett összeg 0 pengő 6 fillér. És elsőrangú vájárról van szó, aki 6 pengő 10 fillért kapott egy műszakra.

Vagy itt egy másik elszámolás: a Tatabányai MÁK Részvénytársaság, Dietrich József vájár 1931 április havi keresete. 17 műszakot dolgozott, egy műszakért 5 pengő 10 fillért kapott. Akkor 17 műszak egy hónapban nagyszerű munkalehetőséget jelentett. Az 5 pengő 10 fillér is nagyszerű keresetnek számított. Keresett tehát Dietrich 86 pengő 70 fillért. Családi pótléka 1 pengő 22 fillér volt. Utánanéztam: ez az 1 pengő 22 fillér négy családtag pótléka volt, vagyis 30 fillért kapott havonta egy gyermek után. Az összes keresete 87 pengő 92 fillér volt. Mik a levonások? Betegsegélyi járulék, nyugbér, bírság, kártérítés, világítás, kereseti és rokkant adó, törlesztési előleg, előleg, szén, lakás, villanyvilágítás, anyag, élelem, összes levonás 88 pengő 59 fillér. Maradt tartozása: 67 fillér. (*Derűtség.*) Ezek a legjobb vájárok voltak! Ismétlem, nem 8 vagy 10 műszakot, hanem 14, 17 műszakot tudtak teljesíteni, - és így éltek abban az időben.

Érthető, hogy az a vájár, aki 10 meg 14 műszakot teljesített, aki tulajdonképpen mellékfoglalkozásként volt vájár, mert a hónap 30 napjából csak 8, 10, 12 napot dolgozott a bányában, boldog volt, ha egy hold földcskével rendelkezett és foggal meg körömmel ragaszkodott hozzá, mert ha munka nélkül volt, mégis tudott magának egy kis krumplit, babot, miegymást termelni.

Ma már azonban egészen más a helyzet. Nem szorul magyarázatra, hogy a legközelebbi 30 esztendőre a mi vájáraink el vannak látva munkával. (*Derűtség.*) És ez a veszély, hogy 8 vagy 10 műszakot tudnak havonta csak teljesíteni, nem fenyegeti őket. Ellenben fenyegeti őket az a veszély, hogy ha görcsösen ragaszkodnak a földcskéhez, akkor mint vájárok lemaradnak és -

megmondom előre - lemaradnak, mint parasztok is. *(Derűltség.)* A szocializmus fejlődése ezt a kérdést nemcsak a vájároknál, de a proletariátuson belül is általában felvetette. Ebben az egy kérdésben, mintegy a cseppben a tenger, visszatükröződik az egész hatalmas változás! Elvtársak, ezen keresztül mérhetik, hogy mekkorát változott a világ - többek között a vájárok a bányászok világa is!

Most ez a föld, amely 15 vagy 20 évvel ezelőtt az a mentőöv vagy az a szalmaszál volt, amelybe a fuldoló kapaszkodott, malomkő kezd lenni a nyakán, mely húzza őt lefelé, csak ő ezt még nem veszi észre. De mi már észrevettük és ezért magyarázzuk nekik, hogy: „kedves barátom, megváltozott a világ, most szocializmus van, s ami azelőtt jó volt számodra, az most rossz. Neked választanod kell, mert most már egyszerre kettő nem lehetsz, de nincs is rá szükséged! Sem az országnak nincs rá szüksége, sem magadnak nincs rá szükséged!”

Meg vagyok arról győződve, hogy ha az ilyen kétlaki munkás számadást csinál, akkor ki fog derülni, hogy rosszabbul járt. Perecesen nekem az egyik elvtárs elmondotta, hogy van, aki a régi szokás szerint disznót hízlal. De hogyan? Két forintot ad 1 liter kukoricáért. Az asztalon mindjárt kiszámítottuk, hogy egy kiló disznóhús élősúlyban 17 forintjába került neki, szóval annyiba, amennyiért a mészárszéktől 2 kiló marhahúst vagy másfél kiló disznóhúst kaphatna. Keresete jórésze rámegegy a disznóra. Emellett még restelli is magát, mert a kukoricát, árpát úgy szerzi, hogy éjszakánként megáll a háza előtt egy kulák kocsija és róla 50 kiló kukoricát suttyomba leraknak neki. Azért restelli a dolgot, mert öntudatos, rendes bányász létére a disznón keresztül kulákspekulációba keveredik. A régi világ őt is húzza visszafelé.

Az elvtársak megértik, hogy sok minden, ami régente helyes volt, most fékez, kolonc, melytől igyekszünk őket megszabadítani. Annyival is inkább, mert a bányászok, a proletárok többségének beállítottsága megváltozott, nálunk a munka valóban dicsőség és becsület dolga. De van olyan is, akit még húz visszafelé a régi szokás, a kis földecske, meg a disznóól és nagyon akadályozza fejlődését. Ezért vetjük fel most mi ezt a kérdést.

Új mértékkel kell mérni elvtársaim: a bányászoknál is új mértékkel kell mérni! Be kell vallanunk, hogy kicsit későn léptünk a bányászok elé ezekkel a követelésekkel. Ahogyan már a Pártunk Központi Vezetősége előtt önkritikával elmondottam, annyira biztosak és nyugodtak voltunk bányászaink felől, hogy egy kicsit elhanyagoltuk őket. Most rátérünk arra, hogy pótoljuk a mulasztást, annyival is inkább, mert a bányászoknál jelentkeznek új problémák.

Az egyik ilyen probléma: a nőmunkás. Mindenki tudja, hogy a régi világban nőt nem engedtek a bányába. A tőkésnek erre nem volt szüksége, elég férfi állt rendelkezésére, akit ki tudott zsákmányolni. Most a nők jelentkeznek és mi örömmel fogadjuk őket. Viszont az elvtársnők elpanaszolják, hogy kezdetben azzal fogadták őket: mit keresnek ezek a bányában, menjenek vissza a főzőkanál mellé. Időbe telt, amíg a nők kiharcolták maguknak a megfelelő helyet.

Természetesen mi magunk is hibákat csináltunk. Az elvtársak hallották, hogy néhol elsősorban vájáriskolába küldték a nőket, holott a vájármunka nehéz. Nekem már férfivájárok is panaszkodtak, hogy amikor 6-8 órán keresztül a 10-12 kilós légkalapáccsal felfelé fűrnak, este már alapos izomlázuk van. Természetes, hogy ez a munka a legtöbb nőnek nem való. De van a bánya mélyén elég egyéb tennivaló, motorkezelés stb., amit a mi elvtársnőink nagyszerűen el tudnak végezni. Az itt felszólalt, vagy jelenlévő elvtársnők mutatják, hogy nagyon helyes őket ebbe a munkába bevezetni. Ugyanez vonatkozik az ifjainkra is.

Itt szó volt arról, hogy nem egy helyen az ifjakat el akarják ijeszteni a bányamunkától, vagy a tanulástól. Részben azt mondják, hogy nehéz munka, részben pedig azt mondják, hogy nem érdemes vájáriskolába járni. „Mi is vájárok lettünk minden iskola nélkül.” Mondanom sem kell, hogy ez az álláspont helytelen.

A népi demokráciában a tanulás mindig jó: a vágárok iskolát végző gyermekeiből akarjuk a jövőben mérnököket és - megmondom - a nehézipari államtitkárokat, sőt a minisztereket is nevelni és ezért idejekorán taníttatni kell őket. A nők és az ifjak megjelenése a bányákban is, rákényszerít bennünket arra, hogy új, szocialista módon nézzük ezt a kérdést.

Külön akarok pár szót mondani kommunista elvtársainkról és DISz-tagjainkról. Ismételt hallhattuk itt, hogy előfordul, hogy a kommunista párttag a bányában nem versenyez, sőt nem teljesíti a normát. Ez komoly hiba. A kommunista azért kommunista, hogy a termelésben is megmutassa, hogy népének és Pártjának hű fia. És nem lehet jó képviselője a kommunista ügynek az, aki munkában nem mutatja meg, hogy ott is egész embert tesz ki. Milyen benyomást nyer az a pártönkíüli bányász, aki azt látja, hogy egy másik pártönkíüli bányász 130 százalékra teljesíti normáját, a kommunista pedig sok műszakot mulaszt és a műszak alatt sem fejt le annyi szemet, mint egy átlagmunkás. Világos, hogy az ilyen elvtárs hiába agitál, nem lesz meggyőző képviselője a mi Pártunknak. Ellenkezőleg, végeredményében ártani fog.

Ugyanez vonatkozik a DISz-tagokra is. A DISz azt tűzte ki maga elé, hogy hazánkban a Komszomolnak megfelelő szervezet legyen. Ez a célkitűzés valóban tiszteletreméltó, a Komszomolra irányt venni a legjobb példakép követése. De nem elég szóban, hanem tettekben is követni kell. Mi a jó kommunista munkát elsősorban a termelés eredményén mérjük le. Ez vonatkozik a kommunista üzemvezetőre csak úgy, mint a kommunista csillásra, segédvágárra, vágárra, ifjúra és a többi bányában dolgozóra. Egyik feladatunk az, hogy az elvtársak végre rászokjanak arra, hogy a kommunista párttagság, vagy a DISz-tagság kötelez, kötelez arra, hogy a termelésben is élen és elől járjunk.

Elvtársak! Ez a mai értekezlet és az a mai műszak, amelynek győzelmes jelentéseit óránként kapjuk, bizonyos fokig fordulatot jelent. Fordulatot jelent az egyes bányász szempontjából is, aki ma lelkes munkájával, a jó termeléssel mutatja meg, hogy helyesli a népi demokrácia felhívását és megfelel a népi demokrácia várakozásának. De fordulópontot jelent azért is, mert a bányászság színe-java először ült össze itt, mint egy országgyűlésen, hogy megtárgyalja azokat a tennivalókat, amelyeknek eredményeképpen még jobb, még bőségesebb lesz a széntermelés.

Ami most bennünket foglalkoztat, az nemcsak a termelés problémája, hanem hatalmas, új politikai kérdés is. Mi azt követeljük az egyes kommunistától, hogy mindennapi munkáját össze tudja egyeztetni az egész szocializmus építésével. Ez a bányásznál azt jelenti, hogy amikor ott dolgozik a föld mélyében és fejt a szemet, legyen tisztában azzal az úttal, amelyet az a szén megtesz, a kazánokon keresztül, amik az ipart erősítik, a villanyon keresztül, ami a kultúrát is erősíti. Legyen tisztában azzal az összefüggéssel, amely a föld mélyén végzett saját munkája és a szocializmus általános építése között fennáll. Látja az összefüggést, amely saját teljesítménye és a között az eredmény között van, amelynek gyümölcseit közvetve kapja vissza, amikor falujában bekötőút, mozi, kultúrház, szülőotthon épül, amikor a gyermeke középiskolába vagy egyetemre járhat. Szóval megköveteljük az egyes kommunistától is, hogy a maga apró munkája és a hatalmas szocialista építés közt meglátja az összefüggést. Sőt tovább megyünk; megköveteljük, hogy meglátja a maga aprómunkája és a nemzetközi kérdések összefüggését is. Még fontosabb ez a széles szocialista látókör egy ilyen testületnél, ahol a magyar bányászság színe-java van jelen.

Ez a mai értekezlet és a műszak, amely ennek az értekezletnek szerves része és amelyben a bányászság tízezrei vesznek ma lelkesen részt, együttréve egy hatalmas tüntetés a magyar népi demokrácia ereje és a magyar dolgozó nép hűsége mellett. A bányászság, a magyar ipari munkásság, a magyar dolgozó nép élen nem egyszer igazolta be, hogy bizton lehet rá építeni, ha hozzá fordulunk. A mai napon, amikor minden eddigi termelési eredményt leverő rekordok

születnek, újra bebizonyítja, hogy méltó arra a bizalomra, amellyel iránta dolgozó népünk viseltetik. Bizonyítja politikai érettségét és bizonyítja azt, hogy a maga aprómunkája, a szénfejtés és a béke hatalmas ügyének megvédése közt ismeri az összefüggést. Bizonyítja, hogy a mi dolgozó népünk legjobb fiai, a bányászok megértik, hogy ebben a nemzetközi helyzetben milyen jelentősége van annak, ha barát és ellenség tanuja annak a lelkesedésnek és áldozatkészségnek, amellyel a Pártjuk és a kormányuk hívó szavára felelnek.

Meg vagyok győződve róla, hogy ezt a műszakot és ezt az értekezletet az ellenség is helyesen értékeli. Úgy értékeli, mint a magyar népi demokrácia erejének újabb megnyilvánulását, újabb győzelmét. Én a Magyar Dolgozók Pártja és a magyar kommunisták nevében csak azt mondhatom a bányász elvtársaknak itt az értekezleten és kint a bányákban: csak így tovább! Dolgozzanak elszántan, lelkesen, önfeláldozóan! Legyenek tudatában annak, hogy mögöttük áll a mi hatalmas, harcedzett Pártunk. Legyenek tudatában annak is, hogy minden csákányütéssel, minden csille szénnel segítik felépíteni nemcsak a magyar népi demokráciát, a szocialista jövőt, de segítenek megvédeni békénket. Segítenek győzelemre vinni azt a nagy ügyet, amelyet immár nyolcszázmilliós tábor képvisel, amelynek élén ott áll felszabadítónk, a nagy Szovjetunió és mindannyiunk szeretett bölcs vezére, a mi Sztálin elvtársunk. *(Hatalmas, lelkes taps. Ütemes „Éljen Sztálin!” „Éljen Rákosi!” kiáltások.)*

*(Beszéd az Országos Bányászértekezleten,
1950 november 26-án.)*

ÖTÉVES A „TÁRSADALMI SZEMLE”

Amikor alig háromnegyed évvel hazánk felszabadítása után Pártunk elhatározta, hogy tudományos folyóiratot indít, a célkitűzések és megoldandó feladatok szorosan összefüggtek a magyar kommunista mozgalom sajátos viszonyaival. Huszonöt esztendő kíméletlen és véres fasiszta elnyomás után nemcsak legális lett Pártunk, de a szó szoros értelmében egyik napról a másikra vállaira zuhant a háború romjai közt vergődő ország talpraállításának és vezetésének minden gondja. Ha a Magyar Kommunista Párt ebben a nehéz történelmi helyzetben nagyban és egészben meg tudta oldani a rá háruló feladatokat, annak döntő tényezője, hogy a legfelelősebb munkát végző vezetői alkalmazni tudták a marxi-lenini tanításokat, alkalmazni tudták abban a formájában, ahogy a bölcs Sztálin e tanokat továbbfejlesztette, elmélyítette és külön a második világháború utáni viszonyokra kidolgozta. Nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy Sztálin elvtárs e felbecsülhetetlen jelentőségű munkáján s gyakorlati útmutatásain alapultak sikereink. S kudarcaink, vereségeink, melyek a harcok folyamán érték bennünket, legtöbbször abból fakadtak, hogy nem tudtuk jól a magyar viszonyokra alkalmazni Lenin-Sztálin tanítását.

A Magyar Kommunista Párt funkcionáriusainak és tagjainak zöme azonban öt esztendővel ezelőtt nem ismerte a marxi-lenini elmélet alapjait, sőt az elmélet jelentőségével sem volt tisztában. Egy negyedszázadon át légmentesen elzárták Horthyék a magyar munkásosztály széles tömegeit a szocialista elmélettől. Egy egész új munkásgeneráció állott előttünk, melybe mélyen behatolt a sovinizmus, sőt a fasiszta móté. A feladat nemcsak az volt, hogy azonnal felvegyük a harcot az ellenség ideológiájával s szembezegezzük velük a kommunista elméletet, de még külön meg kellett értetnünk az elmélet jelentőségét, azt a lenini megállapítást, hogy élenjáró párt csak az lehet, melyet élenjáró elmélet vezet. Rá kellett világítanunk arra a korszakalkotó munkára, mellyel tanítónk, a nagy Sztálin a marxizmus-leninizmust minden téren gazdagította, mélyítette, s az eseményekkel kapcsolatban a szó szoros értelmében napról-napra továbbfejlesztette. S végül fel kellett állítanunk a követelményt, hogy a magyar kommunisták ne csak azt tanulják meg, hogyan kell sokat szenvedett dolgozó népünk talpraállítására és felemelésére sikerrel alkalmazni a magyar viszonyok közt a lenini-sztálini tanokat, hanem maguk is járuljanak hozzá ennek az elméletnek a továbbfejlesztéséhez.

A *Társadalmi Szemlé*-nek, mint Pártunk tudományos folyóiratának, jelentős szerep jutott e munkában. Ma, öt esztendőre visszatekintve, megállapíthatjuk, hogy a magyar kommunisták döntő része megérti a lenini-sztálini elmélet fontosságát. Ezen túlmenőleg, száz- és százezren sajátították el kezdő vagy magasabb fokon magát az elméletet is. A magyar kommunisták, de az egész magyar dolgozó nép a nagy Sztálin munkájának gyakorlati eredményén keresztül nemcsak megéreztek, de meg is értették, hogy e világgraszoló tetteket nem kevésbé hatalmas, szilárd elmélet fűti és vezeti. A felszabadító Szovjetunió ennek a gigászi lenini-sztálini elméletnek gyakorlati megvalósulása. A magyar munkás, földműves, mérnök, orvos, tudós tulajdonképpen az utolsó esztendőben, mondhatni az utolsó hónapokban kezdi felfedezni, hogy számára milyen kimeríthetetlen kincsesbányát jelent a Szovjetunió gyakorlatában megvalósult lenini-sztálini elmélet. Ezen a téren elmondhatjuk, hogy a magyar dolgozó nép tulajdonképpen most fedezi fel újra a Szovjetuniót, most gyürkőzik neki, hogy minden téren megismerje és hasznosítsa a szovjet tapasztalatokat. Számunkra világos, hogy e tapasztalatok gyakorlati átültetésével és hasznosításával együtt jár annak az elméletnek és módszernek az

elsajátítása, alkalmazása és továbbterjedése, mely lelket és életet lehel a gyakorlatba, mely fűti és vezeti a gyakorlatot.

A mi dolgozó népünk, élén a magyar kommunistákkal, a Magyar Dolgozók Pártjával, eddig lényegében sikeresen meg tudta oldani azokat a feladatokat, melyek elé a fejlődés állította. Ebben az eredményben megmutatkozik a *Társadalmi Szemle* ötesztendő munkája is. Megállapíthatjuk, hogy nagyban és egészben megfelelt a várakozásoknak, jórészt beváltotta a hozzáfűzött reményeket, gyökeret tudott verni s sikeresen járult hozzá a lenini-sztálini elmélet és gyakorlat terjesztéséhez hazánkban. Ami az öt év előtti célkitűzéseiből jórészt a jövőre maradt, az a lenini-sztálini elmélet továbbvitele a magyar tapasztalatok alapján, eredeti munkákkal. Az elmúlt esztendő részben kinevelték azt a gárdát, melynek továbbfejlődése reményt nyújt arra, hogy a közeli években ezt a nehéz, de fontos és szükséges munkát is megkezdhetjük. Amellett az, ami öt évvel ezelőtt nehezen elérhető célkitűzés volt, ma már nem egy téren kevés. Tovább kell mennünk, mert a fejlődés új feladatokat állít a gyakorlat és az elmélet elé egyaránt. Az elmúlt öt esztendő a szocialista mozgalom hatalmas győzelmeinek sorozata volt. Létrejötték Európában a népi demokráciák, a Német Demokratikus Köztársaság. Ázsiában a hatalmas kínai nép a Kínai Kommunista Párt vezetésével szétzúzta az amerikai imperialisták bábjaikat s kivívta függetlenségét, szabadságát. Hogy ez a világtörténelmi esemény milyen lendületet adott a gyarmati és félgymati népek szabadságharcának, azt éppen ezekben a napokban tapasztalják az amerikai agresszorok Koreában. S tapasztalják szerte a világon a gyarmatosító, rabszolgatartó imperialisták, akik lázas fegyverkezéssel, a harmadik világháború kirobbantásával akarják megállítani és visszafordítani a fejlődést. A béke megvédésének problémái, a hazafiság s a proletárnemzetköziség elválaszthatatlan összefüggései és kölcsönhatásai, az imperialista ideológiának leleplezése, az imperialisták terveinek, fondorlatainak helyes megvilágítása a legközelebbi idők fontos feladata marad s a *Társadalmi Szemlé*-re ebben a munkában nagy szerep vár. Külön figyelmet és erőfeszítést igényel az imperialisták jugoszláv láncos kutyáinak, a „szocialista” álarcban garázdálkodó Tito-banda „teóriáinak” és aljas gyakorlatának felfedése és kipellengérezése.

S végül, de nem utolsósorban, erőteljesen meg kell növelni azoknak a kommunistáknak a számát, akik a lenini-sztálini elméletet a maguk munkaterületén, a mindennapi élet gyakorlatában alkalmazni tudják. Ezeknek a száma öröndetesesen nő s az ő működésük eredménye mutatkozik meg népi demokráciánk, szocialista építésünk sikereiben. A növekvő feladatok, a nemzetközi helyzet és az osztályharc éleződése azonban e téren is gyorsabb iramot követelnek. Parancsolóan megkövetelik, hogy e téren is jobban közelítsük meg példaképünket, a nagy Bolsevik Pártot.

A Bolsevik Párt kisebb funkcionáriusai, a járási, falusi titkárok zöme nagyszerűen tudja alkalmazni a lenini-sztálini elméletet a mindennapi aprómunkában. Nem engedi meg, hogy az agitációban vagy propagandában ez az elmélet elváljon a gyakorlattól. Ellenkezőleg, úgy alkalmazzák az elméletet, hogy az természetesen elválaszthatatlanul össze van növe és együtt jelentkezik a mindennapi gyakorlati munkával. Az egyszerű párttag vagy pártonkívüli dolgozó naponta a saját tapasztalatából győződik meg arról, hogy az elmélet a helyes gyakorlat kivonata, általánosítása és továbbvitele, hogy a gyakorlat szakadatlanul megerősíti, igazolja az elméletet s hogy minden új tapasztalatot az elmélet azonnal magába szív, feldolgoz és visszairányít a gyakorlatba. Ennek a lenini-sztálini munkamódszernek az alkalmazása hozza létre a szovjet ipar és mezőgazdaság szédületes eredményeit. A háború pusztításainak gyors likvidálása, a győzelmek a munka frontján, melyek úgy megdöbbsentették az imperialistákat és halomra döntötték világuralmi spekulációikat, elválaszthatatlanul összefüggnek a bolsevik elméleti aprómunkával, jelzői, mutatói ennek a mintaszerű munkának.

A Magyar Dolgozók Pártjának fejlődése most ért oda, hogy rátérhetünk járási és falusi kádereink megerősítésére s nevelésükre végre annyi energiát és figyelmet fordíthatunk, amennyi elengedhetetlenül szükséges. Rá kell nevelnünk járási és falusi vezető elvtársainkat, hogy gyorsan sajátítsák el az elmélet és gyakorlat olyan egységét, ahogy azt a Bolsevik Párt hasonló pártmunkásai olyan mesterien alkalmazzák. Meg kell tanulniuk a mi elvtársainknak is, hogy az elméleti munka, az agitáció, a propaganda helyességét, jóságát szinte azon nyomban, számszerűleg le lehet olvasni a termelés, a begyűjtés, a szántás-vetés adataiból. S megfordítva: minden eredmény a termelés frontján igazolja, erősíti, gazdagítja az elméletet, új szempontokat és érveket, szélesebb perspektívát ad az elméletnek és az agitációnak. Nem szorul különösebb bizonyításra, hogy milyen fontos szerep, milyen hálás munkaterület vár ezzel kapcsolatban a *Társadalmi Szemlé*-re.

Befejezésül még egy kérdést szeretnék újra felvetni. Öt esztendővel ezelőtt a *Társadalmi Szemle* egyik legfontosabb feladatául a kommunisták fegyelemre nevelését jelöltük meg. Pártunk akkor még fiatal volt, a kommunista fegyelem elsajátítása, a hozzánk áramló száz-ezres új tömegek fegyelmezése olyan problémát jelentett, amellyel Pártunk minden szervének foglalkoznia kellett. A kommunista fegyelem, magatartás, jellem, példamutatás és egyéni bátorság ma újra előtérbe került Pártunkban. Ráirányítottuk a figyelmet azért, mert viszonylag békés fejlődésünk, viszonylag könnyű gazdasági és politikai sikereink negatív, káros oldalai kezdtek mutatkozni. Jelentkezett az a hangulat, hogy úgyis minden jól megy, nem kell ide a szigorú párt- és állampolgári fegyelem. Helyenként lazaság, hanyagság, megengedhetetlen anyagiasság, sőt korrupció ütötte fel a fejét. Az ellenség erre rákapcsolt. Ugyanakkor élesedik a nemzetközi helyzet, az imperialisták mozgósítják hazánkon belül megmaradt erőiket. A szocializmus építése a falun élezi az osztályharcot, a kulák, a spekuláns minden követ megmozgat ellenünk.

Világos, hogy az élesedő helyzet fokozott követelményeket állít párttagjaink, a népi demokrácia minden híve elé. Most újra több fegyelemre, példamutatásra, áldozatkészségre, bátor kiállásra, éberségre és elszántságra van szükség. A *Társadalmi Szemlé*-nek célkitűzése ezen a téren ma még aktuálisabb, mint öt évvel ezelőtt. Jó megoldásától függ nagyrészt, hogy hazánk az imperialisták s magyar csatlósai minden aknamunkája dacára szilárdan haladhasson tovább, a 800 milliós béketábor hú tagjaként, az eddigi úton, a szocializmus építésének útján, újabb sikerek, újabb győzelmek felé.

(„*Társadalmi Szemle*” 1951 január.)

BESZÁMOLÓ ÉS ZÁRSZÓ

A MAGYAR DOLGOZÓK PÁRTJA II. KONGRESSZUSÁN

Tisztelt Pártkongresszus! Kedves Elvtársak!

A Magyar Dolgozók Pártjának 1948 június 13-14-én megtartott alakuló kongresszusa óta eltelt jó két és fél esztendő munkájáról szóló beszámolómban elsőnek ismertetni kívánom a nemzetközi helyzetet. Utána a Magyar Népköztársaság belső helyzetét, Pártunk fejlődését és az előttünk álló feladatokat.

I.

A nemzetközi helyzet

A nemzetközi helyzetet a Szovjetunió vezette béketábor sikerei és növekvő erőfölénye jellemzi, mellyel szemben az Amerikai Egyesült Államok és csatlós országainak imperialistái - akik joggal félnek a szocializmussal való békés versenytől - a Távol-Keleten a nyílt háborús provokáció, az agresszió politikájára tértek át.

A haladás és a béke táborának tengelye és motorja felszabadítónk, a Szovjetunió. A Szovjetunió minden téren erőteljesen fejlődik. Gazdasága gyorsan kiheverte a háború szörnyű sebeit, sikeresen befejezte az 1946-ban megkezdett ötéves tervét és ma már messze túlszárnyalta az 1940-es év termelését. A Szovjetunió ipari termelése az 1950-es év folyamán 23 százalékkal nőtt és 70 százalékkal volt nagyobb, mint az utolsó békeévben. A mezőgazdaság, a vasút, a közlekedés is hasonló sikereket mutat fel. A nemzeti jövedelem 21 százalékkal emelkedett, a dolgozók jövedelme 19 százalékkal nőtt.

A Szovjetunió a Nagy Honvédő Háborúban komoly anyagi károkat szenvedett. Az imperialisták aljas számításait részben arra a reményre alapították, hogy a Szovjetunió vagy nem tudja saját erejéből ezeket a károkat helyrehozni, vagy évtizedekig tart, amíg a háború okozta sebeket behegeszti. Az ötéves terv sikerének imponáló számai csattanóan bizonyítják, hogy az imperialisták ezúttal is rosszul spekuláltak.

A gazdasági eredmények együttjártak a szovjet nép szociális jólétének emelkedésével, a szovjet kultúra, tudomány hatalmas fellendülésével. Ezek együttesen tették lehetővé, hogy míg a tőkés táborban a béketerjesztményeket egyre inkább háttérbe szorítja a háborús készülődés, addig a Szovjetunió most foghat olyan korszakalkotó művek megvalósításához, mint a volgai, dnyeperi, amudarjai vízierőtelepek, amelyek egész szárazságsújtotta ország-részek éghajlatát megváltoztatják s a pusztaságokat virágzó termőföldekké alakítják át. Ezek a tervek, mint erre a *Pravda* munkatársának kérdéseire adott válaszában Sztálin elvtárs rámutatott - szerves részei a Szovjetunió békés politikájának.

Ezek a létesítmények csak a Szovjetunió, csak a szocialista tervgazdálkodás viszonyai között jöhetnek létre. Méreteikben és megvalósításuk határidejében ezek már a kommunizmus építkezései. E gigászi tervek megkezdését nemcsak a szovjet nép fogadta kitörő lelkesedéssel, de szerte a világon a béke és a haladás minden híve. A nyolcszázmilliós béketábor és a százmilliók, akik a tőkés országokban küzdenek a békéért, ezeket a dolgozó nép jólétét előmozdító hatalmas teljesítményeket szembeállítják a háborús gyujtogatók aljas terveivel, összehasonlítják az imperialista országokkal, melyekben a békés, polgári szükségletekre dolgozó ipart egyre inkább a pusztító, romboló hadianyaggyártásra állítják át, s erőt,

bátorságot merítenek belőlük további harcaikhoz. Ezek a tervek nemcsak a Szovjetunió felmérhetetlen gazdasági erőit mutatják, hanem magabiztosságát és a jövőjébe vetett megingathatatlan hitét is. Egyben megértetik, hogy a Szovjetunió, bár tudatában van törhetetlen erejének, miért áll a béketábor élén. A Szovjetunióknak nincs szüksége rá, hogy terjeszkedjék, vagy gyarmati hódításokat tervezzen. Békeszeretete és békevágya szervesen összefügg egész létével ennek természetes következménye és folyamánya. Ezért követeli a Szovjetunió szakadatlanul a Németországgal és Japánnal kötendő békét. Ezért javasolta a nagyhatalmaknak a vitás kérdések békés megoldását. Ezért követeli az atombomba betiltását, a fegyverkezés csökkentését, a koreai kérdés békés megoldását. Ezért tengelye és központja a béke táborának, az egész haladó emberiségnek.

A Szovjetunió megerősödésével szervesen összefügg a népi demokráciák megerősödése. Ezeknek a népi demokráciáknak a felszabadító Szovjetunió segítsége tette lehetővé, hogy gyorsan behegesszék a háborúütötte sebeket, legyőzzék a régi reakciós, kapitalista erőket és rátérhessenek a szocialista építés útjára. Hogy a népi demokráciák a Szovjetunió támogatásával milyen eredményeket értek el, annak igazolására elég, ha felsorolom ez országok ipari termelésének növekedését. 1950-ben, 1949-hez viszonyítva: a bolgár ipar 23,3 százalékkal, a lengyel ipar 30,8 százalékkal, a csehszlovák ipar 15,3 százalékkal, a román ipar 37,3 százalékkal emelkedett. A magyar ipar emelkedése 35,1 százalék, s ma már duplája az 1938. évi termelésnek. Saját tapasztalatainkból tudjuk, hogy a termelés számaival együtt nő a népi demokrácia dolgozóinak jóléte, életszínvonala.

A népi demokráciák gazdasági megerősödésének, kulturális és szociális felemelkedésének egyik legfőbb összetevője nemcsak az, hogy a Szovjetunió örködik békés fejlődésük felett, hogy gazdaságilag segíti őket, hanem az is, hogy szinte korlátlanul meríthetnek a szovjet tapasztalatok mérhetetlen kincsestárából, hogy a Szovjetunió készségesen bocsátja rendelkezésükre minden eddigi eredményeit. És a népi demokráciák dolgozó népe egyre több hálával és köszönettel ébred tudatára ennek a felbecsülhetetlen segítségnek. Ez a felismerés elmélyíti, megszilárdítja azokat az egészséges és szoros kapcsolatokat, melyek a népi demokráciákat felszabadítónkhoz, a hatalmas Szovjetunióhoz és bölcs vezéréhez, Sztálin elvtárshoz fűzik.

A népi demokráciákra is áll az, amit a Szovjetunióról mondtunk. Hosszú esztendőkre szóló gazdasági terveik, melyek megvalósításán a Szovjetunió segítségével oly sikerrel dolgoznak, békevágjuk és békés politikájuk folyamánya és mutatója. A szocialista építés útján haladó országok lényege és szelleme elutasítja és kizárja a háborús hódítást, a kapitalista államok e tipikus politikai eszközét. A Szovjetunió vezette hatalmas szocialista béketábor nem fél a kapitalizmussal folytatott békés versenytől. Ellenkezőleg: biztos a maga igaz ügyében, jövőjében és győzelmében. Tudja, hogy amit eddig elért, az csak a kezdet, s azt is tudja, hogy további eredményeinek döntő tényezője a tartós béke. Tudják ezt az imperialisták is, akik ezért szeretnék egy harmadik világháborúval feltartóztatni, vagy legalább megzavarni ezt a békés fejlődést.

A Szovjetunió és a szocializmust építő népek meleg baráti szellemben folyó gazdasági, kulturális és politikai együttműködése megsokszorozza a felszabadult népek fejlődésének ütemét. Egyben új fejezet az országok nemzetközi kapcsolataiban. Aki ezzel összehasonlítja például a marshallizált országok viszonyát az Amerikai Egyesült Államokhoz, a kapitalista országok önző, marakodó, haszonleső, egymást kizsákmányolni törekvő politikáját, az csak rokonszenvvel és tisztelettel tekinthet a szocialista államok viszonyára.

A Szovjetunió és a népi demokráciák sikereit és erősödését nagy érdeklődéssel és rokonszenvvel kísérik a tőkés országok széles tömegei. E sikerek serkentik és táplálják a kapitalista

országok dolgozó népének küzdelmét a békéért, saját kapitalizmusuk és az imperialista háborús gyujtogatók elleni küzdelemben. Ez ad erőt a francia és olasz kommunista pártoknak, melyek munkásosztályuk és dolgozó népük zömét képviselik, valamint a többi kapitalista országok kommunista pártjainak és haladó mozgalmainak, hogy az imperialisták minden támadása és fokozódó nyomása dacára töretlen erővel állják a frontot és sikerrel folytassák küzdelmüket a békéért, jogaikért, hazájuk függetlenségének és szabadságának megvédéséért.

A béketábor erősödésének és megszilárdulásának mindenki számára érthető és világos mutatója a kínai forradalom győzelme, melyet a hős kínai nép a Kínai Kommunista Párt, Mao Ce-tung elvtárs vezetésével aratott. A kommunisták a kínai nép felszabadító harcának legváságosabb, legnehezebb szakaszaiban sem kételkedtek abban, hogy ez a küzdelem a haladó, a népfelszabadító erők győzelmével fog végződni. Közismertek erre vonatkozólag Sztálin elvtárs megállapításai, melyek akkor hangzottak el, amikor a kínai reakció erői látszólag felülkerekedtek és amely, ma már szinte jóslásnak tetsző megállapításokat a kínai események azóta teljes mértékben igazolták. A kínai dolgozó nép jövődő felszabadulásának reménye azóta valósággá változott, és egycsapásra megváltoztatta a béke és szocializmus erőinek javára Ázsiában és - hozzátehetjük - világméretben az erőviszonyokat. Egy 475 milliós nép, mely több mint egy évszázad óta a kapitalisták és imperialisták egyik legfőbb vadászterülete és bázisa volt, a Szovjetunió baráti segítségével lerázta magáról az imperialista igát és a béke és a szocializmus táborába lépett. Ez világtörténelmi jelentőségű győzelem, mely az emberi haladás legnagyobb lépése az 1917-es Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelme és a fasizmus szétverése óta.

A kínai nép szabadságharcának sikere hatalmas csapást jelent az imperializmus egész rendszerére, s a reakciós, világháborúra törő tábor súlyos veresége. A kínai nép győzelme a Szovjetunió vezette béketábor erejének óriási megnövekedését eredményezi. E győzelem nemcsak alapjában véve változtatta meg a két tábor erőviszonyát, de olyan hatalmas lendületet ad a gyarmati felszabadító mozgalomnak, melynek hatásai csak a jövőben fognak a maguk teljes jelentőségében mutatkozni. Az évszázados gyarmati uralom korszakának likvidálása megkezdődött. Vietnam, Malájföld, Burma, a Filippi-szigetek gyarmati népei és hősi kommunista pártjaik felszabadító harca új erőre kapott. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom és Kína szabadságharcának eszméi termékeny talajra hullottak ezekben az országokban, ahol a kommunista párttal és az ipari munkássággal az élen, kifejlődtek, megérték azok a társadalmi erők, melyek a felszabadítás nehéz feladatát vezetni és irányítani tudják. Hogy ez a harc milyen hatalmas teljesítményeket tud kiváltani egy népben, annak példáját éppen Koreában látjuk.

Korea dolgozó népének élet-halál harca az amerikai agresszorok és koreai bábkormányuk ellen nemcsak annak bizonyítéka, hogy mire képes szabadságáért egy nép, ha évtizedes rabság után leverik kezéről a bilincset. De azt is megmutatta, hogy a gyarmatosítók kora lejárt és hogy új korszak nyílt meg az elnyomott gyarmati és félgymati népek történetében.

A koreai nép hősi szabadságharca, önfeláldozása, kitartása, valamint az a segítség, amellyel a kínai nép önkéntesei ezt a harcot támogatták, erőforrásává vált az egész világ haladó mozgalmának. Ezek a harcok minden vonatkozásukban mutatói a megváltozott erőviszonyoknak, mutatói annak, hogy az amerikai imperializmus erői távolról sem voltak olyan nagyok, mint amilyeneknek azt az amerikai hírverés beállította. Kiderült belőlük, hogy bár az Amerikai Egyesült Államok hét hónap óta mozgósított haderejük háromnegyed részét bevetették, s csatlósaiak fegyveres erejének egy részét is Koreába vitték, minden anyagi fölényük dacára egy sor vereséget szenvedtek. Sztálin elvtárs rámutatott arra, hogy az amerikai és angol katonák igazságtalannak tartják a Korea és Kína elleni háborút, hogy köztük ez a háború a

legnagyobb mértékben népszerűtlen. Ezzel szemben a felszabadítók katonáit fűti a meggyőződés, a saját jó ügyük igazságába vetett hit s ez olyan erőt kölcsönöz nekik, olyan tettekre képesíti őket, melyek kiegyenlítik és felülmúlják az amerikai hadianyagfölényt. Ezért is jelent fordulópontot és ezért is mutatója az új időknek, a megváltozott erőviszonyoknak a koreai nép szabadságharca s ezért vallja ezt a szabadságharcot magáénak szerte a világon a béke és a haladás minden híve, minden elnyomott vagy félgymarmati nép. Felismerte ezt a magyar dolgozó nép is: ezért fordult rokonszenve az amerikai agresszió első napjától kezdve a szabadságukért küzdő koreai hősök felé s ezért nyilvánította ki minden formában, hogy rokonszenve a vérgőzös imperialista barbárokkal szemben a koreai dolgozók oldalán áll és biztos abban, hogy igazságos harcuk, melyet a Koreai Munkapárt és Kim Ir Szen elvtárs vezet, győzni fog. (*Nagy taps.*)

A koreai agresszió az Amerikai Egyesült Államok imperialistáinak világuralmi terveiben az egyik láncszem. Miután a német, olasz és japán fasizmust szétzúzták a második világháborúban és a többi imperialista országok, Angliával és Franciaországgal az élükön, meggyengülve kerültek ki belőle, ez országok egyre inkább az Amerikai Egyesült Államok gazdasági és politikai függőségébe kerültek. Ez az amerikai bankárok és tőkések szerint lehetőséget nyújt nekik arra, hogy most ők sikerrel próbálják megvalósítani azt a világuralmi tervet, melyen Hitler és a japán fasiszták kitörték a nyakukat. A kapitalista táboron belül is gyökeresen megváltoztak az erőviszonyok. Az Amerikai Egyesült Államok e táboron belül olyan fölényre tettek szert, hogy minden „szövetségesüket” maguk alá gyűrik, minden „szövetségesüket” világhódító terveik szolgálatára kényszerítik. Erre felhasználják az Egyesült Nemzetek Szervezetének többségét s erre szolgál a Marshall-terv is.

A Marshall-tervnek igazi célja az, hogy megkönnyítse az amerikai tőkének a behatolását a marshallizált országokba és gyarmataikba, valamint, hogy az amerikai nagytőke gazdasági függésbe hozza ezeket az államokat. A tervnek ez a része sikerrel járt. Az amerikai nagytőke gyorsan terjeszkedett, nemcsak Angliában, Franciaországban és a többi marshallizált országban, hanem ezek gyarmatain is, és egymásután kaparintotta kezébe ez országok gazdasági kulcspozícióit. A gazdasági behatolással párhuzamosan egyre nagyobb befolyást szerzett ezeknek az országoknak reakciós, munkásellenes köreire és hadseregeire. Ami a Marshall-terv hivatalos célját, a háborúsújtotta országok talpraállítását illeti, itt jóval kevesebb volt az eredmény. Inkább ellenkezőleg. A Marshall-terv fokozta a kapitalizmus belső ellentmondásait. 1949 őszén komoly kapitalista válság jelei mutatkoztak szerte a világon, nem utolsósorban magában az Amerikai Egyesült Államokban. Ugyanazokban a hónapokban, amikor a szocialista építés sikereinek nyomán a népi demokráciákban szinte teljesen megszűnt a munkanélküliség, a kapitalista államokban 40 millióra emelkedett a teljesen vagy részben munkanélküliekké váltak száma. 1948 október végétől 1949 október végéig az Amerikai Egyesült Államok ipari termelése 18 százalékot esett; a munkanélküliek száma ez alatt az idő alatt megkétszereződött és a részleges munkanélküliekkel együtt elérte a 14 milliót. Ebben a helyzetben a marshallizált országok Angliával az élükön, az amerikai tőkések nyomására sorozatosan hajtottak végre pénzleértékelést, ami még jobban megkönnyítette az amerikai behatolást ezekbe az országokba, anélkül azonban, hogy a fenyegető gazdasági válságon változtatni tudtak volna.

Ezekben a hónapokban aratta a kínai népfelszabadító harc döntő győzelmeit. Csang Kai-sek az amerikai imperialisták bábja volt. Veresége amerikai vereség is. A kínai forradalom győzelmével az Amerikai Egyesült Államok imperialistái elvesztették legfontosabb bázisukat az ázsiai szárazföldön. A kínai forradalom győzelme ezen túlmenően azt jelentette, hogy újabb hatalmas területek, újabb százmilliók váltak ki az imperialista rendszerből, hogy ennek az egész rendszernek alapja, bázisa tovább szűkült, tovább zsugorodott.

Az amerikai imperialisták ebbe nem nyugodtak bele. A kapitalista országok fenyegető gazdasági válságára és a kínai forradalom óriási győzelmére azzal válaszoltak, hogy meggyorsították a harmadik világháborúra irányuló előkészületeiket. Trumanék ebben is Hitler és a német fasiszták példáját követik, akik a munkanélküliséget és a gazdasági válságot úgy akarták megoldani, hogy lázas fegyverkezésbe fogtak és a fegyverkezés egyben imperialista rablóterveik alátámasztására szolgált. A fegyverkezés, amit az Egyesült Államok és csatlósai folytatnak, hasonló célokat akar szolgálni: a hadiiparban foglalkoztatni a munkanélkülieket, biztosítani a hadianyaggyárosok növekvő profitját s egyben irányt venni a harmadik világháborúra. Ezekhez az előkészületekhez tartozik egész Korea meghódítása. Ezért keresték fel 1950 első felében egyre gyakrabban Li Szin Man dél-koreai bábkormányát az amerikai politikusok és tábornokok, és ezért készítették elő lázasan egész Korea megszállását. Az amerikai imperialisták ezen a téren is a japán hódítók példáját követték, akik ugyancsak Korea meghódítását tekintették Kína elfoglalása előfeltételül. Mikor az amerikai imperializmus úgy gondolta, hogy az előkészületek eléggé megérették, akcióba lépett. Nem rajta, hanem az Észak-koreai Népköztársaság hős katonáin és később a Kínai Népköztársaság bátor önkénteseinek közbelépésén múltott, hogy Korea meghódításának terve más fordulópontot vett, mint ahogy azt Trumanék elképzelték.

Az amerikai imperialisták könnyű, gyors győzelemre számítottak. A hős koreai nép ellenállása teljesen váratlanul érte őket. Vereségük tanulságát egy amerikai történész, Owen Lattimore így foglalta össze:

„Az ázsiai háborúk jellege forradalmasodott. «Gyarmati» háborúk többé nem olyan háborúk, melyekben egy kis nyugati válogatott sereg tetszés szerint operálhat a rosszul felszerelt, kiképzetlen «bennszülöttek» tömegei között. Száz esztendővel ezelőtt 50-60000 főnyi angol sereg le tudta verni India lázadását. Fél évszázaddal ezelőtt a boxer-lázadásban 20000 katona utat tudott törni Pekingig. De most az észak-koreaiak megmutatták, hogy néhány rövid esztendő alatt félelmetes jártasságra tettek szert a tankok és tüzérség kezelésében. Az Egyesült Államok kénytelen velük szemben olyan csapatokat mozgósítani, mint amilyeneket Észak-Afrikában az elsőrendű német erővel szemben vetett be. Háborút kezdeni Ázsiában - állapítja meg Lattimore - ugyanolyan komoly döntést igényelne, mint háborút kezdeni Európában.”

Az amerikai imperialisták ezt még nem látták be. Koreai vereségükre háborús előkészületeik lázas meggyorsításával feleltek és a marshallizált országokat is hasonló iramú fegyverkezésre kényszerítik. Az amerikai háborús gyújtogatók a második világháború utáni öt esztendőben a hadianyaggyárosok nagy meglegedésére és dús hasznára 50 milliárd dollárt költöttek katonai célokra. Most azonban az amerikai állami költségvetés 49 milliárd dollárt irányoz elő egyetlen évre a háború előkészületeire. Ez az összkiadások 69 százaléka. Amellett a költségvetés még sok milliárdot kitevő egyéb összegeket is tartalmaz, melyek lényegükben katonai kiadást jelentenek. Hasonló erőfeszítéseket követelnek meg marshallizált vazallusaiktól, és azonkívül nyíltan felvetik Nyugat-Németország, Olaszország és Japán felfegyverzését.

A volt fasiszta országok felfegyverzése természetesen azt jelenti, hogy az ott szervezendő hadseregeket ugyanaz a tisztikar vezetné, amelyre Hitler, Mussolini és a japán fasiszták támaszkodtak. Az amerikai imperialisták most demokratikus frázisok hangoztatása mellett a világreakció élére állanak s minden erőt mozgósítanak, amelyről feltételezik, hogy a békefront elleni harcukban hasznukra lehet. Ezért vitték keresztül az Egyesült Nemzetek Szervezetében a fasiszta Franco Spanyolországának rehabilitálását. Ezért támogatják Csang Kai-sek és Li Szin Man mellett Bao Dajt, a vietnami bábcászárt, segítik az angolok maláji gyarmati

háborúját. Ezért mozgósítják mindenütt ötödik hadoszlopukat, titkos segédsapataikat, az áruló szociáldemokratákat, az egyházat, a régi megvert reakciós rend híveit.

A fasiszmus feltámasztásával, a német és japán imperialisták felfegyverzésével éleződnek az ellentétek a kapitalista országokon belül is. A német, olasz, japán fasiszták, háborús bűnösök támogatása, Franco elismerése felnyitotta azoknak a szemét, akiket az amerikai propaganda megtévesztett, akik elhitték, hogy az amerikai imperialistáknak valami köze van a demokráciához, a szabadsághoz. A német fasiszták felfegyverzésének terve felháborította azoknak az országoknak a tömegeit, amelyek 1939-től 1945-ig annyit szenvedtek Hitler hordáitól. Franciaország polgári köreiből is mély benyomást keltett, hogy az amerikai imperialisták terveire a hitleri tábornokok egy része rögtön felvetette a Nagy-Németország követelését, amelybe a francia Elzász-Lotharingia is beletartozik. Az *Observateur* című francia polgári lap szerkesztője, Claude Bourdet ezzel kapcsolatban azt írja:

„Egyszerűen nevetséges azt gondolni, hogy a francia katonák, akik annyit szenvedtek Hitler katonáitól és rendőreitől, lelkesen együtt fognak működni ilyen német hadsereggel... A francia férfiak és nők semmiféle nehezítést nem táplálnak az orosz néppel szemben. Nem felejtették el azt a szerepet, amelyet az oroszok játszottak a Franciaország felszabadítását eredményező csatákban. Sok Sztálingrádi-út van Franciaországban, de egyetlen Guderian-út sincs. Az amerikaiaknak meg kell érteniük, hogy bár a francia nem gyűlöli az egyszerű németet, de ha már lövöldözésre kerül a sor, akkor inkább a szürkés-zöld egyenruhás náci tisztokra és katonákra lő, mint az oroszokra.”

S hogy Angliában sem lelkesednek a tömegek az amerikai imperialisták terveikért, arról a *New Statesman* című folyóirat az ipari körzetekből kapott jelentések alapján azt írja:

„A tartalékosok, akik alig néhány éve fejezték be Németország és Japán leverését, kereken elutasítják, hogy komolyan vegyék azt az ajánlatot, hogy otthagyják munkájukat, otthonukat, feleségüket és ezúttal elmenjenek és harcoljanak a németek vagy a japánok oldalán.”

A japán fasiszmus felfegyverzésének terve különösen Ázsiában kelt megfelelő ellenhatást. Azok a százmilliók, akiket a második világháború folyamán a japán imperialisták leigáztak, természetesen ellenzik a japán fasiszták amerikai segítséggel történő feltámasztását. Ellenzi még az ausztráliai és újzélandi burzsoázia egy része is, amely nem felejtette el a második világháború félelmes esztendeit, amikor fejük felett függött a japán intervenció Damoklész-kardja.

Magában az imperialista táborban is zavar keletkezett, mert az európai imperialisták attól félnek, hogy az Egyesült Államok minden erejét leköti, ha túlságosan belekeverednek a távolkeleti háborúba. Az Egyesült Államok imperialistái is zavarban vannak a koreai vereségek hatására. Az amerikai imperialisták úgy képzelték el a koreai agressziót, hogy mint a múltban mindig, ezúttal is szövetségeseik és csatlósai viselik a háború terhét oroszok részét. Ez a politika Koreában nem sok sikerrel járt. A szövetségeseik és csatlósok nem törnek magukat azért, hogy az amerikai hódítók részére kikaparják a gesztenyét a tűzből, s katonáikat az amerikai világhódítás céljaira ágyútöltelékül vessék oda. A koreai vereségek hatása alatt az amerikai tömegek hangulata is megváltozott. Egyre többen követelik, hogy hozzák vissza az amerikai katonákat. Részben ennek a hangulatnak a hatására vetette fel egy sor amerikai reakciós politikus, hogy nem volna-e helyesebb, ha Amerika saját határai mögé vonulna vissza. Ezeknek a fellépéseknek természetesen az is a célja, hogy a csatlósokra nyomást gyakoroljon.

Ellentétet támaszt az imperialista táboron belül az a tény, hogy az Egyesült Államok a fegyverkezés biztosításának ürügyével világszerte felvásárolta a legfontosabb nyersanyagokat

úgyannyira, hogy Anglia, Franciaország és a többi marshallizált országok ipara kezd ilyen nyersanyagok hiányával küzdeni. E nyersanyaghiánnyal függ össze, hogy a marshallizált országokban egyre több tömegfogyasztási cikket gyártó üzemet zárnak be, mert a nyersanyagokra a hadiiparnak van szüksége. Ezzel kapcsolatban új munkanélküliség jelentkezik nem csak Angliában, Franciaországban és Nyugat-Németországban, de magában az Egyesült Államokban is. A munkásokat a fegyverkezés jelszava: „Több ágyút, kevesebb kenyeret”, létérdekükben támadja meg.

A háború előkészítésének elkerülhetetlen velejárója a dolgozó tömegek elnyomása. Sztálin elvtárs már 1927-ben rámutatott, hogy az imperialisták csak úgy tudnak új háborút előkészíteni, ha a dolgozó tömegeket előbb elnyomják:

„A háború folytatásához - mondotta Sztálin elvtárs - nem elég a fegyverkezés növelése, nem elég új koalíciók létesítése. Ehhez a mögöttes terület megerősítése is kell a kapitalizmus országaiban. Egyetlen kapitalista ország sem képes komoly háborút folytatni, ha előzetesen nem szilárdítja meg mögöttes területét, ha nem fékezi meg «saját» munkásait, ha nem fékezi meg «saját» gyarmatait. Ebből ered a burzsoá kormányok politikájának fokozatos fasizálódása.»²⁶

A tőkés országokban a fasizálódás, a dolgozók életszínvonala és jogai elleni támadások napirinden vannak. A dolgozó tömegek természetesen védekeznek s a fokozódó harc mutatói azok a hatalmas sztrájkok, melyek a kapitalista országokban fellángolnak. Ezekben a harcokban mindenütt a kommunista pártok járnak az élen. A Francia Kommunista Párt, Thorez elvtárssal az élén, az Olasz Kommunista Párt, Togliatti elvtárssal az élén, az Angol, az Amerikai Kommunista Párt, a többi tőkés országok kommunista pártjai bátor és sikeres harcokat vívnak dolgozó népük érdekeinek megvédéséért. Innen küldjük bátor testvérpártjainknak forró elvtársi üdvözetünket s azt a kívánságunkat, hogy nehéz küzdelmüket minden téren teljes siker koronázza. (*Nagy taps.*)

Minket az imperialista táborból különösen két olyan ország sorsa érdekel, amelyekkel évszázadokon keresztül kölcsönhatásban éltünk. Ez Jugoszlávia és Németország. A jugoszláv szomszéd nép sorsa évszázadokon át hasonló volt a magyaréhoz: elnyomta a török hódító, a német Habsburgok, saját földesúri és tőkés rendjük. Az elnyomók évszázadokon át felszították a régi gyűlölködést, egymás ellen uszították a két népet. Annál nagyobb volt a magyar demokraták, a magyar kommunisták öröme annak a szabadságharcnak láttán, melyet a hős jugoszláv nép a fasiszta elnyomókkal szemben a második világháború alatt folytatott. Hitlerék szétzúzása után a magyar dolgozó nép abban az örömteljes várakozásban élt, hogy a régi keserves idők egyszer és mindenkorra lezárultak s hogy a jugoszláv néppel a jövőben békésen, testvérien, vállvetve építhetjük a Szovjetunió vezetésével szocialista jövőnket. Minél nagyobb volt a várakozás, annál mélyebb volt népünk megdöbbenése, amikor 1948 nyarán a Kommunista és Munkáspártok Tájékoztató Irodájának határozatával kapcsolatban felismerte a jugoszláv vezetők helytelen és bűnös politikáját. Titónak és bandájának ebben az időben sikerült megtéveszteni a jugoszláv népet. Erősködtek, hogy a Szovjetunió vezette béketábor és közöttük csak félreértések vannak. Fogadkoztak, hogy tovább építik a szocializmust és álnokul úgy állították be a Tájékoztató Iroda helyes kritikáját, mint támadást a jugoszláv nép ellen.

A Rajk-ügy 1949-ben bizonyos fokig megmagyarázta, hogy miért sikerült a Tito-bandának ez a manőver: kiderült, hogy Tito, Rankovics, Gyilas és a többiek régi rendőrspiclik, Gestapo-

²⁶ Sztálin Művei. 10. köt. 282. old. (oroszul).

kémek, provokátorok, akiknek a megtévesztés, a tömegek megcsalása kenyerük, második természetük volt. Megértjük, hogy a jugoszláv tömegek egy része zavarodottan, sőt hitetlenkedve fogadta a Rajk-per leleplezéseit, mert valóban párját ritkítja az az eset, hogy egy hősi, harcos nép vezetését ilyen aljas söpredék tudja magához ragadni. Sok jóhiszemű jugoszláv hazafi nem hitte el nekünk akkor, hogy Tito és bandája már azelőtt is az ellenség szolgálatában állt és hogy álnokul vissza akarják lökni a jugoszláv népet abba a reakciós, népellenes, szovjetellenes táborba, amely ellen vívott harcban a jugoszláv nép annyi hős fia pusztult el.

Az események mindenben minket igazoltak. Titóék azóta segítettek vérbefojtani a görög szabadságharcot és nyíltan összefognak a görög monarchofasisztákkal. Titóék éles harcot folytatnak a győztes kínai forradalom, a koreai nép szabadságharca ellen. Sajtójuknak, rádiójuknak egy szava nincs a nyugati imperialisták ellen, viszont tájékozva és aljasságban nem egyszer felülmúlva az imperialistákat, nap-nap után támadja felszabadítóját, a Szovjetuniót és a szomszéd népi demokráciák békés dolgozóit. Azóta Tito és bandája megnyitotta a börtönöket a jugoszláv fasiszták előtt, likvidálta az ötéves tervet és a jugoszláv hadsereget is átjásztotta az amerikai imperialisták kezére. Ez annyira nyilvánvaló, hogy Truman alig néhány hete kifejezetten és nyíltan segílyt küldhetett a jugoszláv hadsereg, mint az amerikai imperialisták segédsapata részére. Jugoszláviát két és fél év alatt átlökték az imperialisták oldalára, oda, ahol áruló vezetői már régen állottak.

Azoknak a jugoszláv hazafiaknak, akik másfél vagy két évvel ezelőtt nem hittek nekünk, e tények alapján be kell látniuk, hogy igazunk volt. Emellett a Tito-banda még mindig igyekszik elfátyolozni valódi lényét, mert nagyon jól tudja, hogy az igazság teljes kiderülésével még inkább mozgósítaná maga ellen a jugoszláv dolgozó nép zömét. Az amerikai imperialisták is kénytelenek szakadatlanul szem előtt tartani, hogy az áruló Tito-banda helyzete a jugoszláv dolgozó nép ellenállása miatt ingatag. Mi tudunk erről az ellenállásról, tudjuk, hogy a jugoszláv nép egyre növekvő része látja elkeseredve és felháborodva vezetőinek árulását, hogy gyűlöli a nyugati imperialistákat, hogy szimpátiája a felszabadító Szovjetunió vezette hatalmas béketábor, a felszabadult Kína, Korea hős katonáinak oldalán van. Minden rokonszenvünk a Tito-banda ellen harcoló jugoszláv hazafiaké, és számunkra nem kétséges, hogy ez a harc előbb vagy utóbb, de biztosan Tito és bandája megsemmisítésével végződik. *(Taps.)*

Ami Németországot illeti, hazánk szinte ezer éven keresztül célja és áldozata volt a német hódító törekvéseknek, a „Drang nach Osten”-nak. Négyszáz esztendeig uralkodtak a magyar népen a Habsburg-elnyomók. Az utolsó emberöltő alatt kétszer lökték az országot a német imperializmus vezette háborúba. Hitler megszállta és kirabolta hazánkat. Ezek után a magyar dolgozó nép a legnagyobb várakozással és reménységgel tekintett a német demokratikus fejlődés felé, amelyre Hitler szétzúzása után megnyílt az út. Minden magyar hazafi lelkesen üdvözölte a Német Demokratikus Köztársaság létrejöttét abban a reményben, hogy ez kiindulópontja annak a fejlődésnek, amely egész Németországot a demokrácia és a haladás vágányára viszi. Annál nagyobb elégedetlenséggel láttuk azokat a kísérleteket, amelyekkel a nyugati imperialisták és háborús gyújtogatók új életre akarják kelteni Nyugat-Németországban a német militarizmust és fasizmust. A magyar népi demokrácia részéről ezért több mint egyszerű diplomáciai aktus volt, amikor a múlt év októberében Prágában a Szovjetunió és a népi demokráciák képviselőivel együtt tiltakozott a nyugati imperialisták németországi üzelmei ellen.

Hogy ez a tiltakozás nemcsak a mi ügyünk, hanem a nyugatnémetek legjobbjainak ügye is, azt mutatja az a mozgalom, amely az imperialisták aljas terveivel szemben magában Nyugat-

Németországban keletkezett. Ismeretes, hogy Heinemann, a bonni bábkormány belügyminisztere, tiltakozásul az imperialisták felfegyverkezési javaslatával szemben, lemondott. Ismeretes az a harc, amelyet Niemöller, a lutheránus egyház egyik vezetője folytat. A nyugatnémet munkásság is a Kommunista Párt vezetésével egyre élesebben száll szembe e tervvel, mely a német fasizmus feltámadásának logikus folyományaképpen a dolgozók legelemibb életérdekeit is veszélyeztetné. A nyugatnémet fasiszta hadsereg még csak illegálisan szervezkedik, de dr. Lehr, a bonni bábkormány belügyminisztere, már egy népgyűlésen elmondotta: „Nekünk nemcsak a Kelet elleni védekezésre van szükségünk hadseregre, de a szakszervezetek túlzott bérkövetelése ellen is.” Érthető, hogy ilyen viszonyok mellett Grotewohl elvtárs, a Német Demokratikus Köztársaság miniszterelnökének ismételt fellépése, mellyel az egységes, demokratikus, békés Németország megteremtését javasolja az amerikai imperialista tervekkel szemben, mély és maradandó visszhangot keltett keleten és nyugaton egyaránt a német népben.

Ebben a nemzetközi helyzetben, amikor az imperialisták teljes gözzel fegyverkeznek, amikor déli határainkon Tito amerikai zsoldban álló bandái csörgetik fegyvereiket, a magyar népi demokráciának kötelessége, hogy honvédségét a békeszerződésben megjelölt határok közt fejlessze. Nem kell magyaráznunk, hogy ennek a honvédségnek nincsen egyéb feladata, mint hogy védje hazánk függetlenségét és szabadságát. Dolgozó népünk tudja, hogy honvédsége csak azt a célt szolgálja, hogy népi demokráciánk vívmányait megvédje. Ezért olyan népszerű fiatal honvédségünk, s ezért támogatja szívvel-lélekkel, mint békénk és biztonságunk őrét, az egész dolgozó nép. (*Hatalmas taps.*)

A béke megvédéséért folyó küzdelemben felmérhetetlen jelentősége van annak a békemozgalomnak, melynek élén a Szovjetunió áll, melyet elszántan támogatnak a népi demokráciák s rajtuk túlmenőleg szerte a világon a dolgozó, haladó emberek százmilliói. Nem szorul magyarázatra, hogy Európa és Ázsia dolgozó tömegei, amelyek a második világháború folyamán annyit szenvedtek a fasiszta barbároktól, minden erejükkel védik a békét és élesen szembenállnak az amerikai imperialisták háborús uszításával.

Ez a békemozgalom, mely az öt világrész minden haladó emberét egy táborba fogja össze, olyan széles és hatalmas, amilyenhez hasonlót még nem látott a történelem. Minden országban ott vannak és harcolnak hívei. A mozgalom világkongresszusai 1949-ben csakúgy, mint 1950-ben, az emberiség békevágyának olyan imponáló, erőteljes megnyilvánulásai voltak, amelyek joggal keltettek nyugtalanságot az imperialista háborús gyujtogatók táborában. Ezeknek a kongresszusoknak a felhívása, mely arra szólította fel a béke híveit, hogy küzdjenek elszántan és tettekkel az imperializmus ellen, óriási visszhangra talált világszerte. Erejüket tanúsítja az a félmilliárd aláírás, amelyet a stockholmi békehatározatok támogatására világszerte úgyszólván hetek alatt gyűjtöttek. Soha még mozgalomnak ilyen, az egész világra kiható gyors és erőteljes visszhangja nem volt. Ez a békemozgalom a béketábor egyik leghatalmasabb ereje. Ez a mozgalom szóval és tettel leplezi le, nehezíti meg a háborús gyujtogatók terveit. Ennek a mozgalomnak erejét napról napra világszerte növelik azoknak az anyáknak, feleségeknek, gyermekeknek a tíz- és százazezei, akik éppen a koreai agresszió tüzeiben az amerikai imperialisták szörnyű embertelenségeinek hatása alatt ismerik fel az imperializmus igazi arculatát és éppen ezért a béke, az emberi haladás híveinek oldalára lépnek át.

Minden becsületes ember felháborodva látja, hogy miközben Truman csak úgy ontja az olyan szavakat, mint „jog, eszmények, istenhit, béke, az emberi méltóság, az emberi élet tiszteltetben tartása, hit az igazságban és szabadságban”, az alatt MacArthur vérgőzös hordái térdig gázolnak a koreai anyák, nők, gyermekek, aggastyánok vérében. Ezek a bandák néhány

hónapba összesűrítve hatványozottan művelik mindazt a bűnt és szörnyűséget, melyet a fasizmus zúdított a világra, melyet a gyarmatosítók évszázadokon át elkövettek.

S a világ ugyanakkor tanúja annak is, hogy a Szovjetunió minden lehetőséget felhasznál, minden eszközt megragad, hogy megvédje a békét a nekivadult háborús gyujtogatókkal szemben. Abból, ami a Nemzetek Szövetségében a koreai agresszió óta történt, abból, ahogy az Amerikai Egyesült Államok és csatlósai minden javaslatot durván elutasítottak, mely valóban békét, megegyezést tudott volna teremteni, újra kiviláglott, hogy mennyire igaza volt Sztálin elvtársnak, mikor az angol-amerikai imperialistákról azt mondotta: „Nekik nem megegyezésre és együttműködésre van szükségük, hanem csupán megegyezést és együttműködést illető szólamokra, hogy megghiúsítsák a megegyezést.”

Ezt éppen ezekben a hetekben tapasztalhattuk, amikor az amerikai imperialisták és csatlósai az ENSz-ben keresztülerőszakolták a Kínai Népköztársaságot megbélyegző javaslatukat, bár e javaslattal szembehelyezkedő országok lakossága a földkerekség lakosságának több mint felét teszi ki, a megegyezést követelő határozatot támogató országok lakosságának száma pedig egymilliárdnál négyszázmillió.

„Az Egyesült Nemzetek Szervezete, - mondotta joggal Sztálin elvtárs - amelyet úgy alakítottak meg, mint a béke megőrzésének bástyáját, a háború eszközévé, az új világháború kirobantásának eszközévé változik... A dolog lényegét tekintve az ENSz most nem annyira világszervezet, mint az amerikaiak szolgálatára álló szervezet, az amerikai agresszorok szükségleteinek megfelelően működő szervezet.”²⁷

Az Amerikai Egyesült Államok népe eddig közvetlen tapasztalatokból nem ismerte a háború borzalmaival s ezért kevésbé értékelte Európa és Ázsia dolgozó százmillióinak békevágyát és békeakarátát. Ma azonban itt is változik a helyzet. Az amerikai imperialisták koreai kudarcainak hatása alatt az amerikai anyák, feleségek, nővérek, gyermekek növekvő tömege áll át a béke oldalára és egyre sokasodnak azok a hírek, melyek azt bizonyítják, hogy éppen a koreai agresszió következtében ugrásszerűen nőnek a békemozgalom és a békekövetelések magában az Egyesült Államokban is.

A béke megvédéséért és az imperialista háborús gyujtogatók ellen folyó harcban mindenütt élen járnak a kommunista pártok, a Szovjetunió és a népi demokráciák kommunista pártjai csakúgy, mint a tőkés országoké. Ennek a harcnak új lendületet adnak Sztálin elvtárs legutóbbi megállapításai arról, hogy az imperialista kormányok, melyek meg akarják csalni népeiket, hogy rájuk erőszakolják agresszív terveiket és új háborúba rántsák őket, „félnek a békevédelmi kampánytól, attól tartanak, hogy a békevédelmi kampány leleplezheti a reakciós kormányok agresszív szándékait”.

A békemozgalom minden híve új erőt merít Sztálin elvtárs szavaiból:

„A béke fennmarad és tartós lesz, ha a népek kezükbe veszik a béke megőrzésének ügyét és végig kitartanak mellette. A háború elkerülhetetlenné válhat, ha a háborús uszítóknak sikerül hazugságaikkal behálózniuk a néptömegeket, megtéveszteni és új világháborúba sodorni őket.

Ezért a széleskörű békekampánynak - amely eszköz a háborús uszítók bűnös mesterkedéseinek leleplezésére - ma elsőrendű jelentősége van.”²⁸

²⁷ Sztálin elvtárs válaszai a Pravda munkatársának kérdéseire. Szabad Nép, február 17.

²⁸ Ugyanott.

A béke minden híve megszívleli és követi Sztálin elvtárs e megállapításait s magabiztosan folytatja harcát a békéért, az imperialista háborús gyujtogatók ellen. Mi, a Magyar Dolgozók Pártja s velünk az egész magyar dolgozó nép, ígérhetjük, hogy lankadatlanul, hűen, erőnket nem kímélve küzdünk tovább a béke frontján s mindenütt ott leszünk, ahol a béke nagy ügyéért küzdeni és áldozni kell! (*Taps.*)

Beszámolómnak a nemzetközi helyzetről szóló részét nem fejezhetem be, mielőtt nem méltatom a Kommunista és Munkáspártok Tájékoztató Irodájának működését. A Magyar Dolgozók Pártja büszke arra, hogy tagja ennek a fontos nemzetközi szervezetnek, mely segít koordinálni a kommunista és munkáspártok működését, segíti tapasztalataik kicserélését és elterjedését. Külön meg kell emlékezni a *Tartós békéért, népi demokráciáért!* című lapról, a Tájékoztató Iroda hetilapjáról, mely tizenhat nyelven, köztük magyarul is, és több mint egymillió példányban jelenik meg. Jelentékenyen hozzájárul a kommunista és munkáspártok problémáinak ismeretéhez, a felmerülő hibák kijavításához, a proletárnemzetköziség eszméjének terjesztéséhez, megerősítéséhez és mindenekelőtt a tartós békéért folyó harc fokozásához, az imperialista háborús gyujtogatók leleplezéséhez.

Összefoglalva: a nemzetközi erőviszonyok mérlege azt mutatja, hogy szakadatlanul nőnek a béke, a haladás, a szocialista építés erői és csökkennek az imperialista háborús gyujtogatók kilátásai. Ez azonban nem jelenti azt, hogy csökken a háborús veszély, hogy nem kell minden erővel tovább küzdeni ellene.

De ha a háborús uszítók új világháborút kezdenek, tapasztalni fogják Malenkov elvtárs megállapításának helyességét: „Ha az imperialisták harmadik világháborút robbantanak ki, az már nem egyes kapitalista államok, hanem az egész világkapitalizmus sírja lesz.” (*Nagy taps.*)

II.

A Magyar Népköztársaság belső helyzete

Belső helyzetünket a magyar dolgozó nép egysége jellemzi.

Az a több mint hétmillió aláírás, amellyel a magyar nép szinte kivétel nélkül támogatta a stockholmi békeértekezlet határozatát, csak egyik megjelenési formája annak az egységnek, mely Pártunk vezetésével a reakcióval vívott harc eldőlte óta létrejött. Nemcsak a béke kérdésében egységes dolgozó népünk, hanem egységes népköztársaságunk minden döntő kérdésében. Egységesen helyesli azt a baráti jóviszonyt, mely hazánkat felszabadítónkhoz, a nagy Szovjetunióhoz és a népi demokráciákhoz fűzi. Egységes demokratikus vívmányaink megvédésében, ötéves tervünk megvalósítására irányuló erőfeszítéseiben. Ezt a nemzeti egységet, melynek politikai szervezete a Függetlenségi Népfront, Pártunk vezetésével a munkásosztály hozta létre, szoros, őszinte szövetségben a dolgozó parasztsággal. Ez az egység a régi kizsákmányoló rend maradványaival szemben vívott hosszú és következetes harcok eredménye. Ennek a küzdelemnek kezdetén áll a földosztás s ennek volt folytatása az a szívós harc, melynek folyamán kiszorítottuk a tőkéseket és képviselőiket a nagyiparból, a bányákból, a bankokból, a nagykereskedelemből és helyükbe a munkások, a parasztok, a haladó értelmiségiek legjobbjait tettük.

Ez a harc csak úgy sikerülhetett, hogy meg tudtuk valósítani Pártunk vezetése alatt a nemzeti demokratikus erők összefogását. A dolgozó nép saját tapasztalata alapján győződött meg arról, hogy nemcsak be tudtuk gyógyítani a háborúütötte szörnyű sebeket, nemcsak eltakarítottuk a romokat, de előrelátó tervszerűséggel és eredményesen növeltük gazdasági és kulturális színvonalát. Láttuk, hogy nehéz helyzetekben bátran és sikerrel harcolunk a külső és

belső ellenség ellen, mely a régi tőkés, reakciós világot akarta visszahozni. Meggyőződött erről, amikor Mindszenty ügyével kapcsolatban az egyház palástja mögé rejtőző reakcióra lesújtottunk. Újra tapasztalta ezt a Rajk-per idején, amikor felfedtük az imperialisták aljas terveit és benne a Tito-banda provokátorainak és kémeinek piszkos szerepét. Ez az imperialista összeesküvés, melynek célja az volt, hogy hazánkat újra a régi tőkés és nagybirtokosok uralma alá hajtssa és az imperialisták játékszerévé tegye, rávilágított az imperialista háborús gyújtogatók aljas mesterkedéseire és ezzel hazánk határain messze túlmenő jelentőséget nyert. Sikerral számoltuk fel a külföldi imperialisták segédcapatát, a jobboldali szociáldemokratákat. Türelemmel és kölcsönös engedékenységgel rendeztük az állam és az egyház viszonyát. Dolgozó népünk kivívott jogainak biztosítására és továbbfejlesztésére megalkottuk a Magyar Népköztársaság Alkotmányát, mely kimondja, hogy „a Magyar Népköztársaságban minden hatalom a dolgozó népé”, hogy a Magyar Népköztársaság állama „harcol az ember kizsákmányolásának minden formája ellen, hogy szervezi a társadalom erőit a szocialista építésre”. Ez az alkotmány biztosítja a dolgozó nép jogait a munkára, a pihenésre, a kultúrára, biztosítja minden téren a nők egyenjogúságát és szélesre tárja az ifjúság előtt a fejlődés kapuit.

A népi demokrácia politikai és gazdasági sikereihez hasonlóan kulturális fejlődésünk is jelentékeny eredményekre tekinthet vissza. Ez vonatkozik kulturális életünk minden szakaszára. Középiskolai hallgatóink száma 83,3 százalékkal magasabb, mint az utolsó békeévben volt. Az egyetemi és főiskolai hallgatók száma majdnem háromszorosa annak, mint 1938-ban volt. 1950-ben 63 millió példányban jelentek meg a könyvek és a brosúrák. 1950-ben a népoktatásra és népművelésre fordított beruházások értéke 100,5 százalékkal haladta meg az 1949. évit. Ennek a fejlődésnek eredményeképpen kultúránk minden területén megjelentek az új, szocialista hajtások. A fiatal magyar filmtermelés rövid idő alatt nemzetközileg is figyelemreméltó sikereket tudott felmutatni. Irodalmunkban sorra jelentkeznek a fiatal szocialista íróink. Képzőművészetünk, színházunk egyre inkább rátér a szocialista realizmus sikeres alkalmazására. Mindenütt biztató kezdetnek vagyunk tanúi és rajta leszünk, hogy ezen a téren is megfelelően biztosítsuk a kezdeti sikerek egészséges továbbfejlődését.

A belpolitikai sikerekkel járt a jó külpolitikai munka. Olyan nemzetközi politikát folytattunk, mely megszilárdította világszerte sokat szenvedett népünk tekintélyét és néhány év alatt lehetővé tette, hogy emelt fővel léphettünk be a Szovjetunió vezette békés, haladó nemzetek nagy családjába.

Ennek az eredményes munkának helyeslését és támogatását bizonyította az az elsőprő választási győzelem, melyet a Magyar Függetlenségi Népfront, Pártunk vezetésével, az 1949 májusában tartott országgyűlési választásokon aratott. Az ekkor választott képviselőház összetétele mutatja, hogy gyakorlatban hogyan néz ki a Népfront és benne a munkásparaszt szövetség. A 402 képviselő közül 176 a munkás, 115 a paraszt, 92 a haladó értelmiségi. Ezeken belül 72 munkásnő és parasztasszony jelenléte méri a nők egyenjogúsításának fokát. Ezt a választást másfél esztendővel később követte a helyi tanácsok választása, melyben dolgozó népünk 220000 tanácstagot és póttagot választott. Ez a választás, mellyel a demokrácia államának helyi szerveit vette birtokába a dolgozó nép, még fokozottabban mutatta a munkásparaszt szövetség elmélyülését. A 3217 helyi tanácsba rendes tagul megválasztottak 23016 ipari munkást, 103638 dolgozó parasztot, 11116 haladó értelmiségit s a kisiparosok, kiskereskedők s egyéb kisemberek ezreit. A dolgozó népnek az államigazgatásba való bevonása betetőzte közigazgatásunk demokratizálását és egész államapparátusunkat a dolgozó nép kezébe adta. *(Taps.)*

A tanácsok választása újra igazolta, hogy dolgozó népünk helyesli a nemzeti, demokratikus erők összefogását és egy emberként áll ezt az egységet képviselő Magyar Függetlenségi Népfront mögött. Ebből viszont következik, hogy tovább is változatlanul folytatni kell a helyesnek bizonyult, annyi sikert eredményező Népfront-politikát.

Az egységes dolgozó nép Pártunk vezetésével megvívott harcainak eredményeképpen jött létre a népi demokrácia állama, az az állam, melynek segítségével a Szovjetunió győzelmének eredményeképpen és a Szovjetunióra támaszkodva a dolgozó nép a munkásosztály vezetése alatt halad a kapitalizmusból a szocializmus felé. A népi demokrácia funkciójára nézve proletárdiktatúra. Ennek az államnak a feladata, hogy megtörje a megdöntött és kisajátított földbirtokosok és kapitalisták ellenállását, hogy megghiúsítson minden kísérletet, mely a tőke hatalmának visszaállítására irányul, hogy a szocializmus építésének, a gazdasági és kulturális felemelkedés céljaira a proletariátus köré tömörítse az egész dolgozó népet és az imperialista külső ellenséggel szemben megfelelő honvédelmet hozzon létre.

Az a népi egység, melynek párját hiába keresnők történelmünkben, csak azután jöhetett létre, hogy megvertük az elnyomókat és kizsákmányolókat. Ezek a politikai győzelmek tették lehetővé, hogy fokozatosan kiszorítottuk őket államunk, gazdaságunk legfontosabb területeiről és megnyithattuk az utat szocialista építésünk előtt.

Gazdasági fejlődésünkről és problémáiról kongresszusunk második napirendi pontjának keretén belül Gerő elvtárs fog részletesen beszámolni. Ezért itt csak röviden ismertetem a legfontosabb és legjellemzőbb adatokat és tényeket.

Mikor jó két és fél évvel ezelőtt a Magyar Dolgozók Pártjának első kongresszusán eredményeinkről beszéltem, büszkén hivatkoztam arra, hogy gyárunk már csak 3 százalékkal termel kevesebbet, mint 1938-ban. Az azóta eltelt 30 hónap alatt gyáripari termelésünk az 1938. évnek körülbelül a duplájára nőtt. A pontos számítást megnehezíti az, hogy ma egy sor olyan iparcikket gyártunk, melyet a felszabadulás előtt Magyarországon nem készítettek. Szocialista iparunk termelése tavaly 35 százalékkal volt nagyobb, mint 1949-ben. Többet fejlődött egy évben, mint a kapitalizmus idején húsz esztendő alatt. Első kongresszusunkon, mint jelentős sikert említettem, hogy a munkások és tisztviselők életszínvonala elérte az 1938-as év 97 százalékát. Most viszont arról számolhatunk be, hogy a munkások és alkalmazottak beralapja az 1950-es év folyamán több mint hárommilliárd forinttal nőtt s hogy a munkások átlagbére 1950 decemberében havi 59 forinttal volt magasabb, mint egy év előtt. A nemzeti jövedelem tavaly, ötéves tervünk első esztendejében, húsz százalékkal nőtt, többel, mint Horthy idejében két évtized alatt. 1948-ban, mint nagy eredményt jelentettem be, hogy hároméves tervünket, melynek beruházásai meghaladták a tízmilliárd forintot, előreláthatólag két év és öt hónap alatt be tudjuk fejezni. Arra is rámutattam, hogy hároméves tervünk számait milyen kételkedve, sőt gúnyolódva fogadta a polgári kritika. Viszont az ötéves terv első esztendejében a beruházások összege megközelítette az egész hároméves tervét.

Mi 1949-ben, mikor az ötéves tervet kidolgoztuk, azt tűztük ki célul, hogy e terv megvalósításával lerakjuk a szocializmus alapjait s ezzel kapcsolatban hazánk fejlett ipari termeléssel rendelkező mezőgazdasági országból fejlett mezőgazdasággal rendelkező ipari országgá váljék. Ennek a tervnek megvalósítására öt év alatt 51 milliárd forintot szántunk beruházásokra. Az elmúlt év tapasztalatai meggyőztek bennünket arról, hogy célkitűzéseink alacsonyak és ezért új tervet készítettünk, mely 80-85 milliárd forint beruházást irányoz elő, 65-70 százalékkal többet az eredetinel. S hogy ezek a tervek reálisak, annak egyik bizonyítéka az 1950-es év, melyben a megemelt tervet 109,6 százalékra teljesítettük. Leggyorsabban fejlődött építőiparunk, mely tavaly 116 százalékkal termelt többet, mint 1949-ben. Húsz százalékkal nőtt meg a munka termelékenysége: ez az eredeti ötéves tervben egy évre elő-

irányzott növekedésnek a duplája. Mindez a tény azt mutatja, hogy alábecsültük a szocialista ipar lehetőségeit s tartalékainkat, melyekkel rendelkezünk, s melyeket most kezdünk csak mozgósítani.

Mit jelent az új, megemelt ötéves terv? Elsősorban azt, hogy az új terv sokkal többet ruház be a nehéziparba, ezen belül a vas-, acél-, szén- és villamosenergia-termelésbe. Számszerűleg ez így jelentkezik: 37-38 milliárdot kívánunk beruházni a nehéziparba, az eredeti tervnek több mint kétszeresét. 1949-ben úgy terveztük, hogy gyáripárunk 86,4 százalékkal emelkedik: az új terv szerint a gyáripár termelése hozzávetőleg háromszorosára, mintegy 200 százalékkal nő, s benne a nehézipar csaknem megnégyszereződik. A könnyűipar az eredeti terv 72,9 százaléka helyett mintegy 150 százalékkal nő.

A múlt évben a nehézipar termelésének értéke csak 2,2 százalékkal volt nagyobb, mint a könnyűiparé: az ötéves terv végén a nehézipar részesedése a termelésben 70 százalék lesz, a könnyűiparé 30 százalék.

A mezőgazdaság beruházását az új terv 40 százalékkal emeli meg. 11 milliárd forintot szán az új terv több mezőgazdasági gépre, műtrágyára, épületre. A tervezett 22800 traktor helyett 26000-28000-et kap a mezőgazdaság, az öntözött területet nem 118000 holddal, hanem 323000 holddal fogjuk növelni. Ezzel lehetővé válik a mezőgazdaság termelésének több mint 50 százalékos emelése.

Város- és községfejlesztésre 33 százalékkal többet irányoz elő a terv: 10 milliárdot, amely összegből többek közt 220000 új lakás épül. A közlekedés beruházásait is megfelelően növelni kell: itt is egyharmaddal többet, 10 milliárdot állít be az új terv.

Ezeknek a megnövekedett célkitűzéseknek megfelelően nő a végrehajtásukhoz szükséges munkások, alkalmazottak száma is. Eredeti ötéves tervünk megvalósításához 480000 új munkást és alkalmazottat tartottunk szükségesnek. A megemelt tervekhez ennél sokkal több, 600000-650000 munkás és alkalmazott szükséges, köztük 11000 új mérnök, több mint amennyi mérnök ötéves tervünk kezdetén volt és 17000 új technikus.

Végül, de nem utolsó sorban: az új terv a nemzeti jövedelem 63 százalékos növekedése helyett több mint 120 százalékos növekedést ír elő, ami a dolgozó nép életszínvonalának, kultúrájának további emelését teszi lehetővé.

Nézzük meg azokat a tényezőket, melyek eddigi sikereinket lehetővé tették s melyek továbbfejlődése biztosíték arra, hogy új ötéves tervünk hatalmas, az eddiginél nagyobb erőfeszítést megkövetelő célkitűzéseit is el tudjuk érni.

Tervünk megvalósításának megvannak már a legfőbb előfeltételei. Iparunk a kisipar kivételével a szocialista állam kezében van. A közlekedés, a nagykereskedelem, a bankszervezet 100 százalékgig szocialista szektorhoz tartozik. A kiskereskedelem 70 százalékát is a szocialista kereskedelmi szervek bonyolítják le. A mezőgazdaságban is megindult a szocializmus építése. Ezek a tényezők lehetővé teszik, hogy népgazdaságunk minden terén fokozódó tervszerűséggel tudjunk dolgozni és kitűzött terveinket meg is valósítsuk. Ötéves tervünk első esztendejének sikerei részben abból adódnak, hogy fokozottabb mértékben tanuljuk meg a tervgazdálkodást és hogy a vezetés egyre sikeresebben fogja át és koordinálja gazdasági életünk tényezőit.

Eredményeink másik fontos összetevője, hogy gyökerében megváltozott a felszabadult munkásosztály beállítottsága a szocialista munkához. Mihelyt a politikai porondon a dolgozó nép javára dőlt el a harc, kiadtuk a munkásosztály felé a jelszót: „Tiéd az ország, magadnak építed.” De két-három esztendő tellett bele, míg a munkásosztály nemcsak megértette ezt a

tényt, hanem levonta belőle a következményeket és a mindennapi munkára alkalmazni tudta. Ezt a folyamatot elősegítették és meggyorsították demokráciánk sikerei, dolgozóink öntudatának és kultúrájának megnövekedése, anyagi helyzetének megjavulása, fokozódó felismerése annak, hogy munkájukkal most már a szocializmust magukért és maguknak építik. Ez azt eredményezte, hogy dolgozóink között egyre többen értették meg, hogy a munka nálunk nem kényszerű robot többé, hanem a felszabadult dolgozók becsületének és dicsőségének ügye.

A proletariátus megváltozott beállítottságának a munkával szemben 1949 őszén kezdtek mutatkozni a gyümölcsei. Gazdasági fejlődésünk akkor már kitermelte a szocialista munkamódszerek előfeltételeit, de a magyar Sztahanov-mozgalom, szocialista munkaverseny, újtómozgalom előtt nagyok voltak az akadályok. A mi munkásságunk a kapitalista időkből a termelést emelő kísérletekre úgy emlékezett vissza, mint amelyeknek alapfeltétele a munkásság fokozottabb kizsákmányolása. Emlékeztek a rosszhírű Bedeaux-ra, mely ellen sztrájkokkal védekeztek. Technikai értelmiségünk részére is új és idegen volt az észszerősítők és munkásújtók mozgalma és a munkaversennyel járó szervezési feladatok, új módszerek bevezetése.

A szocialista munkamódszerek elterjedésének az a felajánlás adott lendületet, amellyel a magyar dolgozó nép a nagy Sztálin 70. születésnapját ünnepelte. Ez a munkafelajánlás magával ragadta a dolgozókat, megtörte a jeget és szabaddá tette nálunk is mindazoknak a munkamódszereknek az elterjedését, melyeknek a Szovjetunió annyi gazdasági sikerét köszönheti. A magyar munkásosztály most már minden téren kezdi követni mintaképének, a Szovjetunió munkásosztályának példáját, a magyar viszonyokba átülteti a Szovjetunióban szerzett szocialista termelési tapasztalatok egyre jelentősebb részét.

A Szovjetunió segít legmodernebb üzemeink építésében, átadja nekünk legjobb gépeit, legújabb gyártási eljárásait, de ami nem kevésbé fontos, nagylelkűen rendelkezésünkre bocsátja legjobb tudósait és élmunkásait. Nálunk jártak Bargyin akadémiussal, a világhírű kohással az élükön a Szovjetunió legjobb mérnökei, technikusai, akiknek tanácsai és útmutatásai felbecsülhetetlen szolgálatot jelentettek. Itt volt Bikov elvtárs, aki a gyorsvágás területén adta át tapasztalatait, Zsuravljov elvtárs, aki a gyorsolvasztásra tanította meg olvasztárainkat. Petrov elvtárs, a Sztálin-autógyár főkohásza, aki az öntés és a kohászat területén adta át tapasztalatait. Dubjaga elvtársnő a textiliparban a többgépes rendszerre való áttérésben adott segítséget. Ananyeva elvtársnő megtanította a fonónőket, hogyan csökkentsék a minimumra a fonodai hulladékot. Savljugin elvtárs a gyorsfalazási módszert tanította kőműveseinknek. Makszimenko, Koba, Zujev elvtársak egész sztahanovista gárdát neveltek ki nálunk az építőmunkások közül. Panyin elvtárs a vonatok átlagsebességének a felemelésére tanította meg a magyar mozdonyvezetőket. Filimonov, Podzsarov és Logvinyenko a bányagépkezelésben és a ciklusos fejtési módszer megtanulásában nyújtottak segítséget és így tovább és így tovább.

Nem folytatom tovább a felsorolást. Köztudomású, hogy ezeknek és a többi szovjet sztahanovistáknak közvetlen munkamódszerátadása alapján hatalmasan megnőtt a magyar sztahanovista-mozgalom. Az ő tanítványaik Muszka Imre vasesztergályos, a Rákosi Mátyás Művek munkamódszerátadója, Pióker Ignác gyalus az Egyesült Izzóban, Kugler Lajos hengerész Diósgyőrben, akinek a brigádja a legjobb az országban. Szóczei Sándor, Kossuth-díjas kovács, Ormai Árpádné, Kossuth-díjas szövőnő, Makár Jánosné, a Magyar Pamutipar 16 gépen dolgozó szövőnője, Piszkei Erzsébet ifjűmunkás, aki Győrben 22 automatapépen dolgozik, Varga Barnabás tatabányai vájár, aki kitűnő munkájáért Kossuth-díjat kapott, Dietrich József sztahanovista vájár, Tajkov András, Tatabánya legjobb vájárja, Pozsonyi

Zoltán, Kossuth-díjas építőmunkás, Lengyel József, a legjobb mozdonyvezető és százai meg ezrei azoknak a sztahanovistáknak, akik a magyar szocialista ipar élcsapatát képezik.

A szovjet sztahanovisták és a magyar szocialista élmunkások között eleven és termékeny összeköttetés keletkezett. Levelekben, rádióüzenetekben tovább folytatják tapasztalataik kicserélését és átadását. A magyar munkások hálájukat többek közt azzal is kifejezik, hogy tanítóiknak, a legjobb szovjet sztahanovistáknak a nevét viselik brigádjaik. A Szovjetunióban a szocialista verseny már a munkások természetévé vált. Mi még nem tartunk itt, de nálunk is kezd meghonosodni az a jó szokás, hogy a dolgozó nép minden nagy évfordulót, vagy fontos eseményt munkafelajánlással ünnepel. Ezt tapasztalhatjuk most is, mikor Pártunk kongresszusára hatalmas munkafelajánlásokkal, a munkaverseny soha nem látott kiterjesztésével mutatja ki hűségét és szeretetét Pártunk iránt a város és falu dolgozó népe.

A fejlett szocialista szovjet termelési módszerek Magyarországra való átültetését gyorsítják meg a Szovjetunióba tanulmányútra járó mérnökeink, munkásaink, specialistáink, az ottani egyetemeken tanuló diákok, akiken keresztül szakadatlanul ömlik hozzánk a szocialista építés mindig újabb és újabb vívmányainak ismerete.

Nincs olyan területe népgazdaságunknak, - és hozzátehetem: egész szocialista életünknek - mely ne kapott volna és ne kapna szakadatlanul és folyamatosan felbecsülhetetlen támogatást a Szovjetuniótól. Most kezdünk rátérni, hogy tapasztalataink az azt a mérhetetlen tárházat, amely a szovjet szakirodalomban van lefektetve, a mi szocialista építésünk számára hozzáférhetővé és felhasználhatóvá tegyük. Az elmúlt évben, de különösen az utolsó hónapokban valóságos roham indult meg a Szovjetunió szakirodalma felé. Mérnökeink, technikusaink most ismerik csak fel azokat az óriási előnyöket, melyeket számukra a szovjet szakirodalom ismerete jelent és tudásvágyuknak egyik mutatója az, hogy hirtelen óriási hiány keletkezett megfelelő szakfordítóknak. El lehet mondani, hogy ezen a téren csak most fedezi fel a mi technikai értelmiségünk - és rajta túlmenően az egész magyar intelligencia - a Szovjetuniót. Most fogják csak fel a maga jelentőségében, hogy mennyire élenjáró és mennyire termékenyítő hatású számukra a Szovjetunió kimeríthetetlen tudományos és tapasztalati fegyvertára. Alá kell húzni és tudatosítani kell, hogy a magyar népi demokrácia sikereinek egyik döntő összetevője mindez a baráti segítség, amelyért nem lehetünk eléggé hálásak a Szovjetuniónak és akitől ez a segítség nem egyszer kiindult, magának Sztálin elvtársnak. Előrelátható, hogy ez a támogatás a következő években még növekedni fog és öt éves tervünk jó végrehajtásának, egész jövőnk építésének ez a segítség a legbiztosabb záloga. *(Nagy taps.)*

Rá kell mutatni arra, hogy a tapasztalatok kicserélése és a kölcsönös segítség terén hasonló viszony kezd kialakulni a baráti népi demokráciák országaival is. A népi demokráciákban szerzett tapasztalatok és azok kicserélése azért is fontos, mert a fejlődés viszonyai ezekben az országokban nagyban és egészében a mienkhez hasonlóak és ezért ezeket a hasznos tapasztalatokat könnyen át lehet hozzánk ültetni.

Nyugodt fejlődésünkhöz sokban hozzájárult a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa, s az a körülmény, hogy külkereskedelmünk egyre fokozódó része bonyolódik le a Szovjetunióval és a baráti tervországokkal. Lehetetlen össze nem hasonlítani a szocialista országok baráti kölcsönös segítségét a kapitalista országok, a Marshall-terv, az Atlanti „Szövetség” országainak egymásközi viszonyával. Ezek a kapitalista szövetségek és csoportosulások a gyengébb partner kifosztásán, kizsákmányolásán alapulnak. Bennük szakadatlan az egymás elleni harc a piacokért, a nyersanyagokért, a gyártási titkok megszerzéséért és ellopásáért stb.

Amikor a magyar népi demokrácia eredményeit ismertetjük, a legnagyobb elismerés és dicséret hangján kell megemlékezni a magyar munkásosztály teljesítményeiről, amelyekkel joggal kiérdemelte egész dolgozó népünk háláját. Ez a munkásosztály Pártunk vezetésével megmutatta, hogy méltó arra a történelmi szerepre, mely hazánkban a szocializmus építésének minden szakaszán reá hárul. Hála és dicsőség a magyar munkásosztálynak! (*Taps.*)

Sikereink aláhúzásánál ugyancsak méltatnunk kell az értelmiség jó munkáját, melynek zöme őszintén és becsületesen támogatja a népi demokrácia célkitűzéseit. Külön ki kell emelnünk a magyar technikai értelmiség érdemeit. A mérnökök és technikusok száma a munkásokhoz viszonyítva átmenetileg csökken. Elég rámutatni arra, hogy a foglalkoztatottak száma három és fél év alatt 47 százalékkal növekedett. Mindenki megérti, hogy e rövid idő alatt nem tudtuk mérnökeink és technikusaink számát 47 százalékkal megemelni. Jelenleg műegyetemeinken tízszerannyi mérnökhallgató tanul, mint az utolsó békeévben, de ezekből a diákokból csak az elkövetkezendő esztendőkből lesznek mérnökök és addig fokozott munka és felelősség hárul a régi technikai értelmiségre. Az a körülmény, hogy ipari termelésünk az ötéves terv első esztendejében ilyen imponáló eredményeket tudott felmutatni, azt bizonyítja, hogy technikai értelmiségünk megfelelt a ráháruló fokozott feladatoknak és zömében lojálisan, helyeslően, pozitíve viszonylik népi demokráciánkhoz és szocialista célkitűzéseinkhez.

Az eredmények azt is igazolják, hogy a munkásigazgatók többsége, akiknek működését kezdetben régivágású mérnökeink kétkedve és kritikusan nézték, beváltotta a hozzájuk fűzött reményeket és megoldotta azokat a feladatokat, amelyeket a szocialista állam rájuk bízott. Pedig feladatukat megnehezítette az a körülmény, hogy az üzemekből tízezerszámra emeltük ki a legjobb, legöntudatosabb szakmunkásokat és ugyanakkor százezrével özönlöttek be a gyárakba a falvakból, a tanyákról az új, tanulatlan munkások.

Jövő fejlődésünknek egyik biztató záloga az, hogy egy csomó pozitív tényező még csak ezután fogja éreztetni hatását. A munkásokból és parasztokból jött értelmiség, a szocializmus neveltjei csak ezután jelennek meg tömegesen a termelés porondján. Egy sor döntő téren, a bányászatban, az építőiparban a gépesítés bevezetése, a gépek használatának jó elsajátítása és egy csomó más intézkedés még csak a jövőben fogja teljes súlyával éreztetni hatását, azt a hatást, amely szocialista építésünk meggyorsulásában fog mutatkozni.

Amikor a szocialista ipar eredményeit és sikereit ennyire kihangsúlyozzuk, rá kell mutatnunk még arra a rengeteg nehézségre és hibára, amely ugyanakkor e téren tapasztalható. Meg kell említenünk a munkafegyelem és az állampolgári fegyelem hiányait, a nagy munkásvándorlást. Különösen a munkafegyelem még meglevő lazasága az, amely rendkívül hátráltatja fejlődésünket. Az igazolatlan kimaradások és a fegyelmezetlenség száz egyéb megnyilvánulása még mindig rendkívül gyakori. Lépten-nyomon tapasztalható az anyagpazarlás, az állami javak felelőtlen kezelése, a takarékoság hiánya. A népköztársaság kormányának takarékosági intézkedései még távolról sem adtak megfelelő eredményt. Rendkívül gyakori az egyéni felelősség hiánya, az egyéni felelősség áthárítása a rengeteget ülő különböző kollektívákra. Az üzemek és intézmények szinte szakadatlan és gyakran felesleges átszervezése is idetartozik. Mindennapos az éberség hiánya az ellenséggel szemben. A terv általános túlteljesítésén belül egész iparágak vannak, melyek nem teljesítették a felemelt tervet, köztük olyan fontosak, mint a forgácsoló szerszámgépek, a Diesel-motorok, a nagy villamos-forgógépek gyártása. Az alapanyagok (vas, acél, szén) termelésgyorsulásának üteme is elmaradt az egész ipari termelés gyorsulásának üteme mögött.

Ezek a hibák és bajok rendkívül megnehezítik szocialista fejlődésünket. Kiküszöbölésük a mi jó munkánktól függ és különösen Pártunknak, a Magyar Dolgozók Pártjának jó munkájától. A mi elvtársainknak még mindig nem ment át a vérébe és húsába az a tudat, hogy ők

egyénenként és kollektíve felelősek mindenért, ami munkaterületükön, az üzemben, hivatalban, termelészövetkezetben történik. Még mindig nem szokták meg, hogy jó vagy rossz munkájuknak legbiztosabb mutatója a termelés, a termésbeszolgáltatás, az adózás stb. emelkedése vagy csökkenése. Még mindig sokan vannak, akik joggal magukénak vallják ugyan az országot, de nem érzik ezzel kapcsolatban a jó gazda felelősségét. Ezen a téren Pártunk még alaposan le van maradva és a munka neheze még előttünk áll. A Magyar Dolgozók Pártja II. kongresszusának egyik feladata, hogy e bajokra ráirányítsa a figyelmet és kidolgozza e bajok kiküszöbölésének leghatásosabb és legeredményesebb módszereit.

Szocialista fejlődésünk meggyorsításának legnagyobb féke mezőgazdaságunk helyzete. Mindjárt hozzáteszem, hogy mezőgazdaságunk a háború okozta szörnyű károk dacára, a múlt évben lényegében elérte az utolsó békeév termelését, sőt egy sor területen túl is haladta. A tavalyi búza- és rozstermésünk átlaga 9,2 százalékkal volt nagyobb, mint a háborút megelőző tíz békeévben. Ez a körülmény annál is figyelemreméltóbb, mert a háború előtt a nagybirtokon folyó termelés 15-25 százalékkal nagyobb hozamot adott, mint a paraszti birtokoké. Emiatt a földosztás után ellenségeink arra számítottak, hogy a mezőgazdaságban sokkal tovább fog tartani, míg a békeszínvonalat elérjük. Ami az állatállományt illeti, a szarvasmarhák és disznók száma túlhaladta a békebelit, a lovaké még kissé el van maradva. Tekintetbe kell venni, hogy a felszabadulás óta minden évben szárazság volt és különösen rendkívüli volt az aszály tavaly. Ezeknek a tényeknek a fényében meg lehet állapítani, hogy dolgozó parasztságunk nagyban és egészében teljesítette a hozzáfűzött reményeket.

Ma már azonban ez nem elég s a mezőgazdaság az eredmények dacára kezd egész szocialista fejlődésünk gátlójává válni, mert a követelmények sokkal gyorsabban nőnek, mint a mezőgazdaság termelése. Büszkén hivatkozhatunk életnívónk emelkedésére, arra, hogy a város és a falu dolgozói ma jobban élnek, jobban táplálkoznak, jobban ruházkodnak. Életszínvonalunk ezen egészséges megnövekedése a réginél hasonlíthatatlanul fokozottabb követelményeket állít mezőgazdaságunk elé. A népi demokráciában megszűnt a munkanélküliség és mint már rámutattunk, három és fél év alatt a munkások és tisztviselők száma 600000-rel nőtt. A munkabéralap csak a tavalyi év folyamán, mint említettük, hárommilliárd forinttal lett nagyobb és ezen összeg jelentékeny részét fokozott élelmiszervásárlásra és hasonló, jórészt a mezőgazdaságból származó árura fordították.

De nemcsak a város él jobban, a falu is. Eltűnt a szörnyű nyomor, amely a falut Horthy idejében fojtogatta. A falu jó módú lett és többet fogyaszt a mezőgazdaság termékeiből. Emiatt sokkal több mezőgazdasági termékre van szükségünk, mint azelőtt. A különbséget részben a mezőgazdasági kivitel csökkentésével pótoltuk, de ennek is megvannak a maga határai, mert a külföldről beszerzett gyapotból, gyapjúból, bőrből, gumiból, színes fémekből készült árukat a falun fokozott mértékben követelik. A falu tudvalevőleg nemcsak élelmiszert, hanem az ipar nyersanyagának egyrészét is termeli; gondoljunk csak az ipari növényekre.

Ez a rendkívül megnőtt kereslet parancsolóan előírja, hogy sokkal többet termeljünk, mint a Horthy-időben és hogy emeljük meg minden téren termésátlagainkat, melyek rendkívül alacsonyak. Amikor ősszel itt voltak Szovjet-Ukrajnából a magyar kolhozisták, egyik legnagyobb meglepetésük a mi mezőgazdaságunk alacsony terméshozama volt. A terméshozamot csak úgy lehet megemelni, ha a magyar mezőgazdaság is rátér a modern nagyüzemű gazdálkodásra, a nagy mezőgazdasági gépek használatára. Ezt a parasztság is kezdi felismerni s ezért vesz irányt a termelészövetkezetekre.

Belső helyzetünk kérdéseivel kapcsolatban végül rá kívánok mutatni, hogy az utolsó években hogyan változtak meg számszerűleg az osztályok. A munkások és tisztviselők száma most 1750000 körül jár. A fejlődés menetére jellemző, hogy a múlt évhez képest 223000 fő az

emelkedés. A hároméves tervünk megkezdése, 1947 augusztus elseje óta a munkások és tisztviselők száma kb. 600000 fővel, több mint 50 százalékkal emelkedett. Három év alatt teljesen kiszorítottuk a régi tőkéseket az iparból, a nagykereskedelemből, a bankokból. A munkásság csekély kivétellel már nem kizsákmányolt proletár, mert a saját államának üremeiben, magának dolgozik. Leomlottak mindazok a politikai és egyéb korlátok, melyekkel a régi tőkés rend kizárta a jogokból, a politikai hatalomból, a közigazgatásból, hadseregből, iskolákból. Ez már a felszabadult munkásosztály.

A nem állami kézen levő kisiparban még 77400 munkás dolgozik. Jellemző ennek a kategóriának gyors fogyására, hogy számuk tavaly még 135000 volt. Mindjárt hozzátehetjük, hogy ezek sem voltak már a szó régi értelmében kizsákmányoltak, mert a népi demokrácia munkásvédelmi intézkedései a kizsákmányolást szűk keretek közé szorították.

A mezőgazdaságban a fejlődést a következő számok mutatják. A falun jelenleg több mint 1100000 körüli gazdaságot tartanak számon, ebből 200000 tulajdonosa mezőgazdasággal nem élethivatásszerűen foglalkozik és 63000 kulák. Ha szembeállítjuk az 1941-es számlálás adatait az 1949-es népszámlálással, a következő változások képét kapjuk. A teljesen nincstelen, bér munkából élők (napszámosok, állandó munkások és mezőgazdasági alkalmazottak) százalékaránya a mezőgazdasági népességből 45,9 százalék volt, szóval a földműves lakosságnak majdnem a fele; ez 1949-re leesett 17,1 százalékra; az 1-25 holdig terjedő birtokok 1941-ben 47 százalékát alkották, 1949-ben ez a földosztás eredményeképpen 78,6 százalékra nőtt. Ez a parasztság sem a régi már. A népi demokrácia megszüntette a kapitalista kizsákmányolás annyi parasztnyúzó formáját: megszűnt a bankuzsora és a kiszípolozás száz más módja. A dolgozó parasztság előtt megnyílt minden pálya, amelyből azelőtt az uralkodó osztály kizárta. A népi demokrácia állama őket is minden módon támogatja.

A nagybirtok felosztása óta legfontosabb változás a falu életében az, hogy megkezdődött a mezőgazdaságban a szocializmus építése. A szocialista szektor a mezőgazdaságban már több mint egynegyedmilió dolgozót ölel fel, és gyorsan növekszik.

Érdemes figyelemmel kísérni a mezőgazdasági proletariátus és a kulákság fejlődését az utolsó két esztendőben. A mezőgazdasági proletariátus fele az utolsó két esztendő alatt elhelyezkedett az állami gazdaságokban, gépállomásokon, vagy belépett a termelőszövetkezetekbe. Több mint egynegyede, kereken 90000 fő, az iparba, bányászatba és építkezéshez ment át. A mezőgazdaságban a szocialista szektoron kívül kereső munkások száma ma már csak valamivel haladja meg a 60000-et.

A kulákok száma két évvel ezelőtt 63000 volt. Ez a szám csak azokat foglalja magában, akiknek több mint 25 hold földjük van, vagy több mint 350 kataszteri aranykorona után fizetnek adót. Majdnem kétmillió hold földterülettel rendelkeztek, s ebből 1949 július 1-e óta 22000 kulák felajánlott az államnak 662500 hold földet; a felajánlásból már 17000 kuláktól át is vettek 340000 hold szántót. A kulákok kezén maradt ez év elején a szántóterület kb. 13 százaléka. Ez a 13 százalék adja a begyűjtött gabonaneműek 15 százalékát. Ezek a számok azt mutatják, hogy a kulákokat korlátozó intézkedéseknek vannak eredményei, hogy a kulák már nem a régi, hogy defenzívába szorítottuk.

A kulákok ereje jelentékenyen nagyobb annál, mint amit a pusztá számok mutatnak. A mi kulákstatisztikánkban például nem szerepelnek azok a kulákok, akiknek 15-25 hold földjük és ugyanakkor kocsmájuk, kereskedésük, cséplőgépük, traktoruk, vagy egyéb vállalatuk van, kupeckednek, spekulálnak stb. Ezeknek a száma tízezrekre rúg s a kimutatott kulákokkal együtt biztosan több, mint százezer család.

Kézenfekvő, hogy a kulák gazdasági ereje, és mindjárt hozzátehetjük, politikai befolyása ma is sokkal nagyobb, mint ahogy számaránya vagy szántóterülete után gondolnók. Ami a megmaradt kapitalista elemeket illeti, nálunk is vonatkozik rájuk az, amit Lenin mondott:

„A kizsákmányolók, a földesurak és kapitalisták osztálya nem tűnt el és nem is tűnhet el egyszerre a proletárdiktatúra alatt. A kizsákmányolók szét vannak verve, de nincsenek megsemmisítve. Megmaradt nemzetközi bázisuk, megmaradt a nemzetközi tőke, amelynek ők maguk is egy részét alkotják. Kezükben maradt a termelőeszközök egy bizonyos része, megmaradt a pénzük, megmaradtak hatalmas társadalmi összeköttetések. Ellenállásuk ereje, éppen vereségük következtében, százszorosán és ezerszeresen megnövekedett. Az állami, katonai, gazdasági igazgatásban való «jártasság» igen-igen nagy túlsúlyt biztosít számukra, úgy, hogy jelentőségük hasonlíthatatlanul nagyobb, mint amekkora arányszámuk az egész lakosságon belül. A megdöntött kizsákmányolók osztályharca a kizsákmányoltak győzelmes élcsapata, azaz a proletariátus ellen sokkal-sokkal elkeseredettebbé vált.”²⁹

A tőkés osztályok maradványairól nincs statisztika, de még mindig elég szélesen vannak képviselve államapparátusunk középső funkcionáriusai, a vidéki vállalatok alkalmazottai közt és újabban a tanácsok apparátusában is. Támogatja őket az egyházak funkcionáriusainak egy része, különösen a katolikus egyházban. Ezek az elemek abban a pillanatban, amikor velük szemben lanyhul az éberség, azonnal működésbe lépnek és nem egyszer jelentékeny károkat okoznak a népi demokráciának. Ezért fokozni kell az éberséget és lankadatlanul folytatni kell a tőkés rendszer minden maradványával szemben a harcot. (*Nagy taps.*)

III.

Pártunk helyzete és fejlődése

Pártunk fejlődésének és eredményeinek hatása tükröződik vissza népi demokráciánk minden eredményében és sikerében. A kettő elválaszthatatlanul összefügg. Amit elértünk: a magyar népi demokrácia gazdasági és szociális felemelkedése, sikerei a kultúra terén, belépése a szabad nemzetek megbecsült családjába - mindez elsősorban nagy Pártunknak, a Magyar Dolgozók Pártja jó munkájának köszönhető.

Mi a múltban, csakúgy, mint a jelenben bőven éltünk a kommunista önkritika és kritika fegyverével, mert nagy tanítónk, Lenin és Sztálin útmutatása nyomán, valamint példaképünk, a Bolsevik Párt gyakorlata és elmélete alapján tisztában voltunk azzal, hogy a hibák és bajok őszinte, kendőzetlen feltárása Pártunk egészséges fejlődésének elengedhetetlen feltétele és tényezője. Ez marad a jövőben is. Ezért éltünk a kritikával és önkritikával és élünk vele a kongresszuson is. De amikor nemcsak sikereinkről, hanem kudarcainkról is beszámolva, megvonjuk a mérleget, túlzás és dicsekvés nélkül elmondhatjuk, hogy a Magyar Dolgozók Pártja nem végzett rossz munkát.

Meg lehet állapítani, hogy Pártunk eddig egészében megfelelt azoknak a várakozásoknak, melyeket dolgozó népünk beléje helyezett és meg tudta oldani azokat a feladatokat, melyek elé a történelem állította. Dolgozó népünk is felismerte, hogy ezeknek az eredményeknek az elérésében oroszlánrésze van a Magyar Dolgozók Pártjának. Ez a felismerés ma már a magyar nép közkinccse és ennek tudata és elismerése tükröződik vissza abban a szeretetben, megbecsülésben és tiszteletben, amellyel az egész nép Pártunkat övezi.

²⁹ *Lenin. Válogatott művek. 2. köt. Id. kiad. 630. old.*

A magyar népi demokrácia szocialista fejlődése és felemelkedése különösen azóta vett gyors iramot, mióta 1948 júniusában szervesen is létrejött a munkásegység és a Magyar Dolgozók Pártjának megalakulásával egyetlen hatalmas politikai párt mögé tömörülhetett a dolgozó nép. Mi a Magyar Dolgozók Pártjának I. Kongresszusáról, mint hatalmas kiindulásról beszéltünk. Visszatekintve meg lehet állapítani, hogy ez nem volt túlzás. Minden reményünk, amit az egyesüléshez fűztünk, egészében valóra vált. Ebből az alkalomból újra elismeréssel kell megemlékeznünk azoknak a szociáldemokrata párttagoknak és funkcionáriusoknak tíz- és százazeiről, akik 1948 tavaszán és nyarán lelkesen, meggyőződésből léptek át Lenin és Sztálin győzelmes zászlaja alá és evvel elévülhetetlen érdemeket szereztek maguknak a szerves munkásegység megteremtésében. 1948 tavaszán bebizonyosodott, hogy amikor ütött a döntő óra, amikor a fejlődés a munkásegység szerves megvalósítását tűzte napirendre, a Szociáldemokrata Párt egészséges magva történelmi feladatának magaslatán állott és helyesen tudott cselekedni. E szociáldemokrata tömegek érdeméből semmit sem von le, hogy vezetőinek egy részéről azóta kiderült, hogy az ellenség szolgálatában állottak. A Szociáldemokrata Párt zöme a döntő hónapokban osztályának és népének hű fia volt és ezt a hűséget a kommunistákkal való becsületes és őszinte egységgel pecsételte meg. *(Taps.)* Az azóta elmúlt két és fél esztendő minden sikere és eredménye azt bizonyítja, hogy az egyesülés helyes, egészséges volt, új erőforrásokat nyitott meg, új lendületet adott a magyar szocialista fejlődésnek. Ennek az egyesülésnek gyümölcse az egységes, töretlen, Lenin és Sztálin zászlaja alatt küzdő, kommunista szellemtől fűtött nagy Pártunk, a Magyar Dolgozók Pártja.

Az egyesülés után azonnal tapasztaltuk, hogy bajok vannak a Párt káderei, tagsága szociális összetétele körül. Ez szervesen folyt az egyesülést megelőző politikai helyzetből. 1948 tavaszáig a Magyar Kommunista Párt a Szociáldemokrata Párttal való versengés egyik káros következményeképpen kénytelen volt lazán kezelni a tagfelvételt. Emiatt sorai közé könnyen bejuthattak nemkívánatos elemek, sőt beépült az ellenség is. Fokozottabban állt ez a Szociáldemokrata Pártra, melynek tagsága között a rendes szocialista munkásokon kívül rengeteg volt a kispolgári, a nem szocialista elem is. Sokezer olyan párttag volt, aki azért lépett a Szociáldemokrata Pártba, mert kényelmes, jó fedezetet nyújtott a Kommunista Párt és ezen túlmenően az egész népi demokrácia elleni harcra. Ezek jelentékeny része már az egyesülésnél lemaradt. A többi nemkívánatos elem eltávolítására elhatároztuk a tagság felülvizsgálatát. Ez a felülvizsgálat, melyet megfelelő előkészület után, 1949 első felében hajtottunk végre Pártunkban, több mint egymillió tagra terjedt ki. Ezek közül kizártunk 190407 tagot, tagjelöltté minősítettünk vissza 125672 tagot. Emellett azonban tízezerszámba voltak olyan tagok, akik, mert valami vaj volt a fejükön, nem is jelentkeztek felülvizsgáló bizottságok előtt. Az is előfordult, hogy a Pártba befurakodott ellenség tudatosan, tagságunk csökkentése céljából nem vont be a felülvizsgálatba és ezzel mechanikusan kihagyott rendes párttagokat. Ilyesmi nagyobb számban fordult elő Somogy megyében, de másutt is, különösen a tanyavilágban.

Ez a párttagfelülvizsgálat nehéz és fáradságos munka volt. Hónapokon keresztül foglalkoztatta Pártunk legjobb erőinek tízezreit, de végeredményben megérte a fáradságot. Bár akkor még nem volt leleplezve sem a Rajk-banda, sem az áruló szociáldemokrata vezetők csoportja, a tagfelülvizsgálat eredményeképpen Pártunk lényegesen megerősödött, egységesebb lett, megnőtt benne az ipari munkások számaránya és súlya.

A tagfelülvizsgálat idejére tagfelvételi zárlatot rendeltünk el és utána abból a célból, hogy Pártunk egészséges növekedését megfelelően szabályozzuk és a nemkívánatos elemek újrafelvitelének gátat vessünk, egy sor szigorító rendszabályt foganatosítottunk. Ezek az intézkedések magukban véve helyesek voltak, de fiatal és tapasztalatlan pártszervezeteink egy részénél elhomályosították a Párt egészséges növekedésének kérdését és odavezettek, hogy a rendsza-

bályokat gyakran gépiesen hajtották végre és ezzel további egészséges növekedésünknek, az új tagok felvételének gátlóivá váltak.

Különös súllyal éreztették hatásukat a tagfelvétel körül elkövetett hibák a falvakon. Szocialista fejlődésünk egyik velejárója, hogy a falusi szegénységből kikerült kommunistáknak jelentékeny része elment ipari munkásnak, vagy beállt a szocialista szektorba, a gépállomásra, az állami birtokra, a termelőcsoportba. A termelőszövetkezetbe lépett át például több mint 40000 párttagunk és tagjelöltünk. A szocialista szektor pártszervezetei kiváltak a falu területi pártszervezetéből. Ez a kiválás gyakran azt is jelentette, hogy nem a faluban maradt a szervezet, mert a gépállomás, az állami birtok, vagy a szövetkezet központja gyakran a falun kívül esett. Emiatt a régente egységes falusi szervezet száz és száz községben két-három, sőt négy szervezetre vált szét, melyhez gyakran még valamely újonnan felállított ipari vállalat szervezete is járult.

Ezeknek a különböző szervezeteknek az összefogása új feladat, amellyel még sok helyen nem tudtak kielégítően megbirkózni és ezért ez a fejlődés átmenetileg egy sor falusi szervezetünk komoly meggyengülését eredményezte. Hogy ez a gyakorlatban hogy néz ki, erre egyetlen, de tipikus példát idézünk, Fülöpszállás község pártszervezetének fejlődését. A pártszervezetben a felülvizsgálat után 235 tag és tagjelölt maradt. Ebből a helyi szövetkezeti és állami gazdasági szervezetekhez távozott 80, a községből más munkára eltávozott és ezért kijelentette magát 82, meghalt 3, felülvizsgálat után kizártak egyet, az összes fogyatéék tehát 166. Régi párttag maradt összesen 69. Ehhez 1948 óta más pártszervezetből jött 5, tagjelöltnek felvettek helyben 30-at, úgyhogy jelenleg a pártszervezetnek 104 tagja van.

Az új tagok felvételénél országszerte megmutatkozott, hogy falusi szervezeteink nem szívesen vettek fel egyénileg gazdálkodó paraszti tagokat. A falusi szocialista szektor építésének megkezdése óta elterjedt ezekben a szervezetekben az a nézet, hogy minden figyelmet a szocialista részre kell összpontosítani. Ebből adódott azután az a tendencia, hogy még a népi demokráciát mindenben támogató, a termelésben, a szerződés-kötésben, a termésbeadásban kitűnő, a termelőszövetkezeti mozgalommal szemben nem álló középparasztokat sem igyekeztek bevonni a Pártba. Mi fellelértünk ezzel az eljárással szemben, amely komoly károkat okozott nekünk és kétségkívül meglasztotta a falusi szövetkezeti fejlődést. Ennek a kérdésnek egészséges megoldása jöendő feladataink egyike a falun.

Pártunk szociális összetételének megjavítása mellett, az egyesülés ténye fokozottan előtérbe állította Pártunk ideológiai színvonalának emelését. Ezt a munkát nemcsak az követelte meg parancsolóan, hogy a régi kommunista párttagok elméleti színvonala is - részben a Horthy-rezsim 25 esztendő elnyomásának következtében - alacsony volt, hanem az is, hogy a volt szociáldemokratáknak módot kellett nyújtani a lenini-sztálini tanok minél gyorsabb és alaposabb elsajátítására. Az egyesülés után ennek megfelelően pártoktatásunk rohamos fejlődésnek indult. Az 1948-49-es oktatási évadban már kétszerannyi tagunk tanult pártiskolán és az esti tanfolyamokon, mint a megelőző évben. Azóta propagandamunkánk évről-évre szélesedik és nemcsak mennyisége, de minősége és színvonala is megjavult. Jelenleg 300000 tagunk tanul esti tanfolyamokon, ami párttagságunknak egyharmada.

Gyorsan fejlődött pártiskolai rendszerünk is, melyben most évente 29000 elvtársunk tanul. Létrehoztuk az egy- és kétéves pártfőiskolát, melyeken 260-an tanulnak. Ebben az évben majdnem kétezer párttagunk végzi el a három- és öthónapos pártiskolát. Pártiskolán tanul állandóan több mint 5000 tagunk.

Pártunk elméleti folyóirata, a *Társadalmi Szemle*, 44000 példányban jelenik meg. A *Pártépítés* 176000 példányban, a *Népnevelő* 246000 példányban. Kiadtuk Marx-Engels válogatott műveinek két kötetét, Lenin válogatott műveinek két kötetét, azonkívül megjelent Lenin összes műveinek magyar kiadásából az első kötet. Sztálin elvtárs összegyűjtött műveinek hat kötete jelent meg, egyenként 100000 példányban, s ezzel Sztálin elvtárs magyar nyelven kiadott könyvei három milliónál nagyobb példányszámban forognak közkezen.

A marxizmus-leninizmus tanításának további kiterjesztésére az állami egyetemeken és főiskolákon is bevezettük a marxizmus-leninizmus tanítását. Az eddigi eredmények azt mutatják, hogy főiskolai hallgatóink ehhez a tantárgyhoz jól viszonyulnak és jó eredményeket érnek el.

E hatalmas politikai nevelőmunkánk eredményeként jelentékenyen megjavult Pártunk ideológiai színvonala. Ennek a munkának folyományaképpen fejlődtek ki pártfunkcionáriusaink, állami és gazdasági életünk vezetőinek ezrei és tízezrei, akiknek vállán nyugszik szocializmusunk építése és akik a marxista-leninista elmélet, a sztálini tanítások elsajátítása nélkül nem tudtak volna megbírkózni a rájukháruló új feladatokkal. Amikor ezt így leszögezzük, egyben rá kell mutatni, hogy az eredmények mellett egy sor olyan komoly hiba is jelentkezett e téren, melyekkel szemben Pártunk vezetőségének külön határozatban kellett fellépnie. A pártoktatás gyakran inkább a mennyiségre, a nagy számra, mint a minőségre törekedett. Pártiskoláinkon az elméletet nem egyszer a gyakorlattól elválasztva és elvonatkoztatva tanították. Elhanyagolták az agitációt, a tömegekre való közvetlen hatás és apellálás e nélkülözhetetlen módszerét. Az agitációt, a felmerülő aktuális kérdések népszerű, közérthető helyi érvekkel való alátámasztását, az érvelés helyi viszonyokra való alkalmazását sokszor általános propagandával vagy szervezéssel akarták pótolni.

Ez a hiba azzal is összefügg, hogy pártfunkcionáriusaink tekintélyes része nem ismeri se kultúránk, se népgazdaságunk konkrét kérdéseit, sem a saját területén, sem országosan. Nem ismeri és nem tanulmányozza a legfontosabb párt- és minisztertanácsi határozatokat, azokat sem, melyek a napi sajtóban jelennek meg. Emiatt munkájuk középpontjában gyakran nem e határozatok konkrét, helyi alkalmazása és végrehajtása áll, hanem valami elvont „mindenhol és mindenkor érvényes” agitáció, propaganda és szervező munka. A gyakorlatban ez úgy mutatkozik, hogy - mondjuk - a propaganda munkatársai járatosak abban, amit az elmélet a kommunista parasztpolitikáról tanít, de nem ismerik az I-es és III-as típusú termelészövetkezeti csoport közötti különbséget, a különbség politikai jelentőségét, a termelészövetkezeti csoportok fejlődésének számszerű adatait. A bányavidékre lejáró elvtársaink nem ismerik, vagy nem dolgozták fel a Pártnak és a minisztertanácsnak a szénkérdéssel kapcsolatos határozatát. Ahhoz, hogy funkcionáriusaink munkájukat jól tudják végezni, az általános elméleti ismeretek mellett rendelkezniük kell funkciójukhoz mértén bizonyos minimális konkrét ismeretekkel és jártassággal a Párt és a kormány határozataiban, hogy a maguk területén végre tudják hajtani és ellenőrizhessék azokat. Az ilyen ismeretek hiánya miatt a központból vidékre kijövő elvtársak egy része megreked a pártirodáknál, igyekszik csak a helyi „szakfunkcionáriusokkal” szóbaállni, mert az egyszerű üzemi dolgozók gyakorlati vonatkozású kérdéseit nem tudná megválaszolni.

Amikor Pártunkban felmerült a szocializmus építése a falun, lépten-nyomon tapasztaltuk, hogy vidéki és falusi szervezeteink nem értik meg a kommunista parasztpolitikának azt a lenini-sztálini alapelvét, mely megköveteli, hogy minden erővel támaszkodjunk a szegény-paraszságra, tegyük szövetségesünké a középparasztságot és harcoljunk kíméletlenül a kulákok ellen. Nagyon sok falusi szervezetünk nem ezt a politikát folytatta, inkább az ellenkezőjét. Ahelyett, hogy a középparasztokat igyekeztek volna elválasztani a kulákoktól, vagy

kivonni őket a kulákbefolyás alól, a választóvonalat a szegényparasztság és a középparasztság között vonták meg. Türték, hogy a választóvonal a kulákok és a középparaszttok között elmosódjon. Gyakran úgy hajtották végre a Párt vagy a kormány határozatait, hogy a kulákok elleni rendszabályok egy része a középparaszttokat, sőt néha a szegényparaszttot is érte.

Ez természetesen gyengítette a munkás-paraszt szövetséget, a munkások és dolgozó paraszttok összefogását és megnehezítette a kulákok elleni harcot. Előfordult, hogy a szegényparasztság megnyerését hanyagolták el azzal, hogy ők úgyis természetes szövetségeseink. Gyakran tapasztaltuk, hogy nem hajtották végre keményen és következetesen a kulákok elleni rendszabályokat. Mindezek a hibák odavezettek, hogy a faluban nem alakult ki a szocialista építés egyik előfeltétele, az éles és kíméletlen harc szelleme a kulákokkal szemben. Központi Vezetőségünk ezért a falu szocialista átépítésének egyik fontos előfeltételeként 1949 márciusában tartott ülésén foglalkozott ezzel a kérdéssel s ráirányította Pártunk figyelmét falusi politikánk hibáira.

Amikor a szocialista szektor a falun növekedésnek indult, újabb zavarok jelentkeztek. Pártszervezeteink jelentékeny része kezdte elhanyagolni a parasztságnak a szocialista szektorban nem dolgozó részét, azzal az indokolással, hogy most már a szocialista szektor a legfontosabb. Ezzel elterelték figyelmüket a 85-90 százalékot kitevő egyénileg dolgozó parasztságról, ami végeredményben odavezetett, hogy az egyénileg dolgozó paraszttok közt nem folyt megfelelő felvilágosító munka a termelőszövetkezetek kérdésében. Elhanyagolták - amint már említettük - a politikailag és gazdaságilag kitűnt középparaszttok bevonását a Pártba, holott a gyakorlat azt mutatta, hogy az ilyen középparaszttoknak zöme fontos segítséget nyújt a szocialista építésben.

Pártunk és a népi demokrácia sikereinek hatása alatt sok szervezetünkben kezdett elsikkadni a pártdemokrácia; ez azzal is összefüggött, hogy az ellenséget megvertük, kiszorítottuk a nyílt porondról. Elvtársainknak fejébe szállt a siker, azt hitték, hogy most, amikor az ellenség nem mer nyíltan fellépni, nincs már szükség a demokratikus módszerekre, a meggyőzésre, a tömegek - benne saját Pártunk tömegeinek - meghallgatására. Titkáraink és vezetőségeink gyakran figyelmen kívül hagyták a pártdemokrácia elemi követelményeit. Egyre ritkábban tartottak taggyűléseket, vezetőségi üléseket. A vezetőségek egyre nagyobb hányada került ki a nem választott, hanem kooptált tagokból. Az ilyen vezetőségek nem ismertették a tagsággal a fontos kérdéseket, nem kérték ki a döntéseknél a párttagság véleményét. Egyre nehezebben türték a kritikát, elnyomták az új erőket, az ifjakat, a nőket.

A pártdemokrácia, az egészséges pártélet hiánya és vele kapcsolatban az egészséges pártkritika elnyomása csakhamar egy sor olyan jelenséget eredményezett, amelyekkel szemben fel kellett lépünk. A vezetőségek egy része párthelyzetét álláshajhászásra, álláshalmozásra, anyagi előnyök biztosítására használta ki. A pártmunkát elhanyagolták, másodrendűnek kezdték tekinteni. Kezdett elharapózni a korrupció, a basáskodás, az önkényeskedés, a bürokrácia. Azokat a párttagokat, akik ez ellen felléptek, vagy ezt szóváltották, nem egyszer üldözték, sőt kizárták a Pártból. E jelenségek láttára Pártunk Központi Vezetősége a múlt év február 10-i teljes ülésén felfedte ezeket a hibákat és kiküszöbölésükre elhatározta, hogy országszerte újraválasztatja a vezetőségeket. A határozat célul azt tűzte ki, hogy a vezetőségválasztások folyamán a pártdemokrácia és a kritika teljes érvényesülésével eltávolítsák a vezetőségekből az oda nem való párttagokat és helyükbe új, friss, fiatal erők kerüljenek.

Ezt a célkitűzést jelentékeny részben el is tudtuk érni, mert a párttagság széles tömegeinek aktív részvételével megválasztott alapszervezeti vezetőségekbe és pártválasztmányokba nagy számmal kerültek új, fiatal, fejlődésképes erők. Az összes alapszervi vezetőségi tagok 55,9 százalékát újonnan választották. Egy részük már azon ifjak és nők közül került ki, akik az

utolsó esztendőkből jó munkájukkal kitűntek. Az alapszervi vezetőségek felfrissülése az egész pártmunkán éreztette jó hatását.

A Központi Vezetőség határozata a vezetőségek újraválasztására azt is célul tűzte ki, hogy a vezetőségek összetételét megjavítsák, hogy a bennük levő kispolgári elemek számaránya csökkenjen. A határozatnak ez a része már nem került megfelelően végrehajtásra. Részben ennek tudható be, hogy az utóbbi hónapokban újra gyakran tapasztaljuk a pártdemokrácia megsértését, a tagsághoz való formális, bürokratikus viszonyt. Néhány héttel ezelőtt például Borsod megyében megállapítottuk, hogy 360 párttagfelvételi lap fekszik a járási pártbizottságoknál, amelyekkel hónapok óta senki sem törődött. A miskolci járási pártbizottságnál az ellenőrzés száz darab régi keltezésű felbontatlan levelet talált. Nem egy vidéki funkcionáriusunk ajtaján ott lóg a figyelmeztetés: „Csak hivatali ügyben lehet belépni.” A pártdemokrácia biztosítása és a bürokrácia elleni harc nem olyan kérdés, mint egy egyszeri konkrét feladat végrehajtása, hanem állandó, szerves része pártéletünknek és különös jelentőséget nyer most, amikor Pártunk nekigyürkőzik annak a nehéz feladatnak, hogy a mezőgazdaságban, a falun is felépítse a szocializmust.

Rátérek most Pártunk számszerű adatainak ismertetésére. Ez év január 2-án statisztikai felvételt eszközöltünk, melynek alapján megállapítottuk, hogy Pártunk jelenleg 13751 alapszervezetben 862 114 taggal és tagjelölttel rendelkezik. Ehhez a számhoz még hozzá kell venni kb. 20000 olyan tagot és tagjelöltet, aki egyik szervezetből a másikba való átigazolás alatt áll. Ezekkel együtt Pártunkban valamivel 880000-en felüli tag és tagjelölt van. A statisztikai felvételben szereplők közül párttag 699688, tagjelölt 162426. A tagság körülbelül 40%-a Budapesten van. Ez azzal függ össze, hogy Budapesten van összpontosítva a magyar iparban dolgozóknak körülbelül fele. A tagság nemek szerinti megoszlása: 71,3% férfi, 28,7% nő. A tagjelöltek között valamennyivel magasabb a nők aránya, országosan 30,4%, Budapesten 37,8%. Ebben már bizonyos fokig kifejezésre jut az az irányzat, mely az eddiginél jobban akarja a nődolgozókat Pártunkba bevonni. A korcsoportok szerinti megoszlás: a tagság 12,9%-a, számszerint 111493, 24 évnél fiatalabb, 28,3%-a, számszerint 243646, 25 és 35 év között van. 36-50 között van a tagság 37,2%-a, 50 éven felüli 186362, azaz 21,6%. Ezek a számok azt mutatják, hogy tagjaink között még mindig nincs eléggé képviselve az ifjúság.

Ezzel szemben egészen más képet mutat a tagjelöltek aránya. A tagjelöltek 30,2%-a 24 éven aluli. Ez az arány majdnem két és félszer akkora, mint a tagoknál. Ez a szám azt mutatja, hogy a tagjelöltek között már megfelelően szerepelnek a fiatalok. Ami a tagság származás szerinti összetételét illeti, 447323 munkásszármazású; ez tagságunk 51,9%-a, 242177 dolgozó paraszt, ez 28,1%, értelmiségi 21066, azaz 2,4%. A többi alkalmazott, kispolgári származású és egyéb. A tagság eredeti foglalkozás szerinti megoszlása a következő: munkás 56,9%, 490046, dolgozó paraszt 15,4%, 132187. Ez a két kategória együtt 72,3%. Értelmiségi 4%, a többi alkalmazott és egyéb. A tagság jelenlegi foglalkozása szerint a következő összetételű: ipari munkás 348630, azaz 40,5%, paraszt 100585, azaz 11,7%, alkalmazott 226760, azaz 26,3%, a többi értelmiségi, háztartásbeli, nyugdíjas és egyéb.

Ezekre a számokra érdemes felfigyelni, mert azt mutatják, hogy Pártunkban több mint 100000 olyan munkás és paraszt van, aki a felszabadulás óta az államapparátusba, a gazdasági apparátusba ment át. Ez a szám egyik mutatója annak, hogy hogyan vette birtokába a dolgozó nép az államot. Rá kell mutatnunk arra, hogy az alkalmazottak közül 112000, tagságunknak 13,1%-a eredetileg is alkalmazott volt, ami ennek a rétegnek bizonyos túltengését jelenti a Párton belül.

A tagság száma a lakosság létszámához viszonyítva természetesen legnagyobb Budapesten, ahol 20,7%, a legkisebb Bács-Kiskun megyében, ahol 3,8%. Országos átlagban a lakosság 9,4%-a van a Pártban. A tagság növekedése lassú. Az elmúlt év folyamán valamivel több mint 30000-rel nőtt. Ez a szám azt mutatja, hogy pártszervezeteink még mindig nem tartják fontosnak az új tagok felvételét. Mutatja azt is, hogy a szocialista termelés terén kitűnt ifjak, nők, bányászok, építőmunkások, parasztok, technikai értelmiség Pártunkba való fokozottabb felvételének kérdését változatlanul napirenden kell tartanunk.

Pártsajtónk fejlődésére vonatkozólag megemlítem, hogy a *Szabad Nép* éppen a II. Kongresszusunkkal kapcsolatban sikeres kampányt vitt előfizetőinek felemelésére. Egyetlen hónap alatt több mint 280000 új előfizetőt gyűjtöttünk és most a *Szabad Nép* hétköznaponként 800000 példányban jelenik meg. Napilapjaink összes példányszáma 1228000. (*Nagy taps.*)

Ami tömegszervezeteink létszámát illeti, a Dolgozó Ifjúság Szövetsége, mely a múlt év júniusában alakult, jelenleg 620000 taggal rendelkezik. A szakszervezetek száma 19, taglétszámuk 1430000, amelyben nem foglaltatik a DÉFOSz-nak körülbelül 300000-et meghaladó munkástagozata. A Magyar Nők Demokratikus Szövetsége a múlt év decemberében 647000 tagot tartott nyilván. A Magyar-Szovjet Társaság taglétszáma 798000. Ez a szervezet az elmúlt év folyamán megháromszorozódott. A Dolgozó Parasztok és Földmunkások Országos Szövetsége 766000 tagot tart nyilván.

E számok mutatják, hogy nagy és összességükben egész dolgozó népünket átfogó tömegszervezetekkel rendelkezünk. Közülük itt csak a Dolgozó Ifjúság Szövetségének kérdését akarom érinteni. A DISz alakulása óta eltelt háromnegyed év fejlődése még nem volt elég arra, hogy nálunk is Pártunk mellett azt a szerepet be tudja tölteni, amelyet példaképe, a Komszomol játszik a Szovjetunióban. Ehhez nemcsak az kell, hogy a DISz maga tudatában legyen ennek a feladatnak, hanem az is, hogy Pártunkban nőjön a megértés a DISz szerepe iránt. Nálunk eddig még nem volt a Komszomolhoz hasonló ifjúsági szervezet és ezen a téren a népi demokráciák legtöbb országával szemben alaposan le vagyunk maradva. Nemcsak a DISz-nek, de elsősorban pártszervezeteinknek a feladata, hogy ezt a lemaradást behozzuk. Az elmúlt háromnegyed esztendő azt mutatja, hogy a mi pártszervezeteink még nem ismerik a Komszomolhoz hasonló ifjúsági szervezet óriási jelentőségét és emiatt nem támogatják elég megértéssel a DISz-t. Márpedig egy olyan szervezet kiépítése, mely az egész ifjúságot Pártunk vezetése alatt átfogja és a szocialista fejlődés szolgálatába állítja, olyan feladat, melyet csak úgy tudunk megoldani, ha összes pártszervezeteink a legkomolyabban foglalkoznak vele. Ismételjük: ez a felismerés és a DISz jelentőségének tudata még legtöbb pártszervezetünkben hiányzik és ennek a kongresszusnak egyik feladata, hogy Pártunk egészével megértesse a Dolgozó Ifjúság Szövetsége jelentőségét és fontosságát.

Végül, de nem utolsósorban, említést kell tennem a magyar békemozgalomról, mely ország-szerte mintegy 27000 békebizottságot fog össze. A béke megvédése a legközelebbi esztendők központi kérdése és a magyar békemozgalomra, mint a Béke Hívei Világmozgalmának magyar osztagára, ezen a téren rendkívül fontos és felelős munka vár. A stockholmi békenyilatkozat aláírásával kapcsolatban tapasztalhattuk, hogy ez az a kérdés, amelyben a magyar nép töretlen egységgel áll mögöttünk. Pártszervezeteinknek ezért az eljövendő esztendőkben változatlanul egyik legfontosabb feladata a békemozgalom támogatása, erősítése és fejlesztése.

Az itt felsorolt adatok és számok azt bizonyítják, hogy Pártunk a magyar dolgozó nép egészséges, erős, mély gyökerekkel rendelkező szervezete és hogy a tömegszervezeteivel együtt átfogja és vezeti az egész dolgozó népet.

IV. Pártunk feladatai

Áttérek most Pártunk legfontosabb feladataira. Munkánk középpontjában az előttünk álló esztendőkből gazdasági téren ötéves tervünk jó végrehajtása áll. Ötéves tervünk megvalósításával kapcsolatos főbb kérdéseket csak érintem, mert részletes taglalásuk második napirendi pontunknak képezi tárgyát. Az új, megemelt ötéves tervünknek egyik legnehezebben megoldható része a munkaerő. 600-650 ezer új munkás és alkalmazott beállítása a termelésbe, szervezett munkaerőtoborzást követel meg. Az új szakmunkások zömét átképzés útján nyerjük, tervbe vesszük a nőknek az eddiginél fokozottabb bevonását a termelésbe. A kisiparban foglalkoztatott munkások is átmennek a gyáriparba. Végül előre láthatjuk, hogy a mezőgazdaság, az építőipar gépesítése is megfelelő számú munkaerőt szabadít fel. Tervünk a termelékenység további növekedését is számbaveszi. Lehetőleg minden területen bevezetjük a termelést ösztönző darabbért. Műszaki kádereink kiképzését minden módon elősegítjük. Fokozzuk a felelős egyszemélyi vezetést, tovább szilárdítjuk a munkafegyelmet, az ellenőrzést és az ellenőrzésbe bevonjuk a széles dolgozó tömegeket.

Az ötéves terv magában foglalja a mezőgazdaság szocialista építésének az eddiginél fokozottabb fejlesztését. Ez az ötéves terv egyik legfontosabb kérdése, melyet a legközelebbi esztendőkből kell megoldanunk, s melynek jó megoldásától függ sokban egész szocialista építésünk további menete.

Mi jelenleg a helyzet? Több mint egymillió gazdaságban dolgozó parasztságunk zömének földje egy-kétholdas, vagy még annál is kisebb parcellákból áll. Ilyen kis darabokat a modern nagyüzemi gazdálkodás eszközeivel és gépeivel megművelni szinte lehetetlen, vagy rendkívül drága. A traktor, amely a mélyszántást végezné, a mi nadrágszíjparcelláinkon alig tud megfordulni. Még kevésbé lehet használni az arató-cséplőgépeket és egyéb modern gépeket. Ez az oka annak, hogy gépállomásaink, melyek szívesen végeznék el a mélyszántást, csak korlátozott mértékben tudják ezt a feladatot teljesíteni.

Mezőgazdaságunk további fejlődését a régi módszerekkel megnehezíti az egyéni kisparaszt kettőssége. 1919-ben éppen a magyar munkásokhoz írt levelében Lenin hívta fel a figyelmünket erre a kettősségre. Azt mondta:

„A paraszt, mint dolgozó, a szocializmushoz húz; szívesebben látja a munkások diktatúráját, mint a burzsoázia diktatúráját. A paraszt, mint gabonaeladó, a burzsoáziához húz, a szabad kereskedelemhez, vagyis vissza a «megszokott», a régi, az «ősi időktől való» kapitalizmus-hoz.”³⁰

Ez nálunk is így van, ahol saját tapasztalatunkból tudjuk, hogy a paraszt, mint dolgozó, az ipari munkás szövetségese, de amikor a piacon, mint árutermelő, illetve árueladó lép fel, akkor kereskedő. A piacon megjelenő dolgozó parasztnak az a jelszava, hogy minden szentnek maga felé hajlik a keze. Ebből folyik, hogy nem mindig azt termeli, amire az országnak szüksége van, hanem azt, amiről feltételezi, hogy neki a legnagyobb hasznot hajtja. Ezt mi tapasztalhattuk 1947-ben, amikor annyi paradicsomot termeltek, hogy nagyon leest az ára. 1948-ban ennek következtében alig termeltek paradicsomot, ellenben annyi volt a káposzta, hogy akkor meg ennek esett le az ára. 1949-ben pedig emiatt úgy a káposztában, mint a paradicsomban hiány volt. Ugyanez ismétlődik meg két évenként a hagymával.

³⁰ *Lenin. Válogatott művek. 2. köt. Id. kiad. 564-565. old.*

Mindez különösen akkor érezteti hatását, amikor a rossz termés miatt úgyszólván hiány van. Nálunk például tavaly a rossz takarmánytermés miatt feketeárak keletkeztek kukoricában és árpában. Emiatt sok paraszt előnyösebbnek találta a takarmányt nem az állataival feletetni, hanem elfektetni, vagy az emelkedő árak reményében elraktározni. Ez viszont odavezet, hogy csökken a piacra kerülő hús, zsír, tej. Nem szorul magyarázatra, hogy ez mennyire zavarja a közellátást és mennyire megnehezíti az élelmezési helyzetet. Megnehezíti többek között külkereskedelmünket, mely a parasztok számára is annyira fontos és nélkülözhetetlen nyersanyagokat szerez be.

Tetézi ezt a helyzetet a kulák munkája. A legjobb szántóföldek 13 százaléka még a kulák kezén van, aki természetesen, hogy igyekszik a népi demokrácia egészséges fejlődését megzavarni. Tudatosan, politikai okokból zavarja a közellátás és a begyűjtés menetét. Zavarja két oldalról, egyrészt igyekszik a legkevesebb élelmet és ipari nyersanyagot adni az államnak, másrészt igyekszik a meglevő közszükségleti cikkekből a lehető legnagyobb mennyiséget felvásárolni, elraktározni, hogy áruhiányt okozzon. Nyugodtan elmondhatjuk, hogyha mezőgazdaságunk már most termelőszövetkezeti nagyüzemekben volna, az olyan aszályos esztendő, mint a tavalyi, sem okozott volna nagyobb zökkenőt közellátásunkban. Viszont a millió gazdaságra szétaprózott egyéni termelés, mellyel elkerülhetetlenül együtt jár a spekuláció, növeli a rossz időjárás okozta bajokat s lehetővé teszi az osztályellenségnek, hogy a nehézségeket még jobban fokozza.

Ebben a helyzetben tűztük napirendre a falu szocialista szektorának fokozott növelését.

A mezőgazdaságban a szocializmus építését az állami mezőgazdasági gépállomások, az állami gazdaságok és termelőszövetkezetek segítségével kezdtük meg.

Gépállomásaink száma jelenleg 361, gépeik között 1950 végén 6895 traktor volt; dolgozóik száma 29000. A mezőgazdasági gépállomások fejlődése még csak részben váltotta be a hozzáfűzött reményeket. Itt még rengeteg a tennivaló a politikai színvonal emelése, a munkafegyelem, a jobb szervezés, az anyagtakarékosság, felelős egyéni vezetés stb. terén. E kérdésekben kell gyorsan javítanunk, hogy az állami mezőgazdasági gépállomások, különösen az átmenet esztendeiben, a falu szocialista építésének megfelelő emelői lehessenek.

Az állami gazdaságok tavaly 53 százalékkal nőttek, szántóterületük 570000 hold. Helyzetük hasonló a gépállomásokéhoz: tele vannak gyermekbetegségekkel s csak lassan bírkóznak meg a kezdet nehézségeivel. Gyengeségük csakúgy, mint a gépállomásoké, hasonlít azokhoz, amelyekkel az ipar államosításának kezdetén küzdöttünk. Még sok erőfeszítésre van szükség, hogy az állami gazdaságok bevélsék a hozzájuk fűzött reményeket. Ők lesznek a szocialista mezőgazdaság legjobb árutermelő mintabirtokai, melyek nemesített vetőmaggal, fajállatokkal is támogatják a mezőgazdaságot, új kultúrák, új termelési módok kikísérletezésével, meghonosításával és elterjesztésével gyorsítják mezőgazdaságunk további fejlődését. Az állami gazdaságok csakúgy, mint a gépállomások, jó működésük esetén hatalmas segítséget nyújthatnak, különösen az átmenet idején, a fiatal termelőszövetkezetek megerősödéséhez és felvirágozásához.

A termelőszövetkezetek kérdését napirendre tűzte szocialista fejlődésünk, mely parancsolóan megköveteli, hogy minél előbb szűnjön meg a jelenlegi állapot, amikor egyik lábunkkal az iparban már szocialista talajon állunk, a másik lábunk a falun a sokszázezer egyénileg művelt paraszti gazdaságon nyugszik. Ennek a helyzetnek nyilvánvaló nehézségei egyre inkább érezhetők. Ezzel kapcsolatosak jelentékeny részben átmeneti élelmezési nehézségeink. Ez a kérdés foglalkoztatja és hozzátéhetem, részben még nyugtalanítja parasztságunkat is és minden téren zavarja a mezőgazdaság további fejlesztését.

A Szovjetunióban a huszas évek vége felé állt elő ez a helyzet. Sztálin elvtárs ekkor, 1928-ban, a következőt mondotta:

„A Szovjethatalom és a szocialista építés nem támaszkodhat végnélkül, azaz túl hosszú ideig két *különböző* alapra: a legnagyobbüzemű és egyesített szocialista ipar alapjára és a legelaprózottabb és legelmaradottabb, kevés árut termelő parasztgazdaság alapjára. Fokozatosan, de rendszeresen és kitartóan, új technikai alapra, a nagyüzemű termelés alapjára kell átállítani a mezőgazdaságot és közel kell hozni a szocialista iparhoz. Vagy megoldjuk ezt a feladatot s akkor biztosítva van országunkban a szocializmus végleges győzelme, vagy lemondunk róla, nem oldjuk meg ezt a feladatot s akkor elkerülhetetlenné válhat a visszatérés a kapitalizmushoz.”³¹

Tisztában kell lennünk azzal, hogy az elaprózott, több mint egymillió gazdaságban élő falu szocialista építése nehezebb, bonyolultabb és hosszabb feladat lesz, mint az, amit a néhány-száz vagy legfeljebb két-háromezer nagy- és középüzem államosításával és a szocialista építésbe való beállításával végeztünk. Dolgozó parasztságunk egyre növekvő része megértette, hogy ez az egyetlen út életszínvonalának és kultúrájának további emelésére. Látja, hogy ezt az utat járja egyre fokozódó sikerrel a Szovjetunió parasztsága, s erre az útra lép rá egyre nagyobb tömegekben a népi demokráciák eddig egyénileg dolgozó parasztsága is.

Hogyan áll most nálunk e kérdés?

Az elmúlt esztendő folyamán a termelőszövetkezetekbe lépő parasztok száma megkétszereződött és a legújabb adatok szerint termelőszövetkezetben ez év február 20-ig 118000 parasztcsalád, több mint 160000 taggal, 826500 hold szántón gazdálkodik. Ezenkívül 559 előkészítő bizottság működik, 11000 család 60000 hold szántóval. Az állami birtokok és a szövetkezetek, a mezőgazdaság szocialista szektorának terjedelme szántóterületünknek most már körülbelül egyhatedét foglalja magába, és éppen az utolsó hetekben újra gyors növekedésnek indult. A termelőcsoportok és szövetkezetek mostani növekedésének egyik oka az, hogy a parasztság most szánja el magát a belépésre, miután a régi szövetkezetek novemberi, decemberi elszámolásából meggyőződött a szövetkezeti termelés nagy förlényéről; erre mutat a szövetkezetbe belépő középparasztok egyre növekvő száma is.

A termelőszövetkezeti mozgalom gyors fejlődése következtében szaporodnak azok a falvak és községek, amelyekben a földműves lakosság többsége már a termelőszövetkezetekben, vagy az állami gazdaságokban dolgozik. Az élre Túrkeve város került, ahol a 3200 földműves családból 3177 tagja már a termelőszövetkezetnek és a 34000 holdas túrkevei határ több mint 96 százaléka a szocialista szektorhoz tartozik.

Van már olyan járásunk is, ahol a termelőszövetkezetek és állami gazdaságok kezében van a szántóterület több mint 50 százaléka. Az első ilyen a villányi járás volt, ahol a szántóterület 52 százaléka tartozik a szocialista szektorhoz és a járás dolgozó parasztcsaládjainak több mint 50 százaléka van a termelőszövetkezetben.

A magyar termelőszövetkezeti mozgalom és a szocialista építés megkezdése a falun, elválaszthatatlanul össze van kötve azzal a segítséggel, melyet e téren a Szovjetuniótól kapunk. A kolhozok mutatják az utat a mi mezőgazdaságunk szocialista építésére. Az a két nagy parasztdelegáció, mely a Szovjetunióban járt, valamint a Szovjet-Ukrajnából hozzánk el látogatott magyar kolhozparasztnok felvilágosításai adtak lendületet a mi szövetkezeti moz-

³¹ Sztálin Művei. 11. köt. Id. kiad. 274-275. old.

galmunknak. Bizonyos, hogy a Szovjetunió baráti segítsége mezőgazdaságunknak ugyanolyan értékes és megtermékenyítő lesz, mint azt iparunkban tapasztaltuk.

A falun, a mezőgazdaságban is megindult tehát a szocializmus építése. *(Taps.)*

Mi a mi teendőnk, hogy előbbrevigyük ezt a fejlődést?

A döntő tényező ebben, hogy dolgozó parasztságunk önként, magától, saját belátásából és meggyőződésből lépjen erre az útra. A parasztság zöme csak a saját jó tapasztalata alapján, csak az általa ellenőrzött tapasztalatok alapján tér rá erre az útra. Meggyorsítani ezt a fejlődést csak a meggyőzés és meggyőződés eszközével lehet. Minden nyomás, türelmetlen sürgetés, vagy éppen erőltetés csak káros ezen a téren és az ellenkező eredményt fogja adni. Erre oktattak bennünket nagy tanítóink, Lenin és Sztálin és ezt mutatja a saját tapasztalatunk is, a magyar termelőszövetkezetek eddigi fejlődése. Az erőltetés, vagy éppen erőszak ezen a téren feltétlenül az ellenkező hatást fogja kiváltani. És megfordítva: a meggyőzés, a jó példa biztos eredményhez fog vezetni. Ezt mi éppen a kongresszust megelőző hetekben láthattuk: ahol, mint Túrkevéen és egyebütt, a termelőszövetkezetek nagyon jó eredményeket mutatnak fel, ott a parasztság, benne a középparasztság is, várakozáson felül indult meg a szövetkezés útján.

Ezért az első és legfontosabb feladatunk megerősíteni a már meglevő termelőszövetkezeteket és gondoskodni róla, hogy ezek a szövetkezetek jó példákkal, jó eredményeikkel vonzzák a dolgozó parasztságot. Be kell vallanunk, hogy nem egy helyen ettől még messze vagyunk. Termelőszövetkezeteink egy része elhanyagolt kulákbirtokon, rossz, kihasznált földeken, vagy a legelaprózottabb kisparaszti parcellákon keletkezett. Sok helyen még ma is szétszórt darabokban van, ami akadályozza a gépek használatát és a földek gyors feljavítását. A kezdet nehézségei miatt szövetkezeteink egy része még nem elég vonzó és az is előfordul, hogy a falusi szegénységből kikerült szövetkezeti tagok egy része átmegy a biztos, állandó keresettel járó ipari építkezésekhez vagy a városba. Ha ilyenkor a termelőszövetkezet kukoricaföldjét felveri a gaz, vagy a termése kisebb, mint a község egyénileg dolgozó parasztjaié, akkor az ellenség, a kulák azonnal lecsap rá, felnagyítja és szétviszi a hírét az egész járásban.

Ezért minden erővel támogatnunk kell a termelőszövetkezetek munkáját, segítenünk kell nekik a nehézségek elhárításában. A segítségben járjon élen a Párt, a DISz, az állam, a tanácsok, az állami gépállomások, az állami gazdaságok.

Azt szokták mondani, a jó bornak nem kell cégér. A gyakorlat nem egészen ezt bizonyítja. A gyakorlat azt mutatja a termelőszövetkezetek terén, hogy a legjobb példa sem elegendő, ha elmulasztjuk ismertetését, propagálását. Jellemző e tekintetben, hogy a termelőszövetkezetek aratás utáni fejlődését néhány hónapos egyhelyben topogás, stagnálás követte. A fejlődés új lendülete csak december végén és januárban indult meg. A közben elmúlt két-három hónap alatt az egyénileg dolgozó parasztok számvetést csináltak, töprengtek és ellenőrizték a termelőszövetkezetek eredményeit. Az egyhelyben topogás ott változott meg és ott alakult át tömeges belépéssé, ahol Pártunk, és méginkább Pártunk és a már szövetkezett parasztok együttesen helyesen ismertették, propagálták az eredményeket és ezzel segítettek a töprengőknek a jó döntésben.

Fontos, hogy ahol a fejlődés arra nem érett meg, ott ne javasoljuk a legmagasabb, a III. számú szövetkezeti típust, hanem elégedjünk meg a legegyszerűbb, I. számú típussal, melynek előnye az, hogy módot ad az egyénileg gazdálkodó, még ingadozó parasztoknak arra, hogy kipróbálják a szövetkezés jó oldalait, akkor, amikor még félnek a fejlettebb, számukra túlságosan kollektív, magasabb formától. Nem kell tartanunk az I. számú csoportoktól. A szövetkezeti termelés fölénye már ezen az egyszerű fokon is annyira meg fog mutatkozni, hogy -

mint az elmúlt esztendő tapasztalata mutatja - az esetek többségében az I. típusú szövetkezetek tagjai az első aratás után már irányt vesznek a magasabb szövetkezeti típusra.

Bármennyire kívánatos, hogy a termelőszövetkezetek mindjárt megalakulásukkor lehetőleg olyan nagy területet öleljenek fel, melyen gyorsan érvényesülhet a mezőgazdasági nagyüzem minden előnye, mégis óvakodnunk kell attól, hogy arra szorítsuk a szövetkezni akaró parasztokat, hogy feltétlenül a már meglevő csoportokba lépjenek be. Napról-napra látjuk, hogy a jó termelőszövetkezeti csoportok vonzóak és minden nyomás nélkül növekednek. De a tapasztalat azt is mutatja, hogy a kisterületű szövetkezeti csoportok gyorsan egyesülni szoktak. Ezért ezen a téren is legyünk türelmesek.

Gondoskodnunk kell arról, hogy a termelőszövetkezetbe belépő birtokos parasztoknak feltétlenül biztosítsák a behozott föld után a földjáradékot. A tapasztalatunk az, hogy a szövetkezetben levő földnélküliek, vagy kevés földet behozó parasztok ezt a rendszabályt rendszerint ellenzik, mert úgy hiszik, hogy ezzel megrövidülnek. Viszont a középparasztnak az az érzése, hogy ő rövidül meg, ha nem kap földjáradékot. Minden szövetkezeti tagnak nagyobb a haszna, ha megnagyobbodik a terület és így bőven megtérül a földjáradékért kifizetett összeg. A tapasztalat azt is mutatja, hogy a szövetkezeti vagyon és terület növekedésével csökken az egyes tagok által behozott föld jelentősége. Viszont kezdetben a földjáradék elutasítása nagyon megnehezíti, visszatartja a szövetkezet növekedését.

Rendkívül fontos a Magyar Dolgozók Pártjának, a magyar kommunistáknak a példamutatása. A termelőszövetkezetek létrejöttének vagy fejlődésének sok helyen az a legkomolyabb gátja, hogy a helyi kommunisták egy része, vagy vezetői kívül maradnak. Az egyénileg gazdálkodó paraszt, aki már hajlik arra, hogy belépjen a szövetkezetbe, nehezen szánja el magát erre a lépésre, ha azt látja, hogy a kommunista csak másnak ajánlja a belépést, de maga nem lép be, magyarán mondván vizet prédikál és bort iszik. Mi ezt a kérdést eddig párttagjainknál nem vetettük fel, mert hisz rájuk is vonatkozik az, hogy csak akkor lépjenek be a termelőszövetkezetbe, ha már meg vannak győződve helyességéről. A fejlődés azonban ma már ott tart, hogy párttagjainktól mint minimumot meg kell követelnünk azt, hogy támogassák e téren Pártunk politikáját. Vonatkozik ez a DÉFOSz-elnökökre, a helyi tanácsok elnökeire és titkáira is.

A mezőgazdaság áttérése a szövetkezés útjára, a nagyüzemű termelésre, hazánk további felemelkedésének és felvirágzásának elkerülhetetlen útja. Éppen ezért támadja tajtékozva a kulák és népi demokráciánk minden ellensége. Aki ebben a fontos kérdésben egy követ fűj a kulákkal, az akarva, nem akarva, dolgozó népünk ellenségeinek kezére jár. A szövetkezetbe még be nem lépő kommunista is legyen tudatában annak, hogy tétovázása komoly károkat okoz. Ma, amikor több mint százezer pártonkívüli paraszt tagja van a termelőszövetkezeteknek, egyre nehezebb a helyzete a szövetkezeten kívül álló paraszti kommunista pártagnak. Az ilyen kommunista egyrészt büszkén vallja magát az élenjáró, vezető párt tagjának, másrészt pedig ebben a döntő kérdésben a szövetkezet pártonkívüli parasztagjai mögött kullog.

Ahol a kommunista párttag jó példával jár elől, ott az eredmény azonnal mutatkozik. Országsszerte tapasztaljuk, hogy a termelőszövetkezetek új lendületéhez sokban hozzájárultak a régi harcosok, az 1919-es kommunisták, de persze a fiatalabbak is. Szentlőrinc-kátán például a községi pártszervezet tagjainak zöme, a párttitkárral az élen, belépett a termelőszövetkezeti csoportba. Ennek alapján néhány nap alatt több mint száz új taggal szaporodott a csoport taglétszáma. Ugyanez történt Ikladon, ahol 47-ről 114-re ugrott fel a taglétszám, amikor a kommunista elvtársak beléptek. Hasonló eredményt adott, amikor a kérdést a DÉFOSz vezetőinél helyenként felvetettük.

A mezőgazdasági termelőszövetkezetek ismertetésén és propagálásán kívül nagy súlyt kell helyezni arra, amit Sztálin elvtárs a „mezőgazdaság kívülről való átkarolásának” nevezett: legyártani a nagyüzemű gazdálkodáshoz szükséges mezőgazdasági gépeket, traktorokat, aratócséplőgépeket stb. és módot adni az egyénileg dolgozó parasztoknak, hogy saját tapasztalatukból meggyőződjenek a gépek hasznosságáról. Szerződéses termeléssel, azaz, hogy az egyénileg dolgozó parasztok ne a piacon, hanem a földművesszövetkezeteken keresztül értékesítsék termelvényeiket, fokozatosan közelebb hozzuk őket a szocialista gazdálkodáshoz. Így azoknak a parasztoknak a munkájába, akik egyenként, egymástól elszakadva, a kistermelés ösztönösségével túrják a földet, tervszerűséget és irányítást viszünk be. Ezért támogatni kell azokat a mozgalmakat, melyek a kis szőlőtermelőket, zöldségtermelőket a földművesszövetkezeteken belül egyesítik.

A termelőszövetkezeti csoport, a szocialista termelés e formája egy egész sor olyan kérdést vet fel, mely annakidején a Szovjetunióban is felmerült. A termelőszövetkezet új feladatokat, fokozott felelősséget ró Pártunkra. Sztálin elvtárs annakidején már rámutatott arra, hogy a mezőgazdaság szocialista építésével kapcsolatban megnő a pártszervezetek felelőssége, hogy a Pártnak fokoznia kell munkáját a vezetésben, segítenie kell, hogy a kolhozok a tudomány és a technika eredményei alapján továbbfejlődjenek. A Párt kapcsolatainak erősödnie kell a kolhozokkal, hogy mindenről értesüljön, ami bennük végbemegy, mert csak így tud idejében segítségükre sietni és így tudja megelőzni a fenyegető veszélyeket.

Világos, elvtársaim, hogy ezek a megállapítások a mi termelőszövetkezeteinkre és a mi Pártunkra is vonatkoznak. Sztálin elvtárs külön felhívta egy veszélyre a figyelmet. Az elvtársak, mondotta, „azt gondolták, hogyha egyszer megvan a kolhoz, mint a gazdaság szocialista formája, akkor már minden megvan, ezzel már biztosítva van a kolhozok ügyeinek helyes vezetése, a kolhozgazdaság helyes tervezése, a kolhozok átalakulása mintaszerű szocialista gazdaságokká... Nem értették meg azt, hogy a kolhoz önmagában, bár a gazdaságnak szocialista formája, egyáltalán nincs biztosítva mindenféle veszedelem ellen, az ellen, hogy a kolhoz vezetőségébe mindenféle ellenforradalmi elemek ne kerüljenek bele, nincs biztosítva az ellen, hogy szovjetellenes elemek bizonyos körülmények között ki ne használhassák a kolhozokat a saját céljaikra.”³²

Sztálin elvtárs rámutatott arra, hogy minden attól függ, hogy a kolhoz szocialista formáját milyen tartalommal töltik meg. Ezek a megállapítások állnak a mi termelőszövetkezeteinkre is. Ha a Párt és a kormány nem figyeli őket a jövőben is, ha nem támogatja minden téren, nem gondoskodik róla, hogy ellenséges elemek, kulákok, fasiszták bele ne kerüljenek s megelégszik a szövetkezés pusztá tényével, akkor természetesen nem fogunk célt érni. Ezért a termelőszövetkezetekkel való gondos és szakadatlan foglalkozás, erősítésük, növelésük, fejlesztésük álljon a legközelebbi esztendőben Pártunk és kormányunk szakadatlan gondoskodásának központjában.

Végül fel akarom hívni Pártunk figyelmét arra, hogy a termelőszövetkezet kérdése nem Mezőgazdasági és Szövetkezeti Osztályunk, vagy a földművelésügyi minisztérium szakkérdése, hanem jelenleg egész szocialista építésünk fontos problémája. Amíg ez a kérdés megoldást nem nyert, elkerülhetetlenek az átmeneti nehézségek, többek között az élelmezés s az iparnak mezőgazdasági nyersanyagokkal való ellátása terén. Ezt nemcsak Pártunknak, de ipari munkásságunknak, sőt egész dolgozó népünknek meg kell értenie. Olyan óriási átalakulás, mint a szocializmus felépítése a mezőgazdaságban, nem folyhat le átmeneti nehézségek

³² Sztálin. A leninizmus kérdései. Id. kiad. 482. old.

nélkül. Mi rajta leszünk, hogy ezeket a nehézségeket lecsökkentsük, hogy az átmenetet megkönnyítsük. Ehhez azonban az kell, hogy Pártunk és dolgozó népünk tisztában legyen velük, fel legyen rájuk készülve, fegyelmezetten, áldozatkészen fogadja őket és kíméletlenül utasítsa el az ellenség kísérleteit, mely egészséges szocialista fejlődésünk velejárójaként jelentkező átmeneti nehézségeiből tőkét akar kovácsolni. Minél jobban oldjuk meg a feladatot, annál kisebbek lesznek az átmenet nehézségei, annál rövidebb az átmenet ideje. Remélem, hogy legközelebbi kongresszusunk már a teljes sikerről vehet tudomást.

Új ötéves tervünk végrehajtásában, de különösen a termelőszövetkezeti mozgalom fejlesztésében óriási feladat hárul az államapparátusra, elsősorban a községi, járási és megyei tanácsokra. Ezért minden módon erősíteni kell az államapparátust. Fokozni kell fegyelmét, szaktudását, fokozni kell az éberséget, az ellenőrzést, a harcot az államgépezetben megbúvó ellenség, a bürokrácia, a szabotázs ellen. Külön állandó figyelmet kell szentelni a fiatal tanácsoknak, melyek vezetői közül sokan még nem rendelkeznek a megfelelő szaktudással, tapasztalattal s akiknek járatlanságát a közügyek intézésében a tanács apparátusában megbúvó ellenség feltétlenül ki fogja használni.

A tanácsokat a falun, a járásban, a megyében, de még Budapesten is száz szál fűzi a mezőgazdasághoz, benne a fejlődő termelőszövetkezetekhez, állami gazdaságokhoz, gépállomásokhoz. Túlzás nélkül el lehet mondani, hogy jó tanácsok nélkül nemcsak jó közigazgatás, de jó termelőszövetkezeti fejlődés sem lesz. A tanácsokról azt mondotta Sztálin elvtárs, hogy ezek a politikai szervezet szocialista formái ugyan - de minden attól függ, hogy hogyan tudjuk ezt a formát szocialista tartalommal megtölteni.

Mi a tanácsokat a legszélesebb demokrácia alapján választottuk. Tudvalevő, hogy a több mint 150000 tanácstag kétharmada pártonkívüli, hogy a több mint 100000 paraszt tanácstag túlnyomó többsége egyénileg dolgozó paraszt. A demokráciának ilyen széles és bátor alkalmazása azonban magábanvéve még nem biztosíték arra, hogy a tanácsokat szocialista tartalommal tudjuk megtölteni, hogy a tanácsok már tagjaik demokratikus összetételéből kifolyólag meg fognak felelni azoknak a feladatoknak, melyek a szocializmus építésében rájuk hárulnak. Sztálin elvtárs a szovjet tapasztalatok alapján megmutatta, hogy a szovjetek, melyekhez a mi tanácsaink hasonlóak, nem egyszer az ellenség eszközévé váltak, ha a Párt nem volt elég éber.

Ez a veszély nálunk is megvan. Nemcsak a veszély van meg, de egyes tények azt mutatják, hogy az ellenségnek ez már bizonyos fokig sikerült, hogy az ellenség az új tanácsokba jobban be van épülve, mint a tanácsok előtti közigazgatásba. Kiderült, hogy azon a címen, hogy biztosítani kell a közigazgatás zökkenőmentes folytatását és támogatni kell a közigazgatási tapasztalattal nem rendelkező tanácselnököket, ugrásszerűen megszaporodott a tanácsok apparátusában dolgozó volt horthysta tisztviselőknek a száma. Különösen megnöttek a községi és járási végrehajtó bizottságok titkárai között a horthysta elemek. Ezekre a titkárokra van bízva többek közt a gabona- és élelembegyűjtés. Meg lehet állapítani, hogy élelmezési nehézségeink éppen a tanácsválasztások óta fokozódtak.

Mikor közelebbről szemügyre vettük a kérdést, kiderült például, hogy a borsodmegyei tanács belkereskedelmi osztályán, melyhez a begyűjtés is tartozott, egyetlen kommunista nem volt. Ellenben 27 régi tisztviselő, volt földbirtokos, volt aktív tiszt, nyilas körzetvezető stb. foglalkozott az élelmezéssel, aminek következtében Borsodban, legnagyobb ipari megyénkben, komoly közellátási nehézségek jelentkeztek. Szabolcsban, amely legnagyobb burgonyaellátó megyénk, megállapítottuk, hogy a tizenegy járási tanács titkára közül nyolc régi horthysta tisztviselő, köztük volt földbirtokos és hasonló. Természetes, hogy ezeknek kisebb gondjuk is nagyobb volt annál, hogy a népi demokrácia közellátását biztosítsák, vagy hogy a

termelőszövetkezetek fejlődését elősegítsék. Ezek a tények azt mutatják, hogy máris komoly hibákat követtünk el ezen a téren, hogy nem voltunk elég éberek és ha nem szorítjuk gyorsan vissza ezeket az elemeket, akkor tanácsaink nem fogják beváltani a hozzájuk fűzött reményeket.

A tanácsokra is áll az, ami a termelőszövetkezetekre. Fiatal, új szervezetek ezek, melyek a legközelebbi esztendőben szakadatlanul rá lesznek szorulva a Pártunk és a kormány folytonos segítségére, támogatására, tanácsaira. Csak alig három vagy négy hónapja, hogy ezek a tanácsok megkezdték működésüket, de annyit már most is meg lehet állapítani, hogy ahol a Párt és a párttitkár foglalkoznak a tanáccsal, segítenek a tanácselnöknek, aktívan résztvesznek a tanácsok munkájában, ott a tanácsok működése jó és egészséges. A termelőszövetkezetek is ott nőttek meg leggyorsabban, ahol a tanácsok teljes erővel támogatták őket. Viszont már három-négy hónap munkája után kapjuk a figyelmeztetéseket és vészjeleket, hogy van egy sereg olyan tanács, ahová a párttitkár még be sem tette a lábát, bár legtöbbször tagja a tanács végrehajtó bizottságának. Ilyen helyen rossz a közigazgatás, az élelembegyűjtés, az adózás, nem törődnek a termelőszövetkezetekkel a tanácsok, s emiatt nem megfelelő a fejlődés e téren. Világos, hogy az olyan tanácsok, melyeknek munkájában a helyi párttitkár nem vesz részt, melyeknek működését a helyi pártszervezet nem kíséri figyelemmel és nem segíti, nem fogják beváltani a hozzájuk fűzött reményeket. Ismételjük: a termelőszövetkezetek kifejlesztése és megerősítése elválaszthatatlan a tanácsok állandó, szakadatlan támogatásától.

Ha a termelőszövetkezetet győzelemre visszük, akkor győzött a szocializmus a városban és falun egyaránt. A tanácsok kifejlesztése és megerősítése a szocialista állam alapjait szilárdítja meg. Ha ez a két feladat sikerül, akkor nyugodtan elmondhatjuk, hogy leraktuk a szocializmus alapjait hazánkban. Amíg ezt a két feladatot jól meg nem oldottuk, addig elkerülhetetlenek az ingadozások és mindazok a nehézségek, melyek fejlődésünket fékezik. Kongresszusunknak egyik fő feladata, hogy erre a két egymással összefüggő kérdésre ráirányítsa Pártunk és rajta keresztül az egész magyar dolgozó nép figyelmét.

Ötéves tervünk célkitűzéseit csak akkor fogjuk valóra váltani, ha a Párt rájuk összpontosítja erejét. Az államgépezet és benne a tanácsok megerősítése is olyan feladat, mely fokozott munkát követel meg Pártunktól és szervezeteinktől. Hasonlóképpen a falu szocialista építésének, a gépállomások, az állami birtokok, de különösen a termelőszövetkezetek fejlesztésének sikerét csak az biztosítja, ha Pártunk minden szerve, elsősorban a megyei, járási és falusi, teljes erővel segíti. Megnövekedett s új feladatok állnak tehát Pártunk előtt, melyek megoldása csak úgy sikerül, ha megerősítjük pártszervezeteinket, emeljük fegyelmüket, tudásukat, kapcsolataikat a dolgozó tömegek legszélesebb rétegeivel. Erre annál nagyobb a szükség, mert ötéves tervünk megkezdésével a tanácsok kiépítésével és egyéb feladatokkal kapcsolatban sok, a Pártban dolgozó elvtársunkat engedték át más munkára, ami érezhetően gyengítette szervezeteinket. Az előttünk álló nagy célok megkövetelik ezért, hogy figyelmünket újra pártszervezeteink megerősítésére, pártkádereink nevelésére és előléptetésére irányítsuk. El kell ismerni, hogy pártkádereink a legmagasabb funkcionáriustól az egyszerű pártmunkásig és tagig, zömükben jól végezték feladataikat, bár soraikból tízezzel vittünk át más munkaterületre elvtársakat. De ideje, hogy megerősítsük Pártunk gerincét, különben az a veszély fenyeget, hogy nem tudjuk jól megoldani a magunk elé tűzött nagy feladatokat.

Pártszervezeteink megerősítéséhez tartozik az elméleti színvonal, a példamutatás és áldozatkészség fokozása mellett az új káderek bátor kiemelése és felelősebb munkába állítása. Mindannyian tapasztaltuk, hogy az utolsó években gyorsan és egészségesen fejlődtek kádereink s mégis mindenütt káderhiányról hallunk. Jól megválogatva, de bátran kell előléptetni az utolsó években a politikai munkában vagy a termelésben kitűnt elvtársakat és olyan

feladatokat kell rájuk bízni, melyeket megfelelő támogatással el tudnak végezni s melyek megoldása közben tovább fejlődnek. Különösen a nőket és ifjakat kell bátran előléptetni: ezen a téren minden figyelmeztetésünk és követelésünk dacára még lassú a fejlődés, még vontatottan folyik a női káderek előléptetése.

Legsürgősebben azonban falusi szervezeteinket kell megerősítenünk. A szocializmus építése a falun, csakúgy, mint a tanács munkájának beindítása és kifejlesztése, elsősorban falusi szervezeteinkre hárul. Viszont - amint mondtuk - szocialista fejlődésünk következtében, mint erre már rámutattunk, falusi szervezeteink jó része átmenetileg meggyöngült.

Bizonyos fokig még a tanácsok létrehozása is falusi párttitkáraink befolyásának meggyengülését eredményezte. A falusi tanácselnök függetlenített tisztviselő és ha Pártunk tagja, akkor a pártonkívüliek, de néha még elvtársaink is őt tekintik a falu tényleges vezetőjének. Ez természetesen megnehezíti falusi párttitkáraink munkáját, mert gyengíti befolyásukat. Ebből is adódik, hogy minden erővel meg kell erősítenünk falusi, vidéki párttitkáraink helyzetét és ezen túlmenően falusi pártszervezeteinket is. Egész Pártunknak, de különösen megyei és főleg járási szerveinknek mindent meg kell tenniük, hogy meggyorsítsák falusi szervezeteink fejlődését. Gondoskodjanak róla, hogy a falu üzemi és helyi szerveit újra egy erős, egységes szervezetbe fogják össze. Minden módon erősítsük falusi párttitkáraink tekintélyét, befolyását. Fel kell erősíteni falusi szervezeteinket új tagokkal, a szocialista szektorban dolgozó parasztok és munkások mellett azoknak az egyénileg dolgozó parasztoknak a soraiból, akik kiváltak a népi demokrácia szolgálatában, a termelésben és helyeslik szövetkezeti politikánkat. Meg kell gyorsítani a falun a Dolgozó Ifjúság Szövetségének fejlődését és gondoskodnunk kell róla, hogy a DISz ott is minél előbb a Párt jobbkezzé váljon.

A múlt évben mi már jelentékenyen megerősítettük a járási pártbizottságok szervezetét és rátértünk a falusi pártszervek és párttitkárok megerősítésére is. Ezt a folyamatot most, hogy a termelőszövetkezetek és tanácsok fejlődése új feladatok elé állít bennünket, meg kell gyorsítanunk. De mindez csak féleredményt ad, ha ugyanakkor Pártunkban nem tudunk komoly változást létrehozni a fegyelem, a példamutatás, az áldozatvállalás terén.

Ez olyan feladat, mely nemcsak falusi szervezeteinkre, hanem az egész Pártra vonatkozik. A sikerek, a békés fejlődés árnyoldalai a mi Pártunkra is kihatottak. Bár tagjaink zöme ma is jó példát mutat, élenjár a termelésben, a beszolgáltatásban, az állampolgári fegyelemben és kötelességteljesítésben, ugyanakkor akadnak szép számmal Pártunkon belül is olyanok, akik azt mondják: „a dolgok úgyis jól mennek, minek ide külön erőmegfeszítés, áldozatvállalás, az éberség, az osztályharc fokozása”. Ez a hang minden helyzetben veszedelmes, de különösen veszedelmes most, amikor élesedik az osztályharc. Élesedik és élesedni fog, mert a szocialista építés terjedése miatt az ellenség egyre szűkebb területre szorul és egyre elkeseredettebben védi azt, ami még megmaradt számára. Ugyanakkor a nemzetközi reakció, a nyugati imperializmus mozgósítja itthon megmaradt erőit. Ilyen viszonyok között nem szabad túrnunk lazulást, hanyagságot, ilyen viszonyok közt az eddiginél sokkal keményebben kell fellépni minden fegyelmezetlenség, megalkuvás, pártszerűtlenség ellen. Élesen fel kell lépünk azokkal szemben, akik példamutatás és áldozatvállalás helyett a könnyebb végét fogják meg a dolognak, akik - mint mondtuk - vizet prédikálnak és bort isznak.

Hányszor voltunk tanúi annak, hogy Pártunk tagjai, sőt funkcionáriusai a nehezebb vagy kényelmetlen, nem népszerű feladatok elől kibujtak? A kulák-elszámoltatás idején hányszor tapasztalhattuk, hogy sok elvtársunk nem lépett fel határozottan, ő maga sem teljesítette beszolgáltatását, nem fizette ki adóját s ezzel rossz példával szolgált. Hány párttagunk van, aki nem teljesíti a normát, aki az üzemekben, állami birtokokon, gépállomásokon tanúja a lógásnak, anyagpocsékolásnak, selejtgyártásnak és nyílt kártevésnek, s megalkuvásból vagy

hanyagságból nem lép fel ellene. Hányan voltak tanúi áruhalmozásnak, feketézésnek, fekete-vágásnak, annak, hogy a kulák kenyérrel, búzával etette állatait és szemet hunytak felette, vagy a tetejébe még morogtak a közellátás, az élelmezés nehézségei miatt? Hogyan fogják ezek az elvtársak nehezebb, válságosabb helyzetben állni a sarat, amikor szocialista fejlődésünk elkerülhetetlen velejárójaként kiélesedik az osztályharc s amikor az egyéni példamutatás, az áldozatvállalás, a nyílt, bátor szembeszállás az ellenséggel a döntő? Aki most, a nyugodt, biztos fejlődés mellett már tétovázik, lemarad, az ellenség uszályába kerül, az kritikus helyzetekben még kevésbé fogja megállni a helyét s csődöt mond.

Ezért e téren fel kell fokozni, meg kell szigorítani a követelményeket. A mi Pártunkat nemcsak az tette naggyá, hogy küzdelmét az élenjáró lenini-sztálini elmélet vezette, de az is, hogy tagjai a Horthy-rendszer 25 esztendeje alatt életüket nem kímélve, bátran, börtönnel, terrorral dacolva harcoltak igaz ügyükért. Győzelemre vitt bennünket a felszabadulás után, hogy mi voltunk azok, akik nem sajnáltuk a munkát és verejtéket, példaadóan és áldozatkészen küzdöttünk az országépítés frontjainak nehéz állásain és éberen, bátran, elszántan hiúsítottuk meg, vertük vissza az ellenség minden támadását.

Ezt kell most is tennünk: fokoznunk kell Pártunk elméleti színvonalát, fegyelmét, a példamutatást, az áldozatkészséget, a bátor elszántságot. Hadat kell üzennünk a megalkuvás, a gyáva magatartás minden megnyilvánulásának! Ennek a szellemnek a megerősítése és felszítése kongresszusunk egyik fő feladata. Ez a szellem jövőnk sikereink és győzelmeink legbiztosabb záloga. *(Nagy taps.)*

Ezt a szellemet csak úgy fogjuk sikerrel megnövelni, ha Pártunk minden területén bátran és bőven alkalmazzuk a kritika és önkritika bolsevik fegyverét. Amikor tavaly Központi Vezetőségünk harcot indított a pártdemokrácia megsértői, a bürokraták ellen, e hibák feltárására és kiküszöbölésére a bírálat és önbírálat fokozottabb alkalmazását követeltük, s idéztük nagy tanítónk, Sztálin elvtárs szavát:

„Hadd tárja fel a Párt, hadd tárják fel a bolsevikok, hadd tárja fel országunk minden becsületes munkása és dolgozója munkánk fogyatékosságait, építésünk fogyatékosságait, hadd jelöljék meg fogyatékoságaink kiküszöbölésének útját, hogy munkánkban és építésünkben ne legyen tespedés, mocsár, rothadás, hogy egész munkánk, egész építésünk napról-napra javuljon és sikert sikerre halmozzon.”³³

A tapasztalat azt mutatja, hogy pártszervezeteink újjáválasztása óta kétségtelenül javult a helyzet, de azt is tapasztaljuk, hogy a pártdemokráciát funkcionáriusaink nem egyszer ma is megsértik, hogy a bürokrácia a Párton belül és kívül még sok formában jelentkezik. Gyakran kell még Budapesten és a vidéken olyan funkcionáriusokkal szemben eljárni, akik bürokraták, basáskodnak, fenyegetőznek, elveszik a pártkönyvet tagjainktól és „kizártaknak nyilvánítják őket”, nem hívják össze a vezetőség üléseit és még kevésbbé a taggyűlést, hanem nélkülük, megkérdezésük és meghallgatásuk nélkül intézkednek. Elfojtják a kritikát és hallani sem akarnak az önkritikáról. Így elszakadnak a tömegektől, az ellenség uszályába kerülnek. Még mindig sok a panasz a tagfelvétel körül, hogy a belépési nyilatkozatok elbírálása, a tagkönyvek kezelése, kiadása hosszú hónapokig tart, hogy a jelölteket küldözetek Ponciustól Pilátusig.

Az előttünk álló hatalmas feladatok megkövetelik, hogy fokozottan biztosítsuk a párt-demokrácia érvényesülését sorainkban s szakadatlanul vegyük igénybe a bírálat és önbírálat fegyverét. Nálunk ezzel kapcsolatban különösen két helytelen nézettel találkozunk. Az egyik

³³ *Sztálin Művei*. 11. köt. Id. kiad. 33-34. old.

az önkritikát valami múltó jelenségnek, egy egyszeri kampánynak tekinti, s nem teszi magáévá Sztálin elvtárs tanítását:

„Az önbírálat... a bolsevizmus fegyvertárának elmaradhatatlan és állandóan használt fegyvere, elválaszthatatlan a bolsevizmus természetétől, forradalmi szellemétől.”³⁴

Van azonban e téren olyan új jelenség, melyre fel kell figyelnünk, mert elterjedése alkalmas arra, hogy rossz hírbe hozza, lejárassa az önkritikát, a pártkáderek és a munkásosztály forradalmi szellemben való nevelésének e fontos módszerét. Egyre gyakrabban találkozunk olyan párttaggal, aki önkritikát gyakorol s utána változatlanul folytatja hibáit. Az önbírálatot könnyen veszi, afféle olcsó bűnbocsánat elkerülhetetlen velejárójának, sőt gyakran jogosítványnak arra, hogy helytelen, pártszerűtlen viselkedését folytassa. Az ilyen „visszaesőkkel” szemben, akik az önkritikát így alkalmazzák, fokozott eréllyel kell fellépnünk. Itt is emlékeztetünkbe kell vésni Sztálin elvtárs szavait:

„Nekünk nem *akármiféle* önbírálatra van szükségünk. Nekünk olyan önbírálatra van szükségünk, mely növeli a munkásosztály műveltségét, fejleszti harci szellemét, megerősíti a győzelemben vetett hitét, megsokszorozza erőit és segíti abban, hogy az ország igazi gazdájává váljék.”³⁵

Nekünk, akik új, nehéz feladatok előtt állunk, ugyancsak ilyen önbírálatra van szükségünk. Ezért vettük fel legfontosabb teendőink közé a kritika és önkritika helyes és fokozott alkalmazását és ezért irányítjuk rá e kongresszuson keresztül Pártunk figyelmét.

Összefoglalva, megállapíthatjuk: Pártunk vezetésével rövid néhány esztendő alatt korszakalkotó változásokon ment át a magyar nép. Eltűnt az átkos múlt hagyatéka, a hárommillió koldus, eltűnt a köpködők, az embervásárok reménytelen, kiuzsorázott szolgahada. Megszűnt a tőkés kizsákmányolásnak, elnyomásnak a velejárója: a munkanélküliség, a szörnyű gond, a harc a mindennapi betevő falatért. Gondokban most sincs hiány, de dolgozó népünk most nyugodtan néz a holnap elé és sikeresen, tervszerűen, a jobb jövő biztos tudatában építi szabad, szocialista hazáját.

A magyar népi demokrácia gazdasági és politikai harcainak és sikereinek eredményeképpen, az ellenséges osztályok maradványainak minden áskálódása dacára megszilárdult a népi demokrácia állama és rendszere. A dolgozó nép érzi és tudja, hogy végre az övé az ország, az állam az ő javát szolgálja. Ez a felismerés új viszonyt teremtett a dolgozó tömegek milliói és hazájuk között. Legjobbaink: Petőfi, Vörösmarty, József Attila joggal keseregtek azon, hogy a dolgozó népnek nincs hazája. Itt is gyökeres a változás. A dolgozó nép végre birtokba vette a hazát, melyet szívvel-lélekkel sajátjának vall s melynek szabadságáért, függetlenségének megvédéséért minden áldozatot vállal. A „hazátlan bitangok”, ahogy az öntudatos dolgozókat a régi rendszerben hívták, ma a legjobb hazafiak, akik büszkén hirdetik magukénak a hazát. Ez ad új tartalmat, új szilárdságot a nemzeti összefogásnak, ez fonja szorosabbra a munkás-paraszt szövetséget. A felszabadult dolgozó nép hazafisága új erő forrása, melyből bőven meríthetünk s mely mint a motor, visz bennünket előre, a jobb jövő felé.

Ez kovácsolja szerves, törhetetlen egységbe a mi hazafiságunkat és nemzetköziségünket. A Marshall-országok burzsoá politikusai, Churchill az élükön, egyre azt hirdetik, hogy lejárt a nemzetek függetlenségének és önállóságának kora, hogy az imperialista „közös célokért” le kell mondani az államok szuverenitásának, függetlenségének jó részéről. Nem hirdetik ezt az

³⁴ Sztálin Művei. 11. köt. Id. kiad. 140. old.

³⁵ Ugyanott, 145. old.

„elméletet” az Amerikai Egyesült Államokban, mert az egész fecsegés a lemondásról és a nemzeti függetlenség korlátozásáról az amerikai imperialisták előtti behódolás, az amerikai gyarmatosítás megkönnyítésére szolgál.

Ebben a kérdésben is homlokegyenest ellenkező a két tábor álláspontja. A békét védő, a szocializmust építő népeknek ugyanakkor, amikor nyíltan és büszkén hirdetik a proletárnemzetköziséget, nincs szükségük arra, hogy korlátozzák nemzetük önállóságát, sőt erőteljesen építik, erősítik nemzeti függetlenségüket és önállóságukat. Nem egy közülük évszázados elnyomás után először élvezzi újra a szabadságot és a nemzeti függetlenséget. A mi hazánkban is ez a helyzet. Az elnyomatás idején nem válhatott népünk közkincsévé az a tény, hogy a török hódítás, a német elnyomás ellen vívott évszázados küzdelme, fényes szabadságharcainak sorozata egybeesett a nemzetközi haladás ügyével. A Habsburg-idők, Horthy ellenforradalmi évtizedei mindent megtettek, hogy eltakarják, elfelejtessék és eltemessék történelmünk e legjobb, mert haladó hagyományait. Most, amikor visszanyertük nemzeti függetlenségünket, most még sokkal inkább, mint eddig, elérkezett az ideje, hogy visszanyúljunk Hunyadi, Rákóczi, Kossuth, Petőfi éltető és erőt adó hagyományaihoz. E hagyományok azt hirdetik, hogy hazánk akkor volt erős, megbecsült és független, mikor sorsát a nemzetközi haladással kötötte össze.

Mi jogos örökösei, egyenes folytatói vagyunk mindannak, ami ezeréves történelmünkben haladó, életképes és jövőbe mutató. Ezért ünnepelhettük meg bensőségesen és egységesen az 1848-as forradalom centenáriumát, Vörösmarty születését, Petőfi és a szabadságharcos Bem tábornok halálának évfordulóját. Ezért fejleszthetjük tovább és vihetjük diadalra a magyar haladás nagy eszméit. Ez a történelmi hagyaték is arra kötelez minden magyar kommunistát, hogy küzdjön még jobban, ne kímélje erőit sokat szenvedett népe boldogságáért és felvirágoztatásáért. Legyen a jó kommunista egyben a legjobb hazafi, akinek példamutatását lelkesen, egységesen követi az egész magyar nép. Minél jobban teljesítjük dolgozó népünk javára hazafias kötelességünket, annál jobban szolgáljuk az emberi haladás nagy ügyét és egyben annál hívebb katonái vagyunk a proletárnemzetköziség, a béke legyőzhetetlen táborának. A hazafiság és nemzetköziség így fonódik össze nálunk elválaszthatatlan egységben s így lesz új erők forrása, új győzelmek serkentője.

Befejezésül megismétlem: a Magyar Dolgozók Pártjának I. Kongresszusa népi demokráciánk és szocialista építésünk sok sikerének volt kiindulópontja. Most új, nehéz feladatoknak gyürkőzünk neki. Minden lehetőségünk megvan arra, hogy II. Kongresszusunk munkája nyomán még több eredmény fakadjon. Mi, magyar kommunisták, rajta leszünk, hogy a lehetőségekkel jól éljünk dolgozó magyar népünk javára és így szolgáljuk legjobban a béke, a szocializmus ügyét. Azt az ügyet, amelyé a biztos jövő s melynek 800 milliós tábora élén ott halad győzelmesen felszabadítónk, a hatalmas Szovjetunió s mindannyiunk szeretett, bölcs vezére, a nagy Sztálin! *(Hatalmas tapsvihár. Ütemes „Éljen Sztálin”, „Éljen Rákosi” kiáltások.)*

Zárszó

Tisztelt Pártkongresszus! Kedves Elvtársak! Kongresszusi munkánk befejeződött. Napirendi pontjainkhoz, melyek felölelték a magyar népi demokrácia minden fontos politikai, gazdasági, kulturális kérdését, Pártunk és a dolgozó nép legjobbjai szóltak hozzá. Abból, amit elmondottak, újra kiviláglott, hogy egységesen állnak Pártunk nagy célkitűzései, az ötéves terv jó megvalósítása, a béke megvédése mögött és hogy elszánt, öntudatos harcosai a Szovjetunió vezette, egész világot átfogó hatalmas békefrontnak. Ez az egység, amely az egész dolgozó

magyar nép egységének tükre és kifejezője, a mi erőnk egyik legfontosabb forrása. Rajta leszünk, hogy ezt az egységet, a munkás-paraszt szövetséget, a Magyar Függetlenségi Népfront egységét a jövőben tovább ápoljuk és szilárdítsuk.

A kongresszus folyamán elhangzott problémákból néhányat szeretnék újra kiemelni. Először öt éves tervünk és szocialista építésünk egyik legfontosabb feladatát, a falu szocialista átépítését és a termelőszövetkezeteket érintem. Egész sor elvtársunk közölte, hogy kongresszusi felajánlasként elhatározták, hogy községüket szocialista községgé alakítják át, vagy megfelelő számú termelőszövetkezetet hoznak létre. Valószínű, hogy az ilyen felajánlások egy részének megvannak az egészséges előfeltételei, amennyiben az illető helyeken a dolgozó parasztság zöme maga is rálépett a szövetkezés útjára. De látatlanban meg lehet mondani, hogy az ilyen felajánlások egy része csak úgy teljesíthető, ha rendkívül felfokozzuk a termelőszövetkezetekért folyó agitációt és propagandát, s ilyenkor mindig megvan annak a veszélye, hogy a meggyőzést több vagy kevesebb nyomással, vagy legalább erőltetéssel kapcsolják össze. Márpedig nem lehet eléggé ismételni, hogy a termelőszövetkezeti mozgalom alapja és kiindulópontja a meggyőződésből fakadó önkéntesség.

Amikor Túrkevén jártam és láttam, hogy az ottani elvtársak milyen lelkesen és lankadatlanul dolgoztak a termelőszövetkezet érdekében, hogy egyes töprengő parasztokat 10-15-ször is felkerestek egy hét folyamán, akkor azt tanácsoltam nekik, hogy az ilyen erősen tétovázókat inkább hagyják egyelőre a szövetkezeteken kívül. Azt mondtam az elvtársaknak, helyesebb, ha az ilyen töprengő parasztnak időt adunk arra, hogy még néhány hónapig kívülről figyelje a szövetkezet munkáját és kételyeitől a jó munka eredményeképpen a szövetkezeten kívül szabaduljon meg. Ha az ilyen töprengő, kétségektől gyötört parasztot hosszú rábeszélés után most be is agitáljuk a termelőszövetkezetbe, előre lehet látni, hogy azokkal a nehézségekkel kapcsolatban, amelyek a legegészségesebb és legfejlődőbb termelőszövetkezetek munkája folyamán is természetesen mutatkozni fognak, összes kétségei újra felélednek. Az ilyen kételkedő tag elégedetlen lesz, dohog, a kákán is csomót talál, az ellenség rajta keresztül hallatja hangját a szövetkezetben, a belső meggyőződés hiánya miatt nem tud lelkesen, kitartóan és áldozatkészen dolgozni. Remélem, hogy a túrkevei elvtársak - és a többi szocialista község termelőszövetkezeteinek vezetői is - megszívlelték ezt a tanácsot.

Pártunk javaslatára a földművelésügyi minisztérium rendeletet adott ki, melyben közölte, hogy március 10-én túl őszi, a gabonaneműek learatásáig nem erősítik meg újabb termelőszövetkezetek megalakulását. Ennek a rendelkezésnek az a célja, hogy új termelőszövetkezetek létrejötte és a vele elkerülhetetlenül kapcsolatos átszervezés ne zavarja a tavaszi vetést és egyéb mezőgazdasági munkálatokat. Ez az intézkedés nem akadályozza meg dolgozó parasztságunkat abban, hogy ne alakítson előkészítő bizottságokat, melyek már a nyár folyamán kidolgozzák és jól előkészítik az új termelőszövetkezeti csoportok megalakulását, megtervezik a csoport őszi munkáját stb. Azokat a dolgozó parasztokat, akik már meglevő termelőszövetkezetbe vagy csoportba óhajtanak belépni, természetesen március 10-e után is fel lehet venni oly módon, hogy földjüket, állatukat csak az aratás után viszik be a szövetkezetbe, de a közös munkába mindjárt bevonják őket. Az ilyen tag beletanul a szövetkezeti munkába, növeli a szövetkezet munkaerejét, anélkül hogy a tavaszi vetéstervek és mezőgazdasági munkálatok menetét zavarná. Az új termelőszövetkezeti csoportok szervezéséig rendelkezésünkre álló hónapokat arra is fel fogjuk használni, hogy az új termelőszövetkezetek sorait rendezzük. Az utolsó hetek gyors fejlődése e téren azt eredményezte, hogy helyenként megszedültek a sikerektől és elfeledkeztek róla, hogy a munka neheze a termelőszövetkezetek megalakítása után kezdődik. Pártunk és államunk egyik fontos feladata, hogy őszi segítsék megszilárdítani az új szövetkezeteket, lássák el őket megfelelő

pártkáderekkel, szakemberekkel, gépekkel és így biztosítsák, hogy utána egészségesen folytatódjék a falu szocialista átépítése.

A másik kérdés, amire vissza kívánok térni, az előttünk álló nehézségek legyűrése és ezzel kapcsolatban a kommunista példamutatás és áldozatkészség. Azoknak az elvtársaknak a szavait, akik büszkén vállalták a ránk váró nehézségek elhárításának áldozatát, az egész Kongresszus viharos helyeslése húzta alá. Hat év tapasztalataiból tudjuk, hogy Pártunk, a magyar munkásosztály, de ezen túlmenően az egész magyar dolgozó nép öntudatosan és a siker biztos reményében vállalja az ilyen áldozatokat, mert tudja, hogy eredményük népünk jólétének, kultúrájának, biztonságának további erősödése lesz. Azt is tudja, hogy azt az elszántságot, melyet e kérdésben a Kongresszus mutatott, az egész dolgozó nép magáévá teszi és újabb győzelmes tettekre váltja át.

Kongresszusunk és mindjárt hozzátehetem, egész Pártunk s dolgozó népünk hálásan, lelkes örömmel fogadta testvérpártjainknak, élükön a felszabadító Szovjetunió, Lenin és Sztálin nagy Bolsevik Pártjának küldötteit, akik megjelenésükkel és felszólalásukkal emelték tanácskozásunk jelentőségét. A 25 testvérpárt képviselőinek itt elhangzott nyilatkozataiból kiviláglott nemcsak az, hogy milyen rokonszenvvel és meglelégedéssel látják a sikereket, melyeket népi demokráciánk Pártunk vezetése alatt elért, hanem az is, hogy a magyar népi demokrácia sikerei az ő munkájukban is új ösztönzést, új erő forrását jelentik. Ezek a számunkra oly örömdetes megállapítások azt a kötelezettséget róják ránk, hogy további munkánkban egy pillanatra se tévesszük szem elől cselekedeteink nemzetközi kihatását. A magyar népi demokrácia minden sikere tovább gyűrűzik és erősíti a béke és a haladás nagy, nemzetközi frontját. Viszont minden hiba, amit elkövetünk, ugyanúgy kihat és nemcsak saját fejlődésünket gátolja, de visszaveti vagy megnehezíti annak a 800 milliós béketábornak a harcát is, amelynek tagjai vagyunk. Ez a felismerés lebegjen szakadatlanul szemünk előtt, fokozza felelősségünk tudatát, segítse erőfeszítéseinket és serkentsen újabb sikerek kivívásában.

Végül, de nem utolsósorban szólni kívánok két olyan eseményről, amely éppen pártkongresszusunk tartama alatt a nemzetközi békeharc frontján történt. Az egyik az a jelentős árleszállítás, amelyet a Szovjetunió három nappal ezelőtt végrehajtott. Ez az árleszállítás tovább emeli a Szovjetunió népeinek életszínvonalát és jólétét. Ezen túlmenően azonban újabb világos és megcáfolhatatlan bizonyítéka nemcsak a hatalmas Szovjetunió békevágyának, hanem magabiztosságának is. A mi szeretett vezérünk, a világbéke legfőbb őre, Sztálin elvtárs nemrégiben mutatott rá, hogy az ilyen gazdasági intézkedés mennyire elválaszthatatlanul szerves része és egyben bizonyítéka a Szovjetunió békeszándékának és békeakarátának. Így is fogta fel ezt az új lépést az egész világ, nem utolsósorban az imperialista országok dolgozói. Ez az árleszállítás újabb hatalmas érv a béke mellett, jelentős hozzájárulás a békeharchoz. *(Nagy taps.)*

A másik esemény a Béke Világtanácsának felhívása arra, hogy az öt nagyhatalom kössön egymással békeegyezményt. Az öt nagyhatalom, nemzetközi helyzeténél fogva, elsősorban felelős a béke megőrzéséért. Minden becsületes ember előtt világos, hogy ha ez az öt nagyhatalom egymással békeegyezményt kötne, az rendkívüli jelentőséggel bírna a világ békéjének megőrzése és megszilárdítása szempontjából. A béke híveinek sokszázmillió táborában most újra mozgósít a Béke Világtanácsának felhívása mellett. Minden országban megindulnak a béke sokmillió tömegei, hogy aláírásukkal adjanak nyomatékot a Béke Világtanács határozatának. Ebből a küzdelemből a magyar dolgozó nép is méltón ki akarja venni a maga részét. Újra meg kell mutatnunk, hogy országunk egy emberként támogatja minden nép közös ügyét, a béke védelmét. Odaadóan és fáradhatatlanul fogunk küzdeni azért, hogy meg-

mutassuk, hogy a magyar nép követi nagy tanítójának, Sztálin elvtársnak tanácsát, kezébe veszi a béke megőrzésének ügyét és mindvégig kitart mellette.

A béke megvédése, mely kongresszusunk célkitűzései között az első helyen állott, legyen a jövőben is a legfontosabb feladatunk. A tartós béke további boldogulásunk, egész jövőnk alapja. Kongresszusunkat nem fejezhetjük be méltóbban, mint azzal, hogy újra hitet teszünk a Szovjetunió vezetete hatalmas béketábor szent ügye mellett és ígérjük, hogy munkát, verejtéket, áldozatot nem kímélve, küzdünk érte.

Kongresszusunk kijelölte Pártunk és dolgozó népünk feladatait. Ezek a feladatok nagyok, merészek és megvalósításuk sok erőfeszítést, sok áldozatos munkát követel meg. Az elmúlt hat esztendő azonban megmutatta, hogy a nagy célokkal együtt nőtt az akarat is megvalósításukra. Most sem lesz másként. Amit a kongresszus elhatározott, az mind dolgozó népünk javát szolgálja és ezért meg kell valósítani. A Magyar Dolgozók Pártja a biztosíték arra, hogy a kitűzött célokat maradék nélkül magáévá teszi a magyar dolgozó nép és fáradtságot, verejtéket, áldozatot nem kímélve, végre is hajtja.

Éljen népünk vezetője és motorja, a Magyar Dolgozók Pártja!

Előre a szocializmus útján új sikerek, új győzelmek felé! *(Hatalmas, lelkes taps és éljenzés.)*

*(„A szocializmus építésének útján.”
Az MDP II. Kongresszusának anyagából.
Szikra 1951.)*

-&-